Agyvisszaszívás

Az ígérgetések földjéről mind többen vágyakoznak az ígéret földje után, ahol nem ígérgetnek, hanem keményen dolgoztatnak vagy okosan hagynak dolgozni.

(5. oldal)

GIDAI ERZSÉBET:

A bérből, fizetésből élőknek s a nyugdíjasoknak a közeli hónapokban semmiképp sem lesz okuk rózsás színben látni a jövendőt. Engem inkább a kincstári optimizmus idegesít.

(11. oldal)

Irodalmi összeállítás

(8–9. oldal)

KÖNYVTÁRA

SZOMBAT, 1991. JANUÁR 19. ■ 119. ÉVFOLYAM, 16. SZÁM ■ ÁRA 7,60 FORINT

NÉPSZAVA

A MAGYAR SZAKSZERVEZETEK LAPJA — ALAPÍTVA 1873-BAN

ÖBÖL-CSAPDÁBAN A VILÁG

Égen-földön háború – A béke egyre távolodik – Tüntetések, merényletek

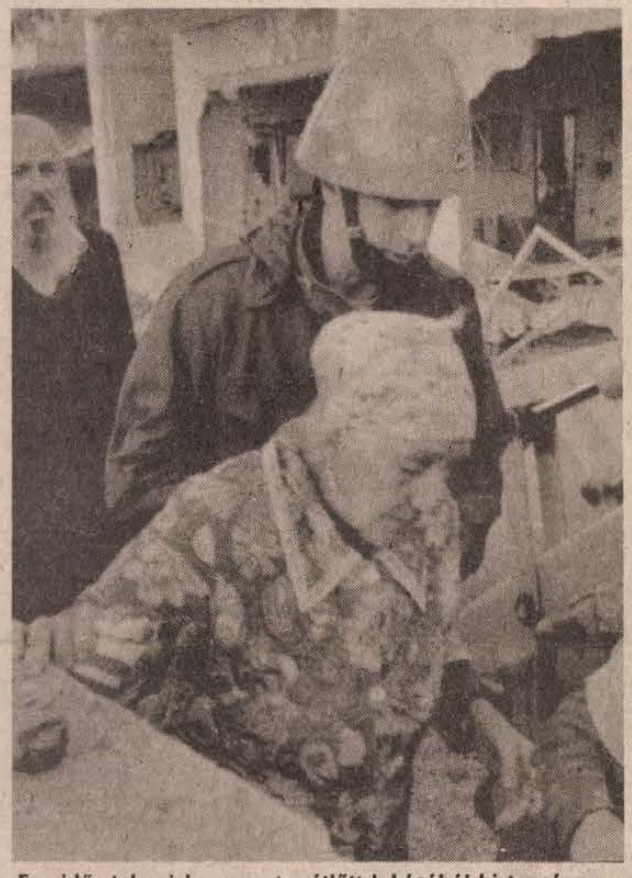

Egy idős tel-avivi asszonyt szétlőtt lakásából biztonságos helyre visznek

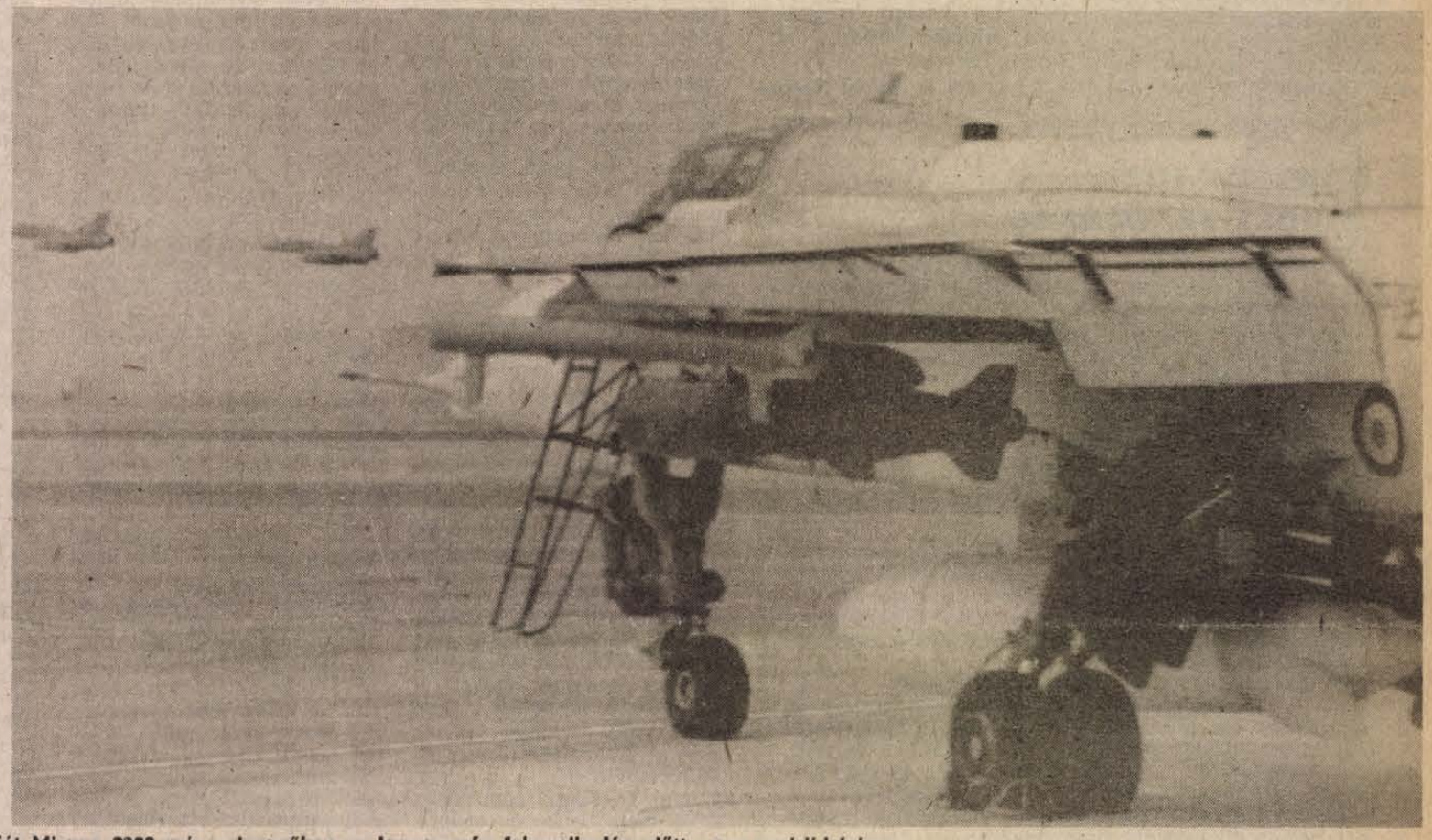

Két Mirage 2000 már a levegőben, a Jaguar még felemelkedés előtt – egy szaúdi bázison

TELEFOTÓ — MTI Külföldi Képszerkesztőség

A háború második napján fenyegető fordulatot vettek az események: Irak Izraelre irányította rakétáit. A támadás riadalmat keltett nemcsak Izraelben, hanem a világ minden táján. Egy sor politikus önmérsékletre intette a megtámadott országot, így akarva elkerülni a háború továbbterjedését. A szövetséges légierő közben kitágította célpontjai körét; megkezdte a Kuvaitot megszállva tartó iraki szárazföldi csapatok bombázását. Washington sikeresnek tartja az eddigi hadi fejleményeket, de Bush elnök határozottan óvott a korai győzelmi mámortól. A világon egymást érik a tüntetések és az antiterrorista lépések.

A hadműveletek eddigi, rendkívül jó alakulása ellenére nincs helye elbizakodottságnak, a háború nem lesz könnyű és további áldozatokat fog követelni, figyelmeztetett tegnapi sajtóértekezletén *George Bush.*

Az amerikai elnök reményét fejezte ki, hogy *Izrael* a lehetséges további iraki rakétatámadások ellenére sem kapcsolódik majd be a háborúra. Bush a nap folyamán *hosszú és jó légkörű beszélgetést folytatott Mihail Gorbacsovval az Öböl-válságról.*

Az amerikai elnök érezhetően elsősorban azért hívta össze a sajtóértekezletet, hogy óvjon az eufóriától. — Nem kétséges, hogy Amerika és szövetségesei győzni fognak, de egy háború soha nem olcsó vagy könnyű — hangoztatta az elnök, figyelmeztetve: Irak 10 éven át építette ki katonai gépezetét. *Iraknak* egyébként *nincs más választása,* mint a feltétel nélküli visszavonulás, az ENSZ-határozatok maradéktalan végrehajtása, szögezte le ismét.

Irak pénteken kora hajnalban rakétatámadást intézett két izraeli nagyváros, Tel-Aviv és Haifa ellen. Az első félelmekkel ellentétben — mint egy katonai szóvivő közölte — a rakéták hagyományos töltettel voltak felszerelve, nem történt vegyitámadás. Az egész országban szóltak a szirénák, mire a Scud mintájú rakéták célpontjukhoz értek. A hadsereg felszólította a lakosságot, hogy ne hagyja el otthonát.

A *CNN* televízió értesülése szerint *Izrael* csak akkor vág vissza, ha Irak újabb akciót hajt végre ellene. Este, ismét megszólaltak a légiriadót jelző szirénák Izraelben.

A szövetségesek tegnap is szakadatlanul folytatták támadásaikat. Összességében az Irak ellen *naponta* végrehajtott *2000 légi bevetés több mint nyolcvan százaléka eredményes,* ám valószínűleg *még hetekbe telhet,* amíg a további, tömeges bombázások után sor kerülhet *szárazföldi hadműveletekre* Kuvait ellen. Erről tájékoztatta a sajtót *Norman Schwarzkopf* amerikai tábornok, az Irak-ellenes szövetséges haderők főparancsnoka.

Más értesülések arra mutattak, hogy a szüntelen légitámadások mellett a több százezres amerikai és szövetséges *szárazföldi erők megkezdték a felvonulást a kuvaiti határ felé. Raymond Germanos* tábornok, a francia hadsereg tájékoztató szolgálatának vezetője viszont cáfolta, hogy küszöbön állna a szárazföldi alakulatok felhasználása az Irak ellen folytatandó hadműveletekben.

A szövetségesek gyakorlatilag szüntelen légi bevetéseikben eddig *hét gépet* veszítettek; *három amerikait, két britet, egy olasztés egy kuvaitit.*

Közép-európai idő szerint délután *több forrásból* is jelezték, hogy az *izraeli légierő gépei két rajban* Szíria és Irak felé tartanak. *Iraki* forrásokból pedig azt közölték, hogy 64 izraeli gép *szállt le szaúdi támaszpontokon,* feltételezhetően azzal a szándékkal, hogy bekapcsolódjanak az Irak elleni légiakciókba. Fokozta tevékenységét az izraeli légierő Dél-Libanon és a Szíriával határos Bekaa-völgy felett is.

Latif Jaszim iraki tájékoztatási miniszter azt mondta a brit *BBC* tévé bagdadi tudósítójának, hogy *a harc két napja bizonyította: „az erkölcsi győzelem Iraké".* Közölte, hogy több nyugati pilótát foglyul ejtettek, és hamarosan bemutatják őket a sajtónak.

Egy iraki katonai szóvivő azt állította, hogy az iraki légvédelem pénteken öt újabb repülőgépet lőtt le, és ezzel *65-re* emelkedett a megsemmisített szövetséges repülők száma.

A szovjet hadvezetés becslése szerint az iraki légvédelmi fegyverek mintegy ötven százaléka épségben maradt a szövetséges légierő viharos csütörtöki támadásai ellenére. Ezt közölte az Interfax; a moszkvai rádió hírügynökségi szolgálata a szovjet védelmi minisztériumból szerzett értesülésre hivatkozva. Iraki vadászgépek és bombázók is átvészelték a háború első napját, ám a repülőtéri irányító berendezések és a kifutópályák használhatatlanná váltak — írta az Interfax.

Irán felajánlotta, hogy közvetít az Öböl-válság békés rendezése, a háború beszüntetése érdekében. Az erre vonatkozó ajánlatot, amely *Hasemi Rafszandzsanitól,* az iráni parlament elnökétől származott, Teherán ENSZ-nagykövete nyújtotta át csütörtökön *Pérez de Cuéllarnak,* a világszervezet főtitkárának, aki szinte azonnyomban elutasította az iráni parlamenti elnök ajánlatát, hangoztatva, hogy az idő jelenleg nem kedvez a diplomáciának. Hozzátette; az Öböl térségében *a béke attól függ, hogy Irak kapitulál-e, vagy nem.*

Jasszer Arafat, a PFSZ vezetője *arab akciót sürgetett* az „amerikai agresszió" megfékezése érdekében. A palesztin vezető ezzel összefüggésben üzenetben fordult több arab ország — köztük Jordánia, Marokkó, Tunézia, Szudán és Algéria — vezetőjéhez, közös fellépésre szólítva fel őket. Arafat *Mihail Gorbacsov szovjet államfőt* is arra *hívta fel,* hogy személyesen járjon közbe Bush elnöknél az Irak elleni offenzíva beszüntetése érdekében.

A szovjet államfő az Izrael elleni iraki rakétatámadás után *megfontoltságra* és *önmérsékletre* szólította fel Izraelt és az arab országokat. Moszkva erőteljes diplomáciai lépésekkel igyekszik megakadályozni, hogy az öbölbeli konfliktus egy újabb arab—izraeli háborúvá terebélyesedjen.

Alekszandr Belonogov külügyminiszter-helyettes péntek délután tartott tájékozta-

(Folytatás a 2. oldalon)

A magyar Külügyminisztérium elítéli az Izrael elleni rakétatámadást. A provokatív akció — amely kizárólag polgári személyeket ért — olyan ország ellen irányult, amely távol tartotta magát a harci cselekményektől. A csütörtökön közzétett kormánynyilatkozattal összhangban, magyar részről továbbra is bízunk abban, hogy a fegyveres konfliktus időben és térben egyaránt korlátozott marad.

ROMELTAKARÍTÁS IZRAELBEN

EXKLUZÍV

Az éjszakai támadást követően azonnal megkezdődött a romok eltakarítása. A helyzet egyáltalán nem válságos, de fel kell készülni az esetleges újabb iraki kalózakcióra — kapta a tájékoztatást Tel-Aviv polgármesterétől, Slomo Lahottól lapunk munkatársa péntek reggel.

— *Mekkora a pusztítás?*

— A két rakéta *zsidók és arabok által lakott negyedekbe* csapódott be, lakóházak, üzletek dőltek össze. Reggel hatkor lefújták a légiriadót, s most teljes erőbedobással azon dolgozunk, hogy elszállítsuk a törmeléket. A környéken néhány házat még ki kell ürítenünk, mert életveszélyesen megrongálódtak.

— *Hol élte át a támadást?*

— A hivatalomban voltam a késői időpont ellenére, ugyanis kaptunk bizonyos előrejelzéseket a várható támadásról. A védelmi parancsnokság idejében elrendelte a légiriadót, az emberek leértek az óvóhelyekre, s mindenki azonnal felvette a gázálarcot. Szerencse a szerencsétlenségben, hogy *nem vegyi töltetű rakétákat lőttek ki az irakiak,* s az is, hogy csupán három rakéta talált érzékeny célba. Így csak az anyagi kár jelentős, a kórházba került sebesültek állapota nem súlyos.

— *Nyilván sokat változott a hangulat a támadás óta.*

— Aki teheti, otthon marad. Várhatóan még a jövő hét elején sem nyitjuk ki az iskolákat, s ha kell, a munkahelyek döntő többségén is *szükségállapotot* rendelünk el. Az utcák üresek, a legtöbb bolt zárva tart. Természetesen feszült a hangulat, de Izrael nem először éi meg háborús időket.

— *Izrael nem túlságosan magabiztos?*

— Nem hinném. Szerintem megfelelően értékeljük a helyzetet. Ismereteim szerint ehhez az értékeléshez feltétlenül hozzátartozik, hogy *újabb iraki agresszió esetén nem maradnánk csendben.* Az emberek többsége már az első támadás után helyesnek tartotta volna a választ. Izrael, akárcsak Tel-Aviv, nem fél, és nem hagyja magát megfélemlíteni.

Sz. Cs.

ÖBÖL-CSAPDÁBAN A VILÁG

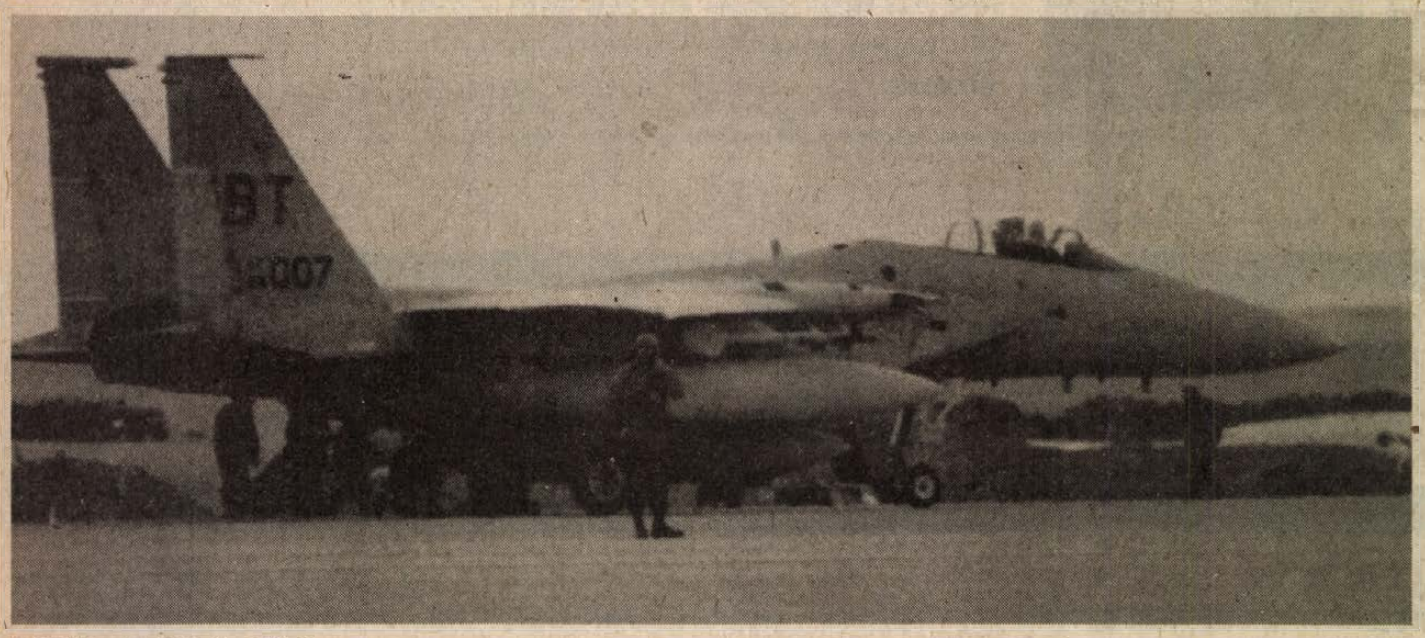

Feltöltik az F–15-ös bombázót

TELEFOTÓ — MTI Külföldi Képszerkesztőség

(Folytatás az 1. oldalról)

tót Moszkvában a szovjet vezetés ez irányú tevékenységéről.

A miniszterhelyettes ismertette a sajtóval a szovjet külügyminisztérium nyilatkozatát, amely egyebek között leszögezte; *az iraki támadás nyilvánvaló célja a háború kiterjesztése a régió egészére,* ezért Moszkva ismételten realizmusra szólítja fel Bagdadot. Belonogov kérdésre válaszolva közölte: *Szaddám Huszein egyelőre nem válaszolt* Mihail Gorbacsov üzenetére.

Az Izrael és Szaúd-Arábia elleni iraki rakétatámadások világszerte felháborodást váltottak ki. *A japán vezetők* aggodalmukat fejezték ki *az Öböl-háború kiszélesedésének lehetősége* miatt. *Nakajama Taro* külügyminiszter közölte: tart attól, hogy az Izrael elleni rakétatámadás jelentős politikai hatást gyakorolhat a háborúban részt vevő országokra. *Kaifu Tosiki* kormányfő a rakétatámadás után ismét leszögezte: nem lehet összekapcsolni Kuvait lerohanását a palesztin problémával, Iraknak mindenekelőtt ki kell vonulnia Kuvaitból.

A *csehszlovák külügyminisztérium* közleménye *felelőtlen* lépésnek minősítette az Izrael elleni iraki rakétatámadást, leszögezve, hogy azt semmi sem provokálta ki, és nem lehet másként, csak mint a nemzetközi jog újabb megsértéseként tekinteni.

Mark Eyskens belga külügyminiszter tegnap reggel arra szólította fel Izraelt, hogy *ne essen iraki csapdába,* ne üljön fel a provokációnak. — Amíg Izrael nem kapcsolódik be az ellenségeskedésbe, addig Szíria és Egyiptom bizonyára nem fogja felülvizsgálni részvételét az Irak-ellenes koalícióban — mondta.

Kína rendkívül aggódik az Öböl menti háború továbbterjedése miatt — jelentette a kínai televízió a külügyminisztérium szóvivőjét idézve. A szóvivő szerint Kína erélyesen felszólítja az összes érintett felet, hogy tanúsítsák a legnagyobb mérsékletet.

A NATO-tagállamok nagyköveteiből álló Atlanti Tanács megerősítette szolidaritását az Irak-ellenes koalícionak az Öbölbe erőket irányító országaival és kifejezte reményét, hogy az ENSZ-határozatok teljes érvényesítésének jegyében a harci cselekmények a lehető leghamarabb véget érnek. *Ismét kinyilvánította kötelezettségvállalását Törökország megvédésére,* ha iraki támadás érné.

Baleset következtében meghalt a Szaúd-Arábiában tartózkodó *csehszlovák vegyvédelmi egység egyik tagja. Petr Simonka* szakaszvezető péntek délelőtt vesztette életét: öltözködés közben véletlenül halálra sebezte magát a géppisztolyával.

Az amerikai kormány nagyra értékeli Magyarország, Csehszlovákia és Lengyelország részvételét az Öböl-válság elhárításában, az Irak-ellenes szövetség erőfeszítéseiben — mondotta az MTI washingtoni tudósítójának a Fehér Ház szóvivője. Az érdeklődésre, mit tehetne még a három ország a koalíció sikere érdekében, a szóvivő közölte: a jelenlegi helyzetben többről aligha lehet szó, hiszen a harcok a légi háború szakaszában vannak.

KÁRTYAPARTI A HOLT-TENGERNÉL

Nincs *tiszavirágéletűbb* a napilapnál. Íme, a péntek reggeli újság még nem adhatott hírt az Izraelre mért rakétatámadásról. Ami megdöntötte azokat az állításokat, amelyek szerint az amerikai bombázások megsemmisítették az Izraelre irányított rakétaállásokat. A magyar újságolvasó tárgyilagos csalódottsággal veszi tudomásul a téves információt. De mit szól hozzá az, akinek *a bőrére* mehet a háború?

A *Holt*-tengertől 25 kilométerre fekvő sivatagi kisvárosban, *Aradon* élő barátaim az éjszaka 2-től 6 óráig tartó riadót *konyhájukban* töltötték. Ez az a helyiség, amit — az előírás szerint — gáz ellen *szigeteltek.*

— Detonációt nem hallottunk, *nyugtalanok nem voltunk* — mondja *Kati Shálit* —, Tel-Avivba azonnal a riadó után telefonáltunk, *gyerekeink jól vannak.* Ma nem mennek dolgozni. Három szegény öregasszony halt meg itt a környéken, rosszul kezelték a gázmaszkot és *megfulladtak.*

— *Judával* (a férje), nem tudsz beszélni — folytatja —, elment shabbati *süteményt vásárolni,* mert ma péntek van. És nálunk lesz a *szokott kártyaparti.* Egyébként *takarékra* állítottuk az életünket, de egyelőre semmi baj... Inkább arról mesélj, *mi van nálatok?* Igaz, hogy nagyon nő a munkanélküliség?

Megnyugtatására csak annyit mondhattam: valóban nő. De ide legalább nem lőnek.

(l. m.)

HARCI KRÓNIKA

Péntekre virradóra, 1.05-kor: Felsivítottak a légiriadó szirénái Tel-Avivban és Jeruzsálemben, helyi idő szerint 2.05 órakor.

1.20-kor: Az izraeli rádió felhívta a lakosságot, hogy tegyék fel gázálarcaikat és menjenek légszigetelt helyre.

1.25-kor: Három rakéta robbant Tel-Avivban.

1.45-kor: 28 amerikai harcigép indul a törökországi Incirlik légibázisról (Törökország déli része, 600 km-re az Iraki határtól) — számolt be a francia hírügynökség tudósítója.

3.40-kor: Az amerikai külügyminisztérium bejelentette, hogy James Baker külügyminiszter felvette a kapcsolatot az izraeli, egyiptomi, szaúdi és szír nagykövettel az Izrael elleni rakétatámadás után.

3.50-kor: Az izraeli területek felé kilőtt iraki rakéták nem voltak vegyi töltettel szerelve — jelenti az izraeli hadsereg szóvivője.

5.00-kor: George Bush elnök személyesen biztosítja Jichak Samir izraeli miniszterelnököt, hogy az Egyesült Államok „megfelelő választ ad" az iraki rakétatámadásra. Samir biztosítékot kapott James Baker külügyminiszter részéről: az Egyesült Államok magára vállalja az iraki rakétafenyegetés elhárítását.

6.10-kor: A CCN televízió Bagdadban tartózkodó tudósítóját felhatalmazták, hogy telefonáljon az Egyesült Államokba és olvasson fel egy iraki kommünikét, melyben az iraki hatóságok cenzúrát vezetnek be az iraki fővárosban maradt utolsó 25 külföldi újságíró részére.

6.40-kor: Az irakiak bejelentették, hogy újabb öt ellenséges repülőgépet lőttek le, és Bagdad szerint az addig lelőtt szövetséges gépek száma 65.

8.00-kor: Párizs közölte, hogy 12 Jaguar vadászbombázó támadást intézett, saját veszteségek nélkül, egy kuvaiti lőszerraktár ellen.

10.00-kor: Jordánia megnyitotta határait az iraki és kuvaiti menekültek előtt.

11.00-kor: Az iraki parlament elnöke bejelentette: százezrével osztottak szét fegyvereket a bagdadi lakosság körében.

11.25-kor: Nyolc izraeli repülőgép átrepült Libanon déli része felett keleti irányba tartva, Szíria és Irak felé.

11.30-kor: A Pentagon bejelentette: újabb két amerikai repülőgépet és négy pilótáját eltűntnek tekinti. Egy gépüket már korábban lelőtték.

13.00-kor: Az ENSZ szerint a török—iraki határvidékről mintegy 3 millió török menekült Törökország északi része felé, támadásoktól tartva. Egy iraki katonai szóvivő kijelenti: a reggel folyamán 64 izraeli repülőgép érkezett Szaúd-Arábiába, hogy „részt vegyenek az Irak elleni agresszióban".

13.20-kor: Az iraki hadsereg bejelentette: 72 ellenséges repülőgépet lőttek le az agresszió kezdete óta és erői lesújtottak „az agresszorok összevont központjaira".

13.30-kor: Norman Schwarzkopf, az öbölbeli szövetséges csapatok főparancsnoka bejelenti, hogy a szövetségesek légiereje a reggel folyamán lerombolt hat, Scud rakéták indítására alkalmas mozgatható berendezést és további ötöt támadás alá vesznek.

14.45-kor: A francia védelmi miniszter, Jean-Pierre Chevénement Párizsból Szaúd-Arábiába utazik, hogy meglátogassa az ott állomásozó francia haderőket.

15.00-kor: Moszkva bejelenti: felhívást intézett Izraelhez, hogy „ne engedjen az iraki provokációnak és tanúsítson önmérsékletet" az iraki rakétatámadás után. A szovjet Védelmi Minisztérium becslése szerint Irak összes repülőtere és leszállópályája megsemmisült. Az Öbölben tartózkodó két szovjet hadihajó elhagyta a térséget.

15.30-kor: Nagy-Britannia két szárazföldi zászlóaljt küld az Öbölbe az iraki hadifoglyok számára építendő táborok felállítására — jelenti be Tom King, brit védelmi miniszter.

17.00-kor: Az est kezdetével újrakezdődnek az amerikai bombázások Bagdad térségében — jelenti a CNN.

Este: Ismét légiriadó Izraelben.

A londoni The Times így mutatja be az Öböl-háború térségében összpontosított hadigépezetet, egyfelől Irak, másfelől a szövetségesek által harcba indítható katonaság, hadihajók, bombázó- és vadászrepülőgépek, rakétahordozók, illetve rakéták, valamint ellátó, egészségügyi járművek és létesítmények arányait

Háborúellenes tüntetések

Nyugat-Európa számos fővárosában tartottak *háborúellenes tiltakozó megmozdulásokat* a pacifista mozgalmak.

Németországszerte mintegy 300 ezer ember vonult az utcákra. *Berlinben* a rendőrség vízágyúkkal és könnygázzal lépett fel a Brandenburgi kapunál összegyűlt mintegy 30 ezer fiatal ellen. A város nyugati részén *a tüntetők kövekkel dobálták meg az amerikai kulturális központ ablakait. Bonn* diplomáciai negyedében három helyen — feltehetően gyújtogatás következtében —, *tűz ütött ki. Göttingenben közel ezer békeaktivista* megszállta a vasúti síneket és megbénította a vasútforgalmat. A *wolfsburgi Volkswagen és a rüsselsheimi Opel* művekben a dolgozók *egyperces néma munkabeszüntetéssel* tiltakoztak a háború ellen.

Nagy-Britannia szerte is voltak kisebb tüntetések az Öbölben folyó háború ellen. *Londonban, Manchesterben, Birminghamben, Glasgowban, Liverpoolban, Leicesterben, Bristolban* és más városokban virrasztottak a tiltakozók, tábláikon békét, tárgyalásokat követeltek, „a gyarmatosítás újrakezdése" ellen emelték fel szavukat.

Görögországban több tízezer ember gyűlt össze Athén utcáin a pacifista mozgalmak és a szakszervezetek felhívására. *Olaszországban* százezrek mozdultak meg az Olasz Kommunista Párt, a szakszervezetek és a zöld pártok kezdeményezésére. A tüntetők újabb tárgyalásokat sürgettek és követelték, hogy *rendezzenek átfogó békekonferenciát,* amely napirendre tűzné a közel-keleti térség valamennyi problémáját. *Spanyolországban* többezres tüntetések voltak, az ország legnagyobb egyetemein és középiskoláiban szünetelt az oktatás.

A rendőrségi tilalom ellenére *nagyszabású tüntetést rendeztek Párizsban* az Öböl-háború, a francia részvétel ellen tiltakozó csoportok. A felvonulók, akik a *Francia Kommunista Párt,* a *Zöldek Pártja, számos pacifista mozgalom, ultrabaloldali csoport* és néhány *szakszervezet és egyházi szervezet* tagjai közül kerültek ki, jelszavaikban gyilkosnak minősítették *George Bush* amerikai elnököt. Követelték a háború azonnali megszüntetését, a francia csapatok haladéktalan visszavonását, a közel-keleti válság tárgyalások útján történő rendezését. A rendőrök könnygázzal oszlatták szét a csoportot. *Marseilleben, Lyonban, Bordeauxban, Toulouseban, Strasbourgban* és más nagyobb központokban *többezres felvonulásokat* tartottak baloldali és pacifista szervezetek.

Az *Egyesült Államok különböző városaiban 1400 személyt állítottak elő* amiatt, hogy a béke mellett tüntettek, és összecsaptak a feloszlatásukra kivezényelt rendőrökkel. *San Franciscóban* immár harmadik napja tartanak a béketüntetések.

Hágában és Amszterdamban vallási közösségek és baloldali szervezetek felhívására több ezer ember vonult fel „Sohasem késő békét kötni!" feliratú transzparensekkel.

Isztambulban amerikai zászlót égettek a mecsethez vonulók. A tüntetők azt kia-

ÖBÖL-CSAPDÁBAN A VILÁG

Antiterrorista „felügyelet" a római Fiumicino repülőtéren

TELEFOTÓ — MTI Külföldi Képszerkesztőség

bálták, hogy „Szaddám Huszein csak ürügy, a célpont az iszlám".

Algírban és a pakisztáni Iszlámábádban Irak mellett tüntettek, „Éljen Szaddám" jelszavakat kiabálva.

Moszkvában és Leningrádban több száz, többnyire arab személy a Szovjetunió Öböl-politikája ellen tüntetett, és azt követelte a Kremltől, hogy *álljon Szaddám Huszein oldalára.*

Merényletek, bombariadók, kiutasítások

A háború kitörése óta világszerte *több merényletet követtek el amerikai létesítmények ellen,* és számos esetben *riasztották* az amerikai biztonsági erőket pokolgépes fenyegetés miatt.

Az amerikai szenátus hírszerzési bizottságának egyik tagja arról tájékoztatta az *AFP-t,* hogy *támadás érte Ecuador fővárosában az Egyesült Államok nagykövetségét,* a pakisztáni Lahorében pedig az *amerikai konzulátus épületét. Bonnban egy amerikai tulajdonban lévő üzletet gyújtottak fel, és Jeruzsálemben rálőttek az amerikai konzulátusra.* Újdelhiben pokolgép robbant az American Airlines légitársaság irodahelyiségében, Milánóban pedig egy amerikai könyvtárra és egy brit iskolára dobtak gyújtópalackokat. Személyi sérülést egyik merénylet sem okozott.

Washingtonban a környezetvédelmi hivatal épületéből 5000 embert evakuáltak egy hamisnak bizonyult bombariadó miatt, *New Yorkban* is időlegesen kiürítettek több közhivatalt, és bezárták az Utahi egyetemet. A repülőtereken, a jelentősebb ipari és katonai létesítményeknél különleges biztonsági óvintézkedésekkel próbálják megelőzni a terrorista merényleteket.

Kanadából kiutasítottak három iraki diplomatát — közölte *Joe Clark kanadai külügyminiszter.* Ottawában összesen hét iraki diplomata teljesített szolgálatot a kiutasítás előtt.

A skóciai Glasgowban letartóztattak hat iraki állampolgárt, és kiutasították őket az országból. A brit rendőrség előzőleg 28 iraki állampolgárt vett őrizetbe nemzetbiztonsági okból, és 67 másik személyt értesített arról, hogy kiutasításuk küszöbön áll.

A ciprusi Limasszolban négy iraki, két szíriai és két palesztin állampolgárt vettek őrizetbe „törvénytelen cselekedetek" elkövetése miatt — jelentette a ciprusi hírügynökség.

Ciprus fővárosában is tiltakoztak a háború ellen. A tüntetők „Halál Amerikára, halál Izraelre!" jelszavakat hangoztattak.

Bejrútban valóságos erődé alakították az *amerikai nagykövetség épületeit,* amelyek eddig sem voltak éppen védtelenek. Az Egyesült Államok *dzsakartai* nagykövetének kertjében *időzített pokolgépet találtak,* ám az indonéz rendőrség sikeresen hatástalanította a robbanószerkezetet.

(MTI)

Bagdad – támadás után

MTI Külföldi Képszerkesztőség

Hol vannak a magyar tisztek?

Az Izraelt ért iraki rakétatámadás után véresen komoly kérdés lebeg a fejünk felett. Izrael válaszol-e a provokációra, vagy az amerikaiakra hagyja a „megtorlást"? S ha válaszol, megbomlik-e az Irak elleni arab egység — a szentháború szellemében. Talán kiszámíthatatlan lenne az egyik legnagyobb erő, Irán reagálása is. Erről kérdeztük telefonon Teheránban nagykövetségünk diplomatáját, *Fodor Lászlót.*

— Egyelőre minden jel arra mutat, hogy Irán továbbra is megőrzi *„semlegességét"*, és semmi nem utal arra, hogy Irak oldalán beszállna a háborúba. Teheránt egyáltalán nem hatja meg *Szaddám Huszein* látványos pálfordulása, és gyanúsan előtérbe került hitbuzgósága. Az is tény, hogy *az iráni kormány szeretne elkerülni minden további vérontást,* de egyáltalán nem tapasztalható Amerika-ellenes hangulat. Igaz, Irak-ellenes hangulatról sem számolhatok be.

— *Milyen a teheráni utcakép?*

— Ez idáig a háborúval kapcsolatban semmiféle utcai demonstrációra nem került sor. Azt mondhatom, hogy *teljes a nyugalom a fővárosban.* A háborúval kapcsolatban a sajtó elsősorban tényhíreket közöl, azokat nem kommentálja. A rádió és televízió is rendszeresen közöl híreket, de az utóbbi — érthetően — eddig kevés képanyagot sugárzott. Én magam egyébként nem láttam olyan képet, hogy Szaddám Huszein imádkozott volna.

— *Mi hír az Iránba érkezett magyar ENSZ-tisztekről?*

— Kilencen átlépték az iraki—iráni határt, azonban *öt tisztről jelenleg nem tudunk.* Szeretném hangsúlyozni, hogy ezek délelőtti információk, remélem, hogy hamarosan ők is egészségesen előkerülnek, mint társaik. Éppen ezért a teheráni ENSZ-képviselő, *Kahn* tábornok leutazott a határra, hogy személyesen folytassa a „keresést".

Sz. Cs.

Vegyifegyver-útmutató

Veszélyesek lehetnek-e a vegyi fegyverek, felhasználóikra? — kérdeztük *dr. Deák Péter* katonai szakértőt.

— Általában elképzelhetetlen, de nem lehetetlen. Olyan tökéletes biztonsági rendszabályokat dolgoztak ki, a használatnak olyan szigorú szabályai vannak, amelyek minden esetben biztosítják, hogy ez ne következzék be.

Sokkal nagyobb probléma az, hogy a vegyi fegyverek egy részét raktárban tartják. Márpedig, ha hagyományos eszközökkel ezekre csapást mérnek, és a vegyi anyagok elszabadulnak, nem is annyira a fegyveres szervezetben, hanem a polgári lakosság körében, az infrastruktúrában, a környezetben *hatalmas károkat* okozhatnak.

— *Lehet-e a vegyi fegyverek ellen védekezni?*

— Lehet, bár ebbe is csúszhat hiba. Vannak preventív rendszabályok, olyanok, amelyek a vegyi fegyver hatékonyságát csökkentik. Ezen felül vannak olyan intézkedések, amelyek azt akadályozzák meg, hogy a vegyi anyag az emberekkel érintkezzen.

(décsi)

A MÁLTA-SZINDRÓMA

Kár, borzasztó nagy kár, hogy nincs még időgép, mert ha lenne, könnyűszerrel visszarepíthetné *Bush* amerikai és *Gorbacsov* szovjet elnököt *1989 decemberébe, Máltára.* Nagy szükség lenne ugyanis most arra, hogy *újból* megtárgyalják, szigorúan konkretizálják, miként is ér véget a hidegháború korszaka, milyen módon valósul meg az új világrend.

A nemzetközi közösség a máltai csúcs után *óriási reményeket* fűzött a két nagyhatalom várható, részleteiben nyilvánosságra azóta sem hozott, közös lépéseihez, s egy ideig — két további Bush—Gorbacsov találkozó eredményei sugallták ezt — úgy is tűnt, hogy ezek a remények szilárd alapokon állnak. Egy sor nemzetközi és kétoldalú kérdésben igazolódott, hogy valóban *előremutató, partneri viszony* épül ki az Egyesült Államok és a Szovjetunió között.

Ám mostanában *mégsem ennek jótékony hatása* érződik. *Pattanásig feszült a nemzetközi helyzet. Háború az Öbölben,* hadiállapot a *Baltikumban,* s ami még egyelőre kevésbé jelent meg a köztudatban, élethalálharc a *világgazdaságban,* a beígért moszkvai csúcs kilátásait *megdermesztő lehűlés* a szovjet—amerikai kapcsolatokban — mind-mind nagyon rossz jel. Azt a benyomást kelti az emberben, mintha a máltai találkozó nem is lett volna, mintha feltételezett eredményei *nem mind,* vagy legalábbis *nem úgy* születtek meg, ahogy hittük. Sőt, a mai, veszedelmesen összekuszált világban még az a *gyanú* is felmerült, hogy megint valamiféle *nagyhatalmi paktum tanúi* lehetünk. Az Egyesült Államok is és a Szovjetunió is tovább folytatja a maga nagyhatalmi játékait, csak a csomagolás mutatósabb. Ha ez igaznak bizonyulna, régen rossz mindenkinek — a két nagyhatalomnak is, s nem segíthetne rajtunk-rajtuk semmiféle időgép sem.

De ha ez a gyanú nem igazolódik (bár ne igazolódna be!), felmerül a kérdés: *hol rontották-rontottuk el* a dolgot? Talán *téves* volt a helyzetfelmérés: *a világ mégsem érett* a hidegháborús korszak lezárására, egy szigorú szabályokra épülő, új nemzetközi rend bevezetésére? Netán *a két nagyhatalom* együtt nem érett meg erre? Vagy *Bush és Gorbacsov személy szerint* alkalmatlan a feladatok teljesítésére?

Tudom, már kérdésként is *súlyos felvetések ezek,* de a mai nemzetközi helyzetben — kiváltképpen az Öböl-háború és az ennek árnyékaiban zajló baltikumi fejlemények tudatában — szembe kell nézni velük.

Hogy a világ érett-e vagy sem minderre, az tulajdonképpen a mai helyzetben nem lehet kérdés. *Érettnek kell lennie,* mert életbe vágóan fontos számára. *S létkérdés lett volna* az is, hogy a két nagyhatalmon az első pillanattól kezdve *behajtsa máltai elvárásait.* Kíméletlenül emlékeztessen a vietnami, illetve az afganisztáni „kalandra" — ne feledjük Koreát sem —, a két szörnyű világháborúra, s a sokkal szörnyűbbnek felrémlő harmadikra. Ez, sajnos, csupán *részben* történt meg. Hiszen ha már létezne az a bizonyos — igaz, ma még nehezen megfogható — új világrend, talán nem kellene szembesülnünk *Kuvait iraki lerohanásának sokkjával,* azzal a manapság már képtelennek hitt eshetőséggel, hogy egyik állam egy másikat gátlástalanul bekebelezhet, nem csak az Öbölben. Nem kellene szembenézni azzal az *óriási mulasztással,* amit akut nemzetközi problémák, így a közel-keleti helyzet, benne a palesztin kérdés rendezetlensége testesít meg, ami most kifizetődő ürügy és hasznos eszköz az agresszor számára, hiszen agresszorságát teszi megkérdőjelezhetővé. Talán nem kellene hidegelést kapnunk a történelmi — 1956-os — párhuzamtól, ami itt, Közép-Kelet-Európában sokkal érzékenyebben merül fel, mint másutt, hogy a szovjet vezetés — látva a Nyugat más irányú lekötöttségét — ismét leszámolhat azokkal, akik nem a moszkvai utat követik. Talán nem kelléne tartanunk a *visszarendeződés* veszélyétől itt a térségben, de tágabb értelemben, az egész nemzetközi politikai és gazdasági porondon. S nem kellene *félnünk* attól, hogy a *gazdasági érdek vagy a hatalomvágy* minden mást eltipor.

Nem kellemes érzés az a gondolat sem, hogy a nagyhatalmak — minden szép elhatározásuk és eddigi nagyfokú kompromisszumkészségük ellenére — önmagukban rem érettek az átfogó újra. Elgondolkodtatóak azonban bizonyos tények.

Az Egyesült Államok azzal, hogy itt, Közép-Kelet-Európában a kommunista rendszerek sorra megdőltek, s hogy a Szovjetunió is az összeomlás szélén áll, *megerősödött nagyhatalmi pozícióba* került, ami óriási lehetőségekkel, de óriási veszélyekkel is együtt jár. *Választania kell:* vagy az egész világ érdekeit szolgáló célokat követ, vagy saját kiváltságos helyzetét szilárdítja meg, kihasználva a különleges alkalmat, és felismerve, hogy a maga gazdasági recesszióját így könnyebben gyűrheti le.

Szakértői vélemények szerint, aki most rá teszi kezét az Öböl térségére, az *húsz éven át* ellenőrizni fogja, s ez az ottani *tetemes olajlelőhelyek* ismeretében aligha mellékes szempont. A szaúdi feketearany-készlet mintegy száz évre elég, s a legnagyobb a térségben: ma a kitermelés mintegy 20-25 százalékát teszi ki. Második a sorban a kuvaiti: az iraki bevonulás előtt 10 százalékkal részesedett a termelésből. Ha ezeket a gazdasági szempontokat is mérlegre tesszük, már *kétségesnek is tűnhet,* az amerikai *világmentő* szerep az Öbölben.

Hogy a Szovjetunió visszaél az Öbölben kialakult háborús helyzettel, az szintén nem kellemes gondolat. Először is kézenfekvő kérdésként merül fel, hogy szemfényvesztés lett volna a peresztrojka és a glasznoszty egész folyamata? Szembetűnő Moszkva *távolságtartása* az Öböl-konfliktustól, bár, mint az *AFP* francia hírügynökség megjegyezte, azért „a kukac benne van a gyümölcsben". Még szembetűnőbb *katonai „aktivizálódása"* saját, önállóságukat kereső köztársaságaival szemben, meg az, hogy mintha — hidegháborús értelemben — *újjáélednének* birodalmi ambíciói.

S végül, *nagy csalódás lenne sokak számára, ha Bush és Gorbacsov személy szerint alkalmatlan lenne* mindarra, amit Máltán sejtetni engedtek. Kétséges vállalkozás most különösebben belemerülni e két politikus jellemzésébe, hiszen *túl sok* a körülöttük kirajzolódott *kérdőjel,* s mindkettejükre igaz, hogy *csapdák közt* vergődnek. Így bizony nekik maguknak is jól jönne az időgép — egy kis csoda.

De mert tudjuk, csodák nincsenek, *újra oda kellene lépniök — ezúttal az 1991-es máltai csúcsra.* Közel az Öbölhöz, nem olyan messze a Baltikumtól sem, talán majdnem a világ „közepén".

KOCSI MARGIT

Van-e esélye Iraknak?

Magyar katonai szakértő véleménye

Nemcsak Izraelben, hanem a katonai szakértők körében is meglepetést okozott a Scud rakéták becsapódása, az a tény, hogy egyáltalán elérhették a célpontokat. A háborúra készülve többször is elhangzott: az izraeli hadsereg jól képzett katonákból áll, felszerelése, technikája pedig nagyon korszerű. Az iraki támadás mégis sikeres volt. Vajon miért? — kérdeztük *dr. Nagy István* ezredestől, a Zrínyi Miklós Katonai Akadémia tüzérségi tanszékének vezetőjétől.

— Az okok a helyzet alapos ismerete nélkül nehezen állapíthatók meg — kezdte beszélgetésünket. — Számomra is meglepő, hogy a rakéták gyakorlatilag akadálytalanul közeledhettek célpontjukhoz. Igaz, a védelem válaszára nagyon kevés az idő, hiszen az ilyen, viszonylag nagy távolságra eljutó fegyverek a felbocsátástól számított négy és fél—öt perc múlva már becsapódnak. S még valami: a sikeres légitámadások után valószínűleg úgy gondolták, hogy valamennyi rakéta megsemmisülhetett.

— *A térképet vizsgálva nyilvánvaló, hogy a rakétáknak Jordánián keresztül vezetett a legrövidebb útjuk. Ők sem érzékelték fellövésüket?*

— Ezek a szerkezetek mindig nagy magasságban, mintegy ötven-hatvan kilométerrel a föld felszíne felett haladnak. Ha a radarok fel is derítik az ellenséges célokat, *csak egy-két perc áll a rendelkezésre* arra, hogy döntsenek.

— *Mint ahogy az izraeli légvédelem sem ...*

— Szinte érthetetlen! A világ minden valamirevaló hadserege képes — ha egyébként a technikai berendezései megvannak hozzá — hathatós ellenlépéseket tenni. Például: rakétaelhárító rakétát lőnek fel. Ilyennel Izrael is rendelkezik.

— *Az iraki eszközök csak hagyományos robbanótöltetet vittek magukkal, s ezek a jelentések szerint nem okoztak nagy kárt. Ha ez igaz, adódik a kérdés: mi értelme volt elindítani ezeket?*

— Valóban, katonailag meglehetősen csekély hatásúak a hagyományos robbanófejjel felszerelt eszközök. De ezeket eredetileg nem erre tervezték. Az iraki hadsereg birtokában levő rakéták többsége alkalmas *atom- és vegyi töltetek* célba juttatására. Ezekkel viszont jóval nagyobb pusztítást okozhattak volna. Remélem, az izraeli hadsereg szakértőit ez a tény elgondolkoztatja.

— *Ön tüzérségi szakértő is. Milyen esélyei vannak az irakiaknak a szárazföldön a szövetséges csapatokkal szemben?*

— Összehasonlítva a fegyverzetet, nyilvánvaló, hogy az irakiak által használt vegyes — szovjet, francia és más származású — felszerelés ez esetben hátrányos a számukra. Az amerikaiak a *legkorszerűbb tüzérséget* vitték az Öbölbe. Szerintem, csak idő kérdése, mikor kényszerítik visszavonulásra Irakót.

(furucz)

(International Herald Tribune)

Világpolitika

Mitől háborodik föl a világ?

Két évtized nemzetközi jogsértései

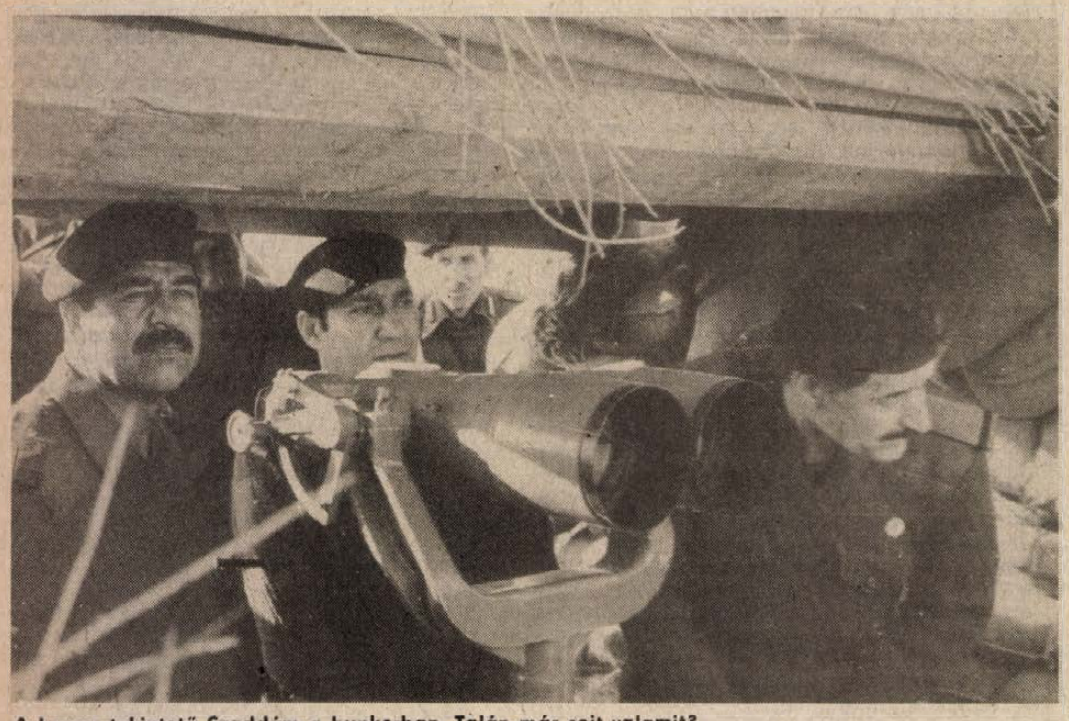

A komor tekintetű Szaddám a bunkerban. Talán már sejt valamit?

A világ tele van jogsértéssel, de a Nyugat csak azokat torolja meg, amelyek az ő érdekeit is sértik — lehet hallani a szemrehányást, szinte már az Öböl-válság kezdetétől fogva. Nézzünk meg hát néhány ilyen, nagyobb port felkavart eseményt az elmúlt két évtizedből.

Panama és Grenada esetében — 1989 decemberében, illetve 1983. októberében — éppen a mostani fő igazságosztó, vagyis az Egyesült Államok volt a jogsértő. Mindkétszer fegyveres erővel hatolt be egy szuverén ország területére, erőszakkal kényszerítve ki a kormányzat megváltozását.

Csakhogy: az intervenció mindkét esetben diktatórikus, saját népe akaratát semmibe vevő rendszert buktatott meg, s eredményeképpen szabad választásokból kikerülő, legalább formálisan demokratikus kormányzat került hatalomra. S ami a legfontosabb: *mind Panama, mind pedig Grenada önálló, szuverén állam maradt.*

Nyugat-Szahara, Ciprus

Nem úgy *Nyugat-Szahara*, amelyet Marokkó a hetvenesnyolcvanas években szőröstül-bőröstül elnyelt. A dolog súlyosságát mindazonáltal enyhíti, hogy az áldozat *nem független ország, hanem önálló állami léttel még nem rendelkező gyarmat* volt, ahol a lakosság egy jelentős része egyetértett a Marokkóhoz való csatlakozással. Kétségtelen persze, hogy a Nyugat hallgatásába — vagyis a tiltakozás elmaradásába — döntően belejátszott az is, hogy a terület ily módon egy Nyugat-barát állam fennhatósága alá került, míg ellenkező esetben az „antiimperialista" tábort erősítette volna. Hasonló hatalmi szempont érvényesült egyébként Panama és Grenada kapcsán is: egyik esetben a *Csatorna* játszott nagy szerepet, a másikban pedig az a félelem, hogy Moszkva új közép-amerikai támaszpontra tesz szert, vagyis, hogy Grenadából *második Kuba* válik.

De hagyjuk a szuperhatalmi szempontokat, és vegyünk egy olyan esetet, amikor ezek nem, vagy csak áttételesen érvényesültek. India 1971-ben fegyveres erővel hatolt be egy másik független állam, az ENSZ-tag *Pakisztán* földjére, s Pakisztán az intervenció nyomán területének egyhatodát, lakosságának pedig több mint felét elvesztette. Igen ám, de *India a leszakított országrészt nem kebelezte be!* Holott joggal hivatkozhatott volna arra, hogy az évezredeken keresztül India része volt, és csak 23 évvel korábban vált ki belőle. A lényeg persze az, hogy a szóban forgó terület lakossága *nem akart már Pakisztánhoz tartozni* és maga is tevékenyen közreműködött az abból való kiválásban. Így alakult meg *Banglades*, amelyet azóta minden más ország, köztük Pakisztán is elismert.

Nem mondható el ez a *ciprusi törökök* államáról, amely Ankara csapatainak 1974-es inváziója nyomán alakulhatott meg. Pedig a megszállt terület török lakossága *támogatta az inváziót és az államalapítást*, melyekre egyébként azután került sor, hogy reális veszéllyé vált az egész szigetország Görögországhoz csatolása. Igaz viszont, hogy Ciprus nemcsak történelmileg, de földrajzilag is egységes egészet képez, míg a korábbi Kelet- és Nyugat-Pakisztánt több ezer kilométer választotta el egymástól.

Afganisztán

A világ reagálása természetesen nemcsak a jogsértés mértékén, hanem *a reagálás lehetőségein* is múlik. Az Egyesült Államok például sohasem ismerte el a balti köztársaságok szovjet bekebelezését, de tenni nemigen tudott ellene — és ma sem tud. Moszkva afganisztáni beavatkozásának esetében azonban — amely ugyancsak egy szuverén állam belügyeibe való *legrosszabb fajta beavatkozás* volt, — már megvoltak az eszközei, s ezek a helyi lakosság ellenállásával párosulva végül is eredményesnek bizonyultak. A Szovjetuniónak ki kellett vonulnia Afganisztánból.

Vagyis a jogsértés orvoslásához meg kell hogy legyenek *a külpolitikai feltételek*. Hiszen gondoljuk csak meg: ha a Szovjetunió nem a mai, hanem mondjuk a 15 évvel ezelőtti állapotában van, s élén nem *Gorbacsov*, hanem egy *Brezsnyev* áll, akkor nemhogy Kuvait katonai eszközökkel való felszabadítására, de még egy hathatós blokádra sem igen lett volna lehetőség! Hiszen a Szovjetuniót és Irakot *barátsági szerződés* kapcsolja egymáshoz, és azt szovjet források is valószínűnek tartják, hogy néhány évvel korábban — hasonló esetben — *Moszkva még pártját fogta volna Bagdadnak.*

A Nyugatnak több oldalról szemére vetik, hogy valójában nem is a nemzetközi jogon esett sérelem miatt lép fel Irak ellen, hanem egyedül és kizárólag az *olaj* miatt. — *Ha valamely stratégiailag érdektelen, nyersanyagkészletekkel nem rendelkező államocskát kebeleztek volna be, vajon felvonulhatnának-e félmillió katonát az agresszor ellen?* — kérdezik egyes publicisták. Ugyanezt a vélekedést tükrözi a nyugat-európai és amerikai békeaktivisták leggyakrabban idézett jelszava is: *„Ne ontsunk vért az olajért!"*

Az aktivisták háborúellenességével egyetérthetünk, a Nyugat indítékainak megítélésével már nem feltétlenül. Sem Washingtonban, sem pedig az európai fővárosokban *nem tagadják*, milyen fontos szerepet játszik mérlegeléseikben a közel-keleti olaj megléte. Ami érthető is. Hiszen nyilvánvaló, hogy *Szaddám Huszein* — ha hagyták volna — nem állt volna meg Kuvait határain, hanem kezébe kerítette volna az egész Arab-félszigetet, annak gigantikus olajkészletével együtt. Ez egyrészt *hatalmának mérhetetlen megnövekedésével* járna, másrészt viszont azzal, hogy az egész világ — különösen annak fejlettebb része — egy kiszámíthatatlan zsarnok *gazdasági túszává* válna. Az ilyen helyzetnek mindenképpen elejét kellett venni, így hát nem volt semmi kivetnivaló abban, hogy a Nyugat háborús döntésében a közel-keleti olajnak is szerepe volt.

Jogilag persze nem ez a lényeg, hanem az, hogy Szaddám Huszein a kuvaiti olajra nem valamiféle jámbor csereüzlettel, hanem *nyílt agresszióval* tette rá a kezét. Olyasmi történt, amire a második világháború befejeződése óta nem volt példa: *egy független, a nemzetközi közösség egésze által elismert országot, az ENSZ egyik tagállamát katonai erővel megszállták és formálisan is bekebelezték.* Washington joggal hivatkozik arra, hogy ha a világ nem kényszeríti visszavonulásra Szaddám Huszeint, akkor a jövőben *egyetlen állam sem érezheti magát tartósan biztonságban.*

Az ENSZ szerepe

Rendkívül fontos, minőségileg új tényezőt jelent, az Irak elleni fellépésben az *ENSZ* szerepe. Először fordul elő, hogy a Biztonsági Tanács mind az öt állandó tagja meg tudott egyezni abban: szükség esetén *erő alkalmazásával* érvényesítik a nemzetközi jogot valamely, azt durván megsértő állammal szemben. (Az ötvenes években már sor került ENSZ-katonaság bevetésére — Észak-Korea ellen —, de az arról szóló határozatot a szovjet küldött távollétében hozták meg.) A nemzetközi életben az ENSZ-nek ez a szerepvállalása ugyanolyan horderejű változást jelenthet, mint amilyet jelentett az egyes társadalmak életében az, hogy a vérbosszú intézményét a bírói ítélkezés váltotta fel. *Civilizáltabbá válhat az egész világpolitika.*

A fegyveres erőszak persze kegyetlen, barbár eszköz — még akkor is, ha jogszerű körülmények között alkalmazzák. Hiszen az elpusztultak hozzátartozóit, a harcok sebesültjeit és rokkantjait nem vigasztalja az, hogy az áldozatok nem voltak hiábavalók. Csak a remény marad, hogy ebből a háborúból végre tanul a világ.

Kepecs Ferenc

A szegények atombombája

A vegyi fegyvereket a *„szegények atombombájának"* nevezik, mivel egyszerűen és gyorsan előállíthatók.

A XIX. század végén nemzetközi szinten is *lépéseket* tettek, hogy *megakadályozzák* a vegyi anyagok fegyverként való alkalmazását. Az 1874. évi brüsszeli deklaráció, az 1899-es és 1907-es hágai konvenció *megtiltotta* mérgek és mérgezett lövedékek alkalmazását.

Sajnos azonban mindezek a törekvések sem tudtak gátat vetni a mérgek alkalmazásának. *Első* tömeges felhasználásuk századunkban következett be. 1915. április 22-én *Vilmos császár* csapatai *180 tonna klórgázt* engedtek szét 600 ballonból, hat kilométer széles arcvonalra a belgiumi Ypresnél. (A levegővel belélegzett klórgáz a tüdőt támadja meg.) *A támadásnak ötezren estek áldozatul*, egy hónappal később a keleti fronton, Bolimvónál, 12 kilométeres frontszakaszon vetették be a németek a *360 tonna klórt*. Ekkor *tízezer halott és sérült katona* maradt a csatamezőn. Az új típusú fegyvert az osztrák—magyar csapatok is alkalmazták, mégpedig 1916 júniusában Doberdo mellett, ahol *100 tonna gázt* juttattak a levegőbe. *Ötezer halottat és ezer sebesültet* jegyeztek fel a krónikák.

Összességében *az első világháborúban 1 300 000 embert sújtott a vegyi fegyverek bevetése.* Közülük 100 000-en haltak meg. A harctereken több mint *40-fajta mérgező anyagot* vetettek be.

A tragikus tapasztalat rendkívüli mértékben *megrázta* a közvéleményt. Éppen ezért a Népszövetség kezdeményezésére *1925-ben* külön nemzetközi konferencia foglalkozott azzal, hogyan lehetne betiltani ezt az átkos fegyverfajtát. E tanácskozás eredményeképpen született meg „A fojtó-, mérges és egyéb hasonló gázok, valamint a bakteriológiai eszközök hadviselési célokra történő használatának eltiltásáról" szóló jegyzőkönyv. *A konvenció tiltja a tömegpusztító harci gázok bevetését, de tárolását és gyártását nem.*

Ám a dokumentumot az aláírók *nem tartották tiszteletben.* A két világháború közötti időszakban Olaszország 1936-ban Etiópia elleni háborúban vetette be a *mustárgázt.* A japánok a Kína elleni hadjáratukban, a Jangce folyó völgyében használtak vegyi fegyvereket. *A második világháború idején* a harctereken nem vetették be a vegyi készleteket, de *a hírhedt Ciklon—B* (hidrogéncianid) *a koncentrációs táborokban több millió ember életét követelte.*

Eközben tovább folytak a kutatások, amelyek újabb és újabb vegyi anyagokhoz vezettek. Olyan szert kerestek, amely a bőrfelületet támadja meg. Erre szolgált a *kénmustár*, amely belélegezve tüdővizenyőt, élelemmel a szervezetbe jutva pedig gyomor- és bélvérzést okoz. Ha a bőrfelületre jut, akkor hólyagos fekélyek jelennek meg, amelyek csak rendkívül nehezen és hosszadalmasan gyógyíthatók. Ezt az anyagot egyébként *mind a mai napig meg lehet találni* a vegyifegyver-arzenálokban.

Amerikai kutatók fedezték fel a két háború közti időszakban a CS nevű, fehér, porszerű anyagot, közismertebb nevén a *könnygázt.* Rendkívül kiterjedt kutatómunka folyt a hitleri Németország laboratóriumaiban is. Itt fejlesztették ki a ma is rendszerben levő három idegmérget, a *Tabunt*, a *Szarint* és a *Szománt.* Az ötvenes évek közepén svéd kutatók fejlesztették ki a *V-típusú idegmérgeket.*

A legújabb kor találmánya a *kétkomponensű* fegyverek csoportja. A halálos dózishoz a milligramm törtrészének megfelelő mennyiség elegendő. A hatókörében tartózkodó emberekkel *néhány perc alatt végez.*

A második világháború óta eltelt időszakban *is alkalmaztak* vegyi fegyvereket. Az amerikaiak a vietnami háború folyamán az *Orange* nevű szert vetették be. A lombtalanító anyagot repülőgépekkel szórták a vietnami őserdőkre. A szer azonban nemcsak a növényzetet pusztította el, hanem egy rendkívül mérgező *rákkeltő anyagot* is tartalmazott.

Jelenleg 20—30 ország rendelkezik vegyi fegyverrel. Ezek közt van *Irak is*, amely az Iránnal folytatott háborúja során már vetett be vegyi fegyvereket, mustárgázt és idegbénító hatású Tabunt. Ez a központi idegrendszert bénítja meg.

D. K.

Allah Akbar!

Még az iráni háború idején jártam Irakban. Akkor, amerre csak megfordultam, egy *barátságos nép* vendégszeretetét élveztem — jóllehet, riportjaim elkészítéséhez *a diktatúra* adott engedélyt.

Elsősorban azt tapasztaltam, hogy Irak lakói — többségükben — *mélységesen vallásosak*, ugyanakkor *könnyen fanatizálhatók.* Ami hitüket illeti: szemtanúja voltam Bagdadban, hogy a harmadik imádság idején (déltájban) a müezzin hangjára megdermed az élet a többmilliós fővárosban. Néhány percig mindenki az irgalmas és könyörületes Allahhoz, a muzulmánok istenéhez fordult. Az imádság így végződött: *„Allah Akbar"*, isten a legnagyobb.

Az iraki parlament ülésén (még az ENSZ-ultimátum lejárta előtt), *Szaddám Huszein* elrendelte, hogy a nemzeti lobogón helyezzék el az Allah Akbar feliratot. A hivatalos iraki hírügynökség szerint *„égi ihletésű döntését* ragyogó tekintettel jelentette be az elnök", de a beszámolóból nem derült ki a magasabb ihletés háttere. Vajon maga a *Próféta* jelent meg a teljhatalmú vezérnek és adta tudtára a lobogóval kapcsolatos tennivalót?

Mindenesetre a tévéállomások is továbbították a rendkívüli hírt. A képernyőkön ugyanis naponta ötször megjelennek a Korán lapjai és csengő hang énekli az igazhitűek számára a kinyilatkoztatott igazságot. Egy ilyen „adásszünetben" ismertették Szaddám Huszein ihletett döntését, amelyet aztán ő maga is közölt a televízióban a hívőkkel.

Amit az elnök mond, azt *vagy áhítattal, vagy félelemmel fogadja a nép. Az elnökért rajonganak és az elnöktől rettegnek.* Emlékszem, annak idején, amikor Bagdadból az ősi Babilonba látogattunk, az országút melletti datolyapálma-ligetnél megálltunk egy beduinsátor előtt. Afféle autós pihenőhely volt. Egy leírhatatlanul rongyos és mocskos, fehér szakállas „beduin" rohant hozzánk és hétrét görnyedve nyitott ajtót egyenruhás-

Akik fenntartás nélkül fogadják amit a vezér mond

fegyveres iraki újságíró kísérőmnek. Ittunk valami hűsítőt és szívtuk a vízipipát a szőnyegen üldögélve.

Amikor fizetni akartam (az öreg mohón nyúlt a baksisért), kísérőm egy legyintéssel elzavarta mellőlem. Beszálltunk a kocsiba és indultunk volna, de az öreg az ablakhoz ugrott. Kántáló hangon mondott valamit, amit kérés nélkül azonnal tolmácsoltak a számomra: *„Szaddám, szeretett vezérünk Allah adjon neked száz életet!"* Sokáig töprengtem, hogy a fehérszakállas hazafias lelkesedésében vagy félelmében cselekedett-e így?

Ma már tudom, hogy ez az ágrólszakadt beduin félt. Mert abban az országban mindenki fél az egyenruhától és a fegyvertől, s mégis tömegesen mennek a frontra. A *Szent Háború* régi jelszavától újból megmámorosodva.

Sem régen, sem most nem sajnálta tőlük a biztatást a *fanatikus vezér.* Aki minden más érvet kizáró (és el nem ismerő) meggyőződésével *a végsőkig fel tudja korbácsolni* az amúgy is szenvedélyes lelkületű nép indulatait. Az ilyen vezér nem hallgat okokra és nem tud, pontosabban nem akar másokat megérteni. Lenyűgöző hatást képes gyakorolni a tömegekre, hiszen agitatív mondanivalójának termékeny talaja a vallás és a politika. Fellépése *kísértetiesen emlékeztet* egy másik vezérre; aki annak idején Európában fanatizálta a tömegeket...

Észrevettem, hogy az irakiak vagy ragyogó arccal dicsőítenek — vagy komoran hallgatnak. Éppen ezért *egyetlen „rendszerellenes" szót sem* sikerült elkapnom — pedig időnként sikerült kísérő nélkül járnom-kelnem a nyüzsgő bagdadi utcákon, a fényes Harun-al Rasidon, vagy a bazár tömegében. És megfigyeltem, hogy mitől ragad rá a félelem az emberekre. Most, nyilván éppúgy, mint akkor, rácsok és fegyveresek védik a középületet. Mert jelenleg is tartanak *öngyilkos* terrorista akcióktól. Helyesebben *az ellenzék* feltételezett szándékától, ami annyit jelent: robbanóanyaggal megrakott teherautók rohannak a hivatali intézmények bejáratainak.

Rengeteg rokkantat láttam mindenfelé. Több rokkant tárgyalt velem a legmagasabb állami hivatalokban is; őket a haza iránti hősiességük megjutalmazásaként ültették ezekbe a pozíciókba. Vajon mennyi lesz most a rokkantak száma, akik lelkesedésükön kívül maguk sem tudják, *miért* jutottak a tűzvonalba?!

„Az amerikai és nyugat-európai ördögöket kell belefojtani a sivatag homokjába" — mondja a vezér, aki nemrég igazhitű muzulmán testvéreit tapostatta el Kuvaitban, az Al-Rahmán Al-Rahim Allah, az Irgalmas és Könyörületes Allah nevében. Tette ezt ott, ahol az iszlám vallás a legerősebb a földkerekségen.

Nem hagyható figyelmen kívül azonban a Korán rövid bekezdése sem, amely a helyzetre való tekintettel még aktuális is lehet:

„Allah hatalmas. És egyetlen bűnös sem futhat ki az ő árnyékából".

— j —

Gyorsítsák-e a VSZ felbomlását?

Magyarország tartja magát a menetrendhez

A magyar kormány továbbra is tartja magát a Varsói Szerződés felszámolásának eredeti menetrendjéhez, mert úgy véli, hogy ez ügyben nem egyes tagállamok külön cselekvése, hanem együttes fellépése a célszerű. Ezt *Katona Tamás, a Külügyminisztérium politikai államtitkára* fejtette ki sajtótájékoztatóján, amelyet pénteken délután tartott a bécsi magyar nagykövetség épületében osztrák, és Bécsben dolgozó külföldi tudósítóknak. Az államtitkár azért érkezett az osztrák fővárosba, hogy ott a hét végén részt vegyen a közép-európai tudományos intézmények helyzetével foglalkozó nemzetközi értekezleten.

Az államtitkár, arra a kérdésre válaszolt, hogy támogatja-e Magyarország *Václav Havel csehszlovák államfő javaslatát,* amely szerint a baltikumi események miatt *gyorsítsák meg a szervezet felszámolását,* s erről a visegrádi magyar—csehszlovák —lengyel találkozón is tárgyaljanak. Katona Tamás hangoztatta: nincs akadálya annak, hogy a három ország külügyminisztere foglalkozzék e kérdéssel, de Magyarország változatlanul megfelelőnek tartja azt a tervet, amely szerint a Varsói Szerződés katonai szervezete ez év június 30-val feloszlik, 1992-ben pedig a VSZ politikai struktúráját is megszüntetik.

(MTI)

Győzött a C változat

A bősi erőmű már jövőre üzemel?

A szlovák kormány *Viliam Oberhauser erdőgazdálkodási és vízgazdálkodási miniszter* előterjesztése alapján az úgynevezett *C variánst* fogadta el a bős—nagymarosi vízművel kapcsolatos csehszlovák megoldási alternatívák közül. Ennek értelmében *a tározó szlovák területre eső része egy új gátszakasz megépítésével elhatárolható.*

A szlovák fél szerint az erőmű így akkor is üzemeltethető lenne, ha „Magyarország végérvényesen elzárkózna" a közös megoldástól. A szlovák kormány ugyanakkor úgy ítéli meg: *ez a variáns csak ideiglenes megoldásnak tekinthető,* és Csehszlovákia *tovább kívánja folytatni a tárgyalásokat Magyarországgal* az eredeti szerződésről.

Oberhauser elképzelése szerint az új gátszakasz megépítésével, a tározó szlovák részének elkülönítésével *a bősi vízmű korlátozott mértékű üzemeltetése már jövőre megkezdődhet, de a* teljes befejezés csak 1993-ra várható. Ebben az esetben Csehszlovákia 6 milliárd korona plusz beruházási költséggel számol.

A szlovák kormány megbízta *Vladimir Meciar miniszterelnököt,* hogy — közelgő magyarországi látogatása során — erről a döntésről *tájékoztassa a magyar partnert.*

Az Európai Közösségek Bizottsága — javaslattevő és végrehajtó szerve — *kész tudományos szakvéleményt adni* a bős—nagymarosi vízlépcső esetleges megépítésének lehetséges következményeiről Magyarország és Csehszlovákia számára — közölte pénteken egy közösségi forrás.

Az MTI-t tájékoztató forrás *Ripa di Meanának, az Európai Közösség környezetvédelmi biztosának* pénteki prágai látogatásával kapcsolatban elmondotta: Brüsszel felkészült arra, hogy a magyar és csehszlovák kormány közösen fogja kérni egy ilyen vizsgálat elvégzését.

(MTI)

Kohl kancellár bemutatta kormányát

Eskü a háború árnyékában

— Isten engem úgy segéljen! — fejezte be hivatali esküjének szövegét *Helmuth Kohl* német kancellár. Új — 1982-es hatalomra kerülése óta negyedik — kormányát már bemutatta, koalíciós megállapodásait már korábban megkötötte. A hangulat békés ünnepélyességére csupán az eskütétel *dátuma* vetett árnyékot: január 17-e volt, az Öböl-háború kitörésének napja.

A négy nőből és 15 férfiból álló kormány fontosabb posztjain nincsen változás: az alkancellár és külügyminiszter *Hans-Dietrich Genscher,* a belügyminiszter az őszi merényletet túlélt és azóta is tolókocsiban közlekedő *Wolfgang Schäuble* maradt, a vészterhes időkben kiemelt jelentőségű védelmi miniszteri tisztséget pedig továbbra is *Gerhard Stoltenberg* tölti be.

A Szabaddemokrata Párt (FDP) learatta nagyarányú választási előretörésének gyümölcsét, és *az eddigi négy helyett öt miniszteri tárcát kapott.* A Keresztényszociális Unió (CSU) viszont csak *négyet* — holott eddig *hatot* birtokolt. Nem mintha rosszul szerepelt volna a választásokon. Egyszerűen arról van szó, hogy a csupán Bajorországban működő párt súlya a megnagyobbodott Németországban automatikusan kisebb a régi NSZK-belinél. A koalíció fő ereje és a legtöbb miniszteri tárca birtokosa továbbra is Kohl kancellár Kereszténydemokrata Uniója, a CDU maradt.

Az egykori NDK-területet *három miniszter* képviseli. Kohl kancellár szerint lett volna hely egy negyediknek is, de hát úgymond nem találtak alkalmas jelöltet. Mert aki elsősorban számba jöhetett volna, azt — ahogy a német lapok írták — „utolérte a múlt". *Lothar de Maiziere* keletnémet kereszténydemokrata politikusról van szó, aki ellen az a megalapozottnak látszó gyanú merült fel, hogy éveken át az NDK titkosszolgálatának, a Stasinak a besúgója volt.

Az új kormány megalakulásával érvénybe lép a három részt vevő párt koalíciós megállapodása, amelynek egyik sarkalatos pontja szerint *pénzügyi kedvezményekkel* segítik az öt új tartomány felzárkózását.

(kepecs)

Szabad György megbeszélése Landsbergis megbízottjával

Szabad György, az Országgyűlés elnöke fogadta *Czeslaw Okinczyc* litvániai parlamenti képviselőt, *Vytautas Landsbergis* személyes megbízottját, aki a litván parlament elnökének *üzenetét* adta át. Az üzenetben Landsbergis elnök *köszönetét* fejezte ki Magyarországnak és a magyar Országgyűlésnek a tragikus litvániai események kapcsán tanúsított szolidaritásáért. A litván parlament képviselője a találkozón tájékoztatást adott országa helyzetéről.

Szabad György átadta Czeslaw Okinczycnek a magyar Országgyűlésnek a litvániai fejleményekkel kapcsolatos *állásfoglalása* szövegét.

(MTI)

Antall József fogadta Schmidhubert

Antall József miniszterelnök pénteken hivatalában fogadta *Peter Schmidhubert,* az Európai Közösségek Bizottsága költségvetésért felelős tagját. A megbeszélésen megvitatták a Közösségek és Magyarország kapcsolatai *bővítésének* lehetőségeit.

KIRÁLYHALÁL

Szívroham következtében, 87 éves korában meghalt V. Olav, Norvégia brit születésű uralkodója. Az elhunyt királyt fia, az eddigi koronaherceg, V. Harald követi a trónon. Ő lesz 1370 óta az első Norvégiában született norvég uralkodó. V. Olav király 1957-ben lépett trónra és Hiroito japán császár 1989 januárjában bekövetkezett halála után ő lett a világ legidősebb aktív uralkodója.

EXPORTTILALOM

A román Legfelső Nemzetvédelmi Tanács megtiltotta élelmiszerek, üzemanyagok és más stratégiailag fontos cikkek kivitelét az országból az Öböl-háború kitörése miatt. A tanács ülésén Ion Iliescu elnökölt. A testület egyúttal azt követeli a román kormánytól, hogy vezessen be további ellenőrző intézkedéseket az ország határainál.

„ÁTHELYEZETT" TEMETÉS

A tunéziai fővárostól 17 kilométerre lévő Hamman Sattban — a PFSZ központjának egykori székhelyén — eltemették Abu Ijadot és a hétfőn éjszaka vele együtt meggyilkolt másik két palesztin vezető személyiséget. A temetésre eredetileg a jordániai Ammanban került volna sor, de időközben kirobbant Öböl-háború miatt megbénult a jordán fővárosba irányuló légi közlekedés.

SZOBRÁSZ HALÁLA

Rómában 82 éves korában csütörtök este elhunyt Giacomo Manzú, az olasz és a nemzetközi szobrászművészet kiemelkedő alakja. Az olasz művész nevéhez olyan kiemelkedő alkotások fűződnek, mint amilyen a „Halál ajtaja" a római Szent Péter Bazilikában, a salzburgi dóm „Szeretet kapuja" és a rotterdami Saint Laurent templom bejárata. 1966-ban Lenin-békedíjjal tüntették ki.

PÁRATLAN VÁSÁRLÁS

„Fejlett kutatási központot" vásárolt a japán Furukawa elektronikai társaság és a C. Itoh kereskedőház — írja a Nihon Keizai Simbun című japán gazdasági napilap. Száz százalékban felvásárolták a szigetelőanyagok kutatására specializálódott magyar Foto Viltek International nevű céget.

AGYVISSZASZÍVÁS

Az ígérgetések földjéről mind többen vágyakoznak az ígéret földje után, ahol nem ígérgetnek, hanem keményen dolgoztatnak, vagy okosan hagynak dolgozni. A XX. század végi balladai homályból, ha a magyar valóság szürkeségébe lépünk, mindez annyit jelent, hogy az emberek tízezreinek fejében fordul meg a csúnyábbnál csúnyább gondolat: *valahol másutt kellene boldogulás után nézni.*

Kivándorlásban, menekülésben sajnos jól álltunk e században. Kitántorgott másfél millió koldusunk Amerikába a század elején, sokak csomagoltak a két világháború között, s „politikaiakkal" árasztottuk el a földet 1956-tól hosszú éveken át. *Ma már nem kell disszidálni,* a jog törvényt fogalmazott arról, hogy *legálisan* is mehet mindenki, ki merre lát. Pontosabban, mehetne, ha lennének még olyan államok, amelyekben szükség lenne a magyar munkáskezekre.

Hogy régóta nem beszél senki *munkáskezekről?* Hogy jó ideje csupán a *koponyák vándorlását* fogadja üdvözítő igenlés a nyugati Kánaánban? Az agyelszívások évtizedeiben valóban a tudományos területen dolgozók élveztek előnyöket tehetséges nemzetünk tagjai közül. A munkaerőpiac ugyanis lassan, de biztosan telítődött, s ma már alig szorulnak arra nyugat-európai államok, hogy mondjuk olcsó keleti szakmunkások álljanak a gépekhez, esetleg még olcsóbb segédmunkások végezzék a piszkos és feketemunkát.

Egy átlag magyar el sem tudja képzelni, miféle *veszélyekkel* jár, ha mi *Európa törökjeivé kívánunk válni.* Fel nem foghatja, mit jelent a mindennapi kenyérharc a legalacsonyabb szinten a megtűrt, ám nem szeretett vendégmunkások között, akikből egyre többet bocsátanak el. Persze roszszul is mondom, senki nem akar minálunk „törökké" válni, csupán az a cél lebeg a szemek előtt, hogy *ugyanazért a munkáért a szomszédban ötször annyit lehet keresni* — már akinek sikerül az akció. És akinek sikerül, az felvállalja, hogy fél évekre, évekre elköltözik a családtól, *odakint gürizik, kuporgat,* s majd hazatérve észreveszi: *széthullott családja* mellett a foghoz vert garas se sokat ér.

Azt gondoltam, nagy átalakulásunk cintányércincogása közepette egy-két távolba szakadt hazánkfia nagydob kongatásával erősíti a magyar zenét. De csalódnom kellett. Akiket harminc-negyven éve előztünk, azoknak döntő többsége, köszöni, jól van, ám csupán kínos mértékkel csepegteti szellemi és anyagi javait gazdaságunk fortyogó üstjébe. *Az agyvisszaszívás az istennek sem sikerül,* jelenlegi állapotaink között nem is nagyon sikerülhet. Pedig a kockáztatóké a világ és Magyarország is!

A sikeres emberek, kellő anyagi fedezettel a hátuk mögött, akár megpróbálkozhatnának a lehetetlennel: beszállhatnának, külföldről hazatérve, a nagy magyar mű megalkotásába. Abba, amibe egyszer már belekezdtek, de akkor nem engedték őket a munka végére jutni. Most ki köti meg kezeiket? Ma *ki riasztja el virgonc agysejtjeiket?* De ne legyek igazságtalan: a legmerészebbek azért itt vannak, csak azt nem tudom, meddig bírják még a megpróbáltatást.

Szóval a fejeket nagyrészt továbbra is külhonban hordják büszkén a nyakak, míg idehaza ugyancsak jobb sorsra érdemes koponyák azon perpatvarkodnak, melyik párt agykamrája szívta fel a több észt. (Agyvíztúltengésről, s annak mindent elárasztó hatásáról legfeljebb az ország kezei és lábai panaszkodnak, meg az embertelen próbának kitett, roppanástól rettegő gerinc sivalkodik . . .) Azért mégiscsak a legjobb úton haladunk, hogy a felnövekvő új nemzedék a kiváló *oktatási reform* szárnyain repülve *új fejeket „termeljen ki"*, mindannyiunk örömére. Bár kétségeim vannak: az utóbbi években mintha minél többen felejtenék el az értelmiségi pályát, vagy aki főiskolára, egyetemre jelentkezik, csak az életkezdés sanyarúságát kívánja elnyújtani. De már nem sokáig, hiszen *egyre kevesebb szülő győzi pénzzel* az iskoláztatást, az *„úri" allűröket.*

A legriasztóbb talán mégis az, hogy elég egy kósza rémhír és tízezrek agyában indul meg a *legális disszidálás* gondolata. Képesek vagyunk órákat sorban állni Bécsben a Dél-afrikai Köztársaság nagykövetsége előtt, tudunk hetekig-hónapokig bízni abban, hogy éppen a mi munkáskezünkre van szükség a sokáig lebecsült távolban. S aztán értetlenül állunk: tízezrekből ha tucatnyi jelentkezőt fogadtak el. Messzebb tájakban ne is gondolkodjunk, *Amerika ma messzebb van, mint valaha,* oda már a nagy segítségnyújtás jelszavai között egy egyszerű turista vízumot is hatalmas harc megszerezni.

Maradjunk hát itthon, ne ábrándozzunk *külföldi kincsestárak,* aranybányák csillogásáról. Mert azok *nem nekünk csillognak.* Érezzük át inkább annak felemelő magasztosságát, hogy tehetségesek vagyunk, s mondogassuk magunkban, vannak még olyan országok, ahonnan éppen hozzánk vándorolnának be szívesen. Ha pedig a gyerek elkerekedő szemmel azt kérdezi, mi miért nem kaparunk külföldi munka vagy ösztöndíj után, még véletlenül se csapjuk pofon a szemtelen kölyköt. Csupán említsük meg neki csendesen: *valakinek idehaza is maradnia kell.* Talán egyszer majd megérti.

SZERDAHELYI CSABA

Antall József bemutatta az új kormánytagokat

A Magyar Köztársaság elnöke a miniszterelnök javaslatára *dr. Gergátz Elemért* földművelésügyi miniszterré, *dr. Kiss Gyula* eddigi tárca nélküli minisztert, munkaügyi miniszterré, *Nagy Ferenc József* eddigi földművelésügyi minisztert pedig tárca nélküli miniszterré nevezte ki. Ugyancsak a kormányfő javaslatára a köztársasági elnök *dr. Szabó Tamást* a Munkaügyi Minisztérium eddigi politikai államtitkárát a Pénzügyminisztérium politikai államtitkárává, *Bárdos Balázst* a Miniszterelnöki Hivatal politikai államtitkárává, *dr. Schamschula Györgyöt* pedig a Munkaügyi Minisztérium politikai államtitkárává nevezte ki.

Antall József pénteken a Parlamentben nemzetközi sajtótájékoztatón mutatta be kormányának új, illetve új poszton működő minisztereit és államtitkárait. Rövid bevezetőjében elmondta, hogy a kormány mostani átalakítása a korábban bejelentett folyamat része és arra a koalíciós partnerekkel folytatott tárgyalások eredményeként került sor.

A miniszterelnök kifejezte azt a meggyőződését, hogy e változások révén a kormány a jövőben további eredményeket fog elérni. Egyben arról is tájékoztatta a nemzetközi sajtótájékoztató részvevőit, hogy *megköszönte* a távozó miniszterek, *dr. Győriványi Sándor* és *Gerbovits Jenő* eddigi tevékenységét.

A továbbiakban az újonnan kinevezett miniszterek ismertették elképzeléseiket. Ezt követően került sor a kormány legutóbbi üléséről szóló szokásos tájékoztatóra.

Király Péter pénzügyminisztériumi államtitkár az *Egzisztencia Alap* újraszabályozásának indokait ismertette, majd *László Balázs* számolt be arról, hogy a *Magyar Nemzeti Bank* elnöke felhatalmazást kapott a *Közös Piaccal* tavaly megállapodott hitel *második részletének* felvételéről szóló megállapodás aláírására. Ugyancsak a csütörtöki kormányülés foglalkozott a magyar *vámtarifáknak* a *GATT*-megállapodásokkal összhangban való módosításának irányelveiről.

Megtárgyalta a kormány a *magyar—csehszlovák—lengyel* gazdasági együttműködés lehetőségeit, a most elhalasztott, de továbbra is esedékes visegrádi *államfői találkozó* előkészítése jegyében.

F. T.

Ha kétharmad, akkor nem titok

Szabad György sajtótájékoztatója

Hétfőn délután folytatódik a parlament rendkívüli ülésszaka, de nem szerepel napirendjén *sem a kárpótlási törvény,* sem a köztársasági elnök által előterjesztett *amnesztia törvény* tervezete — jelentette be tegnapi sajtótájékoztatóján *Szabad György,* az Országgyűlés elnöke. A halasztást technikai okokkal magyarázták, bár ebben vélhetően a politika is szerepet játszott. Erre vall *Torgyán József* napirend előtti felszólalásának témája. A kisgazdapárt frakcióvezetője ugyanis a kárpótlási törvény kérdésével kíván foglalkozni.

Kiss Gyula már munkaügyi miniszteri minőségében terjesztheti elő a foglalkoztatást elősegítő, valamint *a munkanélküliek ellátásáról* szóló nagy érdeklődéssel várt törvényjavaslatot. Ezután került terítékre a helyi önkormányzatok és a köztársasági megbízottak hatásköréről szóló törvényjavaslat, amit már január előtt szerettek volna tető alá hozni. *Boross Péter* belügyminiszter lesz a törvényjavaslat előterjesztője. A kétnaposra tervezett ülésszak napirendjére tűzik *a fővárosi törvényt* is; *Gergátz Elemér* a frissen kinevezett földművelésügyi miniszter pedig a földművelésügyi hivatalokról szóló törvényjavaslat beterjesztőjeként debütál. (Kétséges, hogy sikerül helyet szorítani a közszolgálati törvénynek, amely pedig már hónapok óta porosodik a T. Ház asztalán. E törvényjavaslat megalkotásának szükségességét már a háromoldalú politikai tárgyalások idején hangsúlyozták, s lényegében azóta szerepel a várakozó listán.)

A parlament vezető tisztségviselői kérdések kapcsán kifejtették: nem tartják kizártnak, hogy a hétfőn kezdődő ülésen *az Öböl-válság fejleménye is szóba kerülne,* s e tárgyban parlamenti állásfoglalás is elképzelhető. Ugyanakkor úgy vélték, hogy ami a kérdés politikai részét illeti, a korábbi zárt ülésen —, amikor a magyar egészségügyi alakulat kiküldéséről döntöttek — lényegében már leszögezte álláspontját a magyar parlament. Az Országgyűlés tisztviselői arról is tájékoztatták az újságírókat, hogy amennyiben a képviselők kérharmada kéri, az Országgyűlés újabb zárt ülésen foglalkozhat az Öböl-válság ügyében hozott korábbi határozat titkosságának feloldásával.

B. L.

Kiállítási kalauz

Vidékies európaiság

A részleteiben is jól ismert romániai magyar irodalom után kezdetét vette végre ismerkedésünk az erdélyi magyarság képzőművészetével is.

A nagy egyéniségekről, *Ziffer Sándor, Nagy Imre, Szervátiusz Jenő* teljesítményeiről persze tudtunk eddig is, de azt a bázist, ahonnét az ő művészetük magasba szökött, voltaképpen nem volt alkalmunk tanulmányozni. Kollektív tárlattal ugyanis a romániai magyar alkotók utoljára a negyvenes évek derekán szerepeltek Magyarországon.

A homály most végre oszladozni látszik, s ebben úttörő szerepe van annak a válogatásnak, amit a magyar—román kulturális együttműködés esetében a *Budapesti Történeti Múzeumban* láthatunk.

A kiállítás meggyőzően bizonyítja, hogy a romániai magyar képzőművészet mind színvonalát, mind gondolati törekvéseit tekintve *méltó párja* az itteni magyar irodalomnak. Igaz ez annak ellenére, hogy a klasszikusnak számító mesterek közül csak *Mohi Sándor* nevével találkozhatunk, mert az utóbbi néhány évtized ugyancsak megrostálta a két világháború között indult nemzedék sorait. Érzékeny veszteségeket okozott a nyolcvanas évek kivándorlási-áttelepülési hulláma is, mindazonáltal a folyamatosság a tehetséges fiatalok jelentkezése révén *töretlen* maradt. Mint *Kántor Lajos* a katalógus előszavában megjegyzi, a romániai magyar képzőművészet — változó intenzitással és súlypont-eltolódásokkal ugyan — napjainkban is igazolja létjogosultságát, mert életfunkciói az irodalomhoz hasonlóan szorosan összenőttek az itteni magyarság sorskérdéseivel.

Hunyadi László: Havasi Madonna

Bár felfedezhetőek bizonyos rokonvonások, a kortárs romániai magyar művészet karaktere *egészében véve más jellegű*, mint a honié. Többféle oka is van ennek. A legfontosabb talán: a romániai magyar művészet nem egészen autonóm fejlemény, hisz szellemi inspirátora nemcsak az erdélyi magyar közösség, hanem az egész román társadalom.

Banner Zoltán, a jeles művészeti író, több erdélyi mester monográfusa szerint a romániai magyar művészetnek mintegy alapmozdulata az *otthonépítés, illetve az otthonmegőrzés*, ez a funkció pedig a helyi hagyományok, a helyi alkotóerők szükségességét követeli meg. Ez a magyarázata annak, hogy a jelenkori erdélyi művészetben is — csakúgy, mint a régiben — a *domináns elem a tradíciók továbbéltetése*, s kevéssé érvényesül a nyugat-európai modellekhez való alkalmazkodás. Banner találó hasonlattal „vidékies európaiságnak" nevezi az erdélyi magyar alkotók által kitermelt művészeti minőséget, amelyben éppen az a különösség kap megfogalmazást, ami e két pólus érintkezése nyomán felfakad.

A feladatértelmezés behatároltságából következik, hogy szemlélet dolgában ma is a *természetelvűség* az uralkodó koncepció. Így a stílus — a hol erősebb, hol halványabb stilizálás ellenére is — a *realizmus* határai között marad, bár ezek a határok a fiatalok előretörése nyomán szüntelenül tágulnak. Az erdélyi magyar festő és szobrász a történelmi-társadalmi körülményekből adódóan különösen érzékeny a humánus értékeket fenyegető veszélyek iránt. *Ebben az értelemben a művek mondandói feltétlenül egyetemes célzatúak.*

A várbeli tárlaton több nemzedék szerepel együtt, ám a törekvések nem sokban térnek el egymástól. A különbség talán csak annyi, hogy a stafétabotot a *Mohi Sándortól, Miklóssy Gábortól, Cs. Erdős Tibortól* átvevő középgenerációsok, s a náluknál is fiatalabbak talán hosszabb távokat „futnak" be, mint a nagy öregek. Hosszabb távokat abban az értelemben, hogy horizontjuk tágabb, kulturális érdeklődésük nyitottabb. A felelősség azonban számukra is elhagyhatatlan tényező, így aztán az erdélyi magyar művészet inkább egy összefüggő hegyláncolatra emlékeztet, s nem síkok, völgyek, dombok és bércek színes egymásutánjára. Ez a komolysággal elegyített magabiztosság a fő erőssége.

Tasnádi Attila

Aki fekete hegyet épit

Most azt mondhatja az olvasó, tessék, van lehetőség arra is, hogy a színes bőrűek ugyanolyan karriert fussanak be az *Egyesült Államokban*, mint a fehérek. A 72 éves üzletember, *John H. Johnson* pályája azonban távolról sem tipikus. Mint maga is mondja: egész életében mindig tízszer többet kellett ahhoz produkálnia, hogy majdnem azonos szinten értékeljék, mint egy fehér embert.

Napjainkban Johnson Amerika *második* leggazdagabb színes bőrű állampolgára, az *Ebony* és *Jet* magazinok kiadója, televíziós és rádiós hálózatok feje, aki mellesleg a hírgyártás mellett más iparágakba is belekóstolt, például a kozmetikumok bódító világába. Johnson gyerekkorát *Arkansasban* töltötte, igencsak szegény családban — apa nélkül, takarítónő anyával. *Chicagót* 15 évesen választotta úticéljául, ahol a legkülönbözőbb munkákat végezte.

Először 24 évesen fordult meg a fejében, hogy vállalkozásba kezd, de akkor egy bankár elképedve utasította el pénzkölcsönzési kérelmét: *„Te fiú, ne marháskodj velünk"* — ennyi volt a válasz. Johnson mégsem adta fel álmait, s a sajtóbirodalom 1945 novemberében megkezdte hódítását. Ekkor került utcára az Ebony magazin, a négerek első komolyabb havilapja. 1951-ben következett a hetilap Jet, majd 1985-ben a kizárólag férfiaknak ajánlott *EM* magazin. A siker ma teljes: az Ebonyból havonta 1,9 millió, a Jetből hetente egymillió példány fogy el.

Az újságok foglalkoznak a négerekkel kapcsolatos valamennyi problémával, a munkanélküliségtől, a hajléktalanságtól kezdve a bűnözésig és morális kérdésekig mindennel. A legismertebb néger közéleti személyiségek állandó szereplői és írói az újságoknak, s az utóbbi időben egyre több fehér bukkan fel a szerkesztőségekben is. Ugyanilyen tempóval növekszik a Johnson-lapok olvasótábora a fehérek között. Ma már az újságok 12 százalékát fehérek vásárolják meg. Talán nem is túlságosan meghökkentő, hogy Johnson nem örül ennek. Szerinte a *„fekete hegy építését nem szabad összekeverni vegyes sziklák összegörgetésével."*

Nemrégiben az *International Herald Tribune* riportere megkérdezte tőle, mit tart eddigi munkája legnagyobb sikerének? John H. Johnson csak ennyit felelt: *„Először niggerből néger lettem, majd négerből fekete. Aztán feketéből afro-amerikaivá változtam, s jelenleg afrikai amerikai vagyok. De az útnak a felét sem tettem meg!"*

Sz. Cs.

VIDEÓZÓ

Mosolyogni tessék

Ritka gyöngyszem napjaink filmkínálatában, a feltehetően fiatal (talán elsőfilmes) angol rendező, *Cary Parker Mosolyogni tessék* című munkája.

Ritka, mert báj és humor, gyengédség és emberszeretet szövi át a történetet, amely egyszerű és tiszta, mint egy pohár víz. (Klórozás nélkül, egyenest a forrásból merítve.) Szereplői teljességgel valóságosak. Földönjárók, néhol talán még bumfordiaknak is, de sorsuk, életük bemutatásából hiányzik a naturalizmus vaskossága, a tenyeres-talpas hitelesség. Sikerül őket valami könnyed lebegésben tartani, poétikussá tenni — anélkül, hogy az ábrázolás stilizálódnék.

A forgatókönyv is Cary Parker munkája, s ennek tanúsága szerint kitűnő érzéke van a szerkesztéshez. Remek aránytalanságokkal fonja össze a cselekmény különböző szálait. Szinte zenei pontossággal vezeti fel a fő téma — Alan és Mary kapcsolata — mellett a különböző mellékmotívumokat, a bumfordi Bill és Annie esküvői előkészületeinek groteszk pillanatait. A kis fotós inas „szerelmi megpróbáltatásait" és boldog révbe érését, a műterem-tulajdonos Smiley reménytelen viaskodását a pusztuló szobanövényének megmentéséért. Kívülről nézve: csupa apróság, kis életek jelentéktelen pillanatai. Ám azok számára, akikkel történik — ez maga az élet, így, csupa kisbetűvel.

Annak idején, amikor a francia „új hullám" csapást vágott a filmnyelv megújítása felé, talán éppen *Francois Truffaut* vezette be a „szerzői film" fogalmát, ami nem egyszerűen azt jelentette — ahogy nálunk később, igen sajnálatosan értelmezték —, hogy a rendező egyben a forgatókönyv írója is. Sokkal több volt ez számára, s a *Négyszáz csapástól* kezdődően filmek sorával példázta is.

Nos, Cary Parker filmje ilyen értelemben „szerzői film", érett és pontos megvalósítással, remekül kiválasztott szereplőkkel, akikről nem tudnám megmondani — milyen színészek egyébként, de azt bizton állíthatom, hogy itt és most hibátlanul keltik életre a szerző által elképzelt személyiségeket.

E sok és fenntartás nélküli dicsérettel nem szeretném félrevezetni az olvasót. A *Mosolyogni tessék* nem korszakos alkotás, nem valamiféle fordulat a film történetében. Nem csillogó fényű, nagy értékű gyémánt, csak egy kis, szelíd fényű, kedves formájú gyöngyszem, amelyre irigység és ámuldozás nélkül, jóleső örömmel pillanthatunk... (Intervideo)

Bán Róbert

Nemzedékváltás a humorban

Új arcok, új szemek nevetnek az égre a humorban is. A közelmúltbeli humorfesztivál egyik nyertese, a huszonnyolc éves Maksa Zoltán hatévnyi haknizás után a televízióban is elsüthette poénjait.

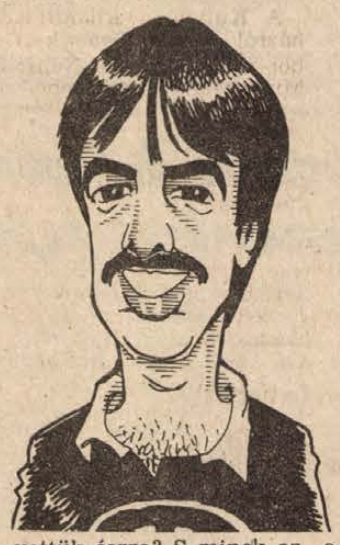

Új emberek jöttek felszínre ugyan a fesztiválon, a zsűri azonban mintha túlontúl ismerős arcokból állt volna. Jól van ez így?

— Az előző humorfesztiválon, az ORI-vizsgámon is ugyanez a zsűri volt. Ők már unalomig ismertek tényleg.

A következő humorfesztiválon is ugyanők ülnek majd a zsűriben?

— Nem hiszem. Noha hagyományai vannak, hogy a szakma öregjei töltik be ezt a pozíciót. De a közönségből is oda kell ültetni embereket, olyanokat, *akik nem a saját stílusukat akarják viszontlátni* egy-egy új humoristában. Ezt a leginkább *Koltay Róbert* valósította meg.

Koltay meg tudja nevettetni az országot. Ám sokan mások azon mesterkednek, nagy szakértelemmel, hogy még lehangoltabbá tegyék az embereket. A humor fel tudja-e venni velük a küzdelmet?

— Fel *kell* vennünk a küzdelmet. Ám sok múlik az embereken magukon is! Nekünk az a dolgunk, hogy feledtessük a bajokat, amikből tényleg sok van. Nagy a bizonytalanság, emelkedik az infláció, ugyanakkor a felső tízezer úgy dorbézol, hogy semmi sem szent számukra. Burjánzik a korrupció.

Mit tehet ez ellen a humor?

— Meg kell találnunk azt a módot, ahogyan *nevetségessé tesszük* a negatív figurákat. Ha kell, legyen tiszteletlen a humor. Most már lehet. Nincsenek mindenható emberkék. A Parlamentben sem. Nemrég hallottam, hogy a holland törvényhozás százötven emberből áll. Nálunk miért kell több mint háromszáznyolcvan képviselő? Az Országház megépítése óta volt egy *Trianon*, ezt nem vettük észre? S minek az a sok tárca nélküli miniszter a kormányban?

A humor támadhatja-e az ellenzéket is, vagy csupán a kormányt?

— Magam úgy tanultam az előttem járóktól, hogy a humornak mindig ellenzékinek kell lenni. *Marton Frigyes* mondta, hogy a május elsejei felvonuláson a humoristának a tömeggel szemben kell vonulni, hogy el tudja olvasni, mi van a táblákon, s az ellenkezőjét ráírhassa a saját táblájára. Most mégis azt a helyzet, hogy baloldaliak, jobboldaliak egyaránt érvényesülnek, így hát én *középről* lövöldözök minden irányba. Nem tartozom egyik oldalhoz sem.

A köznapi valóság ma egyre jobban elvonja a figyelmet a nagypolitikáról. Sokaknak már-már szalonnára sem futja. Mint egy régebbi műsorának címe szól: „Vevők vagyunk"-e a humorra?

— Kivezető utat a humor sem mutathat, legföljebb a bajok elviselését könnyíti. Ha érzi a közönség, hogy őszinte vagyok — és ezt nagyon megérzi —, valamint, hogy ugyanazt a kenyeret eszem, amit ők, akkor fölengednek a feszültségekből. Közelről, a szemükbe akarok beszélni, póz, csillogás nélkül, a mindennapokról.

Molnár Pál

Magánballadák a Tháliában

Huzella Péter a *Kaláka* együttes tagjaként már tapasztalta, hogy a versek utólagos megzenésítése bizonyos fokig határt szab a dallamokkal játszadozó képzeletnek. Ezért megfordította a sorrendet, s kész zenei anyaggal kereste fel *Zalán Tibort*. Így jött létre a *Túloldalon* című kitűnő előadás a *Thália Stúdió* színpadán.

De miként lett társ ehhez a produkcióhoz az ismert dzsesszzenész, ifjú Rátonyi Róbert?

— Barátságunk a gyermekkorban gyökeredzik — Péterrel még közös zongoratanárunk is volt —, és jól ismerjük egymás zenei világát is. Egyébként nyugodtan nevezhetem „örömzenélésnek" közös fellépéseinket. Annál is inkább, mivel komponálás közben Péter bátran alapozott az én „dzsesszes vénámra", s bő lehetőséget hagyott az improvizációra. Ezáltal minden előadás másfajta élményt nyújt.

— A korábbi előadást magam is láttam. Mindig telt ház előtt játszanak?

— Vidéki és budapesti előadásaink egyaránt — a szegényes propaganda ellenére — igen nagy közönséget vonzottak. Viszont vállalkozásunkat anyagilag senki nem támogatja, ezért műsorunkat közel sem adhattuk elő annyiszor, mint szerettük volna.

Kikről szólnak a dalok? Azokról a „negyvenesekről", akik 1956-ban végezték az első elemit, 1968-ban érettségiztek, akiknek oly sok kortársa már fiatalon átkerült a túloldalra, ahová Kharon ladikján egyszer mindnyájan megérkezünk. A versek üzenete csöppet sem vidám, ám a bravúros szólókkal tarkított dallamos zene lényegesen enyhíti a szöveg komor fordulatait.

— gálik —

Építsünk színházat!

Fölszenteltetett a *Budapesti Kamaraszínház*. Jogelődje, a *Népszínház Asbóth* utcai, parányi termében. A szakma színe előtt. S ha a csilláron nem is lógtak, erős aggály szorongatott, kibírja-e a túlterhelést az emelkedő padsor deszkatákolmánya.

Zsúfoltságérzetünket (és együvé tartozásunkat) fokozta, hogy a komor, sötétszürke helyiség minden elképzelhető zugát bejátszották a szereplők. Még az ajtónyílást is, amennyiben derekánál fogva, dupla kötélre függesztve, mesés magasságban tündöklik föl hattyúfehér menyasszonyi ruhájában Léna hercegnő, Leonce királyfi látatlanban eljegyzett arája. Teheti, mert a mese birodalmában bolyongunk, Péter király Popo-országának úttalan útjain.

Játékra jó játék, földre hasalás és könnyű kergetőzés erdő-mező kies lankáin, azaz a képzeletünkben, amit a játékatmoszféra, a képtelen darabbeli ötletek mozgósítanak. Igen, *Eszenyi Enikő*, a *Leonce és Léna* immár fölkent rendezője a legtöbbet érte el, amit egy abszurdközeli komédia színrevitelével megálmodhatott: látomásnak fogadjuk el a bejátszott üres teret és szimbólumvilágnak a groteszk párbeszédek Büchner-féle bizarr szövedékét.

A fiatal művésznő egyetlen biztos mozdulattal söpörte le a közkézen forgó játékkonvenciókat és nem átallott az adott lelkiállapotot merészen kifejező, eredeti eszközökhöz nyúlni. És — szerencsére — nem botlik el a kezdő rendezők nagyot akarásán. Nem a mindenáron újítás spekulációi vezérlik, hanem a gondolatok érvényesítése. Ezért válik a játék tartalmassá, ezért telítődik *Georg Büchner* korai műve korszerű atmoszférával. Némely „kilógó" ötletet, olykori vontatottságot leszámítva érett színházi műalkotást láthatunk.

Mi tagadás, lelket gyönyörködtető, amint a halált súroló tiszta szerelem lírája, romantikája, mi több, filozófiai ihletettsége és a Büchner-féle antiromantikus hevület tragikum és groteszk partvonalán egyensúlyoz a két főszereplő, *Kaszás Attila* és *Pap Vera*. A konvenciók ezúttal a szerződéses házasság elleni lázadásuk, voltaképp a magány hozadéka. Egymásra találásuk — ennek ellenére — nemcsak a mese törvényei szerint történik, hanem az azonos gondolkodásmód, a lélek törvényei szerint is. És, ilyenformán korunk közérzetéből fakad.

Már-már a lét ellentmondásosságát ostromolja a fiatalok játékművészete. A pikareszk kópéfiguráját kombinálja Beckett fanyar rezignációjával *Szarvas József*. A hatalmi hierarchia karikatúrájában működik közre *Madaras József* (Péter király), *Soós Lajos* (Szertartásmester), *Holl István* (az államtanács elnöke), *Cs. Németh Lajos* (Udvarmester), ki-ki mértéktartó, ízléses eszközökkel. *Hacser Józsa* clown jellegű „nevelőnő-sűrítménye", *Prókai Éva* bravúros mozgásművészete az előadás stíluskompozícióját teljesíti ki. A finálébeli játékos-komoly végszó jegyében — *„Építsünk színházat!"* — a legígéretesebb reménynyekre jogosít fel a *Budapesti Kamaraszínház* avató előadása.

Pap Vera és Kaszás Attila

Gy. Balázs Béla felvétele

Metz Katalin

Növekvő külföldi befektetések

Közel egymilliárd dolláros aktívum

A külgazdasági miniszter tájékoztatója

Gondjaink tengerében tavaly a külgazdasági ágazat megfelelt a várakozásnak, sőt, a reméltnél is jobb teljesítményt nyújtott — mondta *Kádár Béla* miniszter pénteken, a Nemzetközi Gazdasági Kapcsolatok Minisztériumában tartott tájékoztatón. A *konvertibilis* elszámolású *külkereskedelmi egyenleg* 945 millió dolláros aktívumot mutatott. A *kivitel* 18 százalékkal, az *import* 4 százalékkal bővült tavaly. Az export értéke — először a magyar gazdaságtörténetben — elérte a hétmilliárd dollárt. Az aktívum elsősorban a fejlett ipari országokkal folytatott kereskedelem gyors emelkedésének köszönhető.

Ugyanakkor a *KGST-országokkal* bonyolított áruszállítások értéke lényegesen *csökkent:* kivitelünk 24 százalékkal, importunk 18 százalékkal maradt el az egy évvel korábbitól. A *rubelelszámolású árufor*galom egyenlege az 1989. évi 540 millió rubeles többlettel szemben tavaly elhanyagolható nagyságú, 2,5 millió rubeles hiányt mutatott.

A változások együttes eredményeként a teljes árucsere öt százalékkal bővült.

Figyelmet érdemel, hogy, bár — a forgalom egészét tekintve — a kivitel áruszerkezete nem javult, továbbra is az *anyagok, alkatrészek* kivitele dominált; a fejlett országokba szállított áruk között mind nagyobb arányban szerepeltek gépek és fogyasztási cikkek, azaz *magas szinten feldolgozott* termékek.

A miniszter aláhúzta: véleménye szerint a tavalyi külgazdasági sikerek legnagyobbrészt a magyar vállalatok gyors *alkalmazkodóképességének* a piacváltásnak köszönhetők. Igaz, például az Európai Gazdasági Közösségben javultak a magyar áruk piacra jutásának *adminisztratív feltételei*, s ennek tulajdonítható a kiviteli többlet, mintegy ötöde. Segített az is, hogy Nyugat-Európa hozzánk közel eső vidékei ez idő szerint a kibontakozó európai *konjuktúra központjai.*

A feltételek éppenséggel nem mindig voltak kedvezőek, hiszen itthon az aszály, külföldön a távolkeleti, valamint a kezdődő amerikai recesszió; majd az Öböl-válság rontotta Magyarország piaci lehetőségeit. Kádár Béla kiemelte, hogy a *hazai gazdaságpolitikai klima* sem kedvezett a külgazdaságnak, hiszen elhúzódott a forint leértékelése, ráadásul az évközben — főleg a támogatások csökkentésével — erősen mérséklődtek a kivitel elősegítését szolgáló pénzalapok.

Az idei kilátásokról szólva a miniszter hangsúlyozta: *aligha számíthatunk a tavalyi teljesítmény megismétlődésére.* A KGST-országokkal folytatott kereskedelem, részben a dollárelszámolásra való áttérés, részben az egyes országok súlyos belső problémái miatt, várhatóan további 25 százalékkal visszaesik, bár a minisztérium minden eszközzel igyekszik a kapcsolatok hanyatlásának elejét venni. A kieső piacok pótlása nem lesz könnyű, annál is kevésbé, mert a KGST-országokban a kínálat szűkülésével is számolni kell azokban az ágazatokban is, amelyek KGST importanyagokat és félkésztermékeket dolgoztak fel — Nyugaton eladott késztermékké. Az aszály miatt az idén minden bizonnyal még kisebb lesz *agrárexportunk.*

A miniszter érzékeltette: véleménye szerint szükség lenne a kivitel *ösztönzésére* fordítható pénzforrások gyarapítására is, mert enélkül aligha remélhető hatásos exportoffenzíva. Mindazonáltal lát reményt a további külgazdasági expanzióra, bár a növekedést 5—6 százalékosnál többre még a legjobb esetben sem várja. Ehhez alapot nyújt Magyarország és az EFTA, illetve az EGK szervezett kapcsolatainak további erősödése, az európai, elsősorban a földrajzilag hozzánk közel eső térség gazdasági konjunktúrája, az Öböl-konfliktus remélhető, mihamarabbi befejezése, s ezzel az olajpiac stabilizálódása, és a közelkeleti kapcsolatok feléledése.

Segíthet, ha a külföldi tőke mind nagyobb érdeklődést tanúsít Magyarország iránt. Az 1972-es év óta 1989-ig összesen 600 millió, tavaly pedig egyetlen év alatt 500 millió dollárnyi direkt befektetés áramlott az országba, az idén pedig 7—900 millió dollár várható.

L. P.

Folyamatos olajszállítás az Adria vezetéken

Van remény a benzinár csökkenésére

A szövetséges csapatok sikereinek hírére csökken a világpiacon a kőolaj ára. Ez azonban így csupán félig igaz — mondta *Kardos Antalné*, az Ipari és Kereskedelmi Minisztérium szóvivője, akitől tegnap azt kérdeztük, miért nem használják ki a mostani, olcsó árakat.

Tény — válaszolta —, hogy márciusi-áprilisi vásárlásra már akár 20—23 dollárért is lehet folyékony „aranyat" kapni, de az *azonnali szállításra* kötött szerződések többnyire 37—38 dolláros árakat tartalmaznak. E jelentős eltérés azt mutatja, hogy a piac *bízik* az Öböl-háború gyors befejezésében, s abban, hogy a közel-keleti kitermelőhelyeket nem érik nagy károk.

Mint már korábban is megírtuk, a kormányzat előrelátóan jelentős *kőolajtartalékokat* halmozott fel. Hazánknak jelenlegi készlete mintegy egymillió tonna, ebből valamivel több mint 600 ezer már a határon belül van. Az Adria vezeték jugoszláviai végén tegnap négy tartályhajó — két líbiai és két algériai — várakozott kirakodásra. A tervek szerint ezek január 19. és 31. között szabadulnak meg terhüktől. A vezeték ma is teljesen leterhelt, *folyamatosan érkezik* az olaj hazánkba.

Más *energiahordozókból* szintén *van elegendő.* Motorbenzinből mintegy 20—22 napi tartalékkal rendelkezünk. A földgáztárolók színültig töltve, s az elmúlt napokban szénből is sikerült nagyobb mennyiséget beszerezni. A hírek szerint már megérkeztek Németországból az első szállítmányok.

A hírügynökség tegnapi jelentései arról szólnak: japán szakértők úgy vélik, a háború miatt nem kerül sor a „harmadik olajsokkra". Az *árfolyamok* ugyan ingadoznak, ám általában inkább csökkennek. A piacot megnyugtatta, hogy a szaúdi olajmezők sértetlenek, s a Nemzetközi Energiaügynökség kötelékébe tartozó 21 legfejlettebb ipari ország megkezdte saját tartalékaiból mintegy 2,5 millió hordónyi olaj kiárusítását. Jellemző, hogy tegnap délben már csak 21 dollárra tartották az északi-tengeri Brent típusú olaj árát.

(furucz)

A benzin termelői árát a terméket helyettesítő importárat figyelembe véve alakítják ki. Így amennyiben a világpiacon a benzin tőzsdei ára tartósan alacsonyabb lesz — e termék egyébként csak késve követi a tőzsdei olajárat —, *várható*, hogy a hazánkban forgalomba kerülő benzin is *kevesebbe fog kerülni*, de legalábbis *elmarad* a néhány napja beígért februári áremelés — mondotta *Wappel László*, az OKGT gazdasági vezérigazgató-helyettese. — A napokban végrehajtott benzináremelés során ugyanis a termelői ár nem változott, nem tartalmazta a korábbi 15 százalékos forintleértékelést sem. A benzin piaci árának kialakításakor tehát a magyarországi autósoknak előbb-utóbb ezeket a veszteségeket is el kell viselniük. A forgalmazók eredetileg *februárban* kívánták *érvényesíteni* a magasabb termelői árakat. Most azonban remény van arra, hogy az olaj, illetőleg a benzin világpiaci árának csökkenése miatt *az OKGT költségei* „belefférnek" az árba.

(MTI)

A fogyasztók csak fizetnek

Annak érdekében, hogy a tejtermelők ne fulladjanak az elfogadhatatlan felvásárlási árak miatt a tejfeleslegbe — amely most 500—700 millió liter — és a fogyasztók is megtudják venni a tejet, a szarvasmarha-tenyésztők országos választmánya a múlt csütörtökön úgy döntött: *demonstrációt* rendez. Ám két hét lehetőséget ad a kormányzatnak, hogy a június óta nagyon sokszor benyújtott elemzését és kérését tanulmányozza.

A demonstráció előkészítésére választott 17 tagú bizottság csütörtökön ülésezett a MOSZ székházában. Elmondták: a Földművelésügyi Minisztérium részéről már az egy héttel ezelőtti híradások után is *megvolt a készség*, hogy tárgyaljanak a tejtermelőkkel és az érdekképviseleti szervezetekkel. Abban is készségesnek mutatkoztak, hogy a szubvenciót 5 százalékkal növeljék.

A tejtermelők hajlandók 10 százalékkal *mérsékelni a hozamokat*, de ehhez az szükséges, hogy a fennmaradó 90 százalékot garantált árakon értékesíthessék. Ezen kívül, a foglalkoztatási alap terhére *jövedelemkiegészítést* kérnek, a tejforgalmazók részére pedig *adókedvezményt.* A tejipar két hónapon túli *adótartozásának finanszírozását* az intervenciós alapból látják megoldhatónak. Mindezek azonban csak átmeneti megoldások, az egész szarvasmarhaágazat komplex, több évre szóló helyzetét kell rendezni.

(lendvai)

Rengeteget hallunk — már-már a könyökünkön jön ki — a piacról. Amely a kereslet és kínálat jogikája szerint fogja szabályozni az árakat, s minden érték a maga természetes helyére kerül. Nos, egyelőre azt tapasztaljuk, hogy a termelők belefulladnak a tejbe, az állatokkal etetik fel, fürdenek benne, vagy éppen kiöntik — csak a kisnyugdíjasok, a sokgyerekes családok kávéjához nem jut belőle. Mert olyan magas az ára, hogy képtelenek megfizetni. S az árak — a túltermelés ellenére — egyre csak feljebb kúsznak, sőt a termelők még magasabb felvásárlási árat, vagy tetemes dotációt követelnek. Amint a fenti híradásból is kitűnik, a megoldás nem a rászorultak olcsó tejhez juttatása, hanem a termelés visszafogása árán is tartani a drágaságot. Néha kétségeink vannak a '90-es években Magyarországon, vagy a '20-as években Brazíliában vagyunk-e?

V. J.

Természetgyógyászati kórház lesz a Kútvölgyi?

Pályázat a BKV vezérigazgatói posztjára

Főpolgármesteri tájékoztató

Tegnap a Városházán a főváros aktuális kérdéseiről tartott sajtótájékoztatót *Demszky Gábor* főpolgármester.

Elmondta, hogy a hét elején tárgyalásokat folytatott a budapesti székhelyű bankok vezetőivel, a főváros mintegy 20 millió forintos hiányáról, az esetleges kölcsönök felvételének lehetőségeiről. Az idő mindenképpen sürget, a hiányt valahogyan pótolni kell, különben tavasszal súlyos gondokkal kell szembenézni.

A szovjet katonai kórház további sorsáról megtudtuk, hogy a főváros vegyes vállalati formában kívánja működtetni a jövőben az intézményt, mely a szovjet csapatok bevonulása óta szolgál katonai kórházként. A vegyes vállalatban üzletpartnerként szerepelne a szovjet fél, a fővárosi és a XV. kerületi önkormányzat, valamint több tőkeerős nyugati partner. A tervek szerint a kórház új formájában 4-500 férőhellyel április végén, május elején kezdené meg működését.

A Kútvölgyi Állami Kórházról — mint Demszky Gábor elmondta — a Népjóléti Minisztérium nem mond le, nem helyezi fővárosi kezelésbe. Arról azonban megállapodott a főpolgármester és *Surján László* miniszter, hogy a jövőben az intézmény nem a „kedvezményezettek" kórháza lesz. Szó van arról, hogy mentő- vagy természetgyógyászati kórházként üzemeljen tovább.

A hónap végére várhatóan elkészül a főváros költségvetése, és utána már pontosabban lehet tudni, hogy egy-egy területre mennyi pénz jut. Akkorra tisztázódik a BKV költségvetése is, melynek vezérigazgatói posztjára pályázatot írtak ki. Mint megtudtuk, eddig már húsz, tartalmilag színvonalas pályaművet nyújtottak be. A BKV tarifadíjainak 50 százalékos emelését egyébként — melyet a múlt héten szavazott meg a közgyűlés —, még nem hagyta jóvá a Pénzügyminisztérium.

Január 28-tól akcióba kezd a főváros, melynek célja az engedély nélküli árusítások felszámolása, a közterület-fenntartás biztosítása.

— demény —

A munkástanácsügy folytatása

„A botránykeltők eltávolítása közös érdek"

Olvastam a Népszava cikkét, a Munkástanácsok 1991. január 12-i Kongresszusával kapcsolatban.

A címben szereplő utalás az új elnök MDF-tagságára, hangulatkeltő. Erről ugyanis a kongresszus résztvevőinek merőben más a véleménye, mint a cikk írójának. Ezt már a szavazatok elsöprő többsége is bizonyította.

A választás eredménye nem MDF-befolyást bizonyít, hanem azt, hogy a jelenlevők túlnyomó többsége egy régi, kipróbált munkásvezetőt tekintett legalkalmasabbnak az elnöki posztra. Amit pedig a cikk negatívumként említett, hogy *Palkovics Imre*, az MDF parlamenti képviselője, ezt a tényt mi, a kongresszus résztvevői pozitívumnak tekintjük, s éppen azt várjuk tőle, hogy politikai, közéleti tapasztalatait és pozícióját fel tudja használni a MOSZ érdekében, s így előnyünkre lesz a fent említett szituáció.

A következő kifogásolható megjegyzés az, mely szerint nem sikerült a tanácskozás menetéről meggyőződni, s ezért távolították el a rendezők az általuk rendszavarónak minősített embereket. Ez több gondolatot indított meg bennem.

Nem hiszem, hogy demokratikusnak nevezhető az az eljárás, ahol 4—5 ember a többség akaratát semmibevéve szándékosan botrányt okoz, artikulátlan hangon kifogásolja *Rácz Sándor* távollétét.

Czakó Ignácot valóban nem engedték felszólalni, mert soron kívül, minden programot felrúgva akarta ezt tenni. A Palkovics Imre személyével kapcsolatos részhez csak annyit, hogy eleve rosszhiszeműség feltételezni, miszerint egy sikeres munkástanács-vezető feltétlenül a hatalom javára dönt, ha esetleg konfliktusba kerül a pártjával. Ez a magatartásforma nem jellemző a munkástanácsok vezetőire.

A szándékosan botrányt keltők eltávolítása a jelenlevők közös érdeke volt, különös tekintettel arra, hogy ez már nem az első kísérlet a konszenzus megtorpedózására az elmúlt néhány hónapban. Nekem, mint rendszeresen politizáló és újságolvasó embernek az a véleményem, hogy az újságírói szabadság semmiképpen sem jelentheti azt — amit pedig egyre gyakrabban tapasztalni —, hogy az újságíró a kommentárját mint hírt, mint objektív igazságot tárja az olvasó elé, manipulálva ezzel a kevésbé vájtfülű emberek véleményalkotását.

Kurucz Péter,
a Duna-Építők
Munkástanácsa vezetője

Sajnáljuk, hogy a bel- és külpolitikai események miatt nem közölhetjük teljes terjedelemben Kurucz Péter levelét. Igyekeztünk azonban annak minden lényeges elemét megtartani.

A levélíró hangulatkeltőnek minősítette a MOSZ elmúlt heti kongresszusáról szóló tudósításunkat, úgy ítélte meg, hogy már a címe is az, hiszen azt sugalljuk, hogy Palkovics Imre személyével, miután az új elnök MDF-párti parlamenti képviselő, e párt befolyása érvényesül majd a munkástanácsokban.

Az elgondolkodtató, hogy a MOSZ alapszabálya ellenére — „a MOSZ tagsága munkáltatóktól és politikai pártoktól függetlenül tevékenykedik" — az első számú vezetője MDF-párti feladatai miatt hogyan tud majd megfelelni új funkciójának. Palkovics Imre egyébként a kongresszus egyik küldöttének kérdésére azt válaszolta: politikai tisztessége nem engedi meg, hogy az Országgyűlésben a független képviselők soraiba üljön át. Az elnök úr maga nyilatkozta: az lesz az első konfliktusa a munkástanácsokkal, hogy azok aláírás-gyűjtési akciót szerveznek az ellen a lakáskamat-emelés ellen, amelyet ő maga megszavazott a parlamentben.

Kurucz úr úgy ír: „az újságíró a kommentárját mint hírt... tárja az olvasó elé". Ezzel a megállapítással is vitatkoznunk kell, miután a tudósításban nincs kommentár. A szerző aláírását követi csak a Népszava szerkesztőjének véleménye, ami pedig ugye nem nevezhető hírnek. Magunk is a véleményalkotás szabadságát valljuk, ezért is adtunk helyet Kurucz Péter írásának is a lapban.

n. t. e.

SZAKSZERVEZETI HÍRSZOLGÁLAT

A bőripari-, a ruházatipari- és a textilipari dolgozók szakszervezetei közös javaslatot juttattak el a munkaügyi kormányzathoz, a teljes bérliberalizálás 1991. évi bevezetésére. Indokaink szerint; az érintett ágazatokat hosszú ideje valós versenyhelyzet, a telejsítmény nélküli bérkiáramlás piaci korlátai, bérköltség érzékenység, a piaci változásokra való rugalmas reagálás kényszere jellemzi. A vállalatok jelentős részének döntéseiben érvényesül a tulajdonosi érdekeltség. Kialakultak, illetve rövid időn belül megteremthetők a béralku-mechanizmus működőképes szervezeti keretei.

A teljes bérliberalizálás bevezetése költségvetési bevételkiesést nem okoz. Egyrészt a bérmechanizmus jelenlegi keretei között —, miután a bérköltségnövelést adózva a vállalatok döntő többsége nem tudja vállalni —, így ilyen forrásból nincs is adóbevétel. Másrészt a bérszabályozás hatálya alóli mentesítés olyan bérfejlesztési lehetőséget ad, melyből a személyi jövedelemadó-, a társadalombiztosítási járulék-, nyugdíjjárulék-növekmény miatt tényleges bevételtöbblet jelentkezhet.

A bérliberalizálás eredményeképpen hatékony exportkapacitások tartós leépülésének csökkenése, a jövedelmező termelés, a teljesítmények fokozásának jobb ösztönzése várható. Országos tapasztalatok nyerhetők az ágazati érdekegyeztetési mechanizmus működéséről.

Az elmúlt időszakban az érintett ágazatok semmilyen, nem normatív támogatásban, egyedi elbírálásban nem részesültek. A szigorodó gazdasági környezet, különösen a kiugróan magas élőmunka-igényesség miatt aránytalanul hátrányos helyzetet okozott. Ennek következménye a műszaki fejlesztés színvonalának visszaesése és a rendkívül alacsony bérszínvonal, amely — még a népgazdasági átlagnak megfelelő bérfejlesztés mellett sem okozhat többlet-bérkiáramlást.

Bőripari Dolgozók Szakszervezete,
Ruházatipari Dolgozók Szakszervezete,
Textilipari Dolgozók Szakszervezete

A Liga, a FOT és a bojkott

A Fogyasztók Országos Tanácsa és a Független Szakszervezetek Demokratikus Ligája a jövőben *közösen* vesz részt minden olyan törvény előkészítésében, mely a munkavállalók-fogyasztók érdekeit védi — jelentette be *Rév Lajos*, a FOT elnöke a pénteken Budapesten tartott sajtótájékoztatón. Ebben az évben a fogyasztó-, a minőségvédelmi, valamint a kereskedelmi törvények előkészítésében közreműködnek majd a liga és a FOT szakértői.

Elhangzott: e munkába szeretnék a többi független szakszervezeti tömörülést is bevonni. Már felvették a kapcsolatot a Tudományos Dolgozók Demokratikus Szakszervezetével, amely szakértői gárdájával szintén bekapcsolódik a törvényelőkészítő munkákba.

Forgács Pál, a Független Szakszervezetek Demokratikus Ligájának elnöke elmondta: *a gyorsuló infláció miatt a lakosság 30—35 százalékának már az alapvető létfeltétele sincs biztosítva.* Így egyre nagyobb szerepe lesz a *munkahelyen kívüli* érdekvédelemnek, melyben a liga is részt kíván venni. A tiltakozás egyik, a sztrájknál alkalmanként hatékonyabb eszköz bizonyos termékek vásárlásánál a bojkott. A közeljövőben az árkartellbe tömörült húsipari vállalatok és egyes sütőipari cégek ellen terveznek *bojkottot*, melyben számítanak a vásárlók hatékonyabb támogatására.

(MTI)

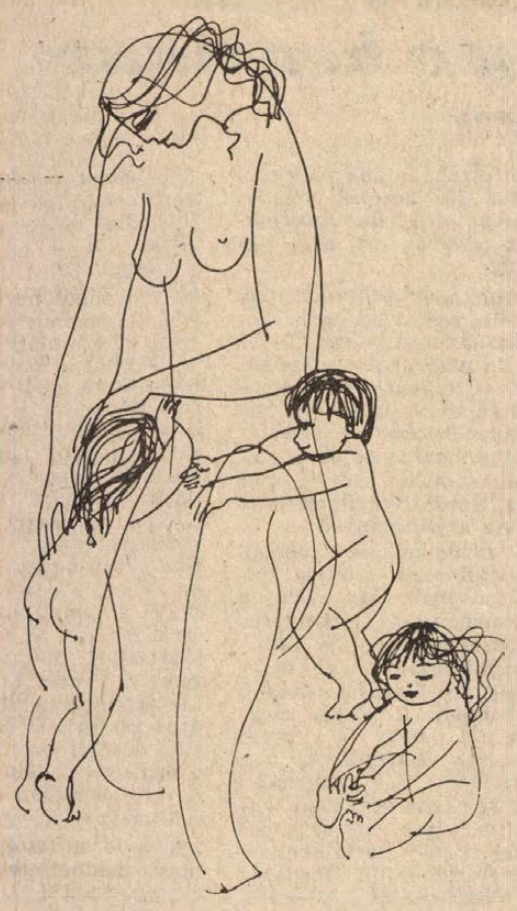

Macskássy Izolda CSALÁD

Mátyás Ferenc

TÉLI TABÁN

Subába bújt a Krisztinaváros,
ködiszonyata van fönn a Várnak,
csókák festenek árnyat az égre,
ránk tör a fagy, mint szívre a bánat,
a Philadelphia helyén toronyház,
felhő fedi a templomkeresztet,
tűnt arcok, harcok havas mezején
Ferenczy Béni nőszobra reszket,
Wurlitzer-zenére táncol a szél,
anyókák bicegnek a Tabánból,
kezükön rózsafüzér a bilincs,
halál farkasa les a homályból,
vacsorájuk kövér imaszelet,
feszület alatt csak azt fogyasztják,
nézem elborult tekintetüket,
s a helyettük síró Mária arcát.
Mintha jégszobrából lépne elő,
az Attila útról jön Babits Mihály
képzelt alakja, s ahogy befordul
a Vérmezőn, rá Kosztolányi vár.
Minden lecsupaszul most, az Idő
düllöng, foszlik az emlék varázsa,
s oda fagy, mint a hóvirág-remény
a tavaszi bizonytalanságba.
A Nap-hegyről az MTI-telex
száján sziszeg a kígyózó beszéd,
méregfogakkal mar belénk a szó,
hogy a Március, bizony, messze még.

Farkas Árpád

HOL AZ ESŐ ÖSSZEÉR A HAVAZÁSSAL

E monoton esőben esdekelve
hány ezer éve csörtetek nyomotokban?
Telebeszéltem már a földet riadozó
állatokkal, hogy ti ne féljetek,
didergő erdőkkel, hogy megmelegedjetek,
s a fogalmak fölhagyott tisztásain,
mögöttünk messze,
már hiába harsan fel zölden a fű —
Ó, hány ezer éve csörtetünk,
e monoton zokogásban,
az éj szemöldje alatt?
Félrehajtogatjátok, lám, magatok előtt
az eső szálait,
visszacsap arcomba élük, hidegük.
Miféle menetelés ez,
miféle mágia,
hogy nem vághatunk magunknak új csapást,
mielőtt elérnők azt a Kort,
hol az eső összeér a havazással,
s tejfehér ködökben úsznak el
álmodott kontinenseim,
s fehérré havazva be őket
magam is örökre
elalszom — ?

Csanády János

HÉTSZŰKESZTENDŐ

Esztendő
Szűkesztendő
Hétszűkesztendő
Esztendő: amikor megszülettem.
Szűkesztendő: az Ifjúság.
Hétszűkesztendő porzott el fölöttem;
Bedeszkázva két ölnyi földben.

Szilágyi Ferenc

Károli Gáspár és a Vizsolyi Biblia

A vályogfalú, nádtetős falusi templomok mellett épült egy lelki hajléka is a magyarságnak a reformáció századában; s ahogy annak építőkockái az anyaföldből, úgy ezé a lelki templomé az anyanyelv szavaiból vétettek. Az a hajdan volt templom kezdetlegesebb, egyszerűbb, parasztosabb, sőt mértanilag is pontatlanabb egy gótikus székesegyház csipkecsodájához képest, de mégis inkább otthon érezzük magunkat benne, mint a kölni, a rheimsi dómban, vagy akár a budapesti Bazilikában. S így vagyunk valahogy a térképen alig föllelhető kis abaúj-tornai helység falusi csodájával is: mondatai darabosabbak, mértanilag-nyelvtanilag pontatlanabbak, mint egy kossuthi vagy eötvösi körmondat cirádás remekei; néhol kezdetlegesebbek s parasztosabbak, zegzugosabbak is, mint a későbbi nagy nyelvteremtők remeklései, s mégis ez a vályogfalú hajlék, a *Vizsolyi Biblia* falusi temploma az, amelyik ma is otthonosabb a léleknek, mint a későbbi fordítások szabatosabb, mértanibb, szabályosabb s harmonikusabb alkotásai. A nagy székesegyházak alatt többnyire kis, egyszerűbb kápolnák falaira bukkan a régészásó: a magyar irodalmi nyelv pompás székesegyházának ez az egyszerű, vályogfalú falusi templom: a Vizsolyi Biblia az altemploma, az alapja. Illő hát reá templomi lélekkel emlékeznünk születése nemrégiben ünnepelt négy évszázados fordulóján.

„Minden út Rómába vezet" — mondogatták a katolikus középkorban, a három részre szakadt, protestánssá lett Magyarországon pedig minden út — észrevétlenül is — Gönc és Vizsoly felé. S ha a hasonlat kissé patetikusnak hatna is: tény és való, hogy tudatosan vagy tudattalanul a fölszabadult, áradó bőségű nyelv minden erőfeszítése oda irányult, hogy ezt a művet, az *első teljes magyar nyelvű Bibliát* világra hozza, amely majd századokra besugározza az irodalom, a költészet nyelvét — s vele és általa a köznyelvet, a beszélt nyelvet is.

Voltaképpen e műnek — ennek a több mint száz kiadást megért „népkönyv"-nek — útját egyengette a kódexek korának minden bibliafordítása, a Huszita Bibliától a Halábori Dobos Bertalan által 1508-ban másolt Döbrentei-kódex költői szépségű részleteiig.

A teljes magyar nyelvű Biblia igényét azonban a reformáció kora érlelte meg, ahogy Luther is nyelv- és irodalomtörténeti tettet vitt véghez a teljes Biblia németre fordításával. *Heltai Gáspár*, a század nagy erdélyi nyelvművésze már munkaközösséget szervezett a teljes magyar nyelvű Szentírás megalkotására, s voltaképp a Károli Gáspár nevével fémjelzett Vizsolyi Biblia is ilyen *közös szellemi alkotás*, habár ő átcsiszolta s egységesítette valamelyest az egészet.

Mint annyi jeles protestáns írótársát, őt is a mezővárosok polgársága adta az új hitben újrateremtődött irodalomnak: a Szatmár megyei Nagykárolyban született, s a városról vette föl családi nevét is a korábbi Radics helyett.

Az 1550-es évek második felében *Melius Juhász Péterrel* Wittenbergben tanult, de megfordult Svájcban is, és a „helvét", vagyis a kálvini irány meggyőződéses híve lett, akárcsak a debreceni püspökké választott Melius. Ő csupán hegyaljai — tállyai s gönci — prédikátor. s kassavölgyi senior (esperes) lett, de mégis századokra szóló művet alkotott a Gönc melletti Vizsolyban kinyomtatott „Szent Bibliá"-val.

Mint említettük, közösségi munka eredménye a Vizsolyi Biblia, bár a csapat valamennyi tagját nem ismerjük. A vezénylő mester azonban Károli, az „istenes vén ember" volt, ahogy a tanítvány, a nyomdai levonatokat Vizsolyból Göncre vivő-hozó *Szenci Molnár Albert* nevezte őt.

Azt, hogy kiváló stílusművész volt, 1562-ben írt, s 1563-ban „Döbröczömbe", „Törös Mihál"-nál kinyomtatott műve, a *Két könyv* is bizonyítja, melynek teljes címe mai helyesírással: *„Két könyv, Minden országoknak és királyoknak jó és gonosz szerencséjeknek okairul, melyből megérthetni, mi az oka az Magyarországnak és romlásának és fejedelmeknek szerencsétlenségeknek".*

E művében az elsők között állította párhuzamba a bibliai zsidó s a magyar nemzet sorsát, kifejtve azt a protestáns felfogást, hogy a török hódítás isteni büntetés a nemzet vétkei miatt, ugyanakkor a kiválasztottság tudatának erősítésével a szabadulás reményét is táplálta:

„Miképpen az Ezsdrás pap, az Istennek népének papja, Babiloniában sírván nyughatatlankodik és búslakodik, tudakozván magában, mi legyen az oka, hogy a zsidó ország szerencsétlenség alá vettetött és az asszíriai birodalomtul olyan igen megrontatott, azonképpen mostan sokan búsonganak és gondolkodnak, tudakozván magokban, mi legyen az oka, hogy az mi nyomorult országunk és nemzetségünk ilyen szerencsétlen, és az pogány töröktől ilyen igen megrontatott és pusztíttatott, kik az Istent nem ismerik, és nem híják segítségül... Hogy sok országok, királyok, nemzetségek fegyver alá adattak, és hogy Magyarország is török birodalma alá adatott, nem történetből vagyon, sem azért, hogy ugyan ilyen változó az világnak dolga, avagy hogy Isten eltávozott volna ez világtul, hanem inkább mindezek az nagy és hatalmas Istentül vadnak, ki azt mondja az Ézsaiásnál az ő szent fiának: valamely ország és nemzetség neked nem szolgál, el kell annak pusztulni."

Igazat kell adnunk azoknak, akik úgy vélik a *Két könyv* — Károli Gáspár egyetlen önálló műve — alapján, hogy jobb stílusművész volt, mint amilyennek a több szerzős Vizsolyi Biblia mutatja; s csak sajnálhatjuk, hogy nem jutott három évnél több ideje a fordítás és egybecsiszolás munkájára.

Igaza van *Németh Lászlónak*, aki azt írta, hogy „A Heltai-fordítás inkább irodalmi, a Károli inkább szónoki", ahogy a következőkben is: „tagadhatatlan, hogy Balassi lírája mellett a protestáns bibliafordítás a tizenhatodik század legjelentősebb irodalmi alkotása. A magyar nyelv nagy és szerencsés iskolája volt ez a könyv. Nagy, mert a nagy művészet közelébe sodort egy csomó tudós magyart, akik isten szavát keresték és világirodalmi remekeket kellett átültetniük. Szerencsés, mert a biblia volt az egyetlen világirodalmi remek, amellyel a tizenhatodik század nehéz magyar nyelve is megpróbálkozhatott. A biblia költészete ráerőszakolta magát a fordítók prózájára, s a tizenhatodik század végén nemcsak Isten magyarba ültetett igéje, de egy változatos és kimeríthetetlen költői antológia indult útnak az eldugott Vizsolyból, hogy mind mélyebbre ereszkedjék tudósok, urak és a nép rétegeibe."

A hatalmas, 1200 oldalas mű kinyomtatására a környékbeli birtokosok, *Mágócsy Gáspár* és *András*, majd az ő haláluk után *Rákóczi Zsigmond* pártfogása alatt a Gönchöz közeli Vizsolyban külön nyomdát létesítettek a lengyelországi születésű *Manskovit Bálint* irányítása alatt, aki korábban Bornemisza Péter szolgálatában állt.

Göncön volt a „bibliaszerkesztőség": itt tisztázták le szép, egyenletes írással a fordításokat. Károli átnézte, javította a másolatokat, s ahogy elkészült egy-egy fejezet, küldték át Vizsolyba. Az egykori tanítvány, aki majd versben fordítja le a bibliai zsoltárokat, *Szenci Molnár Albert* így emlékezett vissza a munkára, s az alkotóra az 1608-ban kiadott „hanaui Biblia" ajánlásában (mely voltaképp a Vizsolyi Biblia javított kiadása volt): „... ezelőtt majd húsz esztendővel a magyarországi anyaszentegyháznak előljáró tanítói a Bibliát kibocsátották Vizsolyban az nagyságos Rákóczi Zsigmondnak és több tekintetes uraknak kegyes segedelmekkel. Az időben lábánál forganék az böcsületes embernek, Károli Gáspárnak, az gönci prédikátornak, és engem gyakorta a vizsolyi nyomtatóhelyben kiküldött az őtőle írott levelecskékkel... Jól emlékezem reá, mely nagy isteni félelemmel és becsületességgel kezdett az első kibocsátáshoz Károli Gáspár. És mikor már a könyv nyomattaték is, egynéhányszor hallottam, hogy fohászkodván így szólott: ‚Csak az Isten addig éltessen, míg ez Bibliát kibocsáthassam, kész leszek meghalni és az Krisztushoz költözni.' És kívánságát megnyervén az istenes vén ember két esztendővel ezután elköltözött az szentek lelkeinek főpásztorához és pispekéhöz, kinek dicsőségét öregbíteni ez könyvnek kibocsátásával is kívánta."

Károli nagy műve ettől fogva a három részre szakadt — s akkor döntő többségében protestáns — országnak szószékein a dunántúli végektől az erdélyi székely határszélig. Felső-Magyarországtól a szlavóniai szórvány protestáns falvakig ezen a nyelven szólt a hétköznapi, s ünnepi prédikáció igéje, így forrására és mintájává lett a nyelvjárások fölötti, egységes magyar irodalmi nyelvnek: *a ma is használt közös nemzeti nyelvnek.*

„Drága könyv, aki éppannyira vagy ómagyar, mint ózsidó, s csaknem annyira a magyarság szava, mint Istené" — idézzük újra Németh Lászlót.

Hogyan is lett volna idegen a Biblia világa a zömében paraszti munkát végző hallgatóságtól, mikor maga is földműves, pásztorkodó népről szólt, annak képzetkincséből vette hasonlatait, amelyekből nemegyszer szólásmondások váltak. Csak néhány hasonlat Ézsaiás próféta — Radnóti szavával a „rettentő szavak tudósa" — könyvéből: *„Mint a fészekből kiűzetett budosó madár olyanok lésznek az Moábnak leányi". „És maradott csak az Sionnak leánya, mint az megszedett szőlőbe való kunnyó". „Hasonlatosok lésztek az elhullott levelű cserfához, és a víz nélkül való kerthöz."*

És a példákat százával szaporíthatnánk az Újszövetségből is. *„A ki vermet ás másnak, abba beleesik"* — olvassuk a Példabeszédekben. S az „égbekiáltó vétek" épp úgy bibliai eredetű, mint az ítéletidő, a hét szűk esztendő, a tejjel-mézzel folyó kánaán vagy a salamoni ítélet. S idetartozik a szólások egész sora: Semmi sincs új a nap alatt; Szemet szemért, fogat fogért; Nem lehet két úrnak szolgálni; Áll, mint a Sion hegye stb.

A reformáció századában magára, erejére eszmélő gazdag magyar nyelv találkozott itt a gazdag, képekben, hasonlatokban, példabeszédekben dúskáló több ezer éves bibliai stílussal, s e rokon lelkű, rokon szellemű találkozás új ihletéssel nöttette, edzette beszédünk képi erejét, veretes régiségével pedig bő tárházat nyitott a későbbi korok irodalmi archaizálásának. S végül, de nem utolsó sorban: világi hatalomnál *erősebben fogta egybe* a Logosz — az örökkévaló Ige — könyve a három részre szakadt magyarságot, egységes, közös szóejtésű nyelvet adván ajkukra, így is erősítvén szellemi, lelki egybetartozásukat a lélekként lebbenő s mégis elpusztíthatatlan anyanyelv időtlen igéivel. S erősíti ma is, négyszáz év nemes patinájától még csak tovább szépülten.

Rácz József A SZENTENDREI KŐHEGY

Bálint Tibor

A NAGIRA NŐTT EMBER

Nagy Károly szabadnapos volt; felesége délután dolgozott a péküzemben; az ikerpár, Róza és Etel a kicsengetés utáni mulatságra kérezett el, s az apa ezt az alkalmat használta fel annak a régóta tervezett apró műveletnek az elvégzésére, amelyet hol a családja elleni merényletnek ítélt, hol csekélységnek, amelyen nem akadhat fenn.

Most végül rászánta magát.

Lopva véste be a nevét a műhelyben a nikkelezett névtáblába, hogy egyelőre senki se lássa, miként lett egyik napról a másikra Nagy Carolból NAGI CAROL, most pedig, miután előkészítette a szerszámokat, s kirajzolta a táblácska helyét, alápillantott a lépcsőház homályába. Utána valamelyest megkönnyebbülve tovább dolgozott.

Csupán négy fényes szeget kellett bevernie a fémlemez négy átfúrt sarkába, mégis hatalmas próba volt ez számára; pár perc után úgy érezte, legalább egy órája szöszmötöl, félénken ide-oda pillangatva a lakása előtt, akár a tolvaj.

Volt is a mozgásában valami a nappali betörők sunyi buzgalmából, ahogy a vállalkozást időnként megszakítva hallgatózni kezdett, majd folytatta a kopácsolást. S bár szinte játék kalapácsot használt, amellyel az ablaküvegeket szokta lerögzíteni, minden ütést hatalmasan és rémítően visszhangzónak talált. És mintha épp ezektől az ütésektől szakadt volna fel és kezdett terjengeni a falakból a több évtizede beléjük sulykolt ételszag...

Amint zajt hallott, fölegyenesedve az olajozót vette kézbe, mint aki azért jött elő, hogy a nyikorgó ajtósarkokat megkenje: így hát senki sem faggathatja a váratlan névcsere okáról és céljáról, amely egyedül őrá tartozik és a családjára!

A családjára?...

Ismét elakadt a mozdulata; már gondolkozni sem volt képes, csak tötyögött az ajtó előtt, olykor még a saját kezére is idegenül pillantott, nem tudta, valóban akart-e valamit a kalapáccsal, a csavarhúzóval, mérőléccel, vagy csak azért kapta fel a küszöbről, hogy önmagát is becsapja vele. Egy idő után a zavar és a gyávaság lázítani kezdte:

„Végül is mindenkinek joga van úgy írni a nevét, ahogy neki tetszik! — biztatta önmagát. — Ezt nemcsak az alkotmány biztosítja, de a helsinki záróokmány..."

Tudta, hogy ostobán összezavarja a dolgokat, s ettől még indulatosabb lett:

„Mit tud az, aki kívülről ítél meg?... Vagy akár a család is?!... Maholnap megint itt a tél, a fűtés elviszi a fél fizetésem, s hol van még a világítás, a koszt, a ruházat és ezer más kiadás!... Vádaskodni a legkönnyebb, de ha lecserélnek a mesteri állásomból, ezer lejjel csökken a fizetésem; a túlórákból azonban továbbra is kijut, és kötelességemmé teszik, hogy én tanítsam be az új mestert, aki a helyembe lép, s aki a szerszámok nevét sem ismeri... Nem akarják megérteni, hogy magyar vagyok, ami egy ideje megbízhatatlant jelent; vagyis száz százalék, hogy leváltanak, ha valamit nem teszek!..."

E néma kifakadás után kissé megnyugodott, és a névtáblát figyelte mérlegelőn; de mielőtt ismét kopácsolni kezdett volna, hallotta, hogy odalent nyílik az ajtó, valaki csoszogva-szuszogva kapaszkodik fölfelé, s már azt is tudta, hogy a másik Nagy Károly: a műköszörűs, aki fölötte lakik, a harmadik emeleten; föllazult izmú, nagy, lapos ember volt ez a szomszédja, kerékpáron járt, de gyötrődve taposta a pedált, s közben ide-oda billegett vele a biciklin.

Mindig hangosan köszöntek egymásnak, de a másik semmit sem változtatott a nevén, s valahányszor elhaladt az ő ajtaja előtt, mintha egy kis mosoly derengett volna fel az arcán; még az ajkát is elbiggyesztette alig észrevehetően, bizonyára a Carol láttán... Épp emiatt a merénylő most igyekezett háttal állva eltakarni az új névtáblát, s hirtelen az is megvillant benne, hogy talán nem kellett volna ilyen hivalkodó fémet használnia; bevéshette volna a régi rézlemez hátába is új nevét...

— Erő, egészség! — mondta Nagy Károly, s tátogva indult neki a másik lépcsőszakasznak. Kissé feljebb érve visszapillantott. Lehet, hogy csupán meg akart szusszanni, de Nagi megesküdött volna rá, hogy a fölötte lakó észrevette az új táblácskát, és úgy néz rá onnan a magasból, mintha ezt gondolná: lám, hogy törleszkedik, hogy kapaszkodik a semmiházi!...

Összeszedte a szerszámot, bement; kávét főzött, céltalanul járkált egy ideig, aztán végighevert a díványon.

„Valójában nem történt semmi különös! — gondolta. — Csupán az ipszilont cseréltem ki — sőt még annyit sem tettem: egyszerűen levágtam annak a betűnek a szárát..."

Jó volt, amíg ezt el tudta hitetni önmagával, de utána ismét nyugtalan lett, s így vigasztalta magát:

„De hiszen akinek eddig Nagy Károly voltam, annak ezután is az leszek: Jó napot, Nagy úr. Hogy van, Nagy úr? Kézcsókom a feleségének, Nagy úr. Gratulálok a lányaihoz, Nagy úr!... A többieknek pedig ott lesz az a csonka lábú betű, érjék be annyival; ő ennél többet egyelőre nem tehet a családjáért... Mert ezt is csupán érettük teszi, bármit mondjanak, bárhogy ítélkezzenek is..."

Később az anyósa csengetett be. Jött, hogy kissé rendbe tegye a konyhát meg az előszobát, s utána varrjon a lányoknak ezt-azt, mert nem lehetett győzni őket ruhával, amióta fölserdültek. Hamar félrevonult, hogy ne zavarja a vejét, de az most mégis szinte ingerült lett, nyugtalanságát igyekezett az öregasszony iránti haraggá változtatni. Mert íme ennek is épp most kellett ideállítania, mintha az ördög súgta volna a fülébe, hogy tüstént jöjjön, egy percig se késlekedjék...

Régi összetűzések emlékét idézte fel, amikor semmiségek miatt kaptak hajba, hogy aztán Boris néni sírva vonuljon el, s pár hétig ne jelentkezzék. Most azonban még e sok, s már megkopott kellemetlen emlék is jobb volt, mint az az alattomosan sajgó fájdalom, amelyet nem akart s nem is mert pontosan meghatározni.

Így telt el a napja, a szabadnapja. Kati későn érkezett haza a péküzemből, fáradt volt, ő sem vett észre semmit. Vacsora után hamar odahúzódott az édesanyjához beszélgetni, segíteni még egy órácskát, kettőt a varrásban. Nagy bekapcsolta a tévét, valami krimit vetítettek, két kocsi üldözött egy harmadikat; csupa csikorgás és nyikorgás, csupa kanyargás és mesterien megrendezett borulás, zuhanás a szakadékba. Nem szerette a krimiket, de ezúttal valósággal dühösen lépett oda a készülékhez, hogy lekapcsolja.

A hirtelen támadt csendben és félsötétben megint csak nem tudta, mihez kezdjen, s megint lehevert. A gyötrődés váltakozó érzései közben végül annyira kimerült, hogy el is aludt. Zajra, járkálásra, nevetésre ébredt; dörzsölte a szemét, s nem tudta, mitől elevenedett meg így körülötte a lakás, mi történhetett. Aztán megsejtette, hogy a két lány jött haza a házimulatságtól kissé zajosabban, mint szokott érkezni, s már be is bukkant hozzá Etel:

— Hát hogi vagi Nagi? — kérdezte hangos nevetéssel; az apa föltápászkodott, és úgy tett, mintha semmit sem értene.

— Mit beszélsz összevissza? Betintáztál a mulatságon?

— Én nem aztán! — vonta meg a vállát a lány türelmetlenül. — Neked azonban alvás közben csúfságból kicserélték a névtábládat az ajtón!

Most már Róza is ott állt a nővére mellett:

— Valóban nem vetted észre? — kérdezte. — Hát elég pofátlan volt, aki ezt meg merte tenni velünk!

Nagi Carol mélyet sóhajtott, és ezt mondta:

— Az a pofátlan én voltam, ha tudni óhajtjátok! És nem tartozom senkinek elszámolással!...

— Te magad cserélted ki? — ámuldozott Róza. — De hát miért?... Mi szükséged volt erre?!...

Az apa megrázta a fejét; szinte fölnevetett a kétségbeejtő értetlenségre:

— Mit tudtok ti?! — üvöltött fel. — Hónapok óta elhallgatom előttetek, hogy én vagyok az utolsó „megbízhatatlan"! Vagyis az utolsó magyar mester, akit még nem váltottak le a főműhelyben!...

— No, és ha leváltottak volna, mi történt volna? — kérdezte Róza önérzettel; de az apa rögtön lecsapott rá a hangjával:

— Az történt volna, hogy nem telefonozhattatok volna havonta ötszáz-hatszáz lejre, és nem öltözködhettetek volna divatosan, ahogy öltözködtetek! Most már érted?!

Mihelyt a két asszony megtudta, miről van szó, kiment az előszoba elé a lépcsőházba, egy pillanat múlva pedig már ott meredeztek sápadtan, szótlanul a két lány mögött. Etel az arcához kapva fölsírt és kiszaladt, de Róza még szembe feszült az apjával:

— Inkább jártunk volna csórén, és mondtuk volna le a telefont, csak ezt a szégyent ne kellett volna megérnünk!... Ki kért rá, hogy a nevünkben ilyen ÓRIÁSI áldozatot hoztál?

Nagi Carol elfeketedett a dühtől:

— Vigyázz, kisasszony, mert szájon vàglak!

S már emelte is a súlyos nagy kezét.

A két asszony rémülten húzódott hátra, csak Boris néni mert megszólalni:

— Jaj, Karcsi, mire való volt ezt cselekedni?!... Hiszen nem a név a fontos; magyarok, románok egyformán Isten gyermekei!... Miért nem vállalja maga is azt, aminek az anyja szülte?!... Hol az a gonosz ember, aki nevének a megváltoztatására kötelezheti?!...

A két lány, Róza és Etel azon a nyáron útlevéllel külföldre utazott. Egy hónap múlva üzenték, hogy ne várják őket haza...

Bede Anna

Hadihajón Kínában

(Egy magyar tengerész naplójából)

HONGKONGI LÁTOMÁS

1912. február 7.

Lefelé hajlott már a Nap, amidőn hajónk a kikötő közelébe ért. Komor sziklák, göcsörtös gránit-szirtek, fenyegető sárkány-alakzatok, szörnyek, fantomok viharvéste szobrai fogadtak, mintha az idegeneket akarnák elriasztani.

Egyszercsak fölvillantak a fények Hongkong hegyoldalán, s én megdörzsöltem a szemem: jól látok-e, mert mintha Budapestünk folyópartja ragyogna, szikrázó lámpa-diadém, ott a Gellért-hegy és ott a királyi vár is... Csakhogy amikor a „pesti" oldalra tekintettem, arra is sziklás hegyek sorakoztak, s akkor láttam, hogy mégiscsak idegenben vagyok.

Hongkong... A neve: Illatos Víz. Úgy hallom: nincs szebb város Kínában. A kék öbölben kristályosan csillogó sziklagömbök, s a hegyoldal is ilyenekkel van behintve. Felfelé lépcsőzetesen hófehér oszlopokon nyugvó paloták sora, harsogó füvek, déligyümölcsök, kaktuszsövények. Mindezek fölött színpompás díszkertben az angol kormányzó palotája.

Fogaskerekű visz fel a tetőre. Az utcákon előkelő európai, vagy kinézer urak hordoztatják magukat a „palankin"-on, ez olyan fiakker, amelynek nincs kereke, hanem két kuli viszi a hátán. Az utcákon alig látni rendes asszonynépet, csak rikító, nagykalapos kínai kisasszonyok kacsintgatnak huncutul a férfiak szemébe. A Frici kutyánk megugatná őket.

Mi is hordoztattuk magunkat az utcákon egy ideig ilyen gyaloghintókon, azután megszomjazván, a fiúkkal beültünk egy jobbféle matrózcsárdába. Angol, francia, holland, német, portugál szavak röpdöstek fülünk körül.

Azt mondják: néhány utcasarokkal messzebb tőlünk, ott tanyázik a kikötői alvilág. Ópiumos boltok, kártyaházak és lebujok sorakoznak utcaszámra. Azt mondják: rablók, gyilkosok és mindenféle bűnözők gyülevész népe találkozik ott, nagy részük a kínai törvény elől menekülve az angol fennhatóság alá. Azt mondják: vad, érthetetlen nyelvet beszélő őslakók lesnek a sötét zugokban a messziről érkezőkre. Azt mondják: családok élnek nyomorult, piszkos hajókon, akiknek egész életükben tilos a partra lépni; a kikötő vizén születnek, élnek, halnak, s ha meghaltak, ruháikat lehúzzák róluk, mert kell másnak, holttestüket pedig az öböl vize ringatja, nem örök álomra, mert a cápák nem hagyják, hogy álmuk örök legyen.

Sok mindent mondanak, de én elűzöm a rémképeket, és az Illatos Víz Városának ragyogó látomásával zárom szívembe a most először látott Kínát, s fogadom második otthonommá.

MOZART

Sanghaj, 1912. február 9.

— Hab Sie gern Mozart? — kérdi tőlem egy vörösképű osztrák legény. Azt hiszem, valamilyen Klein, vagy Gross Ottónak hívják. Megdöbbenve nézek rá. Velünk, magyar fiúkkal nem szoktak az osztrákok beszélgetni. Igaz, hogy én tudok németül, de akkor is. Velük viszont az ő tisztjeik nem társalognak. Egy ilyen tengeri teknőn akkorák a szakadékok egyes embercsoportok között, rangfokozat szerint, iskolázottság szerint, nemzetiségek szerint, mint a víztömegek alatti láthatatlan, meredek hegyvonulatok között.

Igaz, ez a vörösképű engem már többször megszólított, de én nem tudok beszélgetni vele.

Nem, nem tudom, mit mondanék neki most Mozartról. Itt a tenger zenél. Szellők fúgái, delfinek sípolása, hullámhangzatok, s távolból a bálnák ősi balladái... Melyik az igazi zene? A Mozartot emlegető Ottó az osztrák legénység szalonzenekarában játszik. Ha a tisztek átmennek szórakozni egy másik hajóra, vagy akár Pekingbe, zenészeiket magukkal viszik.

Minekünk, magyaroknak is van egy kicsiny együttesünk, de csak egymásnak játszunk, azaz magunknak, hogy ne patkányoknak érezzük magunkat, hanem embereknek ezen a Noé bárkáján. Öten vagyunk: pikula, hegedű, harmonika, tárogató és én a tamburával. Szép a sikere például a „Hulló falevél"-nek, az idősebbek meg is könnyezik.

De melyik hát az igazi zene? Talán így együtt az egész? Egy óriási hangversenymű, amelyben mindenki a maga szólamát viszi? A bálnák, a sirályok, és a tárogatók? S a csillagok fényhúrjai, amint a világítótornyok sugaraitól érintve megpendülnek? És amikor Margit halkan zsoltárt énekel, a szimfónia még teljesebb lesz és még magasabbra hat?

Igen, Margit... Igaz lehet-e, amit otthonról írtak, hogy állítólag új kérője van? Igaz lehet, hogy ez talán még Margitnak is tetszik? És ha ez lehetséges, akkor akad-e még ezen a világon valami, ami lehetetlen? Hát lehetetlen az, hogy egy tengerész egy szép lányt magához kössön? Lehetetlen, hogy örökre kiszabaduljon tág és nyirkos börtöne gödreiből?

Mi, tányérsapkások Neptunus isten játékszerei vagyunk. A brutális, a könyörtelen Neptunusei, aki az örvények és mélységek gazdája, aki a szenvedélyeket reánkszabadítja. Aki a Nap sugallatára vihart támaszt az óceán fénycserepein éppúgy, mint a csobogó vérerek alagútjaiban. Aki felkorbácsolja a képzetek forgószeleit és a téboly pokolvízióit...

— Gema in Beisl — int a vörösképű. Hansot is odainti: — komm, Hans.

Gépiesen megyek utánuk, hívom Markót is, a hajónk búvárját. Őt mostanában honvágy gyötri, jó orvosság lehet arra egy kis kiruccanás.

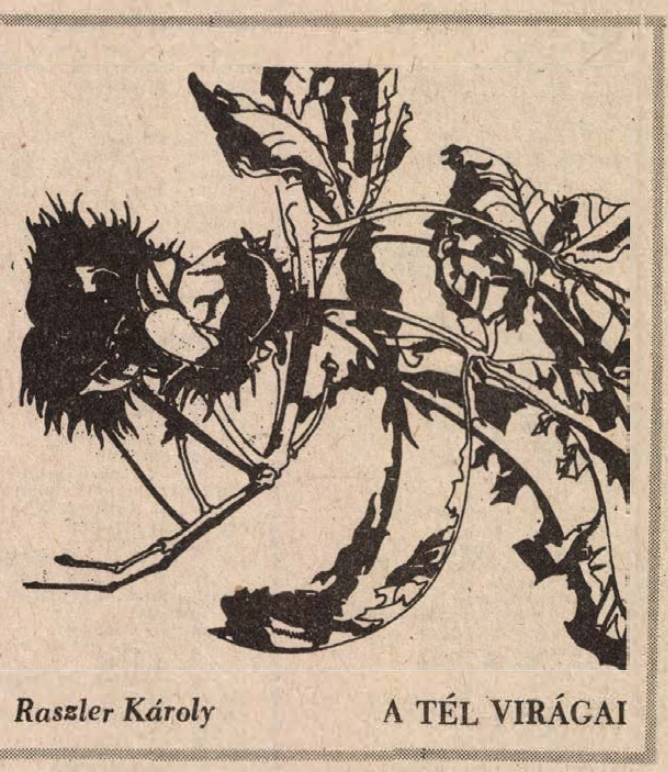

Raszler Károly — A TÉL VIRÁGAI

EGY SANGHAJI MULATÓBAN

1912. február 15.

Az egyik indián lehetett a három amerikai közül. A másik kettő állandóan locsogott. De ez az egy valahogy egészen más volt, mint mi többiek. Úgy gondolom, csakis indián lehetett: hosszúkás, sárgásbarna arca, beesett szemgödreiben egymáshoz közel ülő szúrós szeme, átható tekintete, összezárt, keskeny ajka, némasága. Azt mondják, harcban az indián vakmerő katona, a legveszélyesebb feladatokra őket választják; nem hátrálnak, halálukig harcolnak, nem irgalmaznak. Réges-régen valahonnan messzi Északról, fenséges fennsíkról ereszkedtek alá a buja déli vadonokba, ezeréves faóriások földjére, dübörgő patájú bölénycsordák és eget-elsötétítő madárrajok útitársaiként. Értik a fák, madarak és vadállatok szavát. Földöntúli titkokat őriznek, mely titkok birtokában nem kell féliök a haláltól.

De mi most itt Kínában vagyunk, egy jó kis kikötői étteremben. Három szőke kislány közeledik lassan felénk. Halkan köszönnek. Oroszok. Vlagyivosztokból valók talán? Vagy még messzebbről, gabonától aranyló mezőkről, kék tavak könnycseppjeivel szemükben? Meghaltak tán szüleik és testvéreik Port Arthur bombázásakor, s ők ide sodródtak? Nem volt senki, aki vigyázzon rájuk? Egyik félénken leül az indián mellé. Az meg se rezdül. A másik két leányka reánk néz, többiekre, de csak egy pillanatra, azután elrebbennek, eltűnnek, mint egy jelenés. — Hé! — kiált Ottó utánuk, de már elnyelte őket a zsibongó tömeg. Én a zsebemre gondolok, amely épp csak hogy nem üres. Hónap vége van.

A két amerikai folytatja a locsogást. Nem győzöm a társaimnak tolmácsolni, mert ők még annyit sem tudnak angolul, mint én.

— Hello boys — mondják nekünk — jöjjetek át a mi hajónkra. Nálunk sokat adnak enni, keveset kell dolgozni. Aztán majd velünk jöhettek Amerikába. Meghalt az egyik élelmezősünk, nem bírta ki az operációt. Egy matrózunk pedig megbolondult, hazaviszik. Jöjjetek el. Meg lehet oldani. Nálunk jó. Mindig van elég pénzünk. Nem ilyen unalmas kislányokra, hanem szing-szong görlökre is telik. Virághajóra. Teaházra. Come over our boat. Jöjjetek át a mi hajónkra.

Markóra nézek, a horvát fiúra. Kornyadozik a székén, mostanáig egyfolytában ivott. Valahogyan majd csak hazatámogatom a hajóra, de akkor márjs indulnunk kell. Felállok. Indulunk. A többiek is, de ők más irányba...

Elmúlt az éjszaka. Száll fel a pára. Oszlik a szürkeség. Kibontakoznak a körvonalak. Ez a reggel is, akár a többi. Ruhamosás. Hajótisztogatás, itt úgy mondják „Schiffreinigung". Utána „einstellen". És ruhát kefélni, cipőt kefélni. Majd: szakasz-szemle.

Valami baj van. Hansra nézek — arca szürke, alig áll a lábán. Vezényszavak. Ordítozás. Kiáltások a part felől. Kínaiak szaladgálnak, egy hullát vetett ki a tenger, a hajósok vonszolják a hajónk elé. Nehéz, nagy darab embert.

Hans összeesik. A reggeli szakasz-szemlén Ottó nem volt jelen.

Televízió- és rádióműsor

Szombat

KOSSUTH RÁDIÓ

Óránként: Hírek, idő., útközben
4.30 Reggeli krónika
8.10 Hangszemle
8.30 Családi tükör
9.05 Irodalmi jegyzet
9.10 Népi muzsika
10.05 Ismét — a javából!
12.00 Déli krónika
12.30 Az elátkozott sziget
13.05 Klasszikusok délidőben
14.10 Szaván fogjuk!
14.20 Mindennapi irodalmunk
14.50 Énekeljük együtt!
15.05 Versek
15.10 Új Zenei Újság
16.00 168 óra
17.30 Ünnepek zenéje
18.00 Esti krónika
18.20 Szemle
18.45 Kataposta
19.05 Calandria — színház közv.
Közben:
20.04 Hírek, idő.
21.19 A Duna Művészegyüttes felv.
21.45 Versek
22.00 Késő esti krónika
22.20 Sporthíradó
22.35 Régi híres énekesek felv.
23.05 Hangversenymúzeum
24.00 Hírek, idő.
0.15—5.50 Éjfél után

PETŐFI RÁDIÓ

4.30 Dallamkoktél
5.30 Kakukk — zenés ébresztő
7.03 Sportszombat
8.05 Kopogtató
8.30 Világhírű előadók
9.03 A Szent István-ház alapítója
10.00 Ha még nem tudná . . .
10.30 Blues-sorozat
11.03 Szombat délelőtt
12.00 Nóták
13.05 Daráló
13.35 Hangok és visszhangok
13.45 Időjárás-jel.
14.00 Más-kép(p)
15.00 Hírek, idő.
15.03 Magyarán szólva
15.18 Egyik kutya, másik eb
15.50 A musical
17.03 Folk-rock Európában
17.30 Látogatás a múltunkban
18.30 Slágerlista
19.03 Nótaest
19.50 Könnyűzenei felv.
20.27 A csavargók — operettközv.
Közben:
22.14 Taekwan-do boogie
23.03 Sporthíradó
23.10 Akit érdekel . . .
0.15—5.50 Éjfél után

BARTÓK RÁDIÓ

6.00 Hírek, idő.
6.03 Népszerű muzsika
8.20 Barokk orgonazene
8.58 Emlékezetes operaelőadások
10.00 Hangfelvételek felsőfokon
11.36 Kórusművek
12.05 Chopin: b-moll szonáta
12.30 Angol nyelvlecke
12.45 Spanyol nyelvlecke
13.00 Kívánságműsor
14.00 Operaművészlemezek
15.05 Lemezbörze helyett
16.05 Kamarazene
16.40 Hangverseny
18.00 V materinskom jaziku
18.20 In limba materna
18.40 Na maternjem jeziku
19.05 In der Muttersprache
19.25 Gulyás Dénes felvételei
20.00 Hangverseny
20.30 Mindennapi irodalmunk
21.00 Otto Klemperer vezényel
22.07 Romantikus kamarazene
22.32 A vértanú — rádióval. II/2.
23.10 A Kontroll Csoport felv.
24.00 Hírek, idő.
0.10—2.00 Lemezújdonságok

CALYPSO RÁDIÓ

6.03—8.00 Rock-reggel
9.45 Budapestről — történelem, sport, közlekedés, humor Calypso-kabaré
12.00 Sport
13.35 Legújabb európai és amerikai slágerek
18.00 Sport

DANUBIUS RÁDIÓ

5.00—10.00 Szerk.-mv.: Balogh Zoltán 10.00—11.00 Slágerlista, disc-jockey: Rónai Egon (ism.) 11.00—13.00 Magyar nosztalgia, mv.: Nemes András 13.00—15.00 Disco, mai pop, mv.: Komjáthy György 15.00—17.00 Rock and roll, rockabilly, twist, limbo, mv.: Barcs Endre 17.00—21.00 Szerk.-mv.: Sándor Anikó 21.00—22.00 Slágerlista, disc-jockey: Bochkor Gábor 22.40 „Zenezavar" játék az Óceán Diszóból (Bp., V., Vigadó u. 2.), 22.00—2.00 Szerk.-mv.: Boros Lajos.

TELEVÍZIÓ 1.

6.28 Műsorism.
6.30 Falutévé
7.00 Napra-forgó Magazinműsor
9.00 Képújság
9.05 Jó reggelt, Istenem!
9.10 Tévétorna
9.15 Az öreg téglagyár Csehszlovák kisfilmsor. VII/3.
9.45 Ebadta ebek Angol gyermekfilm — ism.
9.55 Durrell a Szovjetunióban Szovjet—kanadai rövidfilmsor.
10.20 Ász
11.20 Dallas Amerikai filmsor. — ism.
12.05 Panoráma — ism.
13.05 Vyhonky — szlovák nyelvű magazin
13.35 Képújság
14.45 Képújság
11.52 Műsorism.
14.55 Drehscheibe Europe — közép-európai magazin
15.25 Muzsikál a mozi
16.00 Házi-barát Magazin a családnak
16.10 Reklám
16.15 Tanúságtevők Beáta boldog
16.50 Betűreklám
16.55 Gálaest az 1990. november 27-i Véradók napja alkalmából
18.30 Reklám
18.35 Delta — tudományos híradó
19.00 Műsoraj.
19.05 Reklám
19.10 Esti mese
19.20 Reklám
19.25 Közlemények, műsoraj.
19.30 Híradó
20.00 Reklám — Kávészünet
20.05 Musical Hall Francia filmsor. IV/2.
21.05 Reklám
21.10 Dustin Hoffmann-sorozat Arthur Miller: Az ügynök halála Amerikai film (1985)
23.25 Híradó 3.

TELEVÍZIÓ 2.

6.00—9.00 A reggel — pályázat
14.00 Képújság
14.15 Tv2 — Benne: Riportok, időjárás, zene
14.25 Nyelvlecke
14.40 Útkereső — kamaszoknak
15.05 Felfedezők nyomában Angol ismeretterj. filmsor. — IX/2.
15.55 Tv2
16.00 Melyiket a 3 közül?
16.30 Néprajzi értékeink
16.37 Tv2
17.00 A cirkusz pillanatai Francia film
17.51 Tv2
18.00 Telesport
18.25 Gyerekeknek
18.49 Tv2
19.00 Földindulás Tévéfilm (1970 — ism.)
20.05 Tv2
20.20 Rockstúdió
21.00 Híradó 2.
21.20 Tv2
21.30 Napzárta
Kb.
22.00 Tetthely NSZK bűnügyi tévéfilmsor. Peggy fél. Peggy zokogva meséli a rendőrségen, hogy végig hallgatta telefonon, ahogy barátnőjét megölték. A nyomozók nem hisznek neki . . .
Kb. 23.30 Tv2 — Benne: Kamaraerdei Dzsesszfesztivál Harry Tavitian — ism.

SZLOVÁK TV

1. műsor: 8.30 Események, kommentárok 9.00 Hírek 9.05 Gyerekek magazinja 10.30 Walt Disney bemutatja . . . 11.30 Vetélkedő gyerekeknek 12.15 Hírek 12.20 Süketek tévéklubja 12.50 Zenés szórakoztató műsor 13.30 A múlt tanúi 13.45 Animációs filmek 14.35 Stan és Pan 14.55 Ivan Lendl vall magáról 15.45 Rhytmick 16.25 A nap percei 16.35 Kolumbusz Kristóf (olasz tévésorozat) 18.00 Receptek nemcsak vasárnapra 18.45 Torna 19.00 Esti mese 19.20 Időjárás 19.30 Tévénapló 19.55 A hét eseménye 20.15 Szórakoztató műsor. Thomas Gottschalkkal 22.15 Sport 22.30 Hálószoba ablak (amerikai film) 0.20 Hírek 0.25 Külföldi melódiák. **2. műsor:** 8.55 Német nyelvtanfolyam 9.10 Angol nyelvtanfolyam 9.40 Francia nyelvtanfolyam 10.10 Német nyelvtanfolyam gyerekeknek 10.30 Szentmise közvetítése 15.00 Kézilabda-mérkőzés Koppenhágából 16.30 Német természetfilm 17.00 Jóslat (tévéjáték) 18.00 Esti mese 18.10 Gyerekek műsora 18.25 A Stavbar folklóregyüttes műsorából 18.50 Publicisztikai műsor 19.15 Vallási műsor 19.30 Tévénapló 20.00 Parasztok (lengyel tévésorozat) 21.05 Dok.-film. 21.45 Oidipus

JUGOSZLÁV TV

1. műsor 8.15 Hírek 8.20 Tévénaptár 8.30 Vidám szombat (gyermekműsor) 10.00 Téli iskolai program 11.30 Hogyan legyünk együtt? 12.00 Önöknek választottuk 13.15 Játékfilm fiataloknak 14.45 Mikszer „M" 15.30 Tévéhét 16.55 Visszatérés a kincses szigetre (filmsorozat) 17.25 Dok.-film 18.55 Rakuni (rajzfilmsorozat) 19.30 Tévénapló I. 20.00 A hét interjúja 20.10 Játékfilm 22.05 Angol nyelvű hírek 22.10 Ex libris 22.55 Szórakoztató zenei műsor 23.40 Sportszombat 24.00 Hírek **2. műsor:** Videóoldalak — Elmulasztották, nézzék! — Sport 19.30 Zenei mindennap: Talk, talk 20.00 Rajzfilm 20.10 Esti mese 20.15 Szombati showprogram — Filmsorozat — Éjszakai madarak — Játékfilm — Jó éjszakát! — Határtalan álom — Videóoldalak.

SZOVJET TV

4.30 Szombat, kora reggel 4.45 Mindenki sportja 5.00 Aerobik 5.30 Reggeli szórakoztató műsor 6.00 A mi kertünk 6.30 Burda Moden ajánlja 7.00 Hírszolgálat 7.15 Polip 6. rész 9.05 Koncert 9.35 Rajzfilm 9.45 Jámborlelkű Márta (film 1—2. rész) 12.00 A Föld tájai (2. rész) 13.00 Hírszolgálat 13.15 A férfi és a nő 14.30 Kaland egy nem létező városban (film) 16.00 Nemzetközi panoráma 16.45 Rajzfilm 17.05 Polip 6. rész 19.00 Híradó 19.45 Nike—90. 22.00 Hírszolgálat 22.15 Könnyűzenei újdonságok 23.45 Kutyaszív (film, 1. rész)

OSZTRÁK TV

1. műsor: 9.00 Hírek 9.01 Alf 9.30 Angol nyelvlecke 10.00 Francia nyelvlecke 10.30 Orosz nyelvlecke 11.00 Chad Hanna. Amerikai film 12.25 Kreisky születésnapján 13.25 Hírek 13.35 Mi 14.05 Akkoriban 14.10 Álomcélok. Kuba 14.20 Vihar egy pohár vízben. NSZK-film 15.55 Jeruzsálemi ház 16.00 Gyermekwurlitzer 16.55 Mini tévéhíradó 17.05 Trivial Pursuit 17.30 Folytatás nem következik! 17.55 Lőporoshordó kapitány a fekete vaddisznón 18.00 Osztrák konyha 18.24 A keresztény kérdései 18.30 Gyorskorcsolya Eb. 19.00 Szerencsekerék 19.30 Tévéhíradó 20.00 Sporthírek 20.15 Fogadjunk, hogy . . . 22.05 Slam Dance. Amerikai film 23.40 Hírek 23.45 Megszállottság. Angol film 1.20 Hírek 1.25 Ex libris. **2. műsor:** 8.30 Időjárás-panoráma 10.30 Sport 14.50 Művészlexikon 14.55 Akkoriban 15.00 Tőzsdehírek 15.15 Heilbronni zenei fesztivál 16.00 Tisztelt ház! 17.00 A kedves család 17.45 Kinek kellek? 18.00 Alf 18.30 Alpok—Adria-magazin 19.00 Ausztria ma 19.30 Tévéhíradó 20.00 Kulturális hírek 20.15 Az üvegcella. NSZK-bűnügyi film 21.45 Hírek 21.50 Sport. Előzetes az Alpesi sí-vb-hez 22.20 Szívecském 22.45 Checkpoint Live 24.00 Varsó üdvözli Bécset 0.55 Hírek 1.00 Ex libris.

SKY EUROSPORT

7.30 Mókagyár 10.00 Hullámlovaglás 10.30 Mobil—1 autó- és motorsport híradó 11.00 Eurosport szombat 15.00 Biliárd 18.45 Jachtverseny 19.00 Sí Világkupa 20.00 Biliárd 23.00 Pankráció 0.30 Ökölvívás 1.30 Sí Világkupa.

SUPER

7.00 Egyveleg 15.00 Robotech — az idegenek 16.45 Hollywoodi sztárok 17.00 Videódivat 17.30 Coca-Cola 100-as slágerlista 18.00 Ultra sport 20.00 A kék éj legjavából 21.00 Amerre Salome táncolt. Amerikai film 22.40 Sporthírek 22.50 Egyveleg.

TV5

7.00 Kanadai hírek 7.30 Jó napot, Franciaország, jó napot, Európa! 8.20 Jóga 8.35 Vállalkozói klub 9.00 Gyógyászati magazin 9.30 Francia nyelvlecke 10.00 Egy objektív emlékezik 11.00 Portré 12.00 Történelmi triatlon 13.00 Francia tévéhíradó 13.30 Horizont 93. 14.30 Alfred de Musset-sorozat. A század gyermekének vallomásai. 2. rész 16.05 Hírek 16.15 Nem kell álmodozni! 17.15 Magazine module 17.30 Félix. Hír, humor és szórakoztató magazin 14—20 éveseknek 18.00 A jövendő géniuszai. Vetélkedő 18.30 Francia nyelvű dalok fesztiválja Montreálban 19.00 Hírek, időjárás 19.15 Pillantás 19.30 Svájci tévéhíradó 20.00 Thalassa 21.35 Nagy regények képernyőn. Francois Mauriac-sorozat: A Frontenca-titok 23.20 Hírek 23.35 Karakterek 0.50 Randam.

SAT1

7.20 Jó reggelt a SAT1-gyel! 8.30 Paradise 9.30 Gazdasági fórum 10.05 Fejecske, fejecske 10.30 Népies zene 11.00 SAT1-klub 11.50 T. J. Hooker 12.45 Le is út, fel is út . . . 13.10 Hotel 14.00 Lemke boldog özvegye. Német játékfilm 15.45 Dekoltázs 16.15 Zapp 16.40 Neon Rider 17.40 Hírek 17.50 Szeretjük Kate-et 18.10 Sansz 18.45 Hírek 18.50 Quadriga 19.30 Varázslatos Jeannie 20.00 Drága Brigitte. Amerikai filmkomédia 21.45 A nap hírei sport, időjárás 22.00 Alien Nation 22.55 Harry Black és a tigris. Angol—amerikai akciófilm 0.40 Mr. Süket trükkjei. Amerikai krimi.

3SAT

13.40 A jövő hét műsorából 13.55 Játszóház 14.25 Kaktusz. Környezetvédelem gyerekeknek 14.40 Elhatároztatott és közhírré tétetik: Bírósági történetek. Lövések hajnalban 15.05 Német konyhamesterek ajánlata 15.30 Kívánságkoncert 17.15 Hét menyasszony — hét testvérnek. Amerikai westernmusical 19.00 Tévéhíradó 19.22 3SAT-stúdió 19.30 Kathi 20.50 Aspektusok 21.35 Utazás képekben. Johannes Mario Simmel 22.05 The Art of Jazz 24.00 Film és videó. Kísérletek Svájcból. Szintetikus valóságok 1.00 Hírek.

PRO7

6.30 Peyton Place 7.15 Hiúz a vadászösvényen 8.25 Szabad nevetni 8.50 Dagadó vitorlákkal előre 9.15 Niklaas, a flandriai fiú 9.40 Egér a Mayflower-en 10.25 Bojtos mókus kalandjai 10.50 Dick, a disznócska 11.15 A négyöklű trió 12.05 Bill Cosby-show 12.30 Hárman a slamasztikában 14.15 Hiúz a vadászösvényen 15.30 A múmia szemfedele. Amerikai—angol horrorfilm 17.05 Az őrhajó 18.00 Hírek 18.10 Perry Mason. A hírhedt apáca esete. Amerikai krimi 19.50 Bill Cosby-show (ism.) 20.15 Három Rajnamenti lány. NSZK-filmvígjáték 21.50 San Francisco utcáin 22.50 aracas 5 perccel 12 előtt. NSZK—olasz—francia film 0.15 Hírek, időjárás 0.25 A megvesztegethetetlenek (ism.) 1.15 Szerelem és golyók. Angol krimi 2.45 Férfi a hálóban. Amerikai krimi 4.20 Mélyhűtő-sokkoló 5.10 Sunset Strip 6.00 Perry Mason (ism.)

RTL

6.00 Bűnügyi riporterek 6.45 A 7-es számú mentőautó. Utolsó hívás dr. Reimann részére 7.10 A Schöngruberek. A tüntetés 7.35 Kedves Bill bácsi! Ezzel a gyűrűvel 8.00 Konfetti 9.10 Ausztrál nyílt teniszbajnokság 1991. 11.00 Pif és Hercules 11.15 Csodás univerzum 12.35 He Man. A nehézségierő-generátor 13.00 C. O. P. S. A nagy intrika esete 13.25 A hős teknősök. Az árvízkatasztrófa 13.50 Ragazzi. Zenés magazinműsor fiataloknak 14.20 Ausztrál nyílt teniszbajnokság 1991. 15.10 Daktari. A vadászleopárd 16.05 Lassie. Egy veszedelmes fogadás 16.25 Kats és Dog. Szerelem első lövésre 16.55 Út a mennyországba. Becsületes harc 17.45 Csodálatos évek. Bátor férfiak 18.10 Filmújdonságok 18.45 Hírek 19.00 Sípjel 19.30 Ön következik, Al Mundy! 20.15 Az elektromos lovas. Amerikai játékfilm. 22.15 Mindent, vagy semmit?! 23.15 Szerelmes üdvözlet a tiroli nadrágból VI. 1.00 Szexes lapok. 1.35 Egy szicíliai nő csábítása. Olasz szexfilm. 2.55 Szerelmes üdvözlet a tiroli nadrágból. VI. 4.30 A fegyenc. NSZK-kalandfilm.

SZÍNHÁZAK

Operaház: A rózsalovag (6), Erkel Színház: Faust (de. 11, Ifj. bérl. VII/3.), Nemzeti Színház: Elveszett paradicsom (7), Várszínház: Godspell (7), Katona József Színház: Vízkereszt (7), Madách Színház: Gettó (7), Stúdió: Bernarda Alba háza (fél 8), Madách Kamara: Válás Kaliforniában (7), Vígszínház: Koldusopera (7), Pesti Színház: Vidám kísértet (7), József Attila Színház: Mindent a kertbe (du. fél 3, Nyugdíjas bérl. 2.), Stúdiószínpad: Budapest Anno (fél 8), Thália Színház: Zengő ABC (de. 11), Kakuk Marci (7), Radnóti Színház: A hetvenkedő katona (7), Szóváltás — Demszky Gáborral (éjjel fél 11), Játékszín: Így játszunk mi (7), Fővárosi Operettszínház: A cirkuszhercegnő (7), Vidám Színpad: Egy férfi, aki nem akar (7), Kis Színház: Ön is lehet gyilkos (fél 8), Mikroszkóp Színpad: Kiló a lóláb (fél 8), Ódry Színpad: Kötélen a Niagara fölött (du. 3), A vita (7), Fővárosi Nagycirkusz: Lássuk a medvét (de. 10, du. 3, 7), Állami Bábszínház: — Jókai tér: Kunkori és a kandúrvarázsló (du. fél 3, fél 5), Andrássy út: Gulliver (de. 11, du. 4), Zeneakadémia: Az MRT Szimfonikus Zenekara (du. fél 4, MRT matiné 1.), Concerto Armonico Kamarazenekar (fél 8, Régi zene 4.).

Vasámap

KOSSUTH RÁDIÓ

Óránként: Hírek, idő., útközben
6.00 Vasárnapi újság
8.30 Világóra
9.05 Mínuszban — a helykereső melléklete
10.05 Énekszóval, muzsikával
10.44 Az élő népdal
10.54 Édes anyanyelvünk
11.05 Gondolat—jel
12.00 Déli krónika, sport
12.20 Harminc perc alatt, a Föld körül
12.50 Vasárnapi jegyzet
13.05 Radioton korongok
13.30 Szonda — tudományos magazin
14.10 Művészlemezek
15.05 Mészöly Miklós: Fakó foszlányok nagy esők évadján
16.05 A szülőföld muzsikája
16.05 Versek
17.05 Rádiókaszinó
17.45 Filmzene
18.00 Esti krónika
18.20 Komolyzene
19.05 Esti mese
19.20 Remekírók hangszalagon A vörös postakocsi — dráma
20.26 Hírek, idő.
21.24 Musical-nyitányok
22.00 Késő esti krónika
22.25 Versek
22.30 Schönberg: III. vonósnégyes
23.05 Haydn műveiből
24.00 Hírek, idő., totó
0.15—4.20 Éjfél után

PETŐFI RÁDIÓ

6.00 Hírek, idő.
6.03 Dallamkoktél
7.03 Az unitárius egyház félórája
7.33 Vasárnapi orgonamuzsika
8.05 A legkisebb királyfi — mesejáték
9.00 Hírek, idő.
9.03 Tip-top parádé
9.35 Oxigén
11.00 Hírek, idő.
11.08 Vasárnapi koktél
12.03 Nóták
13.03 Stúdióvilág — rádiós magazin
13.45 Időjárásjel.
14.00 Többet ésszel
15.00 Hírek, idő.
15.03 Táskarádió
16.00—21.00 Poptarisznya
21.00 Hírek, idő.
21.03 A mai dzsessz
21.38 Hrabal könyve — XV/8.
22.03 Társalgó
23.03 Sporthíradó
23.10 A magyar rock archívuma
0.15—4.20 Éjfél után

BARTÓK RÁDIÓ

6.00 Hírek, idő.
6.03 Népszerű muzsika
8.00 Hírek, idő.
8.15 Komolyzene
10.05 Új Zenei Újság
10.50 Eszperantó híradó
11.00 Hangverseny
11.46 Hírek, idő.
12.38 Operaáriák
13.00 Versek
13.05 Szemle — ism.
13.30 A King's Singers felv.
14.10 Gitármánia
14.50 Versek
15.00 Orosz operákból
16.00 Hírek, idő.
16.05 Agora — vitaműsor
17.00 Ünnepek zenéje
18.00 V materinskom jaziku
18.20 In limba materna
18.40 Na maternjem jeziku
19.00 Hírek, idő.
19.05 In der Muttersprache
19.25 Bécsi Fesztivál 1990.
20.52 Operaáriák
21.20 Lemezmúzeum
22.30 A régi zene világában
23.11 Színészvizsga 1990.
24.00 Hírek, idő.
0.10—2.00 Magyar előadóművészek felv.

CALYPSO RÁDIÓ

6.03—8.00 Rock-reggel
9.45 Budapestről — történelem, sport, közlekedés humor
12.00 Sport
13.35 Magyar top 40
18.00 Sport

DANUBIUS RÁDIÓ

5.00—10.00 Szerk.-mv.: Forgács Gábor 10.00—11.00 Slágerlista (ism.), disc-jockey: Bochkor Gábor 11.00—13.00 Evergreen, filmzene, musical, mv.: Benedikty Béla 13.00—15.00 „Húszon túl" — kívánságműsor, mv.: Bubnó Tamás: 15.00—17.00 Dixie, ragtime, big-band, jazz, mv.: Rókusfalvy Pál 17.00—19.00 Slágerturmix, mv.: Pálosi István 14.40 „Zenezavar" játék a Liget Szálló Kávézójából (Bp. VI., Dózsa Gy. u. 106.), 19.00—2.00 Szerk.-mv.: Várkonyi Péter Endre.

TELEVÍZIÓ 1.

7.58 Műsorism.
8.00 A Biblia üzenete
8.05 Kéménymesék
8.25 Családi torna
8.30 Cigánykerék
9.00 Mesemondó Angol filmsor. IX/9.
9.25 Muzzy In Gondoland Angol nyelvlecke — XX/2.
9.30 Orrom krumpli, hajam kóc!
9.45 Sibenik — ahol együtt játszik a világ VI/2.
10.10 Corbusier nyomában Indiában Indiai—magyar dok.-filmsorozat IV/3.
10.55 Vasas—BSE női röplabda-mérkőzés
12.15 Képújság
14.40 Képújság
14.47 Műsorism.
14.50 Három kívánság — sok meglepetéssel
15.50 Kerék bár Utazási vetélkedő
16.35 Műsoraj.
16.40 Örömhír
16.55 Reklám
17.00 Walt Disney bemutatja
18.45 Közlemények, előzetesek
19.00 A Hét
20.00 Híradó
20.15 Szeszélyes évszakok Szórakoztató magazin
21.30 Terence Trend D'Arby Német koncertfilm
22.30 Telesport
22.45 Képújság

TELEVÍZIÓ 2.

9.00—12.00 Tévémagiszter
14.00 Képújság
14.15 Tv2 — Benne: Riportok, időjárás, zene, teledoktor
15.00 Humberto cirkusz Csehszlovák tévéfilmsor. XII/2.
15.52 Tv2 — Benne: Nótaszó
16.35 Álljunk meg egy szóra!
16.45 Tv2 — Benne: Mi történt a jövő héten?
17.45 Gyerekeknek
18.06 Tv2
18.15 Fiatal Művészek Stúdiója Uj dalok Cseh Tamás műsora
19.00 Premier
Kb. 19.10 Carlo Goldoni: Karneválvégi éjszaka Komédia
Kb. 20.44 Tim Rice—A. Lloyd Webber: József és a színes, szélesvásznú álomkabát Musical
Kb. 21.10 Arc és álarc — II.
22.00 Tv2
22.10 Ettore Majoranna titokzatos eltűnése NSZK-dok.-film. 1938 tavaszán titokzatos körülmények között tűnt el a kivételes képességű fizikus. Ügye sohasem tisztázódott.
Kb. 22.50 Tv2 — Napzárta

SZLOVÁK TV

1. műsor: 8.45 Mini-mix 10.00 Kicsinyek műsora 10.40 A világ legtávolabbi pontja (angol tévéfilmsorozat) 12.00 Objektív 12.30 Receptek 13.15 Mi történt a héten? 14.15 A hét eseménye 14.30 Autósok, motorosok magazinja 15.10 Nemzetközi vetélkedő 16.35 Találkozás Amszterdamban (holland dok.-film) 16.50 A nap percei 17.00 Fúvószene 17.40 Walt Disney bemutatja . . . 18.45 Torna 19.00 Esti mese 19.20 Időjárás 19.30 Tévénapló 19.50 A pénz (francia film, 1. rész) 21.20 Szórakoztató vetélkedő 22.00 Nika (dok.-film) 22.40 Sporthíradó 22.55 Szerelmek: (Magdalena Hajossyova énekel) 23.25 Hírek. **2. műsor:** 11.00 Zvl Zilina — Sokol Brno férfi röplabda-mérkőzés 12.30 Loko Vranov—Zts Dubnica, ökölvívás 16.00 Laura, a fókakölyök (angol tévésorozat) 16.25 Zenés vetélkedő 17.05 Tévéfilm 18.00 Esti mese 18.10 Újzélandi természetfilm-sorozat 18.40 Tévékaleidoszkóp 19.10 A szlovák kormány elnöke beszél 19.30 Tévénapló 19.50 Konferencia Wannsee-ben (német játékdok.-film) 21.30 Híradó 21.50 Egy vagy két asszony (francia film)

JUGOSZLÁV TV

1. műsor: 9.30 Ruszin és ukrán nyelvű krónika 9.45 Hírek 9.50 Tévénaptár 10.00 Jó reggelt! (gyermekeknek) 12.00 A Föld gyümölcsei (mezőgazdasági műsor) 13.00 Hírek 13.05 Daktari 13.55 Családi tartalmak 14.25 Látókör. Játékfilm 18.45 A repülő bocsok (rajzfilmsorozat) 19.10 Tévéforfuna 19.30 Tévénapló I. 20.00 Drámaest 21.05 A történelem tanúi (dok.-sorozat) 22.05 Tévénapló II. 22.25 Angol nyelvű hírek 22.30 Éjszakai zenei műsor 23.30 Sportszemle 0.15 Hírek. **2. műsor:** Videóoldalak — Elmulasztották, nézzék! 14.00 Sportprogram 20.00 A vendég szellemében — Humoros sorozat — Játékfilm — Jó éjszakát! — Videóoldalak.

SZOVJET TV

6.00 Hírszolgálat 6.15 Aerobik 6.45 Lottósorsolás 7.00 Kora reggel 8.00 Hazámat szolgálom 9.00 Reggeli szórakoztató műsor 9.30 A világ körül 10.30 Az egészség 11.00 Falusi óra 12.00 Dok.-film 13.00 Hírszolgálat 13.15 A Mojszejev együttes műsora 14.45 Tehetséges gyerekek 16.00 Walt Disney bemutatja 17.00 Vasárnapi mozi 17.20 A nagy keringő (film) 19.00 Híradó 19.45 A. Arkanov és barátai 22.05 Hírszolgálat 22.20 A világ szépei. Verseny 23.50 Kutyaszív (film 2. rész).

OSZTRÁK TV

1. műsor: 9.00 Hírek 9.05 Falvak pap nélkül 9.30 Heti körkép 9.55 Sí Világkupa. Férfi műlesiklás. 10.00 Sajtószemle 12.00 Halló, Ausztria, halló, Bécs! 12.30 Tájékozódás 13.00 Osztrák konyha 13.25 Alf 13.50 A sárgaképű ember. NSZK-film 15.35 Muppet bébik 16.00 Mini tévéhíradó 16.10 Daktari 17.00 Slágerlista 17.50 X-Large 18.30 Tőrvető John, az orvostudor 19.15 Lottósorsolás 19.30 Tévéhíradó 19.48 Jogi esetek 20.15 Szezám, tárulj! 21.45 Víziók 21.50 Lohengrin 1.10 Hírek. **2. műsor:** 8.30 Időjárás-panoráma 9.00 Hírek 9.05 Heti kulturális körkép 9.30 Spektum 10.15 Kukkoló 11.00 Mozart-kalendárium 11.05 Wolfgang első kompozíciói 12.05 Kompúteres animációs filmek 12.15 Művészlexikon 12.20 Akkoriban 12.25 Vendégmunkásoknak 12.55 Sportdélután. Sí Világkupa; Asztalitenisz; Gyorskorcsolya Eb. 17.15 Idősek klubja 18.00 Alf 18.30 Osztrák képek 18.55 Krisztus ma 19.00 Ausztria mai napja 19.30 Tévéhíradó 19.48 Jogi esetek 20.15 Tetthely 21.50 Mrs. Ms. Mistress 23.20 Az éjszakai sólyom 0.05 Sporthírek 0.10 Hírek.

SKY EUROSPORT

7.00 Az erő órája 8.00 Cirkusz-vb 8.30 Mókagyár 10.00 A világ sportja 11.00 Ökölvívás 12.00 Eurosport vasárnap 15.00 Biliárd 19.00 Nemzetközi autó- és motorsport 20.00 Biliárd. Birminghami mestertorna. 8. nap 23.00 Sí Világkupa 24.00 Motorsport 1.00 Kézilabda.

SUPER

7.00 Egyveleg 11.00 Coca-Cola slágerlista 11.30 Egyveleg 13.30 Halló, Ausztria, halló Bécs! 14.00 Egyveleg 15.00 Írva vagyon . . . 15.30 Egyveleg 16.00 Turistamagazin 16.30 E. R. F. 17.00 Egyveleg 17.30 A világ hoinap 17.55 Időjárás 18.00 Financial Times 18.30 Sporthírek 18.35 Bepillantás 19.30 Videódivat 20.00 Lemezlista 20.50 Időjárás 20.55 Sporthírek 21.00 Vasárnapi westernek: Apacskapitány. Amerikai film, az indiánok és a katonák harcáról. 22.45 Egyveleg.

TV5

7.00 Kanadai hírek 7.30 Rendkívüli kiküldött 8.30 Zöld fényjelzések 9.00 Felfedezések 9.30 Francia nyelvlecke 10.00 Zenei archívumok 11.00 Zenei portré 12.00 Hangverseny 13.00 Francia tévéhíradó 13.15 Rajongók iskolája 14.00 Marcel Achard: Patate 16.05 Hírek 16.15 Irány, a nagyvilág 17.05 Hit NRJ. Klipek 18.00 Bárányhimlő-híradó 18.30 Francia nyelvű dalfesztivál Montreálban 19.00 Hírek és időjárás 19.15 Pillantás 19.30 Belga tévéhíradó 20.00 Hétről hétre 21.00 Híradó és időjárás 21.35 Megközelítések. Pszichológiai filmdráma 23.05 Hírek 23.20 Cinérama 0.20 Carré noir.

SAT1

8.05 Zapp 8.30 Neon Rider 9.30 Tréfatár 10.00 Az állatok és mi 10.30 Le is út, fel is út 10.55 Műsorelőzetes 11.00 Vallásos szemszögből 11.05 Drága Brigitte 12.45 Maradj egészséges! 13.10 Hotel 14.00 Műsorelőzetes 14.05 Újdonságok a mozikban 14.30 Sport 17.10 A kárhozat útja. I. rész 18.00 Választás Hessenben, majd: A kárhozat útja II. 18.45 Hírek, időjárás 18.50 SAT1 sportklub és választás Hessenben 19.35 Szívtől szívig 20.05 Ha csak a szerelmed enyém. Osztrák játékfilm 21.40 A nap hírei, sport, időjárás 22.00 Torony-tere-fere 23.15 Választás Hessenben 23.25 Valentina 23.55 A nagy Santini. Amerikai játékfilm 1.45 Műsorelőzetes.

3SAT

3.00 Műsorismertetés 13.05 Hoppla 13.35 Mini-tudósítás 14.00 Médiafogyasztásunkról 15.00 A Bergell 16.00 A rajnai komphajózás 100 éve 16.15 Nézzünk szét vidéken. Salzburgi népszokások 17.00 Szerte az országban. Kelet-német magazin 18.00 Filmelőzetes 18.15 Kalandok és legendák. A Yukon hívó szava 19.00 Tévéhíradó 19.30 Heinz Rühmann felolvas 19.35 Az óriáskerék. NSZK-film 21.20 Zene az adu 23.30 Archív tévéhíradó 23.45 Heti körkép (Benne: Heti időjárás) 0.10 Hírek.

PRO7

7.05 Peyton Place 7.50 A vadállatok birodalmában 8.35 Dagadó vitorlákkal előre 9.00 Niklaas, a flandriai fiú 9.25 Scarlet kapitány és a Mysteronok bosszúja 9.50 Bojtos mókus kalandjai 10.15 Történetek Szindbáddal 10.40 Dick, a disznócska 11.05 Bill Cosby-show 11.30 Az őrhajó 12.25 Egér a „Mayflower"-en 13.15 A vadállatok birodalmában 14.05 Perry Mason: A hírhedt apáca esete. Amerikai krimi 15.40 Pontocska és Anton. NSZK—osztrák ifjúsági film 17.15 A négyöklű trió 18.05 Hírek, időjárás 18.15 Lőfegyverrel kényszerítve. Amerikai western 19.45 Bill Cosby-show 21.15 Kilenctől ötig. Amerikai filmvígjáték 22.15 San Francisco utcáin 23.10 Idegenek a vonaton. Amerikai krimi 0.45 Hírek, időjárás 0.55 San Francisco utcáin 1.45 Férfi a hálóban. Amerikai krimi 3.20 Az utca sötét vége. Amerikai játékfilm 4.45 Sunset Strip 77. 5.30 Nincs pardon őrangyaloknak.

RTL

6.00 Daktari 6.45 Lassie 7.10 Yogi maci 7.35 Scooby Doo 8.00 Li-La-Launebär 9.10 Ausztrál nyílt teniszbajnokság, 1991. 11.00 A hét 12.05 Klasszikus kívánságműsor 12.35 Hihetetlen történetek 13.00 Ifjúsági műsorok 13.30 Ragyognak a csillagok. Német játékfilm 15.05 Ausztrál nyílt teniszbajnokság, 1991. 15.55 A fehér, a sárga, a fekete. Spanyol—francia—olasz western 17.45 Művészet és küldetés 17.50 Német slágerek 18.45 Híradó 19.10 Különleges nap 20.15 Kedves, de szemtelen, mint Oskar. NSZK-vígjáték 21.50 A Der Spiegel tévémagazinja 22.20 Prime Time 22.40 A St. Elsewhere klinika. Lelkiismereti kérdés 23.30 Harc a maffia ellen. A vállalati cápa 0.15 Szörnyek vérfagyasztó éjszakája 0.35 Szürkületi zóna 1.00 Alfred Hitchcock bemutatja: Életmentés.

SZÍNHÁZAK

Operaház: Bánk bán (de. 11, Ifj. bérl. II/3.), A Filharmóniai Társaság hangv. (7, F. bérl. 3.), Erkel Színház: János vitéz (de. 11, Ifj. bérl. IV/2.), Traviata (7, 6. bérl. 4.), Nemzeti Színház: Kard és kocka (du. fél 3), Várszínház: Döglött aknák (de. 11), Katona József Színház: Platonov (7), Madách Színház: Macskák (du. fél 3, 7), Madách Kamara: Hoppárézimi (du. fél 3), Aranytó (7), Vígszínház: Játszd újra, Sam! (du. fél 3), Körmagyar (7), Pesti Színház: Hajnalban, délben, este (du. fél 3), Vidám kísértet (fél 8), József Attila Színház: Dörmögőék csodajátéka (de. fél 11), A hölgy fecseg és nyomoz (7), Stúdiószínpad: Budapest anno (fél 4), Thália Színház: Egy komisz kölök naplója (de. fél 11), Evita (7), Thália Stúdió: Az aranyműves boltja (fél 8), Radnóti Színház: Micimackó (de. 11), Kaland (7), Játékszín: Lebegő fénybuborék (7), Karinthy Színház: Vidám válás (du. fél 3), Fővárosi Operettszínház: Cigányszerelem (du. fél 3), 7 — Honthy Hanna bérl. 2.), Vidám Színpad: Délután a legjobb (du. fél 3), Hölgyeim, elég volt (7), Mikroszkóp Színpad: Váltjuk a rendszert (fél 8), Ódry Színpad: Kötélen a Niagara fölött (du. 3), A vita (7), Fővárosi

Ha bánya lesz is, de bányász...

Homok legyen a szénben?

Mennyi homokot kell keverni a szénhez, hogy romoljon a fűtőértéke? E fogós kérdésen törték a fejüket tavaly nyáron a lencsehegyi bányaüzem vezetői. Nem jószántukból. A tét a továbbélés megteremtése volt, s ilyen helyzetben sok mindenre képes az ember. Ami pedig a homokot illeti, bebizonyosodott, nem is olyan rossz megoldás lenne: lerontva a szén minőségét, erőművi tüzelőanyagként adható el, többért, mint ha keverés nélkül a Tüzép-telepekre szállítanák. Ám a szakmai önérzet felülkerekedett, s ezért nem került sor az akcióra.

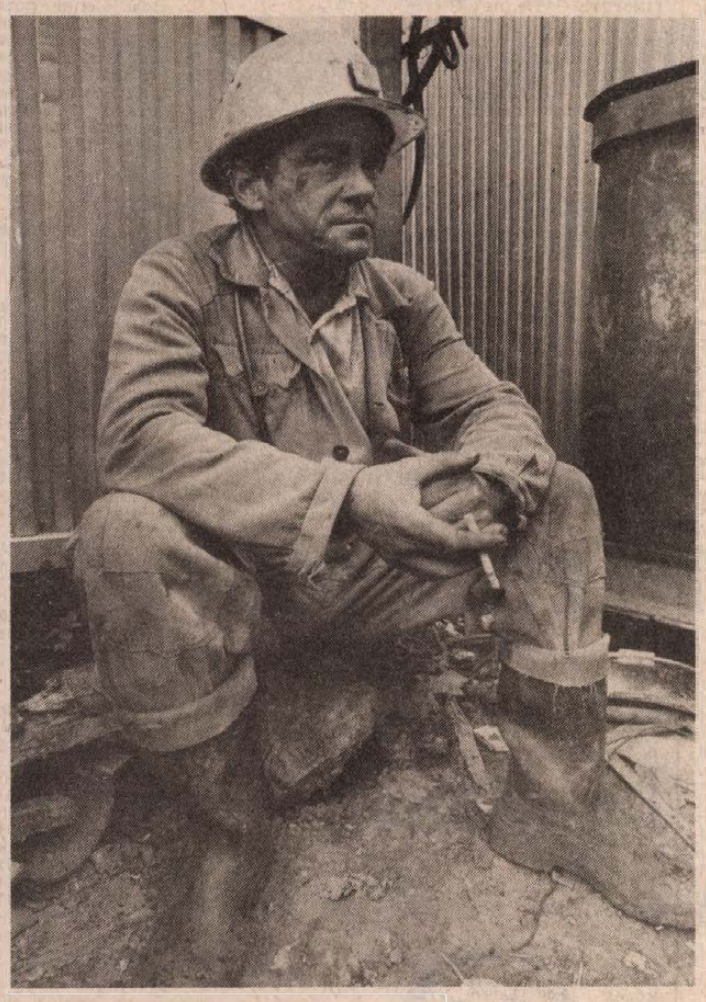

Ki tudja, mit hoz a jövő . . . Kegyes András felvétele

A *Dorogi Szénbányák Vállalat* sorsa azóta megpecsételődött. A cég bélyegzőjén a név után már tavaly június 27. óta ott áll két betű: *F. A. — felszámolás alatt.*

— Megváltás volt számunkra ez a döntés — mondja *Bartl József*, a vállalati szakszervezeti szövetség elnöke. — Már csak *vegetáltunk* a hatalmas adóssághegy alatt. A lencsehegyi beruházásra felvett mintegy 4,2 milliárdos hitel, meg az időközben csaknem 1,5 milliárdra duzzadó bankhitelek pénzügyileg ellehetetlenítették az életünket. A brikettgyártást is kölcsönökből indítottuk be. Mindez párosult a korábbi kormányok minket sújtó árpolitikájával. A szén a lakosságnak is, az erőműveknek is *jóval kevesebbe került*, mint amennyi a *termelési költség* volt. A különbözetet a költségvetés csak részben térítette meg. Így jutottunk szép lassan a mélypontra.

Ahonnan a jelek szerint *mégiscsak van felemelkedés.* Meglepő, hogy Dorogon nincs pánik, s jószerével senkit sem izgat, hogy folyik a felszámolás.

Gazdaságos is lehet

— A legrosszabb döntés a bányák bezárása lenne — állítja *Matyók László* vezérigazgató-helyettes, a felszámoló helyi megbízottja. — Annyi *szénvagyon* van a föld alatt, hogy még legalább *öt-tíz évig termelhetünk zavartalanul.* A számítások szerint a bányák elhagyása *többe kerülne*, mint a cég működőképességének helyreállítása. Bízunk benne, hogy a kormány állja a szavát, s legalább a lencsehegyi beruházásra felvett hitelt elengedi. Ha erre sor kerül, a többi adósságunkat már magunk is ki tudjuk fizetni. A felszámolás kezdetétől napjainkig — igaz, most nem törlesztjük adósságainkat —, több mint 100 millió forintnyi nyereséget értünk el. Ez is mutatja, hogy a *terhek nélkül* képesek vagyunk megélni *önerőből is.*

Hogy mi lesz a dorogi bányavállalat sorsa, abban még a néhány hónapja megalakult Szénbányászati Szerkezetátalakítási Központnak is szava lesz. A helyzet elemzése már folyik. A számítások azt mutatják: ha sor kerül a kormány által korábban ígért *termelőiár-emelésekre*, akkor hosszú távon is *gazdaságos lehet* a termelés ezen a vidéken.

Távol a családtól

Nyakas Antal, a lencsehegyi bányaüzem szakszervezeti alapszervezetének titkára szerint nem ilyen egyszerű a dolog.

— Lehet, hogy a *bánya* működni fog, de nem lesz *ember*, aki lemenjen a mélybe. Tudja, mennyit keresnek ma a bányászok? Két túlműszakkal, kemény fizikai munkával tisztán 15—16 ezer forint marad a borítékban. Egy pályakezdő fiatal jó, ha ennek a felét keresi. Nem tolonganak a felvételi irodán.

Nem is fognak. Lassan kihalnak a *bányászdinasztiák.* A korábban — elsősorban politikai megfontolásból — meglevő kiemelt figyelmet, az átlagot meghaladó jövedelmeket felemészti a rendszerváltás és az infláció. Nem marad más, csak a *keserűség.*

— Már arra sem futja, hogy rendesen együnk — mondja indulatosan *Tárnoki László* vájár. — Dorog környékén egyre kevesebb a munkalehetőség. Az üzemek bezárása sokunk feleségét érinti. Amit keresünk, abból kell eltartani az egész családot. Már nem sokáig tudunk lépést tartani az áremelkedésekkel.

Ő is, *Révész János* vájár is több mint 30 éve dolgozik a föld alatt.

— Megmondtam a fiamnak, *letöröm a derekát*, ha a bánya környékére mer jönni — heveskedik Révész János. — Most egy kft.-nál dolgozik, s kényelmes munkával 13 ezer forintot hoz haza havonta. Hát nem volt igazam?

Lencsehegyen valóban egyre kevesebb a munkáskéz. A vállalatnál száz *lengyel bányászt* is foglalkoztatnak, nemrég pedig Borsod megyéből érkezett egy csoport. Képviselőjük *Nagy Ferenc:*

— Otthon már nem volt munkánk. Egy kft. alakult, amely szerződést kötött a dorogiakkal, hogy ötvenöten 5 ezer köbméter szenet termelünk ki itt Lencsehegyen. Szállón lakunk, de sokan nem bírják a *tartós távollétet* a családtól és hazamennek. Az életünk valóban *sivár:* eszünk, alszunk, dolgozunk. De legalább keresünk. Kevesebbet, mint az itteni bányászok, akik ráadásul nem is nagyon kedvelnek minket. Alig várom már, hogy teljesítsük a szerződést. Nekünk ez csak szükségmegoldás.

Lencsehegy remél

Kreisz József vájár és *Kovács István* frontmester nagyokat hallgat, de most nem állhatják meg szó nélkül:

— Azért a mi jövőnk sem biztos — jegyzi meg Kreisz József. — A felszámolás folyik, *döntés még nincs.* Talán innen a bizalmatlanság.

A frontmester fordít a beszélgetésen:

— Ki tudja, mit akar a kormány. A múltkor a miniszter, Bod Péter Ákos Veszprém megyében járt. Ahol megfordult, szinte mindenütt csak a *bezárásokról* beszélt. Más perspektíva nincs? Ha így van, nagy baj.

Lencsehegynek kell hogy legyen jövője. *Fehér Győző* üzemigazgató szerint gazdaságossá tehető a bányászat. Ők is számolnak. Az adatok azt mutatják, hogy a *költségek* — az inflációt nem számítva — nagyjából állandóak, így a termelés növelése jelentősen javíthat az üzem pénzügyi helyzetén. Azt mondja, *még kétezerben is lesz itt bánya.*

Nem biztos, hogy mások is így látják. Azok, akiknek dönteniük kell a milliárdos adósságok elengedéséről. Az azonban bizonyos: nem kell a jövőben homokot keverni a szénhez. Mert vagy meg tud élni a szénből a bánya, vagy nem. Más lehetőség nincs.

Furucz Zoltán

Gidai Erzsébet: a helyzet robbanásveszélyes

Idegesítő a kincstári derűlátás

A minap egy hírneves britanniai magyar szakértő nyilatkozott a televízióban, mondván: őt módfelett idegesíti, hogy a magyarok unos-untalan a kedvezőtlen kilátások, gondok-bajok miatt nyavalyognak ahelyett, hogy végre dolgoznának. A tények alapján van-e okunk az optimizmusra? – kérdeztük Gidai Erzsébettől, a Szakszervezetek Gazdaság- és Társadalomkutató Intézetének igazgatójától.

— Attól tartok, a többségnek, a bérből, fizetésből élőknek, nemkülönben a nyugdíjasoknak a közeli hónapokban semmiképp sem lesz okuk rózsás színben látni a jövendőt. Engem inkább *a kincstári optimizmus idegesít.* Ha a jelenlegi, *program nélküli gazdaságpolitika* továbbra is érvényesül, vagy ha a csak minap beígért új gazdaságpolitikai program nem kellő súlyozással veszi figyelembe a gazdasági és társadalmi válság megoldásának kulcsponti kérdéseit, akkor nem látok lehetőséget országunk stabilizálódására. Márpedig amit a programról eddig megtudtam, aggályaimat látszik igazolni.

Milyen számokra, számításokra alapozza véleményét?

— Intézetünk rendszeresen, folyamatosan figyelemmel követi *több ezer család helyzetét.* E vizsgálódások eredményei *lesújtóak.* Egy négytagú (két kereső és két gyermek alkotta) átlagos magyar család 1989-ben jövedelmének 45 százalékát költötte élelmiszerre és a lakás rezsijére. Tavaly e kiadások együttes aránya már 55 százalékra emelkedett, az idén pedig — becslésünk szerint — eléri a 70 százalékot. Az átlagosnál szerényebb jövedelmi viszonyok között élők esetében pedig e mellőzhetetlen költségek aránya akár 85—90 százalék is lehet.

Eszerint igen sok családot fenyeget teljes gazdasági csőd?

— Pontosan. Ugyanis ezekben az *alapvető kiadásokban* még nincsenek benne a helyi adók, a növekvő lakáshitelkamatok, a gyerekek ellátásával kapcsolatos emelkedő kiadások, a közlekedés és sok egyéb dolog, például a kulturális célú költségek. Egyébiránt ezek jó részéről sok család kénytelen-kelletlen már régen lemondott.

Az emelkedő kiadásokra részben nyilván fedezetet nyújtanak a bővülő lakossági jövedelmek. Kérdés az, hogy milyen mértékben?

— Ezt is megpróbáltuk felbecsülni, s *számításaink a legrosszabb várakozásokat teszik indokolttá.* Tavaly 20-24 ezer forintos *átlagjövedelmet* élveztek a vizsgálatainkba bevont családok, ebből éltek úgy, ahogyan sikerült. Az idén mintegy negyvenszázalékos, de inkább ennél magasabb *infláció* becsülhető a fogyasztási cikkek és szolgáltatások azon körében, amelyeket jobbára e családok vásárolnak. Ha ennek hatásához hozzávesszük az adókat és a kamatterhek növekedését, akkor *az elért életnívó fenntartásához 30—32 ezer forintos jövedelemre lenne szükség.* Erre pedig semmiféle kilátás nincs. A kormány éppen a jövedelemkiáramlás növekedésére vetett fékekkel próbálja meg mérsékelni az inflációt. Mondhatnánk, eleddig ez lenne szinte az *egyetlen inflációellenes lépése.* Azaz miközben az árak szerkezetének szükséges korszerűsítését hangoztatva a kormány indokolatlanul nagy áremeléseket hajt végre a hatósági árak körében (amelyek hatása nyilván másutt is érezhető lesz!), addig a másik oldalon *különadókkal sújtja a jövedelmek gyarapodását*, a még igencsak túlsúlyban levő állami szektorban.

A gazdasági kibontakozás lehetőségeire ön szerint milyen hatással van ez a gyakorlat?

— Nézetem szerint ez a *kormány gerjesztette infláció* valójában csekély mértékben járul hozzá egy egészségesebb árszerkezet kialakulásához, ugyanis a vállalatok az irreálisan magas elvonási terheket áthárítják a végső fogyasztóra (tehát elsősorban a lakosságra), így átlátekinthetetlenné válnak a költségelemek, nem reálisak sem az *árak*, sem a *jövedelmezőségi viszonyok.* A piac, a verseny pedig, amelynek működése révén e zűrzavaros helyzet tisztázódhatna, egyelőre korántsem kielégítő. Jelen van a *monopóliumok* sokasága, alig-alig érzékelhető a *tőkeáramlás*, a megtakarítások — ha vannak — ingatlanba és devizába menekülnek, s csak mutatóba akad igazi, *működő tőkebefektetés.*

Az infláció tehát destabilizálja az amúgy sem szilárd gazdaságot, s alapvetően fenyegeti a kibontakozást?

— Ennek mechanizmusa — némi egyszerűsítéssel — így fest: a kormány a belső és a külső adósság kifizetésére, indokoltan (és sajnos indokolatlanul is) minden lehetséges jövedelmet *központosít.* A vállalatok és a vállalkozók ebbe persze nem akarnak belenyugodni. Tehát az emelkedő adók miatti *költségemelkedéseket* növekvő áraikban újra és újra vevőikkel akarják megfizettetni. Mindez végül a lakosságon, a fogyasztón csattan. A csaknem változatlan adósávok, s ezért számottevően emelkedő adók miatt is csökkenő vásárlóerő érzékenyen *szűkíti a hazai piacot*, azaz lehetetlenné teszi egy sor, elsősorban belföldre dolgozó vállalkozás működését. Márpedig ha vállalkozók sokasága csukhatja be a boltot, az mélyíti a *recessziót*, s közel a pillanat, amikor a belső piac további szűkülése rohamos termelés-visszaesést okozhat.

Ez persze növeli a *munkanélküliséget* is, ami a kereslet *újabb csökkenéséhez* vezet. Ebbe pedig nemcsak a gazdaság, az állampolgár is belerokkan. Az utóbbi időben ugrásszerűen megnőtt a *megbetegedések és halálozások* száma, s ennek egyik lényeges oka az, hogy az aktív népesség jelentős hányada kimerült, tönkrement a különmunkák sokaságában. Márpedig a romló életviszonyok új és *új kereseti lehetőségek felkutatására* kényszerítik a lakosságot. A kiskertekben végzett munka immár nem szórakoztató hobbi, hanem a család ellátását szolgáló termelés. Minden kedvtelésből, pihenő időtöltésből lassacskán kényszerből végzett második, harmadik, sokadik műszak lesz.

Mi lenne tehát a megoldás?

— Két összefüggő és összhangban levő gazdaságpolitikai programra van szükség. Az egyik a *válságkezelő* program lenne, a másik a *stratégiai célokat* és a célok eléréséhez alkalmazható eszközöket összegezné. S szerintem mindkettő döntő eleme az, hogy miként sikerül *adósságaink terheit csökkenteni.* A pillanatnyi helyzetben nézetem szerint nem vonható ki a gazdaságból belső és külső adósságszolgálati célokra évi 200 milliárd forint. Én úgy vélem, megállapodásra kéne jutni hitelezőinkkel, hogy — például leírattatással — *csökkenjenek fizetési terheink.* Ha erre a kormány nem teszi meg időben a szükséges lépéseket, akkor — tartok tőle — az infláció, az adóemelések és a jövedelmi korlátok között vergődő lakosság elégedetlensége robbanást okozhat.

Lovász Péter

Emberi módon alapítvány

A „Humano Modo" (Emberi módon) elnevezésű alapítvány a *súlyos értelmi fogyatékos gyermekek* fejlesztése és az életbe való beilleszkedése segítéséért alakult — tájékoztat *Hitzingerné Klemens Lilla* gyógypedagógus, Budapest egyetlen bejáró foglalkoztató iskolájának igazgatóhelyettese, az alapítvány kuratóriumának elnöke.

A Dohány utcai foglalkoztató iskolába 150 úgynevezett *középsúlyos (imbecil)* gyerek jár, akiket az állam *ugyanolyan fejkvóta* szerint dotál, mint a többi ép értelmű iskolást. Számukra ez még észveszejtőbben kevés, hiszen nem közlekedhetnek egyedül, ugyanakkor az iskolának nincs tornaterme; rengeteg játékszerre, és speciális taneszközre lenne szükségük, hogy a szociális beilleszkedést megtanulják.

Esélyeik az önálló életre a gyógypedagógus szerint attól függenek, hozzájuthatnak-e megfelelő fejlesztéshez, hiszen így elsajátíthatják a sztereotip mozdulatokat igénylő mechanikus munkákat, és úgynevezett védőkörnyezetben dolgozhatnak is.

— Mi szívesen vállalnánk — mondja az igazgatóhelyettes —, hogy gyerekeinkről a 16 éves (tanköteles) kor után is gondoskodunk, szponzor híján erre azonban nem vagyunk képesek.

Aki átérzi ezeknek a gyerekeknek a gondjait, az MHB 222—16739 számlaszámra adakozhat.

(török)

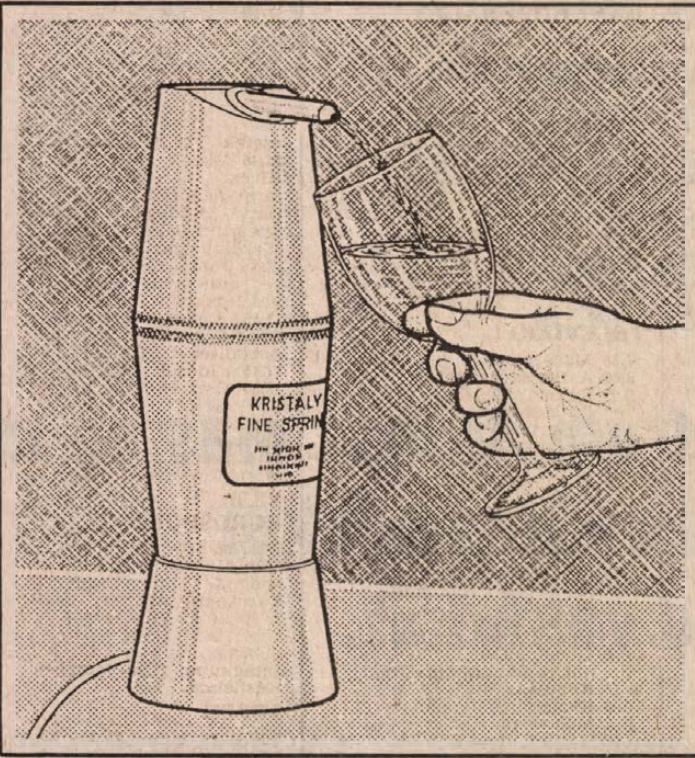

AZ EGÉSZSÉG AZ ÖN SZÁMÁRA IS A LEGFŐBB!
A SZENNYEZETT IVÓVÍZ VESZÉLYÉT MEGSZÜNTETI
A „KRISTÁLY" VÍZTISZTÍTÓ KÉSZÜLÉK

Garantáltan kiszűri: a klór, szerves mérgek, rovarirtó szerek, műtrágyák, növényvédő szerek, fluor és a baktériumok 90%-át.
Hatékonyan alkalmazható: háztartásokban, óvodákban, iskolákban, kórházakban, közintézményekben, vendéglátásban.
Teljesítménye: 20 000–38 000 liter tisztított víz, vízminőségtől függően.

SZERELÉST NEM IGÉNYEL: csak a vízcsapra kell csatlakoztatni, mérete megegyezik az 1 l-es borosüveg méretével.

Kedvező vételár: 12 650 Ft, áfá-val együtt. Már 20 db vásárlása esetén 15% engedmény.

Forgalmazza: IMPORTTRADE Kft. 1113 Budapest, Bartók Béla út 106–110.
Telefon: 185-1474, 185-1744

VÉDJE EGÉSZSÉGÉT
„KRISTÁLY" VÍZTISZTÍTÓ KÉSZÜLÉKKEL!

„Túlhizlalt" sertések – soványodó fogyasztók

Egyre erőteljesebben hallatják szavukat a *mezőgazdasági termelők érdekképviseleti szervezetei*. A sertéstenyésztők pénteki tanácskozására meghívták a feldolgozó vállalatok képviselőit is. A tét 200 ezer sertés, amelyet nem vesznek át a termelőktől, így azokat „túlhizlalják". Tavaly 25 százalékkal csökkent a *húsfogyasztás*, az idén a növekvő lakossági terhek miatt általában 30 százalékos *visszaesésre* számítanak a szakemberek, de van, aki 40-et mond.

A termelőket szeptemberben egy tanácskozáson arra szólították fel, hogy *csökkentsék a hústermelést*. Azt senki nem tudta megmondani, hogy *milyen mértékű* legyen a visszafogás. Elkeseredésből helyenként az anyakocák 30—40 százalékát is „kivágták". Ma még a hűtőházak tele vannak, de a kivágások előrevetítik a húshiány vészes árnyékát az év második felére.

Az FM jelenlevő főosztályvezető-helyettese elmondotta, hogy az exporttámogatáson — amelyet a múlt év nyarán drasztikusan megnyirbáltak — lefelé nem változtatnak. Azok a feldolgozók pedig, amelyek *magas színvonalon* képesek nyugatra *darabolt húst* szállítani, 5 százalékkal magasabb szubvenciót is kaphatnak.

A 200 ezer sertés célszerű hasznosítása érdekében *Zám András*, a Húsipari Egyesülés elnöke tett javaslatot. Termelők, feldolgozók és az állam *közösen* vállalják el a hatalmas érték megmentését: a vágást, a tárolást és a rövid időn belüli értékesítést.

Aligha várható gyors és hatásos megoldás az ilyen súlyos problémákra, mint a sertéshús ügye is, ha a kormányzat képviselője — amint ez most történt — kijelenti: alkalmatlannak és illetéktelennek tartja az érdek-képviseleti tanácskozást. Igaz, a megbántott emberek felháborodása nyomán úgy magyarázta, hogy önmagát értette illetéktelennek ilyen nagy horderejű kérdésben dönteni. Ha ez így van, annál rosszabb, hogy felhatalmazás nélküli munkatársat küld a Pénzügyminisztérium egy igen fontos testületi tanácskozásra. **L. V.**

Budapest főváros
XXII. kerületének önkormányzata
PÁLYÁZATOT HIRDET
JEGYZŐI MUNKAKÖR BETÖLTÉSÉRE

A munkakör betöltésének feltételei:
– állam- és jogtudományi jogi doktori képesítés,
– legalább két év államigazgatási gyakorlat,
– magyar állampolgárság, büntetlen előélet.

A pályázat tartalmazza a pályázó:
– részletes önéletrajzát,
– iskolai végzettséget, szakképzettséget tanúsító okiratainak másolatát,
– eddigi szakmai tevékenységét,
– erkölcsi bizonyítványt.

Bérezés megegyezés szerint

A pályázat benyújtásának határideje: a megjelenéstől számított 15 napon belül.

Postacím: 1221 Bp. XXII., Városház tér 11.
Hajas Ervin polgármester

Kft. felvesz budapesti lakhellyel rendelkező **víz-, gáz-, központifűtés- és villanyszerelőket.**

**

Érdeklődni lehet személyesen: Budapest., III. ker., Hévízi út 6/C alatt.

ORSZÁGOS TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS KERESKEDELMI BANK Rt.

Az
OTP LETÉTI JEGY
1990. november 20-tól
MEGEMELT KAMATTAL,
évi 30 %-kal
kamatozik.
Két és három év elteltével kamatos kamat.

Év közbeni beváltás esetén
havi 2,3 %-os
árfolyamértéket biztosít
az
OTP LETÉTI JEGY

Egy befektetés,
amely kiállja az idő próbáját.

OTP BANK

Téli Vásár a Centrumban
JANUÁR 21-TŐL!

Most 30–40% engedménnyel vásárolhat téli konfekciót és kötöttárut kínálatunkból.

Néhány példa különleges ajánlatunkból:
női télikabát már 2340 Ft-tól,
lányka téliesített anorák már 510 Ft-tól,
férfipantalló már 840 Ft-tól,
női bőrcsizma már 1450 Ft-tól,
gyermek csizma már 434 Ft-tól.

Minden Centrum Áruház más és más engedményes választékkal várja kedves vásárlóit.

CENTRUM ÁRUHÁZAK

Család, otthon, kedvtelés

A magas vérnyomást is?

Szentesi olvasónk azt kérdezi levelében, hogy a magas vérnyomást hogyan lehet *befolyásolni* lábmasszázzsal. Nos, először is tudni kell, hogy a vérnyomás felső értéke 110 és 140 között van, az alsó pedig 60 és 90 között. Legyen akárhány éves is valaki, ha ennél többet mutat a mérő, akkor kóros elváltozásról van szó. A hatvanéves ember vérnyomása sem lehet 140 felett.

A *felső érték* az a nyomás, amellyel a szívnek akkor kell megbirkóznia, amikor a véráramlás során a kamrák összehúzódnak. Az *alsó érték* pedig a két szívdobbanás közti szünetben mért nyomást jelzi. Minél magasabb ez az érték, annál kisebb a szív nyugalma. Ekkor jön az álmatlanság, a nyugtalanság, a remegés . . .

A magas vérnyomás kialakulásában az idegesség mellett majdnem mindig *szerepe van a vesének*. A méreg és salakanyagok nem távoznak el a szervezetből, lerakódnak a véredényekben is, amelyek így kevesebb vért tudnának szállítani, ha a szív nem fejtene ki nagyobb nyomást.

Akinek tehát magas a vérnyomása, mindenekelőtt az *életmódján kell változtatni*, s olyan étrendet bevezetni, amelyben kerüli a zsíros, húsgazdag, fűszeres, sós ételeket. *Előnyben minden zöldféle, főleg nyersen.* Igyon kevés vizet, viszont fürödjön minél többet szénsavas, 30 fokos fürdőben. Jók a teák is: ezerjófű, zabszalma, kökényfű, szederlevél, vagy ezek arányos keveréke. Évszázados néphit szerint pedig *legjobb a fokhagyma*, a vöröshagyma, a barack és a szilvamag.

A talpon a vesék, a húgyvezeték és a húgyhólyag mezőit kell naponta egy órán át masszírozni. Nagyon jó tapasztalataim vannak e téren. Egy év leforgása alatt *el lehet hagyni mindenféle tablettát*, s helyreállhat a vérnyomás. Természetesen az étkezés, az életvitel és a lábmasszázs összhatásával.

Ezúttal pedig a lábfejünk mutatkozik be: 39. Nyirokmirigyek, felső test. 40. Nyirokmirigyek, altest. 41. Nyirokerek, mellkasi főtörzs. 42. Egyensúlyszerv. 43. Mell. 44. Rekeszizom. 45. Mandulák. 46. Alsó állkapocs. 47. Felső állkapocs. 48. Gégefő, légcső. 50. Vállízület. 51. Hónalji nyirokcsomó. 52. Epehólyag. 53. Vakbél. 54. Hasfal. 55. Alhas. 56. Lágyék nyirokterülete. 57. Petefészek. 58. Mellkas, bordák. 59. Mellcsont. 60. Szív. 61. Vállöv. 62. Pajzsmirigy. 63. Orr- és garatüreg. 64. Szájüreg. 65. 1-es fog. 66. 2-3-as fog. 67. 4-5-ös fog. 68. 6-7-es fog. 69. 8-as fog.

Dr. Xin Jou-pei

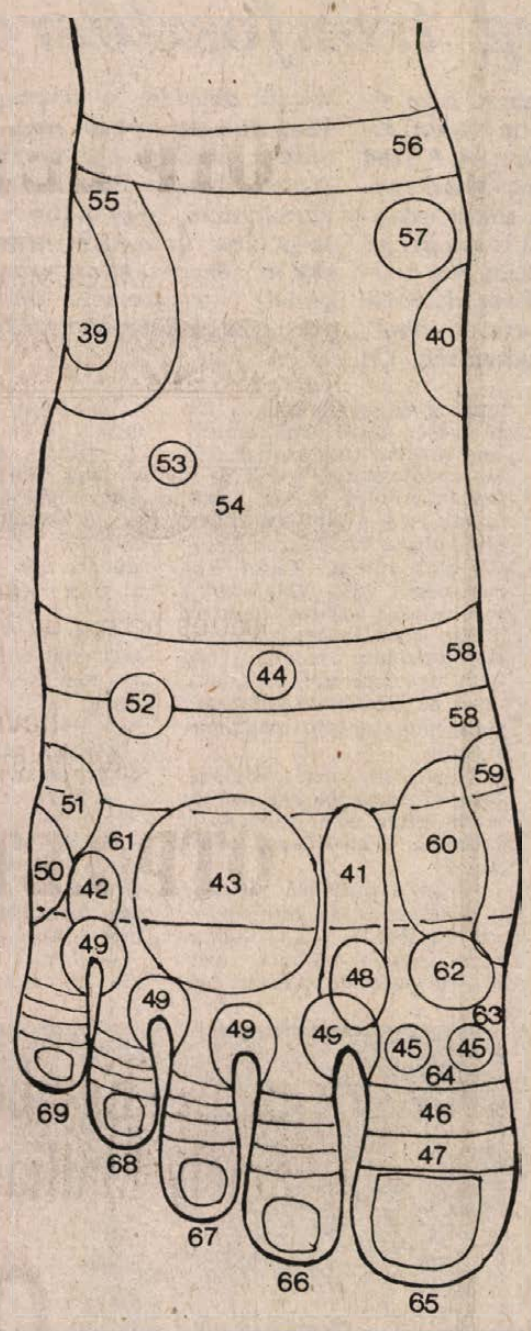

A kincskereső kecske

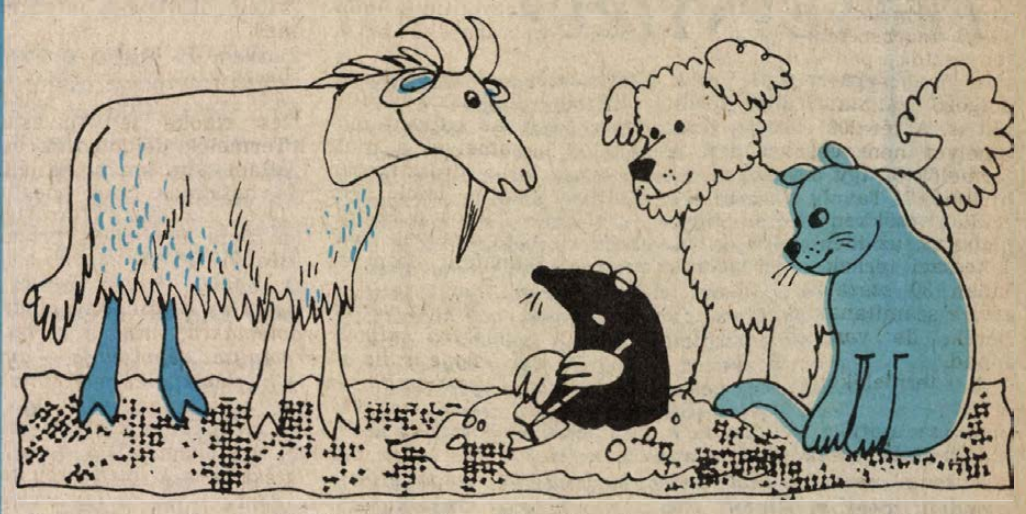

Jakab, a ritka szakállú kecske az udvar egyik pontján kapirgálni, dobolni kezdett. Meglátta a kutya és megszólította:

— Miért püfölöd a földet, Jakab?

— Nem püfölöm én, hanem ások. Valami azt súgja nekem, hogy itt kincs lapul.

— Te még azt sem tudod, hogyan kell ásni! No, vonulj hátrább, majd én megmutatom!

Nagy hévvel nekiállt ásni a kutya, de hamar belevásott a körme. A föld kemény volt, s a kecske a patájával még jobban ledöngölte. Elunta a kutya, inkább a szája járt, mint a lába.

— Aztán minek neked a kincs?

— Hát, új ködmönt csináltatok. Képzeld, hogy feszítek majd benne!

A kutya megcsóválta a fejét: „micsoda balga teremtmény!" Azért heccből biztatta a kecskét:

— Akkor ássad csak szaporán! Nekem van még egy kis ugatnivalóm, majd visszajövök és segítek! — mondta és elszaladt.

Ekkor előkerült a cica is. Látva Jakab erőlködését, azt tanácsolta a kecskének, kérjen segítséget Vakond Vilmostól.

A vakond elgondolkodott:

— Kincs! Hm . . . Sok-sok évet megéltem, néhányszor felturkáltam az udvart, de kincsre nem emlékszem.

A cica leheveredett a kecske mellé, Vakond Vilmos meg nekilátott a munkának. Itt is, ott is látták, hogy mozog a föld. Visszaérkezett a kutya is, már messziről kiabált:

— Mondjátok meg neki, hogy egyúttal keresse már meg a jó kis velős csontomat is, melyet a múlt héten elástam.

Egyszer csak prüszkölve jött elő Vakond Vilmos:

Képzeljétek, valami kemény tárgynak ütköztem, és kicsorbult az ásóm!

— Majd én megélezem! Lehet, hogy az én velős csontomat találtad meg, Vili?

És elrohant, az állatok meg azóta is várják.

Ha a kutya a vakond ásóját visszahozta volna, az én mesém is tovább tartott volna.

Törő István

Rajz: Görög Júlia

Fekete

A rejtvényben öt olyan sor van, amelyikhez a fekete szín hozzátartozik. Megfejtésként ezt az öt sort kell beküldeni I. 28-ig. Címünk: Népszava Kiadó Vállalat, 1964 Budapest, Postafiók 32.

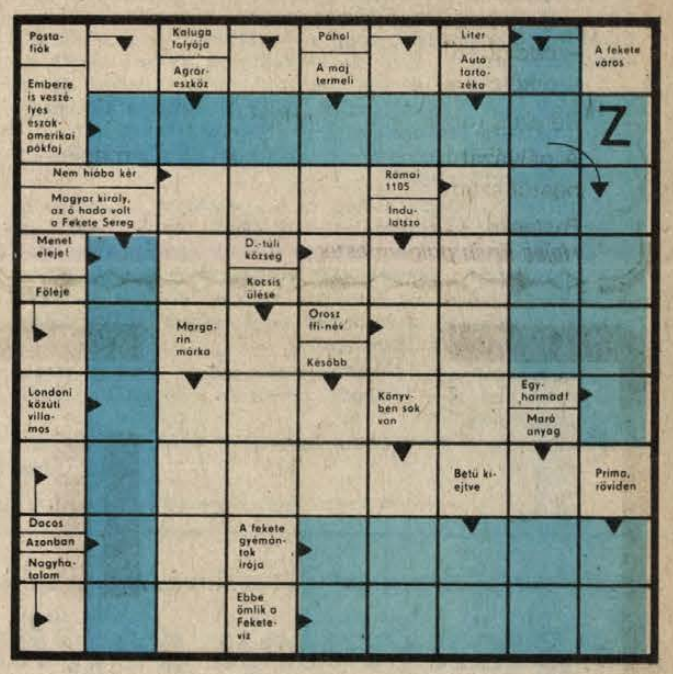

Január 5-i — Hó, hó, hó c. — gyermekrejtvényünkre 271 helyes megfejtés érkezett, mely a következő:

Hócsalán, Sapporó, hóvirág, Égő hó.

A könyveket nyerték:

Nagy Tamás, Ordasi Szandra, Szabó Erika és Zsákai Zsófia budapestiek, Cseténvi Gabriella Szombathely, Csikos Bernadett Szatymaz, Szemes Péter Zalaegerszeg, ifj. Kecskés István Jászberény, Szekeres Zsanett Nagykanizsa, Balogh Péter Sátoraljaújhely.

A könyveket postán küldjük el.

Gallérváltozatok

Egy-egy szép gallér nemcsak fiatalít, de „feldobja", elegánssá teszi a légegyszerűbb szabású ruhát is.

a) *Organdin gallér.* Fehér organdinból 130×50 cm szükséges hozzá, valamint 60 cm fehér szatén ferdepánt beszegéshez, 1 párizsi kapocs, 1 m fekete (3-4 cm széles) szaténszalag a masnihoz. Az anyagot hosszában félbehajtjuk, levasaljuk (25 cm széles lesz) és összegépeljük, majd a varrás oldalán a kívánt nyakbőségre behúzzuk. A gallért a szaténpánttal a nyaknál beszegjük, s rávarrjuk elöl a kapcsot. Megkötjük a fekete szaténmasnit és valamilyen szép kis tűvel a gallérra tűzzük.

b) *Virággallér.* Anyaga lehet fehér piké, selyem; szimpla szélesből 50 cm szükséges. Kartonpapírból elkészítjük a levélsablont (kb. 9 cm széles, 11 cm hosszú méretben) elkerekített sarokkal rajzolva. A leveleket duplán kiszabjuk, összevarrjuk, majd kifordítva keskenyen letűzzük. Beszegéshez kb. 4 cm széles, 120 cm hosszú pántot szabunk le, és 2 cm szélesre összegépeljük. A leveleket kissé fedve, egymás mellé helyezzük, letűzzük, majd a kész pánttal a nyak vonalán beszegjük.

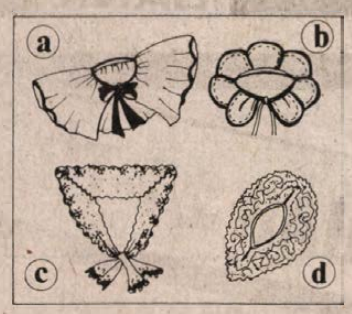

c) *Háromszögletű gallér.* Pamutcsipkéből 170×20 cm-es darab szükséges hozzá és fehér csipkebortni a beszegéshez. Az anyagból két 60 cm hosszú és egy 50 cm hosszú darabot szabunk le. A gallérrészeket jobb oldalával egymásra fektetve úgy gépeljük össze, hogy a rajzon látható sarok keletkezzék. A sarkokat 1 cm varrásráhagyásig levágjuk. A gallér szépen kifekszik, ha két szűkítő varrást is készítünk: kb. 2 cm szélesen, az összegépelés alatt, a gallér fél elején. A horgolt bortnit keskeny cikcakköltéssel rávarrjuk az alsó gallérszegélyre.

d) *Csipkegallér.* Rövidáruboltban kaphatunk hozzá kb. 55 cm átmérőjű kerek terítőt és fehér ferdepántot a beszegéshez. A terítőt félbehajtjuk, levasaljuk, majd a nyakkivágás részére a törésvonal közepétől lemérünk körbe 10-15 cm-t és kivágjuk. Így a gallér ovális formát nyer, s megfelelő és kívánatos nyakbőséget pedig a törésvonalon elhelyezett két szűkítő varrással érjük el. Végezetül a kész nyakkivágást a ferde pánttal eldolgozzuk.

B. K.

Jó tudni . . .

Nem kell másra bízni virágainkat akkor sem, ha hosszasabban vagyunk távol otthonról. Tegyük a cserepeket egy asztal köré, az asztalra helyezzünk egy vödör vizet, és a vödörből minden cseréphez vezessünk egy szál gyapjúfonalat. A fonálon keresztül szivárgó víz állandóan „öntöz".

A rózsa „feléled", ha szárából ferdén levágunk egy darabkát, s vizébe egy csepp ecetet teszünk. A vágott virág sokáig marad friss, ha a vízbe egy csipet sót teszünk.

E. I.

Gyógyítani tanulunk

Földsugárzás, lakásfelmérés, reflexológia, gyógynövényismeret, általános természetgyógyászati ismeretek témakörökben tanfolyam indul, amelynek díja 3500 forint. A vizsgadíj plusz 500 forint.

A tanfolyam 28 órás, és január 22-én kezdődik. A jelentkezés helyszíne: Wekerlei Gyermekház, Budapest XIX., Petur utca 7. szám, a befizetési határidő: 1991. január 21. Telefon: 127-3065.

Önzetlenül

Azok között, akik a gondolat megfejtését 1. 28-ig beküldik a Népszava Kiadó Vállalat címére (1964 Budapest, Postafiók 32.), könyvjutalmat sorsolunk ki.

Január 5-i — Szóláskényszer c. — rejtvényünkre 637 helyes megfejtés érkezett, mely a következő:

Keveset beszél az ember, ha a hiúság nem szólaltatja meg.

A könyveket a következők nyerték:

Lokáncz Gyuláné, Zsákainé D. Margit, Mile Ildikó budapestiek, Karsai Lajos Kocs, Patkó Márta Lőrinci, Balogh Imre Békés, Martinkó János Salgótarján, Bárdos Ferenc Lénárddaróc, Kelenföldi Csaba Dorog, Horváth Imre Szeged, Sárvári Ferenc Oroszlány, Faludi Edéné Erdőkertes, Nagy Irén Heves, Szikiai Lajos Mázaszászvár és Ács Józsefné Paks.

A könyveket postán küldjük el.

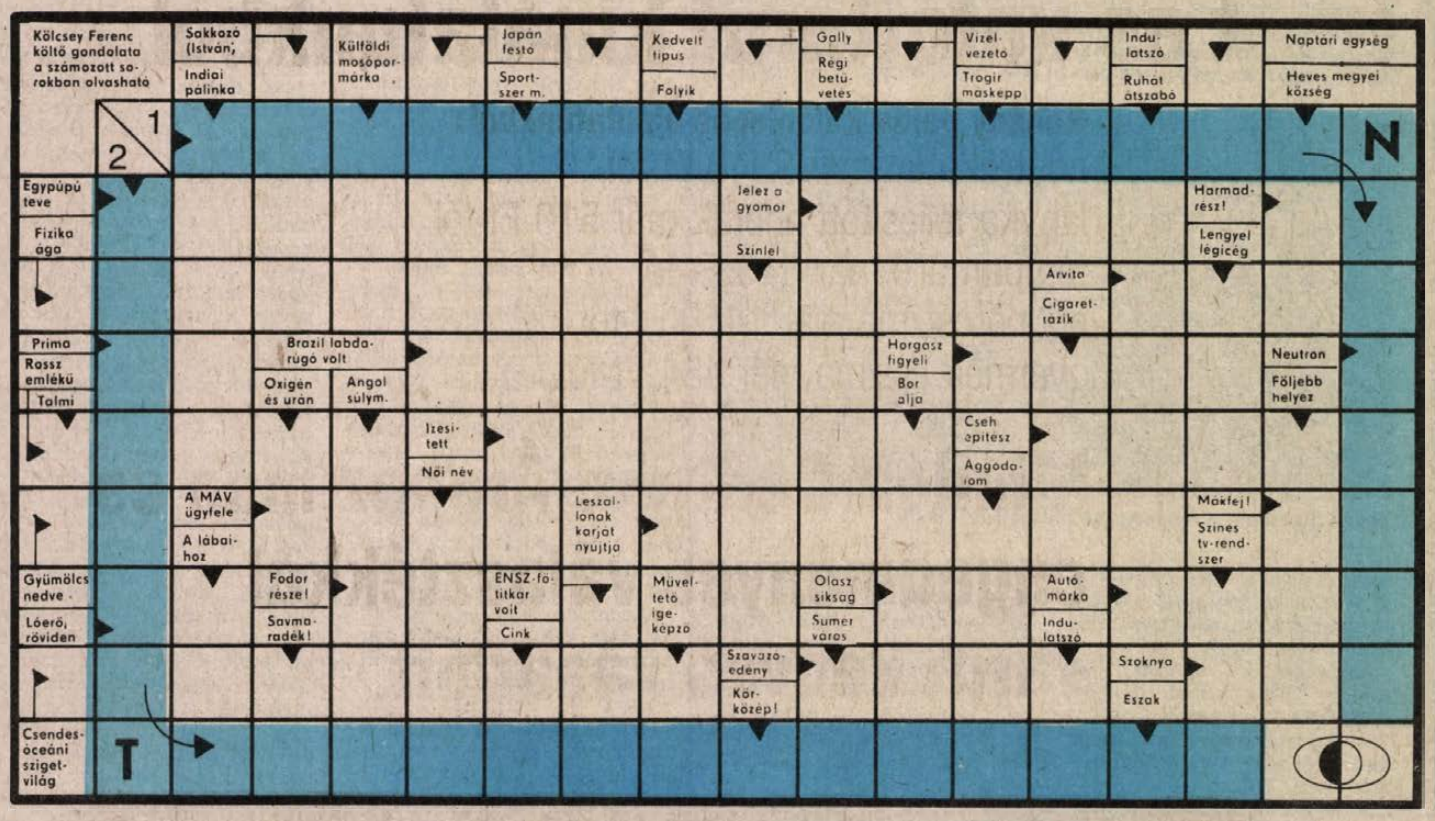

Fakaparó

A téli faápolást felfoghatjuk *egy kis tornának* is. A jó levegőn való mozgás *nemcsak a fának tehet jót.* A hernyófészkeket és a tojáscsomókat kéregkaparóval vagy drótkefével távolíthatjuk el a fatörzsről. Ezt a munkát úgy végezzük, hogy a fa köré terítsünk ponyvát, esetleg nagyméretű papírt, mert az összegyűjtött hulladékot ajánlatos *azonnal elégetni*, nehogy a földbe kerüljön. A kitisztított „sebhelyeket" *fagymentes időben* Cellcid sebkezelő szerrel kenjük be. A kéregkaparással nemcsak a már elhelyezkedett rovarokat pusztítjuk el, hanem megszüntetünk jó néhány jövő évi „rovarlakást".

— ip —

Sport

Szombati jegyzet

FÉNYÉVNYIRE?

... 3. Magyarország! Sokak által nem várt csodálatos siker. Az ausztráliai perth-i világbajnokságon a dr. Konrád János vezette vízilabda-válogatott mindössze egy vereséget szenvedett. Miután az eseményen nem voltam ott, a spanyolok elleni vesztes mérkőzésen tanúsított bírói ítélkezést sem bírálom, vitatom. Miután a sportágban járatos vagyok, azt azért feltételezem, hogy a jövő évi olimpia házigazdája igyekszik majd a lehető legjobban szerepelni az ötkarikás játékokon ebben a sportágban, és úgymond feljövőben van. S egyébként is, az ibériaiak együttese sokszor szerzett már bravúrt. A véleményalkotást megtették azok a kollegáim, akik az eseményeket közvetlen közelről figyelhették. Az azért engedtessék meg nekem, hogy boldog legyek, örüljek annak, hogy a jelek szerint ismét jó a csapata Magyarországnak, s talán ez a szép játék nem sorvad el nálunk. Egyébként is a tradíció kötelez.

Ez a csapat, amelyik most Ausztráliában szerepelt, sokat sejtetően játszott. Pedig dr. Konrád Jánosnak cseppet sem volt könnyű dolga az együttes kialakítása során. Nem vitatom, a kapitány vitatott egyénisége a sportágnak, így aztán jó néhányan nem szeretik, mások viszont esküsznek rá. Csak egyvalamit nem lehet: szó nélkül elmenni sikerei mellett. Játékosnak is kiváló volt, edzőként is sok szép eredményt ért el. S nem megalkuvó, áhítja a sikert, cseppet sem álmodozó típus.

A vízilabda abból a szempontból is sajátos sportág, hogy jó néhány újságíró valaha magas szinten űzte ezt a játékot, na és, persze, olyanok is tollat ragadtak, akik csak állítják magukról, hogy ők vízilabdázók voltak. Múltjuk azonban ezt nem erősíti meg. Bizony, nehéz pálya az újságíróké is. Sokszor ütnek váratlanul, olykor hátulról, s jól ismert a cseles mandinerjáték, sőt, mosolyogva is képesek hátulról „szerelni".

Talán furcsa, de mindenesetre igaz: dr. Konrád János sosem volt és ma sem a barátom, de ellenségem. sem. Úgy hiszem, kölcsönösen mindig megbecsültük egymást. Annak idején, amikor elhatározta, hogy szövetségi kapitány lesz, többek között nekem is nyilatkozott, akkoriban még az Esti Hírlap rovatvezetője voltam. 1989 októberét írtuk, s ő bátran meghirdette a lapban: „Most én következem!" — mármint a szövetségi kapitány posztján. Természetesen, nem csupán önjelölt volt, a pozíció elnyerésére meg is volt minden esélye. A határozott kijelentésért gyorsan meg is kapta a magáét. Másnap éppen a Népszavában — (serényi) — kioktatását olvashattuk, hogy a — szerinte — önjelölt leendő kapitány — lásd az idézetet az akkori cikkből — „egy csapásra és gátlástalanul fúrja Konrád dr. a negyedik éve eredményesen dolgozó utánpótlás-kapitányt, hajdani játékostársát, dr. Szivós Istvánt ..."

Aki azóta eltávolodott a vízilabdától, s ma már az FTC ügyvezető elnöke.

A cikkíró a Képes 7-ben is fanyalgott: „Vallomás a pólóról" címmel fejtegette szubjektív meglátásait. Az azóta már megszűnt hetilapban többek között ez a mondat is szerepelt: „fényévnyire kerültünk a sportág élvonalától ..." De ez ne tévessze meg az olvasót — nem másról, a magyar vízilabdáról esett akkor szó, a világ jelenlegi harmadik csapatáról!

Ha azt a bizonyos fényévnyi távolságot ilyen gyorsan behoznánk az élet bármely területén, büszkék lehetnénk magunkra.

Nemcsak a vízilabdában, hanem az újságírásban is.

Riskó Géza

„Csak mosolyogjanak, legyintgessenek. Aztán én jövök!"

Björn Borg trónfosztásra készül

Éveken át hiába próbálkoztam, nem sikerült telefonon utolérnem az egykori kiváló teniszcsillagot, Björn Borgot. A svéd teniszkirályról az elmúlt nyolc évben annyi pletyka keringett, olyan sok mindennel vádolták meg, hogy nem is csoda: ha tehette, kerülte a közszereplést. Ám amikor felröppent a hír, hogy Borg visszatér a tenisz füves-salakos „csatateréb", nem hagyott nyugodni a lehetőség. Őt magát akartam a visszatérés esélyeiről faggatni. Az olvasót nem untatom vele, miként jött létre a telefonkapcsolat (bocsánat, szakmai titkok is léteznek), de azt elárulhatom, hogy előbb Borg gyönyörűszép olasz énekesnő felesége „kádere-zett le". Nem is álltam meg, hogy az „engedély" megszerzése után ne kezdjem gonoszkodással a kérdezősködést:

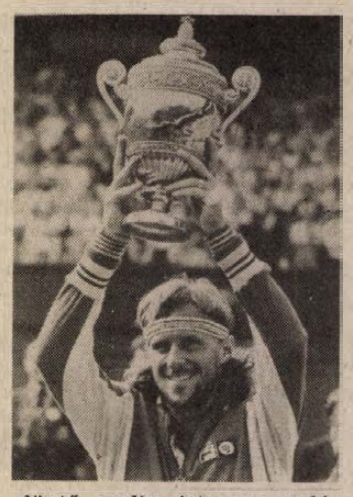

Ilyen nagy a nőuralom a Borg-házban?

— Demokráciában élünk, napi kisebb-nagyobb diktatúrákkal — nevetett Borg —, de ezen nem szabad csodálkoznia. Nem tudom, nős-e, de ha igen, tudja, mire gondolok!

Azonban az már inkább a csodakategóriába tartozik, hogy ismét pályára kíván lépni.

— Soha nem szakítottam a tenisszel.

De a versenyzéssel igen! Nos, újra nagy fába vágja a fejszéjét?

— Eddig nem sokat beszéltem erről, de a világ szakmai berkeiben valóban elterjedt a hír, hogy megpróbálkozom a lehetetlennel.

Ne csigázza az érdeklődésünket. Szóval határozott igennel válaszol?

— Nos, legyen. Tessék a határozott igen!

35 éves korában hogyan juthat eszébe a minden sikert elért profi sportolónak ilyen őrültség? Remélem, nem sértem meg ezzel a megállapítással?

— Nem vagyok sértődős típus, s a „teniszmagány" éveiben sok mindent megtanultam. Ha hiszi, ha nem, türelmesebb vagyok, mint versenyző koromban.

Pedig akkor se sokat idegeskedett, csapkodott a pályán ...

— A pályán nem, de azért egy-két kudarc komolyan letört. De térjünk csak vissza az őrültségre! A teniszt még 80 évesen is megfelelő színvonalon lehet úszni. Ezzel nem akarom elbagatellizálni a kérdést, hiszen mindenki tudja, hogy a versenyzés a legjobbak között akkor már tényleg elképzelhetetlen. De 35 évesen egyáltalán nem érzem magam túlkorosnak, főleg a folyamatos játék és a remek erőnlét miatt. Nem igazak azok a pletykák, hogy alkoholista, kábítószeres, kövér alak lettem. Talán három-négy kiló súlyfelesleg van rajtam, azt meg néhány hónap alatt leadom. Mellesleg köszönöm a bókot, de nem nyertem meg mindent, mert az US Open győzelmét soha nem tudtam megkaparintani.

Túlzás, ha azt mondom: Borg visszatérése ugyanolyan csoda lenne, mint Mark Spitz indulása a barcelonai olimpián?

— Spitz indulása éppúgy nem lenne csoda, mint az én versenyzésem. Azt mondanám, inkább különös, szokatlan lépés, de miért is ne?

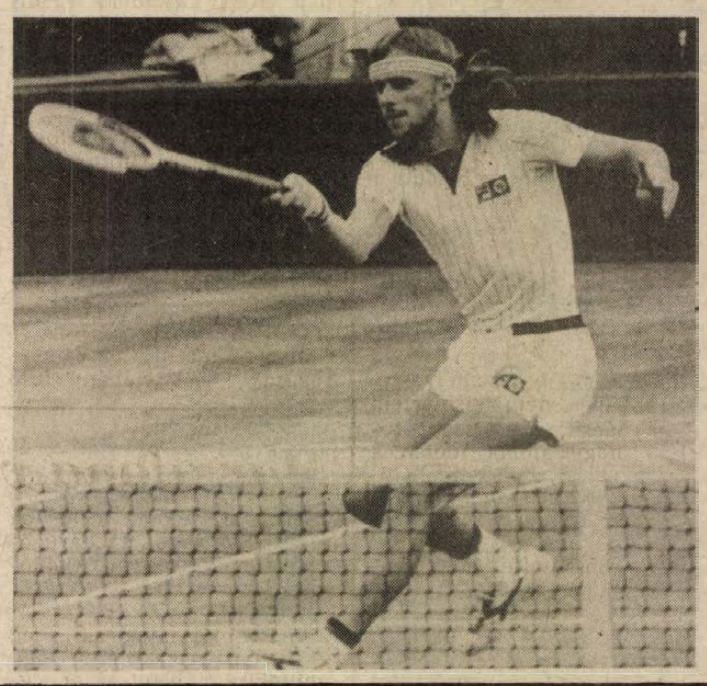

Valójában miért döntött így?

— Eddig senki nem hitte el, hogy semmi más nem játszott közre, csak és kizárólag a nosztalgia. Egyszerűen hiányzik a versenypályák légköre. Na jó, egy picit hiú is vagyok, s most elárulom, hogy ugyanennyire hiányzik a siker íze is. Azt nem lehet szavakba önteni, milyen érzés egy tornagyőzelem után kezet rázni az ellenféllel a háló felett.

Nagyon haragszik John McEnroe-ra?

— Nem értem, miért kellene haragudnom?

Nézze 1976 és 1980 között zsinórban nyerte a wimbledoni bajnokságot. Aztán 1981-ben az amerikai megszakította a sorozatot.

— Á, szó sincs haragról. Ma is előttem van az a döntő, pedig, istenem, valóban tizedik éve lesz már annak. Akkor az öltözőben üldögéltem néhány percig, egyesek azt mondják, hogy egy óráig magamra zártam az ajtót, és szoktattam magam a trónvesztéshez. De így, utólag visszagondolva, nem is volt annyira tragikus a dolog.

Ehhez képest kihagyta az 1982-es évet.

— Igen, azt egyszerűen ki kellett hagynom. A nagyobbik hiba, illetve az igazi hiba az volt, hogy 1983-ban újra elkezdtem a versenyzést. Azt tényleg nem kellett volna.

És most, 1991-ben?

— Ma más a helyzet. Ma mindenki megmosolyog, szerintem a világranglista első helyezettjei nem is hiszik el, hogy találkozhatnak velem. Legyintgetnek, hogy az első néhány szárnypróbálgatásom nem sikerült. Csak legyintgessenek. Aztán jövök én.

Mikor és hol?

— Nem mondom, hogy titok, mert higgye el, még én sem tudom. De nyár végén, vagy ősz elején mindenképp nekivágok. Tudja, felkészületlenül nem akarok indulni, nem az a célom, hogy lejárassam magam.

Lesz még nagy a svéd teniszsport?

— Hogyhogy lesz? A mai napig tenisznagyhatalom vagyunk! De a titkos vágyam az, hogy megint trónközelbe kerülhessek!

Szurkolni fogunk!

Szerdahelyi Csaba

Angliában csak mással játszadozzanak a nők!

Reménytelen golfháború Albionban

Vérlázító, hogy már a nők is betolakodnak a golfklubokba — háborog egyre több angol férfi az emancipációra fittyet sem hányva. Szó, mi szó, Angliában talán egyetlen sportág maradt, amelyet az erősebb nem képviselői utolsó bástyájukként kisajátítanak maguknak. Pontosabban már csak kisajátítanának, mert az utóbbi években egyre hevesebb rohamokkal kívánják bevenni a klubokat a hölgyek is.

S, hogy nem kis csatáról van szó, azt mi sem bizonyítja jobban: Angliában „jobb helyeken" a nők még csak nem is nézhetik a versenyeket, nem hogy űzhetnék a sportágat. A két legpatinásabb golffellegvárnak, a *Royal* és *az Ancient Golf Clubnak* még véletlenül sem lehetnek tagjai a nők. Az országban természetesen akadnak már „felvilágosult" klubok is, ám ezek többségében legfeljebb hétköznap engednek hölgyeket a pályára. Azonban szombat-vasárnap nemcsak zárva tartják kapuikat a nők előtt, de még a parkolóba sem engedik be a hölgyek által vezetett gépkocsikat! Hogy mire föl ez a hatalmas hagyománytisztelet, és merev elzárkózás? A válasz egyszerűen ennyi: csak ...

Igaz, vannak, akik bőbeszédűbbek, mint az egyik legnevesebb bajnok, *Bill Raymond*, De amit ő mond, azt bizony nem vágják (szoknya)zsebre a lányok-asszonyok. Raymond ekként füstölög: *„A nők nem játsszák a golfot, hanem csak játszadoznak vele. Bármilyen más sportággal foglalkozhatnak, de ebbe ne üssék bele az orrukat! A maximum, amit el tudok képzelni, az, hogy a feleség megnézi a férje golfozását. De talán már ezzel is nagy engedményt tettem! Tudják, mit csinálnak a nők a golfpályán? Egész egyszerűen szórakoznak! Ki hallott már ilyet?!"*

Vivien Saunders a legnagyobb női golfálmodozó

Tényleg, ki hallott? Az angol ladyk közül *Vivien Saunders* bizonyosan, mert ő volt az első úttörő, aki megkezdte a harcot a férfi golfozók ellen. Valami csoda folytán *1969-ben* felvették a profi liga tagjai közé, de aztán éveket kellett várni az első versenyére, amelyen férfiak mellett indulhatott. Végül az hatott, hogy megfenyegette a liga vezetőit: panaszos levelet ír az egyik legnagyobb patrónusnak, a királynőnek, ha nem hagynak fel a diszkriminációval. Szóval Vivien elindulhatott, s negyedik lett! Balszerencséjére ... Mert ezután végleg eltiltották a férfi viadaloktól.

Saunders kisasszony 1977-ben tért jobb belátásra, akkor úgy döntött, hogy becsületes szakmáját, az ügyvédkedést választja, mert golfozó profiként előbb-utóbb éhen halt volna. De a sportszellem maradt. Egyelőre az amatőr mozgalmat erősíti a nők táborában, s egyre azzal fenyegeti a profi férfiakat, hogy nemsokára sor kerül a trónfosztásra.

(szerdahelyi)

Hadizsákmányból szerzett bringával kezdte

Az első magyar sárga trikós

A nemzetközi, többnapos körversenyek vezető pozíciójában levő kerékpárost — általában — sárga mezben versenyeztetik. A trikót többnyire ünnepélyes keretek között, a rajt előtti percekben, a versenybíróság elnöke és a helység szépségkirálynője segíti fel a kerékpárosra, aki addig hordhatja, amíg az összetett verseny első helyén áll. A magyar kerékpárosok közül külföldön, nemzetközi körversenyen elsőként, negyven évvel ezelőtt, Szabó Lajos kapott sárga trikót.

Egyik-másik élsportoló a legfantasztikusabb indíttatás után lépett a siker útjára, de minden túlzás nélkül mondható, hogy *Szabó Lajos* esete egyedülálló. A főváros ostromakor, *1945 januárjában* Szabóék a régi *Aréna út* egyik földszintes házában laktak, ahol az akkor 15 éves Lajos az ablakból nézte az utcai harcokat. A nagy lövöldözés közben látta, hogy az egyik orosz katona maga előtt tolt egy kerékpárt, de csak az ő házukig, mert valószínűleg ott jött rá, hogy bicikli nélkül könnyebb harcolni. *Az orosz eldobta a kerékpárt, s ezzel útjára indított egy sportkarriert.* Ugyanis Szabó Lajos zsákmánya lett az addig hadizsákmányt képező bicikli, amit aztán megjavított annyira, hogy az első évben már túrázhatott vele. Azokban az években igen közkedvelt sportesemménynek számítottak a háztömb körüli versenyek, amikor is a nagymenők rajtja előtt tehetségkutató versenyeket rendeztek, a közhasznú — ismertebb nevén strapa- — kerékpáros fiúknak. Természetes, hogy a kerek arcú Szabó Lajos — akit akkor neveztek el a bringások *„Dagadtnak"* — mindig az indulók, és egyre inkább az első helyen érkezők között volt. *Éles Ferenc*, a korszak egyik legnagyobb kerékpárversenyzője figyelt fel rá és vitte magával 1947-ben az *MTE* kerékpárosaihoz.

Az ifimezőnyből 1950-ben „öregedett" ki, és akkor igazolt át az *Újpesti Dózsába*. Sorra nyerte a versenyeket, s így néhány hónap alatt I. osztályú versenyző lett. Nemzetközi mércével is komoly eredménynek számító első igazi siker, a már említett sporttörténeti eseményhez, a sárga trikóhoz fűződik. Az egykori NDK területének körversenyét 1951-ben *a magyar válogatott nyerte* a német és a csehszlovák csapat előtt. Szabó Lajos az ötödik napon vette át a vezetést, s kapta meg a sárga trikót *— elsőként a magyar kerékpársport történetében.* Jóllehet, a tíznapos küzdelemben végül is a harmadik helyen végzett, de ez semmit nem von le az elért siker értékéből. A győzelmet *L. Meister*, az NDK későbbi motorvezetéses világbajnoka szerezte meg, míg a második a magyar *Kucsera Pál* lett. Két évvel később az 1953-as év ismét nagy eredményt hozott „Dagadt" Szabónak. Öt év kényszerű kihagyás után ismét megrendezték 1953-ban a hagyományos *Bécs—Budapest—Bécs* kétnapos országúti viadalt. *Az 514 kilométeres verseny egyéni győztese Szabó Lajos, a csapatküzdelmet Magyarország nyerte.*

Tizenöt éven át versenyzett, ötvenszer volt magyar válogatott és 45 bajnokságot nyert. Jellemzően hosszú távú menő volt, *a 200 kilométeres magyar bajnokságban ötször volt első.* Miután abbahagyta a versenyzést, az Újpestnek és a válogatottnak az edzője 1972-ig. Irányításával az újpestiek országúton szinte minden bajnokságot megnyertek. *Verhetetlen csapatot kovácsolt a Magyar, Megyerdi, Mezei, Mészáros, Peterman, Stámusz, Tarapcsák, Török Győző összetételű együttesből.* A válogatottal pedig 1966-ban érte el a legrangosabb eredményt: *a magyar csapat nyerte meg a 20 napos mexikói körversenyt,* és ugyanabban az évben a *Békeversenyen Juszkó János és Megyerdi Antal szakaszgyőzelmet aratott.*

A sportban eltöltött 25 év után mérőben másfelé ívelt a pályája. Tűzoltótiszti, majd főtiszti iskolák befejeztével nem kisebb feladattal bízták meg, mint a *Parlament* tűzvédelmének az irányításával. *Az ország házát 15 évig őrizte, parancsnoksága alatt egyetlen „rendkívüli esemény" sem történt.* Ebben az évben már ezt a szolgálatot is más látja el, 1990 végén nyugdíjba vonult.

Végh Oszkár

Sport

A jobb kiválasztás érdekében

KSI-pályázat

Az utánpótlás eredményesebb kiválasztása érdekében a Központi Sportiskola változtatni kíván a szakosztályaiba való beiskolázás eddigi rendszerén. Ezért a KSI igazgató tanácsa pályázatot ír ki. A pályázóktól azt várják: olyan megoldásokat javasoljanak, amelyek lehetővé teszik *a legmegfelelőbbek kiválasztását*, akik sportáguk kiemelkedő egyéniségei lehetnek. A pályázóknak a KSI-ben űzött sportágakra *(asztalitenisz, atlétika, cselgáncs, kajak-kenu, kerékpár, ökölvívás, öttusa, tenisz, női és férfi torna, úszás, vízilabda)* is tekintettel kell lenniük.

A pályázatok tartalmazzák a jelentkezési felhívás módszerét (az érdekeltek minél szélesebb körben szerezzenek róla tudomást), a kibocsátandó felhívás legfontosabb tudnivalóit (mit várnak el a jelentkezőktől), a kiválasztás módját és elveit. A pályázó számoljon azzal, hogy a felvett tanulók a KSI-vel együttműködő Csanádi Árpád Általános Iskola és Gimnázium (Bp. XIV., Őrnagy u.) tanulói lehetnek.

A legfeljebb 20 gépelt oldal terjedelmű pályázatokat jeligével (név és cím külön lezárt borítékban) kell beküldeni a KSI címére (1146 Bp., Istvánmezei út 1—3.), március 1-jéig.

Gódorné nevelője Brémában

Kiss örül Kovácsnak

Aligha kell különösebben felidézni az 1989 nyarán történt eseményeket, amelyekre még nagyon sokan emlékeznek: a női kézilabda-válogatott két kitűnősége, Elekes Csilla és Kiss Éva – érvényes szerződésüket hátrahagyva – a TUS Walle Bremen együtteséhez távoztak.

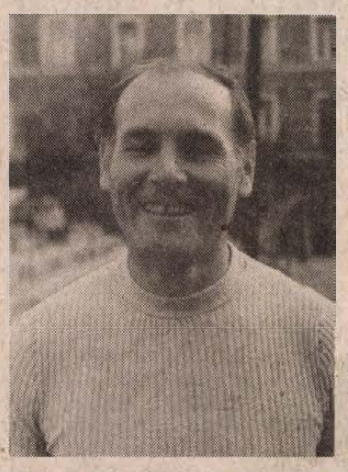

Kovács László immár hatodik éve edzősködik külföldön

A szerző felvétele

Azóta persze elcsitultak a viharok, s ma már mindenki napirendre tért az akkori történések felett. A brémai csapat megnyerte az ottani másodosztályú bajnokságot, s jelenleg a Bundesligában is *veretlenül állnak az első helyen.*

Ebben a szituációban igazán a meglepetés erejével hatott, amikor nyilvánosságra került: az eddigi edző, *Hans-Herbert Ludolf helyére* a magyar férfi kézilabdaválogatott korábbi sikeredzője, *az egykori világválogatott Kovács László kerül.*

— Természetesen csak a bajnokság végeztével veszem át a merész terveket szövögető gárdát — válaszolta kérdésemre a korábban Leverkusenben edzősködő szakember. — A felkérés teljesen váratlanul ért, annál inkább *szeretném, ha nem csalódnának bennem.*

Hogy ez alighanem így lesz, arra garancia a brémaiaknál szereplő magyar négyes — *Elekes Csilla, Kiss Éva, Géczi Anikó* és *Orbán-Hajdú Klára* — egyikének, Kiss Évának a véleménye.

— Bár én személyesen korábban nem ismertem Laci bácsit, azt viszont tudom, hogy annak idején a Testnevelési Főiskolán *Gódorné Nagy Mariannból* elsősorban ő nevelt kitűnő játékost — így Kiss Éva, aki azt is hozzátette, hogy biztosan nemzetközi szintű csapatot épít majd tovább Kovács László. — Meg azután igaz ugyan, hogy a német a hivatalos nyelv, de azért *egészen más lesz, ha magyarul is elbeszélgetünk a dolgokról...*

(jocha)

A köztársasági elnök fogadta világbajnokainkat

Csak tizenkét szék volt

A téli napsütésben csokoládébarnára lesült arcú emberek siettek péntek délben az *Országház* épülete felé. *Göncz Árpád* köztársasági elnök meghívta az elmúlt év világ- és Európa-bajnokait egy szívből jövő köszöntésre. Az idei esztendő első győzteseit, az úszókat pedig egy órával korábbi időpontra, amolyan személyes, ismerkedő beszélgetésre.

A kedves találkozás azonban rosszul kezdődött, mert az úszók és az edzők maguk kal vitték szeretett szponzorukat, *Zemplényi Györgyöt*, az *Idea Tours* igazgatóját, akit azonban udvariasan eltessékeltek — *„csak tizenkét szék van!..."* —, nem jutott egy tizenharmadik ülőalkalmatosság a részére az elnöki teremben. S miután az álláspontot változtatni nem lehetett — *„a meghívás a fogadásra szólt!"* —, a két edző, *Széchy Tamás* és *Kiss László* a támogatójukkal szolidaritást vállalt, s hátat fordított, nem vett részt sem a beszélgetésen, sem a későbbi fogadáson.

— *Ha ez az ember nem áll mellénk, akkor ma nincs öt aranyérmünk, s ez a fogadás sem jött volna létre* — mondotta *Széchy Tamás*, aki a parlament előtt a kocsijában, *Kiss Lászlóval* együtt várta meg a fogadás végét, s a tanítványokat. — *Az állam pénzéből talán még Perthbe se jutottunk volna el...*

A kellemetlen kis incidens azonban nem borított árnyékot a fogadásra, mert mindenki elégedett és büszke volt. A bajnokok, mestereik és a vendéglátó, aki beszédében egy szónál emelte fel a hangját:

— *Köszönjük!*

A sűrű koccintások és kézfogások között néhány futó szót váltottunk a meghívott vendégek közül *dr. Nádori Lászlóval*, akinek szinte mindenki gratulált a parlamenti sikeréhez, a diák- és szabadidősport céljaira kiharcolt milliókhoz.

— *Nem egyedül az én érdemem, mert nagyon sokan segítettek és szavaztak a képviselőtársaim is, akiknek a körében sikerült egy értékes sportlobbyt életre hívnom. Ez a jövőben is hasznos támogatást nyújthat az egészséges életmód kialakításáért folyó erőfeszítésekben.*

Mellette állt *dr. Török Ferenc*, az öttusázók elnöke, aki képviselői minőségében volt jelen. Ő azonban még nem tudott elszakadni az előző napi szövetségi főtitkári választás izgalmaitól.

— *Többet izgultam, mint egy világbajnokságon* — mondotta —, *amíg sikerült eldönteni, hogy Szombathelyi Tamás legyen a leköszönt Császári Attila utóda. Nála rátermettebb embert nem ismerek, érte szurkoltam, meg a sportágért!*

— De most nincsenek itt az öttusázók...

— *Majd jövőre, a barcelonai olimpia után ők is eljönnek ide... Most éppen edzőtáborban vannak, akárcsak a kajakozók és még sokan mások. De azért így is szép ez a társaság!*

A búcsúzásnál *Darnyi Tamással* futottunk össze.

— Tamás, őszintén boldog vagy? Nem unod még?

— *Boldog vagyok. Bár bevallom, az edzéseken néha elfog az érzés: elég volt! De az ilyen siker aztán kárpótol mindenért, és csinálom tovább!*

Csináld is, hiszen jövőre az olimpia hív mindannyiotokat — *új sikerekre!*

Vándor Kálmán

A parlamenti fogadáson Göncz Árpád és Egerszegi Krisztina

Koccintottunk

Arcán széles mosollyal, a legnagyobb közvetlenséggel járt körbe a Parlament Munkácsi termében a köztársasági elnök, mintha mindenki régi ismerőse lenne. Pedig Göncz Árpád aligha ismerte az elmúlt év magyar világ- és Európa-bajnokait, akiket meghívott egy koccintásra, néhány kedves, üdvözlő szóra, egy köszönömre.

— *Elnök úr, a Népszava olvasói nevében kérdem, a mai kedves kötelességén túl mit érez, amikor az ország legjobb sportolóival, büszkeségeivel beszélget? Sportolt ön is?*

— *Igen, fiatalabb koromban több sportágnak is hódoltam, persze, csak amatőr szinten. A sportvilág így mindig közel állt a szívemhez. Most pedig rettenetesen büszkének érzem magam! Szükség van ezekre a sikerekre, mert példát mutatnak az egész országnak, hogy a legnehezebb ellenfeleket is le lehet győzni!*

— *El tudja képzelni, mennyi munka, hány évi erőfeszítés, lemondás és áldozat húzódik meg e sikerek mögött?*

— *Rengeteg munka, rengeteg erőfeszítés és csodálatos egyének eredménye az, amit ma ünnepelünk. Ezek a fiatalok talán nem is sejtik, milyen jót tettek ezzel az országgal...*

— *Gondolja, hogy ezek a sikerek mind az egyén sikerei? Az ország, a társadalom támogatása nem kellett az elmúlt időkben ahhoz, hogy ők most a dobogó legfelső fokára léphessenek?*

— *Az egyén edzett, versenyzett és győzött. De nem vitatom el azt, hogy az egész ország támogatása kellett ahhoz, hogy tehetségüket kibontakoztathassák. Ezért köszöntem meg teljesítményeiket tízmillió magyar nevében!*

— *Mint köztársasági elnök és mint sportbarát, mit kíván a magyar élsportnak 1991-re?*

— *Érezzék azt, hogy az ország minden tőle telhető erőfeszítést megtesz azért, hogy ők zavartalanul versenyezhessenek, de ne hagyják figyelmen kívül a nép erejét. Kívánom, legyen még nagyon sok ilyen kedves, kedvenc Egérkénk, s minden sportágnak legyen egy Széchy Tamása!*

Erre koccintottunk.

— vk —

Maradona visszavonul

Diego Maradona (30), az olasz SSC Napoli labdarúgócsapatának argentin kiválósága — visszaérkezve szülőhazájából, ahol édesanyját és édesapját látogatta meg —, a római repülőtéren úgy nyilatkozott, hogy az év végén mindenféleképpen befejezi játékospályafutását.

— Az év végén visszavonulok, méghozzá azért, mert kezdve a klub vezetőitől a fegyelmi bizottság tagjain keresztül az újságírókig mindenki ellenem van.

Úgy tűnik, a dúsgazdag, világhírű labdarúgót nem hatották meg a különböző kluboktól érkezett mesés ajánlatok, s az sem zavarja, hogy szerződése 1993-ig köti az olasz bajnoki címet védő Napolihoz.

Márciusban eskütétel?

Ülést tartott a MOB Szakmai és Tudományos Bizottsága *dr. Nádori László* professzor, országgyűlési képviselő vezetésével. A tanácskozáson, amelyen *dr. Ajánn Tamás*, a MOB főtitkára is részt vett, kidolgozták az 1992-es barcelonai nyári ötkarikás játékok „visszaszámlálási" tervét. Ennek értelmében idén novemberben szűkítik le a jelenlegi olimpiai kereteket, s a téli felkészülés kezdete előtt kétnapos szakmai konferenciát rendeznek, ahol a szövetségi kapitányok és a vezető edzők részvételével megvitatják az alapozó edzések és a további előkészületek műsorát. A jövő év márciusában csökkentik tovább a keretlétszámokat, s szintén márciusra tervezik az olimpiai eskütételt, a kiutazó csapatot pedig július első felében jelölik ki.

A bizottság javaslatot tesz a MOB elnökségének a jelenleg érvényben levő jutalmazási rendszer átformálására: az eredményességet, s a felkészülés során végzett munkát kívánják jobban értékelni.

Sportoló volt a főszerkesztő

Jelen és jövő a Medicinánál

Mégis optimista

Érkezésemkor kedvesen mosolygó, bájos hölgy fogad, ám amikor elárulom jövetelem célját, azonnal arcára fagy a mosoly. *Dr. Nádoriné Gombos Marianna*, a *Medicina Sportszerkesztőség* 1990. november 1-jétől megbízott főszerkesztője arra a kérdésemre, milyen a hazai sportkönyvkiadás helyzete, lakonikusan közölte, hogy a lehető legrosszabb.

— *Mielőtt rátérnénk a sportkönyvek problémáira, engedjen meg egy személyes kérdést: érdekelne, milyen kapcsolata volt a sporttal?*

— Gyermekkoromban a *Kábel Sport Club* úszója voltam — válaszolja készségesen — és a régi idők úszóbajnoka, *Sípos Manci* néni volt az edzőm. Szerettem úszni, de képességeimet felmérve megállapítottam: nem vagyok kiugró tehetség. Átpártoltam az *evezéshez* és a *Vasas* ifjúsági nyolcasában jó eredményeket értünk el. Húszéves koromban baleset miatt váratlanul végleg be kellett fejeznem az aktív sportolást.

— *Mi történt?*

— A bal karom sérülést szenvedett, aminek következménye még ma is megvan. *Nem szakadtam el azonban a sporttól, mert elméleti területen működtem tovább.* A *Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskolán* diplomát és az *ELTE-n* pszichológiai végzettséget szereztem. Közel egy évig működtem felkért munkatársként a *Testnevelési Főiskola Kutató Intézetében*, ahol személyiségvizsgálatot folytattam és pályaválasztási tanácsokat adtam. Munkásságom közben értékes tapasztalatokat gyűjtöttem, amely jelentősen hozzásegített életszemléletem gazdagodásához. Majd 1975-ben a *TF* sportszervezési szakát is elvégeztem.

— *A felhalmozott szaktudását továbbadta?*

— Már egyetemista koromban *publikáltam* sportpszichológiai cikkeket és -tanulmányokat. A Medicinának adtam át közlésre az egyik írásom, amely megnyerte a szerkesztőség tetszését, és 1974-ben meghívtak a felelős szerkesztői munkakör betöltésére.

— *Milyen feladatokat látott el? Voltak kedvenc sportágai, szakterületei?*

— Négyen dolgoztunk azonos beosztásban. Nem voltunk szakosítva, *válogatás nélkül minden sportággal szívesen foglalkoztunk.* Ha valamit mégis megjelölhetek, azt hiszem, hogy a teoretikus és az edzésmódszertani témák állnak hozzám legközelebb.

— *Úgy gondolom, hogy a sport minden ágazatát átfogó és széles skálájú felkészültséget igénylő munka meglehetősen változatos és érdekes lehet.*

— Valóban változatos, hiszen az asztalitenisztől a vízilabdáig valamennyi sportággal foglalkozunk, és kisebb-nagyobb mértékben megfelelő ismeretekkel kell rendelkeznünk. *Abban ugyanis minden szerző egyforma, hogy az átadott kéziratát tökéletesnek hiszi.* A munkánk szépsége és egyúttal lényege, hogy a kéziratot rendszerezzük, a hibát kijavítjuk és az anyagot kiadásra kész állapotba hozzuk. Ez szerzőnként és esetenként más-más gondot jelent. *Az anyagban előforduló tisztázatlan ügyek rendezése, s az esetleges szakmai tévedések, a hibák javítása gyakran melléktanulmányokat is igényel.* De hát ebben a munkában az a legörvendetesebb, amikor a szerző egyetértésével hibátlanul összeáll az anyag.

— *Úgy gondolom, a romló gazdasági helyzetben az ön vezetői pozíciója nem irigylendő.*

— Valóban komoly gondjaink vannak, hiszen minden szempontból nehéz időszakban élünk. Kitűnő szakemberektől bőven kapunk remek kéziratokat, amelyek mindegyikét meg kellene jelentetni. *Napjainkban is tapasztalható érdeklődés a szakmai és egyéb sporttárgyú könyvek iránt, de az általános elszegényedés miatt a mindinkább drágáló könyveket egyre kevesebben tudják megvásárolni.*

— *Mit hozhat a jövő?*

— A külső körülmények mindent befolyásolnak. *Az infláció, az áremelések, a megélhetési gondok mindannyiunk előtt ismeretesek. Bekövetkezhet olyan változás is, hogy esetleg szüneteltetni kell a sportszakkönyvek kiadását.* Remélem azonban, hogy erre nem kerül sor. Ez elfogadhatatlan lenne!

— *Bizakodjunk, hogy mégsem fogunk ilyen mélyre süllyedni. A súlyos helyzet ellenére is lelkesnek látom. Különböző megoldásokat tervez, tele van ötletekkel. A szekrényében lévő halomnyi kéziratot szinte dédelgetve kezeli, lelki szemeivel már könyvként látja azokat. Mégis, mivel magyarázza mindezt?*

— Csodálatos és leírhatatlan érzés, amikor az édesanya először veszi karjába az újszülöttjét. Valamennyire én is hasonlóképpen érzem magam, amikor a kemény, sokszor keserves munka után megkapom az elkészült könyv első példányát. Meghatottan nézem és boldogan lapozgatom. Ez a csodálatos a mi szakmánkban, ezért vagyok én mégiscsak optimista, és bízom a fellendülésben.

Bakó Jenő

Rövid hírek

● Immár harmadik alkalommal magyar győztese lett a Mesterek Tornája elnevezésű nagyszabású nemzetközi kardvívógálának Moszkvában: ezúttal Bujdosó Imre végzett az élen Nébald György előtt. A vetélkedő egyébként a szovjet fővárosban már megszokottá vált technikai csőd miatt csütörtökön kezdődött, de már pénteken befejeződött, pedig mindössze egyetlen pást biztonságos működtetését kellett volna megoldani.

● Idén is lesznek magyar indulók a bécsi nemzetközi teremkrosszviadalon Balogi Zoltán és Kamrás Károly személyében.

● Az Engi Klára, Tóth Attila jégtánckettős szereplésétől lehet számottevő eredményt remélni a január 22-én, Szófiában megkezdődő műkorcsolyázó és jégtánc Európa-bajnokságon.

● Gascoigne és Lineker eladását is tervezi Nat Solomon, a Tottenham új elnöke. A felröppent hírek szerint elképzelhető, hogy Gascoigne lesz Maradona utódja a Napoli együttesében.

● A lesiklásban és a kombinációban nem indulnak az Ausztriában sorra kerülő alpesi sívilágbajnokságon a magyarok, a technikai számokban viszont igen.

MAGYAR OLIMPIAI CSAPAT
HIVATALOS BIZTOSÍTÓJA,
ÉS ARANY FOKOZATÚ TÁMOGATÓJA

NÉPSZAVA

Szeretettel köszöntjük névnapjukon Sára és Márió nevű olvasóinkat.

A Nap kél 7 óra 25 perckor, nyugszik 16 óra 24 perckor.

Hideg, napos, téli idő

Túlnyomóan derült idő lesz, csapadék nem várható. A legmagasabb nappali hőmérséklet többnyire —3, plusz 2 fok között, a hosszabb ideig ködös területen viszont —5 fok körül alakul. A Duna Budapestnél 253 centiméter, a vize 1,4 fokos. *(MTI)*

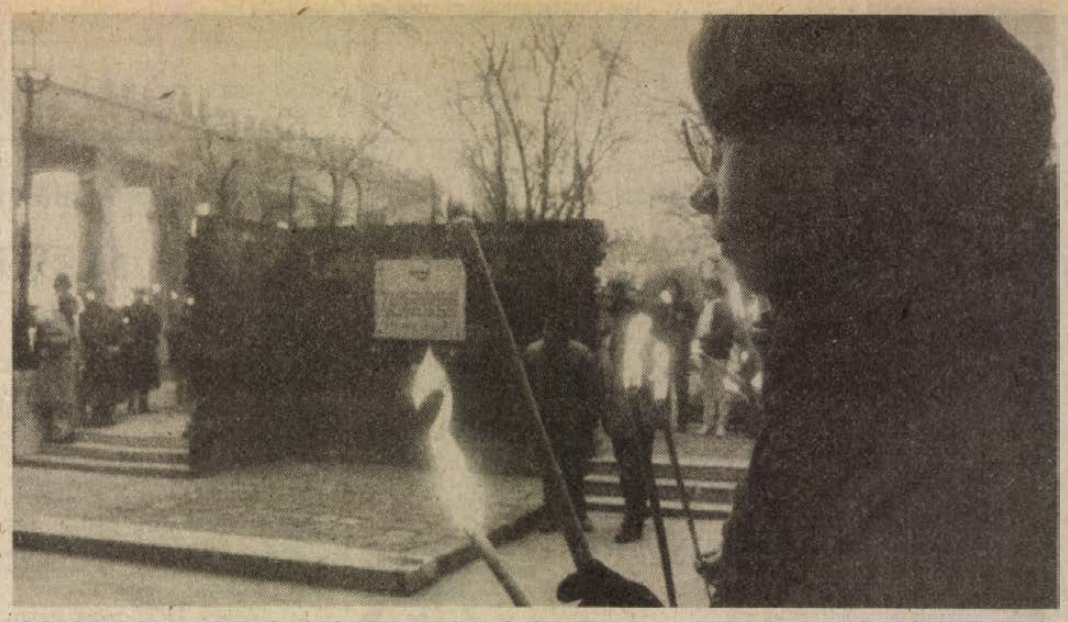

A budapesti gettó felszabadulásának 46. évfordulóján, tegnap a Budapesti Zsidó Hitközség megemlékezést tartott a Dohány utcai zsinagóga sírkertjében, a gettó emlékfalánál. Az ünnepségen – a hitközség vezetőin kívül – részt vettek állami, önkormányzati szervek, politikai pártok, különböző hazai és nemzetközi zsidó szervezetek, iskolák, továbbá egyházak, diplomáciai testületek képviselői
MTI Fotó

Különös közjáték

Mit (nem) mondott Demszky Gábor?

Tanácskozott a TÖOSZ közgyűlése

Ki gondolta volna, hogy az *Öböl-háború* még a Települési Önkormányzatok Országos Szövetségének tegnap a Villányi úti konferenciaközpontban megtartott IV. közgyűlésébe is belezavar. De így történt, sok, a meghívást eredetileg elfogadó polgármester jelezte az utolsó pillanatban, hogy a rendkívüli helyzetből fakadó teendői miatt *otthon marad.*

A megjelentek viszont — és az önkormányzatok jelenlegi helyzete ezt érthetővé teszi — nagy szenvedéllyel fejtették ki véleményüket a településeket foglalkoztató izgalmas kérdésekben. Bár nem biztos, hogy *izgalmasnak*, talán inkább *lehangolónak* nevezhető például az, hogy az állampolgárok várakozásainak megfelelő helyi önkormányzatok kialakulását már-már lehetetlenné teszi a települések, megyék gazdasági-vagyoni alapjainak rendezetlensége. (Erről egyébként *külön állásfoglalást fogadtak el.)*

A felszólalók egy része a kistelepülések különösen súlyos gondjaira hívta fel a figyelmet, de a vitában mégis az az álláspont vált uralkodóvá, hogy *nem szabad az erőket elaprózni;* a különböző típusú települések eltérő érdekei is jobban érvényesíthetők egy közös szövetségben.

Dr. Köllner Ferenc főtitkár tolmácsolta a tanácskozás részvevőinek Budapest alpolgármesterének üzenetét: sajnos kénytelen kimenteni magát, de a fővárosi képviselőtestület nem lépett ki a TÖOSZ-ból. Ezt szünet után *a nagykátai polgármester* megkontrázta. Anélkül, hogy szót kért volna, a mikrofonhoz lépett, és bejelentette: *a főváros nem tagja a TÖOSZ-nak, most beszéltem erről Demszky úrral.* (Munkatársunk nem tudta fölmérni, mi áll a különös közjáték hátterében.)

A Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége, abból a megfontolásból, hogy a lakosság nem engedi a helyi érdekeket alárendelni *különféle centrumokból vezényelt pártérdekeknek*, a továbbiakban is megőrzi pártoktól, politikai áramlatoktól független jellegét.

A közgyűlés több állásfoglalás és az alapszabály elfogadása után a TÖOSZ elnökének *Ott Józsefet*, Kistelek város polgármesterét választotta.

K. T.

Bérliberalizálás vagy -szabályozás

Nem sikerült megegyezni a tegnapi ÉT-ülésen sem az idei bérszabályozásról. Az immár hónapok óta folyó tárgyalássorozat most sem zárult le, hiszen a kormányzati oldal kitart azon álláspontja mellett, hogy az idén nem vezethető be a bérek felszabadítása, míg a munkáltatók és munkavállalók képviselői ettől eltérően vélekednek.

A munkavállalói érdekképviseletek egy csoportjának véleményét *Nagy Sándor*, az MSZOSZ elnöke ismertette. Elmondta: *a bérliberalizációt bevezethetőnek tartják a versenyszférában;* a költségvetési, a közszolgáltató és a nem nyereségérdekeltségi területen megfelelő garanciák mellett kell kidolgozni a bérkondíciókat.

Különvéleményen volt az ÉSZT, mondván: szükséges a bérliberalizáció, de *1991-ben még nem vezethető be.* A költségvetési intézményekben dolgozók védelmében fenn kell tartani a bérszabályozást. Az FSZDL is különvéleménnyel élt, amelyet *Őry Csaba* mondott el. Kifejtette: alapvetően ők is a béralku szabadságának hívei, de *önmagában a bérekről nem lehet beszélni*, amíg nincs átfogó szociális-gazdasági programja a kormánynak.

A SZEF akkor ért egyet a bérliberalizációval — mondotta Szőllősi Istvánné, *ha a költségvetés garanciát kap arra, hogy bérkövető automatizmust vezet be a kormányzat* a termelő ágazatok béremelkedésének megfelelően.

Nem volt megegyezés, de a munkavállalói oldal *kilencpontos* javaslattal állt elő. Ebben az is szerepel, hogy deklarálni kell: *az idei keretszabályozást lényegében liberalizáltnak tekintik, de mindhárom oldal elvállalja, hogy az adómentesen megvalósítható bérfejlesztés mértékére tárgyalásokat folytat és közösen állapodik meg a felső korlátokban.* Azt is kikötötték, hogy *a mindenkori minimális bér eléréséhez szükséges bérnövekmény mentesüljön az adózás alól.*

A munkavállalók is megfogalmazták javaslataikat, felhívták a figyelmet arra, hogy a bérszabályozás fennmaradása a termelés visszaeséséhez vezethet.

Az Érdekegyeztető Tanács ülését vezető *Kis Papp László*, az ÉSZT elnöke azt javasolta, hogy a jövő héten ismét szakbizottságokban tárgyalják meg a bérszabályozás kérdéseit, és egy hét múlva tűzze napirendjére ismét az ÉT plenáris ülése. Javaslatát mindhárom fél elfogadta. **(nógrádi)**

Tájékoztató rokkantnyugdíjasoknak

A februárban folyósítandó január 1-jei hatályú nyugdíjemeléssel kapcsolatban *rokkantnyugdíjas* olvasóink tájékoztatására közöljük az alábbiakat:

Az emelés a nyugdíjba vonulás ideje szerint:		Szolgálati idő szerint:	
5 éven belül	8%	I—II. csoport	18%
1—15 év között	9%	III. csoport	14%
15 év felett	11%		

Összességében: I—II. minimum 26%, de legalább 1000 Ft. III. minimum 22%, de legalább 1000 Ft.

A Nyugdíjfolyósító Igazgatóság mindkét változatot kiszámítja és *automatikusan a magasabb összeget* folyósítja.

Miért késett az újságkézbesítés?

A Posta-vezérigazgatóság tájékoztatja a lakosságot, hogy január 18-án, péntek reggel mind Budapestre, mind vidékre csak *jelentős késedelemmel* tudta továbbítani a hírlapokat, így az árusítás és a kézbesítés is tetemes késéssel kezdődhetett meg. Az Öböl-háború miatt, sajnos, *az elkövetkező napokban is számítani lehet* különböző mértékű *késésekre*, amiért a Posta a lakosság szíves elnézését és megértését kéri. *(MTI)*

Barátság klub

Busójárás, farsangi bál

A Népszava Barátság klubja február 10-én autóbuszokat indít Mohácsra a *busójárásra.* A szülők és nagyszülők magukkal vihetik gyermekeiket és unokáikat is. Az útiköltség — az ebéd árával együtt — 650 forint.

A farsangi szokásoknál maradva klubunk ebben az évben is megrendezi a mai *hagyományos jelmezes farsangi báljá*t, február 16-án a Hotel Ifjúság éttermében. A *legötletesebb* jelmezek viselőit *ingyenes* külföldi és belföldi utazásokkal jutalmazzuk. A belépőjegy és a vacsora ára 400 forint.

Magyar tájak sorozatunk keretében február 9-én a *Bükk hegységbe* látogatunk. Akik szeretnék megismerni az ország legjellegzetesebb tájegységeit és részt vesznek a *10 turistaútra* tervezett kirándulásainkon, azok az ősszel *ingyen utazhatnak* velünk Ausztriába. A Bükk hegységi kirándulás 600 forint.

A közeljövőben több külföldi utat is tervezünk. Január 31-én Ausztriába, *Bécsbe*, február 15-én Jugoszláviába *Szabadkára*, 19-én Csehszlovákiába *Besztercebányára* utazunk autóbusszal. A részvételi díj 600 forint.

Sokak kívánságára február 23-án megismételjük a dabasi disznótoros kirándulást, amelyen gyerekek is részt vehetnek. Megnézzük a disznóvágást, perzselést, kapunk reggelit, forralt bort és disznótoros ebédet. Az útiköltség és a vendégjog 600 forint.

Legközelebbi klubnapunkat — ahol klubtagjaink ismerkedhetnek, szórakozhatnak — február 2-án rendezzük a Medosz Szállóban. (Bp. VI., Jókai tér 9.) A belépődíj, a vacsora 300 forint.

A Népszava Barátság Klubnak minden kedves olvasónk tagja lehet. A tagsági díj 1 évre 100 forint. Jelentkezni lehet személyesen, vagy levélben (Bp. V., Néphadsereg u. 7., vagy Szegeden, Bartók Béla Művelődési Központ, Vörösmarty u. 3.) Jegyek mindkét helyen válthatók a Népszavában közölt rendezvényeinkre.

(gerencsér)

Lottónyeremények

A 3. játékhéten a lottónyeremények az illeték levonása után a következők:

Öttalálatos szelvény nem akadt, a 4 találatos szelvényekre 305 429 forintot, a 3 találatosokra 1458, a 2-esekre 47 forintot fizetnek. A következő hétre átvitt nettó összeg 3 millió forint. A közölt adatok nem véglegesek. *(MTI)*

Határkrónika

Pénteken reggeltől estig 17 tiltott határátlépést elkövetőt adtak vissza az illetékes országoknak a magyar határőrök — tájékoztatta a Népszavát *Zubek János* szóvivő. Orosháza és Nyírbátor határövezetében hat román és három egyiptomi állampolgárt küldtek vissza Romániába. Sturovónál két, nem saját útlevéllel utazót füleltek le, majd ugyanitt hat indiait fogtak, hamis útlevéllel.

Hegyeshalomnál egy német embercsempész akadt horogra, aki két román állampolgárt bújtatott a kocsijában, Sopronnál ugyancsak román ember kísérelt meg átjutást. Drávaszabolcsnál a határőrök elcsíptek egy jugoszláv állampolgárt kispuskával, abba illő 200, és nem beleváló 300 tölténnyel. *Az Öböl-háborúval kapcsolatba hozható határesemény pénteken az esti órákig nem történt.*

(sz — ó)

Kisszövetkezeti légi turizmus

Unikum: a robotpilóta

Három, füves reptéren is leszállni képes L 410-es típusú, csehszlovák repülőgépet vásárolt az Uniker Kisszövetkezet, amely hamarosan a személy- és teherszállítás szolgálatába állhat. Mint *dr. Dékány Csaba*, a cég elnökhelyettese a tegnapi sajtótájékoztatón elmondta, a gépeket számítástechnikai eszközök fejében, barterüzlet keretében, még rubelelszámolás alapján szerezték be, amelyek mai ára 1,7 millió dollár. A 17 személyes repülők 2 óra alatt alakíthatók át teherszállításra, leszállás nélkül 1500 kilométert képesek repülni, s USA-beli robotpilótával vannak felszerelve.

Az Uniker az Országos Mentőszolgálatot, illetve Repülőgépes Szolgáltató Állami Vállalatot versenyezteti, hogy *kidolgozzák az üzemeltetés leggazdaságosabb módját.* A gépek várhatóan az első negyedév végén állnak munkába. *Egyórás repülésre* — például Bécs és Budapest között — várhatóan *3000 forintért* lehet majd jegyet váltani.

h. k. j.

A svédek hosszú távra terveznek

Napjainkban, amikor vegyes vállalatok jönnek, részvénytársaságok mennek a gazdaság mozgalmas színpadán, joggal érezte úgy a *Semic Interprint* svéd—magyar nyomdai és kiadói kft., hogy hároméves születésnapja megemlékezésre érdemes. Ezért tartottak tájékoztatót pénteken. *Vágó Sándorné*, a 90 százalékban svéd tulajdonú cég ügyvezető igazgatója elmondta, hogy a kiadó és nyomda keze alól egyedül a népszerű képregény-füzetekből *hatmillió példány* került ki, s a *Rózsaszín Párduc, Garfield* és a többiek mellé most *Barbie* is csatlakozik. Nyomdájukban a svéd és japán gépeken mindezeken kívül rendszeresen készül az *Üzlet*, a *Figyelő*, *A világ* és a *Kis Újság* is.

A jelenlegi 350 milliós évi bevételből tízmilliót költenek reklámra. *Ritka arány* —, mint ahogy ritka ma még az az *igény* is, amellyel dolgoznak: *hosszú távra* terveznek.

V. Zs.

A jövő század titka

Elkészült az M0 autópálya keleti (pesti) szakaszának legújabb terve.

A Budapesti Városépítési Tervező Vállalat által javasolt, 37 kilométer hosszú nyomvonal a múlt év végén átadott szakaszt folytatná, összekötve az M5-ös autópályát az M3-sal. Az út érintené Vecsést, Ecsert, Csömört, s Ferihegyet is, ahol a tervezők aluljáróval választanák el a kifutópályától. Az M3-ast a főváros XVI.-XVII. kerületének határán, a beépített területeken kívül éri el. A nyomvonalról a tervezők *még konzultálnak az érintett önkormányzatok képviselőivel, a települések polgárait szórólapokon tájékoztatják*, s ahol azt igénylik, lakossági találkozókon szolgálnak bővebb információkkal.

Hétfőtől — január 21. és február 28. között — folyik a döntés-előkészítés, s a beérkezett észrevételek, vélemények egyeztetése után kerül az anyag a döntéshozók elé.

Az építés megkezdésének tervezett időpontja 1995., befejezése 2001-re, tehát a jövő századra várható. **h. k. j.**

NÉPSZAVA

A MAGYAR SZAKSZERVEZETEK LAPJA

Főszerkesztő: DEÁK ANDRÁS

Főszerkesztő-helyettesek: SZALAY ANTAL, TAMÁS MENYHÉRT

Szerkesztőség: Bp. VII., Rákóczi út 54. Telefon: 122-4810 Telefax: 1-222-415 Postacím: 1964 Budapest

Kiadja a Népszava Kiadó Vállalat 1964 Bp. VII., Rákóczi út 54. Telefon: 122-4810

Levélcím: 1964 Bp. Pf. 32.

Felelős kiadó: KÁROLYI GYÖRGYNÉ, a Népszava Kiadó Vállalat megbízott vezérigazgatója

Terjeszti a Magyar Posta Előfizethető bármely postahivatalnál, kézbesítőnél

Előfizetési díj egy hónapra: 190,– Ft.

Athenaeum Nyomda

Felelős vezető: LŐSONCZY GYÖRGY vezérigazgató

Nyomtatás: Szikra Lapnyomda

Felelős vezető: DR. CSÖNDES ZOLTÁN vezérigazgató

Index: 25 005
ISSN 0133-1701
Budapest
ISSN 0237-3785
Vidék
1 4 16

Mai számunkat szerkesztette: TAMÁS MENYHÉRT
Segédszerkesztő: SZEGŐ TAMÁS
Olvasószerkesztő: SZIGETI PIROSKA
Tervezőszerkesztő: BABAY GÉZA

Hirdessen a Népszavában!

Változatlan áron, gyors határidővel, lakossági és közületi ügyfeleink rendelkezésére állunk.

Népszava hirdetési és vállalkozási osztály
Bp. VII., Rákóczi út 54.
Tel.: 122-3499

Törésvonalak

Semmi sem indokolja, hogy ne vegyünk tudomást a mindenkori kormányzat és az önkormányzatok részleges, de objektív érdekellentéteiről.

(5. oldal)

BOTOS KATALIN:

Munkakörömnek „megfogalmazása" tulajdonképpen a saját ötletem volt, ami a miniszterelnöknél, mint döntése bizonyítja, meghallgatásra talált.

(7. oldal)

Az élete az előny

(9. oldal)

MAGYAR SZOCIALISTA PÁRT PÁRTTÖRTÉNETI INTÉZET KÖNYVTÁRA

HÉTFŐ, 1991. JANUÁR 21. ■ 119. ÉVFOLYAM, 17. SZÁM ■ ÁRA 7,60 FORINT

NÉPSZAVA

A MAGYAR SZAKSZERVEZETEK LAPJA — ALAPÍTVA 1873-BAN

IRAK BEÁSTA MAGÁT

Hadrendbe álltak a Patriot rakéták Izraelben

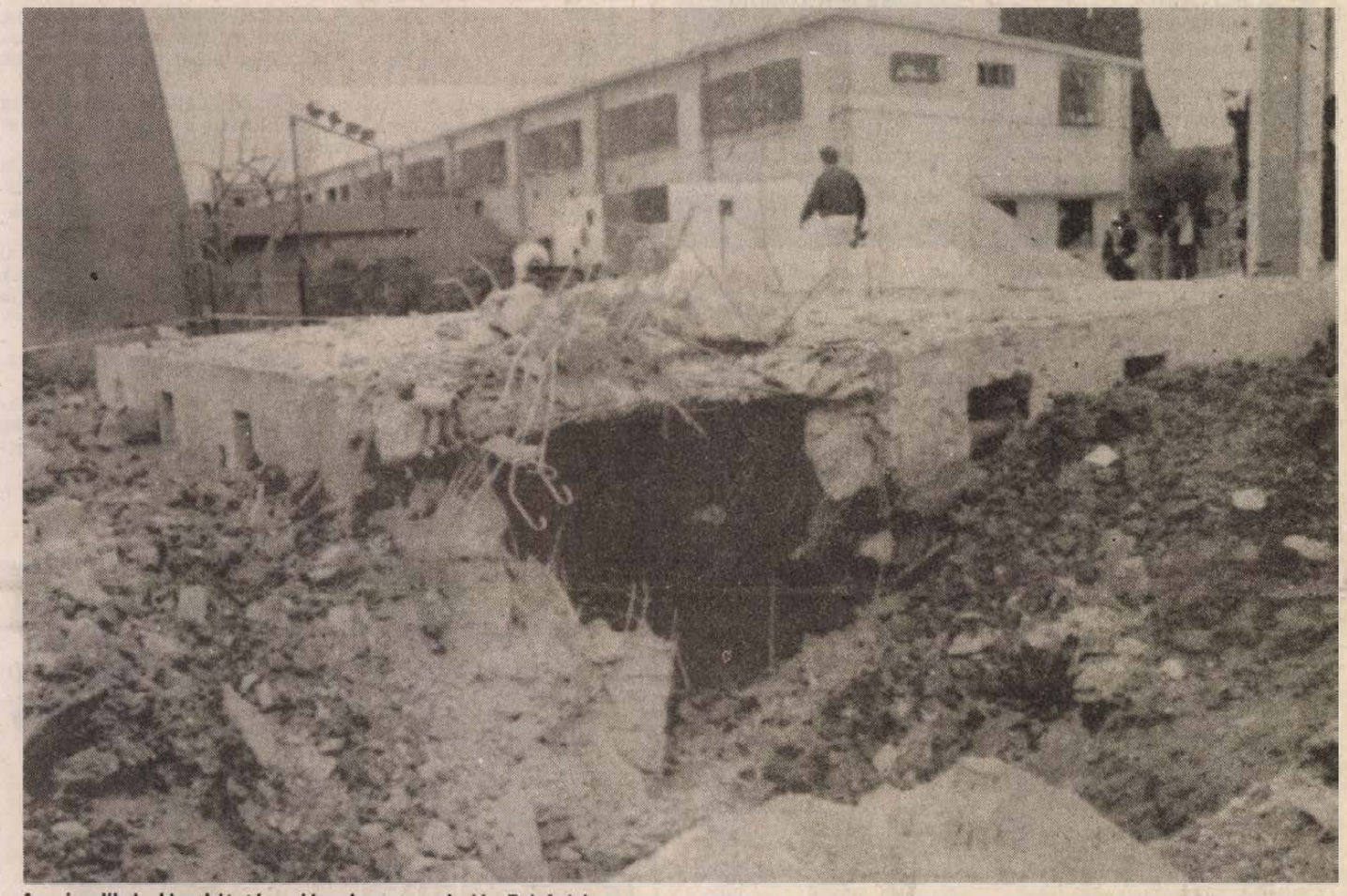

A második iraki rakétatámadás okozta rombolás Tel-Avivban

TELEFOTÓ — MTI Külföldi Képszerkesztőség

Az Öböl-háborúból érkező hírek óvatosságot tükröznek a szövetségesek korlátlan lehetőségeit illetően. A korábbi túlzó számításokkal ellentétben úgy tűnik, hogy az iraki katonai arzenálra mind ez ideig nem sikerült megsemmisítő csapást mérni. A figyelem ugyanakkor az ismételten megtámadott Izrael felé fordult: vajon mikor, mit lép, s ezzel mit kockáztat? Az Izraelbe telepített Patriot rakéták mindenesetre csökkentették az ország sebezhetőségét. A harci cselekmények talán egyetlen új mozzanata, hogy már Törökország felől is támadják Irakot. Eközben világszerte folytatódnak a háborúellenes tüntetések.

Irak nem tágít tervétől, hogy belerántsa Izraelt az Öböl-háborúba: *szombat reggel második kiprovokálatlan rakétatámadását is végrehajtotta Tel-Aviv ellen.* A robbanófejek ezúttal is hagyományosak voltak, a két eddigi rakétacsapásnak összesen 47 könnyebb sérültje van az izraeli hadsereg adatai szerint.

Az ország katonai vezetői arra számítanak, — mint ezt egy szóvivő közölte is —, hogy további csapások, köztük vegyi támadás következik az eddigiek után.

Ez idő szerint sem Egyiptomban, sem Szíriában nincs jele annak, hogy Irak maga mellé tudta volna állítani ezen országok közvéleményét, ami sikerült neki a megszállt palesztin területeken, Jordániában és több Magreb-országban.

Szíria vallási minisztériuma *az iraki diktátort tette felelőssé* a háború kirobbantásáért és leszögezte, hogy az iszlám jelszavak bűnös használata a pusztítás igazolására ellentétes az iszlám elveivel.

Ugyanakkor a *SANA* hírügynökség kommentárjában leszögezte: „Azzal, hogy néhány rakétát kilő a megszállt Palesztinára (Izraelre), az iraki rendszer nem keverheti bele az arabokat egy olyan háborúba, amelynek sem időpontját, sem helyét nem ők választották meg. E játék nem a területek felszabadítását, hanem az ellenség céljait szolgálja."

Izrael nem fog nukleáris fegyverrel válaszolni egy esetleges iraki vegyi támadásra — jelentette ki vasárnap Izrael belgiumi nagykövete.

Avraham Primor elmondta, hogy Izrael *nem fog elsőként atomfegyvert bevetni* a Közel-Keleten, és a későbbiekben is megtartja ezzel kapcsolatos ígéretét. *„Ami a vegyi fegyvereket illeti, más eszközeink is vannak a válaszadásra"* — mondta a nagykövet a belga televíziónak.

Az Izraelbe telepített Patriot-rakéták *harckészek,* kezelésüket amerikai—izraeli vegyes személyzet fogja ellátni — jelentette a jeruzsálemi rádió vasárnap déltájban. Katonai tudósítója elmondta, hogy az Izrael felé tartó légihíd — a legnagyobb szabású az 1973-as közel-keleti háború óta — még működik. Az iraki kézen levő Scud típusú — Izrael ellen kétszer bevetett — föld-föld rakéták elhárítására hivatott Patriotokat az Egyesült Államok európai készleteiből szállítják Galaxy óriás szállítógépeken.

Az izraeli légvédelem megerősítésére szolgáló nagy találati pontosságú rakéták azonnali telepítését szombaton jelentették be Washingtonban. Izrael történetében most először vesznek részt amerikai katonák az ország védelmének szavatolásában.

Izrael *mindenképpen visszacsapni az iraki támadásokért,* jelentette ki vasárnap *Mose Arensz,* az ország védelmi minisztere. Arensz a CBS televíziónak adott nyilatkozatában kijelentette: messzemenően figyelembe veszik az amerikai kormány aggodalmát, de senki nem várhatja el Izraeltől, hogy lemondjon az önvédelemről.

A szövetségesek szombaton és vasárnap *változatlan erővel indították légi támadásaikat Irak ellen,* hogy megsemmisítsék a rakétatámaszpontokat és más katonai célpontokat. A hivatalos közlések és a sajtóértesülések alapján valószínű, hogy a légiháború *még hetekig* folytatódik, mielőtt szárazföldi hadműveletekre kerül sor.

Közben a szövetséges erők légicsapásainak súlypontja fokozatosan eltolódik: míg a háború első és második napján főleg rakétatámaszpontokat, légibázisokat, légvédelmi ütegeket, hadiüzemeket, vezetési és hírközlési központokat bombázott a szövetséges légierő, *ezentúl inkább az iraki szárazföldi csapatok Kuvaitban kiépített erődített állásait támadja* — jelentette be Washingonban *Colin Powell* tábornok, az amerikai Vezérkari Főnökök Egyesített Bizottságának elnöke.

A támadó fizetni fog!

A vonal végén az izraeli külügyminisztérium

EXKLUZÍV

Izraelben a lakosság változatlanul nyugtalanul kíséri figyelemmel a fejleményeket. A várható lépésekről vasárnap *Mose Ravviv* tájékoztatási igazgatóhelyettest kérdeztük telefonon Jeruzsálemben az izraeli külügyminisztériumban. Optimizmusát az is táplálta, hogy vasárnap délutánig nem érte újabb támadás az országot.

— A világ örül Izrael mértéktartásának, ám polgáraik számon kérik a kormánytól a hallgatást. Hogyan értékeli a kialakult helyzetet?

— Nem tudom, hogy a világ örül-e, de az biztos, hogy *az izraeliek nem aggódnak annyira, mint ahogy ön gondolja.* Mindenkinek tisztában kell lennie azzal, hogy kormányunk a legkomolyabban gondolta: *nem hagyjuk válasz nélkül az iraki terrortámadásokat.* Nem mondom, hogy ma, vagy holnap tesszük meg a szükséges lépéseket, de *Irak biztosan fizetni fog.*

— Más lenne a helyzet, ha Bagdad vegyi fegyvert vetett volna be?

— Természetesen. Vasárnap olyan értesüléseket szereztünk, hogy *Irak rakétákkal mégsem képes ilyen anyagok eljuttatására.* Csupán repülőgépekről ledobott bombákkal érhetnének célba a mérgek, de Izrael légterébe nem juthatnak ellenséges gépek.

— No, de több rakéta már megérkezett!

— Nem vagyok katonai szakértő, de leszögezem: *Izrael meg tudja védeni magát.*

— Ha Izrael belép a háborúba, beláthatatlan következményei lehetnek, nem gondolja?

— Izraelnek semmi köze ehhez a háborúhoz! De a védekezésre minden állam jogosult. *Egy harmadik csapás biztosan nem érhet minket.*

Tel-avivi értesüléseink alapján vasárnap a *szovjet* zsidók egy nagyobb csoportja érkezett a Ben Gurion repülőtérre.

Diplomáciai körökből származó információnk szerint vasárnap *25—30 magyar állampolgár távozott Izraelből Budapestre, egy különjáratú repülőgéppel.* Nagykövetségünk így teremtett lehetőséget azok számára, akik mégis a hazautazás mellett döntöttek.

Sz. Cs.

Ellentmondó hírek a veszteségekről

Az iraki csapatok ellen indítandó szárazföldi támadás előkészítése jegyében fontos átcsoportosítást hajtottak végre szombat óta Szaúd-Arábiában: a sivatagi királyság északi részébe, a kuvaiti és az iraki határ közelébe telepítették az úgynevezett gyors reagálású amerikai erők egyik dandárját. A 82-es légi deszant hadosztály második dandárjának az amerikai stratégák nagy szerepet szánnak *az éjszakai hadműveletekben,* hiszen az egység a legkorszerűbb „éjjel látó" infratávcsövekkel van felszerelve. Minderről a dandár parancsnoka, *Ronald Rokosz* ezredes számolt be újságíróknak.

Több mint negyven amerikai, harci gép indult bevetésre Irak ellen *a törökországi Incirlik légitámaszpontról* a szombatról vasárnapra virradó éjszakán, és mind vissza is tért sértetlenül — jelentette a helyszínről a brit *BBC* rádióadó tudósítója.

(Folytatás a 2. oldalon)

POLGÁRJOG A BIZTONSÁGRA!

ÁB ÁLLAMI BIZTOSÍTÓ RT.

IRAK BEÁSTA MAGÁT

(Folytatás az 1. oldalról)

Az Egyesült Államok a *Forrestal* repülőgéphordozót is a Perzsa-öböl térségébe irányítja, hogy megerősítse Izrael védelmét — közölték amerikai kormányzati és katonai források. Ez lesz a hetedik amerikai repülőgéphordozó az Irak elleni hadműveletekhez felvonult haditengerészeti egységekben. A Forrestal a Földközi-tenger keleti medencéjében fog állomásozni, hogy onnan nyújtson védelmet Izraelnek.

Eddig 11 repülőgépet vesztettek a szövetséges erők az Öbölben folyó háború során — jelentette be egy amerikai szóvivő. Bagdad ugyanakkor azt állítja, hogy 154 szövetséges gépet lőttek le.

A szóvivő elmondta azt is, hogy a légi harcokban 10 iraki gépet lőttek le. Hat szovjet gyártmányú Mig—29-est, amelyet a katonai szakirodalom a legkorszerűbb gépek közé sorol, 3 francia Mirage típusú gépet, valamint egy ugyancsak szovjet gyártmányú Mig—23-ast. Azt egyelőre nem tudni, hogy hány iraki gépet semmisítettek meg a földön a légitámadás során.

Az amerikai vezérkar szóvivői közölték, hogy a légierő eddig összesen *4700 bevetést* indított és 216 robotrepülőgépet lőtt ki.

Bagdadban a szombat éjszakai és vasárnapi légitámadások ellenére sincs semmi jele a pániknak — írja a *Reuter* brit hírügynökség tudósítója. A jordán határra eljutó szemtanúk ugyanakkor azt állították, hogy az iraki fővárosban levőket *teljesen megfélemlítették* a szövetségesek szűnni nem akaró légitámadásai.

A viszonylag nyugodt képnek ellentmondóan nyilatkoztak a jordán határon át menekülő arabok. Többen azt mondták, hogy már napok óta nem alszanak a folyamatos légitámadások miatt. — Maga volt a pokol, az egész ég vörös, kék és narancsszínű volt, tűz borította el Bagdad légterét, a gyerekek egész idő alatt keservesen sírtak — mesélte a látványt az egyik palesztin nő, aki hátrahagyta férjét és fiait. Egy jordán sofőr csak annyit mondott: — Igazi terror ami ott zajlik, még a libanoni eseményekhez sem hasonlítható borzalom.

A térségben állomásozó amerikai csapatok létszáma elérte a 460 000-et, és *George Bush* elnök felhatalmazása alapján *Richard Cheney* védelmi miniszter elrendelte az amerikai hadseregnek, hogy szükség esetén mozgósítson *további kétszázezer tartalékost.*

Az iraki Scudok fő ellenszere a Patriot rakéta. Ez a négy katona már megsemmisített egy Szaúd-Arábia felé száguldó Scudot

TELEFOTÓ — MTI Külföldi Képszerkesztőség

Cheney egyidejűleg meghosszabbította, hat hónapról tizenkét hónapra emelte a már mozgósított tartalékosok szolgálati idejét.

Brit katonai elemzők szerint az amerikai bejelentés, hogy Irak területe helyett a légitámadások ezentúl a Kuvaitban levő iraki hadállásokra összpontosítanak, annak jele, hogy *a szövetségesek egyelőre lemondtak az iraki légtér uralmának megszerzéséről,* s most megelégednének a *korlátozott légifölény* megszerzésével a várható hadszíntéren.

A szakértők szerint a szövetségesek eddig nem érték el a fő célt, az iraki légierő megsemmisítését vagy jelentős megtizedelését,

Iraki ellenzékiek szerint *a megsemmisítettnek mondott iraki rakéták jelentős részben nem igazi fegyverek voltak, hanem csak műanyagból és alumíniumból készült rakétautánzatok,* amelyek a szövetséges légierő megtévesztésére készültek. Miközben a szövetségesek gépei a hamis célokra szórták bombáikat, *a valódi rakéták nagy része titkos föld alatti tárolókban épségben maradt* — állította *Abu Majtham esz-Szagir,* az emigráns iraki ellenzék szóvivője egy bejrúti sajtóértekezleten.

Iraknak 140 mozgatható rakétakilövő-állása van mélyen elrejtve föld alatti bunkerekben, s ezekkel folytatni fogják az Izrael elleni támadásokat — jelentette ki egymástól függetlenül egy iraki diplomata és a PFSZ egyik képviselője.

A bejrúti *al-Dijar* című napilapnak nyilatkozva Irak bejrúti nagykövete elmondta, hogy Bagdad folytatni fogja Izrael lövését föld-föld rakétákkal mindaddig, amíg háború folyik Irak ellen.

A napilap interjút közölt egy *ismeretlenségbe burkolódzó PFSZ-politikussal* is, akiről csupán annyit közölt, hogy a napokban hagyta el Bagdadot és előtte számos alkalommal folytatott megbeszélést Szaddám Huszein iraki elnökkel és az ország katonai vezetőivel.

A PFSZ képviselője is úgy nyilatkozott, hogy az Irak nyugati területén elhelyezkedő föld alatti bunkerekben 140 mozgatható rakétakilövő-állás van.

A PFSZ képviselője a napilapnak elmondta, hogy „az Irak északkeleti területén található hegyekben *400 katonai repülőgépet rejtettek el bunkerekben.* Ezek Irak legkorszerűbb bombázói, amelyeket azonban a háború utáni időszakra tartalékolnak. Ezeken kívül 300 vadász- és elfogóvadász repülőgép van a felszínen, hogy felvegyék a harcot a szövetséges légierővel szemben".

Azt is elmondta, hogy *vegyifegyver-gyárakat és egy közepes méretű nukleáris reaktort szereltek le Irakban, amelyeket különlegesen kiképzett bunkerekben rejtettek el.*

Végezetül közölte, hogy *8—10 méter mély* földalatti rejtekhelyeket építettek ki Kuvaitban és az iraki Bászra város körül, amelyekben *400 ezer iraki katona* találhat magának fedezéket.

Irak katonai potenciáljának *csak egy részét használta fel* —, közölte Szaddám Huszein iraki elnök a bagdadi rádióban vasárnap este elhangzott beszédében. Huszein világszerte szent háborúra szólította fel az irakiakat és az arabokat az Egyesült Államok és szövetségesei ellen. Egyelőre nem tudni, hogy a hétperces beszédet egyenesben vagy felvételről sugározták.

— Az amerikaiak és szövetségeseik tévedtek, amikor azt hitték, hogy néhány nap alatt győzhetnek. Még nem vetettük be szárazföldi haderőnket, haditengerészetünket és légierőnknek is csak egy része vett részt a harcokban — hangoztatta az iraki diktátor.

Szaddám Huszein a hadifoglyokról is beszélt. Közölte, hogy Irak a genfi egyezmény szerint jár el velük szemben.

Az Egyesült Államok a háború kitörése óta első ízben vette fel a diplomáciai érintkezést Irak képviselőjével. Szombaton váratlanul a washingtoni külügyminisztériumba hívatták az iraki ügyvivőt, aki a nagykövet távozása óta vezeti a képviseletet. A diplomatának jegyzéket adtak át, amelyben figyelmeztették Bagdadot arra, hogy *a hadifoglyokra vonatkozó genfi egyezmény aláírójaként Irakra is kötelezettségek hárulnak.*

A nap folyamán Bagdad a sajtó útján *30 ezer dollárnak megfelelő fejpénzt* ajánlott fel mindazoknak, akik ellenséges pilótákat feljelentenek vagy átadnak a hatóságoknak.

Manfred Wörner NATO-főtitkár egy tévényilatkozatban figyelmeztette Irakot: *a NATO egészével kerülne szembe, ha megtámadná Törökországot.*

Az iraki hatóságok még szombaton felszólították a külföldi tudósítókat Bagdad elhagyására — jelentette a *BBC* televízió tudósítója az iraki fővárosból.

Két fogságba esett amerikai pilótáról készített filmet mutatott be szombat este a bagdadi televízió — jelentette vasárnap az *IRNA* iráni hírügynökség. A CNN amerikai hírtelevízió utolsó Bagdadban maradt munkatársa azonban cáfolta, hogy ilyen filmet vetítettek.

A Patriotban bízva

A Patriot a legkorszerűbb rakétatípusok közé tartozik. 80 kilométer hatótávolságú, nagy találati pontosságú fegyver. Számítógép vezeti célra. A komputer menet közben a cél mozgásának megfelelően folytonosan módosítja a rakéta röppályáját. A rakéta a számítógépes rendszer hibája esetén rádiójelekkel is célra irányítható. Repülési sebessége a hangsebesség háromszorosa. Hagyományos robbanófejjel van felszerelve, ami a célhoz, egy rakéta, vagy egy repülőgép megsemmisítéséhez teljesen elegendő.

Kell-e félnünk?

Katonai szakértők szerint: nem!

A bombázás első nagy hullámai nagy kárt tettek az iraki katonai potenciálban. A laikus attól tart, máris baktérium- és nukleáris felhők indultak el „világ körüli útjukra". *Kell-e félnünk?* Két katonai szakembernél érdeklődtünk.

Dr. M. Szabó Miklós vezérőrnagy, a hadtudományok kandidátusa:

— A bombázók *a vegyi fegyverek alkalmazására rendelt eszközökben tettek kárt* és valószínűleg nem a fegyverekben. Tudni kell, hogy az ilyen fegyverek két részből állnak és e részeket *nem szerelve tárolják,* csupán bevetéskor robbantják össze őket. Ellenkező esetben igen komoly problémák támadnának. Tehát a bombázások során nem a fegyvert, hanem a fegyverek bevetésének vagy kifejlesztésének lehetőségét semmisítették meg. Az atomról pedig annyit, hogy bár *Huszein* nyilatkozott iraki atomfegyverről, nem valószínű, hogy rendelkezik vele. *A műholdas eszközök ugyanis semmiféle kísérleti robbantást nem mutattak ki.* Enélkül pedig *nagy bátorság lenne* bevetni bármiféle nukleáris fegyvert...

Dr. Hideg János professzor, orvos vezérőrnagy:

— Mindenekelőtt azt kell tudni, hogy az irakiaknak *nincs atomjuk.* A bombázás tehát azokat a célpontokat támadta, amelyek valójában *gyártóhelyek* és a különböző alkotóelemek, mint például a nehézvíz előállításával foglalkoznak. Ugyanígy értendő a vegyi kapacitás megsemmisítése. Azokat a helyeket semmisítették meg, *ahonnan aktiválni lehetett volna* a vegyi anyagokat. Meg kell mondanom, roppant primitív eszközökről van szó. Röviden tehát azt tudom mondani, hogy ettől nem kell félni.

— *Úgy tudjuk, vezérőrnagy úr készítette fel a szaúdi területre kiutazott katonai egészségügyi csoportot.*

— Igen, roppant nehéz, idegtépő tíz nap volt. Bele is fáradtam. Emiatt vagyok jelenleg szabadságon.

— Nem félti őket?

— Dehogynem!

(horváth—szabó)

Jordánia Irak mellé állt?

Az iráni hírügynökség szerint a felvételek azt mutatták, amint az irakiak a két bekötött szemű foglyot Bagdad utcáin vezetik. A műsorban állítólag azt is közölték, hogy a későbbiekben újabb elfogott amerikai katonákról készített filmet vetítenek majd.

A szövetségesek eddig tíz repülőgép 16 főnyi személyzetét nyilvánították hivatalosan eltűntnek.

A nemzetközi diplomáciai erőfeszítések sorában az ENSZ Biztonsági Tanácsának soros elnöke fogadta Irak állandó ENSZ-képviselőjét, akit tájékoztatott a különböző békejavaslatokról. Algéria, India és a Szovjetunió az elmúlt napokban terjesztették *Pérez de Cuellar* főtitkár elé elképzeléseiket, amelyek tartalmáról nem sokat szivárgott ki.

Közben *Mihail Gorbacsov* szovjet államfő számos ország vezetőihez intézett le-

(Folytatás a 3. oldalon)

HARCI KRÓNIKA

SZOMBATON

3.50: Négy órával az első riadó után, a Jeruzsálemtől északkeletre hallott robbanást követően az izraeli hadsereg újabb riadót rendelt el.

4.30: A szövetséges csapatok újabb nagyszabású légitámadást indítottak.

6.35: Rakéták csapódtak be Tel-Avivban.

7.40: A bagdadi rádió közli, hogy 11 iraki rakétát lőttek ki szombat reggel Tel-Avivra és Jeruzsálemre.

7.50: Három hagyományos töltetet hordozó iraki rakéta csapódott be Tel-Aviv környékén — közölte az izraeli hadsereg. Harmincan sebesültek meg.

8.00 Francia Jaguar típusú repülőgépek Kuvaitban támadást indítottak egy nagy lőszerraktár ellen.

9.00: Bagdadot nagyszabású légitámadás érte.

9.15: Izrael megtorolja az iraki rakétatámadásokat — jelentette ki az izraeli kormányfő szóvivője. Hozzátette: a megtorlás időpontját és helyét majd ők döntik el.

10.20: Az iraki hatóságok felszólították az utolsó Bagdadban tartózkodó újságírókat, hogy hagyják el az országot.

14.30: Bejelentik, hogy péntekről szombatra virradó éjszaka George Bush amerikai elnök Jichak Samir izraeli kormányfővel beszélt telefonon. Az amerikai elnök kifejezésre juttatta aggodalmát az Izraelt fenyegető iraki rakéták miatt.

15.00: Amerikai katonai források bejelentik, hogy egy akcióban 12 iraki hadifoglyot ejtettek az amerikai csapatok, amikor összecsaptak velük egy tengeri olajfúrótoronynál.

17.20: Husszein jordán király a harci cselekmények befejezésére szólít fel.

17.25: Irán figyelmezteti Izraelt, hogy ne próbálja kiterjeszteni a háborút más iszlám államra is — jelentették be a teheráni televízióban.

18.50: Izraeli katonai források megerősítik amerikai Patriot típusú rakétaelhárító rakéták érkezését. Dick Cheney amerikai védelmi miniszter pedig azt közli, hogy a rakétákat amerikai személyzet fogja kezelni.

19.15: Az izraeli külügyminiszter-helyettes értésre adja, hogy Izrael egyelőre nem vág vissza az iraki rakétatámadásra. Röviddel később Bush elnök köszönetet mond Izraelnek a mérsékletért.

19.25: Az Egyesült Államok a hadműveletek kezdete óta hat harci gépet veszített, közülük hármat a megelőző 24 órában — közli Rijadban egy amerikai tábornok.

19.35: II. Hasszán marokkói király azt javasolja Szaddám Huszeinnek, hogy — ENSZ felügyelet mellett — a Magreb-országok katonáival váltsák fel Kuvaitban az iraki csapatokat.

20.25: A washingtoni külügyminisztériumban diplomáciai jegyzéket adnak át az iraki ügyvivőnek, s ebben tájékoztatják Bagdadot arról, hogy az Egyesült Államok tiszteletben tartja a hadifoglyokra vonatkozó genfi konvenciót, s Iraktól is elvárja ezt.

21.30: Megkezdik a Patriot rakéták rendszerbe állítását Izraelben.

23.20: Irak bejelenti, hogy pénteken és szombaton a légitámadások 71 ember — köztük 31 katona — halálát okozták az országban. Egyben azt állítja, hogy a légvédelem már 142 ellenséges repülőt lőtt le.

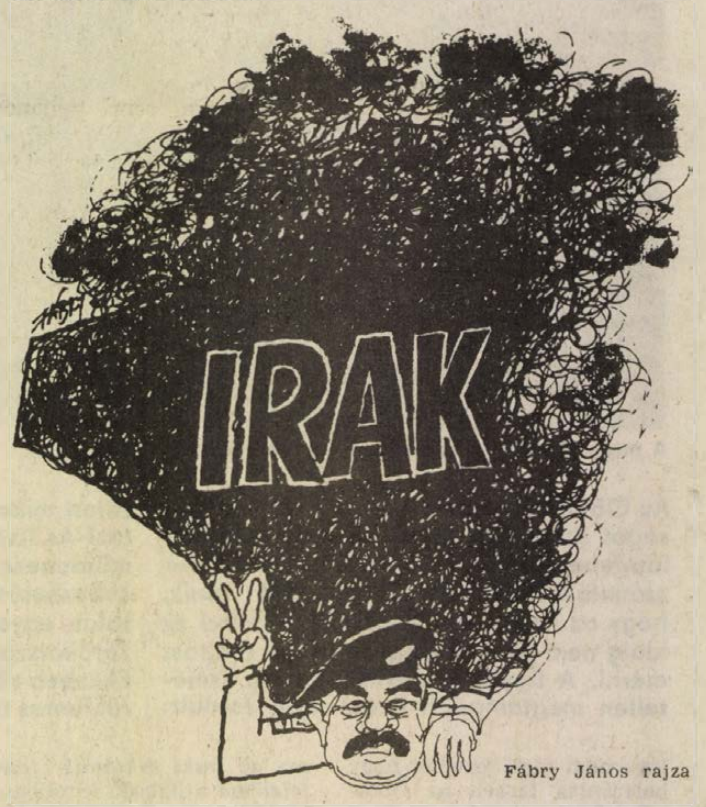

Fábry János rajza

VASÁRNAP

1.30: Lezuhant az amerikai haditengerészet egyik OV—10-es repülőgépe és ezzel a szövetséges erők repülőgép-vesztesége tízre növekedett.

Két korábban eltűntnek hitt amerikai pilóta épen és egészségesen visszatért Szaúd-Arábiában állomásozó egységéhez.

5.30: Több mint 40 amerikai harci gép indult bevetésre Irak ellen a törökországi Incirlik légitámaszpontról.

Az izraeli rádió közölte, hogy Bush amerikai elnök Eagleburger külügyminiszter-helyettes vezetésével magas beosztású amerikai külügyi és védelmi minisztériumi képviselőkből álló küldöttséget menesztett Izraelbe.

9.40: Iraki közlés szerint szombat éjjel egy „ellenséges" rakéta eltalálta Takrit városát, amely Szaddám Huszein iraki elnök szülőhelye.

10.45: Bomba robbant a British Bank bejrúti épülete előtt; a kár jelentős.

10.55 Üzenetben szólította fel a világ vezetőit Jasszer Arafat, hogy hirdessenek tűzszünetet az Öbölben.

11.55: Izrael nem fog nukleáris fegyverrel válaszolni egy esetleges iraki vegyi támadásra — jelentette ki Izrael belgiumi nagykövete.

12.15: Rijádi katonai források közlik, hogy hét Jaguar típusú francia vadászgép sértetlenül visszatér bevetéséről; anélkül azonban, hogy bombáikat elindították volna, amit a légtérben tomboló viharok tettek lehetetlenné.

13.40: Egy Tornado GR1 típusú brit vadászgép éjszakai iraki bevetése után nem tért vissza bázisára — közölte a brit védelmi minisztérium. Kétfős személyzetét eltűntnek nyilvánították.

14.15: Az iraki televízió két embert mutatott be műsorában, mint elfogott amerikai pilótákat — jelentette be az IRNA.

20.00: Szaddám Huszein rádióüzenetet intézett az iraki néphez és az „arab nemzethez".

Este: Vasárnap öt gépet vesztett az amerikai légierő az Irak elleni, szünet nélküli támadásokban, közölte a rijádi főhadiszálláson a sajtóval a szövetségesek szóvivője.

IRAK BEÁSTA MAGÁT

A világ számos országában tízezrek tüntettek a háború befejezéséért

TELEFOTÓ — MTI Külföldi Képszerkesztőség

(Folytatás a 2. oldalról)

velet az Öböl-válsággal kapcsolatban. Az EK elnöki tisztét betöltő Luxemburgot arra szólította fel, hogy a Közös Piac is csatlakozzék a mindkét féltől *mérsékletet* kérő szovjet felhíváshoz. Üzenetet kapott a szovjet elnöktől az iráni és a szíriai államfő, a PFSZ elnöke, továbbá az Egyesült Arab Emírségek államfője és a jordániai király is. A levelek tartalmáról részleteket nem közöltek.

Moszkva továbbra is kapcsolatban áll a bagdadi vezetéssel — közölte vasárnap a szovjet külügyi szóvivő. *Vitalij Csurkin* a részletek említése nélkül csupán annyit jegyzett meg, hogy Moszkva és Bagdad között *„különböző szinteken" folyik az érintkezés.*

A Szovjetunió úgy döntött, hogy diplomatái kivételével valamennyi állampolgárát hazahívja Irakból. A szovjet állampolgárok elszállítását a bagdadi vezetés is jóváhagyta, s arra a tervek szerint még vasárnap sor is került.

Ily módon mindössze a szovjet nagykövetség 43 diplomatája marad Irakban, valamint az a hat szovjet újságíró, akik a követség felszólítására sem hajlandók hazatérni.

A jordániai parlament tegnap felhívással fordult az arab és a muzulmán államokhoz, hogy *támadják meg az Irak elleni koalícióban részt vevő államok érdekeltségeit.* A szavazásban a törvényhozás nyolcvan tagja közül hatvanhatan vettek részt.

Taher Masri jordániai külügyminiszter, aki maga is képviselő, de a szavazás előtt elhagyta az üléstermet, kijelentette: *„nem hiszem, hogy ez bölcs határozat volt."*

Jordánia semlegesnek nevezte magát az iraki—kuvaiti konfliktusban. Burkolt formában támogatta Irakot, de ilyen határozottan eddig nem állt ki Szaddám Huszein mellett. Jordánia *„agressziónak"* minősítette az Irak ellen csütörtökön kezdett támadást.

Husszein jordán király, anélkül, hogy Izrael nevét említette volna, sajtóértekezletén utalt arra, hogy az ENSZ Biztonsági Tanácsa mindkét válságban állást foglalt s a tervezett új világrendet csak úgy lehet kialakítani, ha egyforma mércével mérnek, egyazon elveket alkalmazzák. Husszein egyúttal szünetre hívott fel a háborúban, hogy teret kaphasson a diplomácia.

A jordán király, akinek fegyverszüneti felhívása bizonyosan nem talál visszhangra a szövetségeseknél, azt mondotta, hogy országa megvédi területét, légterét — azaz védekezne Irakra ellencsapást mérő izraeli gépek átrepülése ellen. *A király kitért a kérdés elől, hogyan érkezhettek akkor iraki rakéták a jordán légtéren át Izraelbe.*

Irán továbbra is semleges marad az Öböl-háborúban — közölték még szombaton Teheránban a Nemzetbiztonsági Tanács ülése után. Megfigyelők szerint a teheráni álláspont megerősítésének azért van jelentősége, mert a nap folyamán parlamenti képviselők egy csoportja sürgette a teheráni kormányt, hogy *indítson szent háborút* az Egyesült Államok és az Irakkal szembeni koalíció többi tagja ellen.

A tanács ülésén az egyébként nagyon ritkán jelen levő *Hamenei* államfő is részt vett. A kiadott közlemény szerint a semlegesség megerősítése mellett Izraelt fel-

(Folytatás a 4. oldalon)

Huszein elgázosítja a Közel-Keletet?

Irak akár az egész közel-keleti térséget elgázosíthatja vegyifegyver-készletével és csak arra vár, hogy megkezdődjön a szövetséges erők gyalogsági támadása — figyelmeztetett egy belga toxikológus a Reuter hírügynökségnek adott interjúban.

Aubin Heyndrickx, a genti egyetem professzora éveken át részt vett a vegyi fegyverektől sérült iráni katonák ápolásában az iraki—iráni háborúban. A szakértő szerint Iraknak több száz tonna vegyifegyver-készlete van és az iraki harckocsik ilyen lövedékeket is kilőnek majd a szövetségesek gyalogsága ellen. „A gázálarc csak egy bizonyos ideig nyújt védelmet, s nem elég hatásos az ellenanyag sem. A gázok szörnyű pusztítást végeznek, s ezzel nincsenek tisztában a szövetségesek" — mondta a toxikológus.

A vonalban Jordánia

A CNN elköltözött...

Új országot és új szállodát választott a CNN amerikai tévétársaság bagdadi stábjának nagy része. *Peter Arnett* riportert vasárnap a *jordán főváros* Crown Hoteljében értük utol.

— *Melyek az első benyomások az ideiglenes állomáshelyen?*

— *Minden a legnagyobb rendben — a háborút nem számítva.* Meleg napokat éltünk át Bagdadban, de az iraki hatóságok előrejelzése szerint egy héten belül talán visszaköltözhetünk. A mai nap folyamán valószínűleg az utolsó emberünk is távozik gépkocsival Bagdadból, s akkor külföldi újságíró nélkül marad az iraki főváros.

— *Volt már ilyen nehéz feladata az életben?*

— Korábban soha nem kerültem ilyen pokoli helyzetbe. Mégis azt mondom, hogy Bagdadban az egyik legnagyobb ellenség a félelem mellett az *álmosság* volt. Folyamatosan váltottuk egymást, de csak félórányi alvásokra jutott idő. Az utolsó időben külön harcot vívtunk a szállodában lakó *katonai cenzorral,* aki minden tudósításunk szövegét gondosan áttanulmányozta. De jól csinálhattuk, mert szinte semmit nem húzott ki.

— *Mivel magyarázza, hogy sokáig engedték az élő riportok közvetítését?*

— Nem velünk voltak elfoglalva. Szerintem még jó propaganda is volt, hogy milyen pusztítást visznek véghez a szövetségesek.

— *Ammanban hogyan látják a háborút?*

— Rendkívül figyelemre méltó, hogy a jordán uralkodó felszólította a szövetséges haderőket, azonnal szüntessék be a további akciókat. Itt most mindenki azt latolgatja, hogyan változnának az erőviszonyok, ha az arab államok egy része hallgatna a *szent háborúra* való felszólításra.

— *Tényleg, képes lenne visszautazni Bagdadba?*

— A félelmet le lehet győzni. Egyszerűen *az újságírói kíváncsiság hajt,* hogy milyen kép fogad legközelebb Irakban. Mellesleg ezért kapom a fizetésemet...

(szerdahelyi)

ÉS KIÉ A GYŐZELEM?

Ezzel a háborúval mi úgy vagyunk, mint a krimivel. A tévé képernyője előtt ülve izgultuk végig az első képsorokat, és mint minden valamirevaló krimi ez sem állított nehéz választás elé. A jó és a rossz, az igazságtevő és a kártékony, a barát és az ellenség élesen elválik egymástól. Ebben a valós történetben a megszállott diktátor és egész udvartartása áll az egyik oldalon, míg a mi térfelünkön mintha csak az igazak adtak volna találkozót egymásnak.

A győzők oldalán váratlanul egymás mellett találta magát *az amerikai tábornok* és a *kelet-európai humanista,* az *olajsejk* és a *pesti taxis,* az *angol hadianyaggyáros* és a *Keleti pályaudvari csöves,* a világ *legyazdagabbja* és a világ *legszegényebbje.*

A háborús képekre *floridai* úszómedencéjéből pillantgató multimilliomos ugyanazt érezheti Huszein magabiztos mosolya láttán, mint a *farencvárosi* kisnyugdíjas, s a fanatizmus, az agresszivitás letörésének a szándéka itt is, ott is hasonló lehet. Az öröm érzéséé is, amiért nem válthattak valóra a legkegyetlenebb fenyegetések, a bánaté is, hogy azért még így is van áldozat.

S miközben bennünket, győzőket, már félig győzteseket ilyen nagy békébe öszszerendezett a háború, zavartan kezdjük észrevenni, hogy velünk szemben nemcsak diktátorok és fanatikus szörnyetegek, nemcsak fundamentalisták és erőszaklovagok sorakoznak. A Huszein kezét csókolgató szerencsétlen bagdadi éppúgy azt hiszi, hogy *övé az igazság,* mint a sátrában éhező palesztin, vagy a Váci utcai valutázó arab. *Német békeaktivisták, spanyol diákok, görög pacifisták, francia zöldek, amerikai háziasszonyok* sodródnak egy oldalra a palesztin ügy rendezetlensége miatt *elkeseredett* és *elvakult* emberekkel.

A túlfélen összeverbuválódott társaság harmóniákat megbontó szavaira nem sok figyelem fordul. Az élet és a halál, a talpon maradás és a pusztulás mindent eldöntő kérdéseinek pillanataiban disszonánsnak tűnik a háborúval szembeni minden fenntartás, minden kétely. Növekvő értetlenséggel pillantgatunk a világ mást mondó felére. Azokra, akik szerint a *győzelemnek is ára lesz.* Azokra, akik ma *még távolibbnak* látják a közelkeleti rendezés kilátásait, mint valaha. Azokra, akik már a következő század *újfajta diktátumaitól* tartanak. Akik szerint *egy szuperhatalamnál a kettő is jobb.*

Csak sejtjük, hogy ez a háború tartogat még számunkra *óriási meglepetéseket,* s hogy a frontvonalak, a politikaiak is, bármikor összekuszálódhatnak. Mert aligha maradhat egy oldalon az arab terrorista és az európai humanista, másfelől viszont aligha menetelhet sokáig kéz a kézben a palesztin jogokért síkra szálló arab politikus, és e jogok megadását még mindig halogató amerikai. Ezért sem alaptalan azoknak a félelme, akik attól tartanak, hogy a győzelem után *egy ellenséges arab világgal találja magát szembe Európa.*

Pedig olyan szép az illúzió, hogy itt *minden tisztesség* együtt van, *minden tisztességtelenséggel* szemben. Óvjuk ezt a hiedelmet és védenénk. Csakhogy Huszein mégsem olyan rossz politikus, mint amilyen elvakult diktátor. Az Izraelre kilőtt rakétákkal ezt a napokig töretlen hitet vette célba. A romok alól felszálló fojtogató füstben meglátták egymást az alkalmi szövetségesek és megrémültek a lehetőségtől, hogy egymásnak ugranak.

Csak remélni lehet, hogy ez a rémületük minél tovább tart, s hogy a szövetségesek közötti viszály végzetes következményeitől való félelem gátat vet a politikai átrendeződésnek.

Mivel szerencsére még mindig a karosszékből nézzük a tévében zajló háborút, optimizmusunk a krimirajongókéhoz hasonló. Nem lehet, hogy ne az igazság győzzön! Nem lehet, hogy a megtámadott maradjon az áldozat! Reményeket dédelgetünk.

Talán ezúttal a valóságban is egymás mellett maradnak azok, akiket az alkalmi szövetség összeverbuvált. *Talán* a győztes oldalon szövetségesként találja magát a létében folytonosan fenyegetett *Izrael,* és az *arab világnak* az a fele, amelyik nem Izrael tengerbe szorításával akarna hazát adni a hontalan palesztinoknak. *Talán,* ha ez a háború az agresszor megbüntetésével és Kuvait felszabadulásával úgy ér véget, hogy közös oldalon marad *szovjet* és *amerikai, arab* és *izraeli,* a világ politikai frontvonalai a mainál tisztább elrendeződéshez vezetnek. Akkor *talán* nem maradnak ellenfelek sem, mert hiszen egy igazságosabb világban miért lennének frontvonalak?!

BARABÁS PÉTER

7-RŐL 8-RA

Rovatunk minden hétfőn jelentkezik. Neves külföldi és hazai újságírókat, szakértőket, közéleti embereket kérünk fel, hogy a nyolcadik napon röviden írják meg, mit tartanak fontosnak az elmúlt hét belpolitikai eseményeiből. A cikkek a szerzők és nem a szerkesztőség álláspontját tükrözik.

Félek...

Kényelmesen ültem a karosszékben, a meleg szobámban, a tévé előtt, amikor a képernyőn hirtelen megjelent egy felirat: *„Megkezdődött Bagdad bombázása."* Ezek őrültek, gondoltam magamban, hiszen a szöveg sehogy sem passzolt az osztrák filmhez... Aztán észbe kaptam: *ez nem adáshiba, ez a valóság.*

Máris szinte Budapestig hallottam a bombák robbanását és az emberek jajgatását. Elkezdtem kiabálni, átkozódni, hátha használ. Átkoztam a fegyvereket, azokat a férfipolitikusokat, akiknek rögeszméjük, hogy békét csak háborúval lehet megteremteni. Haragudtam magunkra, asszonyokra, hogy ilyen feltételek közt még gyermekeket szülünk, hogy továbbra is türelmesen kiszolgáljuk a teremtés koronáit, „kenegetjük a mindennapi vajas kenyeret".

Kusza félgondolatok árasztottak el. Hogy végre megnyugodjak, elkezdtem öntözgetni a virágokat. Kicsírázott az avocado magja, melyet fél évvel ezelőtt ültettem.

„Kertész leszek, fát nevelek... nem törődök semmi mással... ha már elpusztul a világ, legyen a sírjára virág." József Attila verssorai jártak az eszemben. Aztán meg az: nem, Attila, most az egyszer nem lesz igazad! Meglátod, majd az egész világon tüntetni fogunk, mindaddig, amíg ezt a háborút abba nem hagyják. Én is ott leszek, ígérem.

De már negyedik napja dúl a háború, már mindenütt tüntetnek, csak itt nem. De miért nem? *Ez a háború igazságos* — válaszolja egy magyar kollégám. *Nem értem, mi az, hogy igazságos háború, ilyesmit még nem hallottam.* Te ezt nem is értheted meg, mert svájci vagy, meg nő — mondja ő, majd tovább áll.

Ez a háború a médiák háborúja is. Milliók és milliók ott ülnek a tévé előtt. Félek, sokan azt hiszik, hogy ez egy jobb fajta videójáték: hogy minden olyan tisztán, hullák és vér nélkül zajlik. Kell egy kis izgalom. Közben eszik, iszik az ember valamit, utána folytatódhat a műsor, kora reggeltől késő éjszakáig. Félek, sokan meredten, közönyösen nézik, hogy pusztulnak el mások.

Miként fogjuk ezt a felnövekvő nemzedéknek megmagyarázni? A gyerekeknek. A barátnőm négyéves kislánya eleinte nyugtalanul járkált fel-alá, majd zokogva ment az anyjához: Mama! A pandamacikat is meg fogják ölni? De hiszen már olyan kevés van belőlük!

Értem én, persze, hogy értem: ezekben a napokban a legtöbb ember így akar a kiszolgáltatottság érzése elől menekülni. „Kikapcsolódni" a valódi világból.

De mit csinál az, akinek se rádiója, se tévéje nincsen és még egy újságra sem futja, aki otthon van, és beteg, s még szomszédja sincs. Én már találkoztam ilyen emberekkel, „kisnyugdíjasokkal". Ők majd honnan fogják megtudni, hogy élünk-e még?

Ekkor betoppant a 84 éves, mindenkor vidám nagyanyám. Fodrásznál volt, és vett magának meg nekem egy újabb *Rejtő Jenő*-regényt. Felemelik a nyugdíjakat — magyarázza hirtelen pazarlását. De a korodbeliek fogják megfizetni, mert felemelik a korhatárt is — suttogja —, ok nélkül — a nagyanyám. Ki mondta? A pedikűrösnő a fürdőben. Hát ő csak tudja, hiszen odajár a fél parlament.

GINA BÖNI

(A svájci televízió és a Weltwoche alkalmi tudósítója)

IRAK BEÁSTA MAGÁT

(Folytatás a 3. oldalról)

szólították: „ne próbálja meg kiterjeszteni a konfliktust más iszlám államra is."

Moamer el-Kadhafi, líbiai vezető azt mondta, hogy országa Irak fegyveres védelmére kel, ha a szövetséges erők iraki területre lépnek. *„Véres háborút"* ígért erre az esetre.

Háborúellenes tüntetések Los Angelestől Algíriig

Mintegy *ötvenezren* tüntettek az Öböl-háború ellen *San Franciscóban*. Ez volt a legnagyobb háborúellenes megmozdulás az Egyesült Államokban a fegyveres harc kezdete óta.

Körülbelül *húszezren* tiltakoztak aznap az Egyesült Államok háborús szerepvállalása ellen *Los Angelesben*.

Londonban tízezer tüntető vonult a belvároson át a *Hyde* parkba az Öböl-háború és a brit részvétel ellen tiltakozva.

Rómában fiatalok ezrei vettek részt a béketüntetésen. *Frankfurtban* mintegy 4 ezren tüntettek a Zöldek felhívására, *Oslóban* szintén békedemonstrációra került sor. *Sidneyben* 10 ezren vonultak a városközponton át. Más ausztrál városokban is voltak tüntetések.

Tuniszban 25 ezren, *Algírban* 2 ezren, *Iszlámábádban* több ezren tüntettek Irak mellett. *Líbiában* a *Jana* hírügynökség szerint egymillióan vettek részt a háborúellenes megmozdulásokban, köztük Moamer Kadhafi líbiai vezető is. *Jemenben* és *Szudánban* is többezres demonstráció volt Szaddám Huszein mellett.

Vasárnap délután Brüsszel központjában *több ezer ember tüntetett* a belgiumi békeszervezetek felhívására az Öböl-háború ellen.

Független becslések szerint körülbelül *200 ezer ember* vett részt a hét végén Németországban az Öböl-háború elleni tüntetéseken, és szinte mindenütt lemondták a karneváli rendezvényeket.

II. János Pál pápa vasárnap újabb felhívást intézett az Öböl-háborúban szemben álló felekhez a konfliktus befejezése érdekében.

Megkerültek a magyar ENSZ-tisztek

Az iráni parlamentben egy radikális képviselő arra szólított fel, hogy a muzulmánoknak fegyvert kell fogniuk a betolakodó amerikaiak és szövetségeseik ellen. A bejelentés óta három iráni fórumon is következetesen ellenezték és elvetették a javaslatot — tájékoztatta a Népszavát Teheránból a magyar nagykövetség diplomatája, *Fodor László*.

— *Szadeh Kalkali* ajatollah heves felszólalását követően a parlament, a Nemzetbiztonsági Tanács és a külügyminisztérium is úgy ítélte meg, hogy semmi olyan esemény nem történt a hét végén, amely indokolná az Irakhoz történő csatlakozást — közölte a diplomata. — *Teherán változatlanul nyugodtan fogadja a háborús híreket*, és nincs abban semmi meglepő, hogy radikális csoportok a semleges állásponttal szemben helyezkednek el. Így továbbra is manipulációnak tetszenek azok a híresztelések, miszerint Iránt bele tudják rángatni a háborúba. Sokkal nagyobb gondot jelent ezekben a napokban az *ideiglenes menekülttáborok* felállítása az iraki határon. A munka megkezdődött, mert tömeges iraki dezertálásra számítanak.

— *Van új hírük az „eltűnt" öt magyar ENSZ-tisztről?*

— Szerencsére vasárnap *valamennyien egészségesen átlépték a határt*, s a nap folyamán csatlakoztak társaikhoz Teheránban. Így most már 14 magyar tiszt lakója van az Azadi Hotelnek. Mivel a katonák ENSZ-fennhatóság alatt állnak, egyelőre senkinek nem nyilatkozhatnak korábbi munkájukról, és arról sem, mit tapasztaltak az utóbbi napokban.

Ez utóbbiakat a szállodában megerősítette a magyar csoport vezetője, egy alezredes, aki nem tudta megmondani, meddig tarthat a hírstop.

Sz. Cs.

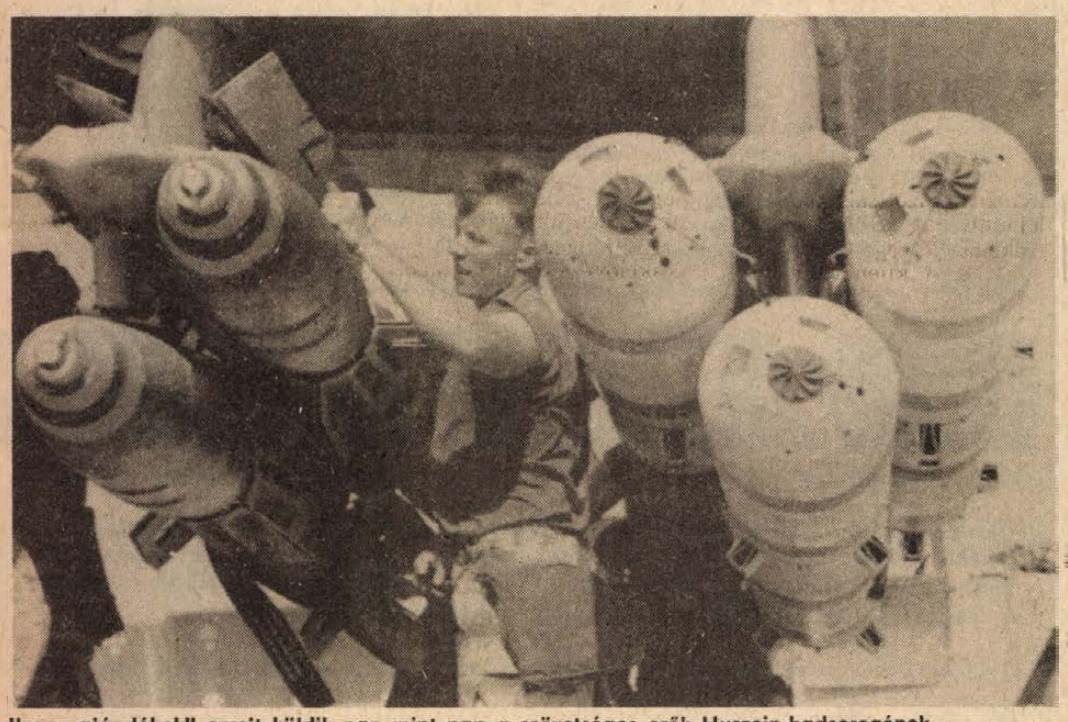

Ilyen „ajándékok" ezreit küldik nap mint nap a szövetséges erők Huszein hadseregének
TELEFOTÓ — MTI Külföldi Képszerkesztőség

A háború színész-szemmel

Ficsúr a Napsugárról

Rónai András Budapesten

A Batthyány Társaság által hét végén rendezett *Maecenas '91.* konferencia külföldi vendégei közül érdekes módon csak a spanyolok és a megbetegedett *Melina Mercouri*, a világhírű görög színésznő mondta le a részvételt. Az Öböl-háborúban leginkább érintett Izrael tudósai és művészei valamennyien megérkeztek Budapestre. *Rónai András*, a jeruzsálemi Nabina Nemzeti Színház vezetőszínésze is hazalátogatott. Az emlékezetes „Valahol Európában" című film ficsúrja a háború kitörése előtti napon ült repülőgépre.

— *Hogyan sikerült repülőgépet találni Európába a háborús viszonyok között?*

— Az El Al izraeli légitársaság gépei soha nem állnak le. Én öt háborút éltem meg Izrael földjén, de a menetrendszerű *közlekedés egy percre sem* szünetelt. Egyáltalán nem aggódom amiatt, hogy nem tudok hazamenni. Biztos vagyok abban, hogy e hét végén ismét színpadon lehetek.

— *Milyen előjelei voltak annak Izraelben, hogy kitörőfélben van a háború?*

— Megkezdődött a mozgósítás, de hogy hogyan alakultak a katonai behívások, nem vagyok feljogosítva nyilatkozni. Az utolsó pillanatig abban reménykedtünk, hogyha ki is tör a háború, mi nem leszünk benne a viszályban. Nekünk módunk lett volna megelőzni a Tel Avivot ért támadást, de volt egy *egyezségünk Egyiptommal és Szíriával*, hogyha nem mi támadunk először, akkor nem fordítják ellenünk fegyvereiket.

— *Nem félnek-e attól, hogy amennyiben — önvédelemből — visszacsapnak Irakra, pánarab forradalom tör ki?*

— Az „új területeinken" élő arabok tudomására hozták, hogy ha háborús viszonyok között nem viselkednek a helyzethez méltóan, akkor országunk önvédelemből, megteszi a szükséges intézkedéseket. *Egyetlen országnak sem áll érdekében a közel-keleti térségben, hogy ebből a háborúból Irak kerüljön ki győztesen.* Ezért nem félünk attól, hogy az arab országok részéről bennünket ér támadás. Talán *Jordánia* van csak nehéz helyzetben, hiszen, mint közismert, *Husszein király* már korábban felajánlotta *Szaddám Huszeinnek* — más megoldás híján —, segít az ellene foganatosított blokád feltörésében. Mi tudjuk azt, hogy a palesztinok az iraki elnököt az Arab Nép Napsugarának tekintik. Ezért *nincs kizárva*, hogy a háború során majd az ő oldalára állnak.

Jordánia —, noha nem tehetett mást —, átengedte területe felett Izrael felé az iraki rakétákat. Az ellencsapás viszont rajta keresztül több mint bizonytalan.

— Arensz hadügyminiszterünk úgy véli, hogy rakétáink számára nem Jordánián keresztül vezet az egyetlen út Bagdad felé.

B. M.

Vilnius után Rigában

A belügyi erők újabb támadása a Baltikumban

Rigában vasárnap este *tűzharc tört ki a lett belügyminisztérium épületénél.* A szovjet belügyi erők egyik különleges egysége *támadást indított* az épület ellen.

Az *MTI* tudósítójának Rigából kapott értesülései szerint a „fekete sapkások" *nagykaliberű lőfegyvereket is bevetettek* az épület elfoglalására. A magas rangú lett kormányhivatalnok tájékoztatása szerint az akciónak sebesültjei vannak, pontos számuk azonban egyelőre nem ismeretes.

A sebesültek között van a szovjet tévé *Vzgljád* című műsorának operatőre is, akit súlyos fejsérüléssel szállítottak a rigai klinikára.

A rigai tájékoztatás szerint a lett belügyminisztérium épületét *hat fős őrség védte.* A köztársasági televízió a további akcióktól tartva a lakosságot otthonmaradásra szólította fel.

A behívóparancs megtagadására szólítja fel az észt fiatalokat Észtország Bizottsága. A felhívás azt ajánlja a szovjet hadseregbe bevonulni nem akaró fiataloknak, hogy *menjenek illegalitásba*, kerüljék azokat a helyeket, amelyeken korábban gyakran megfordultak, s ne rokonoknál, barátoknál bújjanak el. Tavaly tízezrek tagadták meg a bevonulást.

(MTI)

300 ezren tüntettek Moszkvában

TELEFOTÓ — MTI Külföldi Képszerkesztőség

A diktatúrával szemben, a demokrácia és a reformok támogatására szólította fel a szovjet közvéleményt az a vasárnapi moszkvai tüntetés, amelyen megközelítőleg *300 ezren* vettek részt.

A Kreml tőszomszédságában, a *Manyezs téren* megtartott gyűlésen a szovjet reformerek vezető alakjai szólaltak fel. A megmozdulásra az egy hete Vilniusban történt véres katonai akció elleni tiltakozás jegyében került sor. *A tüntetők eredetileg az SZKP székháza elé vonultak volna, az esetleges provokációtól tartva azonban a szervezők lemondtak erről a tervükről. A pártszékházat és környékét rendőri és belügyi egységek zárták körül.*

Borisz Jelcin, aki biztonsági okokból nem vett részt az utóbbi időszak legnagyobb méretű moszkvai tömegmegmozdulásában, üzenetet intézett a résztvevőkhöz.

A gyűlés felszólalói a diktatúra, a sztálini önkény visszatérésének veszélyeire figyelmeztettek, és a szovjet elnök, a védelmi és a belügyminiszter, a KGB és a tévé-rádió elnökének lemondását követelték. A felvonulók transzparensein egyebek között a „Hóhérok, távozzatok a Kremlből!", „Le a kommunista párttal" feliratok voltak láthatók, de előfordultak a Gorbacsovot és az SZKP-t a fasisztákkal egy sorba állító feliratok is.

A résztvevők egyperces néma gyásszal emlékeztek meg a katonai önkény bakui, tbiliszi és vilniusi áldozatairól.

A gyűlés résztvevői végül felhívást fogadtak el, amelyben a demokratikus erők, az oroszországi parlament és annak elnöke, Borisz Jelcin támogatására szólították fel a közvéleményt.

(MTI)

A konzervatívok következő célpontja Jelcin

A „peresztrojkacsapat" hét kulcsfigurája vált, illetve válik ki napjainkban a szovjet vezetésből — állapította meg a közelmúltban történt és a közeljövőben esedékes személyi változásokról szóló összegzésében az *Interfax*, a moszkvai rádió hírügynöksége.

Köztük van *Alekszandr Jakovlev*, akit a „glasznoszty atyjának" tekintenek, s akit *Gorbacsov* bizalmasai, legközelebbi munkatársai között tartottak számon. Jakovlev a közelmúltban az elnöki tanácsadó testület tagjaként volt részese a szovjet politikának, most azonban, hogy e testület rövid működése után feloszlik, állami funkció nélkül marad. Hasonló helyzetbe kerül *Jevgenyij Primakov* közel-keleti szakértő és *Jurij Oszipjan* tudományos tanácsadó is.

Más reformgondolkodású politikusok, mint például a piacgazdaságra való áttérés egyik szószólója, *Leonyid Abalkin* miniszterelnök-helyettes, vagy *Sztyepan Szitarjan* miniszterelnök-helyettes a kormány átalakulása nyomán hullanak ki a felső vezetésből.

A héten lemondott az elnök két reformer gazdasági tanácsadója, *Nyikolaj Petrakov* és *Sztanyiszlav Satalin*, mert lassúnak találják a piacgazdaságra való áttérés ütemét.

Moszkvai politikai és sajtókörökben nyíltan folyik a találgatás, kik lesznek a jobboldal összehangolt, egységes támadásainak következő céltáblái. A konzervatív erők már korábban elérték a reformerőkkel rokonszenvező *Vagyim Bakatyin* belügyminiszter menesztését, *Eduard Sevardnadze* külügyminiszter meglepetéssel fogadott lemondását. A szovjet lapokban megjelent írások azt mutatják, hogy a konzervatívok és a velük szoros szellemi rokonságban lévő katonai vezetők most *igazi nagyhalra* fenekednek: támadásaik élét *Borisz Jelcin*, az oroszországi parlament elnöke, az ország legnépszerűbb politikusa, a reformerők vezéregyénisége ellen fordítják.

(Reuter)

Közép-európai egyetem

Magyar vélemény szerint a kelet-közép-európai országok csak akkor emelhetik szellemi életüket európai színvonalra, ha egymással való együttműködésükre legalább akkora gondot fordítanak, mint nyugati kapcsolataik ápolására. Többek között ezt fejtette ki *Andrásfalvy Bertalan* művelődési és közoktatási miniszter azon a nemzetközi értekezleten, amely szombaton kezdődött Bécsben

A bécsi találkozó másik magas rangú magyar résztvevője, *Katona Tamás* külügyi államtitkár helyeselte azt a lengyel elgondolást, hogy Magyarország, Csehszlovákia és Lengyelország *közös felsőoktatási intézményt* hozzon létre *(MTI)*

Megszólalnak a fegyverek Jugoszláviában?

A jugoszláv államelnökség két nappal meghosszabbította a civil kézben lévő fegyverek beszolgáltatásának eredetileg szombat éjfélben megállapított határidejét — jelentette a jugoszláv Tanjug hírügynökség. A halasztást a horvát kormány kérte. A jelentés nem szól arról, hogy a horvát kormány miért kért, s a központi miért adott halasztást. Az új határidő hétfő éjfél.

A belgrádi kormány bejelentette, hogy a határidő lejárta után *beveti a hadsereget* a különféle félkatonai szervezetek fegyverzetének begyűjtésére, ha az állampolgárok nem tesznek eleget a felszólításnak. A horvátok, a szlovének és a horvátországi szerbek polgári és félkatonai fegyveres csoportokat szerveztek. A függetlenségre törekvő Horvátország és Szlovénia jobbközép irányzatú kormányai jelezték, hogy *ellenszegülnek* a központi kormány utasításának.

Horvátországban a határidő közeledtével *riadókészültségbe helyezték a helyi rendőrséget, hogy szembeszállhassanak a katonai alakulatokkal*, ha azok megpróbálnának érvényt szerezni a központi kormány akaratának, és elkezdenék begyűjteni a fegyvereket.

Földfoglalások – nagygyűlések országszerte

A kisgazdák nem hagyják magukat

Földet mérnek a Hajdúságban

Gy. Balázs Béla felvétele

Országos hadjáratot indítottak a hét végén a Független Kisgazda-, Földmunkás- és Polgári Párt vezetői, hogy felhívják a törvényhozás figyelmét: *elfogadhatatlan számukra a kárpótlási törvényjavaslat*, azon belül pedig a termőföld tulajdonjogának rendezése.

Hajdú-Bihar megyében négy községben: *Vámospércsen, Nyírmártonfalván, Nyíracsádon* és *Derecskén* több száz földműves zászlókkal, karókkal, mérőfával, baltával foglalta el *jelképesen* azt a földterületet, amelyet magáénak tart. Jóllehet tudták, jelen pillanatban minden földfoglalás *törvénytelen*. Éppen ezért tették jelképessé.

Országot fehívó mozgalom kialakulását várják, hogy *egymillió család törvénytelen cselekedete kényszerítse a parlamentet arra*, a törvényhozást *a fölműves nép érdekének megfelelően gyakorolja*, mert tavaszig, a vetésig már nagyon kevés az idő. E hajdú-bihari tettet maga az országos vezetőség ugyan tevőlegesen *nem támogatta, de megértette*, tovább nem lehet a vidéket ígérgetéssel, szemfényvesztéssel hitegetni. Ezen alkalommal létrehoztak egy *szolidaritási alapot* is, melynek lényege, hogy megvédje a törvénytelen földfoglalókat.

Hódmezővásárhelyen nagygyűlésen mondták ki: az igazságos és tisztességes tulajdonszerzés érdekében a kisgazdák *nem engednek eredeti alapelveikből*, még ha csatát is vesztenek. Olyan módosító indítványokat fognak a parlament elé terjeszteni, amelyek biztosítják a párt eredeti földprogramjának megvalósulását.

A szombathelyi nagygyűlés is a *kárpótlási törvénytervezet módosításával* foglalkozott, kiemelve a valódi tulajdonos elvitathatatlan jogait.

Szabolcs-Szatmár „fővárosában", Nyíregyházán is a reprivatizációs kisgazdapárti elképzelések mellett foglaltak állást, engedmények nélkül.

Ezen események megrendezésével készítették elő a ma kezdődő hét harcait: hétfőn a parlamentben *Torgyán József* frakcióvezető napirend előtti felszólalását, amely a kiélezett belpolitikai helyzet kisgazda elemzését hivatott teljesíteni. A párt országos vezetői kedden folytatják egyeztető tárgyalásaikat az MDF vezetőivel, majd *szombatra összehívják az országos vezetőség rendkívüli ülését*, amely megszabja a kisgazdapárti országgyűlési képviselőknek, milyen kompromisszumot köthetnek a parlamenti tárgyalások során.

s. i.

Törésvonalak

Még kevés az információ, valószínűleg ezért állnak sokan csodálkozva a TÖOSZ pénteki közgyűlésén történtek előtt. (Nem szólva azokról, akik már a rövidítés előtt is értetlenül állnak, mert nem tudják, hogy a betűszó a Települési Önkormányzatok Országos Szövetségét rejti.) Arra az epizódra gondolok, amikor a főtitkár *bejelentette*, a nagykátai polgármester pedig — Budapest főpolgármesterére hivatkozva — *tagadta*, hogy a főváros a TÖOSZ tagja maradt.

A mindenben személyes indítékokat keresők most emlékezhetnek arra, hogy *Barsiné Pataky Etelka* annak idején kinyilvánította a TÖOSZ iránt érzett rokonszenvét, s már kész is a következtetés: nyilván ez motiválta *Demszky Gábort*. A tájékozottabbak szélesebb összefüggésbe ágyazhatják az említett közjátékot, mondván, a legnagyobb ellenzéki párt is *megpróbálja kisajátítani*, közvetlen segédcsapatává alakítani az önkormányzati szerveződéseket.

E véleményüket alátámasztandó *Kőszeg Ferenc* nyilatkozatára is hivatkozhatnak. Az SZDSZ-es országgyűlési képviselő ugyanis — miután konkrétan cáfolta a párt ilyetén törekvéseit az *Önkormányzat* című időszaki kiadványban — általánosságban megállapította: *„Naivitás azt feltételezni, hogy e testületekben (az önkormányzatokban — a szerk.) az eltérő értékválasztások nem fognak érvényesülni. A nagyobb városi önkormányzatok mindenütt a világon pártalapon szerveződnek."*

Ehhez képest majdnem mindegy, tényleg beszélt-e telefonon a tanácskozás szünetében a nagykátai polgármester a főváros főpolgármesterével, és ha igen, jól idézte-e a hallottakat.

Mert bármilyen részletesen taglalná bárki is a kormány és a TÖOSZ, az MDF és a TÖOSZ vagy — a legújabb fejlemények tükrében — a főváros és a TÖOSZ közötti ellentéteket, a tárgyilagos szemlélőnek látnia kell, hogy *a törésvonalak valójában a kormány és a háromezeregyszáz-valahány település között húzódnak*. Tegyük hozzá: a *mindenkori* kormányzat és a települések között.

Szakszerű vita zajlik arról, hogyan lehet a különféle településtípusok (falvak, kisvárosok, nagyvárosok, fővárosi kerületek, maga a főváros és a megyék) önkormányzatának egymástól objektíve eltérő érdekeit érvényesíteni. Márpedig ha elismerjük az önkormányzati érdekek egy részének különbözőségét, *semmi sem indokolja*, hogy ne vegyünk tudomást a mindenkori kormányzat és az önkormányzatok részleges, de szintén objektív érdekellentéteiről. Ezeknek hozzáértő kezelése és feloldása *a fejlődés természetes folyamatának* tekinthető.

Része ennek a folyamatnak az önkormányzatok összefogása, akár egy, akár több, de egymással szorosan együttműködő szövetségben, hogy az előbb jelzett eltérő részérdekek még idejében fölmerüljenek, és ne a kormánnyal folytatott tárgyalások során okozzanak zavart.

Nem fogható fel azonban a fejlődést szolgáló természetes folyamatnak az a több ponton már-már valóban tetten érhető hatalmi törekvés, amelyet így fogalmazott meg az egyik polgármester: *„A kormány szándékosan hozza nehéz helyzetbe az önkormányzatokat, miután a választásokon nem kormánypárti győzelem született."*

Jó lenne, ha ezt a véleményt egy az egyben a *retorika* szférájába utalhatnánk, mert mindenféle szándékosság nélkül is elég baj az, hogy az önkormányzatok tehetetlenül feszengenek *a helyi adók csapdájában*, és a mai napig *hiába várják* több, a működésüket megalapozó *törvény* megszületését. Jó lenne, ha az egyes — amúgy törvényesen, az állampolgárok többségének szavazatával megválasztott — polgármesterek ellen indított hajszát csak helyi, *a vereségükbe belenyugodni nem tudó erők* kétségbeesett próbálkozásainak értékelhetnénk, és *nem kéne mögéjük odaképzelni* szürke eminenciásként a központi akaratot.

A magam részéről nem is képzelem oda, mert remélem, a kormány és a pártok fölismerték, hogy *az önkormányzatok: maga az ország*. *Síklaky István*, a XIII. kerület polgármestere, akitől ez az egyszerű és cáfolhatatlan megállapítás származik, még hozzátesszi: *„Aki tehát az önkormányzatokat megbénítja, az országot bénítja meg."*

És ki akarhatná az országot megbénítani?

Kéri Tamás

A szocialisták bírálják a kormányt

Dilettantizmus és hatalmi téboly

Önostorozás és a kormány erőteljes kritikája jellemezte a szocialisták szombaton tartott budapesti küldöttértekezletét, amit az MSZP Köztársaság téri székházában rendeztek, azzal a céllal, hogy a politikai és szociális konfliktusokkal terhes idei esztendő legsürgősebb tennivalóit meghatározzák. Ám, mint kiderült, az ezt szolgáló dokumentumtervezet *többeket irritált*. Hallottunk olyan véleményt is, hogy *a régi MSZMP-s módszerek visszacsempészése* figyelhető meg a programban. Sőt, az elvetett demokratikus centralizmust kezdi felváltani papírforma szerint is az *„egocentralizmus"*. Megkopott arcú párt ez — mondta egy küldött —, amely képtelen a *belterjesség ketrecéből* kitörni.

Krausz Tamás történész a *fogyatkozó párttagsággal* kapcsolatban kijelentette: ma, amikor az MDF kétkézzel megragadta a munkástanácsokat és az SZDSZ „csinált" magának egy szakszervezeti ligát, a szocialistáknak látniuk kellene, hogy *egy új baloldali pát fog keletkezni, de nem belőlük, hanem a szakszervezetekből*.

A meghívottként jelen lévő *Nagy Attila* színművész, Bács-Kiskun megyei pártelnök szerint a kormányból áradó *dilettantizmus* ékes bizonyítéka többek között az is, hogy — mint kiderült — a taxis-blokád idején valóban *fegyverrel akart a népre támadni*, és a mostani rendőrségfejlesztés, kommandócsoport-létesítés, s egyéb fegyveres testületi „korszerűsítés" mögött is a várható belső lázadások leverésének szándéka áll. *Ez a kormány fél*, Nagy Attila szerint, de nem valamiféle külső erőtől, hanem az ország népétől.

Vitányi Iván 1991-gyel kapcsolatban megjegyezte: olyannyira új év van a kormány, a nép és a pártok számára is, hogy *ma a múlt sem ugyanaz, mint tegnap volt*, hiszen *Antall József* bombáról, *Csengey Dénes* földrengésről, *Tölgyessy Péter* a hét csapás évéről beszél. A baj csak az — Vitányi szerint —, hogy a békés forradalomnak eme kormánya a fegyverek fenyegetésével akarja az emberekbe fojtani a belső fenyegetettséget. Szó sincs tehát arról, hogy a kormány konstruktív akarna lenni.

Tabajdi Csaba nem jutott túl saját szkepticizmusán, távozása előtt azt mondta, kérdésünkre, hogy kilátástalannak tartja az ország helyzetét, mégpedig azért, mert *a parlamenti pártokat a hatalmi téboly motiválja*, s abban versengenek, ki tud nagyobbat mondani. Sajnos, *nincs egy igazi átütő erejű személyiség* az aktív magyar politikai életben. Egy szétvert országot *vernak még jobban szét a pártok*, akik között — Tabajdi szerint —, a budapesti szocialisták sem jelentenek kivételt. **(szabó)**

Bossányi Katalin:

Az ember csinálja azt, amihez jobban ért

Szombaton, a Magyar Szocialista Párt budapesti pártértekezletén derült ki, *Bossányi Katalin* a közeljövőben lemond képviselői mandátumáról.

Döntését a képviselőnő lapunknak adott nyilatkozatában így indokolta:

— Lemondásomat alapvetően *szakmai* megfontolások motiválják. Köszönettel tartozom a szocialista pártnak, hogy alkalmat adott számomra a tágabban vett *baloldali értékrend* képviseletére, hiszen én egyébként nem vagyok a párt tagja. Háromnegyed év bebizonyította, hogy *nálunk a képviselőség nem egyeztethető össze az újságírással*. Bár megválasztásom után rögtön lemondtam a *Magyar Hírlap* főszerkesztőhelyettesi funkciójáról, továbbra is írtam cikkeket, és emiatt sokféle konfliktusba keveredtem. Ahová írni akartam, idegenkedtek, hogy bizonyára a szocialista pártot képviselem majd cikkemben, s ha megjelent valamim, a frakciótagok részéről tapasztaltam ilyesmit, hiszen írásaimban a *saját*, és nem a frakció véleményét fejtettem ki. Nálunk fejlettebb demokráciákban más a sajtóstruktúra, a képviselőség jobban összeegyeztethető az újságírói objektivitással. Különben is, *az ember csinálja azt, amihez jobban ért:* viszszamegyek a Népszabadsághoz főmunkatársnak.

— *Egy karácsony előtti beszélgetésünkből tudom: ez az elhatározás régebben érlelődik . . .*

— Valóban, én már tavaly augusztusban jeleztem *Pozsgay Imrének* lemondási szándékomat. Ő akkor arra kért, maradjak még egy ideig, hiszen éppen akkor távozott a frakcióból *Ormos Mária* és *Huszár Tibor*. Most úgy érzem, erkölcsileg megtehetem ezt a lépést, hiszen az MSZP parlamenti frakciója szakmailag fölkészült, ütőképes, bár én egy baloldali ellenzéki párttól *keményebb föllépést vártam*. **(török)**

SZDSZ:

Ismét Pető Iván a frakcióvezető

Két új frakcióvezetőségi tag, három „új" alelnök a parlamenti bizottságokban: ez lehetne az SZDSZ paksi frakciós hétvégéjének gyorsmérlege. A kilencvenhármas létszámú, legnagyobb ellenzéki párt frakciójának hetvennyolc tagja vett részt a frakcióvezető személyének megválasztásán.

Pető Iván 39, *Tölgyessy Péter* 32 szavazatot kapott (volt néhány érvénytelen is). Miután Tölgyessy Péter, ha csekély különbséggel is, de alulmaradt Pető Ivánnal szemben, nem vállalta a jelölést a frakció négytagú vezetésében, ahol szintén két új tagot választottak, *Hack Péter* és *Tardos Márton* mellé: *Tamás Gáspár Miklóst* és *Szent-Iványi Istvánt*.

A továbbiakról *Kőszeg Ferenc* informálta lapunkat:

— Tamás Gáspár Miklós és Szent-Iványi István különböző területeken tartózkodik, a jelölés rendszere miatt még jelöltségükről sem tudnak, tehát az ő igenjük hiányzik még, de feltételezem, vállalják a frakcióvezetőségi tagságot.

— *Változik-e az SZDSZ politikája a jövőben?*

— *Lényegében nem.* Pakson *Kis János* vitaindítója után hosszú és színvonalas beszélgetés folyt a belpolitikai helyzetről. Ennek végső kicsengése az, hogy nagyon másképpen nem politizálhatunk, ahogyan eddig is tettük. Tudomásul kell venni, hogy a kormánykoalíciónak erős parlamenti többsége van, s bár *a kormány parlamenti és társadalmi legitimációja között jelentős különbség van*, mégsem lehet olyan elgondolás alapján politizálni, hogy a közeljövőben kormányváltás, vagy új választás lesz. A szabad demokraták tehát hosszú távú ellenzéki politikára rendezkednek be.

— *Milyen változás történt a parlamenti bizottságok SZDSZ-es tagjainak személyében?*

— Három fontosabb változás: *dr. Arató Géza*, a szociális bizottság alelnöke lemondott, helyébe *Solt Ottiliát* választottuk meg. *Ráday Mihály* helyett *dr. Kiss Róbertet* választottuk a környezetvédelmi bizottság alelnökévé, *Nádori László* helyett pedig *Fodor Tamást*, a kulturális bizottság alelnöki posztjára. Ezt azonban még a parlamentnek szentesítenie kell.

— *Sértődött-e Tölgyessy Péter?*

— Nem, elsőként gratulált Pető Ivánnak, és egy nagyon fontos bizottságban, az alkotmányügyiben elvállalta a tagságot.

(török)

Roma Parlament

A száztagú cigányzenekar előadásában a Himnusz nyitotta meg szombaton a Keleti pályaudvar kultúrtermében a *Roma Parlament* első kongresszusát. Ez a fórum a hazai cigányság *egyharmadát* tömöríti magában, így jelenleg a romák legfelsőbb érdekképviseleti, érdekközvetítői, kisebbségvédelmi fóruma.

A kongresszus díszvendége *Göncz Árpád* köztársasági elnök volt, aki köszöntőjében kifejtette, hogy bár sokak szerint nem legitim a Roma Parlament, ő mégis úgy érzi, a *kompetencia* jogát csak maguk a küldöttek, *a kongresszus munkája döntheti el*. Mint mondta, a cigányság sem nyelvében, sem anyagi viszonyait tekintve nem egységes. A kulturális, társadalmi bomlás, mely a hazai gazdasági válság következménye, érzékenyen hat különösen erre a rétegre. Ezért van szükség arra, hogy a cigányság végre *egységesen* fogalmazza meg önmagát — ehhez a munkához kívánt sok sikert a köztársaság elnöke.

A kongresszus a tisztségviselők megválasztásával ért véget.

d. d.

A KDNP kompromisszumképes

A Kereszténydemokrata Néppárt január 19-én tartotta meg idei első intéző bizottsági ülését. A megjelent 45 fő többségében vidéki bizottsági tagnak *Surján László*, a párt elnöke és *Füzessy Tibor*, a parlamenti frakció vezetője adott átfogó tájékoztatást a párt, illetve a frakció munkájáról.

A beszámoló részletesen tartalmazta azokat a gondokat és problémákat, melyek a frakció munkáját nehezítik, és beszélt a frakció munkájának *eredményeiről is*.

A legnagyobb eredménynek azt tartotta, hogy a parlamenti frakciónak sikerült magáról az Országgyűlés és a közvélemény előtt olyan képet kialakítania, amely szerint a KDNP, illetve a frakció békés, *tárgyaló- és kompromisszumképes*.

A KDPN intéző bizottsága ezen kívül megtárgyalta a párt 1991 évi *költségvetésének* irányelveit és határozatot hozott arról, hogy a párt *országos választmányát* március 16—17-ére összehívja.

FIDESZ PARLAMENTI FRAKCIÓ

Háromnapos ülést tartott a hét végén Sopronban a Fidesz parlamenti frakciója. Vasárnap, az ülést követő sajtótájékoztatón, Orbán Viktor frakcióvezető bejelentette: a frakció vezetésében nem történt változás.

JÁD VÁSEM-KITÜNTETÉSEK

A jeruzsálemi Jád Vásem Intézet elismerő oklevelet és emlékérmet adományozott olyan magyar állampolgároknak, akik a II. világháború alatt zsidó származású emberek életét mentették meg.

SZOCIÁLDEMOKRATA KÉZFOGÓ

A Magyarországi Szociáldemokrata Párt Veszprém megyei szervezeteinek tisztújító ülésén, Ajkán, több mint fél év óta először vett részt közös rendezvényen az itt is szétszakadt párt két szárnya, nevezetesen a Petrasovits-hívők és a szakszervezeti frakcióhoz tartozók.

HÉTFORDÍTÓ

A szereptévesztés mágiája

Már nem hiszek a politikusok álmaiban. Talán azért sem, mert az elmúlt hatvanvalahány év alatt kiderült, hogy a legtöbb politikai, politikusi álom csak szélhámosság.

Álmokat, illúziókat harsogó-hangosító politikusokból most sincs hiány. Sőt, kifejezetten szaporodnak az olyasfajta politikusok, akik, miután belekóstolnak a hatalomba, rögvest feledik a jövendölő álmaikat. Némiképpen átigazítva *Megyesi Gusztáv* mondatait (kitűnő, *Tizedelve* című cikke a legfrissebb *Élet és Irodalomban* olvasható), a mostani legtöbb főnök egyfajta szereptévesztés áldozata. Egyikük, másikuk a hatalom és a pénz birtokában nemhogy amerikai csodamenedzsernek, de már egyenesen *gróf Széchenyi Istvánnak* képzeli magát, holott talán a lovakhoz sem ért. Pláne nem ért — mondjuk —, a gőzhajóhoz.

Ki léphet be a vagyonosok klubjába?

Őszintén mondom, nagyon hálás vagyok Megyesi Gusztávnak. És nemcsak azért, mert szellemes, okos írásával szinte „elrángatott" a televízió és a rádió mellől, a lopakodó bombázók, rakétariadók, vegyifegyverek, merényletek iszonyatából —, hanem mert helyettem is gondolkodott. S megírta mindazt, ami sokunkat, kisebb-nagyobb eltéréssel, de egyfolytában foglalkoztat.

Mert ugye —, ha hinni lehet a szakembereknek —, az eredeti tőkefelhalmozás korát éljük. *„Most szedi meg magát az, aki megszedheti, és aki most nem szedi meg magát, az már nagy valószínűséggel nem is fogja."* Következésképp: az ország lakósainak egytizede egyre gazdagabb lesz. A többi ember pedig visszazuhan oda, ahonnét őse jött. A lehető legnagyobb szegénységbe.

Na, de ki kaphat belépőjegyet — variálom tovább Megyesi gondolatait —, a pénzforgató újgazdagok klubjába? Szerintem az, aki már eddig is, valamilyen formában belépett. Akár ügyes, vagy ügyeskedő vállalkozóként. Akár jószimatú sorbaállóként. Mert ugye sokan vannak olyanok is, akik az országos méretű váltólázban jó előre megorrolták, hogy melyik pártkasszánál osztogatják majd az új pozíciókat. És akkor még nem beszéltem azokról, akik az átkos pártállami időkben begyűjtött hazai és nemzetközi kapcsolataikat éppen most kamatoztatják a különböző amerikai, angol, francia (stb.) vegyes vállalatok vezérigazgatói székében. S már dollárban számlálják fizetésüket.

Itt már nincs hely a bérből, azaz kevéske fizetésből élőknek!

Persze én sem állítanám, hogy a már kialakult újgazdag osztály valamennyi tagja megátalkodott gonosz, avagy hülye és bunkó lenne. *„Csak éppen, mint réteg* — és ebben is igaza van Megyesi Gusztávnak —, *nem egy normálisan működő társadalom törvényéből alakult ki."*

Úgyhogy ne beszéljünk esélyegyenlőségről. Mert ilyen aztán nincs. A szegényember, már ha elég naiv, legfeljebb azért fohászkodhat, hogy a mai gazdag legyen még gazdagabb. Akkor talán adózik az ínségesekért is.

Mondhatnák Kedves olvasóim, hogy mindez *„tiszta demagógia"*. Aminthogy az éppen felülllévők szemében az iménti szöveg csakugyan demagógia. Mert nézőpont kérdése minden.

Küzdelem a vasfüggöny mögött

Nézzük például a kisgazdák pártját. Most, hogy elolvastam (és ezennel szíves figyelmükbe jánlom) *Nagy Ferenc Küzdelem a vasfüggöny mögött* című önéletírását —, aligha szabadulhatok a gondolattól, hogy a kommunisták legjobb magyar taníványai éppen a mai kisgazdák. Már ami a módszert, a stílust illeti.

Ugyanis, Nagy Ferenc, az 1945-ös választáson abszolút győzelmet elért Kisgazdapárt vezető egyénisége (később miniszter) —, erejének, tudásának legnagyobb részét arra fordította, hogy „leszerelje" a kisebbségben lévő kommunisták célratörő hatalmaskodását. Persze, Nagy Ferenc, a földmunkásból lett kiváló értelmiségi, akkor még nem tudhatta, hogy ezt a játszmát, nem is Rákosi, de még csak nem is *Puskin* nagykövet, *Vorosilov* marsall, vagy *Szviridov* altábornagy irányítja, hanem *Sztálin*. A mindenható *Koba*, aki kremli dolgozószobájában, már jóelőre megírta a kelet-európai polgári demokráciák felszámolását célzó politikai forgatókönyvet.

S mi a helyzet a mai Kisgazdákkal? Felébredvén negyvenvalahány éves álmukból —, a szereptévesztés lázában élnek. Kisebbségben is a többségi akarat tulajdonosainak képzelik önmagukat. Mint hajdanán a kommunisták.

Se Szent György, se sárkány

Meglehet, mindez onnan ered, hogy a mai kisgazdáknak nincs Nagy Ferenchez mérhető, kiemelkedő vezető egyénisége. Csak *Torgyán Józsefek*, marakodó vezérecskék vannak, akiknek hangja ugyan erős, de bölcsességük, politikai érzékük abszolút hibádzik... Nemcsak én mondom, hanem *Sükösd Mihály* is, aki Nagy Ferenc könyvével kapcsolatos rádiójegyzetében a következőket mondta: *„...a mai Kisgazdapárt elszégyellheti magát, ha ennek az 1945 és 1947 közötti Kisgazdapártnak a történetére és főként a figuráira tekint"*.

De hát, hol vannak ma már az igazi, küldetéses emberek, a valahai Szent György lovagok, akik megmérkőznének még a sárkánnyal is. Persze, manapság már a sárkányok sem igaziak. Mint *Weöres Sándor Szent György és a sárkány* című művében, melyet ezen a héten a rádióban hallhatunk.

Mellesleg Weöres Giorgo lovagja (a későbbi Szent György) amúgy jámbor alak, szent naivitásában még azt sem veszi észre, hogy a sárkány nem is létezik. Csak kitaláció, afféle hatalmi mitológia, amellyel kordában lehet tartani a „félbarbár városországot".

Ha pediglen se Szent György, se sárkány — többnyire elmarad a feltámadás is...

Gantner Ilona

Beszélgetés Páskándi Gézával

Pátosz nélkül

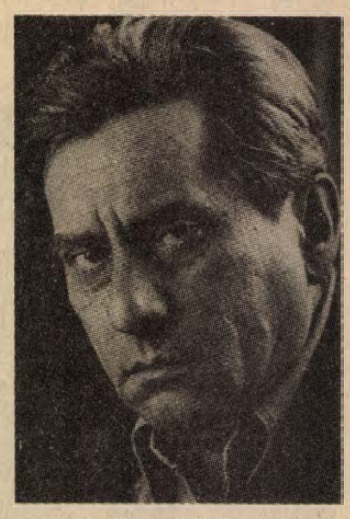

Ellentétben a tollforgatók nem kis hányadával, Páskándi Gézának nincs miért önvizsgálatot tartania. Bizonyság rá a szomorú életrajzi „adalék": hatéves romániai börtönfogsága, az 56-os események után, melyet azért mértek rá, mert egyebek közt a kolozsvári Bólyai Egyetem autonómiájáért szállt síkra. És bizonyság rá, hogy lírájának, drámairodalmának merész témái, ellenzéki gondolatai miatt sosem alkalmazták a romániai magyar sajtóban. Volna hát erkölcsi alapja érdemeire hivatkozni, „kioktatni", ahogy ma sokan teszik. Mégsem áll be a mellveregetők, vagy a „feszítsd meg"-et kiáltók kórusába.

— Jól tudom, mire kényszerültek az elmúlt negyven év alatt *Közép-Kelet-Európában* az emberek, semhogy sommásan ítélkeznék fölöttük. Sokkal szövevényesebb volt az egyén sorsa, mintsem érvényes volna az általános ítélkezés, ami ugyanis oda vezetne, mint a régi ideológia. *Sajnos, a magyar közvélemény ma nem két, hanem százkét táborra szakadt.* Ez annál is aggasztóbb, mert vannak olyan országos ügyek, amelyekért egy emberként kellene kiállni, hogy egyebet ne mondjak, a határon túli magyarság kérdésében.

— Földik és kollégák vagyunk, mindketten jól ismerjük az erdélyi színházi műhelyek szellemét, ami igencsak eltér a német hagyományok szabta magyarországi színházi mentalitástól. Megkérdezném, hogyan élted meg a váltást, hiszen beérkezett drámaíróként települtél át Budapestre?

— Nehéz volt lelkileg átállani. Magad is jól tudod, Erdélyben a színház megőrizte szakrális jellegét. *Az anyanyelv temploma is volt egyben. Az itteni színházakban ez a szellem kihalt.* Meglehet, patetikusan hangzik, de ha valaki nehezményezi a visszafogott, férfias pátoszt, annál több esélyt ad annak, hogy ez a pátosz felerősödik és olyan felhangokat szabhat, amelyek ön- vagy közpusztítóak. Jómagam iróniával, groteszk látásmóddal iparkodom ellensúlyozni, ez a hangvétel ugyanis sokkal jobban hat, mint egy önmaga karikatúrájává váló patetikus magatartás.

— A magyarországi színházi hagyományokat nem itatta át a groteszk szemlélet. Hogyan honosodik meg itt egy abszurd iróniához vonzódó drámaírói alkat?

— Amikor átjöttem, történelmi drámaíróként könyveltek el. Közrejátszott ebben talán az is, hogy annak idején kultúrpolitikai körök a jobbik „rosszként" fogadták az én történelmi drámáimat *Illyés Gyula* vagy *Németh László* hasonló témájú színpadi műveivel szemben. Ugyanakkor nem akarták tudomásul venni színházi groteszkjeimet. „Abszurdoid" műfajaim teljességgel kiszorultak a színpadról. *Én ezt sosem panaszoltam föl, de nincs miért tagadnom, hogy abszurd drámaíróként méltánytalanul mellőztek. Ennek természetesen politikai okai is voltak.* Én ugyanis nem a hetvenes évek divatáramlata nyomán kezdtem abszurdot írni, hanem jóval korábban, az ötvenes években is jelentek meg hasonló írásaim, ami sehogyan sem esett egybe a kultúrpolitika uniformizáló törekvéseivel.

— Milyen jövő vár szerinted a magyar drámára?

— Aki a pokolban él, az idilli mesejátékot szeretne látni. Ez ad számára megnyugvást, reményt. Épp ezért egy költői, időtlen színháznak jósolok esélyeket. *Olyan irodalomnak lehet jövője, amely elvonatkoztat a konkrét, földrajzi politikumtól, amelyet átitat a humor, az irónia.* S ez a groteszk irodalom reneszánszát is jelentheti. Senki sem megy manapság azért színházba, mert ott szabadabb véleményt hallhat a világról, mint hajdanán. Ma már csak a költészet, *a szellemi újdonság* lehet igazán vonzó, amit nem kap meg a néző a napi sajtóban. A nyomorúságot rögzítő realizmusnak egyre kevesebb esélye van a színpadon, fölvállalják ezt a dokumentális műfajok. *Az embereket a jövő érdekli és nem a kimerített politikai félmúlt, vagy a nyomorúságos jelen.* A színháznak tehát ama bizonyos „örök emberi", meg a realizmustól elemelkedő költői groteszk stilizáció felé kell elmozdulnia. Oly módon, hogy az éltető gyökereitől ne szakadjon el.

Metz Katalin

Egy perc

Tímár Évával

Tímár Éva nyolc évvel a Csiszár Imre nevével jegyzett Peer Gynt miskolci produkcióját követően, most ismét Aase anyó szerepére készül a budapesti Nemzetiben.

— Érez-e különbséget?

— Magánemberként igen, hiszen akkor még élt az édesanyám. Mint színésznő nem, mert nekem a színház itt is, ott is ugyanazt jelenti. A szerepről csak annyit, hogy nagyon az elején vagyok még, de természetesen más lesz, mint akkor volt. Jó érzés ugyanazzal a rendezővel dolgozni és legalább annyira inspiráló, hogy teljesen más alkatú Peer édesanyja lehetek a színpadon.

— Ön az SZDSZ jelöltjeként indult a választásokon Miskolcon. Úgy gondolom, most sem határolja el magát teljesen a politikától.

— Szimpatizánsként indultam, nem vagyok párttag és nem okoz lelki traumát, hogy nem ülök a Parlamentben. Hálás vagyok viszont a sorsnak, hogy új barátokat szerezhettem a választások idején, Miskolcon. Az Öböl-háború ténye akkor is felkavarna, ha nem lennék fokozottan érzékeny a politikai eseményekre. Hogy milyen kiutat látok? Erre nehéz válaszolni, most iszonyatot érzek és mihamarábbi békét remélek. Ezzel minden józan gondolkodású ember így van. Különösen, ha gyereke is van.

— Tímár Éva, amint a Nemzeti Színházhoz került, új feladatot kapott. Tanít.

— Igen, tanítok a 25 éve létező Nemzeti Stúdióban. Színpadi beszédre szoktatom azt a tíz-tizenkét másodéves fiatalt, aki erre tette fel az életét. Sohasem csináltam, örömmel kezdtem és nagy lelkiismeretfurdalásom van. Ide egész ember kell, s én bárhogy is igyekszem, kevés rá a nap huszonnégy órája. Mert közben játszom, próbálok, szinkronizálok, filmezek.

— Kevés művész mondhatja el ezt magáról mostanság.

— Örülök a lehetőségnek. De gyakran jó lenne megsokszorozódni. A Guldenburgok örökségének grófnőjét újra én szinkronizálom. Foglalkoztat a rádió is. Most pedig a főiskolára megyek, megbeszélésre. Filmforgatásra kértek fel a növendékek.

Várhegyi Andrea

Filmvetítők Hargitának

Nyolcvannégy, tizenhat milliméteres vetítőgépet, videokamerákat és monitorokat indítottak útnak a *Máltai Szeretetszolgálat* zászlaja alatt *Kaposvárról Hargitába*. Az akcióban részt vett a somogyi TIT Alapítvány, az Erdélyi Baráti Kör, és a Somogy Megyei Moziüzemi Vállalat.

Hargitának jól jött a segítség. Mint az ottani forgalmazó vállalat vezetője elmondta, a most megkapott gépekkel remélhetőleg egyre több magyar filmet tudnak majd bemutatni. A romániai filmfőhatóság nemrégiben engedélyezte, hogy a megyei filmforgalmazók önállóan vehessenek filmeket.

Liv Ullman nagymamaregénye

A világhírű norvég filmszínésznő, *Liv Ullman* újabb szerepére készül, amelyet ezúttal az élet rendez: 23 éves lánya nemsokára unokával ajándékozza meg.

A nagymamaság gondolata már annyira foglalkoztatja Liv Ullmant, hogy elhatározta: harmadik könyvét az unokájáról írja majd. Az első kettőt, a *Választást* és a *Változások* címűt eddig húsz nyelvre fordították le, s nyilván a képzeletben már megszületett harmadik kötet is nagy sikert arat majd.

S nem csupán *Norvégiában* és *Svédországban* számíthat Liv Ullman a babérokra, hanem a világ nagyon sok országában. Mert Liv Ullman már születésétől fogva *„internacionalista"* pályát futott be. *Tokióban* született 1938. december 16-án, *Londonban* járt iskolába, s itt ismerkedett meg a színészi szakmával, majd *Oslóban* aratta az első sikereket a színpadon. A premieren az *Anna Frank naplójában* szerepelt, s legutóbbi filmjében, a *Rózsakertben* is a fasizmus elleni kíméletlen harc áll a középpontban.

1966-ig már szinte valamennyi klasszikus szerepet eljátszhatta, amiről egy színésznő álmodozhat, a norvég televízióban is ünnepelt sztárként dolgozott, s túl volt első filmszerepén is, amelyet a *Rövid nyárban* alakított. Ám az igazi változások esztendejét 1966 hozta, amikor *Ingmar Bergman* főszerepet kínált neki a *Persona* című alkotásában. Bergman később elismerte, hogy a számára teljesen ismeretlen Livvel kockáztatott, de a siker őt igazolta.

A svéd premier óta több mint húsz film van Liv Ullman háta mögött, s a dicsőség *Svédországtól Anglián* és *Németországon* át az *Egyesült Államokig* kíséri, ahol 1985 óta él bostoni üzletember férjével. Habár állandóan bombázzák a különböző forgatási ajánlatokkal, Liv Ullman a közelmúltban így nyilatkozott: *„Ha az ember már túljutott életének és pályájának a felén, már nem elégedhet meg kizárólag szerelmes nők alakításával. Valami több kell, olykor ki kell bújni a színésznő bőréből."*

Liv Ullman esetében ez azt jelenti, hogy az emberi jogok harcosaként utazik a világban, konferenciákon, szemináriumokon szólal fel, aktívan dolgozik az *ENSZ Gyermekvédelmi Alapjánál*, az *UNICEF*-nél, s változatlan hévvel küzd az újfasizmus előretörése ellen. Egy ezzel kapcsolatos kérdésre Ullman azt válaszolta: *„Egyesek úgy gondolják, unalmas állandóan a fasizmus veszélyeire figyelmeztetni. Nos, ezek az emberek nem is sejtik, hogy éppen napjainkban milyen rohamosan növekszik a veszély..."*

Sz. Cs.

Szép szóval — *S(z)amara*

Abban az időben, amikor még nem volt magnó és diszkó, gyakori társasjátéka volt az ifjúságnak a „Hogy tetszik?". Abból állt, hogy egy önként vállalkozó vagy kisorsolt személynek a különböző válaszok alapján ki kellett találnia a rejtvényként feladott szót. Tehát egy fordított barkochbázás a játék lényege, melyben nem a válaszok, hanem a kérdések voltak sablonosan kötöttek. Hogy a megfejtés nehezebb, a játék színesebb legyen, a rejtvényszó gyakran többféleképpen értelmezhető, azaz többjelentésű, de azonos alakú volt. Pl. *körte*. Hogy tetszik? — Ha édes (ti. a gyümölcs) — hangzott az egyik válasz — Ha nem vakít (ti. a villanyégő) — így a másik.

Könnyű volt ilyen feladatokat adni, hiszen sok azonos alakú szó (homonima) él a nyelvben. Az alaki egyezés lehet véletlen. Például *ég* főnév (‚mennybolt') és *ég* ige (‚tüzet fogott'); *ár* (‚szúró szerszám'), *ár* (‚áramló víztömeg'). Keletkezhet azonosalakúság (homonimia) úgy is, hogy egy szó ragozása, toldalékolása során válik valamely más szóval azonos hangzásúvá : *török* (népnév), *török* (a tör ige első személyű alakja). Az sem ritka eset, hogy két szó kiejtése azonos, írása eltérő: *vág* (ige), *Vág* (folyónév); *hely* (főnév), *hej* (indulatszó).

Az azonos alakú szavak olykor közeli rokonságba kerülnek a többjelentésű szókkal. Ilyen az előbb említett *körte* esete, ahol nyilvánvaló a hasonlóságon alapuló jelentésátvitel. A fogalmi összefüggések újabb és újabb jelentésárnyalatot, elkülönülő, majd önállósuló változatot hozhatnak létre. A *zöld* szó elsősorban színjelölő melléknév. De jellemzője a fejletlen gyümölcsnek is, így gyakran használjuk ‚éretlen' jelentésben. (Előfordul ugyan, hogy valamilyen gyümölcs éretlen állapotában nem zöld színű. Ilyen a szilva. Ezért mondhatjuk: a kék szilva piros, mikor zöld.) Az éretlenséget emberre vonatkoztatva lesz valaki zöld, azaz értelmetlen, sületlen (beszédű), összetételben *zöldfülű*.

Az alaki egyezés a nyelvhasználatban nem, vagy csak igen ritkán okoz zavart, hiszen a szövegösszefüggés, a beszédhelyzet megmutatja a hangsor érvényes jelentését. Csak egészen kivételes az olyan félreértés, mint amikor az egyszerű falusi lányt megbízta gazdasszonya, hogy vegyen egy kiló spárgát, és főzze jó puhára. (A vetemény helyett vásárolt zsineg sehogy sem akart megpuhulni.) Ez a kis példa arra mutat, hogy az azonosalakúságban sok lehetőség rejlik a játékos vagy költői felhasználásra.

Hálás talaja a tréfás nyelvi leleménynek a különböző nyelvek közti homonimia. Például a németnek *víz* (Wiese) a rétje, *háj* (Heu) a szénája, mégis *rossz* (Ross) a lova. Természetes, hogy a költészetben sem ritka az azonosalakúság stilisztikai, hangulatfokozó képességének kiaknázása. József Attila „Döntsd a tőkét..." kifejezésében például egybefonódik a *tőke* szó erdészeti és gazdasági vonatkozású jelentése.

Az azonosalakúság különféle típusai keveredhetnek, társulhatnak is. A véletlen egyezésen alapuló, kiejtési és nyelvek közötti homonimia egyszerre jelentkezik annak a magyar autósnak a szavaiban, aki így üdvözölte új kocsiján érkező bécsi barátját: Persze, az osztrák sógor Mercedesen jár, a szegény magyarnak bezzeg nincs luxuskocsija, legfeljebb egy rossz kis *szamara* (Samara).

Benkő László

Az Üdülési Főigazgatóság és a Népszava szolgáltatása

Hol van még szabad beutaló?

Az Üdülési Főigazgatósággal közös szolgáltatás keretében rendszeresen közzétesszük: hol, melyik üdülőben van még hely. Célunk, hogy az üdülők valamennyi helyét egész éven át vegye igénybe a tagság, ne maradjanak kihasználatlanul a lehetőségek. Az itt felajánlott beutalókat az olvasók — aktív dolgozók és nyugdíjasok — igényelhetik a felajánló szakszervezetektől.

(Az olvasók rendelkezésére áll még az Üdülővendégszolgálati Iroda, amelyet hétfőn, szerdán, pénteken, 9—12 óra között, személyesen is felkereshetnek. Címe: Budapest VI., Dózsa György út 84/b., IV. emelet 33. ajtó.)

Januári egyhetes, gyógy- és magaslati, valamint január—februári, kéthetes, balatoni és háromhetes szanatóriumi beutalók igényelhetők az ÜVSZI-nél, az 1532-900/364 telefonon.

Február eleji, gyógy- és magaslati beutalók igényelhetők a közlekedési-szakszervezetben, a 1138-466 telefonon.

PÉCS, Kikelet üdülő, házaspári beutaló, II. osztály, 14 napos, január 25.—február 7-ig, 3 db. A beutaló térítési díja 4480 forint. Igényelhető a KER. SZ. SZ.-nél, a 1314-782, az ÜVSZI-nél, a 1532-900/291 telefonon.

SIÓFOK, Ezüstpart üdülő, házaspári beutaló, I/A osztály, 14 napos, február 1—14-ig, 3 db. A beutaló térítési díja 5880 forint. Igényelhető a Csomagolóanyag Gyárnál 2514-288/12, a textilesszakszervezetben, a 1420-357, vagy a 1123-868 telefonon.

BAKONYBÉL, Hotel Bakony, házaspári beutaló, III. osztály, 14 napos, január 24.—február 6-ig, 9 db. A beutaló térítési díja 3640 forint. Igényelhető a vasasszakszervezetben, a 1135-200/255, a KSZSZ-ben, a 1138-466/137, a KER. SZ. SZ.-ben, a 1314-782 telefonon.

BAKONYBÉL, Hotel Bakony, egyéni beutaló, III. osztály, 14 napos, január 24.—február 6-ig, 2 db. A beutaló térítési díja 1820 forint. Igényelhető a vasasszakszervezetben, a 1135-200/255 telefonon.

BAKONYBÉL, Hotel Bakony, egyéni beutaló, II. osztály, 14 napos, február 7—20-ig, 2 db. A beutaló térítési díja 2240 forint. Igényelhető a vasasszakszervezetben, a 1135-200/255 telefonon.

BAKONYBÉL, Hotel Bakony, házaspári beutaló, III. osztály, 14 napos, február 7—20-ig, 6 db. A beutaló térítési díja 4480 forint. Igényelhető a vasasszakszervezetben, a 1135-200/255, a textilesszakszervezetben, 3640 forintért, a 1420-357 telefonon.

SOPRON, Hotel Szieszta, házaspári beutaló, I/A osztály, 14 napos, február 6—19-ig, 2 db. A beutaló térítési díja 6440 forint. Igényelhető a vasasszakszervezetben, a 1135-200/255 telefonon.

SOPRON, Pedagógus üdülőszálló, házaspári beutaló, I/A, osztály, 7 napos, január 22—28-ig, 1 db. A beutaló térítési díja 3220 forint. Igényelhető az ÜVSZI-nél, a 1532-900/291 telefonon.

SOPRON, Pedagógus üdülőszálló, házaspári beutaló, II. osztály, 14 napos, január 29.—február 11-ig, 1 db. A beutaló térítési díja 4480 forint. Igényelhető a KER. SZ. SZ.-ben, a 1314-782 telefonon.

GALYATETŐ, Nagyszálló, házaspári beutaló, I/A osztály, 14 napos, február 7—20-ig, 4 db. A beutaló térítési díja 6440 forint. Igényelhető a vasasszakszervezetben, a 1135-200/255 telefonon.

GALYATETŐ, Nagyszálló, egyéni beutaló, I/A, osztály, 14 napos, február 7—20-ig, 4 db. A beutaló térítési díja 3220 forint. Igényelhető a vasasszakszervezetben, a 1135-200/255 telefonon.

MÁTRAFÜRED, Hegyalja üdülő, házaspári beutaló, II. osztály, 7 napos, január 23—29-ig, 2 db. A beutaló térítési díja 2240 forint. Igényelhető az ÜVSZI-ben, az 1532-900/291 telefonon.

MÁTRAFÜRED, Hegyalja üdülő, házaspári beutaló, I. osztály, 14 napos, január 30.—február 12-ig, 11 db. A beutaló térítési díja 5320 forint. Igényelhető a vasasszakszervezetben, a 1135-200/255, a KER. SZ. SZ.-ben, a 1314-782 telefonon.

MÁTRAFÜRED, Hegyalja üdülő, egyéni beutaló, II. osztály, 14 napos, január 30.—február 12-ig, 1 db. A beutaló térítési díja 2240 forint. Igényelhető a textilesszakszervezetben, a 1420-357 telefonon.

MÁTRAHÁZA, Hotel Pagoda, egyéni beutaló, I. osztály, 14 napos, január 31-től február 13-ig, 1 db. A beutaló térítési díja 2260 forint. Igényelhető az EDSZ Nógrád Megyei Szövetségén, a 32-17-244 telefonon.

MISKOLCTAPOLCA, Kikelet panzió, házaspári beutaló, I. osztály, 14 napos, január 24.—február 6-ig, 1 db. A beutaló térítési díja 5320 forint. Igényelhető a Ker. SZ. SZ.-ben, a 131-4782 telefonon.

MISKOLCTAPOLCA, Kikelet Panzió, egyéni beutaló, I. osztály, 14 napos, január 24.—február 6-ig, 3 db. A beutaló térítési díja 2660 forint. Igényelhető a KER. SZ. SZ.-ben, a 1314-782 telefonon.

MISKOLCTAPOLCA, Kikelet Panzió, házaspári beutaló, I. osztály, 7 napos, január 31.—február 6-ig, 1 db. A beutaló térítési díja 2660 forint. Igényelhető a KER. SZ. SZ.-ben, a 1314-782 telefonon.

MISKOLCTAPOLCA, Kikelet Panzió, házaspári beutaló, I. osztály, 14 napos, február 7—20-ig, 5 db. A beutaló térítési díja 5320 forint. Igényelhető a vasasszakszervezetben, a 1135-200/255 telefonon.

MISKOLCTAPOLCA, Kikelet Panzió, egyéni beutaló, I. osztály, 14 napos, február 7—20-ig, 5 db. A beutaló térítési díja 2660 forint. Igényelhető a vasasszakszervezetben, a 1135-200/255, a textiles-szakszervezetben, 1420-357 telefonon.

LILLAFÜRED, Palota Szálló, egyéni beutaló, I. osztály, 14 napos, január 30.—február 12-ig, 1 db. A beutaló térítési díja 2660 forint. Igényelhető a KER. SZ. SZ.-ben, a 1314-782 telefonon.

SZILVÁSVÁRAD, Hotel Szilvás, házaspári beutaló, I. osztály, 14 napos, január 23.—február 5-ig, 1 db. A beutaló térítési díja 5320 forint. Igényelhető a vasasszakszervezetben, a 1135-200/255, a bőrösszakszervezetben, 4480 forintért, a 1429-977 telefonon.

SZILVÁSVÁRAD, Hotel Szilvás, házaspári beutaló, I. osztály, 14 napos, február 6—19-ig, 2 db. A beutaló térítési díja 5320 forint. Igényelhető a vasasszakszervezetben, a 1135-200/255, a bőrösszakszervezetben, 4480 forintért, a 1429-977 telefonon.

SZILVÁSVÁRAD, Hotel Szilvás, egyéni beutaló, I. osztály, 14 napos, február 6—19-ig, 1 db. A beutaló térítési díja 2660 forint. Igényelhető a textilesszakszervezetben, a 1420-357 telefonon.

HOLLÓHÁZA, Kastélyszálló, egyéni beutaló, II. osztály, 14 napos, január 31.—február 13-ig, 4 db. A beutaló térítési díja 2440 forint. Igényelhető a KER. SZ. SZ.-ben, a 1314-782, a vasutas-szakszervezetben, a 1422-127 telefonon.

BUDAPEST, Rózsadomb üdülő, házaspári beutaló, I/A osztály, 14 napos, február 1—14-ig, 11 db. A beutaló térítési díja 6440 forint. Igényelhető a vasasszakszervezetben, a 1135-200/255, a bőrösszakszervezetben, a 1429-977 telefonon.

BUDAPEST, Nyomdász üdülő, házaspári beutaló, II. osztály, 14 napos, január 31.—február 13-ig, 7 db. A beutaló térítési díja 4480 forint. Igényelhető a vasasszakszervezetben, a 1135-200/255, a KER. SZ. SZ.-ben, a 1314-782, a vasutas-szakszervezetben, a 1422-127 telefonon.

HÉVÍZ, Helios Gyógyüdülő, házaspári gyógybeutaló, I/A osztály, 14 napos, január 24.—február 6-ig, 8 db. A beutaló térítési díja 6440 forint. Igényelhető a vasasszakszervezetben, 1135-200/255 telefonon.

HÉVÍZ, Helios Gyógyüdülő, házaspári gyógybeutaló, I/A osztály, 14 napos, február 7—20-ig, 7 db. A beutaló térítési díja 6440 forint. Igényelhető a vasasszakszervezetben, 1135-200/255 telefonon.

HÉVÍZ, Postás üdülő, házaspári gyógybeutaló, II. osztály, 7 napos, január 24—30-ig, 2 db. A beutaló térítési díja 2240 forint. Igényelhető az ÜVSZI-nél, a 1532-900/291 telefonon.

HÉVÍZ, Postás üdülő, egyéni gyógybeutaló, II. osztály, 7 napos, január 24—30-ig, 2 db. A beutaló térítési díja 1120 forint. Igényelhető az ÜVSZI-nél, a 1532-900/291 telefonon.

HÉVÍZ, Panoráma üdülő, házaspári gyógybeutaló, I/A. osztály, 14 napos, január 31.—február 13-ig, 1 db. A beutaló térítési díja 6440 forint. Igényelhető a Tudoszban, a 1384-287 telefonon.

HÉVÍZ, Hotel Panoráma, házaspári gyógybeutaló, I/A osztály, 14 napos, január 31.—február 13-ig, 15 db. A beutaló térítési díja 6440 forint. Igényelhető a vasasszakszervezetben, a 1135-200/255 telefonon.

HÉVÍZ, Hotel Flavius, egyéni gyógybeutaló, II. osztály, 14 napos, január 23.—február 5-ig, 1 db. A beutaló térítési díja 2240 forint. Igényelhető a KER. SZ. SZ.-ben, a 1314-782 telefonon.

HÉVÍZ, Hotel Flavius, házaspári gyógybeutaló, I. osztály, 14 napos, február 6—19-ig, 12 db. A beutaló térítési díja 5320 forint. Igényelhető a vasasszakszervezetben, a 1135-200/255, a textilesszakszervezetben, 4480 forintért, a 1420-357 telefonon.

HÉVÍZ, Hotel Flavius, egyéni gyógybeutaló, I. osztály, 14 napos, február 6—19-ig, 8 db. A beutaló térítési díja 2660 forint. Igényelhető a vasasszakszervezetben, a 1135-200/255 telefonon.

HÉVÍZ, Napfény üdülő, házaspári gyógybeutaló, I. osztály, 14 napos, január 23.—február 5-ig, 1 db. A beutaló térítési díja 5320 forint. Igényelhető a Pest megyei TSZB-nél, a 1182-990 telefonon.

BALATONFÜRED, Hotel Fortuna, házaspári gyógybeutaló, I. osztály, 14 napos, január 24.—február 6-ig, 5 db. A beutaló térítési díja 5040 forint. Igényelhető az ÜVSZI-nél, a 1532-900/393 telefonon.

BALATONFÜRED, Hotel Fortuna, egyéni gyógybeutaló, I. osztály, 14 napos, január 24.—február 6-ig, 5 db. A beutaló térítési díja 2520 forint. Igényelhető az ÜVSZI-nél, a 1532-900/393 telefonon.

BALATONFÜRED, Horizont hotel, házaspári beutaló, III. osztály, 14 napos, január 24.—február 6-ig, 3 db. A beutaló térítési díja 3640 forint. Igényelhető az ÜVSZI-nél, a 1532-900/393 telefonon.

BALATONFÜRED, Horizont hotel, egyéni beutaló, III. osztály, 14 napos, január 24.—február 6-ig, 5 db. A beutaló térítési díja 1820 forint. Igényelhető az ÜVSZI-nél, a 1532-900/393 telefonon.

GYULA, Hotel Erkel, házaspári gyógybeutaló, I/A, osztály, 14 napos, január 30.—február 12-ig, 7 db. A beutaló térítési díja 6440 forint. Igényelhető a vasasszakszervezetben, a 1135-200/255, a közszolgálati-szakszervezetben, a 1384-286 telefonon.

Forgalmi áras térítés mellett igényelhetők:

MISKOLCTAPOLCA, Kikelet Panzió. Telefon: 06-46-66811. Igényelhetők egy- és kétágyas, fürdőszobás szobák, január 31-ig, személyenként és naponta 712 forintért, teljes ellátással. Ugyanitt, igényelhetők kétágyas, pótágyazható, fürdőszobás szobák, június 1.—augusztus 31-ig, csoportok számára, személyenként és naponta 800 forintért, teljes ellátással.

Botos Katalin változatlanul optimista

Mimózalelkű „tank"

A kormány összetételének változtatása során egy jól ismert pénzügyi szakember is miniszter lett. Tárca nélküli. Egy ellenzéki képviselő az idei költségvetés vitájában azzal a hasonlattal élt, hogy Rabár Ferenc — a volt pénzügyminiszter — volt az a vadász, aki a törvényjavaslattal elment „vadászni", Botos Katalin a törvénytervezetet „meglőtte". Az új miniszter, Kupa Mihály, „megsütötte", s a magyar nép pedig az egészet kénytelen-kelletlen „megeszi".

Botos Katalin, a szókimondásáról ismert új tárca nélküli miniszter elmesélte: munkakörének „megfogalmazása" tulajdonképpen a saját ötlete volt, ami a miniszterelnöknél, mint döntése is bizonyítja, meghallgatásra talált.

Az Ön feladatköréről nagyon keveset tudunk. Miért volt szükséges megosztani a pénzügyi tárcát?

— Az Országos Tervhivatal megszűnésével a nemzetgazdaság egészével foglalkozó számítások is a Pénzügyminisztérium hatáskörébe kerültek. Az így megnövekedett feladatok túlzottan megterhelték a minisztérium — lényegében egy *gazdasági csúcsminisztérium* — munkáját.

Vagyis az úgynevezett monetáris szféra felügyeletét Ön kapta meg ...

— Igen, s ebben nincsen semmi rendkívüli. A *bankfelügyelet* jogi helyzete az egyes országokban különböző. Például az NSZK-ban a kormány javaslatára, a jegybank meghallgatása mellett, a bankfelügyelet vezetőjét a köztársasági elnök nevezi ki. A hazai jegybanktörvény tervezetét vitatva, azzal gyakorlatilag mindenki egyetértett, hogy a bankfelügyelet a kormány alá tartozzék. A kormányon belüli *munkamegosztás* értelmében az én területem a pénz- és tőkepiachoz kapcsolódó feladatok végzése lett.

A jegybank hol fog elhelyezkedni a magyar pénzügyi intézményrendszerben?

— A készülő jegybanktörvény értelmében a központi bank *független*, a parlamentnek felelős intézmény lesz; a *monetáris politika* irányítója. Ez nem azt jelenti, hogy a kormány és a jegybank nem hangolja össze tevékenységét, hiszen enélkül elképzelhetetlen lenne egészséges pénzügyi politika egy országban. Ugyanakkor a jegybank viszonylagos önállóságát a mindenkori kormánypolitikától az is kifejezi, hogy elnökét egy kormányzati ciklusnál hosszabb időre, hat évre, választják meg. Így a bank tevékenysége nem feltétlenül egyetlen kormány „filozófiáját" tükrözi majd.

A legnagyobb kereskedelmi bankok — a Magyar Hitel Bank, az Országos Kereskedelmi és Hitelbank vagy a Külkereskedelmi Bank — részvénytársaságok ugyan, de bennük a főrészvényes a magyar állam. Mi a véleménye arról, hogy ezekbe a bankokba a külföldi tőkét be kellene engedni?

— Távolról sem ellenzem a külföldi tőke beáramlását a magyar gazdaságba, éppen ellenkezőleg. Ugyanakkor egyáltalán nem mindegy — se nekünk, se a befektetőknek —, hogy a beruházók a *legjövedelmezőbb területeket* keresik. Amikor egy országban meglendül a vállalkozás, nagy a tőkeszükséglet, de viszonylag korlátozott a tőkekínálat, a megtakarítás, akkor bizony elég jól „aratnak" a pénzt kínálók. Nagy az érdeklődés a bankalapítás, a bankokba történő befektetések iránt. *Jó lenne azonban, ha ez a tőkefelhalmozódás a „nemzeti burzsoáziát" gyarapítaná, s nem fenyegetné a gazdaságot a profitkiszivattyúzás.* A banküzletek döntő része *forintüzlet*. A külföldi befektető azonban nyilván *devizában* kívánja látni a hasznát, hacsak ismét nem fektet be az üzletbe, ami az első években gyakori. De az is igaz, hogy kezdetben viszonylag szerényebb a haszon, hiszen az üzlet indításával kapcsolatos költségek ekkor a legjelentősebbek. A banküzletben viszonylag kis saját befektetéssel igen nagy forgalom bonyolítható le. (Az NSZK-ban szabályozottan 18-szorosa lehet a hitelüzlet a saját tőkének.) A verseny a pénzintézeteknél is kívánatos, a „fogyasztók", tehát a magyar ügyfelek érdekében. A külföldi tőke beengedésében a *fokozatosság* elvét javasolja a kormány.

A tőzsde — bár létjogosultságát senki nem vitatja — ma még sok gyermekbetegséggel küzd. Az értékpapír-kibocsátáshoz gyakran kapcsolódnak „zűrök". A közelmúltban is hírt adott ilyesmiről a sajtó.

— A magyar *értékpapír-törvény* korszerű. Szabályainak betartására az Állami Értékpapír-felügyelet ügyel. Feladata nem az, hogy az egyes ügyletek gazdaságosságát, célszerűségét vizsgálja, ez az ügyfelek dolga. Elsődlegesen az a fontos, hogy *a befektetők érdekeit, a piac hosszú távú biztonságát védje.* A tapasztalatok birtokában ezt a törvényt azonban folyamatosan karban kell tartanunk.

Végül, mint a költségvetés előadója, hogyan látja az ország jelenlegi gazdasági helyzetét?

— *Biztatónak.* Nem reménytelen, nem perspektívátlan. *Ami nem jelenti azt, hogy a gazdasági helyzet jó.* Nem szeretnék senkit sem hitegetni. Az elrontott üzletek számláját nem lehet rövid idő alatt könnyedén kifizetni. De az, ami a gazdaságban most megindul, biztosan kedvező irányba megy. Viszont *áldozatokkal jár*, és a terhek *nem egyenletesen oszlanak meg* a lakosság különböző rétegei között. Ez nem szándékunk szerint van így. A pótlólagos terheket mindenki viseli, mégis lehetővé kell tenni, hogy az emberek képesek legyenek vagyongyarapításra is, ami nem csak a saját hasznuk lesz, hanem az ország érdekeit is szolgálja. Ebben az évben a törvényszerű és elkerülhetetlen *infláció* minden bérből és fizetésből élő zsebéből *jelentős vásárlóerőt „lop" ki.* A vállalkozókéból is, akiknek a költségei ugyancsak nőnek. A piacra nem tudják minden terhüket áthárítani. A kérdés az, mindezt hogyan lehet elfogadtatni a lakossággal? Irgalmatlanul nehéz valakinek azt tudomásul venni, hogy eddigi életkörülményei romlanak, hogy az a termék, amelynek árát korábban úgy-ahogy megfizették, nem kell a kutyának se; hogy a nyugati normák szerint mi túl pazarlóak vagyunk a teljesítményekhez képest. Ez a múlt rendszer *legkeservesebb öröksége*, amit számos politikai erő szeretne a *jelen számlájára írni;* holott ma az igazodás szükségszerű kényszerűség éppen a kellemetlen hagyaték miatt. A mostani áremelő tényezők azonban egyszeriek, nem ismétlődőek! Ha rááll a gazdaság e szigorúbb normákra, *az infláció megfékezhető.* A vállalkozó kedvű, ötletgazdag magyar nép pedig minden bizonnyal megfogja találni tevékenységének jó piacait. És ez már mindnyájunknak kedvező lesz.

A miniszter asszonyt valaki „mimózalelkű tanknak" nevezte, utalván közismert érzékenységére és harciasságára. Mindkét tulajdonságának kamatoztatására szükség lesz, hogy Botos Katalin meglehetősen optimista jövőképe ne okozzon csalódást.

B. M.

Nem vagyunk felkészülve a munkanélküliség kezelésére

A hét végén Balatonfüreden háromnapos nemzetközi konferenciát tartott a Szakszervezetek Gazdaság- és Társadalomkutató Intézete, tíz ország, 35 szakértőjének részvételével.

A nyugati országok szakszervezeti- és társadalomkutatói előadásaikban felhívták a figyelmet arra, hogy *a nagyarányú munkanélküliség, a rosszul működő gazdaság következménye.* Ennek ellensúlyozásában fontos szerepe van a szakszervezeteknek.

Ott működik jól az érdekegyeztetés, ahol *üzemi és országos szintű* megállapodások rögzítik a munkaerőpiac játékszabályait. A magyar előadók gazdaságpolitikánkat elemezve megállapították: *ha továbbra is a monetáris szempontok dominálnak gazdaságunkban, félő, hogy rövid időn belül összeomlik.*

Nemzetgazdaságunkra nézve az importliberalizmus hátrányos, ami a belső gazdaság további gyengülését eredményezi. Tévedés azt hinni, hogy a munkanélküliség növelné a hatékonyságot, hogy javítaná a gazdasági folyamatokat. A nemzetközi tapasztalatok függvényében megállapítható, hogy *a magyar szakszervezetek és munkáltatók, de maga a kormány sincs felkészülve a munkanélküliség kezelésére.* Félő, hogy a társadalmi robbanás gyújtózsinórját a kilátástalan helyzetbe került munkanélküliek tartják a kezükben.

t. a.

Csak most!

Telefon: 132-7751

PINCE

AMÍG A KÉSZLET TART!!!

NYOMTATÓ:

EPSON FX 100+ (132 karakteres)
magyar karakterkészlettel: 32 000 Ft+áfa
5 db fölötti vásárlásnál árengedmény!

LEPORELLÓ (nettó árak):

221 mm, 2 pld.,	vegypapír	3400 Ft/1600 garnitúra
250 mm, 1 pld.,	zebracsíkos	1200 Ft/1500 lap.
240 mm, 3 pld.,	vegypapír	2800 Ft/600 garnitúra
382 mm, 1 pld.,	zebracsíkos	2000 Ft/1500 lap.
440 mm, 1 pld.,	zebracsíkos	2400 Ft/1500 lap.

20 doboz feletti vásárlásnál 10% árengedmény!

FOLYAMATOSAN KAPHATÓ:

- 240, 382 és 412 mm-es, 1, 2 és 3, pld.-os leporelló,
- SIRÁLY papír A/4 és A/3 méretben,
- FAX papír CANON-230 és -270 távmásolóhoz.

Nagymező utca 64.

VSZM 1883

MŰANYAGFELDOLGOZÓ SZERSZÁMOT KÍVÁN TERVEZTETNI, KÉSZÍTENI!

LEGYEN AZ ÜGYFELÜNK!

Keresse fel a VSZM Szerszám Kft.-t!

RÖVID HATÁRIDŐVEL, MAGAS SZÍNVONALON KÉSZÍTÜNK HŐRE LÁGYULÓ, HŐRE KEMÉNYEDŐ, valamint EXTRUDER SZERSZÁMOKAT.

Továbbá vállalunk bérmunkában szikraforgácsolást, krómozást, esztergálást, marást.

KÉRJÜK KEDVES PARTNEREINKET, KERESSENEK FEL BENNÜNKET MEGRENDELÉSÜKKEL!

VILLAMOSSZIGETELŐ ÉS MŰANYAGGYÁR
Budapest XI., Fehérvári u. 120. 1116
Telefon: 181-0950/406, URL KÁROLY

MI MEGKERESSÜK ÖNNEK A LEGMAGASABB ÁRAT KÍNÁLÓ VEVŐT!

Tavaszi művészeti aukciónkra március 1-jéig felvásárolunk

- nemesfém ékszereket,
- korabeli műtárgyakat,
- régi keleti szőnyegeket,
- jó állapotban lévő antik bútorokat.

Nemesfémfelvétel:
Budapest V., Párisi u. 2. Telefon: 118-6217
Budapest VI., Andrássy út 43. Telefon: 142-9143
Budapest VII., Thököly út 14. Telefon: 122-5014
Budapest V., Tanács krt. 22. (átjáróház) Telefon: 117-7843
Műtárgyfelvétel:
Budapest V., Bécsi u. 3. Telefon: 118-4403
Budapest V., Kossuth Lajos u. 1. Telefon: 118-0433
Budapest V., Néphadsereg u. 21. Telefon: 131-0513
Budapest V., Semmelweis u. 19. Telefon: 117-6327
Szőnyegfelvétel:
Budapest V., Felszabadulás tér 5. Telefon: 118-3733
Bútorcímfelvétel: 117-6307 vagy 118-7898
Az árverésre átvett tárgyakra előleget folyósítunk.

BIZOMÁNYI ÁRUHÁZ VÁLLALAT

Farmerképző népfőiskola

Farmer-képző népfőiskola kezdődött szombaton Nyíregyházán. Westsik Vilmosról, a futóhomoki gazdálkodás tudósáról elnevezett népfőiskolán közel *félszáz kertbarát és kisgazda* vesz részt.

A dániai népfőiskolai tapasztalatokat hasznosítva s azok mintájára szervezett kurzusok célja elsősorban megismertetni a hallgatókkal a farmer-gazdálkodás alapjait, tanácsokkal segíteni a kisgazdákat a modern kertek kialakításában. A hallgatók választ kaphatnak például a *földvásárlással*, a *hitel-lehetőségekkel*, kisgépek- eszközök vásárlásával, *adóügyi* problémákkal kapcsolatos kérdésekre. Megtanulhatják a *gyógy- és fűszernövények termesztését*, a komposzt és biohumusz készítését is.

(MTI)

FIGYELEM!

A Fővárosi Finommechanikai Vállalat megkezdi a közvetlen művi kiszolgálást az alábbi termékeire:

- **lengéscsillapítók, elosztófedelek, rotorok, megszakítók, gyertyapipák, indexkapcsolók stb. Lada, Dacia, Barkas, Wartburg, Skoda, IFA gépjárművekhez,**
- **csengők, reduktorok, zsinórkapcsolók,**
- **programozható kvarc kapcsolóórák,**
- **garázsipari műszerek,**
- **hanggenerátorok, különféle kézi és asztali műszerek.**

Várjuk nagykereskedők, viszonteladók, kiskereskedők illetve magas jutalék ellenében széles körű kereskedelmi ismeretekkel és kapcsolatokkal rendelkező ügynökök jelentkezését!

Cím: Fővárosi Finommechanikai Vállalat, kereskedelmi osztály
1072 Budapest, Nagydiófa u. 14.
Telefon: 142-1930, 121-0000/26 mell.
Telefax: 142-0926

A **Fővárosi Számítástechnikai és Díjbeszedő Vállalat** többéves gyakorlattal rendelkező **jogtanácsost** alkalmaz.

A jelentkezést részletes önéletrajzzal az oktatási és személyügyi osztályra 1119 Bp., Vahot u. 8. – kérjük megküldeni.

Kft. felvesz budapesti lakhellyel rendelkező **víz-, gáz-, központifűtés- és villanyszerelőket.**

**

Érdeklődni lehet személyesen: Budapest., III. ker., Hévízi út 6/C alatt.

A Siófoki Autószerviz Vállalat pályázatot hirdet a nyugdíjba vonulás miatt megüresedő **IGAZGATÓI** munkakörének betöltésére

Az igazgatót a közgyűlés legfeljebb 5 évre választja meg, amely alkalmasság esetén meghosszabbítható.
A vállalat elsődleges feladata a gépkocsijavítás, és az ezzel összefüggő tevékenység.
Az igazgatói állás betölthető a választást követően azonnal.

A munkakör betöltésének feltételei:
- felsőfokú iskolai végzettség,
- lehetőleg 5 év vezetői gyakorlat az Mt. V. 85. § 2. bek. figyelembevételével,
- érvényes erkölcsi bizonyítvány.

A pályázat tartalmazza a pályázónak
- a vállalat működtetésével, valamint a privatizáció módjára, formájára vonatkozó elképzeléseit,
- részletes szakmai önéletrajzát,
- az iskolai végzettséget igazoló okirat másolatát,
- egészségi alkalmasságát,
- idegen nyelv ismeretét, amely az alkalmazásnál előnyt jelent.

Bérezés: az ÁBMH elnökének 22/1988. (XII. 27.) ÁBMH rendelkezésével módosított 5/1983. (XI. 12.) ME rendelet 4. számú mellékletében foglaltak szerint.

A pályázatot a Siófoki Autószerviz Vállalat (Siófok, Fő u. 234.) címre 1991. február 15-ig kérjük eljuttatni.
A borítékra kérjük a „Pályázat" megjelölést feltüntetni.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A CHINOIN GYÓGYSZER- ÉS VEGYÉSZETI TERMÉKEK GYÁRA RT.
pályázatot hirdet
MINŐSÉG-ELLENŐRZÉSI FŐOSZTÁLYVEZETŐI
munkakör betöltésére

A főosztályvezető feladata az egységes vállalati minőség-ellenőrzési szervezet vezetése. Hatáskörébe tartozik a beérkező és kiszállításra kerülő anyagok ellenőrzése, a hazai és nemzetközi előírások figyelembevételével.

GYÓGYSZERÉSZ, VEGYÉSZMÉRNÖK, – OKL. VEGYÉSZ jelentkezését várjuk, analitikai szakismeretekkel, vezetői gyakorlattal, angol nyelvvizsgával.

Fizetés megegyezés szerint.

A pályázat – részletes szakmai életrajzzal és a munkakör ellátásával kapcsolatos elképzelésekkel együtt – benyújtható a megjelenéstől számított 15 napon belül, a Chinoin Gyógyszergyár (1325 Budapest, Pf. 110) személyzeti és oktatási főosztályára.

A pályázattal kapcsolatban felvilágosítás: 169-2853-as, valamint a 169-2697-es telefonon.

A pályázatokat bizalmasan kezelik.

Mai műsorok

KOSSUTH RÁDIÓ

Óránként: hírek, időjárás, útközben
4.30 Reggeli krónika
8.05 Hangszemle
8.20 Nyitány
9.05 Napközben
11.10 Hagyományápolók
11.31 Móricz Zsigmond: Pillangó — VI/1.
12.00 Déli krónika
12.30 Ki nyer ma?
12.45 Házunk tája
13.05 Klasszikusok délidőben
14.05 Előjegyzés
14.35 Zenekari felv.
14.55 Versek
15.00 URH-n: Országgyűlés
15.05 Kóruspódium
15.30 Zenei Tükör
16.00 Délutáni krónika
16.15 Ismerek egy nótafát . . .
16.30 Nyitnikék
17.05 Eco-mix, gazdasági magazin
17.30 Életem meséje — 37/17.
18.00 Esti krónika
18.30 Ráadás
19.05 Sportvilág
19.15 Láttuk, hallottuk
19.30 Esti mese
19.40 Dunántúli népdalok
19.50 Gong
20.05 Első kézből
21.05 A három sárkány — rádióváltozat
22.00 Késő esti krónika
22.30 Beszélgessünk!
23.30 Régi hanglemezek
24.00 Hírek, időjárás
0.15—4.20 Éjfél után

PETŐFI RÁDIÓ

4.30 Reggeli zenés műsor
6.03 Reggeli csúcs zeneszóval
7.37 Sportreggel
8.00 Hírek, időjárás
8.05 Rivaldafényben: Henry Mancini zenekara
8.50 Délelőtti torna
9.03 Tamás Menyhért: Völgység — rádiójáték
9.44 Fúvósegyüttesek felv.
10.11 Záray Márta és Vámosi János énekel
10.40 Fülszöveg
10.45 Magyarán szólva
11.00 Hírek, időjárás
11.03 Hogy tetszik lenni?
11.35 Francia sanzonok
12.00 Nóták
13.00 Hírek, időjárás
13.03 Slágermúzeum
13.45 Időjárás-jelentés
14.00 A Rádió kívánságműsora
Közben:
15.00 Hírek, időjárás
17.00—19.00 RádióMa
19.00 Hírek, időjárás
19.03 Kölyökrádió
19.30 Popregiszter
20.00 Garázs
20.30 Nótakalendárium
21.00 Hírek, időjárás
21.03 Albumajánlat
21.47 Zenés játékokból
22.05 Rockújság
23.00 Hírek, időjárás
23.03 Sporthíradó
23.10 Hiánypótló
0.15—4.20 Éjfél után

BARTÓK RÁDIÓ

6.00 Muzsikáló reggel
9.10 Zenekari muzsika
10.15 A hét zeneműve
10.45 Bécsi fesztivál, 1990
12.00 Hírek, időjárás
12.05 Zenekari muzsika
13.00 Kilátó
13.45 A minta és a mű — IV/3.
14.05 Monteverdi: Poppea megkoronázása
15.14 Zenetörténeti értéktár
16.00 Hírek, időjárás
16.05 Interartfesztivál, 1990
16.51 A Monteverdi Kórus énekel
17.08 Új magyar zene — X/4.
18.00 Marilyn Horne énekel
18.30 Törd a fejed!
18.45 Fonóka
19.00 Hírek, időjárás
19.05 Angol nyelvlecke
19.20 Spanyol nyelvlecke
19.35 Kamarazene
20.15 Kapcsoljuk a zürichi Tonhallét
20.55 Kritika két hangra
21.55 Hangszerszólók
22.10 A King's Singers felv.
23.00 Szavak csapdájában
23.30 A hét zeneműve
24.00 Hírek, időjárás
0.10 Hangverseny-különlegességek
1.05 Kamarazene

CALYPSO RÁDIÓ

6.03—8.00 Rock-reggel
9.45 Budapestről — történelem, sport, közlekedés, humor
12.00 Sport
13.35 A beat nagy napjai
18.00 Sport

DANUBIUS RÁDIÓ

5.00—10.00 Szerk.-mv.: Csürös Csilla 10.00—11.00 Slágerlista (ism.), disc-jockey: Geszti Péter 11.00—13.00 Country, western, folk-rock, mv.: Pomázi Zoltán 13.00—15.00 Diszkó, mai pop, mv.: Nemes András 15.00—17.00 Dzsesszrock, mv.: Berki Tamás 17.00—21.00 Szerk.-mv.: Kálmán Zsuzsa 21.00—22.00 Slágerlista, disc-jockey: Rónai Egon 22.00—2.00: Szerk.-mv.: Fodor János

TELEVÍZIÓ 1.

8.58 Műsorismertetés
9.00 Tévétorna
9.05 A Hét — ism.
10.05 Minek ugrálni? Kanadai tévéfilm — ism.
11.55 Delta — ism.
12.20 Képújság
13.53 Műsorismertetés
13.55 Parlamenti Napló
17.48 Műsorism.
17.50 Katolikus krónika
18.00 Egy szó, mint száz Nyelvi fejtörőjáték
18.50 Esti mese
19.00 Cimbora
19.25 Közlemények, műsorajánlat
19.30 Híradó
20.00 Kávészünet
20.05 Két férfi, egy eset NSZK bűnügyi tévéfilmsor. 70 000 készpénzben Dr. Ralf Soleget kocogás közben autó gázolta el, azóta tolószékben él. Nővére felbérelt gyilkost sejt a gázolás mögött és újabb támadástól félti a testvérét
21.10 Zenéről mindenkinek Kocsis Zoltán műsorsorozata
21.55 A hét műtárgya
22.00 Fiatal Művészek Stúdiója Artisták, énekesek, táncosok az éjszakában II/1.
22.50 Híradó 3.
23.05 BBC-híradó

TELEVÍZIÓ 2.

17.00 Képújság
17.15 Tv2 — Benne: Riportok — Időjárás — Zene
17.45 Kérdezz! Felelek
18.00 A Financial Times heti üzleti híradója
18.25 Gyerekeknek
18.50 Tv2 — Benne: Hatoslottó-sorsolás
19.00 Humberto cirkusz Csehszlovák tévéfilmsor. XII/3.
19.53 Tv2
20.00 Körzeti tévéstúdiók műsora
20.55 Tv2
21.00 Híradó 2.
21.20 Tv2
21.30 Telesport Kb.
23.00 Tv2 — Napzárta

SZLOVÁK TV

1. műsor: 9.00 Hírek 9.05 Objektív (magazin) 9.35 Vetélkedő (ism.) 10.15 Nika (dok.-film, ism.) 10.55 Fúvószene (ism.) 11.25 A világ 1990-ben 12.05 Hírek 15.50 Terminus technikus 16.00 Gyerekek publicisztikai műsora 17.00 Már nem húszéves, Blaháné (tévékomédia) 17.35 A nap percei 17.45 Sportvisszhangok 18.50 Torna 19.00 Esti mese 19.20 Időjárás 19.30 Tévénapló 20.00 Publicisztikai műsor 20.45 Állatok a városban (cseh film) 22.20 Események, kommentárok 22.50 Folklórénekesek találkozója 23.50 Hírek **2. műsor:** 16.30 Utazó kamera 16.55 Malavkin és a parti (szovjet film gyerekeknek) 18.00 Esti mese 18.10 Angol nyelvtanfolyam 18.25 Portugál természetfilm-sorozat 18.50 Kulturális magazin 19.20 Időjárás 19.30 Tévénapló 20.00 A Beta unokanővér (tévéjáték) 21.30 Híradó 21.53 Sport 22.00 Az ismert és az ismeretlen Andy Warhol (dok.-film)

JUGOSZLÁV TV

1. műsor: 9.10 Műsorismertetés 9.15 Hírek 9.20 Tévénaptár 9.30 A dajkamese ideje (gyermekműsor) 10.00 Téli iskolai program 12.00 Hírek 12.05 Műsorismertetés 12.10 Videóoldalak 12.20 Műholdas program — Régi az újért 15.15 A halott kikötő (dok.-prog.) 16.10 Videóoldalak 16.20 Műsorismertetés 16.25 Hírek 16.30 Tévénaptár 16.40 Gyermekműsor 17.10 Iskolatelevízió 17.40 Horvátország ma 18.25 Számok és betűk (vetélkedő) 18.45 Csavargok és felveszek 19.15 Rajzfilm 19.30 Tévénapló I. 20.00 Jobb élet (humoros sorozat) 21.05 Hét nap a világban — Külpolitika 21.35 Tévénapló II. 21.55 Angol nyelvű hírek 22.00 Hollywoodi kinotéka — Játékfilm 23.30 Hírek **2. műsor:** 16.15 Videooldalak 16.20 Jó napot! 16.30 Elmulasztották, nézzék! 19.30 Zenei mindennap 20.00 Rajzfilm 20.10 Esti mese 20.15 Filmsorozat 21.00 A sport világa 21.50 Humoros sorozat 22.20 Hírek 22.45 Filmsorozat 23.30 Dokumentumfilm 24.00 Top-lista 0.30 Jó éjszakát! — Határtalan álom — Videooldalak

SZOVJET TV

4.30 120 + 30 perc 7.00 Gazdasági szemle 7.15 Kaland egy nem létező városban (film) 8.45 Dok.-film 9.45 Mozart: Táncok 10.00 Hírszolgálat 10.15 A. Geraszimova ének 13.00 Hírszolgálat 13.15 Kórház a város szélén (5. rész) 14.10 N. Mjaszkovszkij: Szimfonikus poéma 14.30 Francia nyelvlecke 15.30 Gazdasági szemle 15.45 A piac törvényei szerint (2. adás) 16.30 Nemzetközi kommentár 16.45 Dok.-film 17.55 Menj be minden házba! (5/1.) 19.00 Híradó 19.45 Fény a sötétségben (színmű). A szünetben: 21.05 Hírszolgálat 22.35 Rólad szól (zenés film) 23.50 Balettfilm 0.55 A. Tvardovszkij poémák

OSZTRÁK TV

1. műsor: 9.00 Hírek 9.01 Alf 9.30 Osztrák képek 10.00 Iskolatévé 10.30 A modell és a detektív 11.20 High Chaparral 12.10 Tisztelt ház! 13.10 Hírek 13.15 Jogi esetek 13.45 Heti körkép 14.10 Álomcélok 14.20 Varázslatos Jeannie 14.45 Full House 15.30 Te meg én 15.35 Babar 16.00 An-tan-ténusz 16.20 Mini színpad 16.30 Mini találkozó 16.55 Mini tévéhíradó 17.05 A világ legegzotikusabb állatát keresve 17.30 Vif-zack 17.55 Yakari 18.00 Mi 18.30 Tőrvető John, az orvostudor 19.30 Tévéhíradó 20.00 Kulturális hírek 20.15 Álmok szigete. A vég a kezdet 21.00 Újdonságok a moziban 21.15 Magnum 22.00 Oldalpillantások 22.10 Hableányok éneke (kanadai film) 23.30 Dempsey és Makepeace 0.15 Hírek **2. műsor:** 8.30 Időjárás-panoráma 16.20 Művészlexikon 16.25 Akkoriban 16.30 Hársfa utca 17.00 Az 1991-es alpesi sí-vb megnyitója 18.00 Alf 18.30 Wurlitzer 19.00 A tartományok mai napja 19.30 Tévéhíradó 20.00 Sporthírek 20.15 Hétfői sport 21.08 A mesterszakács ajánlata 21.15 Schilling 22.00 Tévéhíradó 2. 22.25 Az újjárendeződés 23.10 A litván titok 0.10 Hírek

SKY EUROSPORT

6.00 Üzleti világhíradó 6.30 Azok a szép napok . . . 7.00 D. J. Katshow 8.30 Eurobik 9.00 Biliárd 12.00 Sí Világkupa 13.00 Kosárlabda. Férfi EB. 5. forduló 14.00 Nemzetközi autó- és motorsport 15.00 Biliárd 19.00 Motoros vízisí 19.30 Eurosport 20.00 Biliárd 23.00 Nemzetközi Jégkorong Liga 24.00 Amerikai egyetemi foci 1.00 Eurosport-hírek

SUPER

7.00 Napkezdet 8.30 Bepillantás 9.00 Hírek 9.10 Egyveleg 13.00 Japán üzleti hírek 13.30 Egyveleg 16.00 Forró drót 17.00 Hullámhosszon 18.30 Kék éj 19.30 Hírek, időjárás 19.45 Időlánc 20.00 Thaiföldi panoráma 20.30 A világ, amelyen osztozunk 21.00 Kilátások 21.30 NASA-filmek 22.00 Hírek, időjárás 22.15 Sporthírek 22.20 A világ, amelyen osztozunk 22.50 Kilátások 23.20 Turistamagazin 23.50 NASA-filmek 0.20 Hírek, időjárás 0.35 Kék éj 1.30 Időlánc 1.45 Egyveleg

TV5

16.05 Hírek 16.15 Hétről hétre 17.15 Női szemmel 17.45 Főzőlecke 18.00 Ifjúsági műsor 18.20 Carré vert 18.50 Francia nyelvű dalok 19.00 Hírek és időjárás 19.15 Sportrajongó 19.30 A FR3 tévéhíradója 20.00 Tétek 21.00 Híradó és időjárás 21.35 Bolondos este 23.00 Hírek 23.15 Teleobjektív 0.10 Észak—Dél

SAT1

6.00 Jó reggelt a SAT1-gyel! 8.30 Hírek, időjárás 8.35 Szomszédok 9.00 Hírek, időjárás 9.05 Szeretethajó 9.55 Tévébolt 10.10 Hírek 10.15 Tréfatár 10.40 Ha csak a szerelmed enyém. Osztrák játékfilm 12.20 Szerencsekerék 13.00 Tévétőzsde 14.00 Szomszédok 14.25 Szeretethajó 15.15 Beetlejuice 15.40 Tévébolt 15.55 Daniel Boone 16.45 Cagney és Lacey 17.40 Hírek, időjárás 17.45 Műsorelőzetes 17.50 Szeretjük Kate-et! 18.15 Sansz 18.45 Híradó, időjárás 19.15 Szerencsekerék 20.00 Dr. Kulani, a hawaii orvos 20.55 Hírek 21.00 Legjobb barátja (német kalandfilm) 22.40 A nap hírei. Sport. Időjárás 22.55 Hírek és sztorik 23.40 A nagy Santini (amerikai játékfilm) 1.30 Vallásos szemszögből 1.35 Dr. Kulani, a hawaii orvos (ism.) 2.25 Műsorelőzetes

3SAT

14.25 A zenedélután programja 14.30 Randevú Peter Illmannal 15.30 Dzsessz 16.30 Ronny popshow-ja 17.15 Műsorismertetés 17.20 Mini tévéhíradó 17.30 Mauly és Ratty a nagy folyónál. Bábfilmsorozat. Segítség az utolsó pillanatban 17.50 Könyvajánló 18.00 Képek Ausztriából 19.00 Tévéhíradó 19.22 3SAT-stúdió 19.30 Egyedül a maffia ellen (olasz tévéfilmsorozat) 20.35 X-Large 21.45 Kulturális hírek 21.51 Sporthírek 22.00 Tévéhíradó 2. 22.25 Cincinnati Kid (amerikai film) 0.05 Késő esti újság. A DFF/NLK híradója. Majd: Hírek röviden

PRO7

6.00 Szerelem, hazguság, szenvedély 6.45 Rascal, a mosómedve 7.10 A csavargó 8.00 Scarlet kapitány és a Mysterohok bosszúja 8.25 A virginiai 9.25 Az élet szíverése 10.20 Doogie Howser 10.45 Barney Miller 11.15 Colt Seavers esetei 12.05 Rajnai lányok (NSZK filmvígjáték) 13.35 A virginiai 14.40 Rascal, a mosómedve 15.05 Dick, a disznócska 15.30 Hírek, időjárás 15.40 A csavargó 16.05 Richmond Hill 16.55 Doogie Howser 17.20 Murphy Brown 17.45 Hírek, időjárás 17.55 Harry O 18.50 Dick, a disznócska 19.20 Colt Seavers esetei 20.15 Gyilkos bolygó (angol sci-fi) 22.10 A Maskarádé-hadművelet 23.00 A mágus (angol játékfilm) 0.55 Hírek, időjárás 1.05 San Francisco utcáin 1.50 Caracas öt perccel 12 előtt (NSZK—olasz—francia akciófilm) 3.15 Történetek az árnyékvilágból 3.35 Idegenek a vonaton 5.10 Nincsen pardon őrangyaloknak 5.35 Jazz d'Antibes

RTL

6.00 Halló Európa! 8.35 Telebutik 9.10 Ausztrál nyílt teniszbajnokság 1991. Összefoglaló és élő adás. Ha a mérkőzések a tervezettnél tovább tartanak, néhány adás elmarad 11.30 Kockázatos 12.00 Játékshow 12.35 Az „M" ügyosztály 13.00 Gazdagok és szépek 13.20 Kaliforniai klán 14.05 A springfieldi történet 14.50 Ausztrál nyílt teniszbajnokság 1991 15.35 Hírek 15.38 Üzleti hírek 15.50 Galaktika, a harci csillag 16.40 Kockázatos! 17.10 Játékshow 17.45 Salvatore bajnoksága 17.55 Hírek 18.00 A hatmillió dolláros férfi 18.45 Híradó 19.15 Az A-csapat 20.15 Gyermekstárok 21.10 Gyilkosság a hobbija. A sorozat utolsó része: Nem lezárt ügy 22.05 Ausztrál nyílt teniszbajnokság 1991. Összefoglaló 22.35 Híradó 22.45 Kulturális magazin 23.10 Férfimagazin 24.00 Őrült örömtanya. Angol szexvígjáték (Ausztrál nyílt teniszbajnokság. Ha valamelyik mérkőzésnek német résztvevője lenne, a találkozót 1.00 órától élőben sugározzák. Ez esetben az angol szexvígjáték elmarad) 1.25 Aerobik

SZÍNHÁZAK

Operaház: A Filharmóniai Társaság hangv. (fél 8, Dohnányi bérl. 3.), Nemzeti Színház: Csongor és Tünde (7, Hevesi bérl. 2.), Várszínház: Godspell (7), Katona József Színház: Platonov (7), Madách Színház: József (7), Stúdió: A nyílt tengeren (fél 8), Vígszínház: III. Richárd (7, Pálos bérl. 1.), Pesti Színház: Rózsakiállítás (7, Karácsonyi I. bérl. 2.), József Attila Színház: Mindent a kertbe (7, B/2.), Thália Színház: Mindhalálig Beatles (7), Radnóti Színház: Utazás a Föld körül (7), Játékszín: Himnusz (7), Karinthy Színház: Meseauó (7), Vidám Színpad: Egy férfi, aki nem akar (7), Kis Színház: Ön is lehet gyilkos (fél 8), Állami Bábszínház — Andrássy út: Arcok és álarcok (fél 8), Zeneakadémia: Az I. István Gimnázium szimfonikus zenekara (fél 8, I. István gimn. bérl. 5.), MTA Kongresszusi Terem: Kulturális találkozások (fél 8), Pesti Vigadó: A Miskolci Szimfonikus Zenekar hangv. (fél 8).

Az Országos Közlekedésbiztonsági Tanács új címe: Budapest V. kerület, Kossuth Lajos tér 4.
Az OKBT telefonszámai és postafiókszáma változatlan.

AZ ÉLETÉ AZ ELŐNY

Kétezer-hatszáz halálos áldozat, 30—35 milliárd forint kár

A közlekedés biztonsága országos érdek

Évindító beszélgetés Kalanovics László ezredessel, az OKBT titkárával

Mellékletünkben évek óta hagyomány az évzáró, évindító beszélgetés Kalanovics László ezredessel, az Országos Közlekedésbiztonsági Tanács titkárával. A téma ezúttal is a múlt évi baleseti helyzet, a tavalyi munka értékelése, illetve: 1991 főbb feladatai, az OKBT idei tervei, akciói. Bár a múlt évi baleseti adatok összegzésén, értékelésén még dolgoznak a szakemberek, a becslések alapján úgy tűnik, hogy a közlekedésbiztonsági helyzet változatlanul mélyponton van . . .

— Ezt a véleményt sajnos, csak megerősítenem lehet — mondja az OKBT titkára. — Egy évek óta tartó, riasztó tendenciáról van szó, a balesetek számának folyamatos növekedéséről. Már 1989-ben rendkívüli mértékben emelkedett a személyi sérüléses balesetek száma, akkor 2162 halálos áldozata volt a közlekedési baleseteknek, s mintegy harmincezren szenvedtek különböző fokú sérüléseket. Tavaly — az előzetes számítások szerint — *az össz balesetek száma mintegy 13, a halálos balesetekéé közel húsz százalékkal emelkedett az előző évhez képest,* ami azt jelenti, hogy a közutakon történt balesetek következtében közel *2600 ember vesztette életét.* Egy kisebb falu lakossága . . . Az anyagi kár, ha figyelembe vesszük, hogy az úgynevezett csak anyagi káros balesetek száma több százezer volt, mintegy *30-35 milliárd forintra tehető.* Ebben természetesen benne van a biztosítók által kifizetett kár, a sérültek gyógyítása, a munkaidő kiesése is.

Éves program

— Nyilván keresték, elemezték az okokat, amelyek a jelenlegi helyzethez vezettek. Ön szerint melyek ezek?

— Egy adott időszak közlekedésbiztonsága az út-, jármű-, emberkomplexum függvénye. Nos, vegyük sorra őket. Az köztudott, hogy *a közúthálózat állapota messze elmarad a forgalmi igényektől.* Tény az is, hogy a hazai járműpark elöregedett, s ezen a helyzeten az sem változtat, hogy az utóbbi két évben elég jelentős számban érkeztek — bár zömében használt — személygépkocsik Nyugatról, a hazai személygépjárműpark minősége ettől nem lett összességében korszerűbb — mitöbb, a közlekedés biztonságát tekintve egy új veszélyforrást is jelentenek. Arról van szó ugyanis, hogy akik korszerűbb járművekre ültek át, tisztelet a kivételnek, csupán kocsit, márkát cseréltek, *vezetési magatartásuk, stílusuk viszont nem változott,* s ez az ellentmondás azzal jár, hogy az utakon gyakoribbá váltak a konfliktushelyzetek . . . A lassúbb járművek *folyamatos,* az esetek többségében merőben szabálytalan előzése eleve olyan veszélyhelyzetet teremt, amely előbb-utóbb balesettel jár, a nagyobb sebesség következményeként pedig ugrásszerűen megszaporodtak a kisodródásos balesetek, az útmenti korlátnak, fának ütközések. A nagyobb sebesség miatt többnyire a sérülések is súlyosabbak, noha a korszerűbb járművek kétségkívül nagyobb biztonságot nyújtanak. Az út és a jármű után elérkeztünk a közlekedő emberhez . . . Nos, a balesetek értékelése, elemzése évek óta azt bizonyítja, hogy a kialakult tragikus helyzet az emberi tényezővel magyarázható — a *balesetek 97 százaléka valamilyen emberi, magatartási hiba következménye.* Mind a járművezetőknél, mind a gyalogosoknál. Nap mint nap szemtanúi — olykor szenvedő alanyai — vagyunk a közutakon tapasztalható feszültségnek, ingerültségnek, durvaságnak, ami a közlekedőkben joggal kelt rossz közérzetet.

Az igazsághoz tartozik az is, hogy az elmúlt két évben *a közlekedés rendőri felügyelete is lazult* . . . Az optimális állapot az lenne, ha a forgalomsegítő, felügyelő munka a rendőrség részéről folyamatos lenne. Ezzel szemben a gyakorlat az, hogy a közutakon, a forgalomban alig látni közbeavatkozó, intézkedő rendőrt.

— Ilyen körülmények között mit tehetett — mit tett az OKBT?

— Szakbizottságaink és a megyei közlekedésbiztonsági tanácsok a korábbinál sokrétűbb, átfogóbb munkával igyekeztek befolyásolni a közlekedő emberek magatartását. Ezzel kapcsolatban emlékeztetni szeretnék néhány tavalyi akciónkra. Tavasszal *a világítással összefüggő kérdések,* majd később a *jól megválasztott sebességgel* kapcsolatos témák voltak napirenden. Májusban, júniusban a passzív védőeszközök — *biztonsági öv, bukósisak, fejtámla* — viselésére és helyes alkalmazására indítottunk nagy propagandaakciót. Nyáron főként a gyermekek, és általában a gépjárművezetők biztonságos vakációja, szabadsága volt munkánk egyik főbb témája, ősszel pedig az ENSZ által meghirdetett *közlekedésbiztonsági hét* akciói, rendezvényei voltak napirenden, természetesen nem csupán erre az egy hétre korlátozódott a munkánk. Ezenkívül több nemzetközi konferencián vitattunk meg a közlekedésbiztonsággal kapcsolatos témákat, gondokat, s ezekre is alapozva határoztuk meg az 1991-es év fontosabb feladatait. Nagyon sok napilappal van együttműködési megállapodásunk, az írott sajtón kívül rendszeresen foglalkozott aktuális közlekedésbiztonsági kérdésekkel a rádió és a televízió is. *Felvilágosító és propagandatevékenységünk* vitathatatlan fejlődése ellenére tényként kell elfogadnunk, hogy a romló útviszonyok, a gépjárművek alacsony műszaki színvonala, a csökkenő számú és hatékonyságú rendőri intézkedések mellett a közlekedésbiztonsági propaganda sem volt képes a korábbi eredményességgel befolyásolni a közlekedők magatartását.

Nem akciószerűen

— Maradjunk a rendőri ellenőrzésnél . . . Várható, hogy véget ér az eddigi passzivitás?

— Az Országos Rendőr-főkapitányság szakmai vezetésének tervei és elképzelései ismeretében állíthatom, hogy igen. *Az elmúlt hónapokban korszerűbb autókat kapott a rendőrség,* s amennyiben a parlament igényeinkhez a pénzt is biztosítani fogja, létszámban is, technikai felszereltségében is erősödni fog a közlekedési rendőrség. És sok szakember észrevétele alapján *a jövőben nem akciószerűen folynak majd az ellenőrzések, hanem folyamatosan.* Vagyis a közutakon — a polgárok jogos igényeinek megfelelően — állandó lesz a rendőri jelenlét.

— Az idén milyen témákkal kíván foglalkozni az OKBT?

— Az egyik nagy gond, mint már említettem, a *sebesség.* Az ezzel kapcsolatos propagandánknak az idén új megközelítése is lesz. Korábban a sebesség és a biztonság, a sebesség és az előzés összefüggéseit elemeztük, ismertettük. Most viszont egy olyan összefüggésben is próbálunk hatni az emberekre, hogy a jelenlegi és jövőbeli üzemanyagárak mellett *a kisebb sebesség nemcsak nagyobb biztonságot, hanem kisebb költséget is jelent* . . . A másik nagy témakör: *a gyermekek biztonsága.* Sokszor elmondtuk, és most is valljuk: a gyermekek közlekedési nevelését már óvodáskorban el kell kezdeni. Ennek egyik új formáját, módszerét indítjuk az idén: a gyerekek közlekedési szakkörét.

Köziekedés és iskola

Szükség van erre, mert az intézményes közlekedésre nevelés, amelyet mi is, mások is — értve ez alatt a Közlekedési, a Közoktatási Minisztériumot, fontosnak tartanak, csak három megyében folyik jelenleg: Hajdú-Bihar, Békés és Tolna megyében. További kiterjesztése nem egyszerűen döntés kérdése, mert egyrészt nagyon komoly anyagi ráfordítást igényel, másrészt: *fel kell készíteni a tanárokat is arra, hogy a nyolc általános iskolai esztendő alatt, több mint nyolcvan órában vértezzék fel a gyerekeket a szükséges ismeretekkel és készségekkel olyan mértékben, hogy a nyolcadik osztály végén segédmotoroskerékpár-vezetői vizsgát tudjanak tenni.* A középiskolákban pedig szakköri formában az A- és B-kategóriás, vagyis motorkerékpárvezetői, illetve személygépkocsi-vezetői jogosítvány megszerzésére biztosít módot ez a képzési rendszer. Hangsúlyozom: ez jelenleg csupán kísérlet, és nem valószínű, hogy a közeli jövőben országos méretű lesz — a mai gazdasági körülmények mellett. Szívből reméljük viszont, hogy az önkormányzatok erre a témára kellő figyelmet fordítanak, és esetleg ők kezdeményezik majd **azzal együtt,** hogy az anyagi kiadásokhoz is hozzájárulnak. Természetesen folytatjuk az iskolások részére szervezett korábbi *közlekedésbiztonsági versenyeket* a kerékpáros és segédmotorkerékpáros kupákat: a kerékpáros diákok várhatóan Lengyelországban vesznek majd részt a nemzetközi döntőn, összemérve tudásukat a cseh és szlovák, valamint a bolgár és lengyel gyerekekkel. További fontos témakör *az ittas járművezetés megelőzésére irányuló propaganda.* Szeretnénk részben az országosan ismert, jól bevált jelszónak — *„Ön dönt! Iszik vagy vezet"* — megfelelően folytatni a munkát, másrészt azzal kibővítve, hogy a gépjárművezetők közvetlen környezetéhez kívánunk közelebb jutni. Annak érdekében, hogy ne kínálják itallal a kocsival érkező vendégeiket.

Hogyan tovább?

— Befejezésül még egy kérdést. Nem titok, hogy az OKBT jelenlegi struktúrája is változni fog. Milyen elképzelések vannak?

— Az Országos Közlekedésbiztonsági Tanácsot — a jelenlegi formájában — 1972-ben, kormányhatározat hozta létre, következésképpen *további sorsáról is a kormánynak kell döntenie.* Vitán felül áll, hogy a társadalomban végbement politikai és gazdasági változások, a romló baleseti helyzet sürgetően igénylik a közlekedésbiztonsági tanácsok szervezetének és tevékenységének korszerűsítését. Erre két változatot dolgoztunk ki, röviden arról szólnék, amely megítélésünk szerint leginkább megfelelne az elvárásoknak. Eszerint a Minisztertanács új határozatával megszüntetné az OKBT-t, és kezdeményezné egy, *a minisztériumoktól teljesen független társadalmi szervezet* — kuratórium — megalakítását, amely saját területi szervek nélkül, kifejezetten a központi propaganda és felvilágosító tevékenységet, a tudományos kutatásokat és a nemzetközi kapcsolattartást szervezné. A társadalmi testületbe az érintett minisztériumok mellett delegálnák képviselőiket a szakmai főhatóságok és intézmények, de az eddiginél fontosabb szerepet kapnának a biztosítótársaságok, beleértve a Társadalombiztosítási Főigazgatóságot is. A testület lehetőséget kapna arra, hogy a közlekedésbiztonságot érintő kérdésekben kifejthesse véleményét, *javaslataival a parlamenthez vagy a kormányhoz közvetlenül is fordulhatna.* A gyakori feladatok szervezésére, végrehajtására kis létszámú titkárságokat vagy igazgatóságot kell létrehozni. Területi szervezetek híján a köztársasági megbízottak által felügyelt régiókban, illetve a fővárosban közlekedésbiztonsági irodát kell kialakítani, amely kapcsolatot tartana a területileg illetékes hatóságokkal, valamint az önkormányzatok mellett létrehozandó közlekedésbiztonsági bizottságokkal. A központi testület e bizottságok munkáját nem irányítaná, hanem ahhoz módszertani, esetenként — pályázat útján — anyagi-pénzügyi támogatást is biztosítana. Hogy a kormány mikor és hogyan dönt? — azt nem tudjuk. De azt igen, hogy a közlekedésbiztonságért, az emberek életének, testi épségének védelméért addig is, erőnket megfeszítve, dolgoznunk kell . . .

— Köszönjük a beszélgetést.

B. L.

Köd, köd és köd...

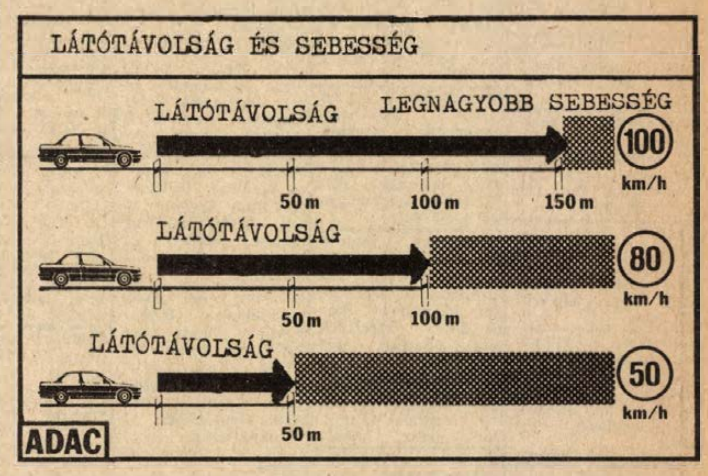

A téli biztonságos autóvezetésnek is megvannak a maga szubjektív és objektív feltételei. Az objektívhez tartozik *a kocsi, a gumi, a motor állapota, a külső hőmérséklet, az időjárási viszonyok, az út felületének állapota és külső megvilágítása.* Viszont a szubjektív feltételek magától az autóstól függnek. A német autóklub, az ADAC, rendszeresen felhívja az autósok figyelmét, hogy időben készüljenek fel a téli vezetésre. A német szakemberek különösen *a ködöt tekintik az első számú téli ellenségnek.* Példának említették, hogy az elmúlt években Stuttgart közelében a hirtelen leereszkedő köd hatására több száz kocsi szaladt — elsősorban figyelmetlenségből — egymásba. A jeges, csúszós út észlelésekor az autósok többsége azonnal változtat vezetési stílusán, alkalmazkodik az új feltételekhez. A köd az nem ilyen, sokkal alattomosabb. Hirtelen szakad az autósok nyakába és a vezetési stílusváltás sem következik be olyan gyorsan, mint a jeges útnál. *Sok autós lebecsüli a köd adta veszélyeket.* Az ADAC szakemberei szerint a köd egy ravasz, alattomos ellenség, de ésszel, némi rutinnal lehet ellene védekezni.

A köd elleni tennivalókat az ADAC szakemberei öt pontba foglalták össze és ezeket egyformán használhatják a trabontosok, vagy egy Porsche Carrera „rutinos" vezetője.

1. *Legfontosabb a megfelelő sebesség kiválasztása.* Egy megbízható fékkel, jó gumikkal és kellő fénnyel rendelkező autónál — a köd sűrűsége, a látótávolság adja meg, hogy milyen maximális sebességgel mehetünk:

— 50 méteres látótávolság — 50 km/h,

— 100 méteres látótávolság — 80 km/h,

— 150 méteres látótávolság — nem szabad túllépni a 100 km/h sebességet.

2. Feltételezve, hogy a fék és a gumik rendben vannak, *növeljük a követési távolságot és kerüljük a felesleges előzéseket.* A köd növeli az észlelési időtartamot, tompítja a reflexeket, meghamisítja a becslési képességeinket. Sok baleset előidézője volt, hogy egymás nyakán voltak a kocsik a ködben. Hamisan értékelhetjük a ködben az előttünk menő vagy velünk szembe jövő járművek reális távolságát és sebességét.

3. A köd „nem szereti" a jó fényt. Ezért naponta ellenőrizzük a hátsó és első lámpák fényét, sugárzási szögét. *Legjobb minden telet új izzókkal kezdeni.* Lényeges a kapcsolók jó működése. Bevált megelőzési recept, a kapcsolók belső érintkezőit ilyenkor télen célszerű befújni kontakt tisztító spray-vel.

4. *Rendszeres ellenőrzést kapjanak a ködlámpák.* Akkor jó a beállítása, ha 50 méteren belül, laposan, minél közelebb a talajhoz világítja meg az útszakaszt. Fontos a helyes bekötése, tehát csak a tompított fényszóróval használható. A hátsó ködlámpákat csakis ködben használjuk, mert normális időben zavarhatja a mögöttünk jövőket.

5. *Lényeges, hogy jól működjenek az első és a hátsó ablaktörlők,* valamint -mosók. Ha tehetjük, évenként cseréljük ki az ablaktörlők gumilapátjait. Az ablakmosóba fagyálló, fátyol nélkül tisztító folyadékot töltsünk. Bevált a folyadékok előmelegítése, van, ahol a fúvókát villamos árammal melegíti, egy másik megoldásnál a hűtő gumitömlői melegítik a mosófolyadék vezetékét. Hóban, esőben fontos, hogy jól lássunk előre és hátra. Ha érezzük, hogy az első és hátsó lámpák búrái, az oldalsó visszapillantó tükrök elszennyeződtek, álljunk meg egy rövid takarítás idejére.

Az ADAC szakemberei még olyan dolgokra is felhívják a figyelmet, hogy ne nagyon fűtsünk a kocsiban, az oldalsó üveget ne csavarjuk fel teljesen, mert így elkerülhető a belső bepárásodás. A rádió csak mérsékelten szóljon, semmi ne vonja el a figyelmet az útról, a forgalomról. Nem árt 50 kilométerenként egy parkolóban néhány percre megállni, egy kis testmozgással a szemünket, az idegeinket megpihentetni. Ha tehetjük, az ilyen ködös időben használjunk fényvédő szemüveget. A túlzott dohányzás és kávézás csak látszólag növeli a biztonságot. Végül egy lényeges tanács — *legjobb a ködben nem autózni.*

Tamás György

NŐ A VOLÁNNÁL

A női találékonyság az emberiség létének egyik biztosítéka, bár ezt gyakran kétségbe vonják a férfiak. Nem tudom például, ki találta fel a kereket, de majdnem biztos, hogy nő volt az illető . . .

A találékonyság a volánnál ülő nőket is jellemzi. Nem esnek kétségbe, ha például le akar esni az index búrája, s nincs kéznél egy csavarhúzó. Az egyébként is olyan férfias eszköz! Ha talál egy kis szigetelőszalagot valahol a kocsi mélyén, lendületes csíkokkal úgy felragasztja azt a búrát, hogy öröm nézni. Előfordult, hogy egy Németországból hazafelé tartó hölgynek a lámpája akart elválni a karosszériától. Nem akart különösebb felhajtást rendezni a lámpa körül, de mivel még az osztrák—német határt sem érte el, gondolta, csak csinál vele valamit. Hosszú még az út haza felé. Elkezdett kotorászni a fránya szerszámok között, de nem sikerült rábukkanni egy fránya szigetelőszalag-darabra. Még szerencse, hogy az autó korábbi tulajdonosa gazdagon feldíszítette a járművet színes matricákkal. Lekapott kettőt a hátuljáról, s azzal rögzítette a labilis darabot. Ki is tartott hazáig.

A találékonyságnak persze számtalan változata van: volt, aki spárgát kötött az elszakadt gázbovden helyére. Igaz, nehéz volt áttuszkolni egy apró résen a madzagot, de végül is sikerült. A szervizben sem árt szemfülesnek lenni. Előfordul, hogy mire kihozza az ember a kocsit a szervizből, eltűnik egy apróság belőle, mondjuk olyan értékes dolog, mint a hamutartó teteje. Ilyenkor rápirít a szerelőre, visszaköveteli az elveszett tetőt, mire az kezétlábát törve lop egyet egy másik autóról. Otthon aztán az első takarításnál megtalálja az eredeti hamutartó tetőt.

Persze nem mindig sül el ilyen jól a találékonyság, sőt az ellenkezőjére fordulhat. A hölgyek sűrű elfoglaltságuk miatt nem érnek rá arra, hogy órákon át araszoljanak előre valamelyik főútvonalon csúcsforgalomban. Ilyenkor — hála találékonyságuknak — új megoldás után kutatva behajtanak az első mellékutcába. Ha szerencséjük van, megúszák két-három, az eredeti céllal ellenkező irányba terelő táblával, de ha nincs, előfordul, hogy el is tévednek. Hosszú kanyargás, visszafelé menetel után végre kiérnek arra a főútra, amelyről letértek, s már ennek is örülni tudnak. Igaz, hogy ez az öröm fél órába és több liter benzinbe került.

S ilyenkor ünnepélyes fogadalmat tesznek magukban, hogy ha nagyon sietnek, soha többet nem vállalkoznak felfedező útra, inkább járják a régi megszokottat. Ha lassú is, de legalább biztos. Aztán az első adandó alkalommal, mikor már fél órája szívják az előtte álló kocsi kipufogógázát, egy kisördög ismét azt súgja neki, hogy irány az első mellékutca. S kezdődik az egész elölről. S mindez azért, mert sok az autó. Tudják mit!? Nem is biztos, hogy nő találta fel a kereket.

Adás vétel

Hagyatékot, antik bútorokat, festményeket, bronzszobrokat, ezüst dísztárgyakat, régi órákat, porcelánokat, egyéb dísztárgyakat vásárolunk. Tel.: 134-3642.

Mindenféle herendi tárgyakat vásárolok. Tel.: 226-8702, 201-2924.

Márkás, antik festményeket keresek megvételre. Tel.: 226-8702, 201-2924.

Ötvenezertől százötvenezer Ft-ig vásárolok lemezre festett képet, amely órával van kombinálva. Tel.: 226-8702, 201-2924.

Gyűjtő állatfigurás, ezüst-, vagy elefántcsontnyelű sétabotot 8000—10 000 Ft-ig vásárol. Tel.: 226-8702, 201-2924.

Bútorokat, csillárokat, festményeket, órákat, dísztárgyakat, szőnyegeket, ruhaneműket, könyveket vásárolok, lomtalanítással. 163-0042.

Használtcikk Kisszövetkezet, VIII., Teleki tér 7. sz. boltja készpénzért vásárol, árusít (OTP-re is), modern, antik, stíl szekrénysorokat, konyhákat, garnitúrákat (hibásat is), teljes hagyatékot. — 177-4473, 113-4311.

Ötezertől tizenhatezer Ft-ig veszek régi, porcelánfejű babát, külön fejet is. Tel.: 226-8702, 201-2924.

Bútor

Készpénzért lomtalanítással, azonnali szállítással vásárolok modern és stílbútorokat, teljes hagyatékot, festményeket, szőnyeget, dísztárgyakat, álló és faliórákat, kárpitozott garnitúrákat, régiséget, antik és tonettbútorokat. 163-1101.

Szekrénysorokat, fekhelyeket, régi bútort, csillárt, hagyatékot veszünk. T.: 149-0109.

Mindenkinél magasabb áron vásárolok szekrénysorokat, régiséget, hagyatékot, fekhelyeket. 177-5340.

Magas áron értékesíthető megbízható kereskedőnél hagyatékát, lakberendezési és dísztárgyait. 121-6919.

Vásárolok szekrénysorokat, hagyatékot, fekhelyeket, antikokat — órákat, csillárokat, képeket, vitrineket, vitrintárgyakat, tonettokat, pianínókat. — 113-9549.

Bizalommal hívjon, ha feleslegessé vált ingóságait legmagasabb készpénzáron kívánja értékesíteni. Hagyatékot, lakásfelosztást, bútort, festményt, — dísztárgyat, régiséget, azonnali szállítással, lomtalanítással vásárolunk. 142-8767.

Veszek antik stílbútort (hibásat is), dísztárgyat, álló- és faliórát, csillárt, ezüsttárgyat, teljes hagyatékot, ½ órán belül ott vagyok. 121-2756.

Használtcikk Kisszövetkezet bútorboltja készpénzért megvásárolja modern, stíl- és antik bútorát, hagyatékát, ingóságait. Tel.: 127-1484, telefonügyelet 135-7989.

Hagyatékot, bútorokat, festményeket, csillárokat, órákat, dísztárgyakat, szőnyegeket, könyveket, ruhaneműket vásárolok, lomtalanítással: 163-0042.

Szekrénysort, garnitúrát, antikot, hagyatékot, csillárt, korrekt áron veszek. 180-6811.

Hívjon! Vásárolok szekrénysorokat, garnitúrákat, konyhabútort, antik bútort, órát, csillárt, festményt, porcelánt, hagyatékot, lomtalanítással. 117-9236.

Megbízható kereskedő vásárol hagyatékot — lakberendezési és dísztárgyakat. 142-6212.

Antik bútorok felvásárlása, készpénzzel, azonnal. Tel.: 226-8702, 201-2924.

KÖNYV

Könyvmolyok 1945 előtti magyar és német nyelvű könyveket vásárolnának. Információ: 155-1540, 129-1537.

Lakás

OTTHON BIZTOSÍTÁS

Ingatlan

Budapest 25 km-es körzetéig olcsó építési telket vennék. Ajánlatokat: 131-4952.

Vál külterületén 450 n.-öl telek eladó, 3,5×3 m szerszámos van rajta. Tel.: 177-1637.

Eladnám, vagy elcserélném miskolc-tapolcai 109 n.-öles telkemet masszív faházzal, hasonló, termálfürdővel rendelkező helyiségbélivel. »Közművesítetlen 126862« jeligére a Felszabadulás téri hirdetőbe.

Eladó Pilisszántón 340 n.-öles telek, faházzal. Villany, víz van. — »Szép kilátás 124475« jeligére a Felszabadulás téri hirdetőbe.

Alföldi városban élő, nem italozó, 175/59 éves, értelmiségi özvegy férfi társat keres, független, kulturált, jó kedélyű, csinos nő személyében, 166—170/53 évesig, aki hozzá költözne. Lehetőleg fényképes levelet várok a »Kölcsönös megbecsülés 088847« jeligére a békéscsabai hirdetőbe.

67 éves, 160 magas, gyermektelen özvegyasszony (lakás, nyugdíj van), keresi élettársát, vagy férjét, kulturált, jó megjelenésű, szolid, ápolt férfi személyében. — »Szimpátia a fontos 1423117« jeligére a kiadóba.

172 cm magas, jó megjelenésű, markáns, — őszes, kék szemű, ápolt 53 éves, független gépész foglalkozású férfi, ezúton keresi tartós, őszinte baráti kapcsolat céljából, higiénikus, kellemes külsejű, erősen molett, széles csípőjű, dúskeblű, budapesti, vagy Pest környéki, kedves hölgy ismeretségét, 40-től 55 éves korig. Lakás van. »Orchideák 1423124« jeligére a kiadóba.

Oktatás

Általános iskolások korrepetálását minden tantárgyból vállalom. Tel.: 169-6857 (14—18 óráig).

Tv, rádió

Antennaszerelés, gyorsan, pontosan, egyéves megbízható garanciával. AM-mikro műholdvevő, I—II. rendszerek egyéni és közösségi kivitelezése. — Tel.: 121-6103.

Televízió gyorsszerviz **163-51-39.** Minden típus javítása, helyszínen, garanciával.

Magyar és szovjet színes tv javítása, hibásat veszek. 121-6919.

Jármű

CASCO

Hatéves, jó állapotú Wartburg combi eladó. Érdeklődni: 182-6479.

Vegyes

Szobafestő-tapétázót azonnalra felveszek. Tel.: 120-1599.

Vállalunk fűtés- és gázszerelést, tervezéssel együtt Budapesten és környékén: Óbudai Szerszolg Kft., — Bp. III., Kiskorona u. 4. (volt Magyar Lajos u.) Tel.: 188-4153.

Költségvetés készítése, OTP hiteligényléshez, számlázás, áfa, lakáskorszerűsítéshez, felújításhoz, 121-0580.

4×4-es nyitott ARO-ra kiutalás, valamint Zeiss 4×32-es céltávcső eladó. Érdeklődni: Bátonyterenye, Bencze u. 3. Tel.: Bt. 366.

Sürgősen eladó ajándék bazár árukészlet. Tel.: Kántor, 252-9591.

Eladó 3 db üveges, fiókos, 1 db zárt eladópult. Tel. Kántor: 252-9591.

Szeretne Ön meggazdagodni befektetés nélkül, és nem tudja, hogyan? 300 Ft-ért tájékoztatót küldök utánvétellel. 3360, Heves, pf. 72.

Hívjon bizalommal, vásárolok mindenféle régiséget. Képeket, bútorokat, porcelánokat: 128-8572.

Gmk, betéti társaság, kisiparos, kereskedő **könyvelését** (visszamenőleg is), **adóbevallását** többéves gyakorlattal vállalom. 121-6239.

Költségvetés készítése, OTP hitelekhez, felújításhoz, korszerűsítéshez. Tel.: 142-9668, 168-9692.

Szolgáltatás

Duguláselhárítás, falbontás nélkül. **Még ma!** 169-2577, 160-4982.

Villanyszerelési munkálatokat vállalunk, Elektromos Művek ügyintézésével is. — Tel.: 163-0412.

Parkettalerakást, csiszolást, lakkozást, PVC-, és szőnyegpadlófektetést, lambériázást vállal Fazékas Imre kisiparos. 114-23-24.

PROFI KÖLTÖZTETÉS CSOMAGOLÁS zongora, bel-, külföld 2525-150, 1841-641

Duguláselhárítás legkorszerűbb gépekkel, falbontás nélkül, garanciával. Még ma! 156-4065.

Parkettalerakás, csiszolást, lakkozást, — PVC-ragasztást vállalok, közületnek is. — 178-7691, Papp.

Vízszerelés, villanyszerelés! Lakosságnak, közületnek olcsó árak, azonnalra is. 163-2412.

Festést, mázolást, tapétázást, rövid határidőre, vállalunk. Árengedménnyel. Tel. nappal: 164-9732, este: 160-4645.

Csempézést, hidegpadló-burkolást, belső kőművesmunkát igényesnek azonnalra. 186-3060, 169-9619.

Duguláselhárítás garanciával még ma! Legkorszerűbb gépekkel, falbontás nélkül. 114-6475.

Fürdőkádfelújítás! Régi lekopott fürdőkádak felújítását a helyszínen, garanciával. 133-0286.

Duguláselhárítás, bontás nélkül, amerikai gépekkel. Garancia, hétvégén is. 120-7427, 121-6919.

KONTÉNER RENDELÉS 142-3029

Duguláselhárítás, lefolyótisztítás, szakszerűen, gyorsan, közületeknek is. Tel.: 184-0903.

Tapétázó, szobafestő, mázoló kisiparos minőségi munkát, 3 év garanciával vállal, lakosságnak és közületeknek. Tel.: 142-62-12.

Duguláselhárítás bontás nélkül, azonnal, garanciával, szombaton is. **177-9763.**

Parkettázás, szalagparkettázás, anyaggal is. Csiszolás, lakkozás. Tel.: 177-2037, Beregszászi.

Redőny, reluxa, gmk.-tól, garanciával, olcsón! Tel.: 114-6691.

Duguláselhárítás, csatornatisztítás garanciával, azonnal. — Tel.: 177-7668.

Kisiparos vállal komplett víz-, gáz-, fűtésszerelést, közületeknek is. Tel.: 06-60-13-329 (budapesti szám).

MAGÁNVÁLLALKOZÓK VAGYONBIZTOSÍTÁSA

KÖZLEMÉNYEK

100 000 Ft vár önre, ha velünk utazik Bécsbe, Isztambulba, Athénba, Párizsba, a görög, olasz, spanyol tengerpartra, már 400 Ft/fő/nap értékben. **Eurotours.** Ó. u. 15. és Teréz krt. 19. 11-14-639, 11-18-813, 15-31-751.

Tram-Travel Kft. utazási ajánlatai: Luxus Mercedes autóbusszal — mosdó, video, légkondicionálás. Bécs: 400 Ft + 10 ATS. Tarvisio: 1280 Ft + 10 ATS. München: 1450 Ft + 10 ATS. Indulás 1991. január 24-től folyamatosan. Felvilágosítás és jelentkezés: Tram-Travel Kft. Utazási Iroda Budapest V., Podmaniczky tér 4. I. em. (Arany János utcai metrómegállóval szemben.) Telefon: 111-3863.

Érettségire felkészítő tanfolyamok indulnak februárban a József Attila Művelődési Központban (Bp. XIII., József Attila tér 4. Telefon: 120-3843, 120-3844), matematika, földrajz, fizika, magyar nyelv és irodalom, angol, német, orosz, történelem, biológia tantárgyakból.

Értesítjük tisztelt hitelezőinket, hogy az egri székhelyű és működésű **Pillangó** Ruhaipari Kisszövetkezet 1991. január 20-val korlátolt felelősségű társasággá alakul át. Az új társaság törzstőkéje 1000 ezer Ft, vagyonmérlege: ezer Ft-ban.

Pénzeszközök:	1563
Állóeszközök:	6414
Követelések:	2529
Eszközök összesen:	18 897
Vásárolt készletek:	7779
Rövid lejáratú kötelezettségek:	17 897
Egyéb aktívák:	609

A hitelezők az igénybejelentéseiket a közlemény megjelenésétől számított 30 napon belül tehetik meg az alábbi címen: Pillangó Ruhaipari Kisszövetkezet, 3300 Eger, Remenyik Zs. út 18.

Két év alatt érettségi. Gimnáziumi magánvizsgára előkészítő tanfolyam kezdődik februárban a Landler Művelődési Házban. Telefon: 1-692-881.

A József Attila Művelődési Központ Moholy Stúdiója februárban az alábbi tanfolyamokat indítja: rajz-festészet (felnőtt), festészet-szobrászat (gyerek), rajz (felvételi előkészítő), kerámia-fazekasság (gyerek, felnőtt) ötvös-tűzzománc (felnőtt), textilszövő, könyvkötő (felnőtt, gyerek), sokszorosító grafika (fametszés, linómetszés). Cím: XIII., József Attila tér 4. Telefon: 120-3843, 120-3844.

Szakszervezetek figyelem! **Nőnapi** kerámia ajándéktárgyak rendelhetők készítőnél, 30% kedvezmény. Tel.: **114-4064.**

Ciprus csak forintért! Heti turnusokban, 27 990 Ft. Fakultatív program: hajóút Izraelbe. Hermes-kuoni Bp. V., Báthori u. 19. Tel.: 111-5893, 131-8965.

Az Autoexpress Utazási Iroda ajánlataiból: Graz péntekenként: 770 Ft. Huma—Bécs naponta: 650 Ft. München febr. 3—5., febr. 24—26., 2200 Ft + 10 DM. Síelés Tátralomnicon, egyéni utazás, teljes panzió, szállodai elhelyezés. Egy hét csak 5800 Ft. **Autoexpress Utazási Iroda** 1073. Dohány u. 73—75. Tel.: 142-7542. 142-6998.

Árengedményes vásár Bécsben. Időpontok: január 25., 31, február 1., 2. Utazás: autóbusszal. Részvételi díj: 500 Ft/fő. Jelentkezés: Union-tours, Rákóczi út 54. Telefon: 1227-424, 1224-810/213 mell.

Utazzon az Eurotoursszal, forintért, költőpénzzel. Isztambul 7500 és 8200 Ft, Athén 10 200 Ft, az árak 50 DM költőpénzt is tartalmaznak. Bécs 600 Ft (HUMA, centrum, SCS). Eurotours, 15-31-751, 11-18-813.

Miért ne olcsóbban? **Stúdium.** Nyelvtanfolyamok **angol, német, spanyol, olasz, francia** nyelvekből, Pest és Buda centrumában. 13 hetes (52 órás) szemeszter 4200—5000 Ft. Plusz 1 fő 10% kedvezménnyel! Beir.: jan. 9—23., du. 4—6. (szerdánként 10-től is!), VIII., Szentkirályi 7. Tel.: 155-8155. Órák hétköznap, munkaidő után és szombaton délelőtt!

Kontourral a határokon túlra! Nyári tengerparti ajánlataink egyéni utazóknak: Olaszország—Cavallino: 4 személyes lakókocsis elhelyezés: 10 000—24 500 Ft/lakókocsi/hét; Görögország—Nei Pori: elhelyezés apartmanokban: 16 670—29 260 Ft/apartman/hét; Spanyolország—Costa Brava: szállodai elhelyezés: 9350—20 350 Ft/fő/hét. Részletes információ: Kontour Kft. 158-8908 és 122-6813.

A Nordic Silver Utazási Iroda ajánlatai. Bécsi 1 napos kirándulás, jan. 18., 25-én, febr. 8., 22-én. 430 Ft + 10 ATS. **Svédországi húsvét Németországon keresztül:** 10 nap, 12 500 Ft (csak útiköltség). **Isztambuli** kirándulás 5 nap, félpanzióval, 3 csillagos szállodában, programokkal. 7800 Ft. Ind. febr. 2. **Farsang és gyógyüdülés** Hajdúszoboszlón, teljes ellátással februártól folyamatosan 1 hetes turnusokkal, útiköltséggel 4990 Ft. **Svájci villámlátogatás** január 24—26-ig. 1500 Ft + 10 DM (autóvásárlás). **Utazásainkon orvosi felügyeletet biztosítunk!** Kis- és nagy autóbuszokkal állunk leendő utasaink rendelkezésére! Jelentkezés: Bp., 1191 Üllői u. 107. **Nordic Silver Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.** Tel.: 1574-244/46.

SÍÚDÜLÉSEK AZ UNION-TOURSSZAL. TÁTRALOMNIC. Időpontok: februártól—márciusig 4—5 napos turnusokban. Utazás: egyénileg. Részvételi díj: 4990 Ft/5 nap, 3790 Ft/4 nap. **CHOPOK.** Időpontok: februártól—márciusig 4—5 napos turnusokban. Utazás: egyénileg. Részvételi díj: 4990 Ft/5 nap, 3790 Ft/4 nap. Jelentkezés: Union-tours, Rákóczi út 54. Tel.: 1227-424, 1224-810/213 mell. **ZDIAR.** Időpontok: februártól—márciusig 4—5 napos turnusokban. Utazás: egyénileg. Részvételi díj: 3950 Ft/5 nap, 2890 Ft/4 nap. **DONOVALY. 1 napos síelés!** Időpontok: jan. 26., 27/1 nap, febr. 2-től március végéig minden hétvégén/1 nap. Utazás: autóbusszal. Részvételi díj: 450 Ft/fő. Jelentkezés: Uniontours, Rákóczi út 54. Tel.: 1227-424.

Az Oktatásszervezési Iroda februárban induló tanfolyamai: angol- és németnyelv-tanfolyamok, alapfokú személyiszámítógép-kezelő (IBM XT), pedikűr — manikűr — képesítő. Figyelem! Egyéni- és társas kisvállalkozók részére egyszeres könyvvitel. Részletfizetés is! Érdeklődni, jelentkezni lehet: Bpest, XVIII., (Lőrinc), Üllői út 51. Tel.: 1475-897.

Kontour-ajánlatok: **Bécs:** 425 Ft + 10 ATS; **Velencei karnevál:** 1450 Ft; **Svájc — városlátogatás:** 2100 Ft + 5 DM. **Isztambuli** bevásárlóút: 2960 Ft + 15 DM; **Isztambul** 6 napos utazás: 5200—6050 Ft; **Athén** 6 napos utazás: 9850—12 970 Ft. Érdeklődni: Kontour Kft. 158-8908 és 122-6813.

Osztrák színvonalon — magyar árakon — forintért — költőpénzzel. Görög, olasz, spanyol tengerparti nyaralások, már 300 Ft/fő/nap értól. Február 15-ig történő befizetéseknél 10% kedvezmény. Luxusautóbusz-járatok. Eurotours, 111-88-13, 11-14-639.

LEVELEZŐ NYELVOKTATÁS! ANGOL, NÉMET kezdő, újrakezdő és középhaladó levelező nyelvtanfolyamot szervez a **Panoráma Nyelvstúdió.** A tanfolyam díja 3000 Ft. Kérje részletes tájékoztatónkat. Címünk: Debrecen, Jerikó u. 15. 4032.

Vitorláshajó-, motorcsónakvezetői, belvízi, tengeri, repülőgép-vezetői tanfolyamot indítunk, **február 9-én,** és kis csoportban egész évben. Jelentkezés: **Colombus SE,** telefon: 186-7438.

Business English tanfolyamok a Cicero Nyelviskolában. Telefon: 185-4508.

Felvételi előkészítőket indít kis csoportban a Talentum Oktatási Stúdió. Tel.: 168-4887.

Duguláselhárítás falbontás nélkül, gyorsan, megbízhatóan, korszerű gépekkel, garanciával. 189-7837.

KÖLTÖZTET zongora, pianínó 1585-284

Villanyszerelés, családi házak, lakásfelújítás, elektromos fűtésű cserépkályha javítása. 149-9017.

3 éves garanciával — parkettázást, csiszolást, PVC-, szőnyegpadló-ragasztást vállalok, 187-2917.

Festés, mázolás, tapétázás, PVC-, kőművesmunkák árengedménnyel, közületnek is. 252-4715.

KÖLTÖZTET CSOMAGOL ZONGORA, PIANINÓ 1372-480, 1415-973

Téli Vásár a Centrumban

Most 30–40% engedménnyel vásárolhat téli konfekciót és kötöttárut kínálatunkból.

Néhány példa különleges ajánlatunkból:
női télikabát már 2340 Ft-tól,
lányka téliesített anorák már 510 Ft-tól,
férfipantalló már 840 Ft-tól,
női bőrcsizma már 1450 Ft-tól,
gyermek csizma már 434 Ft-tól.

Minden Centrum Áruház más és más engedményes választékkal várja kedves vásárlóit.

CENTRUM ÁRUHÁZAK

Sport

Sakkmúzeum Gyöngyös helyett Hevesen

Maróczy Gézától Portisch Lajosig

Ha valaki arról beszél, hogy múzeumban járt, az ember előtt általában hatalmas kiállítótermek egymást követő sora jelenik meg, benne a látnivalók sokaságával. Pedig sokszor szerényebb épületben is egyedi kiállítási anyagot lehet összegyűjteni; jó példa erre a hevesi sakkmúzeum.

Aki nyakába veszi a lábát, jócskán kell lépkednie, amíg elérkezik Heves városába. Gyöngyösig szinte pillanatok alatt el lehet jutni, hogy azután jobbra kanyarodva, hosszan kígyózzon a 11 ezres városkáig. A város centruma közelében egyértelmű az invitálás: a korábbi népművészeti múzeum helyét megörökölt, *világszerte híres sakkgyűjtemény* hollétét ugyanis a ház falára kiakasztott fekete és fehér sakkfigurák mutatják.

Az ízléses külsejű házba lépve a gazda, a múzeum alapítója, *Dobroviczky Ferenc* fogadott. Az egykor ökölvívóként serdülő- és ifjúsági bajnokságot is nyert sportember pályafutását, mint oly sok sorstársáét, a II. világháború törte derékba.

— Szlovákiában szenvedtem maradandó szemsérülést, aminek azután a szibériai évek ugyancsak nem tettek jót — emlékezett a 68 éves múzeumalapító. — *Minimális csőlátásom* maradt, egészen a legutolsó időkig, így tájékozódhattam a világ dolgairól.

A tenni akarás nem hagyott nyugtot Feri bácsinak. 1950 és 1957 között ökölvívóedző volt Miskolcon, majd látása romlása miatt ezzel fel kellett hagynia. 1958-ban Ecséden lett sportköri elnök, ott alapított sakkszakosztályt is, így keveredett kapcsolatba ezzel a sportággal is.

— Először csak az eredményeinket írogattam össze, majd mind több információ, tabella került a birtokomba. Egyszer csak azon vettem észre magamat, hogy *a magyar sakkozás évkönyvét írom.* Tizennyolc díszes kötetet csináltunk meg a feleségemmel, 1960-tól kezdődően, amelyekért Clevelandból 20 ezer dollárt ajánlottak. Persze mind több sakkemléktárgyat, zászlót és ilyesmit is kaptam, amit előbb a gyöngyösi lakásomban halmoztam fel.

Az az otthon azonban egy idő után már kezdett lakhatatlanná válni, Cica néni esténként csak zászlóerdőben tudta lehajtani a fejét. 1983-ban jelképesen kitették a „Megtelt" táblát, *Gyöngyös városa azonban nem talált megoldást* az egyre értékesebb gyűjtemény elhelyezésére. Szerencsére Heves — akkor még község — vezetői láttak fantáziát Dobroviczkyékban, így kerültek erre a nyugodt, segítőkész településre.

— 1987-től négyezernél több érdeklődő járt már nálunk 26 országból — meséli Dobroviczky Ferenc, miközben rábízott a rendkívül agilis polgármesterre, *dr. Hegedűs Györgyre,* akivel együtt járjuk körbe a sakkmúzeum egyetlen, 60 négyzetméteres bemutatótermét.

Szerencsém volt, hiszen ottjártamkor éppen befutott a múzeum ügyeit igazán magáénak érző társadalmi bizottság két vezetője, Krizsán Edit és Csom István. Nemcsak ügyintézők, maguk is ajándékoztak anyagot a múzeumnak.

— Ennyivel tartozunk Feri bácsinak, aki megalapozta ezt az egyre értékesebbé váló múzeumot — így *Krizsán Edit.* — Amióta Hevesre átkerült a múzeum, még sokkal szívesebben teszek bármit az ügy érdekében, mert látom, hogy itt az egész anyag, a múzeum ügye hosszú távon jó kezekben van. Biztos vagyok benne, hogy a világ négy sakkmúzeumának egyike egyre több érdeklődőt vonz majd Hevesre. A látnivalók sorát remélhetőleg a közeljövőben Flórián Tibor hagyatéka is gazdagítja majd. Azt szeretnénk, ha minél több élsakkozó a magáévá tenné a sakkmúzeum ügyét.

Hogy ez így legyen, azért *Krizsán Edit* és *Csom István* is szép vitrinnel gazdagította a kiállítás anyagát, miként *Adorján András* nagymester is igen gazdag anyagot állított össze. De megtalálható ott egy sor, valóban ritkaságszámba menő kiállítási tárgy, így XVI. Lajos korabeli sakkasztal, elefántcsont sakk-készlet, indiai szantálfából való készlet, személyes emlékek *Maróczy Gézától,* hogy csak néhányról tegyünk említést.

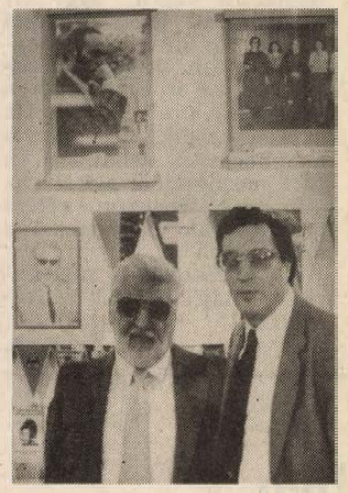

Dobroviczky Ferenc és Csom István

Miközben ismételten körbejártunk az ízlésesen berendezett tárolók között, a polgármester megnyugtatott: mindent elkövetnek azért, hogy méltó módon vigyék tovább a Dobroviczky házaspár által életre hívott és megalapozott sakkmúzeumot. Úgy, hogy az méltó módon reprezentálja a magyar sakk-kultúrát.

Jocha Károly

Keserű piruláké

Csúcsszezon van ezekben a napokban a röplabdázóknál is. Egymást érik az erőpróbák, amelyek közül vasárnap a tévé is közvetített egyet: a Vasas—BSE-Taverna női találkozót. A meccs *nem sok izgalmat hozott,* legfeljebb néhány, igazán izgalmas labdamenet alakult ki. Többek között azért, mert a Vasas feltétlenül jobb csapat a több jó játékossal felálló, lelkes ellenfelénél.

Adódik a kérdés, milyen a magyar bajnokságban részt vevő együttesek *átlagos tudásszintje,* ha az élmezőnybe törekvő BSE ellen ennyire gond nélkül tudott nyerni az angyalföldi gárda? Azután jön a keményebb felvetés: *milyen messze van* a hazai színvonal az európai élvonalat képviselő klubokétól? Nos, a válasz eléggé *egyértelmű.* Azok ugyanis, akik látták a hétközi kettős hazai EK-ütközetet, meggyőződhettek róla, milyenek például a német együttesek. A Megyeri úton hét emberrel kiállt ottani listavezető, az USC Münster gárdája *kíméletlenül* elporolta a négy kezdőemberét nélkülöző Tungsram SC-t, majd fél órával később, a Folyondár utcában *folytatódott az oktatás:* ott a hazai pályán veretlen Vasas kapott ki 3—1-re a Bayern Lohhof gárdájától, pedig az első játszmát sikerült megnyerniük a piros-kékeknek.

Miért nem megy jobban a külföldiek ellen? Miért kerültünk jelentős hátrányba a nyolcvanas évek második felében? Nos, az ellenfelek nemcsak magasabbak és erősebbek, nagyobbakat ütnek, hanem nyitásban és nyitásfogadásban, mezőnymunkában is előttünk járnak. Mivel tudják, hogy jobbak, egészséges önbizalom dolgában sem állnak rosszul.

Nem könnyű a helyzet, hétközben a Vasas és a Tungsram is visszavágót játszik; a továbbjutásra valóban csak *minimális az esély.* Az út mégiscsak erre vezethet felfelé, a keserű pirulákat zokszó nélkül le kell nyelni. Legfeljebb azért *szoríthatunk, hogy legyen erejük* a hazai legjobbaknak azt az edzésmunkát elvégezni, amely szükséges az előrelépéshez.

A biztató jelek arra utalnak, hogy ébredezik az élmezőny. Talán a júniusi EB-selejtezőkre beérik a megkezdett munka...

— jok —

Butterfly: újabb öt év

Németországé a Nemzetek Kupája

A végleges minősítést megelőzően annyit máris meg lehet állapítani: *érdemes volt életre hívni az első ízben kiírt asztalitenisz Nemzetek Kupája férficsapatversenyt.* Az ilyen viadalokat ugyanis mindig a nézők minősítik: márpedig a szombati és a vasárnapi játéknapon 3—3 ezer szurkoló látta a müncheni összecsapásokat.

A magyar férfiválogatottnak nem sikerült javítania: szombaton is 3—2 arányban kapott ki *Berczik Zoltán* legénysége: ezúttal Anglia volt az ellenfél. Pedig miként pénteken a németekkel szemben, ezúttal sem játszottak rosszul a válogatottak, de több alkalommal is jelentős előnyt adtak le. *Az utolsó csoportmérkőzésre már nem akadt átütőerő Harcziékban,* ez alkalommal a Szovjetunió 3—1 arányban jobbnak bizonyult. Így csoportjában a negyedik helyen végzett a csapat.

A müncheni út nemcsak szakmai tapasztalatokkal szolgált, hanem anyagilag is eredményesnek bizonyult. Eldőlt ugyanis, hogy *a Butterfly cég a következő öt évre újabb szerződést ajánl a magyar szövetségnek,* bár a korábbinál szerényebb az összeg. Az ígéret szerint, amennyiben javul a magyarok eredményessége, úgy a támogatás mértéke is növekedni fog.

Vasárnapra maradtak az elődöntők és a döntő. Ezek során Németország 3—1-re verte Franciaországot, Jugoszlávia ugyanilyen arányban bizonyult jobbnak a Szovjetuniónál. A 100 ezer dollárral díjazott csapatverseny döntőjében a müncheniek nagy hazai sikernek lehettek szemtanúi. Németország 3—0 arányban győzött Jugoszlávia ellen. (3—4. Franciaország és a Szovjetunió, 5—6. Anglia és Svédország.) A győztes 30 ezer dollárt vehetett át; a 7—8. helyen végzett Magyarország és Hollandia jutalma 5—5 ezer dollár.

★

Ausztria bejutott az asztaliteniszezők Európa Ligájának döntőjébe, miután a visszavágón 2 óra 35 perc alatt 6:1-re verte Bulgáriát. Az osztrákok ellenfelei minden bizonnyal a magyarok lesznek, akik Budapesten 6:1-re verték Angliát, és a visszavágó amolyan papírforma ízű csatának ígérkezik angol földön.

A feltételezett osztrák—magyar döntő győztese kerül fel a Szuper Ligába.

Teremtornát nyert az FTC

Itthon nem lehetne?

Külföldön zajlanak a nemzetközi labdarúgó-teremtornák. Neves csapatok részvételével, csodás körülmények között és persze telt ház előtt, ami például Németországban 15—20 ezer nézőt is jelenthet. Tehát van rá igény! A játékosok télen is focizhatnak, a szurkolók izgulhatnak a lelátón, vagy a televízió előtt ülve, a szponzorok pedig hóesésben is hatalmas plakátokkal hirdethetik termékeiket. Mindenkinek megéri, nem?

Évekkel ezelőtt Magyarországon is voltak hasonló kispályás viadalok az NB I-esek között. A lelátók is tömve voltak. Sőt a televízió is közvetített minden mérkőzést, legalább egy összefoglaló erejéig. Tehát az igény nálunk is megvolt..., megvan, illetve megvolna rá, de — a sérülésveszélyre hivatkozva — már évek óta nem rendezik meg ezt a téli bajnokságot. Kár! A futballszurkolóknak nehéz átvészelniük a téli holtidényt. Végül is nem utazhatunk minden hét végén külföldre, hogy élő focit láthassunk!

(csikesz)

★

Ha az Ú. Dózsa szereplése csapnivalóra sikerült, akkor annál nagyobb vasárnapi öröm a Ferencváros remeklése. A genfi tornán a zöldfehér legénység óriási küzdelemben döntetlent ért el a német Bayern München elleni fináléban, majd a büntetőket jobban lőve megnyerte a tornát! A döntő eredménye: Ferencváros—Bayern München 4—4 (3—3) — büntetőkkel 5—4.

Kárpótlás Torontónak

A Nemzetközi Amatőr Atlétikai Szövetség (IAAF) Tanácsának hét végi ülésén került sor az 1993. évi fedett pályás világbajnokság helyszínének kijelölésére. A két pályázó város közül az 1996-os nyári olimpiának otthont adó Atlanta tűnt esélyesebbnek, a tanácstagok bizalmát mégis a kanadai Toronto képviselői nyerték el.

Mint arról Robert Fasulo, az IAAF szóvivője tájékoztatta a sajtó képviselőit, a tanács határozott más, népszerű versenyekről is. Így a Grand Prix-döntőt jövőre az olaszországi Torinóban, 1993-ban pedig a londoni Wembley stadionban rendezik meg. Ez utóbbi találkozókra csak az itáliaiak és az angolok pályáztak.

Paul Dupre, a kanadai szövetség elnöke úgy vélte, az IAAF amolyan kárpótlásként ajándékozta meg Torontót a fedett pályás vb-vel. Ismert, a város éppen Atlantával szemben maradt alul a NOB-szavazáson, amikor az 1996-os olimpia rendezési joga volt a tét. A világ legjobb atlétáit 1993. március 12. és 14. között, a 60 ezer férőhelyes, hipermodern Skydome sportcsarnokban fogadják.

Ugyancsak San Sebastianban döntöttek arról, hogy 1992-ben első alkalommal Nagy-Britanniában megrendezik a félmaratoni táv világbajnokságát.

Szerény, de életképes

A kosárlabdázókat is foglalkoztatja több sportág évtizedek óta dédelgetett vágyálma: a bajnokságok feletti Európa Ligát terveznek a kontinens legjobb férfiegyüttesei számára. *Boriszlav Sztankovics,* a Nemzetközi Kosárlabda Szövetség (FIBA) főtitkára úgy gondolja, hogy 8 vagy 12 résztvevővel már az 1991/92-es szezonban elindulhatna a küzdelem az Európa Ligában.

Sokkal életképesebbnek tűnik egy jóval szerényebb javaslat: a magyar, az osztrák és a csehszlovák kosárlabda-szövetség hat csapattal tervezi a Szuper Liga létrehozását; január végén Sopronban kerül sor az egyeztető megbeszélésekre. A Szuper Ligában szereplők természetesen továbbra is játszanának hazájuk bajnokságában, az osztrák és csehszlovák ellenfelekkel szemben ezen felül találkoznának.

Rövid hírek

● Székely Mónika két, Balázs Éva egy aranyérmet szerzett a Bécsben megrendezett ifjúsági tekwando Európa-bajnokságon, ahol 16 ország 130 sportolója vett részt.

● A papírforma igazolódott a magyar női kézilabdacsapatok EK-visszavágóin. A BEK-ben az Építők-Hungalit ugyan kikapott 18—12-re Valenciában, de összesítésben 37—34-gyel került a legjobb nyolc közé. A KEK-ben a DVSC az osztrák Hollabrunn otthonában is jobb volt (30—23), ők 62—37-tel mentek tovább. Az IHF Kupában viszont nem kísérte szerencse a Secotex próbálkozását, hiszen Zágráb (20—25) után Szegeden is kikapott (23—24), így a Lokomotív került a negyeddöntőbe.

A Nehru Kupáért

Az indiai Trivandrumban a Nehru Kupáért zajló nemzetközi labdarúgó-tornán a hét végén két mérkőzést bonyolítottak le. Előbb a szovjet olimpiai válogatott 2—0 (0—0) arányban nyert Kína ellen, majd India is megszerezte első győzelmét: a házigazdák 1—0 (1—0)-ra verték Zambia ifjúsági együttesét.

Ma Románia B-válogatottja lesz Magyarország ellenfele; az ellenfél a mezőny egyetlen pontveszteség nélkül álló csapata.

Totóeredmények

1.	Atalanta—Torino	0-1 2
2.	Bari—Cagliari	4-1 1
3.	Bologna—Napoli	1-0 1
4.	Fiorentina—Cesena	2-0 1
5.	Intern.—Lecce	5-0 1
6.	Juventus—Genoa	0-1 2
7.	Parma—Milan	2-0 1
8.	Roma—Pisa	0-2 2
9.	Sampdoria—Lazio	1-1 x
10.	Cosenza—Salernitana	1-0 1
11.	Foggia—Reggina	1-1 x
12.	Messina—Ancona	1-1 x
13.	Modena—Udinese	1-1 x
	Pluszmérkőzés:	
14.	Verona—Taranto	2-1 1

Újabb nyolc év az 1500-as világcsúcsnak?

Szalnyikov nem szomorú

Ma már így kell írni Vlagyimir Szalnyikovról: az egykori világcsúcstartó. Trónjától az ausztráliai Perthben egy német fiú, Hoffman megfosztotta, de minderre majdnem nyolc évet kellett várnia a világnak. Gondolom, Szalnyikov nem tartozott a nagy várakozók közé. A hazaérkezés után erről kérdeztem őt Moszkvában.

— *Sikerült már az aklimatizálódás?*

— Dehogy, nem is sikerülhetett. Nincs még 24 órája, hogy megérkeztünk, de ma már dolgom volt az Úszó Szövetségben. Megvallom, kicsit még kóválygok.

— *Arra gondoltam, hogy hozzászokott-e a gondolathoz: elúszott a világcsúcstartói cím?*

— Muszáj erre válaszolni?

— Semmire nem kötelező válaszolni, de biztos érdekli az embereket, milyen érzések tombolnak most Szalnyikovban?

— Egyáltalán nem mindegy, hogy az ember világcsúcstartó vagy sem. Én lelkem mélyén természetesen érzek egy pici csalódást, s akkor sem mondanék igazat, ha azt állítanám: örültem, hogy nyolc év után már nem én „uralkodom". Az ember hiú. Engem igazán az lepett meg, hogy éppen ezen a vb-n úsztak ilyen remek időt. Erre valóban nem számítottam.

— *Milyen volt a verseny, az 1500 méteres döntő?*

— A vb vége felé egy kicsit már mindenki „aludt" vagy készült a nagy ünneplésre. Aztán ezek a fiúk az utolsóelőtti egyéni döntőben valami fantasztikusat produkáltak. Jó lenne most azt mondani, hogy már az első száz után éreztem: ennek „nem lesz jó vége". De nem éreztem. Egyszerűen magával ragadt a verseny, s egyáltalán nem szégyellem, hogy én is szurkolni kezdtem, hogy sikerüljön. Azt hiszem, nem tévedek: minden idők legnagyobb 1500-as döntőjét úsztak Perthben.

— *Hány évet jósol ennek a világcsúcsnak?*

— Hát, lehet még valamit előre látni? Ki hitte volna, hogy valaki csaknem fél perccel megjavítja élete legjobbját?! Mégis azt hiszem, újabb nyolc esztendőre nyugodtan elfelejthetjük az 1500-as világcsúcstáblázat átírogatását. Azt is mondhatnám, akkor döntik meg ezt a csúcsot, amikor a férfi távolugrás álomhatárát.

— *Szóval nem túlságosan szomorú?*

— Inkább fáradt vagyok, nincs miért búslakodnom.

Az utolsó kérdést már a feleségnek, Marinának teszem fel, ki edzőként végig ott volt Szalnyikov sikerei mellett.

— *Mit gondol, Szalnyikov ezek után nem száll be a nagy visszatérők táborába?*

— Á, reménytelen a dolog. Vologya eltökélte, hogy ezután csak fürdőzni fog. Ha nehéz szívvel is, de elfogadom a döntését. Elvégre a szöuli győzelemmel ő a lehető legszebben búcsúzott!

(szerdahelyi)

NÉPSZAVA

Szeretettel köszöntjük névnapjukon Ágnes nevű olvasóinkat.

A Nap kél 7 óra 24 perckor, nyugszik 16 óra 27 perckor.

Marad a ködös, hideg idő

Változóan felhős lesz az ég, délután a nyugati országrészben kisebb hózáporok alakulhatnak ki. A többnyire gyenge, váltakozó irányú szél megélénkül. A hőmérséklet általában 0 fok, a tartósan ködös részeken —5 fok körül alakul.

A Duna Budapestnél 218 centiméter, hőmérséklete 2 fok.

Szán, jégvitorla, korcsolya. A téli sportok kedvelői szombaton birtokukba vették a befagyott Velencei-tavat

MTI Fotó — Németh Ferenc felvétele

Dr. Bárándy György ügyvéd:

Mindent elkövetek, hogy megnyerjük a kamatpert

Amióta tájékoztattuk olvasóinkat a *Népszava* szerkesztő bizottságának döntéséről, miszerint megbíztuk *dr. Bárándy György* ügyvédet a háromgyermekes *Tokai Attila* kamatperének jogi képviseletével, sokan kérnek hasonló segítséget tőlünk.

Szeretnénk felhívni a figyelmet, hogy elhatározásunk *precedens* megteremtésére irányul. Gyakorlatilag *„próbapert"* kezdeményezünk. Mindenkinek azt javasoljuk, hogy várja meg a végeredményt.

— Ügyvéd úr, bízik abban, hogy megnyeri a pert? — érdeklődtünk tegnap délután *dr. Bárándy Györgytől.*

— Az én *jogi* és *erkölcsi* meglátásom szerint, *tízezrek érdeke, hogy megnyerjük a pert.* Ennek az érdekében mindent el is követek.

— Miért vállalkozott arra, hogy elvállalja ebben az egyedülálló, rendhagyó ügyben a jogi képviseletet?

— Álláspontom szerint rendkívül fontos, hogy kieszközöljünk gyors bírósági döntést, és így az eredménytől függően, irányt mutathassunk az érdekelteknek, a követendő stratégiához. Ha bebizonyosodik, hogy helyes a felfogásom, tehát, ha a pert megnyerjük, akkor az érintettek *kockázat nélkül* fordulhatnak panaszukkal a *bírósághoz.*

A per részleteiről rendszeresen tájékoztatjuk olvasóinkat.

S. A.

A szénhiány, s ami mögötte van

Ukrán bányászok a Mecsekben

(Megyei tudósítónktól)

Néhány nappal ezelőtt 40 ukrán bányászt köszöntöttek nagy barátságban a Mecseki Szénbányáknál. Itt fognak dolgozni. *De hogyan függ össze ez a nagy vendégszeretet a pécsi és komlói bányászokat fenyegető munkanélküliséggel?* — tudakoltuk *Szilas Lászlótól* a mecseki szénbányák termelési főnökétől. Egyszersmind arra is kíváncsiak voltunk, miért országos hiánycikk a mecseki darabos fekete szén, ha egyszer a cég gazdasági válsággal küzd. Józan logika szerint most fokoznia kellene termelését, hogy kelendő portékájának értékesítésével javítson helyzetén.

A főmérnök szerint az idegen munkások alkalmazására azért van szükség, mert évek óta *nincs elég emberük a „produktív helyeken"*, vagyis a közvetlen széntermelésben, a fejtésben, a vágathajtásban. Az uránbányából tavaly nem jött át annyi vájár, amennyire számítottak. Jelenleg 450 külföldi — többségében lengyel — bányász dolgozik a Mecsekben. Nyomban búcsút lehetne venni tőlük, ha a bányabezárást is magába foglaló létszámcsökkentést hajtanak végre. Ekkor ugyanis a felszabaduló minőségi munkaerőt a legtermelékenyebb helyeken összpontosíthatnák. Hogy máris miért nem teszik meg?

Szilas László úgy vélte, a radikális létszámcsökkentéssel együtt a termelés óhatatlanul csökkenne, ám bizonyos állami költségek ezután is terhelnék a vállalatot. Másrészt *most valóban szénhiány van,* tehát inkább a kapacitás teljes kihasználása a cél. A termelést fokozni akarják, ugyanakkor ésszerűsíteni is, ami első lépésként annyit jelent, hogy bizonyos szénmezők kitermelésével felhagynak.

A szénhiányért a főmérnök elsősorban a szükséges fejlesztések elmaradását, másodsorban a piac rugalmatlanságát okolta. Ez utóbbi szemléltetésére említette, hogy *augusztusban még eladatlan készleteik voltak,* de az ősz folyamán is szinte könyörögtek a nagyfogyasztóknk: időben rendeljenek. Mindhiába. Az igénylések most futnak be, s lehetőleg azonnali szállításra. Márpedig egy bányavállalat termelését nem lehet egyik napról a másikra növelni.

Nehezíti a helyzetet, hogy *kiesett a piacról 1 millió tonna NDK-brikett,* továbbá hogy a várható fogyasztói áremelés miatt a szenekből is sokat felvásárol a lakosság.

Az igen népszerű mecseki darabos szénből a természeti és termelési adottságok miatt továbbra sem tudnak többet ígérni. A brikettgyár azonban még a hétvégeken is műszakot tart, így tudtak vállalni a tavalyi 330 ezer tonnával szemben az idei esztendőre 350 ezer tonnát. Más kérdés, hogy a brikett előállításához szükséges adalék barnaszén — hazai és külföldi — egyaránt hiánycikk.

— *Mit szólt a szakszervezet az ukránok alkalmazásához? A magyarokénál jobb vagy rosszabb feltételekkel foglalkoztatják őket?* — kérdeztük végül.

— A magyar munkaerő áránál kissé kedvezőbben — hangzott a diplomatikus válasz.

Egyébként a szakszervezettel —, sőt a városi munkaügyi irodával is —, mindent egyeztettek.

Havasi János

Betörőt fogott az infrazár

Újabb betörést sikerült megakadályoznia a vasárnapra virradó éjszaka a kalocsai rendőröknek egy *riasztókészülék jóvoltából.* A kalocsai fogyasztási szövetkezet tulajdonában lévő szerződéses üzemeltetésű Kátrány büfé riasztó berendezése szólalt meg éjszaka 23 órakor a rendőrség ügyeletén. A rádióval azonnal a helyszínre irányított járőrök *tetten érték* a két betörőt.

Egyikük, *Szabó Zsolt* kalocsai lakos még el tudott menekülni. Elfogására országos körözést adtak ki. A másikat, az ugyancsak helyi lakos, *Stang Bálintot* viszont sikerült őrizetbe venni.

Könyvakció

A TÉKA Könyvértékesítő Vállalat a következő hetekben nagyszabású *könyvvásárt* rendez. Az akció célja, hogy segítsen a könyvhöz egyre nehezebben — vagy az eredeti árakon esetleg már egyáltalán nem — hozzájutó rétegeknek. A vásár keretében, *január 21-től* február 20-ig, az 1988. végéig megjelent könyveket *50—80 százalékos engedménnyel* árusítják valamennyi TÉKA könyvesboltban.

Az árleszállítás keretében a vállalat megismétli a tavaly őszi, sikeres TÉKA könyvvásárt, a XIII. kerület Váci út 19. szám alatti központjában. Ez *január 25-től* — egy héten keresztül — február 1-ig tart, *szombaton és vasárnap is,* naponta 10-től 17 óráig.

(MTI)

Tejfolyam a főúton

Tiltakozásul a kormány tervezett *tejválságkezelő programja ellen,* január 31-én *több tízezer* liter tejet osztanak szét ingyen a lakosságnak a Parlament előtt — erről döntöttek szombaton a tejtermelők, -feldolgozók és fogyasztók berettyóújfalui országos tanácskozásán.

Hajagos Antal az Országos Gazdaszövetség elnöke a tanácskozáson kijelentette: a Földművelésügyi Minisztériumnak a kormány elé terjesztett javaslata *nem tartalmazza a termelők érdekeit,* és nem ösztönöz differenciált fogyasztóiár-támogatás kidolgozására. A gazdaszövetség elnöke szerint a parasztság és az élelmiszert előállítók érdekeivel ellentétesek a Parlamentnek és a kormánynak az ágazattal kapcsolatos döntései. Ezért azonban *a szaktárca is felelős,* mert rugalmatlanul és nem piacorientáltan kezeli az ágazatot érintő kérdéseket, amit ékesen bizonyít a tejtermelés, -értékesítés és fogyasztás körül kialakult helyzet is.

A tanácskozás után a berettyóújfalui gazdák — követeléseiknek újabb nyomatékot adva — *megfejték teheneiket,* s a tejet a városon átvezető 47. számú *főútvonalra* borították.

A tejtermelő gazdák maguk mérik a tejet, méghozzá a bolti árnál olcsóbban a Baranya megyei Lánycsókon. Azért határoztak így, mert a tejátvevők — érzésük szerint — rendre becsapták őket. A községben megalakult helyi parasztszövetség kezdeményezése nyomán a frissen fejt, 4 százalék zsírtartalom körüli tejet literenként 20 forintért adják.

(MTI)

AustriaLotto

A 3. játékhét nyerőszámai: 2, 15, 18, 27, 32, 39. A pótszám: 14, a Joker-szám: 600 373.

Gyilkosság riasztópisztollyal

A lakosság segítségét kéri a Vas megyei Rendőr-főkapitányság emberölés elkövetőjének kézrekerítéséhez.

Január 19-én, szombaton a déli órákban *ismeretlen férfi holttestet* találtak Körmend város külterületén, a 86-os főközlekedési út közelében egy *erdei úton.* Az orvosszakértői vizsgálatok szerint a férfit *riasztópisztollyal,* közvetlen közelről *halántékon lőtték.* Az ismeretlen a helyszínen meghalt. Testén több súlyos sérülés is volt. A helyszínen fegyvert nem találtak.

A 177 cm magas, körülbelül 80 kg testsúlyú áldozat ruházata mindössze egy pulóver és egy farmernadrág, valamint barna félcipő volt. Különös ismertetőjele, hogy bal szemére rosszul látott.

A rendőrség kéri mindazokat, akik az esettel kapcsolatban bármilyen adattal szolgálhatnak, jelentkezzenek a 06-94-11-011 telefonszámon, vagy bármely rendőrnél.

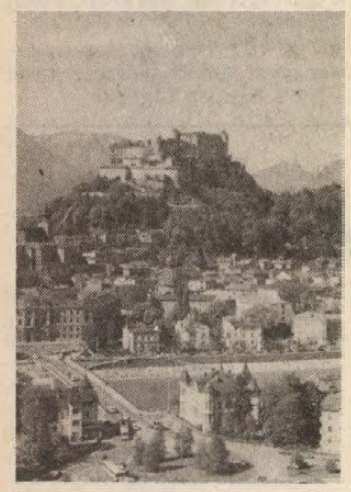

Salzburgi sóskifli

Ropogtatom a friss sóskiflit a *salzburgi* Cottage Szálló családias éttermében és tűnődöm, hogy nálunk miért nem ropog így, ha már egyre drágább. Az alkalom egyébként rövid szakmai tanulmányút az osztrák *újságíróképző kuratóriumnál.* A mintegy negyven szerkesztő, laptervező zürichi és müncheni vendégelőadók irányításával frissítette fel, bővítette ismereteit, hogy lapjaik szebbek, áttekinthetőbbek legyenek.

Persze itt is az Öböl-beli háború az aggodalmas téma. A ma kezdődő (?) *saalbachi alpesi sivilágbajnokságon* például hetven terrorelhárító „kobra" is ügyel majd a biztonságra. Hiszen hiába kedvezőek a hóviszonyok és várhatók hazai sikerek, az esetleges visszalépések sok millió schillinges anyagi és hatalmas erkölcsi kárt okoznának a rendezőnek. Ráadásul *Gernot Reinstadler* halálos végű bukása az egyik edzésen, mélyen megrázta a sportkedvelőket.

A szarajevói *gyorskorcsolyázó* Eb-részvételt lemondó svéd Gustafsson a bizonytalan nemzetközi helyzettel indokolta távolmaradását. Indult viszont az osztrák lapokban „jéggrófnőnek" becézett *Hunyady Emese* és rögtön szerzett egy bronzérmet. A tehetséges kislányt annak idején lapunk mutatta be elsőként, azóta nagyon sokat fejlődött, kár, hogy már nem a mi színeinkben száguld a jégen.

A sportnál maradva: a szurkolók szavazatai alapján *Robert Pecl,* a Rapid játékosa volt az elmúlt év legjobb labdarúgója. — A hütteldorfi zöld-fehérek főnöke, Krankl még egy esélyt adott *Hugo Maradonának,* hogy helye legyen a csapatban. Az argentin sztár ugyanis menyasszonyával Olaszországba utazott „telelni", utánozva világhírű bátyja, Diego allűrjeit.

Iggy Pop, a punk atyja január 31-én Linzben, február 1-jén a bécsi CA-Zeltben lép fel, ugyanitt 20-án a *Judas Priest* következik, s várják március 11-re az *A-ha,* sőt a Pet Shop Boys és a New Kids on the Block vendégszereplését.

Várady Júlia szopránénekesnő szombaton a Konzerthausban Mozart- és Strausszdalokkal hangversenyezett — olvastuk a Die Presse fényképes cikkében. A lap hét végi melléklete színes riportban mutatta be a Széchenyi-fürdő építészeti szépségeit.

Csökkentek a benzinárak! No, nem nálunk, a szomszédban. A normál üzemanyag 9.10, a szuper és az ólommentes 9.50, a fűtőolaj 5.30 schilling literenként. De láttam hatkilós dobozban narancsot összesen 39.90-ért. Igaz, az üzlet éppen déli zárórát tartott, de a gyümölcsöt kint hagyták a bejáratnál, nem vitte el senki.

Mivel zárjam ezt a röpke mozaikot? Az előzékeny kiszolgálással? A halk társalgási tónussal? A tiszta, kényelmes vonatokkal? Ezek a példák már elkopottnak tűnnek, de változatlanul megszívlelendők, hiszen *nemcsak bevásárló körút* lehet a magyar turisták célja.

Selmeczy Attila

NÉPSZAVA

A MAGYAR SZAKSZERVEZETEK LAPJA

Főszerkesztő: DEÁK ANDRÁS

Főszerkesztő-helyettesek: SZALAY ANTAL, TAMÁS MENYHÉRT

Szerkesztőség: Bp. VII., Rákóczi út 54. Telefon: 122-4810 Telefax: 1-222-415 Postacím: 1964 Budapest

Kiadja a Népszava Kiadó Vállalat 1964 Bp. VII., Rákóczi út 54. Telefon: 122-4810

Lévélcím: 1964 Bp. Pf. 32.

Felelős kiadó: KÁROLYI GYÖRGYNÉ, a Népszava Kiadó Vállalat megbízott vezérigazgatója

Terjeszti a Magyar Posta Előfizethető bármely postahivatalnál, kézbesítőnél

Előfizetési díj egy hónapra: 190,– Ft.

Athenaeum Nyomda

Felelős vezető: LOSONCZY GYÖRGY vezérigazgató

Nyomtatás: Szikra Lapnyomda

Felelős vezető: DR. CSÖNDES ZOLTÁN vezérigazgató

Index: 25 005
ISSN 0133–1701
Budapest
ISSN 0237–3785
Vidék
1 4 16

Mai számunkat szerkesztette: TAMÁS MENYHÉRT
Segédszerkesztő: SZEGŐ TAMÁS
Olvasószerkesztő: SZIGETI PIROSKA
Tervezőszerkesztő: SELMECZY ATTILA

DKK H-172 184 literes, német

HŰTŐGÉP

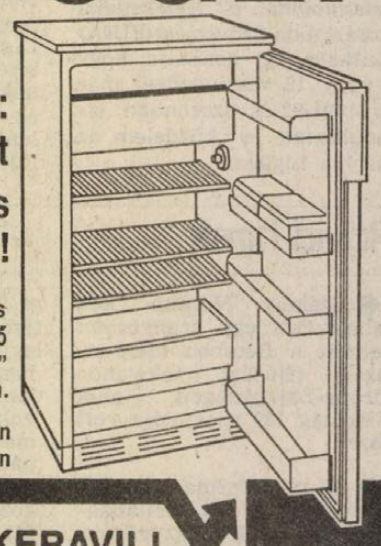

Ára: 9900 Ft részletre is kapható!

Telefonon is megrendelhető a "Forró drót" 111-0601-es számán.

Budapesten a házhoz szállítás díjtalan

KERAVILL

14

Háborgó Ózd

A kapitalizmusnak egyelőre csak a negatívumai mutatkoznak Ózdon – ez derült ki a kohászati üzemek finomhengerművének tegnapi sztrájkjából.

(5. oldal)

Meddig hülyítik még a parasztembert?

Nem lesz ennek jó vége. Meghülyítik a parasztot, bujtogatnak. A paraszt soha nem nyúlt ahhoz, amihez nem lehetett...

(7. oldal)

Ismét gyilkossággal vádolják...

A Magda-ügy még mindig kísért. Az előbb halálra ítélt, majd felmentett, gyilkossággal vádolt férfit most ismét emberölés gyanújával tartóztatták le.

(9. oldal)

KÖNYVTÁRA

KEDD, 1991. JANUÁR 22. ■ 119. ÉVFOLYAM, 18. SZÁM ■ ÁRA 7,60 FORINT

NÉPSZAVA

A MAGYAR SZAKSZERVEZETEK LAPJA ALAPÍTVA 1873-BAN

A Pentagon megerősítette

Az irakiak aláaknázták a kuvaiti olajkutakat

Hadifogolyügyben a Nemzetközi Vöröskereszt megbélyegzi Irakot

Irak épségben maradt katonai potenciáljáról nyilatkozott az amerikai védelmi miniszter. Szavai arra utalnak, hogy a háború inkább hónapokig, semmint hetekig tart. Fenyegető az a hír is, hogy 363 kuvaiti olajkutat aláaknáztak az irakiak. Ezt a hírt a Pentagon is megerősítette. Az Egyesült Államok megfenyegette az iraki illetékeseket: háborús bűnösként vonják őket felelősségre, ha megsértik a hadifoglyokkal kapcsolatos nemzetközi megállapodásokat. Szaúd-Arábia és Szíria jelezte, hogy nem hagyja magát belerángatni egy Izrael elleni háborúba. Iraki diplomatákat utasítottak ki több országból. Kína azt javasolta a Szovjetuniónak: hangolják össze politikájukat, az Öböl-háború kérdésében. A Vöröskereszt szóvivője a nemzetközi jog megsértésének nevezte a hadifoglyokkal szembeni iraki magatartást.

Készül a válaszcsapás. Szaúd-Arábiában a repülőgéphez viszik a bombát
TELEFOTÓ — MTI Külföldi Képszerkesztőség

Az iraki haderő vasárnap összesen *18 Scud típusú rakétát* próbált Szaúd-Arábia területére eljuttatni, de az amerikai légvédelem Patriot típusú rakétái valamennyit megsemmisítették. Ezt *Raymond Galenos* tábornok, a francia hadsereg tájékoztató szolgálatának vezetője közölte hétfői sajtókonferenciáján. A tábornok *Jean-Pierre Chevenement* védelmi miniszterrel a hét végén szemleúton járt a térségben állomásozó francia erőknél.

Galenos közlése szerint három rakétát lőttek ki Dharhan városára, ahol a legfontosabb amerikai légitámaszpont van, 15 rakétát pedig a szaúdi fővárosra, *Rijádra* irányozták. A rakéták *hagyományos robbanófejjel* voltak felszerelve. A tábornok nem adott magyarázatot arra, mi okozott kárt Rijádban: *iraki rakéta, vagy egy visszahulló Patriot.* A francia televíziók hétfőn reggel több képet is sugároztak egy megrongálódott épületről. A katonai cenzúra nem engedélyezi a pontos helymeghatározást, mert az hasznos adat lehet az iraki rakétairányzók számára.

A Grip belga katonai elemző intézet kutatói szerint *több mint valószínűtlen, hogy az Izrael és Szaúd-Arábia elleni rakétatámadások során alkalmazott Scud-rakéta alkalmas lenne vegyi fegyver szállítására.*

André Domoulin, a Grip kutatója a belga hírügynökségnek adott tájékoztatójában rámutat, hogy a szovjet gyártmányú rakétának vegyi fegyverként való alkalmazásához olyan bonyolult technológiai feladatokat kellene megoldani, amelyek feltehetően még nem sikerültek Iraknak. A célba juttatandó vegyi anyag instabil, nehezen állja ki a rakéta gyorsulását.

Iraknak 30—40 rakétakilövő berendezése és több száz rakétája lehet — közölte televíziós nyilatkozatában *Richard Cheney* amerikai védelmi miniszter. A miniszter által közölt számok lényegesen *magasabbak* annál, mint amennyit a Pentagon korábban emlegetett, s meg-

(Folytatás a 2. oldalon)

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG ELNÖKE

A magyar kultúra napjára

Hányszor álltunk már föl együtt, némán, ünnepi pillanatainkban, hogy aztán, mint egy láthatatlan karmester pálcájának suhintására, felhangozzék ajkunkról a Himnusz.

„Isten, áldd meg a magyart..."

És hányszor, de hányszor tüntettünk némaságunkkal, amikor, nem is igen értve, miért, zendítettek-zendítettünk rá a Himnuszra, holott csak a hivatal hozta — Babits szavaival — „süket koszorúit".

Ma már történelem, hogy mikor énekeltük telt torokból, felszabadultan — s mikor hallgatunk restelkedve, szívszorongva. A Himnuszt, amit születésünktől nemzeti jelképünknek tudtunk.

Százhatvannyolc évvel ezelőtt, 1823. január 22-én, mintegy a reformkor küszöbén vetette papírra sorait Kölcsey Ferenc a magyar nép zivataros századairól. Nem véletlen, ha ezekre a sorokra emlékezünk most, újabb kori reformkorunk napjaiban, amikor körülöttünk mindenfelől viharfelhők tornyosulnak — és mi tudjuk, meg kell őriznünk értékeinket, hagyományainkat: a kultúránkat, ha meg akarunk maradni önmagunknak.

Erre gondoljunk ma, január 22-én, a magyar kultúrának szentelt napon.

Göncz Árpád

/ Göncz Árpád /

Most nincs szó a VSZ-ből való kilépésről

Csehszlovák—lengyel—magyar külügyminiszteri találkozó

Ha az Öböl-háború nem szól közbe, csehszlovák—magyar—lengyel *csúcsértekezletet* tartottak volna Visegrádon. Így azonban csak a három ország *külügyminisztere* találkozott Budapesten, hogy az aktuális kérdéseket megvitassa. A találkozó így sem zajlott le minden probléma nélkül, mivel a ködös időjárás miatt a *Krzysztof Skubiszewski* lengyel miniszter gépe kora reggel helyett csak a déli órákban tudott Ferihegyen landolni, és így a tárgyalásokat is csak délben tudták megkezdeni. Délelőtt *Jeszenszky Géza* és az előző este már Budapestre érkezett *Jiri Dienstbier* csehszlovák külügyminiszter folytatott négyszemközti megbeszélést.

A miniszterek az ebédről is lemondtak, hogy a késedelmet behozzák. A plenáris tárgyalások szünetében *Antall József* kormányfő fogadta *Jiri Dienstbiert, Krzysztof Skubiszewskit*, valamint Jeszenszky Gézát. *László Balázs* szóvivő elmondta munkatársunknak, hogy a félórás eszmecserén szóba került az *Öböl térsége*, a *Baltikum* helyzete, valamint áttekintették a közös nyilatkozat fő téziseit. Tárgyaltak a *Varsói Szerződéssel* kapcsolatos kérdésekről is. A három külügyminiszter és a magyar kormányfő *teljes egyetértésre jutott* minden kérdésben. Országaik együttműködése a közép-európai térség stabilitásának fontos tényezője — hangoztatták.

A megbeszélések után a miniszterek sajtóértekezle-

(Folytatás a 3. oldalon)

Lettország elfogadja az elnöki kormányzást?

Riga a vérengzés napján. A polgárőrök menekítik a sebesülteket
TELEFOTÓ — MTI Külföldi Képszerkesztőség

Mihail Gorbacsov ma tárgyal a lett parlament és a kormány elnökével a lettországi elnöki kormányzás esetleges bevezetéséről — ezt *Anatolij Gyenyiszov*, a Legfelsőbb Tanács Lettországot megjárt küldöttségének vezetője jelentette be hétfőn Moszkvában.

A szovjet parlamenti képviselő rigai tárgyalásai alapján azt mondta, hogy *Anatolijs Gorbunovs* lett parlamenti elnök és *Ivars Godmanis* kormányfő bizonyos feltételek mellett hajlik az elnöki kormányzás elfogadására. Kitért azonban e feltételek ismertetése elől, mindössze annyit közölt, hogy a lett vezetők *csak a lettországi helyzet konszolidálása érdekében* hajlandók elfogadni az elnöki rendszert. Ez feltehetően azt jelenti, hogy a rigai vezetők az elnöki kormányzás fejében *garanciákat* várnak Moszkvától a Lett KP, az abból kinőtt lettországi Társadalmi Megmentési Bizottság és a hadsereg fékentartására.

Mihail Gorbacsov, a Szovjetunió elnöke hétfőn, Moszkvában megbeszélést folytatott *Arnold Rüütellel*, Észtország parlamenti elnökével.

Mihail Gorbacsov megígérte, hogy Észtországban nem ismétlődnek meg a Litvániában és Lettországban történt tragikus események — közölte hétfő esti moszkvai sajtóértekezletén *Arnold*

(Folytatás a 3. oldalon)

Für Lajos Prágában

Katonai egyezmény

Für Lajos magyar és *Lubos Dobrovsky* csehszlovák védelmi miniszter egyezményt írt alá hétfőn Prágában, a két ország közötti *hosszú távú védelmi együttműködésről*. Az öt évre szóló dokumentum a biztonsági politika és katonai együttműködés alapelveit fogalmazza meg, különös tekintettel arra, hogy *megszűnőben van a Varsói Szerződés*, és megfelelő nemzetközi jogi alapokra kell helyezni a két ország ilyen jellegű kapcsolatait.

Így például szó van az egyezményben a hadgyakorlatokról való *kölcsönös tájékoztatásról*, az egységek esetleges átcsoportosításával kapcsolatos információcseréről — különösképpen akkor, ha az határ menti területeket érint —, vagy például arról, hogy a két ország hadserege milyen rádiófrekvenciákat használjon egymás zavarásának elkerülése érdekében.

VÉGRE EGY JÓ HÍR

Elhalasztották a BKV tarifaemelését

Egyelőre *mégsem* lesz februártól tarifaemelés a BKV járatain. Mint ismeretes, a Fővárosi Közgyűlés legutóbbi ülésén 50 százalékos áremelésről döntött, azonban a kérdésben egyetértési joggal rendelkezik a pénzügyminiszter.

A miniszter külföldi távolléte miatt a közigazgatási államtitkár titkára, *Pongrácz László* elmondta, hogy hétfőig még nem kapták meg a Fővárosi Főpolgármesteri Hivataltól a tarifaemelést részletesen indokló számításokat, s így nem is tudott erről állást foglalni a miniszter. A Pénzügyminisztérium egyébként a *BKV helyzetével összefüggésben* kívánja részletesen megvizsgálni az áremelési elképzeléseket.

A Főpolgármesteri Hivatal illetékesének tájékoztatása szerint a Fővárosi Közgyűlés *január 24-i ülésén dönt* majd a tervezett áremelés márciusra halasztásáról.

(MTI)

Az irakiak aláaknázták a kuvaiti olajkutakat

(Folytatás az 1. oldalról)

magyarázzák, miért folytatódnak az iraki rakétatámadások.

Cheney az NBC-ben nem cáfolta azokat a híreket, hogy Irak 500—600 korszerű repülőgéppel rendelkezik, amelyek még alig mutatkoztak. A gépeket, a repülőtereket megkísérlik elpusztítani, de a feladat nem könnyű — mondotta a miniszter, aki ezúttal is kitért a kérdés elől, hogy lesznek-e a légitámadások után szárazföldi hadműveletek. Válasza mindenesetre arra utalt, hogy *a háború inkább hónapokig, mint hetekig tart* majd és nem hiába hoztak a térségbe többszázezres létszámú földi csapatokat.

Irak vasárnap délután négy óra óta a szövetségesek haderejéből újabb 18 repülőgépet, illetve rakétát semmisített meg — tartalmazza az iraki hadsereg vezérkara által hétfőn késő délelőtt kiadott újabb hadijelentés.

A közlemény szól arról, hogy Bagdadot vasárnap este és éjszaka három hullámban érték támadások, Kuvait ellen pedig gyakorlatilag egész éjjel folytatódtak a bombázások.

A Pentagon vasárnap este megerősítette egy amerikai tévéállomás értesülését, hogy *az irakiak mind a 363 kuvaiti olajkutat aláaknázták.* Amerikai szakemberek szerint Irak a háborúban felgyújthatja a kutakat, s akár egy évig is eltarthat, amíg azok kiégnek. Ez *nagy környezeti katasztrófához* vezetne, miután az óriási füstfelhők tartósan lefednének nagy területeket a földgolyó északi részén, s a napfényt elfogva lecsökkentenék a mezőgazdasági termést. Más szakemberek szerint az ilyen félelmek *túlzottak*, de az olajtüzek megbéníthatnák a háborúban az optikai eszközökkel dolgozó felderítő műholdakat.

Egy negyedik brit Tornado vadászbombázó is odaveszett az Öbölben, jelentette a BBC tévé. Felszállás után egy szaúd-arábiai támaszpont közelében zuhant le.

„A szövetségesek légitámadásai nagy károkat okoztak az iraki főváros infrastruktúrájában, nincs víz, áram és benzin. *A lakosság a bőrén érzi, hogy ez a háború más, mint az Irán elleni volt.*" E szavakkal számolt be Bagdadban szerzett személyes tapasztalatairól *Brent Sadler*, a brit ITN televízió riportere, aki egészen a múlt hét végéig az iraki fővárosban tartózkodott. Vasárnap azonban elhagyta Irakot, és a jordániai fővárosban, Ammanban tájékoztatta kollégáit.

„Tényként kell kezelni, hogy az iraki hadsereg vezető tisztjei mozgolódnak Szaddám Huszein eltávolítása érdekében. Hogy lesz-e elég bátorságuk, és mikor lépnek, azt persze nem lehet tudni" — mondta Ammanból a BBC brit állami tévé eddigi bagdadi tudósítója, *John Simpson*.

Az iraki fővárosban kiváló kapcsolatokkal rendelkező újságírót több tucat más nyugati tudósítóval együtt pénteken utasították ki Irakból.

Az Egyesült Államok hétfőn hajnalban élesen tiltakozott Iraknál amiatt, hogy Bagdad „a jelek szerint" nem a genfi konvenciónak megfelelően bánik a szövetséges hadifoglyokkal.

Az amerikai külügyminisztérium által Irak washingtoni ügyvivőjének eljuttatott tiltakozás szerint *megengedhetetlen a hadifoglyokkal szembeni fizikai és lelki kényszer alkalmazása információ szerzés céljából*, és ugyancsak elfogadhatatlan a hadifoglyok propaganda célból történő felhasználása.

Imádkozó katari katonák a kuvaiti határ közelében

TELEFOTÓ — MTI Külföldi Képszerkesztőség

Az iraki tévében vasárnap este megnyilatkoztattak hét elfogott pilótát — három amerikait, két britet, egy olaszt és egy kuvaitit. Az iráni hírügynökség azt is jelentette, hogy az iraki tévében két további pilótát mutattak, akiket *bekötött szemmel hurcoltak végig Bagdad utcáin.* Ezt egyelőre más forrásból nem erősítették meg. A hadműveletek eddigi négy napja alatt egyébként összesen 22 szövetséges katona tűnt el.

Amennyiben Irak katonai célpontokon helyezi el a hadifoglyokat, ezzel *háborús bűnt* követ el és a felelősök megtorlásra számíthatnak — jelentette ki Richard Cheney, amerikai védelmi miniszter. Cheney hétfői tv-nyilatkozatában arra a bagdadi bejelentésre reagált, amely szerint az elfogott szövetséges pilótákat katonai, gazdasági és egyéb célpontokra telepítik.

Az említett bagdadi rádióbejelentés szerint vasárnap és hétfőn több mint 20 hadifogoly szövetséges pilótát már szét is osztottak különböző — közelebbről meg nem jelölt — „tudományos, gazdasági és egyéb" objektumokra. Megfigyelők szerint a „tudományos" megfogalmazás vegyi- és biológiai kísérleti létesítményeket jelenthet.

Arra a kérdésre, hogy a lépés befolyásolja-e a szövetségesek bombázási terveit, a miniszter nemmel válaszolt.

Fegyverátvétel Budapesten

Tavaly júniusban Budapesten vett át egy amerikai útlevéllel rendelkező irakitól titkos, haditechnikai jellegű küldeményt, amelyet azután Belgrádon át továbbított Bagdadba, állította Szaddám Huszein egyik volt biztonsági embere. A magát „Karim kapitánynak" nevező férfi Párizsban nyilatkozott az amerikai CBS tv-nek, s elmondta: Szaddám, aki mellett évekig dolgozott, 1989-ben saját sógora, a hadsereg főparancsnoka ellen rendelt el merényletet. A tábornok helikopterét felrobbantották, 7 ember halt meg.

Szárazföldön még nem támadnak

Előzőleg a bagdadi tévében bemutattak hat elfogott szövetséges pilótát, köztük egy britet. A foglyok elítélték az Irak elleni támadást. A BBC ezzel kapcsolatban azt hangsúlyozta: *nem lehet tudni, milyen kényszer hatására tették nyilatkozatukat.*

Az amerikai kormány a nemzetközi jog alapján háborús bűnösként felelősségre kívánja vonni azokat, akik megsértik a hadifoglyokkal kapcsolatos megállapodásokat — közölte hétfőn újságírókkal a Fehér Ház szóvivője.

Bush amerikai elnök és *Major* brit kormányfő arról állapodott meg, hogy *folytatni kell az Irak elleni légitámadásokat.* Egyetértettek abban, hogy egyelőre nincs napirenden a szárazföldi támadás megindítása.

Ez nem pingpongmeccs

„Izrael keményen, de ésszel fogja megvédelmezni magát" — mondta *Jichak Samir* kormányfő tv-beszédében Irak két múltheti, Izrael ellen indított rakétacsapására utalva.

Samir, aki ezúttal először fordult az ország lakosságához az Öböl-háború kitörése óta, „nagyon fájdalmas csapást" ígért Iraknak, de hozzátette: „Ez nem pingpongmeccs, ahol minden ütést vissza kell adni".

Az izraeli kormányfő hétfőn *cáfolta*, hogy országának önmérséklete az Öböl-háborúban Amerikával kötött alku eredménye volna.

Kijelentve, „nem csinálunk üzletet biztonságunkból", *Jichak Samir* elutasította azt a feltevést, hogy kormánya kötelezte volna magát Washingtonnál arra, hogy nem vág vissza Iraknak a múlt heti rakétatámadásokért. Derűlátóan nyilatkozott azzal kapcsolatban, hogy az Izrael-be telepített amerikai Patriot rakéták épp olyan hatékonyak lesznek, mint amilyennek Szaúd-Arábiában bizonyultak az iraki Scud rakéták elhárításában. Megállapítása szerint a rakétaveszély továbbra is fennáll.

Lawrence Eagleburger amerikai külügyminiszterhelyettes, szinte a Patriotokkal egyidejűleg érkezett Izraelbe tárcája és a Pentagon közös küldöttségének élén. A jeruzsálemi rádió értesülése szerint megbeszéléseiknek rövid távon a két ország közötti katonai egyeztetés volt a tárgya, de napirenden szerepelt az Öböl-háború után várható helyzet is. Ezen a területen a jeruzsálemi rádió forrásai szerint az izraeli fél azt várja el Washingtontól, hogy *mondjon határozottan nemet az Öböl-válság és az arab—izraeli viszály összekapcsolásának igényére,* és hárítsa el azokat az erőfeszítéseket, amelyek a palesztin ügy nemzetközi értekezlet révén történő rendezésére irányulnak.

Az Egyesült Államok nem gyakorol nyomást Izraelre abból a célból, hogy önmérsékletet tanúsítson és, hogy ne torolja meg az őt ért iraki támadásokat — legalábbis ezt mondotta hétfőn *Moti Amihaj* külügyi szóvivő-helyettes az MTI munkatársának.

Szaúd-Arábia addig nem avatkozik be az Irak által provokált Izrael ellenes háborúba, amíg Bagdad nem hagy fel Kuvait megszállásával — ezt Szaúd-Arábia követi nagykövete fejtette ki újságíróknak.

Musztafa Tlasz szíriai védelmi miniszter az Asz-Szaúra című lap hétfői számában keményen ostorozta Szaddám Huszeint, amiért az arab országok támogatásának megszerzése nélkül lőtte ki Izraelre rakétáit, amelyek „több zajt csináltak, mint kárt okoztak, vagyis az ellenség malmára hajtották a vizet".

Li Peng kínai miniszterelnök *Mihail Gorbacsov* múlt heti üzenetére válaszolva azt indítványozta, hogy Peking és Moszkva hangolja össze álláspontját az Öböl-háború kérdésében — közölték hétfőn Pekingben dolgozó szovjet diplomaták.

Közben a JANA hírügynökség hétfői jelentése szerint *Moamer el-Kadhafi* üzenetben szólította fel az arab államfőket arra, hogy „az Irak és Kuvait ellen indított háború leállítása érdekében" lépjenek fel együtt a világszervezetben.

A párizsi iraki nagykövetség 13 alkalmazottját minősítették nemkívánatos személynek a francia hatóságok. Az iraki diplomatáknak még hétfőn el kell hagyniuk Franciaországot.

A holland kormány — az Európai Közösségek más tagállamaihoz hasonló döntést hozva — hétfőn állomáshelye egy napon belüli elhagyására szólította fel Irak hágai nagykövetségének öt diplomatáját.

A Fülöp-szigetek kormánya hétfőn kiutasította Irak manilai főkonzulját. A szigetország feltételezése szerint a diplomatának köze volt ahhoz a merényletkísérlethez, amelyet szombaton hajtottak végre a Manilában levő amerikai könyvtár épülete ellen.

Késő este páncéltörő rakéta csapódott be Olaszország bejrúti nagykövetségének épületébe. Néhány órával korábban a libanoni főváros központjában egy brit bank bejáratánál robbant pokolgép. Személyi sérülés egyik helyen sem történt.

A rendőrség feltételezése szerint a tettesek mindkét akcióval az Irak elleni szövetséges fellépést kívánták megtorolni.

Eufória után macskajaj?

A műholdak útján szerzett információk arra engednek következtetni, hogy Irak mindössze 12—14 repülőgépet veszített, mozgatható indítóállású rakétái gyakorlatilag sértetlenek, a megsérült kifutópályák két nap alatt kijavíthatóak, a vegyi és bakteriológiai fegyverkészletek biztos helyen rejtőznek, az iraki szárazföldi hadseregnek kiváló a harckészültsége.

A jelekből ítélve az Egyesült Államoknak és szövetségeseinek a tervezettnél sokkal többe fog kerülni ez a háború, hiszen jelenleg csak az amerikaiak napi egymilliárd dollárt költenek el az Öbölben. Korszerű elektronikával és lézerekkel felszerelt célkövető rakétáik darabonként 30—80 millió dollárba kerülnek. **(AN)**

HARCI KRÓNIKA

HÉTFŐ

1.00: Irak tíz Scud típusú rakétát lőtt ki Szaúd-Arábiára, köztük négyet a fővárosra, Rijádra.

1.20: Nagyszámú amerikai harci repülőgép szállt föl egy dél-törökországi légi bázisról. Szemtanúk szerint 24 óra leforgása alatt ez volt a negyedik támadás Irak ellen.

2.50: Az amerikai hadvezetés közölte, hogy a Szaúd-Arábiára kilőtt 10 Scud típusú iraki rakéta közül kilencet lelőttek, a tizedik pedig az Öböl vizébe zuhant.

3.40: Irak párizsi nagykövete azt közli, hogy a szövetséges csapatok hadifogságba esett katonáit csak abban az esetben kezelik humánus módon, ha kormányaik hivatalosan is elismerik, hogy fogságba estek.

4.00: Az amerikai haditengerészetnek a Vörös-tenger térségében hajózó tengeralattjáróról manőverező robotrepülőgépet indítottak Irakra és a harcok során először bevetettek egy új típusú távirányítású rakétát is.

4.05: Washington tiltakozott Iraknál a fogságba esett amerikai pilótákkal szembeni bánásmód miatt.

5.10: Irak ENSZ-nagykövete közölte, hogy a szövetséges csapatok minden fogságba esett katonáját humánus módon kezelik.

6.30: Új-Zéland újabb katonai-egészségügyi személyzetet küld az Öböl térségébe, miután ilyen értelmű kérést kapott Nagy-Britanniától.

9.40: A szövetségesek a szaúdi—kuvaiti határ mentén vonják össze erőiket, felkészülve az „elkerülhetetlen szárazföldi összecsapásra".

11.30: Egy iraki szóvivő bejelenti a bagdadi rádióban, hogy több mint húsz elfogott ellenséges pilótát élő pajzsként fognak használni katonai célpontok védésére.

11.35 Az NBC amerikai televízió bemutatja az iraki televíziónak azt a felvételét, amelyen állítólag amerikai hadifoglyok szerepelnek.

13.15: Tom King brit védelmi miniszter bejelenti, hogy a szövetségeseknek további 8—10 mozgatható Scud-rakéta-kilövőállomást sikerült azonosítaniuk, és ezekből feltehetőleg hármat megsemmisítettek.

13.25: Irak azt állítja, hogy Scud-rakétái szaúdi ellenséges határ menti állásokat és mélységi célpontokat semmisítettek meg.

13.30: A hadifoglyok élő pajzsként való felhasználása a genfi egyezmény egyértelmű megsértése — közli a Nemzetközi Vöröskereszt Bizottsága.

13.50: Háborús bűnnek számít, ha Irak a fogságba esett pilótákat légitámadások esetén élő pajzsként használja — jelenti ki Dick Chaney amerikai védelmi miniszter.

14.40: Izrael bejelenti: újabb két Patriot rakétaelhárító üteget (egyenként 32 rakétával) szállított le az Egyesült Államok, így négyre emelkedett az odaérkezett Patriot-egységek száma.

A nap második felében:

— Ismeretlen tettesek két terrorcselekményt hajtanak végre Libanonban.

— Több állam megbélyegzi azt a bánásmódot, amelyben Irak hadifoglyait részesíti.

Zágráb és Ljubljana összefogása

Szlovénia védekezni fog

B. Walkó György, az MTI tudósítója jelenti:

A horvát és a szlovén katonai és rendőri erők együttműködéséről tárgyaltak vasárnap Zágrábban a két jugoszláv tagköztársaság illetékes vezetői. *Martin Spegelj* és *Josip Bojkovac* horvát védelmi, illetve belügyi titkár, valamint *Janez Jansa* és *Igor Bavcar* szlovén védelmi, illetve belügyi titkár áttekintette a horvát—szlovén biztonsági és védelmi feladatok összehangolását.

A két északi tagköztársaság fegyveres erőinek együttműködése azért lehet fontos, mert hétfőn éjfélkor *lejárt a jugoszláv szövetségi államelnökség fegyverbegyűjtési rendeletének határideje.* Bár az ezzel kapcsolatos államtanácsi rendelet nem részletezi, hogy melyeket tekinti illegálisnak, tehát milyen fegyverzet begyűjtésére készülnek, Zágrábban és Ljubljanában attól tartanak, hogy törvénytelennek tekintik a horvát és a szlovák területvédelmi erők felfegyverzését is. Ezeket az erőket kivonták a szövetségi ellenőrzés alól, s köztársasági hatáskörbe helyezték, ami számos súrlódást idézett elő a néphadsereg és a két köztársaság vezetői között. A közelmúltban a néphadsereg alakulata elfoglalta a szlovén területvédelmi erők székházát, s Ljubljanában nem tartják kizártnak, hogy a hadsereg most le akarja foglalni a szlovén területvédelmi fegyverzetet.

Franc Bucar szlovén parlamenti elnök legutóbbi nyilatkozatában leszögezte, hogy Szlovénia *védeni fogja magát.* Hasonlóképp nyilatkoztak Horvátország vezetői is

Fordult a kocka Hessenben

Egyebek között *az Öböl-háborút okolták* vasárnapi hesseni vereségükért az eddig kormányzó kereszténydemokraták és szabaddemokraták.

A CDU, CSU és FDP győzelmet hozó decemberi összországos német választások utáni első tartományi választásokon Hessenben *fordult a kocka.* A szociáldemokraták szoros győzelmet arattak és a decemberben országosan roszszul szerepelt Zöldekkel együtt négyéves szünet után ismét kormányalakításra kaptak megbízást a választóktól. A CDU vasárnap közel kettő százalékot vesztett és a decemberben fényesen szereplő FDP is némileg visszaesett.

Az eredmény azt jelenti, hogy a wiesbadeni tartományi parlamentben az SPD és a Zöldek 56 mandátumot birtokolnak, szemben a CDU—FDP páros 54 mandátumával. Az 1987-es választásokon ugyanez volt az eredmény, csak akkor a CDU—FDP koalíció javára.

Autonómiát akar a Krím

A Krím-félsziget lakossága a vasárnap megtartott népszavazáson *a terület autonómiájának helyreállítására* szavazott. A TASZSZ szovjet hírügynökség hivatalos eredményeket idézve hétfőn arról számolt be, hogy a szavazásra jogosult, 18 éven felüli lakosság (1,7 millió fő) 80 százaléka vett részt a voksoláson, s az abszolút többség — 93,2 százalék — a krími autonóm szovjet szocialista köztársaság helyreállítását támogatta. A szavazás érvényességéhez *kétharmados többségre* volt szükség.

A népszavazás eredményét a területi tanács ülése a héten vitatja meg, s várhatóan megváltoztatja az 1954 óta *Ukrajnához tartozó* Krím állami és jogi státusát, kikiáltja az *autonóm köztársaságot,* amely része marad a Szovjetuniónak. Az új köztársaság az elképzelések szerint a hatalom teljes letéteményese lesz e területen, birtokosa a földnek, az ásványkincseknek, az állami vállalatoknak. *(MTI)*

Külügyminiszteri találkozó Budapesten

(Folytatás az 1. oldalról)

ten találkoztak az újságírókkal. Jeszenszky Géza bevezetőjében megerősítette, hogy mind a háromoldalú, mind a nemzetközi kérdések megítélésében *azonosan* gondolkodnak. A visegrádi csúcstalálkozó új időpontját most nem tűzték ki, de minden valószínűség szerint február közepén sor kerül a vezetők találkozójára is.

Az újságírókat elsősorban a válsággócokkal kapcsolatos kérdések foglalkoztatták.

A Baltikum, mint megtudtuk, nem szerepelt központi témaként a megbeszéléseken. A résztvevők támogatják a balti államok törekvéseit, az ott jogszerűen megválasztott kormányokat, elítélik a fegyveres beavatkozást. Jelen pillanatban azonban semmi okát nem látják annak, hogy a baltikumi események miatt újabb felhívással forduljanak a világ közvéleményéhez.

Ezzel kapcsolatban *Jiri Dienstbier* kitért arra, nem érti, hogyan került a sajtóba az a hír, miszerint Csehszlovákia javasolja: a három ország azonnali hatállyal lépjen ki a Varsói Szerződésből, tiltakozásul a litvániai események miatt. *Csehszlovákia tartja magát az eredeti menetrendhez.* Valószínűleg, csak félreértés folytán terjedt el ez a vélemény. Jeszenszky Géza ehhez még hozzáfűzte, *nem tartaná szerencsésnek, ha a Varsói Szerződés felszámolását más folyamatokkal kötnék össze.*

A csehszlovák külügyminiszter egy kérdésre válaszolva elmondta, javasolták, hogy február végére, március elejére hívják össze a VSZ-csúcsot, *„de ha erre nincs lehetőség, akkor magunknak kell dönteni"*. Munkatársunk megérdeklődte: arra gondolt-e a külügyminiszter, hogy a Szovjetunió nélkül rendeznének csúcsértekezletet. Válaszában Dienstbier némiképp árnyaltabban közölte, hogy ha az említett tanácskozáson nem sikerül megállapodni, akkor újabbat kell összehívni, de *mindenképpen közösen kell döntésre jutni.*

A sajtóértekezlet után Jeszenszky Géza munkatársunknak elmondta, hogy múlt év novemberében Párizsban *Gorbacsovval* megállapodtak abban, kívánatos lenne 1991. első negyedében megtartani a VSZPTT-t. Ha a vezetők nagyon elfoglaltak, akkor elképzelhető lehet, hogy megfelelő felhatalmazás alapján valamilyen *más szinten* tartsák meg a találkozót.

Décsi Katalin

Európa levonja a következtetést

(Folytatás az 1. oldalról)

Rüütel. Az észt parlament elnöke kijelentette, hogy a tárgyalások tanúsága alapján Mihail Gorbacsov egyértelműen a viták tárgyalásos rendezésének híve.

A két vezető megállapodott, hogy az erő alkalmazására utaló bármilyen tény vagy fenyegetés esetén az észt parlament haladéktalanul értesíti a szovjet államfőt, aki megteszi majd a kellő lépéseket.

Gorbacsov Rüütel előtt kijelentette, hogy a vasárnap esti lettországi akcióra nem adtak semmilyen parancsot sem. Ezt később Dmitrij Jazov védelmi miniszter is megerősítette neki.

Az öt halottat követelő, vasárnap éjszakai incidens után *viszonylag nyugodt* lett a helyzet Rigában. Mint a lett parlament tájékoztatási ügyeletese telefonon elmondta az MTI moszkvai tudósítójának, a halottak egyike egy lett operatőr, a másik három pedig lett rendőr. A tájékoztatás szerint a feketesapkások (a különleges rendőri egységek tagjai) több — egyelőre ismeretlen számú — sebesültet magukkal vittek.

Litvániában egyelőre nyugodt a helyzet, összecsapásokról nem érkeztek jelentések, Észtországban viszont két pokolgépes merényletet is elkövettek. A tallinni robbantások célpontjai — akárcsak a rigai merényletek esetében — az oroszajkú, szövetség-párti lakosság szervezetei és épületei voltak, de csak jelentős anyagi károk keletkeztek, senki sem sebesült meg.

Az Európai Közösség Bizottsága hétfőn jelezte, hogy előreláthatólag *levonja a következtetést* a lettországi eseményekből, és az érinteni fogja a Szovjetunióval való együttműködését — azaz, azt a *segélyprogramot*, amelyről alig néhány hete határoztak a tizenkettek állam- és kormányfői csúcsértekezletükön.

A bonni kormány szóvivője útján elítélte a lett belügyminisztérium előző napi ostromát, és további lépések jogát is fenntartja magának.

A baltikumi helyzet növekvő mértékben aggasztja az amerikai kormányt, csakúgy, mint az egész világot, és ismételten felhívja a szovjet vezetést: ne alkalmazzon erőt a balti országok ellen — jelentette ki hétfőn *George Bush* amerikai elnök.

Gyógyszerek Rigába és Vilniusba

Ma reggel indul Rigába, majd Vilniusba a Fidesz négy tagja — *Berhidai Tamás, Cseh Gergő Bendegúz, Dudás László* és *Vass József* —, hogy segélyszállítmányukat átadják a helyi kórházaknak. Berhidai Tamás szervezőt kérdeztük a részletekről.

— *Mit visznek?*

— Budapesti kórházak adományait: *gyógyszereket, kötszereket.* A Fidesz mikrobuszával megyünk, utunkra elkísérnek a *Fekete Doboz* munkatársai. Információink szerint már nagyon várnak bennünket a lett és a litván fővárosban.

— *Mi lesz, ha nem engedik be magukat a balti országokba?*

— Terveink szerint Kárpátalján lépnénk át a határt, hogy minél hamarabb szovjet földön legyünk. Ennek ellenére elképzelhető, hogy nem sikerül eljutnunk Rigába. A lett fővárosból különben is *riasztó híreket* hallunk, az ejtőernyős katonák állítólag szinte *vadásznak a külföldiekre*, főként az újságírókra.

— *Mikor térnének vissza?*

— Csak egy-két napot akarunk ott tölteni. Ha átadjuk a szállítmányt, azonnal visszajövünk.

Cs. A.

Tallinn retteg: most rajta a sor

Baltikumi telefonkörkép

Alig temették el *Vilniusban* a szovjet tengerészgyalogos roham áldozatait, a Baltikum újra gyászol. *Rigában* a vasárnap esti fekete sapkás szovjet akciónak öt halálos áldozata és több tucat sebesültje van. Riga, akárcsak egész Lettország és a Baltikum gyászol, az utcákon alig járnak az emberek, mindenhol fekete szalagos nemzeti lobogókat lenget a szél — kapta a tájékoztatást hétfőn a Népszava munkatársa Rigából, a minisztertanács sajtóosztályának munkatársától, *Valdis Kraminstól.*

A helyzetet *teljesen áttekinthetetlennek* és *robbanásveszélyesnek* tartotta, elsősorban nem a rigaiak viselkedése miatt. Kramins úr elmondta, hogy a jövőben valószínűleg ürügyet sem kell keresnie a központi hatalomnak arra, hogy folytassa a véres katonai beavatkozást a baltikumi országokban. A belügyminisztérium megostromlásának sem volt semmi előrelátható jele, mint ahogy az is érthetetlen, hogy az épület elfoglalása után miért vonultak ki a speciális alakulatok. *A jelenlegi kiszámíthatatlanság a legveszélyesebb elem Lettországban,* amit a rigaiak többsége azzal kíván kivédeni, hogy eleget téve a lett kormány felhívásának: *aki teheti, otthon marad.*

A Minisztertanács és a parlament hétfői állásfoglalása szerint, a katonák akkor hajtanak végre terrortámadásokat, amikor akarnak, mert a moszkvai vezetés, élén Mihail Gorbacsovval mindenről annyit közöl: nem tudtak semmiről. Rigában ezt cinikus, apolitikus reagálásnak nevezik. *Törvénytelennek* ítélik az úgynevezett Nemzeti Megmentési Tanács megalakítását, amely a szovjet alkotmányra hivatkozva bejelentette: átvette a hatalmat.

A vilniusi hasonló nevű bizottsággal szemben a rigai nem a „föld alól" irányít, hanem a Moszkva-barát Kommunista Párt székházából. A székházat sikerült felhívnunk, azonban érdeklődésünkre durván és kurtán csak ennyit közöltek: *„Lettország magára vessen! Mindent megteszünk, hogy a szakadárok ne folytathassák propagandájukat, ha kell, a héten további akciókkal védelmezzük meg a szovjet értékeket!"*

Észtország fővárosában, Tallinnban attól fél mindenki, hogy *bármelyik pillanatban* katonai akciót hajthatnak végre a szovjet deszantosok, akik számát jelenleg 1500-1800 főre becsülik — értesültünk telefonon az észt népfront titkárától, *Märk Terktől.* Hétfőre virradóra az oroszbarát Intermozgalom szervezet két robbantást hajtott végre a városban, de áldozatok nem voltak, csupán néhány épület ablakai törtek be. A titkár úr sajnos, elkerülhetetlennek tartotta, hogy a szovjet katonák ne rohannák le és félemlítenék meg Tallinnt, a korábbi forgatókönyvnek megfelelően. Bár a városban hétfő délutánig különösebb csapatmozgás nem volt, *újabb katonai erősítésről* érkeztek hírek. Az észtek csupán fegyver nélkül védelmezhetik parlamentjüket, mert még a hazai rendőrség is csekély arzenállal rendelkezik a belügyes fegyvertárral szemben. Megtudtuk, hogy amíg az észt kormányfő Moszkvába utazott, hogy utolsó tárgyalási lehetőséget kapjon Gorbacsovtól, addig az észtek felkészültek arra, hogy külföldön *emigráns kormányt* alakítsanak.

Vilniusban elkészült annak a *48 nyomtalanul eltűnt személynek* a listája, akiket a televízió elleni támadáskor láttak utoljára — kaptuk a hírt a litván fővárosból Landsbergis elnök belpolitikai tanácsadójától. 43-an vilniusi lakosok voltak, míg öten más városokból érkeztek a televízió védelmére. A lista sajnos tovább bővülhet, ezért várnak még néhány napot, majd *az ENSZ-hez fordulnak segítségért.* Vytautas Landsbergis hétfői parlamenti beszédében hangsúlyozta: Vilnius kész a párbeszédre, de erre minden jel szerint alkalmatlan Moszkva. A városba egyre több moszkvai és leningrádi parlamenti küldött érkezik, akik szolidaritásukról biztosítják a litvánokat. A nap híre volt, hogy a központi napilapok mellett — valószínűleg kaunasi nyomdáknak köszönhetően — megjelentek, ha kisebb formátumban is, a litván újságok is. A parlament délelőtti ülésszakáról pedig képes beszámolót adott a helyi televízió, valamilyen rejtélyes technikai trükkel, hiszen a tévé épületét változatlanul megszállva tartják a katonák.

(szerdahelyi)

Prohászka Imre képriportja

Tankok és emberek

Január 13-án éjjel 1 órakor a vilniusi tévétoronynál megindultak a tankok, eldördültek a fegyverek. A tragikus éjszaka szomorú mérlege: 14-en meghaltak, 300-an megsebesültek, 48-an eltűntek. Azon az éjszakán az emberekkel együtt egy nép szabadságát is eltiporták a lánctalpak. Közben eltelt egy hét — a halottakat eltemették, a városban barikádokat emeltek a parlament köré, és még az eltűnteket kutatják, a tévétorony még mindig a hadsereg kezén van.

Magyarországról gyógyszerekből és élelmiszerekből álló háromtonnás vöröskeresztes, egyházi segélyszállítmány jutott el Litvánia fővárosába, jelképéül annak a szolidaritásnak, mellyel az 1956-ban hasonlóan véres napokat megélt hazánk együttérez a litván néppel. Munkatársunk e szállítmány egyik kísérőjeként utazott Vilniusba, és készített fényképes beszámolót.

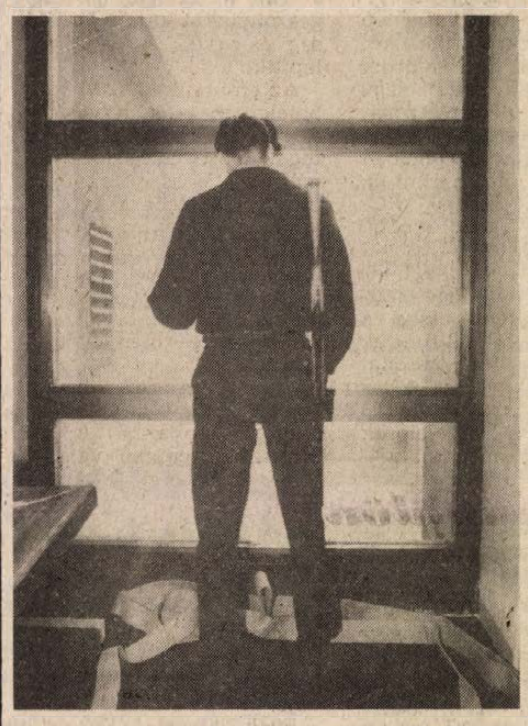

A parlamentet a litván hazafiak, a tévétornyot a hadsereg kommandósai őrzik

A sírokat emberek ezrei keresik fel

Ima a szabadságért

ORSZÁGGYŰLÉSI KRÓNIKA

Torgyán megint vihart kavart

Több mint egy órán át tartó napirend előtti vitával kezdte meg munkáját az Országgyűlés hétfői, rendkívüli ülésszakát. A parázs, olykor szenvedélyes hangú szóváltást *Torgyán József* kisgazdapárti frakcióvezető hozzászólása váltotta ki. A képviselő személyesen szerzett tapasztalatairól és levélben kapott információiról beszélt, s ezek alapján szerinte *jajszótól hangos az egész ország*, mert a parasztság, a volt földbirtokosok *nem tudnak tovább várni a föld visszaadására*. Ráadásul a parlamentnek benyújtott *kárpótlásitörvény-javaslat* szemben áll a nép igényeivel és követeléseivel.

Torgyán József felszólalására sorra reagáltak az ellenzéki pártok vezető képviselői. *Orbán Viktor*, a Fidesz frakcióvezetője úgy ítélte meg, hogy a kisgazdapárti képviselő magatartása és eljárása *alkotmánysértő*. Hangsúlyozta: a kisgazdapárti politikusok által támogatott földfoglalások miatt fokozott felelősség terheli az FKgP-t, annál is inkább, mert a földművelésügyi tárca élén a párt minisztere áll. Hasonló véleményen volt *Szűrös Mátyás* (MSZP), aki főként azt tartotta furcsának, hogy *éppen egy kormánypárt sérti meg a törvényes utat*, amikor egyes politikusai földfoglalásokra bujtogatnak. A szabaddemokraták frakcióvezetője, *Pető Iván* — Torgyán József beszédére utalva — ugyanakkor azt hangsúlyozta: *e szavaknak mindenképpen politikai következményekkel kell járnia.*

Miután az ismét szót kapott Torgyán József *cáfolta*, hogy a kisgazdapárt földfoglalásokra buzdítaná a vidék lakosságát. *Kónya Imre*, az MDF frakcióvezetője kijelentette: nem szerencsés koalíciós vitákat a Ház plénuma előtt tisztázni.

A pártfrakciók és Torgyán József közötti szócsatában röviden szólalt fel *Antall József* miniszterelnök. Kijelentette: *az alkotmányos rendet a kormány minden körülmények között meg kívánja tartani, s ez valamennyi pártra nézve kötelező.* Reményét fejezte ki, hogy a Független Kisgazdapárt is az alkotmány betartására törekszik. Rámutatott arra is: Torgyán József nem az egész párt és frakciója nevében beszélt, *saját véleményét* mondta el, amelyet számos kisgazda képviselő is oszt.

Immár az elfogadott napirend szerint, elsőként *Kiss Gyula* munkaügyi miniszter ismertette a munkanélküliség kezelését, illetve a munkanélküliek ellátását szolgáló törvényjavaslatot. Bevezetőjében utalt arra, hogy az *év végére* óvatos becslések szerint is *4—4,5 százalékos* lesz a munkanélküliség, 1991—1992-ben pedig aránya várhatóan eléri a piacgazdaságokban jellemző szintet.

A kormányzat ezentúl nem egyedül, hanem a munkaadók és a munkavállalók érdek-képviseleti szerveivel, valamint az önkormányzatok képviselőivel közösen dönt majd a *különböző foglalkoztatáspolitikai eszközök* felhasználásáról, és azokat megosztva finanszírozzák. A következő időszakban már nem az állami költségvetés lesz az egyedüli teherviselő, hanem — *kötelező járulékbefizetés* formájában — csatlakoznának hozzá a munkaadók és a munkavállalók is. A tárca javaslata: *a munkavállalók és a munkaadók összesen 2 százalékos járulékot fizessenek a Munkavállalók Szolidaritási Alapjába*, mégpedig július 1-jétől kezdődően. A 2 százalék háromnegyed része terveik szerint a munkáltatókra, egynegyed része pedig — személyijövedelemadó-mentesen — a munkavállalókra hárulna.

Az általános vitában felszólalók szükségesnek, sőt, *európai mércéjűnek* tartották a törvényt, bár egyetértettek abban, hogy az önmagában nem oldhatja meg a munkanélküliség valamennyi problémáját. A jogi szabályozáson túl szükséges *komplex válságkezelő program* is, hisz anélkül a törvény csak „lebeg a levegőben".

A hétfői ülésnap utolsó napirendi pontjaként *a helyi önkormányzatok* és szerveik, a *köztársasági megbízottak*, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek *feladat- és hatásköreiről* szóló törvényjavaslat tárgyalásába fogott bele a plénum. A kormány szóbeli előterjesztésére és két felszólalás meghallgatására jutott már csak idejük a képviselőknek, ezután az elnöklő *Szűrös Mátyás* az ülést — az általános vita felfüggesztésével — este fél 8 óra előtt néhány perccel berekesztette. Az Országgyűlés ma reggel 9 órakor folytatja munkáját.

Orbán Viktor

Meg kell tartani az alkotmányos rendet

A Fidesz hét végi frakciótanácskozása után *Orbán Viktor*, a parlamenti frakció vezetője annak az aggodalmának adott hangot, hogy ha a polgári engedetlenségi mozgalmak túllépik a demokratikus intézményi kereteket, veszélyeztetik a demokráciát, és előtérbe kerülhet egy jobb-, vagy baloldali diktatúra.

— *Mire alapozza aggodalmát?*

— Magyarországon az állampolgári terhek szinte már *kimerítették a teherbíró-képesség határait*. Az erre az évre elfogadott költségvetés pedig ismét nagyon sok embert sújt. Ha az ennek következtében kialakult elkeseredettség, a felgyülemlett indulatok túllépik az alkotmányos kereteket, felborítják az intézményi rendet, elsöprik a kormányt és a parlamentet is. Minden erőnkkel arra kell törekedni, hogy *mindenfajta elégedetlenséget, elkeseredettséget igyekezzünk valamilyen módon az alkotmányos rend csatornájába terelni*. Ez azért fontos, mert ha a kormányt és a parlamentet elsöpri a népharag, utána ebben az országban aligha képzelhető el, hogy demokrácia következik. *Valami* akkor is lesz, de az a valami nem demokrácia, hanem jobb- vagy baloldali *diktatúra* lesz.

— *Ennek elkerülésére tudna valamilyen receptet mondani?*

— Véleményem szerint ez elkerülhető, ha nem hangzanak el olyan beszédek a Parlamentben, amilyet például ma *Torgyán József* produkált. Ezenkívül nem kell olyan akciókat támogatni, mint a földfoglalás. Nem helyes, ha a kisgazdapárti vezérek azt nyilatkozzák, hogy a FKgP kivételével a parlamenti pártok a volt kommunista párt, vagy a nyilas párt sorsára jutnak. Az ilyen kijelentésekkel ugyanis nem csak egy-egy párt népszerűségét csökkentik, hanem az alkotmányos rendet borítják fel.

Az SZDSZ-nek lesz válságkezelő programja

A parlamenti frakció hétvégi üléséről, a vezetőségben bekövetkezett változásokról tartottak sajtótájékoztatót tegnap a Parlamentben a szabaddemokraták.

Elöljáróban *Pető Iván* frakcióvezető bemutatta a vezetőség új tagját, *Szent-Iványi Istvánt*, aki parlamenti delegáció tagjaként nemrégen járt Litvániában. A balti helyzettel kapcsolatos beszámoló után Pető Iván vonta meg a hétvégi tanácskozás politikai mérlegét. Az SZDSZ úgy látja, hogy *a kormány tétovasága* miatt ma már nemcsak gazdasági problémákkal kell szembenézni, hanem az egész demokratikus intézményrendszert fenyegető veszélyekkel is. Erre figyelemmel az SZDSZ *saját válságkezelő program* kidolgozását kezdte meg. Ennek elemeit már ismertették a frakció tagjaival is.

Hack Péter a sajtótájékoztatón bejelentette, hogy a szabaddemokraták kezdeményezték a zárt ülésen hozott korábbi határozat *titkosságának feloldását*. Ennek érdekében a megfelelő számú támogató aláírással is rendelkeznek. A sajtótájékoztatón arról is szó esett, hogy az SZDSZ alkotmányos keretek között megfelelő nyomást akart gyakorolni a hiányzó önkormányzati törvények *mielőbbi megalkotása* érdekében.

Pető Iván a sajtótájékoztatót követően kérdésünkre elmondta: a frakció vezetőségének új tagjai közül *Tamás Gáspár Miklóst távollétében jelölték*. Megválasztását még nem erősítették meg külföldi távolléte miatt. A frakcióvezető utalt arra is, hogy Tamás Gáspár Miklós korábban azért mondott le az ügyvivőségről, mert úgy érezte, publicisztikai tevékenységét, személyes szabadságát bizonyos értelemben *korlátozza* a vezetésben betöltött szerep.

és az adótörvényeket is elfogadni. Normális körülmények között azonban — mert remélem, hogy az adótörvényt egyhamar nem kell már módosítani —, a január elsejei költségvetési évindítás jónak mutatkozik. Frakciónkban benyújtásra érett egy határozattervezet, hogy *a kormány március 31-ig nyújtsa be a jövő évi költségvetés tervezetét*. A végső költségvetési javaslatot pedig *ősszel* terjesszék a parlament elé.

Abban az esetben azonban, ha év közben *összeomlana* az idei költségvetés, a kormány rákényszerülne arra, hogy olyan módosításokat hajtson végre, amely már megérné, hogy *egy teljesen új költségvetési év induljon év közben*. Ilyenkor — az egyébként katasztrófális helyzetben —, nem okozna gondot az átállás.

A Parlamentből tudósítottak: Bodnár Lajos, Bonta Miklós, Demény Dóra és az MTI.

Mikor kezdődjön a költségvetési év?

Az elmúlt év végén, mint az elmúlt évtizedekben már megszoktuk, rohamtempóban készült el az 1991. évi költségvetés. Aziránt érdeklődtünk *Soós Károly Attila* (SZDSZ) képviselőtől, a költségvetési bizottság elnökétől, hogy ezeken a nehézségeken nem segítene-e az, ha — miként például az Egyesült Államokban —, nem január elsején lépne hatályba a költségvetés, hanem mondjuk *szeptember elsején?*

— A kérdés jogos. Ebben az évben ismét torlódás várható decemberben, mert egy időben kell a költségvetést

Több utazási kedvezmény — rászorultaknak

Bővülnek — ugyanakkor szűkülnek is február elsejétől az utazási kedvezmények, hallottuk tegnap a Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi Minisztérium sajtótájékoztatóján.

A *négy éven aluli* gyerekek továbbra is *díjmentesen* utazhatnak helyben, s helyközi forgalomban egyaránt, ugyanez érvényes a *70 éven felüli nyugdíjasokra*. A helyi tömegközlekedési eszközre 6 éves korig nem kell jegyet váltani. A *katonák* kedvezménye is változatlan. Az *országgyűlési képviselők* szintén díjmentesen vehetnek igénybe mindenféle közlekedési eszközt.

A *naponta vasúton iskolába járókat* vonaton 92, távolsági autóbuszon 86—89, HÉV-en 90 százalékos kedvezmény illeti meg, városon belül — a nyugdíjasokkal együtt — 75 százalékos árengedményben részesülnek. A távolsági közlekedésben a *nyugdíjasok* továbbra is évi 16 alkalomra *féláru* jegyet vehetnek vagy 10 alkalomra *90 százalékos* kedvezményben részesülnek.

A *diákigazolvánnyal* rendelkezők a jövőben a távolsági autóbuszokon is 50 százalékos kedvezménnyel utazhatnak. (A rendelkezés kiterjed az esti és levelező tagozaton tanulókra is.) Az eddigi féláru jegy helyett *75 százalékos ármérséklésű jeggyel* utazhatnak — a lakhely és az iskola között — a *kollégisták*.

Februártól ismét életbe lép a *nagycsaládosok* kedvezménye, melynek értelmében a 3 vagy több gyerekkel utazó szülőknek, nevelőszülőknek a vasúti jegyek árának 10 százalékát kell kifizetniük.

Megszűnik viszont — többek közt — a Ganz-MÁVAG jogutód vállalatainak, a Magyar Távközlési Vállalat dolgozóinak utazási kedvezménye, és a szakszervezeti utalvány alapján évi egy alkalommal, menettérti útra igénybe vehető 50 százalékos kedvezmény.

Februártól folyamatos, de legkésőbb az év végéig kivonják a forgalomból azokat a *kétütemű* személy- és teherfuvarozást végző járműveket — Wartburgok, Barkasok —, amelyek a megengedettnél jobban szennyezik a levegőt. A működési engedélyüket az érintettek akkor kapják vissza, ha *katalizátort* szerelnek föl, vagy kocsijuk motorját 4 üteműre cserélik, esetleg magát a járművet cserélik le.

H. K. J.

Nemzeti Alapítvány

Az elmúlt héten a felajánlások összege 11,5 millió forinttal gyarapodott.

Az alapítvány szervezői felhívják azoknak a művelődési házaknak és könyvtáraknak a figyelmét, amelyek jelentkeztek, illetve jelentkeznének a Nemzeti Alapítvány támogatására, hogy mivel közpénzeket nem fogadhatnak el az alapítvány megsegítésére, ezért kérik, hogy művészeti esteket, jótékonysági rendezvényeket szervezzenek a fenti cél érdekében.

A Pesti Vigadóban 1991. január 22-én a BM Szimfónikus Zenekara Koncertjének szünetében a hangverseny szervezőivel közösen gyűjtést szerveznek az alapítvány javára.

Az alapítvány címe; 1051. Kossuth tér 1—3. a telefonszámai: 132-5922, 112-3010. A Nemzeti Alapítvány jelzésű csekkek már minden postahivatalban megjelentek.

GÖNCZ ÁRPÁD AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKBA UTAZIK

Göncz Árpád, a Magyar Köztársaság elnöke ma, Georgia Állam Egyeteme meghívására, nemhivatalos látogatásra az Egyesült Államokba utazik.

ÉLETMENTŐK KITÜNTETÉSE

Életmentő Emlékéremmel tüntették ki Rubóczki Tibor és Takács Zsolt ajaki lakosokat. A két fiatalember az elmúlt év nyarán négy fuldoklót mentett ki a hullámok közül a Tisza dombrádi szakaszán. Ugyancsak életmentő emlékérmet adományoztak Lugosi Györgynek, a Salgótarjáni Kohászati Üzemek dolgozójának, aki múlt év november 28-án élete kockáztatásával mentette ki a megáradt Ipolyból Kiss József erdőgazdasági fogatost.

AUSTRIALOTTÓ

A 3. heti osztrák lottó nyereményei az illeték levonása után a következők: A 6 darab 6 találatos szelvény nyereménye egyenként 15 millió 997 ezer 577 schilling, az 5 + 1 találatosoké 308 254 schilling. Az öttalálatosoké 11 883, a négytalálatosoké 320, a háromtalálatosoké 26 schilling. A jókerszám Magyarországon hozott szerencsét. A nyeremény 1 367 073 schilling.

A TAXISOK NEM EMELNEK

A szervezett magántaxisok egyelőre a magasabb benzinárak ellenére sem emelik tarifáikat.

CSAK MA — KÖNYVAUKCIÓ

A magyar kultúra napja alkalmából az Állami Könyvtárfejlesztő Vállalat valamennyi könyvesboltjában — csak január 22-én — féláron árusítja a verseskötéteket és a mai magyar írók műveit.

AZONOSÍTOTTÁK AZ ÁLDOZATOT

Gergó László, 40 éves körmendi lakos az az áldozat, akit nagy valószínűséggel a múlt héten pénteken az esti órákban riasztópisztollyal lőttek halántékon Körmend határában. A vasárnap még ismeretlen férfit az akkor esti tv-híradóban közölt fénykép nyomán azonosította az áldozat felesége.

GÉPEK KISGAZDASÁGOKNAK

A hazai mezőgazdasági gépipar kis- és közepes méretű gazdaságok számára gyártott teljes gépkínálatából nyílt hétfőn bemutató Bábolnán, az IKR Termelésszervezési és Kereskedelmi Részvénytársaság rendezésében.

Fidesz-képviselőjelöltek

A Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium helyettes államtitkári posztjáról a közelmúltban leváltott *Illés Zoltánt* indítja képviselőjelöltként a Fidesz a VII. kerületben az időközi választásokon — jelentették be a fiatal demokraták hétfői sajtótájékoztatóján. A *Demszky Gábor* távozásával megüresedett képviselői mandátumért Illés Zoltán ugyan pártonkívüliként indul, de a Fidesz mellett több környezetvédelmi és zöld mozgalom támogatását is maga mögött tudhatja.

A sajtótájékoztatón bemutatták az újságíróknak a Fidesz másik képviselőjelöltjét, *Lázár Mózest is*, aki — ugyancsak időközi választáson — *Oroszlányban* indul az országgyűlési képviselői mandátum megszerzéséért. A 28 éves geológus mérnök jelenleg az Oroszlányi Szénbányák márkushegyi üzemében dolgozik.

A két képviselőjelölt bemutatása mellett bejelentették: január 22-én *Orbán Viktor* vezetésével öt fős Fidesz-delegáció utazik Bukarestbe. *(MTI)*

Pénz energiára — a Közös Piactól

A *Közös Piac* pénzügyi támogatásával ésszerűsítik a hazai *energiagazdálkodást* — ennek részleteiről tartottak sajtótájékoztatót hétfőn az *Ipari és Kereskedelmi Minisztériumban*, ahol jelen voltak az *Európai Közösségek* illetékes főigazgatósága, valamint a programban részt vevő *külföldi cégek* képviselői is. Ez utóbbiak az EGK által kiírt *versenypályázaton* nyerték el a megbízatást, magyarországi vállalatok, városok, illetve régiók energiagazdálkodásának átvilágítására és felülvizsgálatára.

A munka már a tegnapi nappal *megkezdődött:* a magyar *élelmiszeripar* kilenc jelentős vállalatának hűtőtechnológiáját értékelik az energiaracionalizálás szempontjai alapján, s tesznek konkrét megtakarítási javaslatokat az ír *National Food Centre Eire* és az angol *WS Atkins Consultant Limited* szakemberei. A mintegy *300 ezer ECU-s* költséget az EGK fedezi, vissza nem térítendő támogatásként.

Hasonlóképpen az Európai Közösségek számlájára végzik el februári kezdettel *Miskolc* város teljes energiaigény- és forrásgazdálkodásának felülvizsgálatát. E két nagyszabású program után *Európában először* kerül sor egy *teljes régió — Pécs és Baranya megye* — energetikai átvilágítására. A munkát magyar részről az *Állami Energiafelügyelet Energiahatékonysági Irodája* hangolja össze.

F. T.

A Demisz a számvevőszék feljelentését fontolgatja

Nem felel meg a tényeknek a KISZ jogutódjaként működő Demisz vagyonelszámolásáról összeállított jelentés, melyet az Állami Számvevőszék készített — jelentette ki *Kiss Péter*, a Demisz ügyvivője hétfőn, a Demisz fővárosi sajtótájékoztatóján. Szerintük a vizsgálat nem egy megállapítása azt engedi sejtetni, hogy „politikai megrendelésre készült".

A Demisz — folytattta Kiss Péter — az elmúlt másfél év során már négy alkalommal is elszámolt különböző szervezetek előtt, de ennek ellenére kész a további elszámolásokra. Nehezíti azonban a tételes, teljes körű elszámolást, hogy a még *hatályos jogszabályok szerint számos* iratot csak 10 évig kötelesek megőrizni a gazdálkodó szervezetek.

Az állami vagyon felélését célzó számvevőszéki vád pedig már önmagában is abszúrd — hangoztatta *Gáldi György* ügyvivő —, a Demisz számára a vagyon felélése az öngyilkossággal érne fel.

Végül az ügyvivők a leghatározottabban visszautasították azt a vádat is, mely szerint az 1971-es, úgynevezett ifjúsági törvényt védenék, hiszen ők maguk kezdeményezték az elmúlt évben ennek a törvénynek a módosítását — hangsúlyozták.

Bejelentették: a vizsgálat néhány megállapítása miatt a Demisz nyilvános vitára hívja *Hagelmayer Józsefet*, az Állami Számvevőszék elnökét, ugyanakkor *fontolgatják* azt is, hogy *hitelrontás miatt feljelentést tesznek a számvevőszék ellen*. Az ügyvivők megígérték azt is, hogy mindenki számára hozzáférhetővé teszik a Demisz működését érintő dokumentumokat, az összes anyag megtekinthető a szervezet székházában.

(MTI)

Háborgó Ózd

Sztrájk, szolidaritással – Tartóék kitartóak
További elbocsátások?

A kapitalizmusnak egyelőre csak a negatívumai mutatkoznak Ózdon — ez derült ki az ottani *kohászati üzemek* (OKÜ) finomhengerművének tegnapi sztrájkjából. Mint *Tartó Lajos* főművezetőtől a sztrájkbizottság elnökétől megtudtuk: a *kétórás figyelmeztető munkabeszüntetésben* számításai szerint mintegy *ötszázan* vettek részt. Tíz és tizenkét óra között a finomhengerműben százhúszan voltak műszakban, de délutánosok, éjszakások is bejöttek, hogy együtt lehessen munkatársaikkal. Csatlakozott a kétórás sztrájkhoz a *Kohászati Gyárépítő Vállalat* helyi részlege is.

Az *Ózdi Acélipari Rt.* (OART) dolgozói *egyórás* munkabeszüntetéssel fejezték ki *szolidaritásukat* a finomhengerművesekkel. Minden sztrájkot úgy szerveztek, hogy *ne* — vagy csak a lehető legkisebb mértékben — okozzon kárt az országnak, s a válságkörzetnek e nehéz helyzetben.

Összesen *2700 aláírással érkeztek rokonszenvező dokumentumok* a sztrájkolókhoz, nagyrészt a környékbeli üzemekből, de távolabbról is, így a Vasasszakszervezet fővárosi központjából.

A konfliktus oka — mondta Tartó Lajos —, hogy az OART *felrúgta* azokat a megállapodásokat, melyeket tavaly november 12-én, nagyrészt *saját javaslatai alapján* kötött az érdekképviseleti testülettel. Akkor abban állapodtak meg, hogy 224 OKÜ-dolgozót január elsejével az OART-hoz „igazolnak át". Ez nem történt meg, sőt az érintettekkel közölték: február 28-ától „könyvjutalomban" részesülnek, azaz megkapják munkakönyvüket, s mehetnek isten hírével...

Ígéret maradt az is, hogy január elsejével a finomhengermű a saját lábára állhat, s önállóan próbálhat boldogulni a piacgazdaságban. Az OART a „megváltozott körülményekre" hivatkozva hárítja el a megállapodások teljesítését.

Hogyan tovább? — kérdeztük Tartó Lajostól. Kitartóak lesznek — mondta. Ha a figyelmeztető sztrájk eredménytelen marad, tömegdemonstrációt — magyarán: *tüntetést* — szerveznek Ózdon. Transzparenseikkel felhívják a figyelmet arra is, hogy az OART megalakulása óta *egy fillért sem fektetett be* az üzem fejlesztésébe — holott ezt országos sajtóértekezleten ígérték meg a német vállalkozók —, s hogy az rt. döntéseiben *a magyar érdekek háttérbe* szorulnak.

Már a sztrájk előtt további tárgyalásoknak nyitotta ki — a maga részéről — az ajtót *Lotz Ernő*, az OART vezérigazgatója. Ezt szóvivőjétől, *Lőw Gábortól* tudtuk meg, a vállalatvezető ugyanis épp németekkel tárgyalt, s még ma, kedden is folytatja velük a megbeszélést, így *csak szerdán tud a sajtó rendelkezésére állni*... Közzétette ajánlatát a helyi sajtóban: eszerint *mégis mód nyílik* a finomhengermű további működtetésére — de csak *szigorúan piaci alapon!* Azaz magas követelmények állnak majd a kohászok előtt.

Érkezett pénz a német társtulajdonostól — közölte a szóvivő —, ebből fizették ki a rendezetlen számlákat, továbbá eltakarítottak egy használhatatlan kemencét, s ennek helyén már alapozzák az új, elektroacél-gyártó technikát.

Pálya Károly, az OKÜ vezérigazgatója elmondta, hogy az állami vállalat nem tudja tovább foglalkoztatni az érintett több mint kétszáz embert, *sőt további elbocsátások várhatók Ózdon.* Keresik a gond megoldását, de a jellemző az, hogy az érkező vállalkozók, miután megismerik az ózdi körülményeket, lehetőségeket, „nem ilyen lovat akartam" felkiáltással távoznak a Hangonyparti városból.

(molnár)

Mindig lesznek, akik égig érnek

Ha még egy destruktívnak nevezett magyar író, *Eörsi István* is azt mondja, hogy *az értékek jelenkori kuszáltságában mégis csak vannak szilárd támpontok*, olyan nevek, mint *Vörösmarty Mihály, Petőfi Sándor, Ady Endre, József Attila, Illyés Gyula, Németh László*, akkor tudnunk kell, hogy a kultúrának olyan csarnokába léphetünk, amelyben minden név, minden életmű egy-egy erős, szép ívű tartóoszlop.

Ám a példa nem több, nem kevesebb a példánál. Petőfi, Arany, Ady és Németh László életműve szempontjából majdnem mindegy, hogy mit mond, mit „nyilatkozik" róla Eörsi István, *Csengey Dénes, Mészöly Miklós* vagy *Csurka István*. Többen nem tudják, mint tudják ma már, kitől származik a mondat: *„Ember küzdj, és bízva bízzál"*, s kitől a másik: *„Miért is kezdtem emberrel nagyot"*, mégis a mondatok szelleme, ha tetszik filozófiája, műveltségi szinttől függetlenül *működik*. Olyan elemivé vált, mint a levegő, amelyről nem kérdezzük, honnan van.

Úgy gondolom, *ez a kultúra, ez a „létközeg", ez a szellemi oxigénbura*, amely a környezetszennyezés ellenére sem kopik, nem vékonyodik, nem lyukad ki, mert mindig lesznek, akik az égig érnek. És ők a fontosak. A többi kultúrpolitikai stratégia, amely természetesen nem elhanyagolható, már csak abból a szempontból sem, hogy a csillagjárók útját egyengetheti.

Néhány évtizeddel ezelőtt a tudományos és technikai forradalom volt a kultúra meghaladása miatti félelem varázsigéje, amelyről nagyon hamar bebizonyosodott, hogy egyfelől túlméretezte a félelmet, másfelől ő maga is alulmúlta a hozzá fűzött reményeket. Ember nélkül még mindig nehéz tudományos és technikai forradalmat megvalósítani.

Most azonban *a kérdés úgy vetődik fel, hogy gazdasági fellendülés vagy kultúra.* Jól tudom, a „csillagjárók" ezzel sem törődnek, tehát történeti szempontból mindez elhanyagolható kérdés. Csakhogy minden kornak kötelessége hozzátenni valamit ahhoz a kulturális kincshez, amely — mint a történelem bizonyítja — a legmaradandóbb értéke az emberiségnek. Tegyük csak mérlegre az atombombát és a *Vörös és Feketét!*

Ezért hát, amikor azt mondjuk, hogy ünnepeljük a *kultúra napját*, egyszerűen nem tudom, miről is kellene beszélni. Arról a csodáról-e, amit az emberi szellem és lélek, alkotói fantázia létrehoz, vagy arról, amit ugyanakkor mindennek ellenében cselekszik? Hogy a történelem színpadáról eltűntek népek, de kultúrájuk fönnmaradt? Hogy úgy látszik, nincs olyan fegyver, amely, amíg ember marad a Földön, a maga nyolcezer éves kultúráját elpusztíthatná?

Nem értem hát, miért nem tiszteljük jobban az emberi szellem alkotásait. Miért vált oly parlagian anyagivá ez a mi világunk? Hiszen éppen a szellem, az értelem kivételes teljesítményeinek vagyunk a tanúi! Úgy is, hogy *„Uram, ennyi gyönyör sok volna mára"* és úgy is, hogy *„Köszönöm, Istennek! Ennyit kint nem reméltem"* — ha lesz emberi élet, amelyben nem jelent semmit a szó: kultúra, *Oresztész* mondatai foszlányokként akkor is ott lebegnek majd a rakéták szántotta égbolton.

A *kultúra napja* van. Késő éjszaka. Csak egy gombot kéne megnyomni és eltűnne az emberi brutalitás.

KOVÁCS JÚLIA

Folytatódik a munkástanácsügy

Elhatárolják magukat a kongresszusi döntésektől

Lapunk múlt szombati számában közöltük Kurucz Péternek, a Duna-Építők Munkástanácsa vezetőjének véleményét, amelyben kifogásolta, hogy a Munkástanácsok Országos Szövetségének január 12-i országos gyűléséről hangulatkeltő tudósítást közöltünk. A levélíró elsősorban azt kifogásolta, hogy a munkástanácsok élére került MDF-es parlamenti képviselőről rosszhiszeműen azt tételezték fel, hogy általa a legnagyobb kormánypárt befolyása alá kerül az érdekvédelmi szervezet.

Úgy tűnik, *nem vagyunk egyedül* ezzel a feltételezéssel, hiszen munkástanácsok képviselői fordultak hozzánk, kérve — adjunk lehetőséget arra, hogy a nyilvánosság előtt határolják el magukat az új vezetésű szervezettől. *(Meg kívánjuk jegyezni: Palkovics Imre képviselőt, a herendi munkástanács vezetőjét sem elmúlt heti írásunkban nem volt, sem most nincs szándékunkban bírálni. Itt csupán arról a tényről van szó, hogy az alapszabálya szerint pártoktól függetlenül működő MOSZ első számú vezetője az MDF parlamenti frakciójának tagja, amin a képviselő úr nem is szándékozik változtatni.)*

Sajnos, úgy tűnik, *nem használt* a módszer, amelyl a munkástanács-kongresszusról eltávolították a „más véleményen lévőket", a — Kurucz Péter szavaival élve — „botránykeltőket". E lépéssel *nem csupán őket távolították el a munkástanácsoktól, hanem mások is* hátat fordítanak a szervezetnek.

A *Rozmaring MGTSZ Munkástanácsának* elnöke a következő tartalmú levelet juttatta el Palkovics Imrének és a Népszavának:

„... A Munkástanácsok Országos Szövetsége január 12-én megtartott kongresszusán a szövetség élére egyértelmű kormánypárti, MDF-es vezetés került, hangsúlyozva a MOSZ szakszervezeti jellegét. Mi határozottan meg kívánjuk őrizni *a pártoktól való teljes függetlenségünket*, a tulajdonosi és tulajdonosi ellenőrzési jogaink biztosítására vonatkozó céljainkat, *az 1956-os munkástanácsok szellemében.* Nem tekintjük magunkat szakszervezetnek, ugyanakkor minden, a dolgozói kollektívák bizalmát élvező szakszervezettel szövetségben kívánunk tevékenykedni.

A fentebb kifejtettek értelmében kénytelenek vagyunk kijelenteni, hogy a nyilvánvaló, közvetlen MDF-befolyás alatt álló, magát szakszervezetnek nyilvánító MOSZ-nak a jövőben nem kívánunk tagszervezete maradni."

A *Vas megyei Munkavállalói Kamarától* az alábbi levelet kaptuk:

„A Vas megyei Munkavállalói Kamara kamaratanácsa, tagszervezetei, a Vas megyei munkástanácsok megbízásából *elhatárolja magát* a Munkástanácsok Országos Szövetsége január 12-i kongresszusán deklarált munkásgyűlésen történt eseményektől és döntésektől." A közleményt a kamaratanács elnöke és titkára aláírásával hitelesítette.

Székhelye: Győr

Nem vagyok politikus

— mondja a köztársasági megbízott

(Megyei tudósítónktól)

Győr-Sopron-Moson, Vas és Komárom megyék győri székhelyű köztársasági megbízottjának, *dr. Horváth Józsefnek* mostanság — csakúgy, mint kollégáinak, hivatalépítéssel, szervezéssel telnek a napjai. *Egy évbe is beletelik* majd, mire olajozottan működik a megyénként 30—40, zömében szakértőkből és adminisztrációs dolgozókból álló apparátus. Az új hivatalokra, melyek az önkormányzatok működésének törvényességére hivatottak vigyázni, országosan 850 millió forintot szán a költségvetés. Ehhez a pénzhez a Belügyminisztérium keretéből jutnak hozzá. Az új megyei közigazgatási forma, mint mondják, *kevesebbe kerül*, mint a megyei tanács, és az önkormányzatok jogait semmiben sem csorbítja. Mégis sokan megkérdezik: *miért van rá szükség?* Mások egyenesen a struktúra hibáira, hiányosságaira mutatnak rá. Az egyik ilyen vitás kérdés például a köztársasági megbízotti *hivatalok* és az *ügyészségek* egymáshoz való viszonya. *Mi történik akkor, ha valaki például az önkormányzat döntése ellen egyszerre fordul az ügyészséghez és a hivatalhoz?*

— Valóban felfedezhető bizonyos párhuzamosság — mondja dr. Horváth József címzetes államtitkár. — *Számomra is gondot okoz*, hogyan lehet elkülöníteni egymástól a két szervezet működési területét. A példánál maradva, valóban megtörténhet, hogy párhuzamosan kell foglalkoznunk egy üggyel, hiszen a bejelentést — amennyiben törvénytelenségre mutat rá — mindig komolyan vesszük. Az ügyészség azonban a *konkrét* üggyel, a konkrét jogsértéssel köteles törődni, mi pedig *általánosabban* gyakoroljuk a törvényességi felügyeletet. A hivatalnak semmiképpen sem lehet feladata, hogy büntesse az önkormányzatokat, hanem egyértelműen segíti munkájukat. (Persze az ügyészség is.) A felügyelet azt jelenti, hogy *a törvénysértést meg kell előznünk.* Ezért munkánk nagy részét a tanácsadás és persze az ellenőrzés tölti majd ki.

— *Ha az állampolgár vagy valamelyik szervezet nem ért egyet az önkormányzat döntésével, akkor önökhöz fordulhat. De mit tehet az önkormányzat, ha nem ért egyet a köztársasági hivatal döntésével?*

— A közigazgatási bírósághoz fellebbezhet.

— *A hivatal milyen viszonyban lesz ezzel a bírósággal?*

— A bíróság döntései a hivatalt is kötelezik. Ez mutatja, hogy a köztársasági megbízotti hivatalok teljesen demokratikusak.

— *Többen mégis féltik az önkormányzatokat a gyámkodástól, és a köztársasági megbízottakat a kormány kinyújtott karjának tekintik.*

— Hibás álláspont, a munkakörömet inkább érzem a parlamenttől, mint a kormánytól függőnek. Igaz, hogy a miniszterelnök javaslatára nevezett ki bennünket a köztársasági elnök, de a parlament által meghatározott irányelvek alapján — és *nem kormányirányítással* — dolgozunk.

— *Mennyire tartja beosztását politikainak?*

— Soha nem foglalkoztam politikával, *nem vagyok politikus.* Annak idején Győrben egyik alapítója voltam az MDF helyi szervezetének, de akkor *egy ellenzéki szellemi irányvonalhoz, és nem egy párthoz csatlakoztam.* Én ezen a poszton elsősorban a vidék képviselőjének vallom magam. A rám bízott régió közigazgatásának megszervezésén túl *a térség érdekvédelméért is tenni szeretnék.* Szerintem a megyék ilyen csoportosítása elősegítheti, hogy Magyarországon is egyfajta tartományi rendszer alakuljon ki, melyben a vidék is többet tehet fejlődéséért.

Csala Péter

Tatabánya – adómentes övezet

Elszegényedett város, fizetőképtelen lakosság

Nem kerül sor a helyi adók bevezetésére Tatabányán — hangzott el a múlt héten a polgármesteri hivatalban tartott sajtótájékoztatón. Ez annál is meglepőbb, mivel — a parlament által múlt év végén elfogadott törvény alapján — az önkormányzatok jogosultak helyi adók kivetésére. A központi keretből is csak a *közoktatás* támogatására kapnak pénzt. Tehát az önkormányzatok legnagyobb bevételét egyértelműen a helyi adókból befolyó összegek képezik.

Lapunk munkatársa megkérdezte *Bene Magdolna* tatabányai főjegyzőt: mivel kompenzálják az adóbevételek hiányát?

A főjegyzőnő válaszában elmondta, hogy ez a döntés az 1991-es esztendőre vonatkozik, *jövőre már ők is kénytelenek néhány adót kivetni.* Tatabánya város lakossága nincs olyan helyzetben, hogy újabb terheket tudjon vállalni. Hiszen ez a város egy elszegényedett település, úgy is mondhatni, hogy *a kétszoba-összkomfort* városa. Jelenleg ötezer bérlakásuk van, a többit értékesítették. Nem vetne jó fényt az önkormányzatra, ha *először eladja*, azután pedig *megadóztatja* ezeket a lakásokat. Ellentétben a hírekkel, egy adó azonban mégis létezik, ez pedig az *iparűzési adó.*

A kérdés második felére azt válaszolta, hogy az adó elmaradása kétségtelenül hiányt jelent majd a város költségvetési kasszája számára, ám ezt például *a költségek ésszerű csökkentésével* igyekeznek pótolni.

Jelenleg *ötvenmillió forint* körül mozog a lakosság tartozása. Már most sorbaállnak a lakosok a kamatadótámogatásért. Az önkormányzatoknak *személyenként kétszáz forintot* ígértek az adósok szociális támogatására.

T. H. E.

Bécs egyedül is rendez világkiállítást

Ha a Fővárosi Önkormányzat nem javasolja, *a magyar kormány sem fog igent mondani* a Budapest—Bécs Világkiállítás megrendezésére — mondta *Kádár Béla*, a Nemzetközi Gazdasági Kapcsolatok minisztere az Osztrák—Magyar Világkiállítási Kormánybizottság hétfői ülését követő sajtótájékoztatón. A kormány annyit tehet, hogy szervezési, koncepcionális és törvényhozási feltételeket teremt a monstre rendezvény létrehozásához. A szükséges törvények megalkotásának és elfogadásának gyorsasága azonban a parlamenttől függ.

A bécsi EXPO VIENNA tekintettel van a Magyarországon kialakult helyzetre, amely tavaly még nem volt előre látható, azonban úgy véli, Budapest kilépésével egyedül is megpályázza a világkiállítás megrendezését. Az osztrák—magyar vegyes kormánybizottság és a két ország programirodái mindenesetre *betartják* az előkészítés programjának már meghatározott időpontjait és úgy készülnek, hogy 1995-ben lesz Budapest—Bécs Expo. *(MTI)*

Elgondolkodtató, miért is volt szükség arra, hogy a Munkástanácsok Országos Szövetségének második gyűlésén olyan döntéseket hozzanak a részt vevő küldöttek, amelyek a szövetséghez tartozók mindegyikének bizalmát nem nyerték meg. Lehet, hogy a baj akkor kezdődött, amikor senki sem tette, tehette szóvá, hogy a 340 tagszervezetből felépült MOSZ-nak csupán 124 delegált küldöttje jelent meg a gyűlésen.

Lehet, hogy a baj akkor folytatódott, amikor nem kaptak szót a gyűlés elején szólni kívánók, köztük a MOSZ előző gyűlésén megválasztott társelnökök. Utólag tudtuk meg mi is, hogy a gyűlés legitimációjával volt gondjuk.

Az azóta eltelt napok indulatai jelzik: fellázadnak a kivülrekesztettek. Pedig a mai körülmények között nem lehet mellékes, hogy van-e egység a munkavállalói érdekvédelmi szervezetekben. **(n. t. e.)**

Félreértések közjátéka

A Települési Önkormányzatok Országos Szövetségének pénteki közgyűléséről tudósítva beszámoltunk arról, hogy a szövetség főtitkára tolmácsolta Budapest főpolgármester-helyettesének üzenetét: *sajnos kénytelen kimenteni magát, de a főváros nem lépett ki a TÖOSZ-ból.* Ám szünet után a nagykátai polgármester — mint megírtuk — megkontrázta a főtitkárt, és bejelentette: *a főváros nem tagja a TÖOSZ-nak, most beszéltem erről Demszky úrral.*

Hétfői számunkban érintőlegesen ugyancsak szóba hoztuk a különös közjátékot. Még aznap délben sikerült telefonon beszélnünk *Demszky* Gáborral is.

— *Többszörös félreértés történt* — mondta a főváros főpolgármestere. — Helyettesem valóban nem tudott részt venni a TÖOSZ közgyűlésén, üzenetét a titkárnő továbbította, ezen alapult a főtitkár bejelentése. Ha az úgy hangzott — és ebben nem is kételkedem —, hogy a főváros nem lépett ki a TÖOSZ-ból, ez *megfelel a valóságnak*, hiszen a kérdésben dönteni a fővárosi közgyűlés hatásköre, elő is terjesztem a következő ülésen.

Az is stimmel, hogy beszéltem a nagykátai polgármesterrel, de *nem állítottam, hogy nem vagyunk a TÖOSZ tagjai; csupán azt cáfoltam, hogy a jövőben is tagjai kívánnánk maradni.* Ebben azonban — mint már utaltam rá —, *a fővárosi közgyűlésnek kell döntenie.*

Dr. Köllner Ferenc, a TÖOSZ főtitkára: — Még mindig nem értem világosan a történteket, de ma (hétfőn) este találkozom Demszky úrral, és *remélem, sikerül tisztáznunk minden félreértést.*

K. T.

Beszélgetés Szinetár Miklóssal

Én nem magyarázom a múltamat!

Egy-egy név óhatatlanul fémjelez bizonyos korszakokat. Nem kivétel ez alól *Szinetár Miklós* sem.

— Még valamikor a nyár végén, az egyik színész ismerősöm úgy vélekedett: tehetséges rendezőnek tartja önt, mégis fél attól, hogy a politikai változásokkal eltűnik a színpadról...

— *Szerencsére erről szó sincs! Múlt év őszén bemutatót rendeztem a Fővárosi Operettszínházban, Ábrahám Pál Victoriáját, amellyel a társulat Münchenben is szép sikert aratott. Februárban kezdjük a Vígszínházban Molnár Ferenc, Játék a kastélyban című darabjának a próbáit, nyáron a Szegedi Szabadtéri Játékokon a Turandot-ot, ősszel pedig az Operaházban a Cosi fan tutte-t rendezem. Tehát nem mondhatnám, hogy eltűntem a színpadról!*

Ugyanakkor vitathatatlan tény, hogy a rendezői foglalkozásom mellett régebben közéleti feladatokat is vállaltam. A Magyar Televízió elnökhelyettese, majd főrendezője voltam, s ezeken a posztokon igazán nem nehéz ellenségekre szert tenni. Egyébként már 1986 óta nem tartozott az illetékességi körömbe különböző műsarok elbírálása, s ez év januárjában el is jöttem onnan.

Arra viszont nagyon büszke vagyok, hogy egyetlen ellenfelem sem — nemigen kedveltem az ellenség szót — került ki azok soraiból, akikkel bármilyen munkakapcsolatom volt az életben. Inkább olyan személyek részéről tapasztaltam ellenséges érzületet, akikkel soha nem is találkaztam.

Persze, ez nemcsak magyar jelenség! A nagy társadalmi változások idején az emberek gyakorta magyarázzák a múltjukat, megkíséreInek helyezkedni, ez a folyamat természetes velejárója. Én ezzel nem próbálkozom, végzem a rendezői munkámat, s egyelőre melengetem az egyéb, más irányú terveimet.

— Hallhatnánk ezekről valamit?

— *Nos, film, színház, televízió egyaránt szerepel közöttük, de igazából még nem döntöttem.*

— Most pedig valami egészen másról! Az ön kislánya, Dóra, színdarabokban játszik, énekel, az első nagylemezét olyan mennyiségben vásárolták meg, hogy rövid idő alatt platina lemez lett belőle. Milyen érzés egy sikeres gyermek papájának lenni?

— *Ellentmondásos! Ugyanis elsősorban rengeteg izgalmat, aggódást jelent, hiszen ez a gyerek még csak tizennégy éves, kamasz. Ha tizennyolc volna, akkor maradéktalanul boldog lennék, de így még annyi változáson esik át, annyi minden történhet vele, amiért természetes a szorongásom.*

Az emberek sem mindig jóindulatúak, hiszen alig kezdett el énekelni, azon mód megpróbálták szembeállítani a Szandi nevű kislánnyal. Aki, szerintem, nagyon tehetséges, ügyes, jó énekes lesz belőle, mindkettőjüknek helye van a nap alatt, de a felnőtt társadalom máris elkezdte a piszkálódást.

Dóra természetesen iskolába jár még, igen jó tanuló, s ezen nyilván ő sem szeretne változtatni, ám rengeteg elfoglaltságot, felkészültséget jelentenek számára a fellépések is. Szóval egyrészt nagyon büszke vagyok rá, másrészt viszont kissé félve tekintek a jövőbe!

Gálik István

Társaskör a Kiskorona utcában

A cím, mintha a húszas években játszódó történet színhelyét idézné. Valahol, egy magyar kisvárosban. De nem erről van szó, hanem az *Óbudai Társaskörről*, amely a *Magyar Lajosról Kiskoronára* változtatott III. kerületi utcában található. Vezetője, *Merényi Judit* előadóművész.

— *Manapság mindenki panasszal kezdi a beszélgetést...*

— Így igaz, de én nem panaszkodom, csak teszem a dolgom kollégáimmal együtt. Addig nyújtózkodunk, ameddig a takarónk ér. Ez a ház igazán megközelíthető a város bármely pontjáról, remek helyen van, megszerették az emberek. Ebben persze nagy szerepe van a tervezőnek, *Korompay Katalinnak* is. Álmai nagy része valóra vált, a környezetrendezés még hátra van.

— *Hogyan lett a művelődési házból társaskör?*

— Régen is így hívták. Mi csak visszavettük, mert jól hangzónak találtuk. Meglehet, programjaink ismeretében feltűnő a zenecentrikusság. Ezt a zeneiskola közelsége magyarázza, az a szellem, ahogyan a környéken a muzsika szeretetére igyekeznek nevelni a gyerekeket. Mi ezt kibővítjük, és természetesen kiterjesztjük a felnőttekre is előadásainkkal. Hozzánk tartoznak a *Zichy*-kastély rendezvényei, s itt a házban sikerrel indítottuk az Ifjú zenebarátok sorozatot. Vezető művészeink ma is ingyen ülnek a gyereink közé. De koncerteznek nálunk a *Budapesti Vonósok*, a *Budapest Regtime Band* és nagy szerencsénkre a *Liszt Ferenc Kamarazenekar* is. Bevált az énekes iskola, ahol *Bubnó Tamás* és *Mezei János* vezeti a kurzusokat. Továbbra is működik a *Tájak, korok, múzeumok* klubja, az *Óbudai Fotóklub*. A fővárosban élő délszlávok közkedvelt találkozóhelye lett a házunk. Nyelvtanfolyamaink zsúfoltak, mozgásművészeti összejöveteleinken mindig telt ház van. Végül, de nem utolsósorban galériánk a kortárs képzőművészetet vette pártfogásába.

— *Mindez miből tartható fenn a későbbiekben?*

— Klubtagsági díjakból, pályázati rendszer alapján szerzett pénzből, alapítványból és persze valamilyen támogatásból. Hogy állami lesz-e, vagy önkormányzati, ma meg nem mondhatom. Mi mindent elkövetünk a színvonal megtartásáért.

Várhegyi Andrea

Szubrettek, bonvivánok kerestetnek

A háttérben valódi díszlet. A zongoránál fáradhatatlan kísérő. Ki tudja hányadszor halljuk *a Ma éjjel táncolnék* kezdetű dalt, a közismert musicalből vagy éppen a Gigolót, a hottentotta lány énekét. Balladák és szerelmes versek, drámai monológok és rögtönzött táncok, vagy azok imitációi váltják egymást.

Tegnap felvételi vizsga volt *a Fővárosi Operettszínházban, Vámos László* rendező-tanár vezetésével. A színészképző tanfolyamot a színház vezetői szervezték, élükön *Medgyesi Máriával* és *Mikolay László* rendezővel.

A jelentkezők között volt középiskolás és aktív dolgozó, kezdő és olyan „jelölt", aki már tanult énekelni és táncolni. Akad csinos és szép hangú, selypegő és ügyetlenül mozgó, enyhén szólva önkritika nélküli fiatal. Ám legtöbbjükről kiderült: hogy szeretik a színházat, és bíznak a jövőben.

Dénes Judit, az egyik „jelölt" kicsit elfogódottan beszél eddigi életéről:

— *Az Arany János Színház stúdiójában tanultam egy évig, aztán onnan az Usztics Mátyás-féle színitanodába mentem. Nem jártam sok szerencsével. Megkíséreltem a főiskolai felvételt is, de az utolsó vizsgán nem jutottam túl. Most itt próbálkozom. ORI engedélyem már van, énekelni tanulok, és őszintén szólva nagyon reménykedem itt a felvételiben, és majd egyszer a szerződésben.*

A középtermetű, szemüveges kamasz, *Silye Zoltán*, megnevettette a zsűri tagjait. Egyik lábáról a másikra állva, a produkció után szívesen beszél terveiről.

— *Kiskunhalasról jöttem. A közelben csak Kecskeméten volt színház. Oda váltottunk bérletet a szüleimmel. Amit lehetett mindent megnéztem. Aztán egyszer csak rájöttem, hogy a trombita a hangszerem. Most érettségi előtt semmi mást nem tudok elképzelni, mint ezt a pályát. Remélem, megtanítanak énekelni és táncolni, és aztán megy majd minden, s az sem okoz gondot, hol lakom majd a tanfolyam idején a fővárosban. Csak sikerüljön...*

Ami biztos; hamarosan kiderül ki marad, kiből lehet primadonna, szubrett, vagy bonviván, s ki az, aki egyelőre búcsút inthet a zenés-táncos szerepeknek.

(várhegyi)

Ladányi Gabriella és Nagy Zoltán a színpadon
Gy. Balázs Béla felvétele

Budapest — kultúrfőváros?

Befogadóképességünkön túlárad a válságtüneteket kommentáló publicisztika. Tények és érvek lehangoló áradatában csipetnyi álmodozásra vágyunk. Csöndes jövőtervezésre, hajdani obligát hurráoptimizmus és mai pártpolitikai Kánaán-hirdetések nélkül.

Milyennek képzeljük például Budapest jövőjét? Alvilághlepte aluljárók, szutykos, omladozó homlokzatok helyett, remélhetjük-e az utca kultúráját?

Budapest kultúrfővárosi jövőjét latolgatta — *Győrffy Miklós* játékvezetői közreműködésével — *Demszky Gábor, Konrád György, Marschall Miklós, Rajk László* a *Radnóti Színház* e havi *Szóváltásán*.

Csöndesen polemizáló, közös töprengésük nyomán vágyképek körvonalazódtak. *Konrád György* például amolyan kávéházlégkörű, olvasóterem-könyvesboltokról ábrándozott. *Rajk László* új kultúrlétesítményeket remél és célszerű átépítéseket. *Marschall Miklós* a fővárosi önkormányzat kulturális terveinek medrébe terelte a kötetlen álmokat, és megvalósulásuk esélyeit latolgatta.

Művészmozik, művészszínházak támogatásáról tett hitet *Demszky Gábor*, ha nem egyéb, üzleti források mozgósításával.

Szerencsére, nem jött be a darázsfészek-reakció a világkiállítás fölemlegetésekor. (Nem így, ha Palotás János jelen van!). A főpolgármester elképzelése szerint — melyet a *Magisztrátus* elnöke, Konrád György megtámogatott — *Bécs lenne a pavilonközpont és Budapest a kulturális rendezvényeké.* Ahol is ezer színben tündökölhetne a honi és külhoni művészet palettája. Akárhogy vesszük, a kulturált latolgatás a béke szigetét villantotta föl

Metz Katalin

Találkozás Vénusszal

Szabó István, Oscar-díjas rendező készülő új filmjéről s ennek kapcsán a magyar és a közép-kelet-európai filmgyártás nehéz helyzetéről közölt egyoldalas, fényképes írást a *The European*.

Vámos Miklós írása ismerteti a *Találkozás Vénusszal*, a most készülő új film történetét. A film főszerepét *Glenn Close*, a világhírű amerikai színésznő alakítja. A magyar szerző írása megállapítja: jobb, ha a kitűnő rendező angol nyelven készíti új alkotását, mintha egyáltalán nem készíthetne filmet.

TELE/VÍZIÓINK

Hírrakétákat elhárító híreink

Az ember nagy zavarban van: az a dolga, hogy saját gondolatait körbehordja olyan dolgok felett, amelyek pillanatnyilag erősen veszítettek jelentőségükből. Hiszen ki az, aki jót nevet most az amúgy is szegényes humorral „megáldott" *Szeszélyes évszakokon*, vagy kit izgathat olyan nagyon, hogy *Mit hoz a tegnap?* Különben is, aki csak tehette, ezekben a napokban nem a magyar televízió adásait nézte, hanem azokét, amelyekből gyors és sokirányú információt kapott az Öböl-háború akcióiról.

Tudomásom szerint rég szidták annyian és annyiszor a magyar televíziót, mint az elmúlt héten, amiért oly csekély rugalmasságot tanúsított, mintha a kész műsorprogram *szent könyv* volna, amelynek betűit, ha az ég leszakad, akkor is kötelező betartani.

Bár a *Hét* műsorvezetője kissé fáradt-szemrehányó tekintetével a szemembe nézett és arra kért, ne foglalkozzam én ilyen sokat se az Öböl-háborúval, se a Baltikummal, van az ő műsorukban untig elég hazai anyag, amely szintén érdekfeszítő, nézzem inkább azt. Miután csak egy van a Hétből, kérését teljesítettem.

Hamarosan másképp lesz ez a *Híradó* esetében — olvasom az egyik hírlapban. Két különböző stáb váltva szerkeszti majd, amelynek munkatársai — feltételezés szerint — törni fogják magukat, hiszen a műsor „versenyhelyzetbe" kerül. Kissé rosszmájúan, de azért tapasztalati alapon azt gyanítom, hogy ez a versenyhelyzet eredményezheti a szerkesztők egzisztenciális bizonytalanságát, de nem feltétlenül a Híradó kétféle (és mind a kétféle) jobb minőségét. Ahhoz ugyanis az kellene, hogy az egyik társaságnak több pénze legyen, mint a másiknak, vagy a meglévővel ügyesebben gazdálkodjék, hogy a világ és az ország hírei frissebben és változatosabban érkezzenek elénk. Miután egy hírmagazinban ez a két szempont az igazán lényeges, a mi tehetségmániánk (majd mi alkalomadtán megmutatjuk mire vagyunk képesek!) komoly gyanakvással tölt el.

Ráadásul még mindig makacsul uralkodik egy fogalom, amely öli és butítja a tájékoztatást: a SZEMLÉLET! Ez a fogalom nem azonos a szubjektivitással. Nem azt jelenti, hogy ül előttem valaki, akinek ismerem a gondolkozásmódját, ezért a „helyére tehetem" mindazt, amit az információkon túl közöl velem, hanem azt, hogy egy bizonyos ideologikus vonal mellé szegődött, s engem is e vonal helyességéről kíván meggyőzni, megagitálni. De még ez sem volna olyan nagy baj, ha nem két vonal lenne összesen.

Az ember nézi a BBC híradóját és azt látja, hogy noha két különböző „garnitúra" ül a stúdióban, a koncepció mindig ugyanaz: *ott lenni, jelen lenni a világ valamennyi pontján, ahol olyasmi történik, ami fenyegeti az angol állampolgár nyugalmát.* Kétségkívül ez is egyfajta ideológiai vonal. A filozófiától mentes híres angol gyakorlatiasság és otromba, vagy elegáns távolságtartás ideológiája. Ám fantasztikus volt látni, hogy még ez az *elfogultan racionális* angol gondolkozásmód is hogy kapta össze magát, s csapott át egy más minőségbe, a *„nagy nemzeti összefogásba"*.

Pedig az angolokkal szemben — akik makacsul őrzik identitásukat — még *Swift, Joyce, Orwell* sem alkalmazta a nacionalizmus vádját.

De hát a nacionalizmus — úgy tetszik — kifejezetten európai fogalom, mondhatni hagyományosan. Kihasználható, és bármely célra felhasználható. Népek megtartó ereje és visszályok forrása. Benne van életünkben, gondolkozásunkban — akarjuk, nem akarjuk — az összes tisztátalansággal, amely a történelem folyamán e fogalomra rárakódott. Mindehhez azonban a kisszerűségnek semmi köze. Léteznek ugyanis zseniális nacionalisták és igen kisszerű kozmopoliták, valamint fordítva.

Mindez célozgatás arra, ami a televízió körül örvénylik. Meggyőződésem, hogy végre tisztázni kellene a frontokat, vagy eldönteni bármely front létjogosultságát. A nézőt azonban mégsem ez érdekli. A néző aszerint ítéli meg a magyar televízió minőségét, hogy a többi televízióhoz képest mit hoz be neki a világból, milyen gyorsan, milyen hitelesen — és nem utolsósorban mennyire valósághűen.

K. J.

Töredékek Mészöly Miklósról

Hol is kezdődött? Egyetemista koromból emlékszem még a botrányra, amikor megjelent a *Jelentés öt egérről* a *Vigiliában*. Nem, hát ennek fele sem volt tréfa! Mindenki sejtette, hogy az elbeszélés nemcsak az egérről, hanem általában a halálra szántakról szól. 1959-ben...

Aztán *Az atléta halála*. Amely megelőzte önmagát, előbb vehettem le a polcról franciául, mint magyarul. A baljós fekete lepke. A teljesítmény kényszere. A halálra kiválasztott, a megjelölt ember. Hányan voltak akkoriban? Életünk a halálra nyitottan telik, mondja bölcsen a filozófus. Na de így? Akkor már majdnem egy évtizeddel voltunk túl a *Sötét jeleken*, amely már a címével is sejtetett valamit a korról, melyben az elbeszélések születtek. Sötét korszak jelei.

A *Saulus*. Egy jellemző s a jelek szerint újra meg újra ismétlődő emberi magatartásforma rajza. Az *Apostolok Cselekedeteinek* „dühöngő" Saulusa, aki személyes kötelességének érzi, hogy mindenkit „megkötözve" hurcoljon a főtanács elé, aki csak az új hitet vallja, aki nem hajlandó áldozatot bemutatni a császárnak. A kis és nagy Saulusok, akik a szörnyű hőségben megindulnak *Damaszkusz* felé.

A *Pontos történetek útközben*. Szívszorító érzés, hogy valami jóvátehetetlennek vagyunk szenvtelen tanúi. Egyszer majd tetemre hívnak és felteszik a nagy kérdést: te mit cselekedtél a rossz ellen? Én, Uram, szólni sem mertem...

Nem, hát *Mészöly Miklós* nem ezt válaszolja. Inkább kivonult az irodalomból. Szűk volt neki az az irodalom, az az irodalmi közeg. Tessékelték is kifelé, nem egyszer. Aztán csalogatták vissza, mert mindig az az igazán izgalmas, aki kívül van, aki „közeledik", s talán visszatér, mint a tékozló fiú, atyja lába elé borulva, keservesen megbánva vétkeit. Mészöly Miklós azonban nem akart megérkezni. Vadóskát evett, s azon mesterkedett, hogyan lehetne még pontosabbá tenni, még hitelesebbé a magyar prózát. Akkoriban az ilyesmi nem volt időszerű. Gyanús volt.

Függetlenedhetik az író korától? Nem hiszem. De különbözhet tőle. Mészöly Miklós mindenestől ilyen különböző író volt, aki nem kereste az összeütközéseket, azok találták meg őt.

A magány. Az író magánya. Jeleket lehet írni a kor falára. Futó jeleket, amelyek arról árulkodnak majd, hogy volt itt valaki, aki önkínzó következetességgel gondolkodott a mesterségéről, az erkölcsről, a szóról és a hallgatásról, s inkább makacsul kereste azt a néhány érvényes kifejezést, melyet még nem becstelenítettek meg nem tettek közhellyé, amely alkalmas volt arra, hogy megközelítse velük az igazságot. A lelke igazságát, amely ugyancsak merőben más volt, mint kora igazságnak mondott hazugságai és langyosságai.

Figyeljünk csak! Lódobogást hoz a szél. Sutting ezredes vágtat elő a történelemből. Valaha, valamikor, emberemlékezet előtt volt itt egyszer egy *Közép-Európa*, amelyben még megvolt a lehetőség, hogy az emberek közös nyelvre találjanak. Aztán tovasiklottak az esélyek és eljött az idomítás kora. A szabadságra vágyókat napról napra kemény, kérlelhetetlen dresszúrára fogták. Ez volt a törvény.

A vaskorszak véget ért. Az író azonban nem állhat meg, türelmesen, figyelmesen keresi azokat az értékeket, amelyeket eltemetett ez a kor, de amelyek talán mégis életre kelthetők, s amelyekre mindnyájunknak szüksége volna.

Jó munkát, Mészöly Miklós.

Rónay László

A kisebbség legázolja a többséget (I.)

„Szabad" igazgatóválasztás Mágocson

A szép kis baranyai faluban, Mágocson, az a vicc járja, a világon még két helyen létezik kommunizmus: Kubában és Mágocson. A botrány a helybéli iskolaigazgató választása után tört ki: az érvényes, titkos szavazással megválasztott Hegedüs Jánost a falu képviselőtestülete nem nevezte ki az iskola élére.

Nemcsak mágocsi viszonylatban szép az iskola, akár a főváros jó néhány kerülete is örülhetne a jól felszerelt, modern épületnek. Mindez azonban sajnos csak *látszat*. Az igazgató körüli hercehurcák úgy megosztották a tantestületet, (és a szülőket is), hogy a Hegedüs Jánosra szavazó 21-ek általában a tanáriban tartózkodnak, míg a kisebbségben maradt 16 ember nemigen teszi be ide a lábát szünetben. Sokan *már köszönőviszonyban sincsenek.*

Mi a bűne?

A 21 mágocsi pedagógus kétségbeesett levéllel fordult a Népszavához: *„Hegedüs János tíz évig volt az igazgatónk. Alkalmasságát számunkra nagyon is bizonyította. Ismerjük erényeit és hibáit. A kor emberének tartjuk. Már évekkel ezelőtt fogalmazott meg olyan iskolai törekvéseket, amelyek megvalósítására másutt csak most nyílik lehetőség."*

Mi a bűne hát ennek az embernek, aki mellett *szokatlan és szimpatikus elszántsággal* tartanak ki az őt jól ismerő beosztottai?

Pittino István megbízott igazgatóhelyettest kérdezem erről. (Egyébként ő az, aki szintén pályázott az igazgatói állásra, de akkor tizenhat szavazattal alulmaradt.)

— Szerintem Hegedüs Jánossal nem szakmai, hanem *emberi* problémák vannak. Áprilisban egy kolléganőnkre, *Németh Gézánéra trágár megjegyzést* tett a háta mögött, valami olyasmit, hogy Magdika mindenkinek kinyalta a ... tetszik érteni, mijét, az elmúlt rendszerben. Ezt visszamondták neki. Elterjedt a dolog a faluban is, az emberek csemegéztek rajta. *Ez a durvaság nem egyedi eset volt.*

Hohmann Ernő, az alsótagozaton tanít:

— Huszonöt éve vagyok itt. Szerintem Jancsi *nem volt jó igazgató*. Előtte csapatvezető is volt, akkor kiváló úttörőcsapat lettünk, de *életünkben nem álltunk vigyázba annyit*, mint az ő idejében.

Németh Gézáné, a sértett, remegő hangon idézi fel a történteket:

— Huszonhét éve tanítok itt. Jancsi teljes *önkényuralmat* folytatott, besúgókat gyűjtött maga köré, azokat jól megfizette. Rólam azt mondta a hátam mögött, hagyjam a hülye demagógiát, nyaltam én a párttitkárnak, meg mindenkinek... de ezt már biztos elmondták magának. Hát kérem, én az elmúlt rendszerben *soha nem voltam párttag*, mégis megkaptam jó munkámért a *Szocialista Kultúráért* kitüntetést, erre ma is büszke vagyok. A Hegedüs Jánosnál egy gyereknek nem lehetett ötös magatartása, ha *hittanra* járt. Szemben van a templom látta, ki megy be... Ő persze ezt *tagadja*. Csak Jancsi baráti köre kaphatott jutalmat, túlórát. Nekem a legutolsó pedagógusnapon négyezret adott, de nem vettem föl, *megalázónak* éreztem, hogy még egy képesítés nélküli is többet kapott, mint én...

Volt diktatúra is

A 21-ek — a volt igazgatót támogatók — válaszképpen egy kidolgozott, két és fél oldalas logikus jutalmazási *szempontrendszert* tesznek elém. *Wald Györgyné* elmondja, hogy már az év elején előre tudható normarendszer szerint osztották el a jutalmakat. Az kapott több pénzt, akinek a gyerekei a megyei versenyeken előkelő helyezéseket értek el, vagy szabadidejében plusz feladatot vállalt.

Hegedüs Jánost tíz éve, a falu akkori tanácselnöke — a *mostani polgármester* — nevezte ki igazgatónak, és azt kapta feladatul, hogy „rázza gatyába" az akkor igencsak szétzilált testületet. Így emlékszik az igazgató:

— Én azt szerettem volna, hogy a kollégáim kidolgozott nevelési rendszerben dolgozzanak, ez adjon nekik *önbizalmat*, ne remegő térddel várják a szakfelügyelőt. *A magasabb követelményeket* és a plusz feladatokat megvitattuk a kollégákkal, majd *megszavaztuk* Ebben *demokrácia* volt. A követelésben és a végrehajtásban *következetes, ha úgy tetszik, diktatórikus voltam.*

Az irigyek a tanácsra szaladgáltak

A tanítók elmesélik, már ekkoriban megkezdődtek a tanácsra szaladgálások, s (a megsértődöttek panaszára *Sziveri Mátyásné*, az akkori tanácselnök a megyei művelődési osztállyal karöltve vizsgálatot indított, mely Hegedüs János teljes diadalával járt.

Erzsike — a volt tanácselnök —, az elbeszélések szerint az akkori vizsgálat végén *sírva* kérdezte az igazgatót: ezek után itt merje-e hagyni saját gyermekét az iskolában? Hegedüs János, a vizsgálatból győztesen kikerült igazgató pedig azt felelte: „Erzsike, ha te a mi pedagógiai törekvéseinkből csak ennyit értettél meg, az *szomorú*..."

Török Katalin

(Folytatjuk)

Földfoglalók

Meddig hülyítik még a parasztembert?

„Sok igazságtalansága és túlkapása mellett is meg kell állapítani, hogy helyes volt a földreform gyors és radikális végrehajtása. Amíg a békeévekben helytálló volt az az érvelés, hogy egy radikális földreform súlyos zavarokat okozna a termelés folytonosságában, addig a háború és a megszállás által feldúlt magyar gazdasági életben a földek megművelését csak úgy lehetett biztosítani, ha a földet a kisemberek tulajdonába adjuk. Nagybirtokosok nem tudtak volna munkásokat szerezni a föld megműveléséhez, de a parasztok megművelték saját földjüket..." (Nagy Ferenc visszaemlékezéséből.)

Isten, áldd meg a magyart — Gy. Balázs Béla felvételei

Több mint negyven esztendővel később, 1991 békeévében *háború dúl a földeken*, mert a földművesnép már nem bízik abban, hogy igazságos földtörvény születik. A tavasz közeledtére úgy döntöttek Hajdú-Bihar megyében, példát mutatnak; *ha nem adják, elveszik a földet.* Ha jelképesen is, de a földbe vert karókkal figyelmeztetik a törvényhozást: ideje lenne már a Duna-parti házból átnézni a Tisza másik partjára is, és együtt hallgatni annak a Himnusznak a hangjait, amely azért szólt a hét végén a nemzetiszín zászlókkal fellobogózott *vámospércsi határban*, hogy háromszáz ember visszavegye a földjét.

A megyei és a helybéli kisgazdapárti vezetők *történelmi pillanattá* nyilvánították a földfoglalást, s ezen törvénytelen cselekedetet az emberek közös akaratával szentesítették. Az ötezer lakosú község háromszáz polgára élt a kisgazdapárt és a polgármester által felajánlott lehetőséggel. Miért?

Berki Istvánné az elsők között verte le a karóját:

— *Nézzen szét, ez itt búzatermő föld volt, most libalegelő, tele bozóttal. Én a két hold földemen kukoricát fogok vetni. Ebben az évben már mást nem lehet. Hogy miért jöttem ide? Engem olyan ne tanítson, aki a mezőgazdaságot csak a könyvekből tanulta. Én megmutatom, akár tetszik nekik, akár nem, hogy itt termőföld lesz. Még ha a százötvenezer liba tönkre is tette.*

Varga Sándor jóval túl van már a nyugdíjkorhatáron:

— *Nekem tizenhárom, a feleségemnek húsz hold földje volt, mindet kérem vissza. A nagyobbik fiam nem, de a kisebbik boldogan vállalja ezt a munkát.*

Kiss János verte le az első karót, akinek 1952-ben vették el hat hold földjét:

— *Nem lesz itt gond. Nézzen be az udvarokba, és számolja meg, hány munkagépet talál. Százhúsz maszek traktor van, több mint negyven teherautó. Amikor a leggazdagabb volt a téesz, akkor sem volt több traktorja negyvennél. Bennünket a városi urak ne féltsenek! Mi majd adjuk a nagyobb darab kenyeret és olcsóbban, ők ezek után csak azt rendezzék, ami az ő dolguk.*

Kabai Nagy Lajos Karcagról jött, lássa, hogyan csinálják ebben a faluban a földfoglalást.

— *Kérdezem azokat az embereket, akik az elmúlt húsz-huszonöt évben szereztek vagyont, miért nem adták be a közösbe? S ha nem tették meg, akkor most miért a rablókat támogatják?*

Idős, megfáradt ember, a nevét nem mondja:

— *Nem lesz ennek jó vége. Meghülyítik a parasztot, bujtogatnak. A paraszt soha nem nyúlt ahhoz, amihez nem lehetett... Ezek az újsütetű vezetők, kisgazdák, egyik sem a földből gazdagodott meg. Mert ezeknek van ám mit a tejbe apritaniuk. Vállalkozók, s nem most lettek azok, hanem az elmúlt évtizedben. S idejönnek lázítani. Ha nem adja a téesz, nem adja; majd adja, ha lesz rá törvény... Nem szeretem én az ilyesmit.*

Már dél felé jár, a megyei kisgazdavezetők kocsiba ülnek, mennek a következő faluba, Nyírmártonfalvára. Itt a Himnusz és a zászlók mellé frissen sült pogácsa és házipálinka is jár mindenkinek. Kétszázan vannak. Mindenki a saját földjét méri a kétezer-ötszáz hektáros téeszföldből. Itt nagyon haragszanak a téeszre.

— *Többmilliós veszteséggel zárt, százhúsz aktív dolgozót elküldtek kényszerszabadságra, mert a hat aranykorona értékű földdel nem tudtak sehogy sem gazdálkodni* — mondja *Dramák János*. — *Kiirtják az erdőket, eladják a fát, abból akarnak meggazdagodni. Az én erdőmet is kiirtották. Mondtam a téeszelnöknek, ne tegye, ezeket a fákat még én ültettem. Tudja, mit válaszolt? Ha majd a törvény lehetővé teszi, kifizeti. Mit mondjak erre? És ilyen ember itt az elnök.*

Szilágyi Istvánné:

— *Tavaly februárban visszaigényeltem a földemet, mert a már meglevő törvények szerint is visszajárna. De mit kaptam föld helyett, egy marék papírt. Hát most it vagyok, és visszaveszem!*

Az első karó

Keresem a téesz elnökét. Az iroda ajtaján lakat, a háznál, ahol lakik, egy árva kutya... *Elment az innen most* — mondják az emberek, akik nem a határban vannak, hanem a faluközpontban vitatják meg az eseményeket.

Bircsák József az egyetlen, aki hajlandó véleményét elmondani az újságnak is:

— *Adnák vissza még a földet azok, akik most annyira kapaszkodnak érte. Úgy fognak járni, mint én a házzal, meg az OTP-vel. Felvettem háromszázezer forintot, jóval megemelték a kamatokat, most meg jöttek négyzetméterenként felmérni a házat az adó miatt... Így csaptak be, így csikarnak ki belőlem minden forintot, ezek még az ördögnél is roszszabbak...*

Hajdú-Bihar megyében a hét végén még két helyen volt földfoglalás. Azt remélik a megye kisgazda vezetői, hogy a megyében s az országban *mindenhol* ugyanezt fogja csinálni a földművesnép.

A parlament pedig nem állíthat egy országot bíróság elé.

Sámán Ildikó

Gázálarcok a pincékben

Amiért a harang szól

Számos hangszóróból a szokásos déli harangszó hallatszik Százhalombatta utcáin, ami első hallásra egyáltalán nem különös. Az emberek nagy része úgy véli, hogy a város elöljáróit ily módon is igyekeznek a nép kedvébe járni, s ez általában megnyugvással tölthet el mindenkit. Ha némely hangszóró olykor elromlik, rögtön értesítik a önkormányzatot, a hibát hamar kijavítják.

Valójában azonban egészen *másról* van szó. Néhány százhalombattainak már régen feltűnt, hogy *gázálarcokat osztottak a városban*, csak éppen azt nem tudják, hogy miért. Főleg azt nem értik, hogy miért kellenek gázálarcok egy általános iskolába, ahol tudomásuk szerint nincsen veszély.

A dolog akkor vált titokzatosabbá, amikor a 2. számú általános iskola egyik tanára megrökönyödve visszakérdezett: *„Tényleg vannak itt gázálarcok? De hol?"*

— Körülbelül két évvel ezelőtt valóban hoztak ide gázálarcokat — mondta *Kun Jánosné* igazgatóhelyettes, aki maga is csodálkozott, mivel ez a kérdés rég feledésbe merült. — Ha jól emlékszem, a városi polgári védelem helyezte el őket a szomszédos iskola pincéjében.

— *Miért lehetnek a pincében?*

— Ha jól tudom, a Dunai Kőolajipari Vállalat egyik üzeme használ olyan anyagot, ami veszélyes lehet az emberre. Szerintem vészhelyzetben kellene használnunk a gázálarcokat.

Délben szólt a harangszó, zúgott a város, az utcán azt próbáltam megtudni az emberektől, hogy szerintük mit jelent ez.

— *Micsoda kérdés!* — fakadt ki egy idősebb férfi, aki félreértve kíváncsiságomat, arról kezdett beszélni, hogy a harangzúgásnak történelmi oka van, s kapcsolatban áll a kereszténységgel is.

— *De miért szól hangszórón át?* — erősködtem tovább.

— Nem tudom. Bizonyára azért, hogy mindenki hallja.

A város központjában lévő étterem pincérétől azt kérdeztem, hogy mit tud a gázálarcokról. Erre egészen furcsán nézett rám, s többször elismételtette velem a kérdést. hogy egyáltalán jól hallott-e.

— Tudja, attól félünk, hogy felrobban a gyár, s akkor veszélyben volna a város — magyarázta egy kutyát sétáltató idős nő. — Erről előadást is tartottak. Ezért kell a gázálarc.

— *Felrobbanna a gyár?!*

— Igen, valami ilyesmi... Azt mondták, hogy a leggfontosabb a biztonságunk. Minden meg van szervezve, nekünk csak menekülnünk kellene.

— *Hová?*

— Azt ők tudják. Összegyűjtenének és vinnének.

Az önkormányzati hivatalban először a polgármester titkárnőjétől érdeklődtem a gázálarcok ügyében.

— Úgy tudom, hogy a kőolajipari vállalat használ olyan savat, ami a levegőbe kerülve, kárt okozhat az emberi szervezetben — magyarázta. — De erre lényegében nincs esély, mert *a gyár nagyon biztonságos.*

— *Ön látta a gázálarcokat?*

— Igen, de nem próbáltam fel egyet sem.

— *Mit tenne veszély esetén?*

— Hazamennék. Egy domb tetején lakom, ahol biztonságban volnék, mert a gáz nem terjed fölfelé.

Felkerestem *Kun Istvánt*, a városi polgári védelem törzsparancsnokát is.

— *Mitől retteghet Százhalombatta?*

— *Semmitől, hiszen rettegésre nincs ok.* A Dunai Kőolajipari Vállalat valóban felhasznál veszélyes anyagot, egy bizonyos *hidrogénfluorid* nevű savat a benzin gyártásakor, de az nem juthat a levegőbe. A biztonsági intézkedések nagyon szigorúak. A polgári védelem mégis gázálarcokat osztott szét két évvel ezelőtt, hogy egy esetleges balesetnél se történjék baj. A védekezésről pontos terveink vannak. Erről előadásokon, szórólapokon számoltunk be a lakosságnak.

— *Mibe kerültek a gázálarcok?*

— A lakók semmit nem fizettek. A maszkokat a Honvédelmi Minisztérium adta, a szűrőket pedig a kőolajipari vállalat.

— *Miért szól a déli harangszó városszerte?*

— Az utcákon hangszórókat helyeztünk el, hogy baleset esetén azokon keresztül tájékoztassuk a lakosságot a tennivalókról. A harangozást azért kapcsoltuk rá, hogy ellenőrizhessük a hangszórók működését.

Az önkormányzati hivatal pincéjében százszámra találhatók a gázálarcok. Minden eshetőségre felkészültek a közeli Ercsin is, mivel a Dunai Kőolajipari Vállalat körülbelül *félúton* fekszik a két város között. A biztonsági intézkedések azonban szinte teljesen kizárják a baleset lehetőségét, a környéknek tehát nincs mitől félnie.

Csak az a kérdés: mikor jön rá mindenki Százhalombattán, hogy miért szól a harangszó?

Csarnai Attila

ORSZÁGOS TAKARÉKPÉNZTÁR
ÉS KERESKEDELMI BANK RT.

Mi hetekben számolunk MEGEMELT KAMATTAL

A Pénztárjegy II. már rövid idő elteltével is jól kamatozik.
1990. november 20-tól
6 – 12 hét között évi 24 % (nettó 19,2 %)
13 – 36 hét között évi 26 % (nettó 20,8 %).

12 HETENKÉNT KAMATOS KAMAT!

Négyféle címletben: 5 000 Ft
10 000 Ft
100 000 Ft
1 000 000 Ft

Magán- és jogi személyek vásárolhatják. Bemutatóra szóló és szabadon átruházható.

OTP-PÉNZTÁRJEGY II.
Praktika az infláció ellen.

OTP BANK

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A kiskereskedelmi, a vendéglátó-ipari és fogyasztási szolgáltató tevékenységet végző állami vállalatok 1990. évi LXXIV. törvény alá eső üzleteinek vagyonértékelésére

Az Állami Vagyonügynökség Előprivatizációs Programigazgatósága pályázatot hirdet a
BAKONYGASZT VENDÉGLÁTÓ VÁLLALAT
8201 Veszprém, Radnóti tér 2. Pf. 83.
Erdös Andrásné gazd. ig. h. tel.: 80-29-092
JÁSZ-NAGYKUN VENDÉGLÁTÓ VÁLLALAT
5000 Szolnok, Pf. 165.
dr. Szabó Imre vez. ig. h. tel.: 56-42-802
1990. évi LXXIV. törvény hatálya alá eső üzleteinek vagyonértékelésére.

A pályázat benyújtásának határideje: 1991. február 8.
A pályázat elbírálásának határideje: 1991. február 11.

Pályázati feltételek:
a) A pályázó vállalja, hogy a vagyonértékelést az 1990. évi LXXIV. törvény 5 § (1) és (2) bekezdése szerinti jogszabályok, valamint az Állami Vagyonügynökség Előprivatizációs Programigazgatósága által kiadott irányelvek alapján végzi. Az üzletek vagyonértékelése során szerzett ismereteit összegzi, kitér arra, hogy az egységek privatizációja miként érinti a vállalat egészének működését. Az Állami Vagyonügynökség és a vállalat által meghatározott program és ütemterv alapján dolgozik.
b) A pályázat tartalmazza a feladat vállalási díját, szakértői nap alapján számítva.
c) A pályázat elbírálásánál előnyt jelenthet a helyismeret és a szakmai referencia.
d) A pályázatot elnyert vagyonértékelővel az Állami Vagyonügynökség szerződést köt.

A pályázatot az alábbi címre kérjük benyújtani:

ÁLLAMI VAGYONÜGYNÖKSÉG
Előprivatizációs Programigazgatósága
Budapest, Pf. 708. 1399.
Telefon: 118-5044

Mai műsorok

KOSSUTH RÁDIÓ

Óránként: hírek, időjárás, útközben
4.30 Reggeli krónika
8.05 Hangszemle
8.20 Válogatott perceink
8.50 Külpolitikai figyelő
9.05 Napközben — közérdekű magazin
10.00 URH-n: Országgyűlés
11.10 Országok, tájak népzenéje
11.28 Pillangó — VI/2. — rádióvált.
12.00 Déli krónika
12.30 Ki nyer ma?
12.45 Intermikrofon
13.05 Klasszikusok délidőben
14.05 Tamási Áron emlékműsora
14.35 Dzsesszmelódiák
15.05 Ezredforduló — Attila bizonysága
16.00 Délutáni krónika
16.15 Muzsikáló természet
16.20 A mi utcánk
16.40 Test-őrségen
17.05 Bioritmus
17.25 A Szabó család
18.00 Esti krónika
18.30 Ráadás
19.05 Sportvilág
19.15 Láttuk, hallottuk, olvastuk
19.30 Esti mese
19.40 Ecuadori és bolíviai népdalok
19.50 Hajszálgyökerek
20.10 Szent György és a sárkány — rádióváltozat
22.00 Késő esti krónika
22.30 Zenepolitikai magazin
23.34 Százéves a cimbalomoktatás
24.00 Hírek, időjárás
0.15—4.20 Éjfél után

PETŐFI RÁDIÓ

4.30 Reggeli zenés műsor
6.03 Reggeli csúcs zeneszóval
7.37 Sportreggel
8.00 Hírek, időjárás
8.05 Rivaldafényben: magyar énekesek és együttesek
9.00 Hírek, időjárás
9.03 Társalgó
10.00 Operettkedvelőknek
10.50 Tükörképek
11.00 Hírek, időjárás
11.03 Helykereső
11.20 Apró-cseprő gyerekekről
11.40 Óvodások műsora
12.00 Asztali muzsika
13.00 Hírek, időjárás
13.03 Popzene sztereóban
13.45 Időjárás-jel.
14.00 Iránytű
15.00 Hírek, időjárás
15.05 Csúcsforgalom
17.00—19.00 RádióMa
19.00 Hírek, időjárás
19.03 Táncházi muzsika
19.30 Popregiszter
20.00 A rock gyermekei klubja
21.00 Hírek, időjárás
21.03 Hrabal könyve
21.28 Nótakedvelőknek
22.20 Közép- és Kelet-Európa az irodalom tükrében
23.00 Hírek, időjárás
23.03 Sporthíradó
23.10 Dzsesszarchívum
23.40 A heavy metal kedvelőinek
0.15—4.20 Éjfél után

BARTÓK RÁDIÓ

6.00 Muzsikáló reggel
9.10 Zenekari muzsika
10.20 A magyar nyelv századai
10.35 Rozáli öngyilkossága — novella
10.49 Szonáták
11.32 Operafelvételek
12.00 Hírek, időjárás
12.05 Barokk muzsika
13.00 Rádiószínház: Espanola
13.49 A minta és a mű
14.09 Operarészletek
14.35 Labirintus
14.50 Éneklő Ifjúság
15.00 Zenekari felv.
16.00 Hírek, időjárás
16.05 Interart Fesztivál, 1990
16.35 Palsiello: Az úrhatnám szolgáló — operaközv.
17.25 Északi muzsika
18.00 V materinskom jaziku
18.20 In limba materna
18.40 Na maternjem jeziku
19.00 Hírek, időjárás
19.05 In der Muttersprache
19.25 Debussy-kórusok
19.35 Beethoven-hangverseny
Közben:
20.20 Társadalom és iskola
21.30 Operaáriák
22.02 Csajkovszkij-hangverseny
23.00 Nemzetközi Rádióegyetem
24.00 Hírek, időjárás
0.10—2.00 Évszázadok muzsikája

CALYPSO RÁDIÓ

6.03—8.00 Rockreggel
9.45 Budapestről — történelem, sport, közlekedés, humor
12.00 Sport
13.35 American Top 40
18.00 Telesport

DANUBIUS RÁDIÓ

5.00—10.00 Szerk.-mv.: Rónai Egon 10.00—11.00 Slágerlista (ism.), disc-jockey: Rónai Egon 11.00—13.00 Latin zene, mv.: Csermely Zsuzsa 13.00—15.00 Evergreen, filmzene, musical, mv.: Angyalosi László 15.00—17.00 Popsztárok, mv.: Kemény Győző 14.40 „Zenezavar", játék a Premier Áruházból (Bp. VII., Rákóczi út 30.) 17.00—21.00 Szerk.-mv.: György Gábor 17.00—19.00 Autóstanácsadás, dr. Nádassy Antal 21.00—22.00 Slágerlista, disc-jockey: Kanyó László 22.00—2.00 Szerk.-mv.: Rangos Katalin

TELEVÍZIÓ 1.

7.48 Műsorismertetés
7.50 Tévétorna
7.55 Halálnak halála Sánta Ferenc három novellájából készült tévéfilm (1969 — ism.)
8.40 Mozgató
8.50 Képújság
8.55 Parlamenti Napló
16.25 Képújság
16.33 Műsorismertetés
16.35 Pannon krónika
16.45 Hírek németül
16.50 Szlovák nyelvű magazin
17.25 Szám-adás, gazdasági negyedóra
17.40 Magyar menyegző — 2. rész
18.35 Műsorajánlat
18.40 Segítőtárs — érdekvédelmi magazin
19.05 Esti mese
19.15 Muzzy in Gondoland — XX/3.
19.25 Közlemények, műsorajánlat
19.30 Híradó
20.05 A klinika NSZK tévéfilmsor. XII/3.
20.55 Stúdió '91
21.55 Parlamenti Napló
22.25 Fiatal Művészek Stúdiója Artisták, énekesek, táncosok az éjszakában
23.15 Híradó 3.
23.30 BBC-híradó

TELEVÍZIÓ 2.

16.10 Képújság
16.25 Tv2 — Benne: Riportok — Időjárás — Zene
16.55 Alpesi sívilágbajnokság Férfi műlesiklás
17.45 Tv2 — Benne: Kérdezz! Felelek
18.00 Telesport
18.25 Gyerekeknek
18.48 Tv2
19.00 Örkény István: Diagnózis Tévéfilm
20.06 Tv2 — Benne: A Tv2 Dzsesszklubja
21.00 Híradó 2.
21.20 Tv2
21.30 Gondolkodó — tudományos folyóirat
22.15 Tv2 — Benne: Nulladik típusú találkozások Kb.
22.50 Napzárta

SZLOVÁK TV

1. műsor 8.10 Iskolásoknak 8.30 Német nyelvtanfolyam 9.00 Események, kommentárok (ism.) 9.30 Hírek 9.35 Publicisztikai műsor 11.05 Sportvisszhangok (ism.) 12.05 Hírek 12.10 Külföldi melódiák 12.30 Sí-vb (lesiklás) 15.10 Hírek 15.15 Piac, kereskedelem, pénzügy 16.15 A szerencselovag (tévésorozat) 17.15 Sí-vb (lesiklás) (felvételről) 17.35 A nap percei 17.45 A világriporterek stúdiója 18.50 Torna 19.00 Esti mese 19.20 Időjárás 19.30 Tévénapló 20.00 Ma este én játszom (Magda Vasaryova) 21.15 Események, kommentárok 21.50 En szerintem (Stanislav Bor és vendégei) **2. műsor** 16.50 Kapcsolat stúdió (fiataloknak) 18.00 Esti mese 18.20 Német nyelvtanfolyam 18.35 Hírmagazin (magyar nyelven) 18.50 Publicisztikai magazin 19.20 Időjárás 19.30 Tévénapló 20.00 Mi, 1991 (találkozás érdekes emberekkel és témákkal) 21.30 Híradó 21.53 Sport 22.00 Mi van az ajtók mögött?

JUGOSZLÁV TV

1. műsor 9.10 Műsorismertetés 9.15 Hírek 9.20 Tévénaptár 9.30 A kis világ (gyermekműsor) 10.00 Iskolatelevízió 12.00 Hírek 12.05 Műsorismertetés 12.10 Videooldalak 12.20 Önöknek választottuk — Régi az újért: Ismeretlen örökség 16.10 Videooldalak 16.20 Műsorismertetés 16.25 Hírek 16.30 Tévénaptár 16.40 Gyermekműsor 17.10 Iskolatelevízió 17.40 Horvátország ma 18.25 Számok és betűk (vetélkedő) 18.45 Dokumentumfilm 19.15 Rajzfilm: Télapó 19.30 Tévénapló I. 20.00 Dekalog (filmsorozat) — Lottóhúzás 21.00 Kapcsolásos műsor 22.30 Tévénapló II. 22.50 Angol nyelvű hírek 22.55 Európa Mozi-klub: Játékfilm 0.25 Hírek **2. műsor** 16.15 Videooldalak 16.20 Jó napot, házigazda! 16.30 Elmulasztották, nézzék! 19.30 Zenei mindennap 20.00 Rajzfilm 20.10 Esti mese 20.15 Szórakoztató kedd 21.15 Filmsorozat 22.10 Humoros sorozat 22.50 Hírek 23.05 Filmsorozat 24.00 Jó éjszakát! — Határtalan álom — Videooldalak

SZOVJET TV

4.30 120 plusz 30 perc 7.00 A Belügyminisztérium jelenti 7.15 Francia nyelvlecke 8.15 Dok.-film 8.55 Menj be minden házba! (5/1.) 10.00 Hírszolgálat 10.15 Menj be minden házba (5/2.) 13.00 Hírszolgálat 13.15 Kórház a város szélén (6. rész) 14.10 P. Csajkovszkij: Koncert 15.05 Dok.-film 15.30 Gyermekfesztiválok Németországban és Jugoszláviában 16.15 Rajzfilm 16.30 Nemzetközi kommentár 16.45 A Belügyminisztérium jelenti 17.00 A 9-es stúdió 17.55 Menj be minden házba! (5/2.) 19.00 Híradó 19.45 Szórakoztató műsor 20.30 Mozart-hangverseny 21.05 Ausztrál krónika 22.00 Hírszolgálat 22.15 Estétől délig (1. rész) 23.25 Könnyűzenei műsor

OSZTRÁK TV

1. műsor 9.00 Hírek 9.01 Alf 9.30 Angol nyelvlecke 10.00 Iskolatévé 10.30 A sárga képű ember 12.20 Az új európai rend 13.05 Hírek 13.15 Mi 13.45 Borcsinálók 14.15 Varázslatos Jeannie 14.40 Full House 15.30 Te meg én 15.35 Nevetséges és lehetséges történetek 16.00 An-tan-tenusz 16.20 Mini körözés 16.30 Mini műterem 16.55 Mini tévéhíradó 17.05 Degrassi Junior High 17.30 Mini tudósítás 17.55 Yakari 18.00 Mi 18.30 Tőrvető John, az orvostudor 19.30 Tévéhíradó 20.00 Kulturális hírek 20.15 Univerzum 21.07 Dallas 21.50 Oldalpillantások 22.10 Hajsza az elveszett arany után. Amerikai film 23.35 Dempsey és Makepeace 0.25 Hírek **2. műsor** 6.30 Alpesi sí-vb — nonstop! 8.30 Időjárás-panoráma 9.45 Sport 16.50 Művészlexikon 16.55 Akkoriban 17.00 Iskolatévé 17.30 Tájékozódás 18.00 Alf 18.30 Wurlitzer 19.00 A tartományok mai napja 19.30 Tévéhíradó 20.00 Sporthírek 20.15 Alpesi sí-vb 21.07 Külpolitikai magazin 22.00 Tévéhíradó 2. 22.25 Klub 2., majd: hírek

SKY EUROSPORT

6.00 Üzleti világhíradó 6.30 Azok a szép napok . . . 7.00 D. J. Katshow 8.30 Eurobik 9.00 Billiárd 12.00 Sí Világkupa 14.30 Hullámlovaglás 15.00 Billiárd 19.00 Gólok Spanyolországból 19.30 Eurosporthírek 20.00 Billiárd 23.00 Pankráció 24.00 Műkorcsolyázó EB 1.30 Eurosport-hírek

SUPER

7.00 Napkezdet 8.30 Oroszország 11. 9.00 Hírek 9.10 Egyveleg 13.00 Japán üzleti hírek 13.30 Egyveleg 16.00 Forró drót 17.00 Hullámhosszon 18.30 Kék éj 19.30 Hírek, időjárás 19.45 Időlánc 20.00 Ultrasport 22.00 Hírek, időjárás 22.15 Ultrasport (folyt.) 0.15 Hírek, időjárás 0.35 Kék éj 1.30 Időlánc 1.45 Egyveleg

TV5

16.05 Hírek 16.15 Tétek 17.15 Női szemmel 17.45 Főzőlecke 18.00 Ifjúsági műsor 18.20 Kanada két keréken 18.50 Francia nyelvű dalok 19.00 Hírek és időjárás 19.15 Sportrajongó 19.30 Az FR3 tévéhíradója 20.00 Rendkívüli kiküldött 21.00 Híradó és időjárás 21.35 Csillagszálló 23.00 Hírek 23.15 Te jó ég, kedd van!

SAT1

6.00 Jó reggelt a SAT1-gyel! 8.30 Hírek, időjárás 8.35 Szomszédok 9.00 Hírek 9.05 Szeretethajó 9.55 Tévébolt 10.10 Hírek 10.15 Beetlejuice 10.40 A legjobb barátja 12.20 Szerencsekerék 13.00 Tévétözsde 14.00 Szomszédok 14.25 Szeretethajó 15.15 Rendőr-akadémia 15.40 Tévébolt 15.55 Bonanza 16.45 Matt Houston 17.40 Hírek, időjárás 17.45 Műsorelőzetes 17.50 Szeretjük Kate-et! 18.15 Sansz 18.45 Híradó, időjárás 19.15 Szerencsekerék 20.00 MacGyver 20.55 Hírek 21.00 A hét bátor mindig győz. Amerikai—spanyol akciófilm 22.40 A nap hírei, sport, időjárás 22.55 Spiegel-tévériport 23.20 Visszatérés Marseille-be. Francia—német játékfilm 1.15 MacGyver 2.05 Műsorelőzetes

3SAT

14.25 A zenedélután programja 14.30 Stúdióvendég: Ion Tanase 14.45 Koncert Johann Sebastian Bach egyházi műveiből 15.40 Rossini: Petite Messe Solennelle 16.40 Verdi: Quattro Pezzi Sacri 17.15 Műsorismertetés 17.20 Mini tévéhíradó 17.30 Hétkő. Ifjúsági sorozat 17.55 Halló, Rolf! 18.00 Képek Svájcból 19.00 Tévéhíradó 19.22 3SAT-stúdió 19.30 Soko 5113. A kihallgatás 20.20 Külföld 21.00 Harc a házakért. Riportfilm 21.45 Kulturális hírek 21.51 Sporthírek 22.00 Tévéhíradó 2. 22.25 Klub 2., Vitaműsor, majd: késő esti újság. A DFF/NLK híradója. Utána: hírek, röviden

PRO7

5.55 Szerelem, hazugság, szenvedély 6.40 Rascal, a mosómedve 7.05 A csavargó 7.30 Richmond Hill 8.15 A virginiai 9.15 Harry O 10.10 Doogie Howser 10.35 Murphy Brown 11.05 Colt Seavers esetei 11.50 Gyilkos bolygó 13.40 A virginiai 14.40 Rascal, a mosómedve 15.05 Dick, a disznócska 15.30 Hírek, időjárás 15.40 A csavargó 16.05 Tarzan 17.00 Doogie Howser 17.25 Harapós borharapó 17.50 Hírek, időjárás 18.00 Diamonds 18.50 Dick, a disznócska 19.20 Colt Seavers esetei 20.15 Aranyszöktetés. Angol—NSZK akciófilm 21.55 A szupercsoport. Amerikai krimisorozat. Emberi kísérletek 22.50 Zombival sétáltam. Amerikai horrorfilm 23.55 Hírek, időjárás 0.05 A Maskarádé-hadművelet 0.50 A mágus. Angol játékfilm 2.45 Élve vagy halva 3.10 Gyilkosság 45-ös fordulaton. Francia krimi 4.45 Nincs pardon órangyaloknak 5.10 Szabad nevetni! 5.35 A kék cseppek titka

RTL

6.00 Halló, Európa! 9.10 Ausztrál nyílt teniszbajnokság, 1991. Ha a mérkőzések a tervezettnél tovább tartanak, néhány műsor elmarad! 11.30 Kockázatos! 12.00 Játékshow 12.35 Az „M" ügyosztály 13.00 Gazdagok és szépek 13.20 Kaliforniai klán 14.05 A springfieldi történet 14.50 Ausztrál nyílt teniszbajnokság, 1991 15.35 Hírek 15.38 Üzleti hírek 15.50 Buck Rogers 16.40 Kockázatos! 17.10 Játékshow 17.45 Salvatore bajnoksága 17.55 Hírek 18.00 A hatmillió dolláros férfi 18.45 Híradó 19.15 Knight Rider 20.15 Ezermilliárdos fogás. Francia—olasz—spanyol akciófilm 21.55 Ausztrál nyílt teniszbajnokság, 1991 22.25 Vigyázat, robban! 23.15 Hírek, időjárás 23.25 Sztárügyvédek, trükkök, perek 0.15 New York órangyala 1.00 Eurobik (vagy 1.00-tól Ausztrál nyílt teniszbajnokság, ha valamelyik mérkőzésnek német résztvevője van.).

Budapesti színházak

Operaház: A Filharmóniai Társaság hangv. (7), Erkel Színház: János vitéz (6), Nemzeti Színház: Figaro házassága (7, Bástí bérl. 3.), Várszínház: Sosem lehet tudni (7), Katona József Színház: Lulu (7), Madách Színház: Az üvegcipő (7), Madách Kamara: Páratlan páros (7), Vígszínház: III. Richárd (7, Karácsonyi II. b., 1.), Pesti Színház: Rózsakiállítás (7, X. bérl. 1.), Thália Színház: Mindhalálig Beatles (7), Thália Stúdió: Eltartási szerződés (fél 8), Radnóti Színház: A hetvenkedő katona (7), Karinthy Színház: Meseautó (7), Fővárosi Operettszínház: Viktória (7, Latabár bérl. 2.), Vidám Színpad — Kis Színház: Harapós férj (fél 8), Mikroszkóp Színpad: En összeféltem magam (fél 8), Állami Bábszínház — Jókai tér: A csodálatos kalucsni (de. 10), Egyetemi Színpad: A szerelem és a véletlen játéka (fél 8), Zeneakadémia: Szabadi Vilmos és Gulyás Márta hangv. (fél 8, Beethoven bérl. 4.), Budapest Kongresszusi Központ: Ünnepi est a magyar kultúra napján (8).

Egy régi felmentés és egy új gyanú

Ismét gyilkossággal vádolják Magda Jánost?

Az 1980-as évek derekán nagy port felvert Magda-ügy még mindig kísért, sőt a korabeli legenda ismét életre kelt. Emlékezetes, hogy a *natórius bűnözőnek* számító *Magda János,* már 23 évet töltött rács mögött, amikor országos „hírűvé" vált. Aljas indokból és különös kegyetlenséggel elkövetett emberöléssel vádolva állították a Szolnok Megyei Bíróság elé.

Az elsőfokú bíróság a nyolcadik tárgyalási napon *halálra ítélte* a vádlottat. Bebizonyítottnak találták Magda bűnösségét, miszerint 1983. október 25-én, Szolnokon, megölte a hétéves *Nagy Mariannt.* Az áldozat testét az újvárosi izraelita temető egyik sírboltjába rejtette el.

Annak idején a gyilkos fejét követelte a felháborodott közvélemény. Feltehetően ennek is köszönhető, hogy a megyei bíróság szinte gyorsított eljárással tárgyalta az ügyet és hozta a *legsúlyosabb* ítéletet. És tekintettel arra, hogy minden bűncselekménynél illik kimutatni a motívumot, a bíróság egyértelműen megállapította, hogy Magda János a gyilkosságot *szexuális okból* követte el. Igaz, hogy a sértetten, vagy annak ruházatán nem volt szexuális támadásra utaló nyom, ez nem igazán zavarta akkor a bíróságot, hiszen *felsorakozott néhány tanú,* akik bizonyították a Magda nevű „kékszakáll" korábban elkövetett *szexuális bűneit.*

Az elsőfokú bíróság ítéletét, a legmagasabb bírói fórum *hatályon kívül helyezte,* és elrendelte, hogy a Fővárosi Bíróság tárgyalja újra az ügyet.

A Fővárosi Bíróság az emlékezetes felmentő ítéletét 161 oldalon indokolta. A tárgyalássorozat 20 napig tartott, miközben *bizonyítási kísérletre* is sor került, amit a *szolnoki bíróság elmulasztott.*

Magdát most *ismét emberölés gyanújával tartóztatták le.* Bizonyos, de még nem megalapozott adatok arra utalnak, hogy megölte az élettársát. Sokan hivatkoznak arra, hogy ha nem mentették volna fel a kislány meggyilkolásának vádja alól, az elvetemült Magda Jánost, akkor most egy halottal kevesebb lenne.

Az, hogy Magda János valóban eltette-e láb alól az élettársát, majd eldönti a rendőrségi vizsgálat és a bíróság. Viszont felmerül a kérdés, *tényleg fel kellett menteni* annak idején a gyilkosság vádja alól Magdát?

A Fővárosi Bíróság 1985. április 9-e és augusztus 13-a között öttagú tanácsban tárgyalta az ügyet. Két, kitűnően felkészült, nagy gyakorlattal rendelkező tanácselnök: *dr. Strausz János* és *dr. Horváth Ibolya* vett részt a bíróság munkájában.

— *Úgy gondolom, még mindig emlékezetes a bíróné számára a Magda-ügy* — kezdtük a beszélgetést dr. Horváth Ibolyával.

— Valóban, ez olyan jogeset, amilyen bizony ritkán akad egy bíró életében.

— *Ha ma kellene dönteni, ugyancsak a vádlott felmentése mellett szavazna?*

— Igen. A legjobb tudásunk szerint tárgyaltuk az ügyet, és *tiszta lelkiismerettel* hoztuk meg a felmentő ítéletet, amit ma is vállalok.

— *Mivel lehetett bizonyítani a vádlott ártatlanságát?*

— Nem az ártatlanság volt a kérdés, hanem a bűnösség. Magda János elleni *vádat pedig semmi nem támasztotta alá.* Érdekes módon, azok a tanúk, akik Magda *alibijét* igazolhatták volna, az első kihallgatáskor alátámasztották a vádlott védekezését később, *érthetetlen* módon, mindannyian Magda terhére módosították a vallomásukat. A változtatást semmivel nem tudták indokolni. A rendőrségi vizsgálat során több esetben súlyosan *megsértették az eljárási jogot.* A lefoglalási jegyzőkönyvben nem szerepeltek olyan holmik, amiket pedig a vád alapvető fontosságúnak ítélt a bizonyítás szempontjából. A vádhatóság állítását az a tanú sem támasztotta alá, aki állítólag a bűncselekmény feltételezett időszakában látta Magda Jánost a temetőben.

— *A bíróné nem találja gyanúsnak, hogy ismét gyilkossági ügybe keveredett Magda?*

— A most folyó eljárást nem ismerem. Ha netán bebizonyosodnak, hogy az élettársát tényleg Magda János ölte meg, az egyáltalán nem teszi kétségessé a mi felmentő ítéletünket. *A két ügy között nem szabad párhuzamot vonni.* Ezt a rendőrség és az ügyészség biztosan nem is teszi meg. A laikus vélemény pedig nem befolyásolhatja az ügy jogi megítélését.

Schmidt Attila

A BÁV 78. sz. műszaki boltjában régi áron nagy választékban kaphatók UNIMAX barkácsalapgépek, elektromos permetezők és robbanómotoros vízszivattyúk, amíg a készlet tart.

Cím: Bp. XIX., Nagykőrösi út 156.
Tel.: 147-5151
Nyitva: H–P 8–16 óráig
BIZOMÁNYI ÁRUHÁZ VÁLLALAT

Trezorg

Világmárkával fémjelzett, tartós piaci konjunktúrának örvendő

termékünk előállításához vegyes vállalati partnert keresünk, akár külföldi, akár belföldi tőke (200-250 M Ft) részvételével.
Részletes információkat a

Trezorg Vagyonkezelő Kft.

nyújt az érdeklődőknek
(Bp. XIII., Váci út 202.,
telefon: 120-1451, 120-1476,
fax: 140-1703)

TÜCSÖK
ÉPÍTŐANYAGIPARI
VÁLLALKOZÁS

Mindenfajta építőanyagra, házhoz szállítva, rendelésfelvétel. Tetőszerkezeti faanyagok méretre vágva.

Alap-építőanyagokra telefonon is felveszünk megrendelést.
IRODA: Bp. XI., Karinthy F. u. 11.
Telefon: 166-6224

SZERKESZTI AZ OLVASÓ

SZERINTEM

POSTACÍM: 1964

Legyünk optimisták!

A napi eseményeket még folyamatosan figyelemmel kísérő nyugdíjas vagyok. Megdöbbent, hogy e hon állampolgárai állandóan panaszkodnak, és a jövőt kilátástalannak tartják. Hová lett a közel fél évvel ezelőtti optimizmusuk? Pedig igen sok pozitívum történt. Ebből csak néhányat felsorolva:

— Megszűnt a diktatúra, demokrácia lett.

— Az elnyomott állampolgárból szabad állampolgár lett.

— Megszűnt az egypárti elit kiváltsága és uralma, kialakult a többpárti elit kiváltsága és uralma.

— Az állampolgárok szabadon vállalkozhatnak, mindenki maga irányíthatja sorsát, jövőjét.

Mind többen adnak hangot annak, hogy a parlamenti ülésekről 100-150 honanyukánk és honapukánk hiányzik rendszeresen. Tisztelt honfitársaim! Arra nem gondolnak, hogy a távollévők ekkor is megfeszített erővel és energiával dolgoznak volt munkahelyükön fő vagy mellékállásban azért, hogy az ország gazdasági helyzete javuljon?

Nézzük a művelődés helyzetét! Minek színházba, moziba menni, könyvet, újságot olvasni? Csak le kell ülni a televízió elé (ha még van), és végignézni a parlamenti tudósításokat. E műsor egyesíti a drámát (adó, áremelés stb.), a cirkuszt és a kabarét. Bemutatja a lázas semmittevést, a szócséplést, a művelődést (újságolvasás), a pihenést (szundikálás), az unalmat, a gőgöt, a gyilkos indulatokat stb.

Néhány gondolat az adókról. Nem értem az állampolgárok méltatlankodását. Sok lehetőséget még nem aknáztunk ki e téren. Be lehetne vezetni pl. az útadót. Ezt minden magyar állampolgárnak fizetnie kéne, aki tud járni. Javasolnám bevezetni a füst-, a tej-, a kenyér- stb. adót. Ez bővítené a szociális hálót. Csak azokat a gazdagokat sújtaná, akik tüzelőt illetve tejet, kenyeret stb. tudnak még vásárolni. Be lehetne vezetni a légzési adót. Egy levegővétel 1 fillér. Ezt minden állampolgárra ki lehetne vetni, aki lélegzik.

E levelet január 14-én írom, amikor a január 31-ig megélhetésemet biztosító nyugdíjamból 20, azaz húsz konvertibilis forintom maradt. Ebből még megveszem a bélyeget e levél bérmentesítésére, a maradékot pedig feladom adományként a T. Parlament címére

Egy budapesti nyugdíjas
(Név és cím
a szerkesztőségben)

Ui: Kérem jelentkezzen, aki háztartásában alkalmazni tud egy nyugdíjast természetbeni ellátás fejében. Fizetést nem kérek, mert hátha bevezetik az éhbéradót, amit arra vetnek ki, akinek még munkája van, és ezért éhbért kap.

Jámbor óhaj

Szeretném, ha a családommal békében, nyugalomban, viszonylagos anyagi biztonságban élhetnék! Ez utóbbi a már bejelentett áremelések, a még be nem jelentett önkormányzati adók, de főleg a lakáscélú hitelek kamatainak felemelése miatt lehetetlenné válik. Amennyiben a feltételek nem változnak, ebben az évben a havi 3080 forintos törlesztőrészletünk 4580 forintra, jövőre pedig 6880 forintra nő. Pedig ma is szűkösen jövünk ki fizetéstől fizetésig.

Szeretnék a kislányom mellé még egy gyermeket. Erre egyébként botor fejjel az OTP-vel is szerződést kötöttünk 40 ezer forint erejéig. Ám ha teljesítendő a vállaltat a feleségem elmegy szülni, akkor az amúgy is ingatag családi költségvetésünk erősen deficitessé válik, nekünk pedig nincs az IMF-fel érvényes szerződésünk erre az évre.

Szeretném, ha 1992 novemberében (amikor a 2 gyermekre vállalt türelmi idő letelik) nem sújtana bennünket a folyósított szociálpolitikai hitel 6 évi kamatos kamattal (banki kamattal) megemelt összegének visszafizetési kötelezettsége! Ez vis maior. Mi szeretnénk, de az életkörülmények drasztikus romlása miatt nem tudjuk teljesíteni a szerződést!

Szeretném, ha a feleségem végre kapna munkát, és nem kellene még attól is rettegni, hogy a fényes megélhetést biztosító 4400 forintos munkanélküli-segély folyósítása megszűnik, mert az erre szánt összeg év közben elfogy!

Végül azt szeretném, hogy az a hatalmas feszültség, ami bennem és még gondolom sok emberben van, békés viszonyok között vezetődne le, az országban megnyugodnának a kedélyek, a gazdaság helyreállna, a feleségem dolgozhatna, majd később vállalhatnánk a gyereket, és idős, nyugdíjas édesanyámat segíteni tudnám!

Mindezekhez azonban nagyon fontos lenne, hogy akik a fent leírtakon javítani, segíteni tudnak, végre azt meg is tegyék, úgy, hogy azt az emberek békében és belátással elfogadják.

Bányai Béla
Felsőzsolca

(Bányai Bélához hasonlóan nagyon sok olvasónk emelj szót a lakáshitelkamat felemelése ellen. A Ha a polgár perel... című cikkünk kapcsán szinte özönlenek szerkesztőségünkbe a levelek. Ki-ki vérmérséklete szerint, felháborodva, vagy elkeseredve írja meg véleményét a megélhetését veszélyeztető intézkedésről.

Mint arról január 17-i számunkban beszámoltunk, a Népszava próbapert indít: a háromgyermekes Tokai Attila olvasónk képviseletében dr. Bárándy György ügyvéd jár el a bíróságon. S miután a per alakulásáról rendszeresen tájékoztatást adunk, az amúgy is szűkös keretek közé szorított Szerintemet nem terheljük a továbbiakban a hitelkamatról szóló írásokkal. — (B. É.)

Károgási kényszer

Ismerős formulával kezdem én is levelemet: több mint harminc éve vagyok előfizetője lapjuknak, és, hogy nem vagyok grafomán (íráskényszerben szenvedő); bizonyítja, hogy ez az első levelem a szerkesztőséghez.

Lassan egy éve kezdett kialakulni, és napjainkban teljesen elharapódzott az emberekben a károgási kényszer. Ma már ott tartunk, ha két ember találkozik, a második mondat már az újabb áremelés, a gazdasági csőd, a nihil emlegetése.

Ennek a hangulatnak a kialakulásában a meglevő tényleges nehézségeken kívül szerepe van, sajnos a sajtó, rádió, televízió munkatársainak, akik a hírekkel és azok szerkesztésével, kommentálásával foglalkoznak. A napi sajtó olvasása, a rádió, televízió hallgatása alkalmával szinte csak az egyre nehezülő megélhetést, a gazdasági bajokat hallom. Prominens vezetőinktől már egyszer-kétszer hallottam a Churchill parlamenti beszédére való utalást, miszerint a mostani vezetőink is csak egyre fokozódó nehézségeket (értsd: vért és könnyet) tudnak ígérni szegény országunknak.

Mármost felteszem a kérdést: ha egy nép ott áll, hogy visszasüllyed a több millió koldus országa egyáltalán nem megtisztelő állapotába, nem az volna-e a feladatuk, hogy a rémségeket, a nehézségeket legalább elviselhetővé tegyék?

Az embert az állattól sok egyéb mellett az is megkülönbözteti, hogy az állat, ha nem bírja a terhet, nem cipeli. Az ember még azon túl is viseli terhét, amikor már nem is bírja, de ehhez lelki tartás, tartalék kell. Emberséges jó szó, együttérzés. Nem hazugság, csak a tények olyan csoportosítása, hogy legalább éle ne legyen a dolgoknak, és már könnyebben lehet venni a levegőt is.

Igen, a napi munkában, a megélhetés gondjaiban megfáradt embereknek nem ostor, hanem enyhülést adó együttérzés és jó szó kell. Mert vannak az országban átlagos és átlagon felüli jólétben élők, de rohamosan szaporodik az ínségkonyhákra szorultak, a kukákban turkálók tábora. Azoké, akik tegnap még szolid, bár tisztességes megélhetéssel és egzisztenciával rendelkeztek, ám mára, a tisztességben ledolgozott élet „jutalmaként" másoktól levetett ruha és egy tányér leves az ínségkonyhán, ez jut nekik.

Végül szeretném tudatni önökkel, hogy a lapjuk első oldalán minden nap megtalálható N-betűs szerkesztőségi cikket mindig elsőnek olvasom el, igencsak szívem szerint fogalmazzák. Annak is örülök, hogy egy-egy csiklandós hír magyarázataként hasonló jelzéssel a szerkesztőség állást foglal.

Fodor Gyula
Miskolc

Ilyesmi lehetséges?

Egy embertelen, a minimális józan észt nélkülöző törvény értelmében az ipari szakcsoportoknál ledolgozott idő nem számít munkaviszonynak. Egy másik törvény szerint csak az kaphat munkanélküli-segélyt, aki a munkaviszony megszüntét megelőző 36 hónapon belül legalább 18 hónapot ledolgozott.

Én már hetedik hónapja vagyok munka nélkül; sem munkát, sem munkanélküli-segélyt nem kapok, pedig a kérdéses időben a 36 hónapból 36-ot ledolgoztam. 20 hónapot ipari szakcsoportnál, 16-ot állami munkahelyen.

Bizonyítani tudom, hogy a szakcsoportnál eltöltött idő alatt hatalmas összeget fizettem az államnak társadalombiztosítási járulék és személyi jövedelemadó címén. Az állam most mégis megtagadja tőlem a munkanélküli-segélyt. Véleményem szerint két dolog lehetséges:

1. Megfizeti az állam az említett 7 hónapra esedékes munkanélküli-segélyt a hatályos kamatokkal együtt, mert én is megfizettem a járulékokat és az adót.

2. Visszafizeti az állam azt az összeget, melyet tőlem tb-járulék címén elvont, az eltelt időre járó kamatos kamatokkal együtt. Mert, ha alkotmányos a fenti törvény, akkor jogtalan, bűnös dolog munkaviszonyban nem álló egyéntől tb-járulékot elvenni.

Minthogy az elmúlt két hónapban soha semmilyen fórumon nem álltak szóba velem, választ soha, sehonnan nem kaptam, a türelmem végképp elfogyott. Követelem, hogy kérdéseimre az illetékesek haladéktalanul válaszoljanak.

Csepregi Imre
Abaújszántó

Egy rab véleménye

Lapju — számomra — legértékesebb része a Szerintem rovat. A január 11-én megjelent levelekből Veres Józsefé késztetett az írásra.

Valóban bátor ez a kormány. Nem az a fontos számára, hogy a nép boldoguljon, hanem, hogy minél többet kivehessen az állampolgár zsebéből. Pedig az árak és az OTP-kamat emelése nem old meg semmit. A kormánykoalíciót alkotó pártok egészen mást ígértek a magyar népnek a választások idején. Antall úr is ott és úgy járatta le a Németh-kormányt, ahol és ahogy tudta. Ugyanakkor számos „elvtárs" ül ma is nem megérdemelt magas beosztásban.

A közvéleménynek pedig, szerintem nem szabadna csodálkoznia a bűnözés növekedésén, mert lassan már azok is rákényszerülnek a lopásra, csalásra, akik ez idáig hasznos tagjai voltak a társadalomnak. Higgyék el, ahogy emelkedik a munkanélküliek száma, azzal arányosan fog emelkedni a bűnözés is.

Ezért sem kellene tiltakozni az amnesztia ellen. Aki a bűnözést választja, az úgyis visszakerül, a gyilkosok, rablók és más súlyos bűncselekményt elkövetők pedig — a 10-12 éves ítéletükkel —, úgysem szabadulnak amnesztiával. A körülményeket az elkövetőn kívül más ritkán ismeri, ezért nem lenne szabad a közvéleménynek mások felett ítélkeznie. Ez a bíróságok dolga, de sajnos, még ott is sok esetben törvénysértő ítélet születik.

Lenne még mit írnom, amit csak a rács mögött élők tudnak, de a Népszava terjedelme is véges.

Gyóni Ferenc
Váci BV Intézet

Levél a főnöknek

Lelkemben nagy megnyugvással és a meghatottságtól könnyes szemekkel olvastam az ön által hozzám címzett, és valószínűleg a Művelt Nép Könyvterjesztő Vállalat, valamint a felettes minisztérium több vezető munkatársával előzőleg többször átgondolt béremelési javaslatot, melyben — leírni is gyönyörűség! — 50, azaz (nem tévedés!) ötven kemény magyar forintot érő fizetésbeli kiegészítésről tesz számomra említést. (Elértem a bérhatárt! — 4050 forint.)

A szüleimmel megtárgyaltam a dolgot, mivel ekkora összeg felhasználásáról egymagamban nem mertem dönteni. Hosszas vita után arra az elhatározásra jutottunk, hogy a fent említett nagyságrendű összeget teljes egészében felajánlom a magyar állam, a magyar nép nagyszerű, munkájukban megalkuvási és fáradságot nem ismerő, ugyanakkor emberségből sokak számára példát mutató vezérei részére.

Bevallom őszintén, volt olyan elgondolás is, miszerint ezen összeg képezhetné leendő lakásom alapját, de sikerült meggyőznöm a kétkedőket afelől, hogy hazánk nagy fiain kívül keresve sem találhatnánk jobb befektetési alapot, hiszen az ő elméjükön múlik Magyarország jövője. Személy szerint kiemelném szeretve tisztelt minisztereink közül Horváth Balázst, aki belügyi tárcáját elvesztve most a tárca nélküli miniszterek hatalmas táborát kénytelen gyarapítani.

Mivel nem akarok bárkit is érdemtelenül kihagyni a sorból, természetesen a kormány összes tagja részesülhet a fent említett összegből.

Még egyszer nagyon köszönöm, hogy ezekben a vészterhes időkben is gondoltak rám, egyszerű mezei honpolgárra.

Maradok tisztelettel:

Újházi Zsolt
részmunkaidős könyvesbolti eladó

Állás

Belvárosi külkereskedelmi vállalat keres: lehetőleg gyakorlott, német nyelvtudással rendelkező bonyolítót. Rugalmas munkaidő. Jelentkezés részletes önéletrajzzal a vállalat munkaügyi osztályán. Tel.: 111-4038.

A Magyar Mezőgazdasági Múzeum Könyvtára könyvtárost keres. Az állás elfoglalásának feltételei: szakirányú egyetemi végzettség, nyelvismeret — (francia és angol), többéves szakmai gyakorlat. Az állás elfoglalható 1991. február 15-től. Érdeklődni lehet: dr. Fülöp Éva osztályvezetőnél és Taraba Mária osztályvezetőnél a 142-5999, 142-8939, 142-3198, 142-1345 központi telefonszámokon, 59, ill. 30-as mellékállomásokon. Bérezés: a 24/1983. (II. 17.) ill. a 12/1987. (IX. 25.) sz. ÁBMH rendeletek szerint.

Gépkocsitartozékok eladásában jártas üzletkötőt keresünk, jutalékos elszámolással. Tel.: 157-44-55/28 m. 8—15 óráig, Szepesi Lászlóné.

Szobafestő-tapétázó szakmunkásokat felveszek. Bp. III., Bogár I. u. 6. VIII. 42., csak este.

Budai Gyermekkórház-Rendelőintézet azonnali felvételre keres melegétel szállításhoz, segédmunkást. Jelentkezés: Varga Dudás Tamásnénál, Bp. II., Borbolya u. 2.

Bőrüzletbe eladó-raktáros dolgozókat felveszünk bőripari gyakorlattal, 121-4440, 122-7116.

A Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetem Kísérleti Üzeme felvesz középfokú végzettséggel gyakorlott pénzügyi előadót, forgalmi könyvelőt. Jelentkezni lehet: a 157-0255, vagy 157-0575 telefonon, Weldinger Györgyné főkönyvelő-helyettesnél. Megközelíthető: Pesterzsébet, Kossuth tértől a 166-os autóbusszal.

FIAT Szerviz felvesz egy műszakos beosztásba raktárvezetőt, valamint munkaügyi előadót (lehet nyugdíjas is). Jelentkezés: Bp. XI. ker., Boldizsár u. 1. (Sarvajcz József igazgatónál, vagy Sinkó Lászlóné igazgató, gazdasági helyettesnél). Tel.: 166-8512, vagy 162-1609.

Esemyő, valamint PVC-esőkabát eladásában jártas utazó üzletkötőt keresünk mellékfoglalkozásban. Tel.: 157-44-55/28 mell., 8—15 óráig, Szepesi Lászlóné.

Profi üzletkötőt, kiemelt kereseti lehetőséggel alkalmazunk, nagykereskedelmi forgalmazásra. Csepeli Lakásépítő és Karbantartó Ipari Kisszövetkezet. Tel.: 277-0055, 277-6937.

Felvesznek: üzletkötőket főállásban, gyakorlattal, teljes munkaidő foglalkoztatással, vidéki kiutazással, a szövetkezet Barkas típusú gépkocsija vezetésével, lehetőleg hivatásos jogosítvánnyal rendelkezőket. Jelentkezés: — »Vegyes iparcikket értékesítő kisszövetkezet« jeligés levelekkel és szakirányú vonatkozású önéletrajz beküldésével a kiadóba.

Könyvelési ismeretekkel számítógépes feldolgozásban jártas, fiatal munkatársat keresünk — analitikus könyvelésre. Feltétel: közgazdasági szakközépiskolai végzettség. Jelentkezés: Varga János (Bp. VI., Révay u. 16. tel.: 111-6660).

Felveszünk: boltvezetőket képesítéssel vagy gyakorlattal, papír-írószer, ajándék (egyszemélyes) boltjainkba. 4 órás nyugdíjas takarítónőt hétfőtől péntekig du. 16—20 óráig tartó munkaidőben. — Jelentkezés: Signo Kisszövetkezet, Bp. VI., Majakovszkij u. 72. szám alatt személyesen, vagy telefonon az 142-0774 telefonszámon.

Pénztáros-adminisztrátort keresünk bőrüzletbe, közgazdasági érettségivel, gyakorlattal. 121-4440, 122-7116.

Kft. felvesz belgiumi munkára angol, német vagy francia nyelvtudással rendelkező, gyakorlott AWI TÜV hegesztőket. Tel.: 134-8494.

Ékszol Kft. felvételre keres magas kereseti lehetőséggel vasbetonszerelő szakmunkásokat budapesti munkahelyre, külföldi munkavégzés lehetőséggel is. Meleg, vagy hideg étkezést biztosítunk. Felvételre jelentkezés: Bp. IX. ker., Táblás u. 32. sz. Rinkó Sándor üzemvezetőnél. — Tel.: 127-7666.

Felvételre keresünk a X., Mázsa u. 3—5. sz. alatti üzemegységünkbe anyagmozgatót betanított munkásnak női és férti munkaerőt. Jelentkezés személyesen. Cím: Fémbútor Ipari Szövetkezet, Bp. X., Mázsa u. 3—5. Tel.: 148-4350.

KÖNYV

Az Állami Könyvterjesztő Vállalat a magyar kultúra napja alkalmából

1991. jan. 22-én valamennyi könyvesboltjában

50%-os kedvezménnyel kínálja az olvasóknak

a verseskötéteket és a mai magyar szerzők műveit.

Jó olvasást kívánunk!

Adás vétel

Készpénzért lomtalanítással, azonnali szállítással vásárolok modern és stílbútorokat, teljes hagyatékot, festményeket, szőnyeget, dísztárgyakat, álló- és falióráit, kárpitozott garnitúrákat, régiséget, antik és tonettbútorokat. 132-0440.

Bútorokat, csillárokat, festményeket, órákat, dísztárgyakat, szőnyegeket,, ruhaneműket, könyveket vásárolok, lomtalanítással. 163-0042.

Hagyatékot, régi bútorokat, festményeket, órákat, babákat, csillárokat, porcelán- és bronzszobrokat, kézimunkát veszek. 121-2482, Diósyné.

5000—16 000 Ft-ig veszek régi porcelánfejű babát, külön fejet is. Tel.: 184-0903.

Gyűjtő antik ezüsttárgyakat vásárol. — Tel.: 226-8702, 201-2924.

Vásárolok 10 000—50 000 Ft-ig, háború előtti Zsolnay-figurákat, vázákat, kaspót, melyeknek kör alakú bélyegző van a talpán. Tel.: 184-0903.

Mindenféle herendi tárgyakat vásárolok. Tel.: 184-0903.

Márkás festményeket — több 10 000 Ft-ért is, megvásárolom. Tel.: 184-0903.

Vásárolok 1000—8000 Ft-ig régi, nyakbavaló Mária tűzzománc medálokat. Tel.: 184-0903.

Keresünk megvételre E Gallé, Daum, Lalique, Walter művészektől vázákat, lámpákat, valamint korabeli festményeket, — nagy bronz- és márványszobrokat. Tel.: 168-6539 (délelőtt).

Bútor

Vegyes vállalatok, kastélyok, vidéki kúriák berendezéséhez antik bútorokat, festményeket és egyéb dísztárgyakat vásárolunk. — Tel.: 134-3642.

Hagyatékot, bútorokat, festményeket, csillárokat, órákat, dísztárgyakat, szőnyegeket, könyveket, ruhaneműket vásárolok, lomtalanítással: 163-0042.

Szekrénysort, garnitúrát, antikot, hagyatékot, csillárt, korrekt áron veszek. 180-6811.

Hívjon! Vásárolok szekrénysorokat, garnitúrákat, konyhabútort, antik bútort, órát, csillárt, festményt, porcelánt, hagyatékot, lomtalanítással. 117-9236.

Megbízható kereskedő vásárol hagyatékot — lakberendezési és dísztárgyakat. 142-6212.

Bizalommal hívjon, ha feleslegessé vált ingóságait legmagasabb készpénzáron kívánja értékesíteni. Hagyatékot, lakásfelosztást, bútort, festményt, — dísztárgyat, régiséget, azonnali szállítással, lomtalanítással vásárolunk. 142-8767.

Veszek antik stílbútort (hibásat is), dísztárgyat, álló- és falióránt, csillárt, ezüsttárgyat, teljes hagyatékot, ½ órán belül ott vagyok. 121-2756.

Mindenkinél magasabb áron vásárolok szekrénysorokat, régiséget, hagyatékot, fekhelyeket. 177-5340.

Magas áron értékesíthető megbízható kereskedőnél hagyatékát, lakberendezési és dísztárgyait. 121-6919.

Vásárolok szekrénysorokat, hagyatékot, fekhelyeket, antikokat — órákat, csillárokat, képeket, vitrineket, vitrintárgyakat, tonettokat, pianínókat. — 113-9549.

Használtcikk Kisszövetkezet, VIII., Teleki tér 7. sz. boltja készpénzért vásárol, árusít (OTP-re is), modern, antik, stíl szekrénysorokat, konyhákat, garnitúrákat (hibásat is), teljes hagyatékot. 177-4473, — 113-4311.

Jármű

1992. évi Skoda Favorit-kiutalás eladó. — Tel.: 252-7416, 18 óra után.

CASCO

Barkas teherautó műszaki nélkül eladó 45 ezer Ft-ért. Pilisvörösvár, Hámán Kató u. 66., Timkó.

Házasság

65 éves, 170 cm magas, özvegy, 50 nm-es, komfortos, berendezett lakással, rendezett anyagiakkal, nyugdíj mellett még dolgozom. Keresem azt a 61—63 éves 165/170 cm magas, független, családtalan, egyszerű, kedves hölgyet, kinek egyszerű kis lakása van, házasság céljából. Ki hozzám jönne lakni. A hátralevő éveinket becsülettel, megértéssel, szeretettel tudnánk leélni. — Kaland kizárva. »Neház a magány — 1423143« jeligére a kiadóba.

53 éves, csinosnak mondott, kissé molett asszony vagyok. Szabadidő eltöltéséhez keresem, antialkoholista, jó megjelenésű, intelligens, keresztény férfi ismeretségét. »Nem tudok élni, csak a magam törvénye szerint 1423151« jeligére a kiadóba.

173 cm magas, 65 éves, jó megjelenésű férfi lakással és káros szenvedély nélkül, — megismerkedne házasság céljából szép arcú, becsületes, melegszívű nővel. »Februári rendevú 1423149« jeligére a kiadóba.

Társat keres egy 63 éves, 160 cm magas, házias özvegyasszony, korban hozzáillő, káros szenvedélytől mentes férfi személyében. Kertszerető is legyen. »Tavasz 1423148« jeligére a kiadóba.

Tv, rádió

Antennaszerelés azonnalra. Am-Micro specialista. 142-9668.

142-9959
122-0697
Antenna-szerelés

Ingatlan

Családi ház eladó — irányár: 1 100 000 Ft. Csanytelek, Berzsenyi u. 25. — Érdeklődni: Hollónénál.

Rákospalota kertvárosában 3 szobás, összkomfortos, kertes családi ház garázzsal eladó. Irányár: 4,5 millió Ft. Egy vagy két öröklakást beszámítunk. Bp. 1151 Csővár u. 2/C. Gabnai.

Elcseréljem: budai, 59 nm-es, X. emeleti öröklakásomat, OTP-átvállalással. Kérek: egy egyszobás tanácsit és egy örökgarzont. Tel. páros héten délután, páratlan héten délelőtt. 114-3498/198 mellék.

Lipótvárosi 1 szoba + hallos öröklakás, iroda céljára kiadó. — 168-2042.

Elcserélném kőbányai, 60 nm-es, összkomfortos, telefonos, parabolaantennás, tanácsi lakásomat 3 szobás, felújításra szoruló, de nem vizes házra. Ráfizetni sajnos nem tudok, de OTP-átvállalás és hármas csere is megoldható. Vidéki kizárva. 158-1522.

1½ szobás, szövetkezeti öröklakás eladó Újpalotán. Cím: Hevesi Gyula u. 42. — VII/28. Érdeklődni lehet a fenti címen és XV., Oroszlán u. 106. sz. alatt, Gablovitzéknál.

Oktatás

Titkárnők, figyelem! — Számítástechnikai alapismeretek és szövegszerkesztő elsajátítására tanfolyamokat indítunk 5/S bit Bt. Tel.: 155-7146.

Matematika korrepetálás, érettségi, felvételi felkészítés. Moszkva tér, József krt. 137-50-87.

KÖZLEMÉNYEK

Értesítjük tisztelt hitelezőinket, hogy az egri székhelyű és működésű **Pillangó** Ruhaipari Kisszövetkezet 1991. január 20-val korlátolt felelősségű társasággá alakul át. Az új társaság törzstőkéje 1000 ezer Ft, vagyonmérlege: ezer Ft-ban.

Pénzeszközök:	1563
Állóeszközök:	6414
Követelések:	2529
Eszközök összesen:	18 897
Vásárolt készletek:	7779
Rövid lejáratú kötelezettségek:	17 897
Egyéb aktívák:	609

A hitelezők az igénybejelentéseiket a közlemény megjelenésétől számított 30 napon belül tehetik meg az alábbi címen: Pillangó Ruhaipari Kisszövetkezet, 3300 Eger, Remenyik Zs. út 18.

Szakszervezetek figyelem! **Nőnapi** kerámia ajándéktárgyak rendelhetők készítőnél, 30% kedvezmény. Tel.: 114-4064.

Téli vásár Münchenben, Bécsben! Utazzon és vásároljon olcsón a **Griffel!** München szállással 1700 Ft + 70 DM. Non-stop München, 1500 Ft + 10 DM. Bécs — Shopping City 550 Ft, Tarvisio 1400 Ft + 10 ATS. Felvilágosítás és jelentkezés: Bp. V., Kossuth L. u. 12., I. em. Tel.: 117-3531, Bp. XII., Bartók B. út 42. Tel.: 186-8994, 166-6194.

Felvételi előkészítőket indít kis csoportban a Talentum Oktatási Stúdió. Tel.: 168-4887.

Kontourral a határokon túlra! Nyári tengerparti ajánlataink egyéni utazóknak: Olaszország—Cavallino: 4 személyes lakókocsis elhelyezés: 10 000—24 500 Ft/lakókocsi/hét; Görögország—Nei Pori: elhelyezés apartmanokban: 16 670—29 260 Ft/apartman/hét; Spanyolország—Costa Brava: szállodai elhelyezés: 9350—20 350 Ft/fő/hét. Részletes információ: Kontour Kft. 158-8908 és 122-6813.

Az Oktatásszervezési Iroda februárban induló tanfolyamai: angol- és németnyelv-tanfolyamok, alapfokú személyiszámítógép-kezelő (IBM XT), pedikűr — manikűr — képesítő. Figyelem! Egyéni- és társas kisvállalkozók részére egyszeres könyvvitel. Részletfizetés is! Érdeklődni, jelentkezni lehet: Bpest, XVIII., (Lőrinc), Üllői út 51. Tel.: 1475-897.

Kontour-ajánlatok: Bécs: 425 Ft + 10 ATS; **Velencei karnevál:** 1450 Ft; **Svájc — városlátogatás:** 2100 Ft + 5 DM. **Isztambuli** bevásárlóút: 2960 Ft + 15 DM; **Isztambul** 6 napos utazás: 5200—6050 Ft; **Athén** 6 napos utazás: 9850—12 970 Ft. Érdeklődni: Kontour Kft. 158-8908 és 122-6813.

Értesítjük kedves közönségünket, hogy az **Arany János** Színház 1991. január 24-én tartja nyitó előadását. A műsoron levő, január—február havi előadásokra jegyek már válthatók színházunk jegypénztárában, naponta 13—17.30 között. **Arany János Színház,** Bp. VI., Paulay Ede u. 35. Telefon: 141-5626.

A Magyar Állami Operaház zenekara hárfa kisegítő állásra próbajátékot hirdet. 1. Egy Bach-darab (V. tétel), 2. Szabadon választott hárfadarab. 3. Kijelölt zenekari anyag. Időpont: 1991. február 11-én, 14 óra. Helye: Zeneterem. Jelentkezés a személyzeti osztályon: Bp. VI., Hajós u. 11.

Felvételi előkészítő tanfolyamokat indítunk magyar, történelem, fizika és biológia tárgyakból. Kis csoportos, heti 4 órás foglalkozások! A tandíj tantárgyanként 4800 Ft. Beiratkozás január 24-én, csütörtökön, du. 5—7., Pallas, Felvételi Előkészítő Gm., Bp. V., Irányi u. 19.

Dr. Lehel Mária, belgyógyász főorvos, magánrendelését megkezdte. Rendelési idő: Kedd—csütörtök: 20—21 óráig, XIV., Népstadion u. 19. Tel.: 252-3305.

Ciprus csak forintért! Heti turnusokban, 27 990 Ft. Fakultatív program: hajóút Izraelbe. Hermes-kuoni Bp. V., Báthori u. 19. Tel.: 111-5893, 131-8965.

Miért ne olcsóbban? Stúdium. Nyelvtanfolyamok **angol, német, spanyol, olasz, francia** nyelvekből, Pest és Buda centrumában. 13 hetes (52 órás) szemeszter 4200—5000 Ft. Plusz 1 fő 10% kedvezménnyel! Beir.: jan. 9—23., du. 4—6. (szerdánként 10-től is!), VIII., Szentkirályi 7. Tel.: 155-8155. Órák hétköznap, munkaidő után és szombaton délelőtt!

Lakás

OTTHON BIZTOSÍTÁS

Üdülés

Rükfürdői üdülőszövetkezetben 1991. jan. 30-tól febr. 12-ig üdülési jog olcsón átadó. Tel.: 137-9223, 8—19 óráig.

Szolgáltatás

Duguláselhárítás bontás nélkül, azonnal, garanciával, szombaton is. 177-9763.

KÖLTÖZTET
CSOMAGOL
ZONGORA PIANINO
1372-480, 1415-973

Vízvezeték-szerelő kisiparos szakmába vágó munkát vállal, azonnalra, garanciával. — Tel.: 183-7403.

KÖLTÖZTETÉS
ZONGORA, PIANINO
PANCÉLSZEKRÉNY
142-8963 141-3271

Cementakció reklámáron! 350 Ft/mázsa. Tel.: 147-8656.

3 éves garanciával — parkettázást, csiszolást, PVC-, szőnyegpadió-ragasztást vállalok. 187-2917.

KÖLTÖZTET
» zongora, pianínó «
1585-284

Dugulaselhárítás falbontás nélkül, gyorsan, megbízhatóan, korszerű gépekkel, garanciával. 189-7837.

MAGÁNVÁLLALKOZÓK VAGYONBIZTOSÍTÁSA

Árengedménnyel azonnalra csempézést, padlóburkolást, javítást garanciával, vállalok. Tel.: 160-1758.

Parkettázás, szalagparkettázás, anyaggal is. Csiszolás, lakkozás. Tel.: 177-2037, Beregszászi.

Redőny, reluxa, gmk.-tól, garanciával, olcsón! Tel.: 114-6691.

Dugulaselhárítás, csatornatisztítás garanciával, azonnal. — Tel.: 177-7668.

Redőny-, reluxakészítés, automata rögzítővel. Közületeknek is. 163-8832.

Festést, mázolást, tapétázást, rövid határidőre, vállalunk. Árengedménnyel. Tel. nappal: 164-9732, este: 160-4645.

Dugulaselhárítás legkorszerűbb gépekkel, falbontás nélkül, garanciával. Még ma! 156-4065.

PROFI
KÖLTÖZTETÉS
CSOMAGOLÁS
zongora, bel-, külföld
2525-150, 1841-641

Kisiparos vállal komplett víz-, gáz-, fűtésszerelést, közületeknek is. Tel.: 06-60-13-329 (budapesti szám).

Bádogos, tetőfedő, szigetelőmunkákra előjegyzést felveszek. Lakosságnak soron kívül, garanciával. Farkas, Szomolány köz hat. Kétszázötvenkettőnullaháromészázkilencvennyolc. (252-0398).

Tapétázás, festés, mázolás, mindenféle változatban, közületnek is. Árengedménnyel. 137-7877.

Vegyes

Irógépcentrum: 175-4228, Magyarországon egyedülálló választék!

Szobafestő-tapétázót azonnalra felveszek. Tel.: 120-1599.

Vállalunk fűtés- és gázszerelést, tervezéssel együtt Budapesten és környékén: Óbudai Szerszolg Kft., — Bp. III., Kiskorona u. 4. (volt Magyar Lajos u.) Tel.: 188-4153.

Költségvetés készítése, OTP hiteligényléshez, számlázás, áfa, lakáskorszerűsítéshez, felújításhoz, 121-0580.

Eladó közismert, egész évben üzemelő, nagy forgalmú, teljesen gépesített cukrászda-fagylaltozó-cukrászműhely, teljes felszereléssel, technológiával családi házban, összkomfortos lakással saját parkolóval, kerthelyiséggel. »Baranyai városban 8,4 M — 052803« jeligére a Pécs, Sallai u. 9. hirdetőbe.

Téli Vásár a Centrumban

Most 30–40% engedménnyel vásárolhat téli konfekciót és kötöttárut kínálatunkból.

Néhány példa különleges ajánlatunkból:
női télikabát már 2340 Ft-tól,
lányka téliesített anorák már 510 Ft-tól,
férfipantalló már 840 Ft-tól,
női bőrcsizma már 1450 Ft-tól,
gyermek csizma már 434 Ft-tól.

Minden Centrum Áruház más és más engedményes választékkal várja kedves vásárlóit.

CENTRUM ÁRUHÁZAK

Sport

Balczó András tíz éven át várt

A szavazást mélyütésnek tartja

Kizárólag élőben hallható

Könnyű, ugyanakkor nehéz is Balczó Andrásról írni. Könnyű, mert ő a valaha élt egyik legnagyobb magyar sportoló, egyértelműen a világ legeredményesebb öttusázója. Nehéz, mert vele kapcsolatban mindent leírtak már. Balczó András hosszú évek óta nem tevékenykedik szeretett sportágában, az öttusában. Jó néhány esztendővel ezelőtt, amikor esélye lett volna a szövetségi kapitányságra és amit talán szívesen el is vállalt volna, mégsem kapta meg az őt megillető feladatot; dr. Török Ferencet alkalmasabbnak találták rá.

Balczó András azon az emlékezetes hármashatár-hegyi befutón, 1969-ben

Képes Sport-fotó

Balczó András nem sírt, nem rimánkodott, az utóbbi két évtizedben pedig különösen lett volna oka a sírásra. Balczó András *örök optimista.* Hallgassuk csak: „Milyen jó, hogy élünk! Az emberek sokszor elkeseredenek, mert nem találják saját ösvényüket az életben, pedig lehetőségek mindig akadnak, vagy fel kell azokat fedezni" — kezdte beszélgetésünk elején az ötvenes éveiben járó Bandi. Nem udvarlásképpen, de tizet-tizenkettőt nyugodtan letagadhatna a korából.

Bandit, amikor még aktív sportoló volt, *csodálta a világ.* Ötször egymás után lett egyéni világbajnok, de ebben részéről nem volt *semmi ördöngösség.* Megtette a tőle telhetőt. Amikor erről faggattam, a következőket mondta: „Senki se csináljon többet, csak amennyi tőle telik, de annyit mindig".

Korábban voltak vele rádió- meg tévébeszélgetések, de mint mondotta, mindig csak alaposan megnyirbált anyagok kerültek a nyilvánosság elé. Ezért aztán úgy döntött, *kizárólag előadásban szerepel majd a jövőben.* Most, amikor beszélgetünk, tisztán, világosan fogalmaz, árad belőle a szó, kérdeznem sem kell.

— Az aktív versenyzést 1973-ban hagytam abba, és bár nagyon sok ajánlatom volt külföldről, úgy *döntöttem, nem hagyom el Magyarországot.*

— Itthon milyen lehetőségei voltak?

— Felajánlottak különféle állásokat az öttusánál jó fizetésért, de csak *látszatmunkákat kellett volna végeznem.* Nem adtam el magam.

— Milyen pozíció lett volna önnek a legmegfelelőbb?

— A szakmai irányítás. *Tíz éven keresztül vártam arra, hogy előhúzzanak* a pakliból, de csak vártam... A végén már tovaszálltak az ambícióim. Ma már nem vállalnám azt a feladatkört, amire jó pár évvel ezelőtt boldogan igent mondtam volna. Az egész lényem elfordult az öttusától. *Én voltam az, akit ütöttek, így lelkifurdalása annak legyen, aki ütött.* Én sohasem ütöttem vissza, így aztán bennem nincsen rossz érzés.

— Hogyan állta a sarat akkoriban?

— Mint egy bankár, *tárgyilagosan* szemléltem a világot, ott voltam, de *csak nevettem* mindenen. Különcnek neveztek, amikor nem cselekedtem azt, ami ellenkezet az elveimmel. Feljelentettek több alkalommal is, például azért, mert *politikailag nem voltam elég aktív, és ami nagy bűn volt, vallásos voltam.*

Február 1-jén a Kongresszusi Központban megválasztják minden idők legjobb magyar sportolóját. A döntőbe 15 világhírű sportolónk kerül a sportrajongók szavazatai alapján. Ön is ott lesz?

— Igen. *Hosszú idő után először elmegyek* az ünnepségre.

— Szavazni is fog majd? Hiszen a döntőbe jutottaknak kell eldönteni, ki a legjobb?

— Ezt én *mélyütésnek tartom,* ezért biztosan nem fogok szavazni.

— Hogy élnek a gyerekei?

— Nagy elvárás nyomja őket, hiszen minden gyerek felül akarja múlni az apját. Ezért saját elvárásaimmal is óvatosan kell viszonyulnom velük szemben.

— Elképzelhető, hogy az ön nyomdokaiba lép valamelyik?

— Én nem ösztökélem őket erre. *Nem jó a ráerőszakoltság.* Annak örülök, hogy mindnyájan jó tanulók.

Beszélgetésünk végén elmesélte, hogy 18 éves korában téves információk alapján már *halottnak hitték.* De egy héttel később fény derült az igazságra, él.

Ma, ha nem is a szó szoros értelmében, de Balczó András a sportélet számára „halott". Azért megkérdezem: *megengedheti magának ezt a luxust ez az ország?*

Csikesz Tamás

Fischer-interjú ötmillióért?

Sakkzseni bujkál a fogadóban

Az amerikai sakkzseniről, Bobby Fischerről, 1972 óta alig tud valamit a világ. Akkor Reykjavíkban elnyerte a világbajnoki címet, Borisz Szpasszkij egyszerűen nem tudott ellenállni neki. Aztán a sakkkirály lelépett a trónról, bejelentette, hogy többet az életben nem indul el versenyen.

Bobby Fischer egy hajó fedélzetén

Stern-fotó

Lehet, hogy ez az év Fischer számára is meghozza a nagy visszatérést? A német Stern magazin értesülései szerint erre minden esély megvan! Igazi szenzáció lenne, ha Fischer ismét versenyezni kezdene, amiben 47 éves kora egyáltalán nem akadályozná. Az amerikai Pasadénában eddig bújkált remetével kapcsolatban az is szenzációs hír, hogy tavaly október óta *több hetet töltött egy németországi panzióban.* A Lópormalom fogadóban igazi sportbomba robbanhatna, ha Fischer közelébe lehetne férkőzni. De Bobby továbbra is makacs: *egyetlen nyilatkozata* — szerinte — *ötmillió márkát ér.* Igaz, engedményt tesz: *dollárban is* elfogadja a honoráriumot...

Több mint 18 év alatt több találgatás látott vele kapcsolatban napvilágot, mint az őt megelőző világbajnokokról együttvéve. A holland *Jan Timman* például azt terjesztette róla, hogy őrültek házába zárták. Aztán tavaly Fischer mozgásba lendült. Hitelesnek mondott szemtanúk a legkülönbözőbb városokban *látták felbukkanni:* Los Angelesben, New Yorkban, Mexikó Cityben, Las Vegasban. Állítólag tavaly egy brüsszeli kocsmában egykori ellenfelével, Szpasszkijjal sörözgetett!

Majd jött a legnagyobb szenzáció: beköltözött egy német fogadóba. Sőt, a fogadóssal, *Kaspar Bezolddal* néhány partit játszott is! Bobby Fischer a Bezold-portán lassan házibarátnak számít, s az egyik beszélgetés alkalmával elhangzott a nagy bejelentés: *lehet, hogy az idén visszatér* a sakkzseni. Ami az anyagi motivációt illeti, nem csodálkozhatnánk a terven, hiszen 1972-ben 78 ezer dollárt kasszírozott a győzelemért, de azóta senki nem tudja, miből él.

Fischerrel kapcsolatban azonban mindig ott áll a „de" szócska. Ki tudja, mi jár a fejében, mennyire komolyak a bejelentései, meddig bujkál még a világ elől? Egy biztos: fogadós barátja szerint semmit nem változott. Ma is *egyetlen témája van, a sakk,* s változatlanul órákat tölt el a sakktábla mellett. Legutóbb éppen a *Kaszparov—Karpov* világbajnoki döntő 15. játszmáját elemezte...

(szerdahelyi)

Döntetlen

A Nehru Kupáért zajló nemzetközi labdarúgótornán az indiai Trivandrumban a magyar válogatott Románia B együttese ellen 1—1 (0—0) arányú döntetlenre végzett. A gólt a váci *Nagy Tibor* szerezte. Vezet a román B válogatott 7 ponttal, Magyarországnak 6 pontja van.

Demszky elnök

Lemondott a BSE elnöki tisztéről *dr. Pénzes János.* A főváros 75 éve alakított sportegyesületének vezetősége a megüresedett tisztség betöltésére *Demszky Gábort,* Budapest főpolgármesterét kérte fel, aki azt el is vállalta.

Bell a legjobb külföldi

Liptai kórházból irányít

Telt ház, legalább 1200 néző várta vasárnap Csepelen, hogy megszületik a meglepetés, vereséget szenved a listavezető Tungsram SC. Egészen az utolsó percekig úgy tűnt, ez be is következik, végül azonban nyertek az újpestiek. *Liptai István,* a Csepel SC edzője pedig egy reménnyel szegényebben ment vissza a Sportkórházba.

— A hagyományos *szívpanaszaim mellett az idegállapotom is romlott* — így a vasgyáriak volt sokszoros válogatott bedobója, akit szakberkekben csak „Csúzli" néven emlegetnek. — Az az igazság, hogy még mindig *nem tudtam feldolgozni a tavalyi bajnokság nagy csalódását.* Csak harmadikok lettünk, pedig az a társaság képes lett volna megismételni az 1988—89-es bajnoki címet.

Az idei szezonban viszont már egészen más gondjai vannak a csapatának.

— *Skala* eltávozott, a két új, kijevi légiós pedig nem fogadta be a csapat. Más kérdés, hogy az ellenkező játékosok saját teljesítménye sem volt összel megfelelő.

Az élvonalbeli kosárlabdaklubokat kis túlzással ellepték a külföldiek. Ez az egyetlen megoldás a felfelé vezető úton?

— Bár számos, valóban kitűnő játékos szórja a pontokat *a körmendi—amerikai Bell-lel az élen,* az ő szerepeltetésük csak tüneti kezelés. Ha az utánpótlásra költenék ezeket a pénzeket, sokkal jobban járna a magyar kosárlabdázás.

A rájátszáshoz közeledve még az is kétséges, hogy a Csepel bekerül-e az első nyolc közé?

— Így igaz, de ez nem rajtam múlik. Három hete gyakorlatilag a kórházból irányítom az együttest, *Halmos István* segítségével. Ugyan még hosszú hetekig kezelésre szorulok, visszalépésre mégsem gondolok.

— jok —

Aki nem hiszi, járjon utána

Kokszoltak vagy nem kokszoltak?

Hiába, no! Már sokadszor bizonyosodik be, hogy a magyar ember — tisztelet a kivételnek — nem képes felhőtlenül örülni, nem tud igazán boldog lenni akkor sem, amikor arra minden oka meglenne. Úgy is mondhatnám, csomót keres a kákán is. Pár napja, miután hazajöttem Ausztráliából, sporttól távol álló ismerősöm, de az úszáshoz értő szakemberek is sorban tették fel a kimondottan kellemetlen és ugyanakkor megválaszolhatatlan kérdést: „Valóban doppingoltak Darnyiék Perthben?" Tetszenek érteni? Nem azzal kezdték, hogy ez igen, ez férfimunka volt, öt arany-, két ezüst- és egy bronzérem, és mellette számtalan helyezés. Nem, hanem hogy doppingoltak-e?

Természetesen visszakérdeztem én is: miből gondolják, hogy jeles úszóink meg nem engedett eszközök segítségével érték el világraszóló sikereiket? *A válasz általában az volt, hogy az egy hónappal ezelőtt megrendezett országos bajnokságon a Perthben kitűnően szereplők néhány esetben 5—10 másodperccel is gyengébben úsztak az egyes versenyszámokban, mint a világbajnokságon.* Ennyi, és nem több az oka annak, hogy úgy vélik, doppingoltak Ausztráliában Darnyiék. *Az, hogy sorozatban úsztak, majd minden versenyszámban elindultak, és hogy sorban döntögették egyéni legjobbjaikat, senkit sem érdekel a vádlók közül.* Doppingolással vádolni bárkit is anélkül, hogy az bizonyítható lenne, nem több, mint sötétben tapogatózás. Pufogtatás a vakvilágba. Semmi más, mint hangulatkeltés, más emberek örömének a megrövidítése. *Ahol sikerek vannak, ott természetes velejáró az irigység, amely talán a legnagyobb magyar népbetegség. Legyen szó az élet bármely területéről.*

Láttam néhány alkalommal edzeni Darnyiékat — azt hiszem, értek is egy keveset az úszáshoz —, *így nyugodtan mondhatom: sokat, színvonalasan, nagy iramban dolgoztak.* Így aztán különösebben nem lepett meg az, ismerve feladataikat, részeredményeiket a versenyeken, edzéseken, hogy kimagasló teljesítményeket produkáltak. *Darnyi Tamás és Rózsa Norbert világcsúcsot javított, többen életük legjobb eredményeit érték el a magyarok közül.* Ennek szerintem mindenkinek örülnie kellene... De hát az irigység...

Hallottam, hogy a *Spiegel* című német hetilap már közölte is a világbajnokságon doppingoló versenyzők neveit, jórészt magyarokét, de megemlítette a 200 mellen világcsúccsal diadalmaskodó *Mike Barrowman* nevét is. Már kinn Ausztráliában, sokan (sajnos, voltak köztük magyarok is), biztosra vették, hogy az amerikai fiú alaposan „megrakta a kályhát koksszal", azaz kilószámra szedte a doppingszereket. Megemlítettem ezt akkor edzőjének, *Nagy Józsefnek,* aki nevetve csak ennyit válaszolt: *„Már hogyne doppingolnám Barrowmant, — munkával. Sok-sok munkával, naponta kétszer. Bárki eljöhet hozzánk, és megnézheti, hogyan és mennyit edz tanítványom, nem hiszem, hogy azután lenne emberfia a Földön, aki azt mondaná, doppingol!"*

Darnyi Tamás és Széchy Tamás

Sajnos, manapság, miután *lehullt a lepel az egykori NDK doppinglaboratóriumairól,* miután kiderült, hogy az egykori NDK-s hölgyek hihetetlen, férfias eredményeiket valóban a meg nem engedett szerek használatának köszönhetik, óhatatlan, hogy a nagyszerű teljesítményeket, érje el azt bárki, bármely ország fia, leánya, kétkedve fogadják.

De, könyörgöm, nálunk, Magyarországon, nincsenek titkos doppinglaboratóriumok — én legalábbis nem tudok ilyenekről.

Azt tudomásul kell venni, hogy *az úszás olyan magas szintre jutott, amelyet 20—25 évvel ezelőtt elképzelni sem mertünk.* Gondoljunk csak bele, hogy az 1964-es, tokiói olimpia egyik legnagyobb sztárja volt az amerikai *Don Schollander,* akit Darnyi Tamás vegyesen úszva legyőzött volna 400 méteren, úgy, hogy Schollander gyorson úszik. Ha ezt valaki 1964-ben kijelenti, valószínűleg azon nyomban megkötözik, diliházba szállítják.

A tokiói olimpia idején alig kilencéves voltam, de jól emlékszem arra, hogy egy-egy nagy eredmény hallatán a középszerű edzők rögtön kijelentették: amennyiben a mieinket is úgy doppingolnák, ugyanolyan jól úsznának. Az meg sem fordul a kockafejükben, hogy esetleg többet, okosabban és keményebben edzenek, mint az ő tanítványaik.

Befejezésképpen sem mondhatok mást, mint Nagy József: aki nem hiszi, járjon utána. Az olimpiai felkészülésnek bármely napján látogasson el a Komjádi uszodába, úgy reggel fél 6 felé, nézze meg, amint jó két órán keresztül erősítenek a versenyzők, majd három órán át rójják faltól falig a hosszakat, *nézze, menynyit szenvednek, küszködnek Rózsáék, Darnyiék, Egerszegiék.* És akkor talán még az is elképzelhető, hogy többé nem teszik fel a kétkedők a bugyuta kérdést: *„Tényleg doppingoltak Darnyiék Ausztráliában, a világbajnokságon?"*

Buzgó József

Rövid hírek

● Tizenkétmillió-tizenhatezer-kettőszázhetvenhét forintot fizet a 13 plusz 1-es totószelvény. A 12-es 146 540, a 11-es 9329, a 10-es 1186 forintot ér.

● Két fronton is megmérkőzik egymással a magyar és az angol asztalitenisz sport. Előbb kedden Leedsben a női, csütörtökön Milton Keynesben pedig a férfiválogatottak mérik össze tudásukat.

● Újabb két fordulót játszanak a jégkorong-bajnokságban. Kedden FTC—Generál-Lehel (Kisstadion, 17.30) és Újpesti Dózsa—Alba Volán (Megyeri út, 17), a program.

● A magyarok nem örülnének, ha az eredetileg február 1. és 3. között kiírt tenisz Davis Kupa-fordulót elhalasztanák, mivel a rendezők már több százezer forintot előre kifizettek; ezt az összeget pedig egyszerűen elveszítenék.

● A nők egyhetes gyakorlása után hétfőtől a férfitornászválogatott kerettagjai költöztek be Tatára. Donáth Ferenc kapitány 12 jelöltje között ott van a vállműtét után lábadozó Tóth Balázs és a hosszas sérülést követően visszatérő Takács Gyula is.

● Wilander nem jutott a legjobb nyolc közé Melbourne-ben. A svéd teniszező az esélytelenebbnek vélt perui Yzagától 7—5, 2—6, 6—1, 3—6, 6—1-re kapott ki.

MAGYAR OLIMPIAI CSAPAT HIVATALOS BIZTOSÍTÓJA, ÉS ARANY FOKOZATÚ TÁMOGATÓJA

NÉPSZAVA

Szeretettel köszöntjük névnapjukon Vince és Artúr nevű olvasóinkat.

A Nap kél 7 óra 23 perckor, nyugszik 16 óra 29 perckor.

Hideg, téli idő

Erősen felhős, párás, sokfelé tartósan ködös idő várható, zúzmarával, hószállingózással. A változó irányú szél csak kissé élénkül meg. A legmagasabb nappali hőmérséklet kedden 0 és —5 fok között alakul.

A Duna Budapestnél 202 centiméter, a vize 1,4 fokos.

Teller Ede a KFKI-ban

Teller Ede Nobel-díjas atomfizikus Magyarországra érkezett és tegnap látogatást tett az MTA Központi Fizikai Kutató Intézetében. Képünkön a tudós az ZR-6N üzemű reaktor vezérlőtermében

MTI Fotó — Földi Imre felvétele

Nem csak bóvli

Engedményes téli vásár

A szokásosnál egy héttel korábban kezdődött meg az idén a ruházati kereskedelemben a téli vásár. Az okok nyilvánvalóak: enyhén szólva lanyha a kereslet, a januári új adók és az áremelések a vásárlókat teljesen elbizonytalanították, senki nem mer költekezni.

A ruházati kereskedelem viszont — a téli áruk készletezési terheit nem tudja vállalni, így — átlagosan — 30-40 százalékkal olcsóbban kínálja a meleg holmikat. Vajon ennyiért már lesz rájuk vevő?

A Centrum-áruházakban a tavalyinál *10 százalékkal nagyobb* a vásári árukészlet. Arra számítanak, hogy a *téli cipők, csizmák, pulóverek, kabátok 70-80 százaléka gazdára talál.* Tapasztalataik szerint a vásárlók várják a kedvezményes akciókat. A kínálatuk — bár minden eddiginél több benne a valóban olcsó termék — *nem bóvli. 400 millió forint értékű árut kínálnak 30-40 százalékkal olcsóbban, sőt helyenként 50 százalékos engedménnyel.* A Corvin Áruházban például női csizmát 1450 forinttól, Újpesten pedig férficsizmát 1750 forinttól, gyerekcsizmát 434 forinttól lehet venni. Különösen sok az engedményes áron kínált télikabát, férfiak számára 2 és 3 ezer forint között kaphatók, rövid női műszőrme bundát pedig 3330 forintért kínálnak. A *kötöttáru*-választék a *gyermekek* számára a leggazdagabb, az óbudai Centrum-áruházban már 360 forintért kapható pulóver, ugyanitt női kötött kosztümöt 1300 forintért árulnak.

A téli vásár a Fönícia Részvénytársaság fővárosi üzleteiben már a korábban megkezdett *engedményes* árusítás folytatása. Január 2-ától — új évi akció keretében — olcsóbban kínáltak jó néhány téli lábbelit, tizedikétől a — bécsi Salamander-vásárral egy időben — a márkás csizmákat értékelték le, most pedig — *minden téli árut 30 százalékkal olcsóbban adnak.*

A *Ruházati Bolt Kereskedelmi Részvénytársaság* is csatlakozott a téli vásárhoz, a *Kelider Bauer-*, az *Ádám—Éva-* és a *Hófehérke*-üzletekben 90 millió forint értékű téli holmit kínálnak engedményes áron. Nemcsak az eddig el nem kelt téli holmikat kínálják most, hanem több nagykereskedelmi vállalattól *újabb árukat* is beszereztek. Az idén először a *szőrmeárut* is leárazták. Ez az akció január eleje óta tart.

— osa —

UNIDO-ülés a fővárosban

Üzleti kapcsolatok bővítése

Az ENSZ iparfejlesztési szervezetétől — az UNIDO-tól — kapott információk segítségével eredményes üzleti kapcsolatok jönnek létre. Számszerűsítésük nehéz lenne, mindenesetre az 1972 óta meglevő együttműködés mintegy 4,5 millió dollár forgalmat hoz a magyar vállalatoknak. A tegnap kezdődött háromnapos, *budapesti UNIDO-rendezvénynek az üzleti élet további bővítése* a legfontosabb szándéka — jelentette ki a tanácskozásra érkező *dr. Herbert May*, a delegáció vezetője. Megnyitóbeszédében *dr. Nanovfszky György*, a Magyar Gazdasági Kamara főtitkárhelyettese elmondta, hogy a hazai privatizálási programban ugyancsak részt vesz a nemzetközi szervezet. Az eddigi együttműködések alapján megállapítható, hogy a magyar—UNIDO kapcsolat az építőiparban, a műszer- és híradástechnikában, a gyógyszergyártásban és az alumíniumiparban gyümölcsöző.

T-h

Hannoveri ipari vásár áprilisban

A hannoveri ipari vásár április 10—17. között tartja 44. seregszemléjét — adták hírül a hétfői sajtótájékoztatón. A vásárra az idén 50 országból több mint hatezer kiállító jelentkezett, közülük kettőszáz még várakozólistán van, köztük két magyar vállalat is.

Hazánkat a Hungexpón keresztül húsz vállalat képviseli, köztük az OMFB is megjelenik. A vásárnak alapvető célkitűzése, hogy *a legmagasabb műszaki fejlettséget, a fejlesztést, a hátteripart, a veszélyes hulladékok eltávolítását is bemutassa Európa, Észak-Amerika, Ázsia, és a Csendes-óceán környezetében levő, fejlett iparral rendelkező országokból.*

I. v.

Másutt csökken, nálunk nőhet a benzinár

Egyelőre havonta igazítja hozzá az üzemanyagok árát az Országos Kőolaj- és Gázipari Tröszt a világpiacihoz, de elképzelhető, hogy a jövőben *akár hetente* követik a változásokat — tudtuk meg tegnap a cégnél. Hogy mennyit kell fizetni a benzinért és a gázolajért, azt jelenleg a *tőzsdei jegyzésen* alapuló *importbeszerzési árak* alapján állapítják meg.

Az OKGT-nél működik egy *árbizottság*, amely rendszeresen ülésezik. E testület — amelynek egyébként az Áfor egyik vezető munkatársa is tagja — javaslatokat dolgoz ki, ám a döntést a tröszt vezetői hozzák meg. A *Népszava* értesülése szerint hamarosan újabb elképzeléssel áll elő a bizottság, ennek tartalmáról azonban egyelőre nem nyilatkoznak az illetékesek. Azt azonban elmondták, hogy a legutóbbi áremeléskor csak a fogyasztási adó növekedését érvényesítették, a forint 15 százalékos *leértékelésének* hatását nem. Kimondva, kimondatlanul, ez azt jelentheti, hogy hamarosan bejelentik a februárra kilátásba helyezett *újabb drágulást.*

Minderre *annak ellenére* kerül majd sor, hogy számos környező országban — így például Ausztriában, Németországban — valamelyest csökkent a benzin ára. Az árkövetés módszere még *kialakulatlan.*

F. Z.

Van engedély

Január 18-i számunkban ismertettük a Köjál — MTI-n keresztül kiadott — közleményét, amely szerint semmilyen engedélyt nem adtak ki vízminőség javítására szolgáló készülék forgalmazására. Az Importrade Kft. ezzel kapcsolatban annak közlését kérte, hogy a „Kristály" Fine Spring márkájú, vízcsapra szerelhető, amerikai gyártmányú víztisztítókészülék forgalmazására 1990. november 7-én megkapták az engedélyt.

Szovjet felderítő hold lehetett az ufó

Különös fényjelenséget észleltek pénteken, az éjszakai órákban országszerte. A lapokban napvilágot látott találgatások *ufóról, tűzgömbről* és *szétesett űrbéli objektumról* szólnak. Két szakember véleményét kértük ki az esetről.

Bay Attila, a Magyar Tudományos Akadémia Interkozmosz Tanácsának titkárságvezetője szemtanúként és csillagászati mérnökként is nyilatkozott. Elmondta, hogy a XI. kerületben, a Tétényi úti kórházzal szemben lakik, s azon az ominózus éjszakán a függönyön keresztül egyszer csak megjelent *valami fényes dolog* az ablak alsó szélén, ami mind feljebb haladt.

— Az első gondolatom az volt, egy *kései repülőgép* készül leszállásra. Aztán az erős fény miatt kényszerleszállást végző repülőre gondoltam, aminek tüzel a hajtóműve. Felugrottam a kanapéról, hogy szemügyre vegyem az elöl kevésbé fényes és hosszú csóvában végződő valamit, aminek a sebessége se lassabb, se gyorsabb nem volt, mint a repülőké szokott lenni. Amikor úgy háromnegyed 12 felé bemondta a tévé, hogy Izrael fölött ufójelenséget észleltek, amit rövid idő múlva szovjet hordozórakétára korrigáltak, napirendre tértem a dolog felett.

— Amikor szombaton bejöttem az intézetbe, és az *adataim alapján* megpróbáltam kiszámítani, mi lehetett ez, *két elképzelhető magyarázatot* találtam a fényjelenségnek. Ez a jelenség *ugyanaz* volt, mint amit Izrael felett észleltek. Egyébként ezt a pályát bizonyos szovjet légiobjektumok használják. És ha ez valóban ilyen objektum volt, akkor azt *moszkvai idő szerint kellett kilőni Pleszeckből.* A galibát valami fékezési hiba okozhatta.

— *Feltételezését hogyan lehet kideríteni?*

— Nézze, a szovjeteknek most is van fönn *néhány felderítő holdjuk*, ilyen a Kozmosz 2020. és a Kozmosz 2113. is. Ezeknek a fellövési ideje *nem titkos*, de míg eljut hozzánk is a hivatalos adat, akár a kilőtt hordozórakétáról, akár a felderítő holdról, az két-három hét.

— *Mi történik egy ilyen műszaki hiba után? Nem jelenthet ez veszélyt?*

— Szerintem itt *manőverezési baki* csúszott be, tartani nem kell tőle, mert ez a feltételezésem szerinti *túlfékezett felderítő hold az Indiai-óceánban megsemmisült.*

Sikerült beszélnünk a Planetárium csillagászával, *Gesztesi Alberttel* is.

— Sajnos, a Planetárium munkatársai közül *egyikünk sem látta* a pénteki égi jelenséget. Így csupán a hozzánk befutott jelzésekből következtetünk arra, hogy egy visszatérő mesterséges holdról vagy egy *meteorról* lehet szó. Az észlelők 300—400 méter magasságban haladó, tízhúsz méter hosszú valamiről beszéltek, de a világon nincs olyan ember, aki éjszaka pontosan meg tud saccolni magasságot és távolságot. Az a tény, hogy az ország különböző pontjain egy időben látták a fényjelenséget, azt jelenti: a mondottnál jóval magasabban, tehát körülbelül *száz kilométer magasságban haladt.* Rendszeresen semmisülnek meg mesterséges holdak, amelyek nyolcvan-száz kilométernyire a Föld felszínétől izzanak fel, és vagy teljesen elégnek, vagy darabjai lehullanak. Meggyőződésünk, hogy *racionális magyarázata* van a látottaknak, szerintem ugyanis *nincs szó repülő csészealjról vagy ufóról.* Egyébként most kaptuk a hírt, hogy Ajka, Devecser és Noszlop térségében *égett fémdarabokat találtak*, és az egyik település rendőrkapitánya is látta a fényes tárgyat 23 óra 20 perckor . . .

(szabó)

Nem azok, amiknek hisszük őket

Az ufó-„hit" (angol rövidítés = nem azonosítható repülő tárgyak) gyökerei *mélyre nyúlnak.* Amióta csak tudományosan megalapozott érdeklődéssel tekint az ember az égboltra, izgatja fantáziáját a Kozmosz minden közeli és távoli rejtelme. Természetes emberi vágy tükörképe ez — *vagyis a kapcsolatfelvétel reménye és lehetősége más világok lakóival.*

Hangsúlyoznunk kell: nincs kizárva sem a múltban, sem most, sem a jövőben, hogy *idegen civilizációk küldöttei* keressék fel a Földet! Mint ahogy majd talán mi is eljuthatunk egyszer a Tejútrendszeren belüli, viszonylag közel levő civilizációkhoz.

Akkor hát mik is az ufók — *a csillagászat, a fizika és a meteorológia* szakembereinek általános véleménye szerint?

A legtöbbjük felvillanó, esetenként fényes csóvát húzó, a légkörön átsuhanó és elégő, néhány grammnyi, esetleg dekányi *anyagparány*, vagyis meteor. A radarok ezt a kis tömeget nem tudják észlelni.) Vagy: a légkörbe merülő *rakétaalkatrészek, kiégett hajtóművek*, üzemen kívüli mesterséges holdak, amelyek szintén pillanatok alatt megsemmisülnek, látványos fényjelenségek kíséretében. Továbbá: igen nagy magasságban sodródó *gömb alakú meteorológiai szondák:* lent a Földön már sötét van, de abban a magasságban még süt a Nap — *tehát ezek a tárgyak világítanak.*

Azután sok minden más látszódhat még ufónak: például napnyugta után az égen újból ragyogó *Vénusz bolygó*, vagy a légkör *más fénytani tüneményei* . . . és így tovább.

És még valami. Ezek az ufók *évtizedek óta* röpdösnek a fejünk felett, és ha már vették a fáradságot, hogy irdatlan messzeségekből felkeressenek minket, legalább arra méltatnának, hogy *felveszik a kapcsolatot velünk.*

— j —

NÉPSZAVA

A MAGYAR SZAKSZERVEZETEK LAPJA

Főszerkesztő: DEÁK ANDRÁS

Főszerkesztő-helyettesek: SZALAY ANTAL, TAMÁS MENYHÉRT

Szerkesztőség: Bp. VII., Rákóczi út 54. Telefon: 122-4810 Telefax: 1-222-415 Postacím: 1964 Budapest

Kiadja a Népszava Kiadó Vállalat 1964 Bp. VII., Rákóczi út 54. Telefon: 122-4810

Lévélcím: 1964 Bp. Pf. 32.

Felelős kiadó: KÁROLYI GYÖRGYNÉ, a Népszava Kiadó Vállalat megbízott vezérigazgatója

Terjeszti a Magyar Posta Előfizethető bármely postahivatalnál, kézbesítőnél

Előfizetési díj egy hónapra: 190,– Ft.

Athenaeum Nyomda

Felelős vezető: LOSONCZY GYÖRGY vezérigazgató

Nyomtatás: Szikra Lapnyomda

Felelős vezető: DR. CSÖNDES ZOLTÁN vezérigazgató

Index: 25 005
ISSN 0133–1701
Budapest
ISSN 0237–3785
Vidék
1 4 16

Mai számunkat szerkesztette: TAMÁS MENYHÉRT
Segédszerkesztő: SZEGŐ TAMÁS
Olvasószerkesztő: SZIGETI PIROSKA
Tervezőszerkesztő: SELMECZY ATTILA

Hatos lottó

A januári hatos lottó nyerőszámai:

22, 28, 29, 36, 37, 41, a pótszám: **10.**

Valótlan bombariadók

Információink szerint *tegnap több budapesti iskolában volt bombariadó.* Ez ügyben megkérdeztük a BRFK központi ügyeletét, ahol az illetékes tájékoztatása szerint valóban érkeztek ilyen jelzések, azonban, mint hangsúlyozta, *az összes bejelentés valótlannak bizonyult:* További részleteket a BRFK nem közölt lapunkkal, arra hivatkozva, hogy a sajtóban közzétett bombariadók csak *riadalmat* keltenek, és növelik a valótlan bejelentések számát.

d.

A nyomozóhivatal kéri

Jelentkezzenek az alábbi autótulajdonosok

A Budapesti Ügyészségi Nyomozó Hivatal nyomozást folytat *közokirat-hamisítás* bűntette és más bűncselekmények miatt. A nyomozás adatai szerint több személygépkocsi *műszaki vizsga nélkül került forgalomba*, és jelenleg is így közlekedik. Ezek a járművek veszélyesek lehetnek a közlekedés biztonságára, és ezekre *baleset esetén a biztosító nem fizet* kártérítést. Ezért kérik, hogy az alábbi rendszámú személygépkocsik tulajdonosai vagy használói szíveskedjenek gépkocsijukkal és a forgalmi engedéllyel együtt a szükséges vizsgálatok elvégzése céljából haladéktalanul jelentkezni a Budapesti Ügyészségi Nyomozó Hivatalban (Budapest II., Fő utca 70—78. szám, telefon: 2010-133, a 101-es vagy 202-es mellék).

Az ügyben érintettek jelentkezését *akkor is kérik, ha már új rendszám van a személygépkocsin*, de a korábbi rendszám megegyezik az alábbiakban felsoroltak valamelyikével: YJ 63-03, YJ 74-74, YJ 74-75, YJ 74-00, YJ 73-73, YJ 73-74, YJ 72-77, YJ 73-00, YJ 73-33, YJ 73-37, YJ 75-00, YJ 74-01, YJ 74-02, YJ 74-04, YJ 74-07, YJ 73-01, YJ 73-03, YJ 70-55, YJ 70-70, YJ 72-27, YJ 71-70, YJ 71-71, YJ 71-72, YJ 70-00, YJ 70-02, YJ 70-05-től a 70-25-ig, YJ 75-01-től 75-50-ig, YJ 71-01, YJ 71-17, YJ 72-22, YJ 72-00, YJ 70-26-tól 70-50-ig és 70-75-től 71-00-ig. Továbbá: AGL, 255, AHH 161, AGH 350, AHH 158, AHH 162, AGH 382, AHH 157, AGL 554 és AGR 486, AGH 351. *(MTI)*

ÚJRA JELENTKEZIK A BÁV!

Panasonic tévék és tertozékok, rádiós magnók, Technics hifikészülékek, valamint Supra videók, autó-rádió-magnók nagy választékban kaphatók, valamint megrendelés alapján magánszemélyek és közületek műszaki értékeit helyszínen értékeljük, esetlegesen felvásároljuk.

BÁV 69. sz. bolt, Bp. VII., Király u. 35–37. Tel.: 142-2304

BIZOMÁNYI ÁRUHÁZ VÁLLALAT

14

Igazságos-e, ami jogos?

Feltétlenül jogos-e, törvényes-e, ami igazságos, s ami jogos, törvényes, az egyúttal mindig igazságos-e?

(5. oldal)

OLÁH SÁNDOR:

A tulajdonviszonyok rendezése alapkérdés, mert kihat az egész agrárgazdálkodásra, az élelmiszeriparra.

(7. oldal)

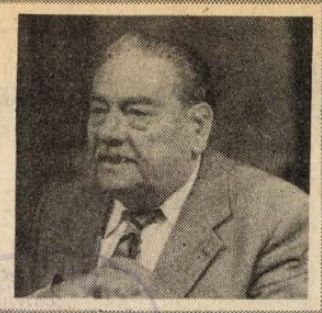

Szakszervezeti vélemények a szolidaritási alapról

(5. oldal)

SZERDA, 1991. JANUÁR 23. ■ 119. ÉVFOLYAM, 19. SZÁM ■ ÁRA 7,60 FORINT

NÉPSZAVA

A MAGYAR SZAKSZERVEZETEK LAPJA ALAPÍTVA 1873-BAN

Izraelt újra megtámadta Irak

Minden jel arra mutat, hogy Irak csak most kezdi el az igazi háborút. Tegnap este Izraelben ismét légiriadót visítottak a szirénák, s egymásnak ellentmondó hírek szerint Bagdad újabb rakétacsapással próbálkozott. Ugyanebben az időben Szaúd-Arábia felé is rakétákat lőtt ki, de az amerikai védelmi egységek elhárították a csapást. A szövetséges haderőn belül megkezdődtek a szárazföldi hadműveletek előkészületei, s egyre erősödik az a vélemény, hogy Irak eddig csupán „maketthábórút" vívott. Szaddám Huszein szerint az amerikaiak szent városokat bombáztak, s újból öngyilkos terrorakciókra szólította fel a világ muzulmánjait.

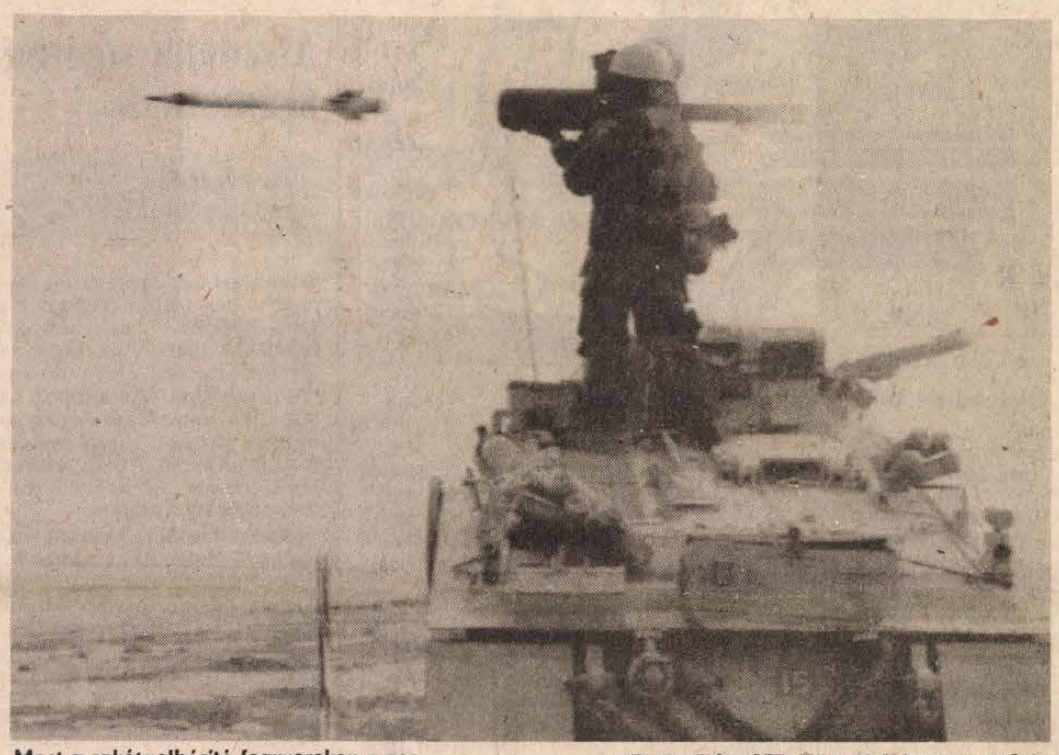

Most a rakétaelhárító fegyvereken a sor — TELEFOTÓ — MTI Külföldi Képszerkesztőség

A hadihelyzet „bátorító" közölték tegnap a szövetségesek rijádi sajtótájékoztatóján, de részletekbe az amerikai katonai szóvivők nem bocsátkoztak.

Irak ellen eddig tízezernél több légibevetést indítottak és többek között bénították a hadsereg hírösszeköttetését csakúgy, mint a polgári tv- és rádióműsorok sugárzását.

A nap folyamán Irak hat rakétát lőtt ki Szaúd-Arábiára; ezek közül az elhárítórakéták négyet lelőttek, kettő lakatlan területre csapódott. A szaúdi tájékoztatás szerint egy iraki rakéta, vagy annak egy része lakott területre hullott, de nem robbant fel. Amerikai részről azt az álláspontot képviselték, hogy az elhárító rakéták minden veszélyes támadást elhárítottak.

A hadvezetés újabb látványos videofelvételeket mutatott be a sajtónak. Azokon látható volt, amint egy támadásnál az első gép által indított lézer-irányítású bomba rést nyit a cél-épület falán, majd a második gép bombája e nyíláson behatolva semmisíti meg a célpontot.

Az amerikai katonai vezetés már decemberben jelezte, hogy párhuzamos légi-, földi- és tengeri hadműveletekre lesz szükség Kuvait felszabadításához — mondta tegnapi tv-nyilatkozatában a Pentagon szóvivője.

Pete Williams, a CNN tévének adott interjúban nem hagyott kétséget afelől, hogy a folytatódó légitámadások mellett előbb-utóbb a többi fegyvernem is bekapcsolódik majd a harcokba. A PBS rádióban egy amerikai katonai szakértő kijelentette: nyilvánvaló, hogy a beásott iraki páncélos-hadosztályok elleni harcok *jelentős veszteségekkel* járnak majd a szövetségesek számára, akik egyébként a tervek szerint éjjel támadnak majd, mivel korszerű felszerelésük — az irakiakkal ellentétben — lehetővé teszi a hadviselést sötétben.

Az amerikai sajtó, a rádió- és tv-hálózatok egyébként a hét eleje óta bíráló hangot ütnek meg a hadvezetéssel szemben, azzal vádolva a Pentagont, hogy a harcok első napjaiban *túl rózsás képet festett* a helyzetről. Ismeretes, hogy az első jelentések szerint kialakult a szövetségesek légifölénye, megbénították az iraki katonai vezetés hírösszeköttetését csapataival, és nagyrészt megsemmisültek a rakétatámaszpontok. Az új hadijelentések már mértéktartóbbak, és elismerték, hogy *a légifölény csak viszonylagos*, mivel az iraki légierő föld alatti hangárjaiba húzódott vissza, de a légvédelmi tűz változatlanul erős. Az iraki katonai hírforgalom működik, és kitűnt, hogy Irak a becsültnél jóval több rakétaállással rendelkezik, amelyek rendszeresen — bár szerencsére eredménytelenül — lőnek ki robbanófejeket Szaúd-Arábiára.

A brit állami BBC-tévé miniszterelnökségi tudósítóinak keddi értesülései szerint az Öböl-háború *„nem a tervek szerint halad"*.

A szövetségesek lendületét visszavetette, hogy a légitámadások egyelőre „nem érték el céljukat", sem az iraki légierővel, sem a Scud-rakétákkal szemben.

A keddi értékelés szerint a légi hadműveleteket nagyon hátráltatja az időjárás, a felhős égbolt, a köd. Hasonló tényező, hogy az irakiak felgyújtottak néhány kuvaiti olajlétesítményt: az ezekből gomolygó fekete füstfelhő külön álcázza a hadszínteret és — ha elkezdenék — a szárazföldi hadműveleteket is akadályozná.

Brit katonai elemzők mind gyakrabban hangoztatják, hogy a *szárazföldi hadműveletek előkészítése* két hónapig is eltarthat, ha kellő biztonságot akarnak. Ám, ha kitavaszodik, hamar elviselhetetlenné válik a meleg a sivatagban, ami az iraki hadseregnek segíthet. Egyelőre főként azt tartják nehézségnek, hogy „nem lehet az ellenséget legyőzni, ha az kitér a harc elől".

A BBC washingtoni tudósítói szerint a Fehér Ház nyomás alatt van, hogy *kedvező híreket* közöljön. Emlé-

(Folytatás a 2. oldalon)

Szérum és igazság

Ez itt felkiáltójel. Olyan, mint az éppen egy hónappal ezelőtt lemondott Eduard Sevardnadze felkiáltójelei, melyek egy új diktatúra kezdetét jövendölték. Immár a második balti államban dördült el sortűz. Újabb halottak jelzik az erőszak reneszánszát.

S ha erőszakról beszélünk, nemcsak felkiáltunk. Kérdezünk is. Faggatjuk a történelmet: mi van körülöttünk? Mivé lesz az egyetemes erőszakban fürdőző világunk, melyben grúzok, azerbajdzsánok, örmények gyilkolnak és meggyilkoltatnak; amerikai, arab, nyugat-európai bombázók, rakéták hintenek kölcsönös halált, szovjet lövedékek próbálják összeférceIni a birodalom ruháján támadt szakadásokat?

Van-e „igazságos" erőszak, és van-e „igazságtalan"? Osztható-e a gyilkos kényszerítés erkölcsi válfajokra? A történelem — mit faggatunk — pragmatikusabb annál, semhogy igennel vagy nemmel feleljen. Lehet-e, hogy hiába alakult ki bennünk a demokratikus normák, eszközök mindenhatóságába vetett hit? Hiszen éppen a Szovjetunióban, a peresztrojka szülőhazájában dőlnek romba ezek az értékek.

A birodalom szülte felvilágosult abszolutizmus nem utópiát kergetett-e mindig, amikor a demokrácia szérumát próbálta népeibe beoltani? Jelen esetben abba a heterogén hitű és kultúrájú birodalomba, amelynek széthullását a szérum csak siettetheti. Ha pedig a birodalom összetartása volt a cél, akkor értelmét veszti a nagy kísérlet minden laboratóriumi eredménye, amelynek gyógyító hatásában öt éven át hinni tanultunk.

Válságmenedzselő zsákutca

Széles társadalmi és nemzeti bázisra épülő koalíciós kormány megalakítását sürgette *Gorbacsov* államfőhöz intézett nyílt levelében *Sztanyiszlav Satalin* akadémikus.

Az elnöki tanácsadó testület volt tagja, aki a közelmúltban jelentette be távozását az elnök „csapatából", a Komszomolszkaja Pravda tegnapi számában megjelent levelében a legsürgősebb intézkedések között sorolta fel az „500 napos" gazdasági válságmenedzselő program megvalósítását, a *zsákutcába vezető*, erőszakolt szövetségi szerződésről való lemondást, s ehelyett a politikailag teljesen szuverén köztársaságok gazdasági szövetségének kialakítását. Satalin *követelte* Gorbacsovtól: mondjon le az SZKP KB főtitkárának posztjáról, s így „a nép javát szolgálva ez a párt felbomlik, megszűnik törekvése az élcsapat-szerep megvalósítására, s ha meg is marad, csak egyszerű parlamenti pártként". — Amennyiben ön mindezt nem érti meg, akkor kötelessége haladéktalanul lemondani, természetesen *szűkebb környezetével egyetemben*. Egy politikus nem engedheti meg magának, hogy sajnálják — írta kemény hangú levelében az elismert szovjet közgazdász.

A Szovjetunió problémáinak fő gyökereit Satalin akadémikus a „megnyomorított és elkábított társadalom minden pórusát átható *totalitárius kommunista ideológiában*" és a „nemzetek és rendek közötti gyűlöletben" látja. Levelében az elmúlt öt év történéseit felelevenítve elismeréssel adózott a reformok beindításáért Gorbacsovnak, a szovjet vezető azon felismeréséért, hogy a félmegoldások, a lakkozott lépések csak zsákutcába vezetnek.

Közeli-e a távoli háború?

Garancia van, gázálarc nincs
A magyar tűzoltó itthon marad

Tűzfészkek vannak a világban. Óráról órára érkeznek hozzánk a hírek és a — rémhírek. Az emberek félnek. Egyre többen mondják, az orvoscsoport kiutazásával immár Magyarország is háborút visel. Bosszúból terroristákat küld ránk a távoli világ. A kormány tagjai közül néhányan már megnyugtattak bennünket: ők és a parlament felelősséget vállal értünk az esetleges terrorista támadások bekövetkezte miatt. De ne féljünk, nem mi vagyunk a célpont, vigasztaltak. S attól se tartsunk, hogy a fejünk fölött „ívelő" légihídon húznak majd el a szövetségesek hadigépei.

Uram, a gázálarcomért jöttem! Mondhatná-e *Rejtő Jenő* után szabadon ma hazánkban az ijedős civil, akinek a tévé jóvoltából ugyancsak bement a szobájába a *háború*, és ennek inspirálására úgy döntött, *vásárol magának is*. Természetesen mondhatná, hiszen mondani mindent lehet. *Gázálarc azonban nincs!* De vegyük sorra ártatlan telefonjaink eredményét.

(Folytatás a 4. oldalon)

Csúcskérdés a csúcs

James Baker külügyminiszter tegnap fogadta a három balti állam vezető politikusait, s a csúcstalálkozó kérdése változatlanul nyitott — közölte a Fehér Ház szóvivője. *Marlin Fitzwater* azt mondta, hogy Baker és a balti politikusok tárgyalása a következő lépés a balti ügyben, s az amerikai kormány felháborodással ítéli el a katonai beavatkozást.

Amennyiben az EK a Szovjetuniónak szánt segély felfüggesztése mellett dönt, Washington ezt támogatni fogja, hiszen a gazdasági rendszabályok az egyetlenek, amelyekkel befolyást gyakorolhatnak a Szovjetunióra — mondta. A szóvivő megerősítette, hogy a START-egyezményről tárgyaló szovjet küldöttség az amerikai fővárosban tartózkodik.

A tervek szerint a moszkvai csúcstalálkozót február 11-e és 13-a között rendeznék, s ott aláírnák a szerződést a hadászati támadófegyverek csökkentéséről. Az Öböl-háború, a szovjet kormány balti beavatkozása azonban mind valószínűtlenebbé teszi, hogy a csúcsot — legalábbis a tervezett időpontban — megtartják.

(A Baltikumból származó értesüléseinket a 3. oldalon olvashatják.)

Ügyködik a KGB

A jelenleg Németországban, elsősorban a keleti tartományokban tevékenykedő KGB-ügynökök száma jóval meghaladja a korábban feltételezett *tízezer főt* — nyilatkozta az ADN hírügynökségnek a szovjet állambiztonsági hivatal egy volt munkatársa.

Az egykori KGB-munkatárs közölte, hogy a karlshorsti kontingens nagy része *kaszárnyákban* van elhelyezve, és legföljebb őrmesteri rendfokozatban szolgál. A munkatársak csupán egyötödét teszik ki „a felderítésben tevékenykedő" politikai-operatív munkát végző, magasan kiképzett tisztek".

Amerikai bombák iraki papírrakéták ellen?

(Folytatás az 1. oldalról)

keztettek az 1973-as arab—izraeli háborúra, amikor ugyancsak eltelt vagy tíz nap a csatából, mire az amerikai sajtóba beszivárgott a felismerés, hogy Izrael bajban van. „Hasonló effektus érvényesül mostanában", mondták a tudósítók.

A széles körű tiltakozások ellenére Irak *újabb hadifoglyokat* mutatott be a televízióban: a szövetségesek hét, korábban fogságba esett katonája után ezúttal — a tévé hétfő éjszakai adásában — két amerikai pilótát tettek közszemlére.

Szíria kedden arra szólította fel Szaddám Huszeint, hogy vagy adja fel Kuvaitot, vagy mondjon le posztjáról. A hatalmon levő szíriai Baath-párt hivatalos lapja, az al-Baath keddi szerkesztőségi cikkében azt írta, hogy az iraki vezető az *öngyilkosságba kergeti országát* és népét. Szíria ezért felszólítja Szaddám Huszeint, hogy „bátor döntéssel mentse meg, ami még megmenthető Irakból".

A tegnap délben kiadott iraki hadijelentés szerint az éjszaka több mint húsz légitámadás érte Bagdad és más városok lakott részeit. A közlemény szerint a szövetségesek az éjszaka folyamán — tizennégy órán belül harmadszor — támadták Bászra városát is.

A szövetségesek parancsnoksága a nap folyamán ugyanakkor leszögezte, hogy erői *kizárólag stratégiai-katonai*, nem pedig polgári célpontokat támadtak.

Olajipari szakértők szerint a Kuvait déli részén levő olajkutak és -tározók lerombolásával Irak a szövetségesek feltételezett szárazföldi támadására készül: annak szeretné elejét venni, hogy a szövetségesek felhasználják a felhalmozott tartalékokat.

Teljes a készültség egy amerikai vegyvédelmi hajó fedélzetén

TELEFOTÓ — MTI Külföldi Képszerkesztőség

Három iraki rakétatípus feltételezett hatósugara

A Die Presse rajza

Növekvő veszteséglista

Az említett források kuvaiti üzleti kapcsolataikra hivatkozva elmondták, hogy *lángokban áll* a szaúdi határtól 15 kilométerre fekvő al-wafrai olajmező két olajtározója és két olajfúrótornya. Ugyancsak kigyúladtak két, a határtól 55 kilométerre északra levő kuvaiti olajfinomító tartályai.

Az Irak-ellenes koalíciós haderő légicsapásainak egy része minden bizonnyal *megtévesztő rakétautánzatokra* irányult, nem pedig valódi rakétákra. Ezt az egybehangzó megállapítást tette egymástól függetlenül a brit védelmi államminiszter Londonban és egy amerikai tábornok Washingtonban. A napokban iraki ellenzékiek is felhívták a figyelmet erre az eshetőségre.

Archie Hamilton brit védelmi államminiszter szerint furnérlemezből, fából, kartonpapírból készült utánzatokról van szó. Ezek felismerését nagyon megnehezíti, hogy Irak felett felhős az ég — mondta a Sky News televíziónak adott nyilatkozatában.

Thomas Kelly amerikai altábornagy is utalt erre a Pentagonban tartott sajtótájékoztatóján. Kijelentette, hogy az irakiak kétségkívül jól alkalmazzák az *álcázás* és a *megtévesztés művészetét*, de nem volt hajlandó találgatásokba bocsátkozni arról, hogy milyen lehet a lerombolt valódi és álrakéták aránya.

Kelly altábornagy azt is közölte, hogy a hét végén hétezer fővel nőtt, és így 472 ezer főt tesz ki az Öböl-térségében állomásozó amerikai katonák létszáma.

Izraelben az újabb iraki rakétatámadás veszélyét nem tekintik ugyan elhárítottnak, tegnap az ország egész területén újból munkába mentek az emberek. Az iskolákat a hadsereg továbbra sem engedi megnyitni.

Legutóbb *Mose Arensz* védelmi miniszter jelentette ki kedden, hogy a veszély talán valóban csökkent, de a fenyegetettség továbbra is fennáll. Irak múlt péntek hajnalban, majd szombat reggel irányzott Scud mintájú föld-föld rakétákat Izrael két nagyvárosára, Tel-Avivra és Haifára. A támadásokban negyvenhét ember könnyebben megsérült. A robbanótöltetek hagyományosak voltak, de az országban változatlanul tartanak attól, hogy egy következő rakétacsapás során *akár vegyi fegyvert is használhat Irak*. A légvédelmet a hét vége óta amerikai—izraeli személyzet által kezelt Patriot rakétaelhárító rakéták erősítik.

Az élet kezd visszatérni megszokott medrébe, bár az emberek mindenüvé magukkal viszik gázálarcukat.

A megszállt palesztin területeken a háború kitörése óta *kijárási tilalom* van érvényben, amelyet a hét végétől kezdve naponta más-más helyen néhány órára felfüggesztenek, hogy az emberek bevásárolhassanak. A megszállt Kelet-Jeruzsálem néhány kerületében megszüntették az intézkedést — Izrael a várost fővárosának tekinti —, de a hatóságok figyelmeztették a helyi palesztinokat, hogy bármilyen rendbontás esetén újból visszaállítják a tilalmat.

Lawrence Eagleburger amerikai külügyminiszterhelyettes tegnap újabb, *Samir* kormányfővel lezajlott találkozóval folytatta izraeli tárgyalásait.

Előzőleg *Jichak Modai* pénzügyminiszterrel tanácskozott, aki a jeruzsálemi rádió jelentése szerint 10 milliárd dollár értékű amerikai gazdasági támogatást kért országa számára. A kivételes körülményekre való tekintettel már most terjesztették be Washingtonnak az idei pénzigényeket, noha ennek időpontja rendesen február szokott lenni.

A brit légierő újabb Tornadó vadászbombázóját vesztette el harc közben, jelentette tegnap a parlamentben *Tom King* védelmi miniszter.

A háború kezdete óta ez a negyedik brit Tornado repülőgép, melyet „akció közben eltűntnek" nyilvánítottak. Ez a gép szaúd-arábiai támaszpontról indult bevetésre reggel. Egy ötödik Tornado is *lezuhant* korábban, de még Szaúd-Arábiában, bevetés előtt. A brit légierő eredetileg 72 repülőgépet vonultatott fel Irak ellen, közte 45 Tornado vadászbombázót.

A bagdadi rádió kedden azt állította, hogy a „gonosz imperialista-cionista légierők *szent helyeket bombáznak és pusztítanak*" Irakban.

A brit BBC rádió angliai lehallgatóközpontjában fogott adásban az irakiak Nadzsafot és Kerbalát, az iszlám síita ágának két iraki szent helyét említették. (Irak lakosságának több mint fele az iszlám síita irányzatot követi.) Hozzátették, hogy az ellenséges repülők Ninivében lerombolták a Szent Tamásról elnevezett *ősi keresztény templomot* is.

Brit vélemények szerint ezek az állítások arra utalnak, hogy az egyébként igen világias iraki vezetés továbbra is ki akarja használni az iszlám érzékenységét, ügye mellé állítva fanatikus elemeket. A bagdadi rádió felszólította az „iszlám harcosait", hogy szerte a világon *öngyilkos akciókkal* álljanak bosszút a pusztításokért — mondták a BBC lehallgatóközpontjában.

Maradnak a magyar orvosok

A CNN amerikai hírtelevízió értesülése szerint a *magyar egészségügyi orvoscsoport* a szaúd-arábiai Dhahranban teljesít szolgálatot. Eszerint a magyarok valóban 350 kilométer távolságban vannak a várható szárazföldi hadműveletektől, de éppen az amerikai légibázis szomszédságában, az iraki rakéták egyik célpontjának közelében.

Az MTI kérdésére a hírt *Keleti György* ezredes, a HM szóvivője nem cáfolta, de nem is erősítette meg. Elmondta viszont, hogy eddig két, eredménytelennek bizonyult rakétatámadás érte azt a várost, ahol a magyar csoport dolgozik, s egy alkalommal mindössze négy kilométerre a magyaroktól csapódott be iraki rakéta. A szóvivő hangsúlyozta: *az orvoscsoport jelenlegi tartózkodási helye azért megnyugtató*, mert egyrészt a térségben levő amerikai Patriot rakéták a legkorszerűbb légvédelmi eszköznek számítanak, másrészt a szárazföldi hadműveletek megindulása esetén orvosaink biztonságos távolságban lesznek a frontvonaltól.

Az orvoscsoport rendelkezik a szükséges védőfelszerelésekkel, a gázálarcot mindenhová magukkal viszik, s a vegyi támadások esetére berendezett, hermetikusan elzárható helyiségeket szükség esetén igénybe tudják venni. Egy kérdésre válaszolva Keleti György elmondta: a rakétatámadások ellenére senki sem jelezte, hogy haza akar térni.

Három gyújtóbombát dobtak a nürnbergi török konzulátus épületére tegnap hajnalban — jelentette a német rendőrség.

Megfigyelők szerint a merénylet kapcsolatban állhat a német háborúellenes mozgalommal. Törökország engedélyezte amerikai bombázóknak, hogy légibázisairól bevetésre induljanak, és Németország 18 harci gépet állomásoztat NATO-szövetségese területén.

Dél-Afrika négyszázezres muzulmán közösségének vallási vezetői azzal a kéréssel fordultak *Frederik Willem de Klerk* elnökhöz, hogy engedélyezze 10 ezer dél-afrikai muzulmán Irakba küldését *Szaddám Huszein* támogatására — jelentette az elnöki hivatal szóvivője kedden. A szóvivő szerint de Klerk „figyelmet szentelt" a kérésnek, azonban Dél-Afrika több ízben erkölcsi támogatást ígért.

Dél-koreai diákok ezrei tüntettek tegnap *Ro Te Vu* kormányzó pártja és az Egyesült Államoknak az Öböl-háborúban való részvétele ellen. A szöuli egyetemi városban elégették az amerikai és a dél-koreai kormányzó Demokratikus Liberális Párt zászlaját.

LÉGELHÁRÍTÓK

Nincs új a Nap alatt. A gonoszság különböző történelmi korokban megismétli, felülmúlja önmagát. Ha akad méltó hordozója. Nos, Szaddam Huszein ennek bizonyult. És mielőtt elbízná magát, a hadifoglyokkal kapcsolatos ördögi ötletében nincs semmi új. Ilyen védőpajzsrendszert kitalált már az egyébként sok rokonvonást mutató Hitler Adolf és számos fasiszta bűntársa is. A nagyüzemi tökélyre emelt tömeggyilkolás mellett kisebb méretű embertelenségektől sem riadtak vissza. Nevezetesen amerikai bombázások idején munkaszolgálatosokat vezényeltek a hadicélpont épületek tetőire. Légelhárítóknak.

Mint köztudomású, a játszmát így is elvesztették. Háborús bűneikért Nürnbergben feleltek. (l. m.)

Kijevi szakértő Irakról

Nem tartom valószínűnek — a korábbi híresztelésekkel szemben —, hogy Moszkva bármilyen katonai adatot juttatott volna el Washingtonnak. Az Irakhoz fűződő együttműködés és barátság, ahhoz túlságosan erős volt még az utóbbi évben is, hogy Bagdad katonai erejéről titkokat adtak volna át az amerikaiaknak — hozta tudomásunkra egy szovjet katonatiszt.

A tiszt jelenleg Kijevben él, s bár másfél esztendeje nyugállományba vonult, a kényes kérdésekhez nem adhatta a nevét. Már csak azért sem, mert az iraki—iráni háború idején, 1983—86. között maga is Irakban dolgozott, úgymondott katonai tanácsadóként. Mint megtudtuk, az iraki hadsereg sokkal ütőképesebb, mint azt jelenleg a szövetséges haderők parancsnokai gondolnák. A szó szoros értelmében állig felfegyverezték az egymilliós hadsereget, s olyan szovjet fegyvertípusokat próbáltak ki élesben Irán ellen, amelyek a legkorszerűbbek közé tartoznak.

Tévhit, hogy az utóbbi években kizárólag katonai tanácsadókkal tudták biztosítani a technika megfelelő szintű üzemeltetését, mert az iraki katonai vezetők jó része szovjet akadémiákon tanulta a hadtudományokat. A jelenlegi háborúban még több olyan meglepetéssel szolgálhat Szaddám Huszein, amely amerikai gondolkodással talán illogikusnak tűnhet.

A szovjet tiszt szerint még távolról sem dőlt el a légi fölény kérdése, a sivatagi hadműveletekben pedig egyértelmű az iraki fölény. Ugyanakkor cáfolta azt a hírt, miszerint a szovjet szakértőknek bármi közük lenne a vegyi fegyverek gyártásához. Azt is elképzelhetetlennek tartotta, hogy Kuvait lerohanásában a brezsnyevi idők után menesztett egyik szovjet tábornok aktív szerepet játszott volna. Az viszont elgondolkodtató a tiszt állítása szerint, hogy egy esetleges konzervatív-katonai hatalomátvétel után Moszkva hogyan módosítaná álláspontját az Öböl-háborúval kapcsolatban.

Sz. Cs.

A szovjet stratégák hónapokkal számolnak

Vonalban: a szovjet hadügy

Miközben az egész világ lélegzetvisszafojtva figyeli az Öböl-háború fejleményeit, feledésbe merült az, hogy mi történt Irakban a szovjet katonatisztekkel. Az ebben a témában egymásnak ellentmondó hírek tisztázásáért fordultunk a Szovjetunió Honvédelmi Minisztériumának sajtóosztályához.

Hány szovjet katonai tanácsadó dolgozik Irakban?

— Irakot január 9-én hagyta el az utolsó kilenc katonai szakemberünk. Hangsúlyozom, hogy *szakemberünk*, s nem tanácsadónk — kezdte a válaszadást *Ivan Szkrilnyik*, a sajtóosztály felelős munkatársa. — A lényeges különbség az, hogy míg a szakembereink csak az általunk gyártott haditechnikának a szervizelését és a kezelőszemélyzet kiképzését végezték, addig *a katonai tanácsadók* feladata a hadsereg főparancsnokságán belül a tervek kidolgozásában, valamint az azok végrehajtásában való aktív részvétel. *Ilyen katonai tanácsadóink pedig nem voltak Irakban.*

Önöket tartják az iraki hadsereg legjobb ismerőinek. A rendelkezésükre álló adatokból mire következtetnek a háború időtartamát illetően?

— Minisztériumunk főparancsnoksága mellett működik a stratégiai kutatások központja, melynek helyettes vezetője *Zsivica* vezérezredes. *Ő óv a szövetséges erők kezdeti sikereinek túlértékelésétől.* Szerinte a háború vége *nem hetek, hanem hosszú hónapok* kérdése, s mindez úgy, hogy a szembenálló felek *jelentős emberáldozatokkal* számolhatnak. **K. A.**

Toborzó stasis jelentkezőkkel

Miközben a nyugati államok közül Németországban nyilvánul meg — utcai demonstrációk formájában — *a legerősebb ellenérzés* a Perzsa-öbölben kitört háborúval szemben, a németek egy része nagyon is szívesen venné ki a részét a vérontásból — különösen, ha a kockázatvállalást rendkívül nagyvonalú zsold édesítené meg. Ezzel a tanulsággal ért véget az egyik berlini rádióállomás *színlelt* toborzóakciója.

A fiatalok kedvelt adója, a „DT 64" nevű ifjúsági rádió úgyszólván inkognitóban tett közzé hirdetést két fővárosi újságban, abból kiindulva, hogy tízezrével vannak munka nélkül az egykori nemzeti néphadsereg (NVA), illetve az állambiztonsági minisztérium tisztjei és szakértői. A hirdetés *„Szakértőket keres válságövezetben való azonnali bevetésre"* címszóval látott napvilágot. A jelentkezőktől „feltétlen motivációt, titoktartást és kényes helyzetek megoldásában való jártasságot" követelt. Cserébe „rendkívüli javadalmazást és garantált diszkréciót" ígért.

Az eredmény meglepő: több száz érdeklődő hívta fel az adott számot, többségük legszívesebben már aznap nekivágott volna az Öbölbe vezető útnak. Egy szóval sem kérdeztek rá a megbízóra, vagy az esetleges illegalitásra. A jelentkezőknek több mint a fele a Stasi egykori tisztje, illetve alkalmazottja volt.

Háború hollywoodi módra

Az Öböl-válságról írott első amerikai könyv jó két hét alatt elkészült és néhány nap alatt az olvasókhoz került. A szerzők — a The New York Times egy riportere és a Harvard egyetem egy szakértője — örülnek — náluk jobban csak a kiadó, miután a háború kitörése óta *a kötetet kapkodják, mint a cukrot.* Ugyancsak igen kelendő a „Kuvait megerőszakolása" című kötet, amely a január 15-i ENSZ-ultimátum lejárta előtti napokban került a könyvesboltokba — egymillió példányban... Szemtanúk beszámolóit tartalmazza az ország iraki lerohanásáról. A beavatottak szerint *a kuvaiti emigráns kormány adta ki*, s a könyv körüli óriási reklámkampányt a Hill and Knowlton reklámcég szervezte, amely hatmillió dolláros díjért népszerűsíti a leigázott Kuvait ügyét Amerikában. Ahol egyébként a gyorsaság minden: kapható immár az első háborús fényképalbum is...

Természetesen nem marad tétlen Hollywood sem: egyiptomi helyszíneken *már készülnek az első filmek*, tv-sorozatok az Öböl-válságról, a háborúról — izraeli színészekkel az irakiak szerepében. Mire a gyors forgatásokkal elkészülnek, az Öbölben feltehetően még keményen harcolni fognak, de mindegy: mindenki fél a konkurenciától — s végül is, ki tudja, meddig tart a háború?...

Öböl és Baltikum

Válsággócok jogászszemmel

A két válsággóccal kapcsolatban több nemzetközi jogi kérdés is felmerült. Hadiállapotba kerültünk-e Irakkal, fordulhatnak-e nemzetközi fórumhoz a balti államok? Kérdéseinkre dr. Szénási György, a Külügyminisztérium nemzetközi jogi főosztályának vezetője válaszolt.

Csak szuverén államok fordulhatnak nemzetközi bírósághoz. Az európai biztonsági folyamat keretében csak most van kialakulóban a baltikumihoz hasonló természetű konfliktusok kezelésének rendszere. Az eszközök igénybevételét nehezíti az is, hogy bármilyen döntéshez, *az összes* többi résztvevő egyetértése szükséges. Így visszajutottunk az alapkérdéshez. Amíg a Szovjetunió és a tagköztársaságok közti viszony a nemzetközi joggal összhangban álló békés módon el nem dől, az államok részére a nemzetközi jog által biztosított eszközök igazán *nem használhatók*. Ez nem jelenti azt, hogy a konfliktus következményei miatt jogosan aggódó államok más módon ne érvényesíthessék a békés rendezéshez fűződő érdekeiket. Mint ahogy azt Magyarország is megtette, álláspontja nyílt és higgadt hangoztatásával.

Vagyis, jelen pillanatban a nemzetközi jog szempontjából a Baltikumban történtek a Szovjetunió belügyét képezik?

— Annyiban nem belügy, hogy a nemzetközi jog fontos része *a béke és biztonság fenntartása*, még belső konfliktus esetén is bizonyos normákat tiszteletben kell tartani. Bizonyosan nem felel például meg a nemzetközi jog normáinak, ha békés tüntetők, vagy politikai meggyőződésüket hangoztató emberek ellen fegyveres katonai erőt vetnek be.

Egy másik konfliktus: az Öböl-háború kapcsán szóba került a genfi hadifoglyokra vonatkozó konvenció. Mit tartalmaz ez a dokumentum?

— A hadifoglyok státusát szabályozza, aprólékosan előírja a velük kapcsolatos bánásmódot. Meghatározza élelmezésüket, kapcsolattartásukat a családjukkal stb. Biztosítani kell, hogy a hadifoglyok hadicselekményekben már ne vegyenek részt, tiszteletben kell tartani emberi méltóságukat. Nyilvánosságra kell hozni személyazonosságukat, a hadi cselekmények befejeztével pedig elő kell segíteni mielőbbi hazatérésüket. Ezeket a szabályokat be kell tartani, *attól függetlenül, hogy a hadifogoly az áldozat, vagy az agresszor oldalán harcolt.* A felek ilyen minősítése ugyanis *politikai* kérdés.

Szükséges-e hadüzenet a háború megindításához?

— Az ENSZ alapokmányának életbelépése, tehát 1945 óta a háború, mint a vitás kérdések elintézésének módja *jogellenes*. Fegyveres erő alkalmazására jogszerűen csak az ENSZ alapokmányában foglaltakkal összhangban kerülhet sor. Ugyanis, az alapokmány 7. fejezetében foglaltak szerint az ENSZ Biztonsági Tanácsának joga és kötelessége fellépni a béke és biztonság fenntartása és helyreállítása érdekében. Többféle intézkedést lehet hozni, ezek között szerepelhet az embargó, a blokád, a diplomáciai kapcsolatok megszakítása és — ha ez szükséges — fegyveres erőt is lehet alkalmazni azon állammal szemben, amely az ENSZ alapokmányába foglalt elveket súlyosan megsértette. Márpedig Irak Kuvait ellen elkövetett agressziójával ezt tette. Tekintettel arra, hogy Irakkal szemben minden más eszköz hatástalannak bizonyult, került sor a BT-határozat alapján fegyveres erő alkalmazására. Így azután a fegyveres erők alkalmazásával egyetértő, vagy abban résztvevő államok, ideértve Magyarországot is, *a szó hagyományos értelmében nem kerültek hadiállapotba Irakkal*, mivel a Biztonsági Tanács intézkedésére nem hadüzenet alapján, hanem a nemzetközi béke és biztonság helyreállítása érdekében került sor.

Békekötéssel zárul-e majd a konfliktus?

— Nemzetközi jogi szempontból valószínűtlennek látszik, hogy formális békekötésre kerüljön sor. Az viszont bizonyos, hogy a harci cselekmények végeztével a konfliktust valamilyen nemzetközi módszerrel kell majd rendezni. Feltehetően *nemzetközi konferencia útján*, amelyben a Biztonsági Tanács állandó tagjain kívül a nemzetközi haderőben résztvevő államok, valamint Irak képviselői fognak részt venni.

Décsi Katalin

Elvezényelt vilniusi „hősök"

Az a hatvan szovjet deszantos fiú korunk hőse — mondja a telefonban *Alekszandr Nyevzorov* leningrádi televíziós rendező, s én nem hiszek a fülemnek. Mert azok a deszantos „hősök" Vilniusban védtelen emberekre lőttek rá, fiatalokat és öregeket tapostak el tankjaikkal. De Nyevzorovnak minderről merőben más a véleménye. Ne adja az ég, hogy néhány esztendő múltán egy megcsontosodott birodalomban valóban hősként emlegessék ezeket a katonákat!

— *Dokumentumfilmjét a vilniusi ostromról a litván fővárosban inkább „művészfilmnek" titulálják. Mit szól hozzá?*

— Megértem, hogy Vilniusban nem is beszélhetnek másként. Az igazság olykor nagyon fájdalmas. S mivel abszolút igazság nem létezik, a mi filmünk mondanivalóját is el kell fogadni.

— *Egyetlen cél vezérelte? Az, hogy a katonák fejével gondolkozva, a deszantosok szemszögéből mutassa be az eseményeket?*

— Igen, ezt a szándékomat nem titkolom és nem is szégyenlem. Ám azt is meg kell értenie, hogy ebből a szemszögből is valamiféle objektivitásra törekedtünk.

— *A film azt sugallja, először a tömegből lőttek a katonákra.*

— Ez pontosan így volt.

— *Akkor miért nem örökítették meg azt a pillanatot, érti, a lövés pillanatát? És miért nem mutatták meg a halott katonát?*

— Kameránk lekésett a tragikus eseményről. Pedig késő estétől igyekeztünk megörökíteni mindent.

— *Lett és svéd videofelvételek tanúbizonysága szerint a tömeg fegyvertelen volt. Vajon miért nem engedik bemutatni ezeket a képeket a szovjet televízióban? Miért csak az ön változata kerülhetett többször is a képernyőre?*

— Azon az éjszakán hadiállapot uralkodott Vilniusban. A világ egyetlen országában sem engedik meg, hogy idegenek filmezzenek ilyenkor. A felvételekkel könnyen manipulálni lehet, és feleslegesen hangulatot szíthatnak.

— *Az ön filmje nem manipulatív?*

— Ha valamennyit manipulál is, kizárólag az igazság érdekében teszi azt.

— *Vajon, hősi cselekedet fegyvertelen civileket tankokkal halálra taposni?*

— A tömeg pánikba esett, az emberek egymást taposva lökdösték a másikat a páncélosok elé.

— *Hogyan kerülhettek lőtt sebekkel kórházba több tucatnyian, amikor a deszantosok csak vaktölténnyel rendelkeztek?*

— Látja, ezt magam sem értem.

— *Van újabb hire a vilniusi „hősökről"?*

— Az események során bevetett katonákat elvezényelték Vilniusból.

— *Köszönöm, azt hiszem, ez volt az egyetlen jó hír a beszélgetésünk során.*

Sz. Cs.

Új munkarend

Genfben a Nemzetek Palotájában tegnap megnyílt a *leszerelési konferencia* újabb ülésszaka.

A genfi fórum résztvevői — akiknek száma Németország egyesülése nyomán 39-re csökkent — mostantól *új munkarend* szerint fognak működni: az eddigi kettő helyett három ülésszakot tartanak évente.

Bős elkerítése

A bős—nagymarosi vízlépcsőrendszer építkezésének csehszlovák kormánymegbízottja szerint erre az évre *nem állnak rendelkezésre* „betervezett pénzügyi eszközök" a szlovák kormány azon múlt heti állásfoglalásának a megvalósítására, amelynek értelmében a bősi víztározó szlovák területre eső részének — egy új gátszakasz megépítésével történő — *„elkerítése"* révén Szlovákia magyar együttműködés nélkül is üzembe helyezhetné az erőművet.

Hármas csúcs Budapesten

Alig egy évvel „a reálisan létező szocializmus" korszakának lezárulása után véleménykülönbségek és koncepcionális eltérések jelentkeznek Közép-Európa új demokratikus kormányai között — írta tegnapi számában a Die Welt abból az alkalomból, hogy Budapesten csehszlovák—lengyel—magyar külügyminiszteri találkozót tartottak, de egyelőre nem kerül sor a három ország államfőinek találkozójára.

A bonni napilap szerint a csehszlovák államfő, *Václav Havel* bizonyos kezdeményezései fanyalgást váltanak ki Lengyelországban és Magyarországon. Ezekhez tartozik Havelnek az az elképzelése, hogy a Prága—Varsó—Budapest háromszög állandósultabb formát öltsön. „Havel például azt akarta, hogy közösen reagáljanak a baltikumi szovjet fellépésre, nevezetesen: *azonnal és demonstratív* módon lépjenek ki a Varsói Szerződésből. Magyarország és Lengyelország azonban elutasította ezt.

Kötelező „sátorbejelentés"

Az Öböl menti háborúra hivatkozva Romániában visszaállították azt a törvényt, amelyet még a *Ceausescu-korszakban* alkottak a magánszemélyeknél megszálló külföldiek kötelező bejelentéséről és bejelentkezéséről — mutatott rá az Amerika Hangja rádióállomás.

A törvény értelmében az a személy, aki lakásában külföldit fogad, vagy udvarát sátor vagy lakókocsi céljára rendelkezésére bocsátja, köteles 24 órán belül *bejelenteni* a hatóságoknak a külföldi ott-tartózkodását — akinek viszont ki kell töltenie egy nyomtatványt, amelynek kérdéseit a belügyminisztérium állítja össze. Az ellenőrzés akár *házkutatással* is járhat.

Háromórás találkozó a Kremlben

Dörgedelmes főügyészi felszólítás

A balti köztársaságok vezetőire *hárította* a politikai felelősséget a közelmúlt tragikus eseményeiért a szovjet főügyészség nyilatkozata. A dokumentum szerint a szovjet alkotmány és a törvényes rendelkezések felrúgása vezetett vérontáshoz.

A főügyészség felszólította a köztársasági államhatalmi szerveket, hogy *vonjanak vissza* minden olyan helyi törvényt, amely ellentétes a szovjet alkotmánnyal. Figyelmeztetett, hogy a szovjet központi hatalom erélyesen meg fogja akadályozni minden olyan politikai vagy társadalmi szervezet működését, amely a fennálló államrend és társadalmi rend erőszakos megdöntését szorgalmazza.

Kilátásba helyezte, hogy kivizsgálja, *miként került sor fegyverhasználatra*, emberéletek kioltására a balti köztársaságokban. Azt ígérte, hogy ha törvénysértést állapítanak meg bármely fél részéről, megbüntetik a felelőst, akármilyen tisztséget visel is.

Csaknem három órán át tárgyalt tegnap a Kremlben *Mihail Gorbacsov* szovjet államfő és *Anatolijs Gorbunovs*, a lett parlament elnöke. Gorbunovs a megbeszélést követően úgy nyilatkozott: semmi sem indokolja az elnöki kormányzás bevezetését Lettországban, s az nem is volt téma az eszmecserén.

A rigai politikus *elégedetten* nyilatkozott a szovjet államfővel lezajlott találkozójáról, amelyen a vasárnap Rigában lezajlott véres eseményeket, és a köztársaságban kialakult helyzetet vitatták meg. A lett vezető részletes tájékoztatást adott az incidens körülményeiről, a különleges rendőri egységek lövöldözésbe torkolló akciójáról.

Tetteket sürgetnek

A balti államok képviselői tetteket sürgetnek Washingtonban. *James Baker* külügyminiszter tegnap fogadta *Dainis Ivanst*, Lettország és *Bronius Kuzmiskast*, Litvánia alelnökét.

Utóbbi a The Washington Postnak adott nyilatkozatában hangoztatta, hogy a baltikumi fejlemények tükrében másfajta amerikai reagálásra van szükség, „a szavakat tetteknek kell követniük". Kuzmuskas azt javasolta, hogy az amerikai humanitárius segítséget *közvetlenül a köztársaságoknak*, a városoknak, a demokratikus erőknek szállítsák, megkerülve a moszkvai központi kormányt. Ugyanakkor Washingtonnak segítenie kellene abban, hogy a balti országok függetlenségének, szabadságának kérdése a nemzetközi intézmények napirendjére kerüljön. A litván alelnök azt is kérni fogja az amerikai külügyminisztertől, hogy szorgalmazza az *újabb szovjet csapatok visszavonását* a balti országokból.

Az amerikai kormány még nem kapott választ Moszkvából a szovjet vezetéshez intézett eddigi felszólításaira, hogy ne alkalmazzon erőszakot a Baltikumban. A kérdés napirenden lesz a hét végén, amikor *Alekszandr Besszmertnih* szovjet külügyminiszter, eddigi washingtoni nagykövet búcsúlátogatásra az amerikai fővárosba érkezik és találkozik James Baker külügyminiszterrel.

Az amerikai törvényhozás időközben meghallgatásokat kezdett a *balti válságról*.

A vonalban: Jelena Bonner

Szaharov özvegye hazát cserél?

EXKLUZÍV

— Megerősítem, hogy a legkomolyabban gondoltam: *visszajuttatom férjem Nobel-békedíját* az illetékeseknek, mert sértőnek találom, hogy *Mihail Gorbacsovval* azonos elismerésben részesült — közölte munkatársunkkal Massachusetts állambeli otthonából *Jelena Bonner*, az 1989. decemberében elhunyt *Andrej Szaharov* özvegye.

— Elhatározásomat egyértelművé tették a baltikumi események, amelyeket nem is lehet másként nevezni, mint nyílt katonai diktatúrának. Moszkva olyan kegyetlen dühvel vicsorog a kis baltikumi országokra, mint ahogy azt tette 1956-ban Magyarországgal és 1968-ban Csehszlovákiával. Számomra teljesen érthetetlen és megrendítő, hogy a külföldi államok miért hajtják le szégyenlősen a fejüket, amikor a balti tragédiával kapcsolatban kellene konkrétan állást foglalniuk. Nem tagadom, nagyon csalódott vagyok!

— *Döntése megmásíthatatlan?*

— Nem vonom vissza, mert Mihail Gorbacsov megmutatta, a kis népek benne sem bízhatnak, ő is csupán a birodalom vérrel-vassal való összekovácsolását szorgalmazza. Hiába próbál a Kreml a külföldi kapcsolataiban sikereket elérni, ha odahaza tankot fordít a védtelenekkel szemben. Biztos vagyok benne, hogy férjem hasonló képpen cselekedett volna. 1975-ben, amikor neki ítélték a békedíjat, nem utazhatott el az átvételre, de *most személyesen vinné vissza*, ha élne, azoknak, akik Gorbacsovval egy kategóriába sorolták.

— *Lát kiutat a szovjet válságból?*

— Egyetlen remény lenne: *az a köztársaság, amelyik saját útját kívánja járni, hadd járja.* A központi irányítás egyre inkább a *konzervatívok* kezébe csúszik át, ők mögöttük pedig egyértelműen a *katonaság* sorakozik fel. És gyerekeknek parancsolják meg a gyilkolást ártatlan emberekkel szemben! Moszkvában talán egyetlen ember élvezi még a tömegek szimpátiáját és támogatását; *Borisz Jelcin*. Ám, ha Jelcin nem lép ma, holnap már késő lesz!

A beszélgetés végén Jelena Bonner kijelentette: *valószínűleg a közeli hetekben letelepedési engedélyt kér az amerikai kormánytól és megválik szovjet állampolgárságától.*

A Nobel-békedíj bizottságnál nem jutottak érdemi információkhoz. Mint megtudtuk, csupán a sajtóból értesültek Szaharov özvegyének szándékáról, amelyre *eddig még nem volt példa*. Az első rövid kommentár csupán ennyi volt: *több mint sajnálatos lenne, ha Bonner asszony valóra is váltaná ígéretét.*

Sz. Cs.

A hesseni hajszál

Baloldali győzelem egy német tartományban

A dolog csak egy hajszálon — néhány ezer szavazaton — múlott: ennyi kellett volna ahhoz, hogy a kereszténydemokrata—szabaddemokrata koalíció hatalmon maradhasson Hessen német tartományban. Ám a vasárnapi választási eredmények úgy alakultak, hogy a kritikus számú szavazatot *nem a kormánykoalíció, hanem a szociáldemokratákból és a zöldekből álló ellenzék* kapta. Így aztán *Walter Wallmann* kereszténydemokrata tartományi miniszterelnöknek át kell adnia wiesbadeni hivatalát a szociáldemokrata *Hans Eichelnek*, az eddigi *kasseli* polgármesternek.

Az egész ügy *helyi jelentőségű* maradna, ha minderre nem másfél hónappal az össznémet választások után került volna sor. Akkor úgy tűnt, hogy az SPD *tartós válságban* van, a zöldek pedig, akiknek immár csak keletnémet képviselői maradtak a bonni Szövetségi Gyűlésben, kezdik elveszteni „koalícióképességüket". Hiszen nemrégiben Berlinben, négy évvel ezelőtt pedig éppen Hessenben bizonyultak alkalmatlannak arra, hogy együtt kormányozzanak a szociáldemokratákkal.

Joschka Fischer, a zöldek reálpolitikusa

A Der Spiegel felvétele

Nos, ez az, ami megváltozott. A hesseni zöldek körében a *„reálpolitikusok"* túlsúlyba jutottak a szélsőséges, a választókat a párttól elriasztó *„fundamentalistákkal"* szemben, s ezzel a középnémet tartományban sikerült elkerülniük azt a fajta megsemmisítő vereséget, amely a decemberi választásokon *országos szinten* érte őket. Ha helyi vezetőjüknek, *Joschka Fischernek* az irányvonala az egész mozgalomban felülkerekedik — és erre a hesseni erőpróba után nagyobb az esély, mint valaha —, az ismét ütőképessé, sőt, egy napon *kormányképessé* teheti a baloldalt egész Németországban.

És ennek *nemcsak a németek szemszögéből* van jelentősége. Egy nap még *egész Európa* számára megnyugtató lehet, hogy az ipari vezetéssel meglehetősen összefonódott keresztényliberális koalíciónak számottevő, a hatalmi gondolkodástól távolabb álló pacifista szellemű ellenzéke van Németországban.

Kepecs Ferenc

ORSZÁGGYŰLÉSI KRÓNIKA

A helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló törvényjavaslat általános vitájával folytatta munkáját tegnap az Országgyűlés.

Szabad György házelnök, napirend előtt bejelentette: a parlamentnek kell döntenie arról, tartson-e zárt ülést a december 18-i zárt ülésen hozott döntés nyilvánosságra hozataláról. A képviselők 91 igen, 127 nem szavazattal, 17 tartózkodás ellenében elvetették *Eörsi Mátyás* (SZDSZ) javaslatát, ezzel *továbbra is államtitokká minősítve a december 18-án elhangzottakat.*

A Tisztelt Ház ugyancsak tegnap kezdte meg a fővárosi és a fővárosi kerületi önkormányzatokról szóló törvényjavaslat általános vitáját.

Az interpellációk és kérdések elhangzása utan délután a megyei (fővárosi) földművelésügyi hivatal létesítéséről és egyes hatáskört megállapító jogszabályi rendelkezések módosításáról tárgyalt a plénum.

Döntöttek arról, hogy sürgősséggel napirendre tűzik, s hétfőn tárgyalják a külügyi bizottság önálló indítványát, miszerint állítsanak fel *magyar—litván parlamentközi irodákat* Vilniusban és Budapesten.

Ezután megkezdték az állami népegészségügyi és tisztiorvosi szolgálatról szóló törvényjavaslat általános vitáját, amit várhatóan hétfőn folytatnak.

Államtitkot sértett Gálszécsy?

Államtitoksértés bűntette miatt *eljárást* kezdeményezett *Eörsi Mátyás* (SZDSZ) parlamenti képviselő *Gálszécsy András*, a Nemzetbiztonsági Hivatal felügyeletét ellátó tárca nélküli miniszter ellen a legfőbb ügyészhez címzett *nyílt levelében.*

A képviselő levelében leszögezi, hogy Gálszécsy András az ez év január 13-i *Új Dunántúli Naplónak* adott interjúban az Országgyűlés december 18-i zárt ülésén elhangzottakról nyilatkozott, pedig az akkor tárgyalt, az Öböl-válsággal kapcsolatos kérdéseket a parlament államtitoknak minősítette. A tárca nélküli miniszter arról tájékoztatta az újság olvasóit: „*. . . a parlament lehetővé tette, hogy esetleg betegeket, sebesülteket szállítsanak át hazánkon. Gyógyszert, kötszert és betegeket fognak átvinni, ha a szükség esetleg úgy kívánja.*" Eörsi Mátyás szerint ezzel államtitkot hozott nyilvánosságra, és a képviselő ezért kezdeményezi a legfőbb ügyésznél az eljárást Gálszécsy András ellen.

Megkérdeztük Gálszécsy Andrást, hogyan vélekedik arról, hogy éppen őt, a nemzetbiztonságért felelőst, államtitok megsértésével vádolják?

— Az a véleményem; *az ellenzék minden alkalmat megragad arra, hogy a kormányt támadja.*

Megkérdeztük *Györgyi Kálmánt:* mi a véleménye a nyílt levélről? A legfőbb ügyész megtiszteltetésnek vette, hogy a képviselő *személyesen* adta át neki nyílt levelét. Ugyanakkor annak tartalmáról érdemben nyilatkozni tegnap még nem tudott, mert az államtitoksértés *alapos gyanúja* esetén emelhet csak vádat. Ehhez azonban további vizsgálatok szükségesek még, arról, hogy *valóban az* és *úgy* hangzott-e el a vasárnapi Dunántúli Napló interjújában, ahogy a lapban megjelent.

Polgármesterek megállapodása

A fővárosi törvény tervezetéről megkezdett parlamenti vitát félbeszakító ebédszünetben igen sok érdeklődőt vonzott *Demszky Gábor* főpolgármester sajtótájékoztatója. A főváros valamennyi polgármesterének egyetértésével ugyanis a leginkább érintettek egy törvénymódosító javaslatcsomagot tettek le a T. Ház asztalára.

A polgármesterek a fővárosi törvényben teret engednének a városrészi önkormányzatok kibontakozásának, a kincstár és az önkormányzatok közötti vagyonmegosztás kérdésében pedig arra az álláspontra helyezkedtek, hogy elhamarkodott döntés helyett előbb a teljes vagyoni kört át kellene tekinteni.

— *A megállapodást aláírás előtt egyeztette-e a fővárosi közgyűléssel?* — kérdeztük Demszky Gábortól.

— Nem egyeztettem a közgyűléssel — válaszolt. — A beterjesztett javaslatok legjelentősebb részei a tulajdonmegosztás vonatkozásában a közgyűlés egyetértésével, a jogi bizottság javaslatára születtek.

A legfőbb ügyész megköveti Tázlárt

A tázlári helyhatósági választási botrány ügyében tegnap délután szólalt fel a parlamentben *Szabó Erika* Bács-Kiskun megyei képviselő. Lapunk már novemberben helyszíni riportban számolt be jó néhány tázlári lakos panaszáról, akik szerint *csalások* történtek a választásokon. A helyi választási bizottság legtöbb tagja, valamint a megválasztott polgármester asszony viszont *cáfolták* ezt. A panaszosok beadványát elutasította a kiskőrösi bíróság is, ám ők kitartottak álláspontjuk mellett, mivel *újabb bizonyítékok* is előkerültek.

Szabó Erika képviselő *súlyos választási visszaélésnek* minősítette az esetet tegnapi felszólalásában. Közölte: *a falu választásra jogosult állampolgárainak mintegy egyharmada követeli immár aláírásával is új szavazások kiírását.*

Györgyi Kálmán legfőbb ügyész az ügymenet lassúságáért *saját magát* tette felelőssé. Ezért *megköveti* Tázlár népét. Elmondta, hogy a Bács-Kiskun Megyei Főügyészség *nem* látott okot az ügy újabb vizsgálatára. Ő azonban más véleményen van, ezért *törvényességi óvást* nyújtott be a legfelsőbb bírósághoz. Az ügy tárgyalására e hét pénteken kerül sor.

(csarnai)

Expo-nált paragrafusok

— Kikristályosította-e véleményét a világkiállításról a szocialista párti frakció? — kérdeztük *Gál Zoltánt*, a képviselőcsoport vezetőjét. Mint a politikus mondta: a kérdésben a párt elnöksége foglalt állást: támogatólag.

— Hajlandó lenne-e a képviselőcsoport felgyorsítani a „törvénygyártást", és *akár a hétvégeken is dolgozni* avégből, hogy a fővárosi önkormányzat által fontosnak vélt paragrafusok még *április végéig* elkészüljenek? — kérdeztük a képviselőt.

Gál Zoltán kifejtette, hogy a *Városháza döntése semmiképp sem meghatározó a parlament működésében.* Mindamellett — mondta —, a T. Ház már a költségvetési törvény megalkotásakor is bemutatta, hogy *nem sajnálja az erőfeszítést*, az időráfordítást, ha az ország érdekei így kívánják.

A Parlamentből tudósítottak: Bodnár Lajos, Bonta Miklós, Molnár Pál és az MTI.

Digitális kérdőjelek

Siklós Csaba miniszter úr ezúttal hiába számított a koalíció szavazógépezetére: a digitális telefonközpontokra kiírt versenypályázat ügyében adott válaszait a parlament — ha szoros eredménnyel is — *elvetette.* Hiába volt fölényes a miniszter, hiába vonta kétségbe az interpelláló képviselő tárgyismeretét, a verseny tisztaságát firtató kérdések *kérdések maradtak.* És az már igazán a honatyák többségének javára írható, hogy *igazságérzetük erősebb volt, mint a koalíciós fegyelem.*

Pál László szocialista képviselő kérdései sokban voltak hasonlatosak azokhoz, amelyeket mi is feltettünk a *Népszavában.* Mindenekelőtt: megfelel-e a valóságnak, hogy a győztesnek kihirdetett két világcég a *szakértők* elbírálása szerint is az első és a második helyet foglalta el? Megfelel-e a valóságnak az ipari és kereskedelmi miniszter azon nyilatkozata, miszerint a versenyt olyan módon írták ki, hogy abban *nem lehetett a hazai iparpolitikai érdekeket érvényesíteni?* És ha igaz, *ki a felelős?*

Nem tudom, akkor is örült volna-e a kérdéseknek a közlekedési, hírközlési és vízügyi miniszter, ha előre tudja, válaszai kevéssé lesznek meggyőzőek a parlament előtt. Csak azt tudom, hogy a Népszavában megfogalmazott kételyeink után a tárca mélységes hallgatásba burkolódzott. Vajon miért? Ha valóban sor kerül arra, hogy parlamenti bizottság vizsgálhatja ki a *szupertitkosan* kezelt ügyet, talán az igazság is kiderül. És ha mégis a kétkedőknek lenne igazuk, abból a tárca vezetőjének is illenék levonnia a következtetést.

ANTALL JÓZSEF FOGADTA LOJZE PETERLÉT

Antall József miniszterelnök kedden hivatalában fogadta Lojze Peterle szlovén kormányfőt, aki Mádl Ferenc tárca nélküli miniszter meghívására tartózkodik Magyarországon.

MSZOSZ—MOSZ TALÁLKOZÓ

Tegnap délután a Magyar Szakszervezetek Országos Szövetségének székházában találkoztak egymással az MSZOSZ és a Munkástanácsok Országos Szövetségének vezetői. A tárgyalócsoportok Nagy Sándor elnök és Palkovics Imre elnök vezetésével megbeszéléseket folytattak a szakszervezetek együttműködését érintő kérdésekről.

NÉPIÜLNÖK-VÁLASZTÁS

Göncz Árpád köztársasági elnök — az igazságügyminiszter előterjesztésére — úgy rendelkezett, hogy február 26. és március 17. között kell megválasztani a Fővárosi Bíróság, a helyi, a megyei, a munkaügyi és a katonai bíróságok népi ülnökeit. A köztársaság elnökének határozata a Magyar Közlöny 4. számában jelent meg.

Az Alkotmánybíróság határozata

Összeférhetetlen a képviselői és polgármesteri tisztség

Összeférhetetlen a képviselői megbízatás és a polgármesteri tisztség — állapította meg az Alkotmánybíróság teljes ülésen hozott határozatában.

A polgármesteri tisztség ellátásának egyes kérdéseiről szóló törvény vonatkozó rendelkezésének alkotmányosságát — mind tartalmi, mind formai okból — támadó indítványt az Alkotmánybíróság elutasította. Döntésében rámutatott, hogy az összeférhetetlenség intézményének alkotmányos alapja az *államhatalmi ágak megosztásának* következetes biztosítása. Ehhez képest *a képviselőséggel összeférhetetlennek minősül egy másik hatalmi ág működésével kapcsolatos* — egy időben ellátott — *tisztség.*

(MTI)

Nem sikerült az érdekegyeztetés

Már ötödik alkalommal kezdtek *többórás ülést* kedden a munkavállalók, a munkaadók és a kormány képviselői a *bérszabályozásról*, de az alapvető kérdésekben — miszerint vállalható-e 1991-ben a bérliberalizálás, vagy ha nem, akkor milyen szintű bérnövelést sújtson adó — *ugyanúgy nem sikerült megállapodni, mint eddig.* Ma egy további szakértői, majd pénteken újabb plenáris érdekegyeztető ülés foglalkozik e témával.

A kormány ismét hajthatatlan volt, s legfeljebb 18 százalékos béremelésig biztosítana adómentességet, 28 százalékig kedvezményes adózást, efelett pedig a teljes bérnövekmény adózna.

(MTI)

OTP-tájékoztatás a lakáshitelek visszafizetéséről

Fizetni február után is lehet

Január közepén hosszú sorok kígyóztak az OTP-fiókok előtt: a lakáshitelek törlesztőrészleteit sokan szerették volna a szűkre szabott határidőn belül rendezni. Most, miután a Pénzügyminisztérium hozzájárult ahhoz, hogy a hiteladósok *február végéig* a januári törlesztőrészlet és az 1500 forint befizetése nélkül rendezhessék tartozásukat, sok OTP-fiókban csökkent a forgalom.

— *Több olvasónk kérdezte, hogy a befizetés végső határideje-e a február végi?*

— Nem. Aki január 31-ig úgy nyilatkozik, hogy egy összegben visszafizeti tartozásának felét, az *február után is megteheti*, csak akkor a befizetést *megelőző* hónapokra vállalnia kell az *1500 forintos részletnövekedést.* Aki például márciusban rendezi tartozását, annak a januári és februári 1500 forinttal megemelt összeget kell kifizetnie, tehát mindig a befejezett hónapok után esedékes a plusz 1500 forint. Azoknak az ügyfeleknek, akik február végéig rendezik tartozásukat, annyiban nyújt *kedvezményt* a pénzintézet, hogy tőlük nem kéri a januárra egyébként esedékes 1500 forintot.

V. Zs.

(Folytatás az 1. oldalról)

Közeli-e a távoli háború?

Kedden délután a Belügyminisztérium polgári biztonsági főosztályának vezetője, *Kevés István* tudtul adta a következőket.

Olyan gázálarccal, ami *védettséget* nyújt a Polgári Védelem Országos Parancsnoksága és annak szolgálati szervei, valamint bizonyos üzemek, vállalatok polgári védelmi csoportjai rendelkeznek. Hogy vásárolhat-e valahol gázálarcot az állampolgár? Elvileg *munkavédelmi eszközként* lehet kapni, kérdés persze, hogy a forgalmazott gázálarcnak *milyen a szűrőbetétje.* Ezt azonban a főosztályvezető nem tudja, sőt feltételezése az volt, hogy ha kapható is gázálarc, az nyilván az *ipari hatások* ellen nyújt védelmet, de egyáltalán nem biztos, hogy *harci gázok* ártalmait képes kiszűrni. Neki személy szerint az a véleménye: *nagyon messze állunk attól, hogy gázálarcok után kellene futkosnunk.*

Az MTI-hírrel kapcsolatban, amely már az idei évre ígér kiskereskedelmileg forgalmazott magyar gázálarcot *kétezer forintért,* nem volt információja a főosztálynak. Kevés István annyit mondott, feltehetően egy kft. vette vagy veszi kézbe a gázálarcgyártást, de hogy ebből mikorra lesz termék, azt senki sem tudja.

Sikerült beszélnünk a Munka- és Védőruházati Ipari Szövetkezet elnökével, *Lugosi Györggyel.* Az ő tudomása szerint hazánkban jelenleg *senki nem gyárt gázálarcot.* Ha jól értesült a dologról, a KGST-n keresztül jutott be eddig hozzánk ez a védőeszköz. Hallomásból tudja, hogy speciális védőmaszkok kikísérletezésével az OMTKI foglalkozik. A gyártást az akadályozza, hogy bizonyos anyagokat mi se gyártani, se beszerezni nem tudunk. Mint elmondta, az Öböl-háború kitörése *előtt felkereste szövetkezetüket egy finn vevő, aki nagy üzletet ajánlott.* Gyártsanak számára vegyi támadás ellen védő kezeslábast. Az üzlet azért esett kútba, mert a védőruha *speciális* anyagát *nem* tudták beszerezni.

Felhívtuk az Ergonett Munkaruházati Vállalat áruházát, ahol *Bánlaki Balázs* helyettes vezető kérdésünkre azt válaszolta, *soha nem gyártottak és saha nem forgalmaztak gázálarcot.* Nincs tudomása arról, hogy ilyen termék lenne kereskedelmi forgalomban.

Még csupán annyit, létezik egy 1974-es Minisztertanácsi határozat, amely veszélyhelyzet esetén mondhatni *garantálja,* hogy a lakosság a saját pénzén egyéni védőeszközt vásároljon. Tehát gázálarcot is. Kétségtelen, hogy a veszélyhelyzet megítélését nem bízzák a lakosságra. Ám az is kétségtelen, hogy *ha harcigáz-veszély lenne, hiába mennénk a boltba gázálarcért.*

Az Öböl-háború bármily messze is van tőlünk, a fenyegetőzések eljutnak hozzánk is. Napok óta tartunk attól, hogy nálunk is bekövetkezik olyan terrortámadás, amelyről eddig csak hallottunk.

A határőrség szóvivőhelyettesét, *Krisán Attila* ezredest arról kérdeztük számítanak-e arra, hogy mégis „becsúsznak" az országhatáron terroristák?

— Reméljük, nem kerül rá sor. Mi *nagyon felkészültünk* a terroristaveszély elhárítására. Szigorító intézkedéseket tettünk, *megerősítettük a határt,* hogy megakadályozzuk az olyan jellegű cselekményeket, amelyek megzavarnák a normális rendet az országban. Az elmúlt napokban összehangoltuk a tevékenységünket a Belügyminisztériummal, a Vám- és Pénzügyőrséggel. *Minden bejelentést kivizsgálunk* — biztonsági okokból. Mind a repülőtéren, mind a határállomásokon *többet* kell az állampolgároknak várakozniuk, ezért türelmük, megértésük nagyon fontos.

A Nemzetbiztonsági Hivatalt felügyelő minisztertől, *Gálszécsy Andrástól* kérdeztük: ellenőrzik-e, figyelik-e nálunk az itt lévő arabokat?

— Először is *nem beszélnék így, összefoglalóan arabokról.* Tisztázzuk, az iraki elnök, *Szaddám Huszein* fenyegetőzik megtorlással.. Nem akarom bagatellizálni a fenyegetéseket, de azt tudnunk kell, hogy Huszein politikájának is vannak prioritásai, és *Magyarország nem az első lapokon szerepel.* De a terrorista veszélyre fel kell készülnünk, és mi *fel is készültünk.* Több, mint *húszezer* arab állampolgár tartózkodik hazánkban, s *azokat,* akik valamilyen oknál fogva a látókörünkbe kerültek, például köztörvényes ügybe keveredtek, természetesen *figyeljük, ellenőrizzük.*

Megkérdeztük *Kövér László*t, a Fidesz képviselőjét, az Országgyűlés nemzetbiztonsági bizottságának elnökét is.

— A jelen pillanatban én úgy látom, hogy Magyarország *nem lesz kitüntetett célpontja terrortámadásoknak.* Ha lehet is ilyen támadásoktól tartani, azok véleményem szerint, legfeljebb a szövetségesek külképviseleteit érhetik. A mi szerepünk kizárólag *humanitárius* jellegű, s nem fegyveres részvétel. Ugyanakkor százszázalékos biztonsággal *nem* állíthatjuk azt, hogy nem lesznek nálunk terrorista cselekedetek. A terrorveszély a világon *mindenütt* fenyeget, de úgy vélem, hogy az arab országoknak sem érdekük, hogy a diplomáciai kapcsolatokban romlás következzen be.

Égnek a kuvaiti olajkutak. *Kúttűzoltásban* a honi szakembereknek jelentős gyakorlatuk van. Mindez elismerésre méltó, az azonban már aggasztó, ami a tegnapi *Népszabadságban* olvasható: *„Az algyői parancsnokságnak különleges osztaga begyakorolta a víz nélküli tűzoltás sivatagi módszerét . . ."*

— A magyar orvos-önkéntesek után netán a magyar tűzoltóságot is „bevetik" az Öböl-térségbe? — kérdeztük tegnap a Nagyalföldi Kőolaj- és Földgáztermelő Vállalat szeged-algyői üzemébe kihelyezett állami tűzoltóegység parancsnokától, *Vecsernyés Imrétől.*

— *Szó sincs róla!* — tiltakozott élénken. — Amikor kísérletünkről beszéltem, óva intettem attól, hogy az elmondottakat összefüggésbe hozzák az iraki háborúval. A kísérletre, amelyről szóltam, már régóta készülünk. *A gyakorlat arra irányult, hogyan lehet vízszegény környezetben kúttüzet oltani.* Hangsúlyozom, az általam említett vízszegény környezetnek *semmi köze a sivataghoz, s főképp nem Irakhoz!* A mi feladatunk e pillanatban változatlanul az üzem védelme.

A hiteles tájékoztatás érdekében megkerestük *Hingl Józsefet*, a szolnoki székhelyű Kőolajipari Vállalat igazgatóját is, aki a következőket mondta:

— A kitörésvédelem két részből áll. Egyrészt a *tűzoltásból*, amelyet a tűzoltók végeznek el, majd ezután következik a *kút lezárása*, a kiáramló olaj, illetve gáz megfékezésére. Ezt egy erre specializálódott *kitörésvédelmi mentőcsoport* végzi. Ez utóbbi feladat vállalatunk hatáskörébe tartozik, de kijelenthetem, hogy *nálunk semmiféle „sivatagi" gyakorlat, vagy felkészülés nem történt . . .*

Az összeállítást készítették: **Bonta Miklós, Horváth Ildikó, Sámán Ildikó, Szabó Iréne.**

Szakszervezeti vélemények a munkanélküliek szolidaritási alapjáról

A dolgozók terhei tovább nem nőhetnek

Tény: hazánkban nem működik megfelelően az országos szintű érdekegyeztetés. Pedig ha a munkaadók és a munkavállalók képviseleti szervezetei, valamint a kormányzat képviselői érdemben tárgyalnának a munka világát érintő kérdésekről, még az azokra vonatkozó döntések előtt megteremthető lenne egyfajta társadalmi béke. Amire oly nagy szükség lenne ma hazánkban.

A valóságos érdekegyeztetésre *várni kell.* Sorra-rendre születnek meg a parlamenti döntések, nem egyből *teljességgel kimaradnak* a munkavállalói érdekképviseletek, vagy ha mondanak is véleményt, javaslataik nem kerülnek a T. Ház elé. *Ezt kell feltételezni a foglalkoztatáspolitikai törvénytervezet hétfői vitája után is.* Arról van szó ugyanis, hogy az ÉT múlt heti szakbizottsági ülésén fontosnak ítélték a törvénytervezet hétfői vitáját, de kérték, hogy *a parlament ne tárgyalja a munkanélküliség kezelésére szolgáló szolidaritási alap forrásainak ügyét.* Nincs ugyanis megegyezés abban, hogy a költségvetésből 9 milliárdos tőkével létrehozandó *munkanélküliek szolidaritási alapjához* a munkaadók és a munkavállalók mennyivel és milyen feltételek mellett járuljanak hozzá.

Ennek ellenére a hétfői munkaügyi miniszteri előterjesztés arról szól, hogy *ez év július 1-jétől kezdődően e két réteg összesen 2 százalékkal járulhatna hozzá az alap növeléséhez,* hogy a várhatóan 200 ezer körüli munkanélküliség kezelhető legyen. Mi erről a véleménye a munkavállalók képviselőinek?

Vörös Péter, a Magyar Szakszervezetek Országos Szövetségének szakértője:

— Alapvető álláspontunk az, hogy a dolgozók adóterhei *ne növekedjenek.* Beláthatatlan, hogy milyen újabb adókat hárít még a helyi önkormányzat a lakosságra. Ha csupán a lakások adóztatására gondolunk, úgy például egy száz négyzetméteres lakás évi adója 30 ezer forint lesz. Mi a szolidaritási alaphoz *hozzá kívánunk járulni, de úgy, hogy csökkentse a parlament a lakosság adóterheit.* Nincs egyetlen olyan ország Nyugat-Európában, ahol 43 százalékot fizetnének a munkáltatók a társadalombiztosításnak, és tíz százalék lenne a dolgozók nyugdíjjáruléka. Az a véleményünk, hogy akár a nyugdíjjárulék százalékának, akár a személyi jövedelemadónak a csökkentésével *átcsoportosíthatók* lehetnének a terhek. Így lehetne teremteni forrást a szolidaritási alapra. Különben *a középrétegek tovább süllyednek, és elnyomorodásuknak beláthatatlan következményei lesznek.* Remélem, hogy a parlamenti képviselők döntésük meghozatala előtt *mérlegelik* majd ezeket a szempontokat is.

Szabó Endre, a Közszolgálati Szakszervezetek Szövetségének elnöke:

— Szövetségi tanácsunk tegnapi ülésén tárgyalt a szolidaritási alapról is. Álláspontunk nem változott, amióta a foglalkoztatás gondjairól az országos érdekegyeztetés fórumán véleményt mondtunk. *Nem tartjuk járható útnak, hogy a munkavállalókat további terhekkel sújtsák.* Amúgy is nehéz a megélhetésük a magas adóterhek és az infláció miatt. Általában nehéz, de úgy gondolom, hogy a szövetségünkhöz tartozó, elsősorban *költségvetési területeken dolgozók helyzete még kritikusabb.* Ugyanis az idei költségvetésből a költségvetési területen dolgozók számára *húszszázalékos bruttó bérfejlesztést irányoztak elő* erre az évre. Nem kell különösebben hangsúlyozni, hogy ennek az inflációhoz mért értéke mennyire *alacsony.* Ezzel együtt mi *támogatjuk a kormány azon törekvését, hogy teremtse meg az aktív foglalkoztatáspolitika eszközrendszerét, a munkanélküliség emberséges kezelésének formáját.* De ne az amúgy is súlyosan veszélyeztetett helyzetben lévő munkavállalók rovására.

(nógrádi)

Politikusként is a környezetvédelemért

Ajánlólevél a felmondás?

Dr. Illés Zoltánt, a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium nemrég menesztett helyettes államtitkárát indítja *képviselőjelöltként* a Fidesz a VII. kerületben, az időközi választásokon — adtuk hírül keddi lapunkban.

— *Keresztes K. Sándor miniszter az ön szakmai munkájával elégedett volt, hibájául rótta fel viszont politikusi vénáit, ha úgy tetszik, ez volt eltávolításának fő indoka. Politikus lesz tehát?* — kérdeztük a jelöltet.

— *Amennyiben* megválasztanak, igen.

— *És a környezetvédelem, amit szolgálni kívánt?*

— Politikusként teszem majd. Én a minisztériumban pártonkívüliként dolgoztam, *nem pártpolitikai érdekeket* szolgáltam. Amikor átvettem a felmondásomat, máris azt az utat kerestem, amelyen a környezetért a *legtöbbet* tehetek. Mivel a jelenlegi kormányzat nem váltotta be a hozzá fűzött környezetvédelmi reményeket, úgy láttam, hogy az *ellenzéki pártoknál* lehet tevékenykedni igazán. A Fidesz bátorsága, nyíltsága imponál, jól ismerem zöldfrakcióját, s nem egy témában a fideszesekével *azonos* az álláspontom.

— *Olyan, nem politikusként népszerűvé vált személyiségekkel kell megküzdenie a parlamenti székért, mint Grosics Gyula, a legendás kapus, vagy a kisgazda színeket képviselő neves színész, Bessenyei Ferenc. Úgy véli, lehet esélye velük szemben?*

— *Mindkettőjüket végtelenül tisztelem.* Az aranycsapat, amelynek kapuját Grosics Gyula védte, édesapám kedvence volt, általa *ismertem és szerettem meg* e sportágat és nagyjait. A „Ha én gazdag lennék..." című dalbetétet pedig Bessenyei Ferenc előadásában hallgatom a *legszívesebben.* Anélkül, hogy meg akarnám bántani őket, azt hiszem, ezúttal nem világbajnoki döntőről, nem is színházi előadásról van szó, hanem ennél *sokkal többről.* A parlamentben az ország sorsáról döntenek, azért az nem nélkülözheti a *politikus szakembereket,* vagy *szakember politikusokat.* S a miniszter úr *jobb ajánlólevelet nem adhatott volna* nekem, mint hogy elbocsátásommal szakmailag elismert és politizáló hajlamaimat kifogásolta.

— deka —

Libikóka kelepcével

Forrong a falu népe. Előbb tollat ragadott, s több mint százezer aláírással adott nyomatékot a kisgazdák Hajdú-Bihar megyei szervezete által kezdeményezett akciónak, amelyben új parlamenti választások kiírását követelik. Majd kalapáccsal és cölöppel a kézben — megunva az elmúlt hónapok politikai libikókázásának következményeit, a bizonytalanságot — földfoglalásra indultak. Újabb s régebbi sérelmeket soroltak a szónokok.

Ma még nem tudható, mire jutnak. Az aláírásokkal teli ívek egyelőre — a párt vezetőségének parancsára — páncélszekrényben porosodnak. A cölöpök még állnak a fagyott földben, de megeshet, hamarosan kifordítja mindet az eke. Mert a törvény betűje figyelmeztet: törvénytelen elvenni — ma már legalábbis — azt, ami a másé. S a könyvek szerint a szövetkezetét mérték ki a földre éhes gazdák, így számolniuk kell a következményekkel. Bár nem biztos, hogy bajuk lesz belőle. A kormány alig néhány hónapja tehetetlenül nézte, hogyan zárják le a taxisok a közutakat, megbénítva az egész országot. Igaz, a blokád résztvevőit a következmények elszenvedőinek nagy része is támogatta, bízva abban, hogy sikerül megalkudni a vészterhes napokban gyakran felelőtlenül nyilatkozgató miniszterekkel. Több mint tízórás huzavona után, az ország nyilvánossága előtt látták el kézjegyükkel a megállapodást, amelyről mára kiderült, írott malaszt csupán. A kormány a decemberi országgyűlési rohamban keresztül erőltette azt, amitől korábban elállni látszott.

Emlékeznek erre a földfoglaló parasztok is. Tudják, hogy tettükkel kényszerhelyzetbe hozzák a koalíciót. Azzal azonban aligha számolnak, hogy ha kiszélesedik akciójuk, megpecsételődhet a kormány sorsa. Ha a törvényhez ragaszkodva rendőrök húzogatják majd ki a levert határkarókat, könnyen felbomolhat a kisgazdákkal kötött paktum. Ha viszont eltűrik, hogy a falvakban mindenki a saját belátása szerint cselekedjen, akkor — a példa ragadós —, holnap százak jelentkeznek a gyárakban, áruházakban, visszafoglalva elvett tulajdonukat.

Lassan tehát besétál a maga állította kelepcébe a hatalom. Az a jobbközép kormány, amely mindeddig nem volt képes értékelhető, kiutat, kitörési pontokat felmutató programot készíteni. Az a kényelmes parlamenti többségre — már-már azt írtam: szavazógépre — támaszkodó kabinet, amely azt hiszi, jól mutat rajta a nemzettieskedő, népieskedő stílusban szőtt takaró. A király azonban meztelen, ezt csak éppen a király nem veszi észre.

Pedig ideje lenne észbekapni. Felfigyelni például arra, hogy nem általában kell politizálni, hanem nyíltan számba venni a különböző rétegek valódi gondjait, megmondva mindenkinek, mire számíthat most, s mire holnap. Ám a taxisblokád, a földfoglaló parasztok fellépése azt mutatja, a kormány képtelen kezelni az érdekek által tagolt társadalom egyes csoportjainak problémáit, s elfogadható válasz helyett csak két eszközt ismer: a tűrést és a tiltást.

Elégedetlen a sokaság. Baj. De még nagyobb baj, ha eluralkodik a kilátástalanság, az öntörvények mozgatta cselekvés. Az első cölöpöket a parasztok már leverték az Európából kifelé vezető úton...

(furucz)

Igazságos-e, ami jogos?

Oly korban élünk lám e földön, mikor félelemtől bolyhos minden éjszaka, és *nem jön az álom, az enyhet adó.* Mert most (már megint) *minden megtörténhet,* az is, aminek nem volna szabad történnie — mert nem jogos, nem igazságos. De vajon feltétlenül jogos-e, törvényes-e, ami igazságos, s ami jogos, törvényes, az egyúttal mindig igazságos-e? — kérdik egyre többen idehaza és a nagyvilágban.

Úgy tűnik, a *világválság* egyik sokat elárulló tünete az igazság és az igazságosság válsága, *kultúránk egész értékrendszerének zűrzavara.* Ennek velejárója a sokunkon eluralkodó szomorúság, szorongás, kétségbeesés, mely pesszimizmussal, sőt nihilizmussal párosul. A lelki restség, a szellemi sivárság és az önfeladás jellemző állapottá vált, melyre a *hitetlenség* és a *csodavárás* egyszerre jellemző. Holott a csoda a hit „szép magzata" — ám ennek hiányában nem képes megfoganni.

Nem a hit, nem a lelkiismeret, hanem *az érdek igazgatja* az emberek többségét, s az érdeket bújtatja a jog az igazságosság színpompás köntösébe. Ezért van az, hogy majdnem mindenki — legyen bár bérmunkás, alkalmazott vagy vállalkozó, magánember vagy politikus, a hatalom alávetettje vagy birtokosa — azt hiszi, vagy legalábbis azt igyekszik elhitetni, hogy ha jogos érdekét akarja érvényesíteni, akkor már igazságosan cselekszik. Mivel *a jog* — természete szerint — *az erő függvénye,* minden államban más és más számít jogosnak, törvényesnek. Már az ókori gondolkodók felismerték, hogy az a jog, ami az erősebbnek (demokráciában a többségnek) megfelel. Az a törvény pedig, aminek nem tudnak érvényt szerezni, fabatkát sem ér. Rájöttek arra is, hogy az embereket nem az igazságosság irányítja, mivel *ha minden ember igazságos lenne, nem volna szükség törvényekre és igazságszolgáltatásra.*

De milyen jogállam, milyen törvényes rend az, kérdezik ma sokan Magyarországon, amely — deklarált elveitől eltérően — *sorozatosan konfrontálódik a többség jogos érdekeivel és igazságérzetével?* Vannak, akik még azt is megkérdőjelezik, egyáltalán legitim-e az a rendszer, amely ugyan szabad választással, a választópolgárok akaratát kifejező szavazattöbbséggel került hatalomra, de döntéseivel, intézkedéseivel *nem* igazodik a többség akaratához, vagy inkább vágyaihoz, kívánságaihoz.

Hiszen mindenki boldogulni akar, jólétre, de legalábbis *jobb életre, nagyobb szabadságra* — aminek nemcsak elvont jogi, hanem kézzelfogható gazdasági feltételei is vannak —, *békére és biztonságra,* kiszámítható, megtervezhető jelenre és jövőre vágyik. *Ezt* tartja a maga és — ha nem szűkkeblű és szűk látókörű — polgártársai, sőt minden ember számára *igazságosnak,* s ehhez képest minősíti a jogszabályokat és általában a politikai gyakorlatot helyesnek vagy helytelennek, igaznak vagy hamisnak, elfogadhatónak vagy elvetendőnek. A történelem számtalan példája bizonyítja, hogy azok az uralmi rendszerek voltak viszonylag stabilak és tartósak, amelyek *a jogot a mindenkori társadalmi igazságérzethez közelítették,* s ahol a jog semmibe vette a társadalom nagy részének érdekeit, ott az uralom hamar elvesztette legitimitását (érvényességét), s a rendet csak erőszakkal, elnyomással lehetett fenntartani, vagy a rendszert — előbb-utóbb — erőszakos úton megdöntötték.

Ma majdnem mindenki egyetért abban Magyarországon, hogy nem ilyen parlamenti demokráciát, nem ilyen jogállamot, nem ilyen piacgazdaságot akart, akar a nép többsége. De abban már *megoszlanak* a vélemények, hogy a rendszerváltás vajon a *régi* politikai, gazdasági és szellemi *elit hatalomátmentése,* a korábbi rendszerben megszerzett kiváltságaihoz való makacs ragaszkodása miatt nem halad kellő ütemben és mértékben, vagy pedig az *új hatalmi elit* részben konzervatív, tekintélyelvű, etatista-paternalista törekvései, részben gyengesége és felkészületlensége miatt *alkalmatlan-e* gyökeresen *más* politikai, gazdasági, társadalmi rendszer megalapozására. Még nincs itt az új világ — *a régi él tovább!* Elsősorban az elmúlt négy-öt évtized terhes öröksége nyom minket, de persze nem törlődtek ki tudatunkból és tudatalattinkból a nemzetünket, népünket, őseinket és kortársainkat e században ért súlyos csapások, jogtalanságok és igazságtalanságok sem.

És most még itt van a háború, amelyben a korábbi támadóból megtámadottá vált, s amelyben *mindkét fél azt állítja* — hiszi is talán —, *hogy az ő harca igazságos.* Nyilván egyik fél sem ismeri *Immanuel Kant* tanulságos művét *az örök békéről,* amely kimondja, hogy háborúban a két fél közül egyikről sem lehet kinyilvánítani, hogy nincsen igaza. Az a fő baj, hogy minden jogsértő állam és uralmi rendszer azt hiszi magáról: *csak neki van igaza,* s mindenki másnál a gonosz szándékot feltételezi. Ezért sem tartja magára nézve kötelezőnek mások jogának tiszteletét. Így viszont a béke nem lehetséges, csak akkor, ha az egyik fél harcképtelenné teszi ellenségét.

Lehet, hogy a mostani iraki rendszerrel szemben a többség *ezt tartja igazságosnak* — pontosabban: egyedül célravezetőnek —, de a hazai politikában *nem ez* a követendő út. Mert, ha *a maguk részigazságának* az állami szervek, a pártok, az érdekképviseletek, a foglalkozási rétegek vagy az egyszerű állampolgárok rendszeresen a jog megsértésével, sőt, gyakran erőszakos módon *kívánnak — vagy kényszerülnek* — érvényt szerezni, abból sem jogállam, sem társadalmi igazságosság nem születik; csak *anarchia* vagy *diktatúra.* Ezt a hatalom mai és leendő birtokosai éppúgy ne veszítsék szem elől, mint a hatalomnak alávetett, s emiatt *mindenkor jogosan engedetlenkedő állampolgárok.* Mert erőszakkal csak erőszakot lehet — a siker reményében — szembeállítani.

A jog azonban — ha mindenki tiszteletben tartja — egyedül biztosíthatja, hogy *az emberek nem más emberek és erőszakszervezetek, hanem a törvények uralma alatt vannak.* S ez, ha nem is felel meg minden egyes ember és minden egyes állam igazságérzetének, remélhetőleg megfelel a többség — a nemzet, illetve az egyetemes emberiség — érdekének és akaratának.

FAGGYAS SÁNDOR

Kórházigazgató-váltás

Az Alkotmánybíróság malmai is...

A hazai, békés forradalom *hihetetlen sebességgel,* sarkaiból fordított ki dolgokat. Isten malmainál azonban elakadt. Azok ma is rendíthetetlen lassúsággal őrölnek.

...Fél éve vihart kavart, felháborodást szült a Népjóléti Minisztérium rendelete a tanácsi irányítású megyei és városi *kórház-rendelőintézetek vezetőváltásáról.* Emlékeztetőül: az első változat a pályázás lehetőségéből eleve kizárta mindazokat, akik több mint négy éve töltik be kórházigazgató posztjukat. A *diszkriminatív,* erősen B-listás emlékezetű intézkedés azután — nem kizárhatóan a *közfelháborodás hatására* — némileg *szelídebb* formát öltött. De még mindig jóval magasabbra emelve a mércét a régi (fő)igazgatók előtt; több mint nyolcéves funkció esetén a kórházi szakorvosi tanács *létszáma kétharmadának* egyetértését írva elő a megújításhoz. Négy évnél hosszabb múltra visszatekintő igazgatónak kinevezését pedig a *jelenlévők kétharmadának* egyetértéséhez kötötte.

Ám, az *Egészségügyi Dolgozók Demokratikus Szakszervezete* (EDDSZ) valamint a *Magyar Kórházszövetség* a rendelet e finomított formáját is *törvénysértőnek* tartotta. Megalapozott észrevételeik azonban hatástalannak bizonyultak. Pedig kifogásaik korántsem árnyalatnyi részletekre irányultak. Hanem olyan érdembeni körülményekre, hogy a rendelet *semmibe veszi* a szakszervezetnek a Munka Törvénykönyvében rögzített *egyetértési* jogát. Nem beszélve arról, hogy a munkaviszony kérdéseit szabályozó törvényt nemhogy miniszteri, hanem kormányrendelet sem módosíthatja.

A szakszervezet, érdekvédelmi feladatának megfelelően afelett sem hunyhatott szemet, hogy a rendelet több mint száz függetlenített (fő)igazgató egzisztenciáját *veszélyezteti.* Akkor is, ha — amint annak idején *Surján László* miniszter hivatkozott rá — a választás a régi igazgatónak csak beosztását érinti, munkaviszonyát nem. Joggal véleményezte ezt szemfényvesztésnek mind a szakszervezet, mind valamennyi érdekelt, mert a bizalom megvonása ebben az esetben automatikusan *maga után vonta* a munkaviszony megszűnését is.

Több kérdést hagyott nyitva a rendeletnek az a paragrafusa is, amely megszüntette az igazgató függetlenített státusát, *uniformizálva* a különböző méretű, funkciójú intézményeket, egy kalap alá vonva a négyszáz ágyas városit, az ezerkétezer ágyas megyei, fővárosi kórházzal.

És jóllehet, a tárca — úgymond — *közérzetjavítónak* szánta e rendeletet, az EDDSZ, valamint a Magyar Kórházszövetség tavaly szeptember közepén a Legfőbb Ügyészséghez és az Alkotmánybírósághoz fordult a rendelet *hatálybalépésének megakadályozására.*

A legfőbb ügyész helyettese „post festam", lényegében az események lezajlása után 1990. november 26-án válaszolt az EDDSZ főtitkárának. „...megállapítható — írta —, hogy a Népjóléti Minisztérium eljárása *törvénysértő* volt. Ennek ellenére ügyészi intézkedés megtételét — óvás benyújtását azért nem láttam indokoltnak, mivel a rendeletet, amely a munkaügyi miniszterrel és a Magyar Orvosi Kamarával egyetértésben lett kiadva, és a kihirdetése napján hatályba is lépett, *országosan végrehajtották...* Lényegében tehát az orvos-vezetők újraválasztása, illetve választása megtörtént."

Az Alkotmánybíróság döntése azonban még várat magára: Isten malmai lassan őrölnek. *Fontos elvi problémák* felmerülése miatt újabb és újabb határidők születnek. Egyelőre *februári* terminusnál tartunk.

Bár az ítéletnek ez esetben is csak erkölcsi értéke lesz, *kíváncsian várjuk.*

Immár a nem egy esetben aggodalomra okot adó személyi választások eredményének ismeretében is.

Lukács Mária

Tévedések, áldozatok, gyilkosok

Martha és anyja rendre megöli és kirabolja az isten háta mögötti vendégfogadójukba betérő utazókat. Martha az így szerzett pénzzel reméli megvalósítani az álmát: itt akarja hagyni a zord, fénytelen vidéket, hogy ott éljen, ahol a fény kioldja a szívből a magány és a bezártság mérgeit.

Egy napon fiatal, gazdag férfi érkezik a fogadóba. Mire kiderül, hogy az utas nem más, mint Martha húsz évvel ezelőtt világgá ment bátyja, már késő.

A tragikus tévedés bekövetkezett. A gyilkosok önnön áldozatukká is váltak. A világ pedig nem változott meg. A lét abszurditása ebben a történetben is megnyilatkozott. A korlátlan szabadságra törekvés, a teljesebb emberi élet utáni vágy rossz irányba váltott, s ezért önmaga ellentétébe fordult.

Albert Camus drámáját, az 1944-ben keletkezett *Félreértést*, a fentiek alapján tekinthetnénk egyszerű bűnügyi történetnek is. Csak hát itt *sokkal többről van szó. Camus hősei ugyanis nem elvetemült és primitív gyilkosok. Tetteiknek célja van; a más élet, a kitörés a lét ketrecéből, amit a pénzzel megvalósíthatnak.* Martha, aki annak idején mindig csak második lehetett a fivére mögött az anyai szeretet értékrendjében, ez ellen is lázad. Az anya régi vétkeitől is menekülne. A fiú vezekelne is a család elhagyása miatt. *Mindenki áldozat így vagy úgy, s mindenki bűnös is. Camus szerint ez az igazi tragédia.*

A szolnoki *Szigligeti Színház* szobaszínháza magyarországi bemutatóként vitte színre a *Félreértést*. Nevezhetnénk ezt *erdélyi produkciónak* is, hiszen a fordító, *Horváth Andor* odavalósi. A díszlet- és jelmeztervező, *Both András*, bár a kaliforniai egyetem tanára, marosvásárhelyi. Szintén marosvásárhelyi, de most Kolozsvárott igazgató. *Tompa Gábor*, aki a szolnoki előadást rendezte. *Talán emiatt is kissé más stílusú produkció ez, mint amilyent ebből a darabból esetleg „kinéznénk".*

Tompa mindenekelőtt nagyon pontosan érzékeli és valósítja meg a tragédia izgalmas *bűnügyi szálát és az ebbe fonódó filozófiai és lélektani motívumokat.* De érezteti a sajátos *jelképiséget* is, a világ bezártságát, determináltságát, a sorsok elkerülhetetlen útját. Ebben *Both* kiváló díszlete is nagy segítségére van. Főleg a nézők által körbeült játéktér közepén álló üvegkalicka — a fiú fogadóbeli szobája — kap kiemelt szerepet. Itt történik meg a gyilkosság. Itt derül ki, hogy ki volt az áldozat.

Tompa merész megoldásokkal is él. A fiú lemeztelenedése, Martha örjöngésig fokozódó vád- és önleleplező monológja, a sokkoló fizikai cselekvések a nézőktől alig kartávolságra történnek.

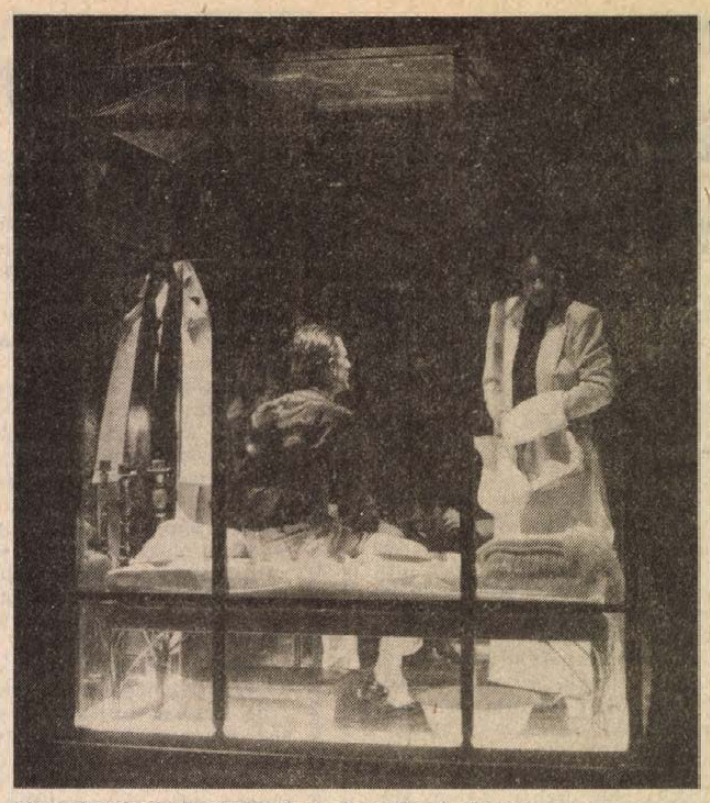

Mucsi Zoltán és Spolarics Andrea az üvegketrecben

Úgy érezzük, a mi életünk, sorsunk is ilyen esendő. Félreértések, tévedések bennünket is ilyen tragédiákba sodorhatnak.

Spolarics Andrea Martha szerepében a görög tragédiák hősnőjére emlékeztető, súlyos alakítást nyújt. *Meszléry Judit* fáradt, vergődő, sodródó anyát játszik. *Kozák Ágnes* a feleség, Mária alakjában a gyógyíthatatlan sebet kapó tisztaságot és szépséget mutatja föl. *Mucsi Zoltán* Jan, a fiú szeretetéhségét éppúgy érzékelteti, mint gyanútlan, s mégsem teljesen ártatlan áldozat volttát. *Győry Emil* egy öreg szolga néma szerepében mintha a vak sors vagy a görög Párkák megszemélyesítője is lenne.

Ez a rendezés még kiemelkedőbb munkája *Tompának*, mint a nemrég nálunk is látott kolozsvári produkciója, *A buszmegálló. Jó tudni, hogy Erdélyben vannak még ilyen kiváló magyar színházművészek.*

Takács István

A rádió mellett

IRODALOMRÓL HÁBORÚS IDŐBEN

„Inter arma silent musae" (a fegyverek közt hallgatnak a múzsák) — idézzük gyakorta az ismert mondást. És valljuk be, olykor, háborús iszonyatok közepette mégis egyedüli menekülésünk az irodalom, a zene, a költészet. Mert eltereli figyelmünket a napi veszedelmekről. Nem árt olyankor is bekapcsolni a készüléket, amikor szó sem esik az *Öböl*-háborúról, a rakétaelhárító rakétákról.

Persze a „tisztán" éterien irodalmi programok sem térnek ki a hétköznapok rideg valósága elől. Nem, az irodalmi műsorok is — mint például a *Magyar Írás*, — meglehetősen érzékenyen reagálnak korunk problémáira.

A magány csapdáiról szólt *Szőllősi Zoltán, Balázs József* 1956-os témájú novellája kapcsán írói gondjairól beszélt. *Utassy József* is „csapdában" érzi magát, ő azonban a munka és a rend bilincsében vergődve mondja el belső vívódásait.

Czakó Gábor a kultúra és a pénz kibogozhatatlan ellentmondásaira kereste a magyarázatot. *Antall István* riporteri munkája igényes, nívós volt, akárcsak a szerkesztő *Katona Imre Józsefé*.

A VÖLGYSÉG AKTUALITÁSA

A Rádiószínház hétfőn délelőtt ismételte meg *Tamás Menyhért Völgység* című lírai hangvételű rádiójátékát, amely a bukovinai székelyek letelepülésének igaz története. (Rendező: *Seprődi Kiss Attila.*)

Igazságot tenni mások rovására, kártérítést adni, anynyi sok hányattatás után — *jogos igény.* De nem mindegy, hogyan, milyen drámai szituációk közepette kapja meg az új ház kulcsait az *új „honfoglaló"* magyar.

Óhatatlanul felrémlik előttem az új kárpótlási törvény még el sem fogadott, többedik fogalmazványa. Kiket és miért illet kárpótlás? *Mifféle sérelmeket* lehet anyagilag *rendbehozni*, és miféle erkölcsi, morális bajokra soha nincs és nem is lehet orvosság?

Tamás Menyhért drámája ma igazán időszerű — áthallásai, melyek talán a megírás időpontjában csak eszmei embrióként létezhettek a társadalmi köztudatban, mára kiterebélyesedő, erőteljes *kívánalmakká nőttek.*

Kárpótlás? Egy új lakáskulcs, egy pincelakat vagy bolt kulcsa, egy nagyobb pénzösszeg — bármiben is fogalmazhatjuk meg, a sértettek és sérültek jogos társadalmi igényét, mára váltak igazán időszerűvé.

Gondoljuk meg, még a bukovinai székelyek helyzete sincs véglegesen, megnyugtatóan rendezve, még fájdalmasak a lelkekben a sebhelyek. Hát hogyne lennének fájdalmasak a közelebbi múlt igazságtalanságainak sebhelyei, sőt, nagyobb bajai, merjük kimondani, égbekiáltó gazdaságai, gyilkosságai!

A legjobbkor ismételték meg a Völgységet, mert felkavaró drámaisága, sűrített feszültsége, és nem utolsósorban *szép magyar nyelvezete* mára vált igazán időszerűvé.

Hary Márta

Háború miatt szünetel a forgatás

Zsigmond Vilmos irányításával a stúdiókban dolgozik az *A szerep* című film csapata. Az eredeti tervek szerint, most *Jeruzsálemben* kellene forgatniuk, a munka azonban a háború miatt szünetel. *Szabó Gábor* operatőr azt reméli, hogy nem sokáig.

— Egy hetet forgattunk Izrael déli részén. Gyakorlatilag a sivatagi jelenetekkel készültünk el. Éppen Jeruzsálembe indultunk volna, mikor haza kellett jönnünk az utolsó Malév-géppel. A színészek, Michael York és Liv Ullman is elutaztak. Most a vágószobában próbáljuk elkésziteni az eddig leforgatott, felvett anyagot.

— Meddig állhat a forgatás?

— Túl sokáig nem. Én még nem hallottam arról, hogy mondjuk fél évet állt volna egy film. Természetesen a szereplőket, a stáb tagjait sem lehet annyi ideig állandó készenlétben tartani. A producerek, Edelényi János és Salamon Pál Izraelben maradtak. Talán ezen a héten kiderül, mikor utazhatunk újra. Livvel és Michaellel is állandó telefax-kapcsolatot tartunk, ők is szeretnék folytatni a munkát.

— Lehet, hogy esetleg új helyszínt kell keresni?

— Ezt nem tudom, eddig nem került szóba. Azért ez nagyon sok anyagi következménnyel is járna. Körülbelül még öt heti forgatás van hátra. Úgy gondolom, ha Izrael nem keveredik közvetlenül a háborúba és már nem fenyeget a rakétatámadások veszélye, akkor is folytatjuk a munkát, ha még tart a háború.

— Ön szerint meddig tart?

— Inkább csak érzésekről beszélhetek. Úgy gondolom, hogy nem fog sokáig húzódni a szünet. De hangsúlyozom, ez csak találgatás, hiszen nem vagyok sem politikus, sem katona.

— A munkakörülmények milyenek voltak Izraelben?

— A déli részen, a sivatagban, mindig gyönyörű idő van. Az ottani stábbal nagyon hamar összebarátkoztunk, elsirattak minket, amikor el kellett jönnünk. De, hogy Jeruzsálem milyen lesz, amikor visszamehetünk, azt még elképzelni sem tudom.

Sz. Z. L.

Névnap gipszben

Még főiskolás volt, amikor felfigyeltem rá a Radnóti Színház egyik előadásán. Aztán láttam a *Körmagyarban*, a *Vígszínházban*, ahol harmadik évadját tölti. Most begipszelt, felpolcolt lábbal, bekötött kézzel fekszik szülei lakótelepi lakásán. *Zsiros Ági* nem mondható vidámnak.

— Szerencsétlen véletlenek sorozatának vagyok az áldozata. Igazán boldog voltam, amikor Végh Antal Új Idő Színháza négy szerepet is rám bízott az Ágacska című darabban. Lepke, kacsa, béka és egér egy személyben. Manci kacsaként nagyot ugrottam a próbán és leestem. A bokám valahogy kifordult és alig tudtam ráállni a lábamra. Sajnos, nem mentem azonnal orvoshoz. Nagyon izgultam a premier sikeréért, no és izgatott a Régi pesti kabaré a Pesti Színházban. Két nap elteltével mégis elmentem a Sportkórházba, ahol a sebész azt mondta, ez ínszalagszakadás, úgyhogy fizikoterápiás kezelést javasol.

— Legalább megfogadta a tanácsot és a fizikoterápiás kezelésre elment?

— Igen, de az ORFI-ban sem gondoltak arra, hogy talán meg kellene röntgenezni a lábam. Ott ínszalaghúzódást diagnosztizáltak és eszerint kezeltek. A fájdalmam nem múlt el, csak erősödött. De játszottam tovább a repertoárelőadásokon.

— Meddig?

— Amíg a következő baleset meg nem történt. Az egyik Ágacska előadásán egy üvegpohár összetört, és egy cserép felszakította a bal tenyeremet. Egy rögtönzött mondattal az eseményt beépítettem a szövegbe, s a gyerekek nem vettek észre semmit. Nem akartam őket becsapni, hogy otthagyom az előadást. Némelyikük még fel is kiáltott a színpadra, hogy *művér, művér*. De hát valódi volt. Úgyhogy kollégáim elvittek a baleseti sebészetre a *Fiumei* útra. Az orvos megnézte, majd összevarrta a kezemet. Ott panaszkodtam arra, hogy a lábam is fáj. Nos, neki jutott először eszébe, hogy talán meg kellene röntgenezni. Így történt, ezért a gipszcsizma most a lábamon. De holnap már járógipszet kapok, remélem, nemsokára ismét színpadra léphetek. **Várhegyi Andrea**

Szamizdatot még együtt írtak

Akkor tüntetünk!

Nincs béke a *Blaha Lujza* tér alatt. Meg a *Kálvin tér* alatt sincs. Árusok, közterület-felügyelők, kerületi önkormányzatok képviselői ütköznek naponta.

Eszköz, hatalom az utóbbi két csoport kezében van. Néhány napja *Demszky Gábor, Budapest* főpolgármestere bejelentette, az aluljárókban helyreállítják a rendet. Csak a könyvesekkel bánnak enyhébben, de engedélyt nekik is kell szerezniük. *A Katalizátor Iroda* vezetői szerint semmi nem változott. Sőt, *Moldován Tamás* meglepő hírrel is szolgált:

— Pénteken jelentette be a főpolgármester, hogy huszonnyolcadikán kezdődik az akció, de mi hétfő reggel már nem találtuk a konténereinket a Blaha Lujza téri aluljáróban. Nem kivételeztek velünk, az összes könyves asztalt elszállították a hajnali órákban. Semmi nem működik úgy, ahogy a polgármesteri hivatalok állítják. Mi ugyanis akartunk engedélyt kérni az árusításhoz, de mindenütt elutasítottak minket. A 2/84-es határozatra hivatkoznak, amely mindenféle árusítást megtilt az aluljárókban. Úgy érezzük, hogy együttműködési készség helyett a régi, jól bevált tiltást és a szankciókat alkalmazzák újra. Semmiféle különbséget nem tesznek könyv és bóvli, de még könyv és könyv között sem. Nekünk mindössze egyetlen boltunk van, és a mi könyveinkért nem tolonganak az emberek. Létkérdés számunkra, hogy jelen lehessünk a továbbiakban is a legforgalmasabb helyeken.

Az információ birtokában először a közterület-felügyeletet hívtuk, de ott *Szabó Béla* igazgatóhelyettes kijelentette, az akcióról nem tudnak semmit. *Ők nem is szállíthatják el az asztalokat, csak akkor foglalhatják le az árut, ha egyben eljárást is indítanak.*

Talán a rendőrség? A központi ügyelet nem tud ilyen akcióról, a kilencedik kerületiek a polgármesteri hivatalhoz irányítanak.

Kertész Ottóné, ahogy ötödik kerületi társa, *Simon Lajos*, egybehangzóan állítja, ők ilyen akciót nem hirdettek. Azt azonban hangsúlyozzák, hogy idejében felszólították az árusokat, vigyék el szekrényeiket, asztalaikat az aluljárókból. *Oda ugyanis valóban nem fognak senkinek engedélyt kiadni.* Aki idejében kapcsolt, az kaphat területet a felszínen.

Egyébként a Katalizátor még nem is kért. *Véleményük szerint eddig is azért húzódtak le az árusok, mert lent nagyobb* a forgalom. De ha senki nem lesz lenn, akkor a metrófeljáróknál nagy forgalom várható.

A rejtélyt végül *Jooné Egyházi Rozália* oldja meg, a hetedik kerületi önkormányzatnál.

— Mi indítottuk az akciót hétfőn. Már egyszerűen nem lehetett közlekedni az aluljáróban. Gondoljon arra, hogy esetleges biztonsági riadó esetén hová jönnének ki az emberek a metróból, ha az egész aluljáró tele van?

— De a főpolgármester csak egy héttel későbbre hirdette az akció kezdetét!

— Nincs semmilyen szabály, amely előírná, hogy a kerület csak akkor intézkedhet, amikor a főváros. Mindenki még ugyanazon a napon visszakapta az asztalait, azzal a kikötéssel, hogy az aluljáróba nem mehet le. Igyekszünk felszíni engedélyeket kiadni, de nagyon sok az igény. Csak hozzánk havi húsz-harminc könyves kérelem érkezik, pedig egyszerűen nincs ennyi felszíni helyünk sem.

— Mit tesz akkor a Katalizátor Iroda? — a kérdés ismét Moldován Tamásnak szól.

— Egyelőre még nem tudjuk. Most erőt gyűjtünk és megpróbálunk személyes találkozót kérni Demszky Gábortól, akivel a szamizdatidőkben még együtt dolgoztunk. De szükség esetén újra tüntetünk és akár Demszky Gábor ellen is meghirdetjük a polgári engedetlenségi mozgalmat.

Szabó Z. Levente

A női frizőr bűvészmutatványa

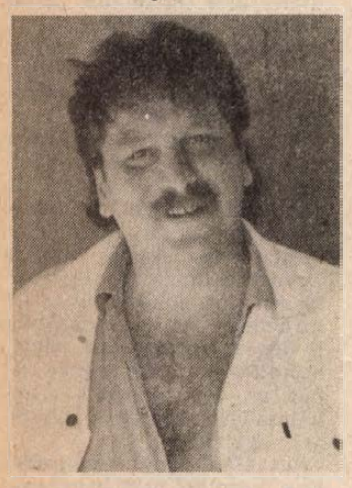

Nem sok ember akadhat országszerte, aki percig is habozna a válasszal arra a kérdésre: honnan ismeri Bajor Imrét?

A Szomszédokból természetesen. A teleregény egyik csillaga. A kedves, selypes női frizőr, akinek azonban, a figurájából ítélhetően, mindig „fiúsak a napjai". Humorteli hangalakításai a rádió kabaréműsoraiból színtén közismertek. De a színházszerető szűkebb réteg a nagykörúti *Játékszínben* látott alakításai alapján sokszínű karakterszínészi tehetségére esküszik.

Erre most újólag rászolgált *Woody Allen Lebegő fénybuborék* című darabjában.

— Egyes források szerint Woody Allen ebben a korai művében az ön által alakított Jerry Wexler figurájába írta bele leginkább a saját személyiségét. Így találja? — kérdem Bajor Imrét.

— Rendezőnk, *Valló Péter* a figura és a köztem lévő hasonlóságokra összpontosította a figyelmét. A világhírű szerző szerintem magában a darabban, a lecsúszott brooklyni család egész életében jeleníti meg magát. Itt mindenkiben van valami belőle.

— A zűrzavaros ház asszonya, akit Hernádi Judit játszik mesterfokon, azért hívja meg magukhoz Wexlert, hogy az amatőrködő kamaszfiú bűvészmutatványait megszemlélve, profiszerződést szerezzen neki. Ám Wexler egyetlen hosszabblélegzetű jelenéséből nem világlik ki, hogy igazi impresszárió-e, aminek hiszik, vagy ő is csak kókler.

— Én szeretem a színészetemben az ilyen határeseteket. Az bizonyára kiderül a jelenetből és a játékomból, hogy Wexler egy kellemes estét remél a részéről vonzónak talált háziasszonynál tett látogatásától. Ezért inkább ő igyekszik kedvező színben feltüntetni magát, és ez a produkció jobban foglalkoztatja, mint a szerencsétlenkedő fiúé.

— Ez a produkció pedig Wexler részéről nem kevesebb, mint az egész élete. Mihez érzi közelebb a játékát? A vígjátékhoz, vagy a tragédiához?

— Számomra nincs vagy. Számomra Wexler egész ember. És ez komoly feladat. Válasznak megfelel? Nem én akarom eldönteni, hogy a nézők nevessenek-e vagy elszomorodjanak Wexleren. Arra törekszem, hogy egy futó látogatás alatt szembesüljenek a sorsával.

— Fűtik ilyesfajta ambíciók a Szomszédokban is?

— Ott is megvan a maga helye a játékomnak. Az élet ma nehéz és a teleregény nagyrészt ehhez kapcsolódó gondjainkat dolgozza fel. Úgy gondolták, legyen benne valami más szín is, egy kicsit vidámabb! Íróilag nem valami igényesen megfogalmazott szerep az enyém, de rám vár a feladat, hogy a sorozatot egy kis víg hangulattal színezzem, tőlem telhetőleg.

— Örül a közönség köréből érkező visszaigazolásnak?

— Örülök. Pár száz levelem van már, amelyek tanúsítják, hogy az ország legtávolabbi helységeiben is, magányos emberek, fiatalabbak és idősebbek szívébe sikerül elhintenem egy kis derűt. Ismernek és, úgy érzem, szeretnek. De én azért tudom, hogy ebben a legnagyobb rész a televízió nagyhatalmi szerepének jut. Eljátszhatnám sorra színpadon a világirodalom klaszszikus szerepeit, s nem arathatnék velük ekkora feltűnést és sikert. Ebben van némi igazságtalanság. Harmincnégy éves koromra azért nem állok rosszul a pályámon. A Játékszín ellát jó szerepekkel, én ott szabadságot élvezek, s *minden reggel van miért felkelnem.*

Sas György

A kisebbség legázolja a többséget (2.)

Rendszerváltás – óvodás fokon

Azt mondják a mágocsiak, a 2800 lelkes faluban *az összes pártnak nincs száznál több tagja*, a viharok okát ne a politikában, inkább *hatalmi harcban*, és régóta meglevő személyi ellentétekben keressem. Hiszen az emberek emlékezetében egy két-három évvel ezelőtti szócsata is élénken él, és abban a pillanatban, amint pozícióba kerülnek, igyekeznek „betartani" a régi ellenfélnek...

Azt mondja *Hegedüs János*, volt iskolaigazgató, *Sziveri Mátyásnéról*, a polgármesterről — a volt tanácselnökről —, hogy *érdemei* kőbe, fába, betonba vannak vésve Mágocson, ezt mindenki *elismeri:*

— Ő építette az iskolát is, a falu hálás lehet neki, hogy kijárta a támogatásokat, nagyon jó kapcsolatokkal rendelkezik. Ezért azonban el is várt valamit, az iskolától például *engedelmességet*. Sok vitánk volt, én gazdasági és teljes szakmai önállóságot akartam igazgatóságom idején.

Sziveri Mátyásnétól azt firtatom, miért akar az önkormányzat beavatkozni az iskola életébe. Ha egyszer Hegedüs Jánost akarja igazgatónak a tantestület többsége, miért nem hagyják?

Mire jó a joghézag?

— Magában a törvényben *óriási ellentmondást* érzek — mondja Sziveri Mátyásné —, hiszen az önkormányzati törvény azt írja elő, hogy az önkormányzat *felelős* az iskoláért. Akkor viszont *dönthessen* is az ügyében! Az iskolai szavazás csak *véleménynyilvánítás*. Egyébként 14 fős képviselőtestületünkből *tízen* szavaztak Hegedüs János *ellen*, hárman mellette.

A törvény szerint azonban a képviselőtestület csak akkor tagadhatja meg az iskola által *érvényesen és titkosan* megválasztott igazgató kinevezését, ha a pályázati eljárás során tudomására jut olyan tény, amely miatt a jelölt nem nevezhető ki.

Hegedüs Jánost mindenki jól ismerte a faluban, alkalmankénti durva beszéde — ha csakugyan *úgy* volt – nem lehetett *újdonság*, miért engedték hát előző ciklusa lejártakor pályázni? A dolog pikantériája, hogy az önkormányzat képviselőtestülete a pályázat során alakult meg. Amikor az igazgató kinevezéséről szavaztak, a régi vb-titkár még jelen volt, *de egy óra múlva már nem volt funkciója*, új körjegyzőt választottak meg. *Kapóra jött hát a rendszerváltás, ha nem is úgy és azoknak, akik és ahogyan várták.*

Focisták és labdaszedők

Csasznyi István képviselő-testületi tag így emlékezik az ominózus ülésre:

— Megválasztásom után hamar megéreztem, hogy én *itt focizni nem fogok, legföljebb labdát szedni*. A szavazás előtt Hegedüs Jánosról, aki maga is jelen volt, vádakat hallottunk: megosztotta a tantestületet, trágárul beszél. Megkérdeztem az akkor még pozícióban levő vb-titkárt: ha mindez igaz, miért nem kapott már régesség fegyelmit az igazgató? Azt a választ kaptam, azért, *mert nem volt rá alapos ok*. Én akkor is elmondtam, ha Hegedüs János tényleg ennyi hibát követett el, de az iskola többségétől mégis bizalmat kapott, akkor ebbe *ne szóljunk bele*. Minden közösségnek joga van a saját vezetőit megválasztani!

Hrotkó Imre képviselőtestületi tag is úgy vélekedik, átlátszó dolog volt az önkormányzati, egyébként titkos szavazás, a *meccs* úgymond *előre le volt játszva*.

Hegedüs János a képviselőtestület tagjainak nevét sorolja, és mindegyik névnel mesél valamilyen régi vitáról, amely miatt az illetőnek oka lehetett törleszteni az említett szavazásnál. Kivel az iskolai karateoktatás miatt, kivel azért került ellentétbe, mert a barátját annak idején nem alkalmazta az iskolában.

Ezután az események gyorsan peregnek. *Sziveri Ferencné* (csak névrokona a polgármesternek), volt igazgatóhelyettes, *Brozovicsné Lengyel Mária*, volt megbízott igazgató, *Kovács Pálné*, *Szabóné Keller Irén* szakszervezeti főbizalmi elmeséli: január elején a képviselőtestület titkos szavazással *leváltja* a megbízott igazgatót is, mondvacsinált ürügyekkel, és „saját" emberét ülteti a helyére. Ehhez egyébként *joga van*. A leváltás „fontos" okai: a képviselőtestület tagjai egy szombati napon úgymond *ismerkedő* látogatást tettek az iskolában (annak a falunak az iskolájában, ahol valamennyien élnek, ahová gyerekeik járnak), és néhány tanteremben *hamutartót* találtak. Szabálytalan volt, véleményük szerint, az iskolai szülői munkaközösség megválasztása is. *Talán nem véletlen*, hogy a szülői munkaközösség Hegedüs Jánost támogatja, míg a nemrégen alakult iskolaszék *nem*.

A 21-ek tiltakoznak, levelet adnak át az újonnan megbízott igazgatónak, *Lantos Attilának*, mondjon le önként, funkciójára sem szakmailag, sem emberileg nem tartják alkalmasnak, bizalmukat *nem* élvezi.

Aki hőbörög, megkaphatja a munkakönyvét

Az iskolában akkora a *zűrzavar*, hogy alig tudják a második félévi órarendet összeállítani. Elhangzik: aki *hőbörög, könnyen megkaphatja* a munkakönyvét. A polgármester *békítő* beszélgetésre hívja a tantestület két „pártjának" néhány tagját, és a még mindig békétleneknek értésére adja: unja már a petíciókat, a képviselőtestületnek is fogytán a türelme.

A 21-ek kezdenek attól tartani, a hangadókat el fogják bocsátani. Állítják, régi igazgatójuk idején *szerették* a munkahelyüket, mert *jó légkör* volt, tudtak örülni egymás sikerének. Hegedüs János minden külső beavatkozástól megvédte iskoláját. Az ügyben egyébként *törvényességi óvással* fordultak a régió köztársasági megbízottjához — ez az *egyetlen jogi lehetőség* —, tőle várják sérelmük orvoslását.

A nyilvánossághoz pedig, mint mondják, azért fordultak, mert abban bíznak: talán Mágocson *kívül* demokrácia van. *Nemcsak formailag, tartalmilag is.*

Török Katalin

Pénzt nem, csak értékpapírt kapnának az egykori tulajdonosok

Kik, milyen kárpótlásra számíthatnak?

A kormány ismét tudja mit akar: még mielőtt tárgyalhatta volna a parlament, „kicserélte" a kárpótlási törvényjavaslatát. De, mint a hírekből tudhatjuk, a kormány által elfogadott újabb változat sem nyerte el a kisgazdák osztatlan tetszését, jóllehet, a törvény-előkészítők kisebb engedményeket is tettek a reprivatizáció híveinek.

A törvényjavaslat változatlanul magán viseli a politikai kompromisszum nyomát, s továbbra is csupán *az 1949. július 8-a után keletkezett sérelmek részleges orvoslására* vállalkozik. A fordulat évét követő állami intézkedések sorozatosan csorbították a magántulajdont — szögezi le a törvény indokolásában a kormány —, s e károk orvoslását az állam *erkölcsi kötelességeként* fogalmazza meg. Ugyanakkor az indokolásból az is kiderül, hogy ezeket a célokat alapvetően nem az egykor jogtalanul elvett üzemek, ingatlanok visszajuttatásával, hanem a volt tulajdonosok *részleges vagyoni kárpótlásával* szeretné elérni.

Ennek megfelelően a mintegy *70 milliárd forintra* becsült kárpótlási összeg felosztása erősen korlátozott. Az eredeti kár összegét egy *szorzószám* segítségével igazítják majd az inflációhoz, de *készpénz nem kerülhet piacra*. A volt tulajdonos *kárpótlási jegyet* kaphat, amely hasonlóan a váltóhoz, pénzkövetelést testesít meg, ám majdani birtokosát elsősorban az állami vagyon megvásárlására jogosítja. Ezt az értékpapírt a privatizáció során eladott részvényekre, üzletrészekre válthatja, de nyilvános árverésen is felhasználhatja, ha állami vagyonrész kerül kalapács alá. A törvénytervezet a kárpótlási jegy birtokosa számára biztosítja a *termőföld* megszerzését is — vételi jogot ad —, a gyakorlatban azonban ezt további feltételhez (például helyben lakás) köti.

Kik jogosultak kárpótlási jegyre? Erre csak természetes személyek tarthatnak igényt, amennyiben okiratokkal vagy más módon *hitelesen igazolják* jogosultságukat. A kormány, a decemberi elképzeléseit felülvizsgálva, a törvényjavaslat újabb változatában már nem csupán az egykori tulajdonos, illetve a még élő gyermek javára ismeri el a kárpótlás jogát. A panaszok nyomán most az is kimondatott: *valamennyi leszármazót*, tehát *az unokát is* megilleti ez a jog. Ha nincs leszármazó, a *túlélő házastárs* is benyújthatja igényét.

Ki milyen összegű kárpótlást igényelhet? Személyenként és tulajdoni tárgyként *legfeljebb 5 millió forintot* engedélyez a törvénytervezet, de a kimutatott kár *nem azonos* a kárpótlás összegével. A vagyoni érték növekedésével fokozatosan *csökken a beszámítható érték*. Ötszázezer forint fölötti összegnél már csupán az egykori vagyon értékének 10 százalékát veszik figyelembe. Az alsó sávokban azonban — 100 ezer Ft alatt — 90 százalék beszámítása lehetséges. Az az egykori tulajdonos, aki a törvényjavaslatban felsorolt jogszabályok következtében veszítette el vagyonát, a majdan megalakuló *kárrendezési hivatalokhoz* nyújthatja be igényét. *A tényleges kártérítést egy szorzószám alapján számíthatják ki*. Ez utóbbival próbálja az állam az infláció hatását ellensúlyozni. (Táblázatunk a kiszámítás módját mutatja.)

A kár mértéke	A kárpótlás mértéke
0—100 000 Ft	90%
100 001—200 000 Ft között 90 000 Ft és a 100 000 Ft-on felüli rész	70%-a
200 001—300 000 Ft között 160 000 Ft és a 200 000 Ft-on felüli rész	50%-a
300 001—500 000 Ft között 210 000 Ft és a 300 000 Ft-on felüli rész	30%-a
500 001 Ft-tól 270 000 Ft és az 500 000 Ft-on felüli rész	10%-a.

A kár mértékének meghatározásakor alkalmazható szorzószám

A magántulajdon sérelmének időpontja	szorzószám	A magántulajdon sérelmének időpontja	szorzószám
1949	7,5	1961	4,6
1950	7,5	1962	4,6
1951	6,2	1963	4,6
1952	4,6	1964	4,6
1953	4,6	1965	4,6
1954	4,6	1966	4,5
1955	4,6	1967	4,5
1956	4,6	1968	4,5
1957	4,6	1969	4,4
1958	4,6	1970	4,4
1959	4,6	1971	4,3
1960	4,6	1972	4,1

A kártalanításként kapott értékpapír a törvény hatálybalépésének napjától *három éven át az államadósságok kamata szerint kamatozna*. A kárpótlási jegyek beváltását a kormányzat a privatizáció ütemével szeretné szinkronba hozni. Amennyiben a privatizáció üteme *lelassul*, a kárpótlási jegyek felhasználását — a törvény felhatalmazása alapján — központilag *korlátozzák*. De mérsékletre inti a vállalatokat is a törvényjavaslat; a gazdasági társasággá alakuló állami vállalatok ugyanis csak az értékesített vagyon *egyötöde erejéig fogadhatnak el* kárpótlási jegyet ellenértékként.

Bodnár Lajos

Pazarló szegénység

Tata városának 1200 lakását ma már fahulladék-tüzelésű technológiával fűtik. Ezzel az eljárással azonban az ország energiagondjai aligha oldhatók meg. *Bakai Árpád*, az Ipari és Kereskedelmi Minisztérium helyettes államtitkára az energiapolitika koncepciójáról tartott sajtótájékoztatóján elmondotta: annak ellenére, hogy Magyarország *energiahordozókban szegény*, nem lenne szükség arra, hogy a *technológiai elmaradás* is nagy legyen. Svájc, Japán és Dél-Korea például sokkal inkább energiafüggő ország, mint hazánk.

Tavaly a villamos energia 27 százalékát kaptuk a Szovjetunióból, ebben az esztendőben azonban ez a mennyiség 20 százalék alá fog csökkenni. A Szovjetunió a konvertibilis elszámolásra való áttérés miatt *meghatszorozta* a villamos energia árát. (Az eddigi 3 kopek kilowatt óra ár helyett 5,1 dollár/kW órát kérnek.) A magyar villamosenergia ellátásban az a cél, hogy 10 százalékot szerezzünk be majd a Szovjetunióból, és ugyanekkora mennyiséget Nyugat-Európából. A nyugat-európai beszerzésnek azonban ma még technikai akadályai vannak, mert a keleti és nyugati energiarendszerek csak „egyenáramú betéttel" kapcsolódhatnak össze egymással.

A kőolajimportban a 15 esztendeig nem használt *Adria kőolajvezeték* jelentősége megnőtt. Tavaly az import 5 százaléka, az idén pedig már 60 százaléka ezen az úton fog érkezni. (A cél az, hogy a Szovjetunióból a behozatal 45—50 százalék körül alakuljon.) Csehszlovákia azt szeretné, ha a közel-keleti kőolaj *Magyarországon át* jutna hozzájuk.

A Szovjetunió *földgázt* — a kőolajszállítástól eltérően — mindig *megbízhatóan* szállított. Az idei szerződések is megkötöttetek. A földgázfelhasználás felét itthon termelik. A Világbank és a Közös Piac támogatásával — a tervek szerint — Ausztrián át Olaszországból algériai gázt szállítanának 5—6 év múlva Magyarországra.

Az Ipari és Kereskedelmi Minisztérium fontosnak tartja az *energiatakarékosság* fokozását is. Közismert adat, hogy Nyugat-Európához képest az egy főre jutó nemzeti jövedelem előállításához kétszer akkora energiát használunk fel. A bevezetésre kerülő termelői- és fogyasztóiáremeléstől az energiatakarékosság fokozódását várják.

A Németországtól kapott 50 millió márkás *szénsegélyből* befolyó összeget a kis- és a középvállalkozók számára létesített *energiatakarékossági alapítványban* kívánják felhasználni. Ebből történik majd számos távfűtéses lakás fogyasztásának mérése és szabályozása is.

A hazai energiafogyasztás 1989-ben és 1990-ben egyaránt 6—6 százalékkal csökkent. A jövőt illetően viszont *nincs energia prognózisa* az országnak. Amennyiben világossá válik, hogy a jövőben mekkora lesz az *energiaigény*, akkor kezdetben 100—150 megawattos kis erőműveket fognak építeni. A nagy erőművek fajtáit később döntik el, megépítésükre az ezredforduló körül kerülhet csak sor.

b. m.

Kollektív szerződés a papíriparban

A Papíripari Dolgozók Szakszervezetének vezetősége, valamint a *Papíripari Vállalat gazdasági vezetése* kedden sajtótájékoztatón ismertette a papíriparban, a privatizációs folyamatban megkötött *szakmai keret kollektív szerződés* lényeges elemeit.

Mint arról lapunkban már részletesen beszámoltunk, a szakszervezet — a korábbi gyakorlattal ellentétben — *kezdeményezőként* lépett fel egy *„nyugati" típusú*, a privatizációt figyelembe vevő keret kollektív szerződésért, amelyben elsősorban a *foglalkoztatási biztonságot* kívánta érvényesíteni. A megállapodásban *növelték* a felmondási időt, illetve megkövetteltek olyan *intézkedéseket*, amelyekkel elkerülhető a felmondás, bevezették a *végkielégítés* intézményét. A kedvező megoldásokra konstruktív módon *törekedett a munkáltató is*. Néhány fontos kérdésben — így például a bértarifa, a fizetett szabadság, pótszabadság, a tartósan beteg dolgozókról való gondoskodás kérdésében — ugyan, az *elavult jogszabályi kötöttségek* miatt, nem sikerült megegyezésre jutniuk, de az erre irányuló közös szándéknak helyt adtak a szerződésben. A múlt esztendő december 20. napján aláírt keretmegállapodás *példaértékű* lehet valamennyi szakma, a privatizáció útjára lépő vállalatok, s a munkavállalók érdek-képviseleti szervei számára.

K. K.

A termelésben dolgozók TÁMASZSZ-a

Történelmi mérföldkőnek nevezte *Sándor László*, a Magyar Szakszervezetek Országos Szövetségének alelnöke azt a tényt, hogy *kilenc* szakmai szervezet megteremtette a *Termelő Ágazatok Munkavállalóinak Akció Szakszervezeti Szövetségét* (TÁMASZSZ). A termelő ágazatok integrációja mintegy *másfél millió*, az MSZOSZ szövetségében érdekképviseletet kereső szakszervezeti tag akciószövetsége.

Mint azt *Sipos Szabolcs*, az építőipari dolgozók szövetségének főtitkárhelyettese elmondta: az MSZOSZ-hez tartozó 72 tagszervezet közül tavaly már az infrastruktúrában dolgozók szövetségre léptek, és létezik egyfajta laza szövetsége a költségvetési intézmények szakszervezeteinek is.

Az akciószövetség lényege, hogy *a különböző speciális érdekeket, a platformszabadság elve alapján megjeleníthessék a termelői, az infrastruktúra területén és a nonprofit szakmában dolgozók számára*. Hiszen más a véleményük például a bérliberalizálásról a termelővállalatok dolgozóinak, és más a költségvetésből finanszírozottaké — hangsúlyozta *Schalkhammer Antal*, a bányászszakszervezet elnöke, az akciószövetség soros elnöke.

Arról van szó ugyanis, hogy a termelőszférában dolgozóknak *érdeke a bérliberalizáció*, és a *vállalkozási nyereségadó csökkentése*, míg a költségvetésből gazdálkodóknak ma még nem adottak a bérek felszabadításának feltételei. Nem lehetnek azok, hiszen ez évben csupán *20 százalékos* központi béremelésre számíthatnak, ami jóval *alatta* van az infláció várható mértékének.

Sándor László azt húzta alá, hogy a szövetséghez tartozó háromféle szakmai csoportosulás lényege elsősorban *sajátos* érdekegyeztetési mechanizmusuk megteremtése. Az MSZOSZ-nek mint a többi országos érdek-képviseleti szervezetnek valójában *a valamennyi munkavállalót érintő kérdésekről kellene tárgyalnia az Érdekegyeztető Tanácsban*. Például a minimálbérek, a foglalkoztatás vagy a törvényalkotás folyamatában való részvétel lenne a feladatuk. A különféle szakmai tömörüléseké pedig a bértarifa-tárgyalások, a kollektív szerződések megkötése.

(n. t. e.)

Hiányzik a hótakaró!

A csapadékmentes tél újból előrevetíti az immár nyolc éve tartó nyári aszály veszélyét Jász-Nagykunságban. A nagy szárazság 1990-ben is *kétmilliárd forint értékű terméskiesést okozott*. Az izotópos mérések szerint legalább 150—200 milliméternyi csapadék hiányzik a talajból.

A térség mezőgazdasági üzemei a drágább vízdíj, a nagyobb beruházási költségek ellenére *nyolcvanezer hektárra növelték* az öntözhető szántóföldek, kertészetek területét, s ebből ötvenezer hektárnyit a legkorszerűbb öntözési technikával láttak el. Bár a Tisza-tó öntözőtérségében fekvő megye gazdaságai is szűkölködnek anyagiakban, úgy vélik, az öntözés a legjobban megtérülő befektetés. A fejlesztésre 1991-ben 318 millió forintot irányoztak elő, melyhez 127 millió forint állami támogatást várnak.

(MTI)

A nyomozóügyészt elcsípték

A Legfőbb Ügyészség a következőket közli:

Dr. Héjjas József nyomozóügyész január 21-én 17 és 18 óra között, az OTP Budapest VIII., József krt. 53. szám alatt levő fiókjában álnéven, *hamisított személyi igazolványt* és egy meghamisított *takarékbetétkönyvet* felhasználva, megkísérelt 615 ezer forintot felvenni. Dr. Héjjas Józsefet *tetten érték*, elfogták, a legfőbb ügyész engedélyével őrizetbe vették és *állásából felfüggesztették*. *(MTI)*

Mai műsorok

KOSSUTH RÁDIÓ

Óránként: hírek, időjárás, útközben
4.30 Reggeli krónika
8.05 Hangszemle
8.20 Eco-mix, gazdasági magazin
8.45 Levelekre röviden
8.50 Külpolitikai figyelő
9.05 Napközben — közérdekű magazin
11.10 Népdalkörök énekelnek
11.28 Pillangó — rádióváltozat VI/3.
12.00 Déli krónika
12.30 Ki nyer ma?
12.45 Törvénykönyv
13.05 Klaszsikusok délidőben
14.05 Ötágú síp
14.34 Óvári Róza, Erkel Ferenc dédunokája
15.05 Metronóm
16.00 Délutáni krónika
16.15 Magatartásformák
17.05 Tudnivalók utazóknak
17.30 Életem meséje — 37/18.
18.00 Esti krónika
18.30 Ráadás
19.05 Sportvilág
19.15 Láttuk, hallottuk
19.30 Esti mese
19.40 A Szirtosz együttes felv.
19.50 Gong
20.05 Európa-stúdió
20.35 Népdalfeldolgozások
21.05 Iskolaszék és iskolaalapítás
22.00 Késő esti krónika
22.30 Szellemtörténetek
23.05 Lemezek közt válogatva
24.00 Hírek, időjárás
0.15—4.20 Éjfél után

PETŐFI RÁDIÓ

4.30 Reggeli zenés műsor
6.03 Reggeli csúcs zeneszóval
7.37 Mellényzseb — slágerekkel
8.00 Hírek, időjárás
8.05 Rivaldafényben: Matt Bianco és George Michael
9.00 Hírek, időjárás
9.03 Nagy nevettetők Karinthy Frigyes
10.00 Filmzene
10.20 Gyurkovics Mária operettfelv.
10.50 Hajszálgyökerek
11.00 Hírek, időjárás
11.03 Sárga tengeralattjáró
11.40 Ki kopog?
12.00 Nóták
13.00 Hírek, időjárás
13.03 A tegnap slágereiből
13.45 Időjárás-jelentés
14.00 Akár hi-fi, akár nem
15.00 Hírek, időjárás
15.05 Zenerulett
17.00—19.00 RádióMa
19.03 Kölyökrádió
19.30 Popregiszter
20.00 Gordiusz
21.00 Hírek, időjárás
21.03 Zenés kívánságműsor
22.17 A tóparti gyilkosság — kisregény
23.00 Hírek, időjárás
23.03 Sporthíradó
23.10 Folytassuk 1976-tól Eric Clapton
0.15—4.20 Éjfél után

BARTÓK RÁDIÓ

6.00 Muzsikáló reggel
9.10 Operarészletek
10.05 Magyar Írás
10.50 Kórusművek
11.14 Zenekari muzsika
12.00 Hírek, időjárás
12.42 Fúvósátiratok
13.00 Nevek ürügyén — Szent Ágoston
14.00 Bergeni Fesztivál 1990
15.05 Új lemezeinkből
16.00 Hírek, időjárás
16.05 Schubert-művek
17.06 Új magyar zene X/5.
18.00 V materinskom jaziku
18.20 In limba materna
18.40 Na maternjem jeziku
19.00 Hírek, időjárás
19.05 In der Muttersprache
19.25 Beethoven-művek
20.22 Spontini: Fernando Cortez — operaközv.
Közben:
21.20 Nyelvlecke — kishangjáték
23.05 Vízkereszttől szilveszterig
24.00 Hírek, időjárás
0.10—2.00 Századunk zenéjéből

CALYPSO RÁDIÓ

6.03—8.00 Rock-reggel
9.45 Budapestről — történelem, sport, közlekedés, humor
10.45 Keresztény populáris rock
12.00 Sport
13.35 A hét slágerei
18.00 Sport

DANUBIUS RÁDIÓ

5.00—10.00 Szerk.-mv.: Müller Mihály 10.00—11.00 Slágerlista, disc-jockey: Kanyó László (ism.) 11.00—13.00 Feketezene, mv.: Bochkor Gábor 13.00—15.00 Slágerturmix, mv.: Bubnó Tamás 15.00—17.00 üzletéből 17.00—21.00 Szerk.-mv.: Diszkó, mai pop, mv.: Szever Pál 14.40 „Zenezavar", játék a Keravill, Bp. VI., Liszt F. téri üzletéből; 17.00—21.00 Szerk.-mv.: Bárdos András 17.00—19.00 Vállalkozási és bank tanácsadás 21.00—22.00 Slágerlista, disc-jockey: Kajárik Andrea 22.00—2.00 Szerk.-mv.: Zelki János

TELEVÍZIÓ 1.

8.58 Műsorism.
9.00 Képújság
9.05 Tévétorna
9.10 Hármas csatorna
A látástól a holografikus moziig
9.55 Hogyan rendezett Zsófi álarcosbált?
Csehszlovák rajzfilm
10.05 A klinika
NSZK tévéfilmsor. XII/3. — ism.
10.50 Stúdió '91
11.50 Otthon a világ végén
NSZK ismeretterj. film
12.30 Alpesi sivilágbajnokság
Férfi szuper óriás-műlesiklás
13.20 Képújság
17.15 Képújság
17.23 Műsorism.
17.25 Déli videóújság — Szegedről
17.35 Správy — hírek szlovákul
17.40 Szám-adás, gazdasági negyedóra
17.55 La sept — Paletták
Francia film
18.25 Tájak, városok, emberek
Dél-Afrika: vállalkozó magyarok
18.55 Műsorajánlat
19.05 Esti mese
19.25 Közlemények, műsorajánlat
19.30 Híradó
20.00 Kávészünet
20.05 Déryné útra kél
A szilveszteri műsor ism.
21.35 Fajó János-portré
22.05 Műkorcsolyázó Európa-bajnokság
Párosok versenye
22.55 Híradó 3.
23.10 ZDF-híradó

TELEVÍZIÓ 2.

17.00 Képújság
17.15 Tv2 — Benne: Riportok — Időjárás — Zene
17.45 Kérdezz! Felelek
18.00 Telesport
18.25 Gyerekeknek
18.45 Tv2
19.00 Kanada lányai
Kanadai tévéfilmsor. IV/1. Az indián őslakosság és a fehér bevándorlók asszimilálódásának keserves nehézségeit mutatja be a négyrészes filmsorozat. A történet Brit Észak-Amerikában kezdődik, 1770-ben.
19.55 Tv2 — Benne: Popkorong
20.35 Mesél a Filmhíradó
1941 februárról és márciusról
21.00 Híradó 2.
21.20 Tv2
21.30 Szimultán
Hogyan legyünk gazdagok?
22.15 Az olajfalók
Csehszlovák rövidfilm
22.35 Tv2 — Napzárta
Kb.
23.20 Tv2

SZLOVÁK TV

1. műsor: 8.10 Iskolásoknak 8.30 Kicsinyek magazinja 9.00 Események, kommentárok (ism.) 9.30 Hírek 9.35 Ma este én játszom (ism.) 10.45 Publicisztikai műsor 12.05 Hírek 12.25 Sí-vb (lesiklás) 15.55 Hírek 16.00 Fiatalok magazinja 16.55 Dok.-film 17.30 A nap percei 17.40 Mongol nemzeti parkok 18.05 Sí-vb (lesiklás) 18.25 Publicisztikai műsor 18.50 Torna 19.00 Esti mese 19.20 Időjárás 19.30 Tévénapló 20.00 Örök visszatérés (francia film, FF, feliratos) 22.00 Események, kommentárok 22.30 Színházi közvetítés (felvételről) 23.50 Hírek **2. műsor:** 16.40 Művelődési műsor 17.20 Német nyelvtanfolyam 17.35 Zenés, szórakoztató műsor 18.00 Esti mese 18.10 Angol nyelvtanfolyam 18.50 A vállalkozók klubja 19.20 Időjárás 19.30 Tévénapló 20.00 Műkorcsolyázó EB (helyszíni közvetítés Szófiából) 21.30 Híradó 21.53 Sport 22.00 Szatelitszerviz

JUGOSZLÁV TV

1. műsor: 9.10 Műsorismertetés 9.15 Hírek 9.20 Tévénaptár 9.30 Az Antilop hajó visszatérése (sorozat gyermekeknek) 10.00 Iskolatelevízió 12.00 Hírek 12.05 Műsorismertetés 12.10 Videooldalak 12.20 Műholdas program — Régi az újért 16.10 Videooldalak 16.25 Hírek 16.30 Tévénaptár 16.40 Sorozat gyermekeknek 17.10 Iskolatelevízió 17.40 Horvátország ma 18.25 Számok és betűk (vetélkedő) 18.45 Sorsok 19.15 Rajzfilm 19.30 Tévénapló I. 20.00 Filmest 22.00 Tévénapló II. 22.20 Angol nyelvű hírek 22.55 Szemtől szembe **2. műsor:** 16.15 Videóoldalak 16.20 Jó napot, házigazda! 16.30 Elmulasztották, nézzék! 19.30 Zenei mindennapok 20.00 Rajzfilm 20.10 Esti mese 20.15 Filmsorozat 21.15 Ötven plussz 22.00 Filmsorozat 23.00 Hírek — Sport — Jó éjszakát! — Határtalan álom — Videóoldalak

SZOVJET TV

4.30 120 + 30 perc 7.00 Aktuális riport 7.15 Miről énekelnek a Föld gyermekei? 8.00 Dok.-filmek 8.40 Rajzfilm 8.55 Menj be minden házba! (5/3.) 10.00 Hírszolgálat 10.15 Ausztrál krónika 13.00 Hírszolgálat 13.15 Kórház a város szélén (7.) 14.15 Csajkovszkij-hangverseny 15.20 Angol nyelvlecke 16.20 CSZKA—Szpartak jégkorongmérkőzés 19.00 Híradó 19.45 Menj be minden házba! (5/3.) 20.50 Ausztrál krónika 21.45 Hírszolgálat 22.00 Estétől délig (film, 2. rész) 23.45 B. Rubaskin Moszkvában . . .

OSZTRÁK TV

1. műsor: 9.00 Hírek 9.01 Alf 9.30 Francia nyelvlecke 10.00 Iskolatévé 10.30 Vihar egy pohár vízben 12.05 Alszik a macska 12.10 Külpolitikai folyóirat 13.00 Hírek 13.10 Mi 13.40 Akkoriban 13.45 Borcsinálók 14.15 Varázslatos Jeannie 14.40 Full House 15.30 Te meg én 15.35 Kacsamesék 16.00 Paprikajancsi és a szemét óriása 16.25 Figyelj jól! 16.30 Zenei műhely 16.55 Mini tévéhíradó 17.05 Mint a kutya-macska 17.30 Mini klub 17.55 Yakari 18.00 Mi. Nők 18.30 Törvető John, az orvostudor 19.30 Tévéhíradó 20.00 Kulturális hírek 20.15 Siker a nő életében 21.45 Oldalpillantások 22.10 A halál csókja (amerikai bűnügyi film) 23.30 Dempsey és Makepeace 0.25 Hírek **2. műsor:** 6.30 Alpesi sí-vb — nonstop! 8.30 Időjárás-panoráma 12.10 Sport 16.50 Művészlexikon 16.55 Akkoriban 17.00 Élet — gondolkodás — túlélés 17.30 Tájak és emberek 18.00 Alf 18.30 Wurlitzer 19.00 A tartományok mai napja 19.30 Tévéhíradó 20.00 Sporthírek 20.15 Alpesi sí-vb 21.00 Jégkorszak 22.00 Tévéhíradó 2. 22.25 Teleszkóp. Kínai átnevelő táborok 23.10 Sport. Benne: 1 — 2 — X. Totóelőzetes. Műkorcsolyázó EB 0.10 Hírek

SKY EUROSPORT

6.00 Üzleti világhíradó 6.30 Azok a szép napok . . . 7.00 D. J. Katshow 8.30 Eurobik 9.00 Biliárd 12.00 Sí Világkupa 14.00 Lovassport 15.00 Biliárd 19.00 Cirkuszbn 19.30 Eurosport-hírek 20.00 Biliárd 23.00 Ford síjelentés 24.00 Műkorcsolyázó EB 1.30 Eurosport-hírek

SUPER

7.00 Napkezdet 8.30 Halló, Ausztria, halló, Bécs! 9.00 Hírek 9.10 Egyveleg 13.00 Japán üzleti hírek 13.30 Egyveleg 16.00 Forró drót 17.00 Hullámhosszon 18.30 Kék éj 19.30 Hírek, időjárás 19.45 Időlánc 20.00 Bepillantás 20.30 Ismeretterjesztő sorozat 21.00 Oroszország 11. 21.30 Financial Times 22.00 Hírek, időjárás 22.15 Sporthírek 22.20 Bepillantás 22.50 Oroszország 11. 23.20 Financial Times 23.50 Ismeretterjesztő sorozat 0.20 Hírek, időjárás 0.35 Kék éj 1.30 Időlánc 1.45 Egyveleg

TV5

16.05 Hírek 16.15 Rendkívüli kiküldött 17.15 Női szemmel 17.45 Főzőlecke 18.00 Ifjúsági műsor 18.20 Pyrénées, Pirineos 18.50 Francia nyelvű dalok 19.00 Hírek, időjárás 19.15 Sportrajongó 20.00 Teleszkóp 21.00 Híradó és időjárás 21.35 Francia színházi esték. Edmond Rostand: Chanteclere 23.30 Hírek 23.45 Ex libris

SAT1

6.00 Jó reggelt a SAT1-gyel! 8.30 Hírek, időjárás 8.35 Szomszédok 9.00 Hírek 9.05 Szeretethajó 9.55 Tévébolt 10.10 Hírek 10.15 Rendőr-akadémia 10.40 A hét bátor mindig győz 12.20 Szerencsekerék 13.00 Tévétőzsde 14.00 Szomszédok 14.25 Szeretethajó 15.15 Szél jár a füzek alatt 15.40 Tévébolt 15.55 Őrült Vadnyugat 16.45 Kalifornia ege alatt 17.40 Hírek, időjárás 17.45 Műsorelőzetes 17.50 Szeretjük Kate-et! 18.15 Sansz 18.45 Híradó, időjárás 19.15 Szerencsekerék 20.00 Booker 20.55 Hírek 21.00 Joe Dancer III. Halott tanúkkal nem megyünk sokra (amerikai krimi) 22.35 A nap híre!, sport, időjárás 22.50 Elátkozott örökösök 23.40 Filmesek órája 23.55 Dekoltázs 0.25 Booker 1.15 Műsorelőzetes

3SAT

14.25 A zenedélután programja 14.30 Jön a zene . . . 15.30 Zene és tánc a Mazuri-tavaktól 16.15 A Grödner-völgyi Madonna-faragók (riportfilm) 17.15 Műsorismertetés 17.20 Mini tévéhíradó 17.30 Mauly és Ratty a nagy folyónál. Magas látogató a kicsiny házban 17.50 Játékajánló 18.00 Képek Németországból 19.00 Tévéhíradó 19.22 3SAT-stúdió 19.30 Így nem lehet élni 21.45 Kulturális hírek 21.51 Sporthírek 22.00 Tévéhíradó 2. 22.25 Spektrum 23.10 Emlékezés 0.10 Késő esti újság. A DFF/NLK híradója, majd: Hírek röviden

PRO7

6.05 Szerelem, hazugság, szenvedély 6.50 Rascal, a mosómedve 7.15 A csavargó 7.40 Tarzan 8.25 A virginiai 9.25 Diamonds 10.20 Doogie Howser 10.45 Harapós borharapó 11.15 Colt Seavers esetei 12.05 Aranyszöktetés 13.40 A virginiai 14.45 Rascal, a mosómedve 15.10 Dick, a disznócska 15.35 Hírek, időjárás 15.45 Flipper 16.10 Az Eaton Place-i ház 17.00 Doogie Howser 17.25 Harry csodálatos bírósága 17.50 Hírek, időjárás 18.00 Végállomás az igazság 18.50 Dick, a disznócska 19.20 Colt Seavers esetei 20.15 A bizonytalanság kínja (amerikai játékfilm) 21.55 FBI 22.50 A gyilkos jelvénye (amerikai játékfilm) 0.20 Hírek, időjárás 0.30 A szupercsoport 1.20 Zombival sétáltam 2.30 Történetek az árnyékvilágból 2.50 A hőbortos fickó (angol játékfilm) 4.20 Mélyhűtő — sokkoló 5.10 Sunset Strip 77.

RTL

6.00 Halló, Európa! 9.10 Ausztrál nyílt teniszbajnokság, 1991. (Ha a mérkőzések a tervezettnél tovább tartanak, néhány műsor elmarad.) 11.30 Kockázatos! 12.00 Játékshow 12.36 Az „M" ügyosztály 13.00 Gazdagok és szépek 13.20 Kaliforniai klán 14.05 A springfieldi történet 14.50 Asztrál nyílt teniszbajnokság, 1991. Összefoglaló 15.35 Hírek 15.38 Üzleti hírek 15.50 CHiPs 16.40 Kockázatos! 17.05 Játékshow 17.45 Salvatore bajnoksága 17.55 Hírek 18.00 A hatmillió dolláros férfi 18.45 Híradó 19.15 Hazai dallamok 20.15 Gottschalk-show 21.15 A modell és a detektív 22.10 A Stern tévémagazinja 22.45 Ausztrál nyílt teniszbajnokság, 1991 23.15 Hírek, időjárás 23.25 A halottak a napon rothadnak (olasz háborús film) 1.00 Mladen doktor (jugoszláv háborús film 2.20 A modell és a detektív 3.00 Ausztrál nyílt teniszbajnokság 1991.

Budapesti színházak

Operaház: A Filharmóniai Társaság hangv. (7, B. bérl. 3.), Erkel Színház: A varázsfuvola (7, Rösler bérl. 3.), Nemzeti Színház: A kaukázusi krétakör (7), Várszínház: Az arckép (7), Katona József Színház: Három nővér (7), Madách Színház: Macskák (7), Madách Kamara: Teaház az Augusztusi Holdhoz (7), Vígszínház: Fekete Péter (7), Pesti Színház: Száz év magány (7), József Attila Színház: Sok hűhó semmiért (7), Thália Színház: Doktor úr (7), Thália Stúdió: Az aranyműves boltja (du. 4), Radnóti Színház: Nóra (7), Játékszín: Lebegő fénybuborék (7), Fővárosi Operettszínház: Viktória (7, Jacobi bérl. 2.), Vidám Színpad: Egy férfi, aki nem akar (7), Mikroszkóp Színpad: A zsupszfalvi tűzoltók (de. 9), Kiló a lóláb (fél 8), Ódry Színpad: Gyilkosok éjszakája (7), Fővárosi Nagycirkusz: Lássuk a medvét (du. 3), Állami Bábszínház — Jókai tér: A csodálatos kalucsni (de. 10), — Andrássy út: A repülő kastély (du. 3), Független Színpad: Rómeó (7).

A Richter Gedeon Vegyészeti Gyár Rt.
felvesz

gyógyszeralapanyag-gyártáshoz váltott műszakos munkarendben
- VEGYÉSZTECHNIKUSOKAT,
- VEGYIANYAG-GYÁRTÓ SZAKMUNKÁSOKAT.

Magas kereseti lehetőség!

Szociális juttatások, színvonalas üzemegészségügy!

Jelentkezés, érdeklődés:
Richter Gedeon Vegyészeti Gyár Rt.
munkaerő-gazdálkodási osztály
Bp. X., Gyömrői út 19–21.
Telefon: 157-2693

A Fővárosi Számítástechnikai és Díjbeszedő Vállalat többéves gyakorlattal rendelkező **belső ellenőrt** alkalmaz.

A jelentkezést részletes szakmai önéletrajzzal az oktatási és személyügyi osztályra – 1119 Bp., Vahot u. 8. – kérjük megküldeni.

Egészítse ki nyugdíját, árusítsa a nyugdíjasok lapját!

MAGAS JUTALÉKOT FIZETÜNK AZOKNAK, AKIK VÁLLALKOZNAK LAPUNK, A HÉTFŐI HÍRHOZÓ UTCAI TERJESZTÉSÉRE.

Az árusításra bármely munkanapon 8–15 óra között lehet jelentkezni Budapesten a VII. kerület, Rákóczi út 54.-ben, az első emelet 5. szám alatt.
UGYANITT VÁRJUK azok jelentkezését is, akik magas jutalék ellenében könyvárusításra vállalkoznak.
E két tevékenységet együtt is lehet végezni.

Egy-egy alkalommal több száz forintot is megkereshet. Ha ideje engedi, az árusítást a hét végén is folytathatja, az utcákon, tereken, járműveken, aluljárókban, üdülőhelyeken.

30% 30%

Ingatlanbank Rt.

Ingatlan Letéti Jegy az ország minden pontján!

Az Ingatlanbank Rt. által kibocsátott 5000, 10 000, 50 000 és 100 000 forintos címletű Ingatlan Letéti Jegyek megvásárolhatók a bank

Budapest V., Bárczy István u. 3–5.,
Budapest II., Bég u. 3–5.,
Budapest IX., Üllői út 117.,
Eger, Széchenyi u. 34.,
Győr, Czuczor Gergely út 26. sz.

alatti fiókjaiban és országszerte az IBUSZ irodáiban.

Az Ingatlan Letéti Jegy kamata **egyéves lekötéskor 30%, egy éven túl 30%-os kamatos kamat.**

INGATLANBANK = Ingatlanbefektetés = Megingathatatlan biztonság

30% 30%

Az Üdülési Főigazgatóság és a Népszava szolgáltatása

Hol van még szabad beutaló?

Az Üdülési Főigazgatósággal közös szolgáltatás keretében rendszeresen közzétesszük: hol, melyik üdülőben van még hely. Célunk, hogy az üdülők valamennyi helyét egész éven át vegye igénybe a tagság, ne maradjanak kihasználatlanul a lehetőségek. Az itt felajánlott beutalókat az olvasók — aktív dolgozók és nyugdíjasok — igényelhetik a felajánló szakszervezetektől.

(Az olvasók rendelkezésére áll még az Üdülővendégszolgálati Iroda, amelyet hétfőn, szerdán, pénteken, 9—12 óra között, személyesen is felkereshetnek. Címe: Budapest VI., Dózsa György út 84/b., IV. emelet 33. ajtó.)

Január-februári, kéthetes, balatoni, hegyvidéki, gyógy- és szanatóriumi beutalók igényelhetők az ÜVSZI-nél, az 1532-900/364 telefonon.

Február eleji, gyógy- és magaslati beutalók igényelhetők a közlekedési-szakszervezetben, az 1138-466, a ruhásszakszervezetben, a 1215-259, a vasasszakszervezetben, az 1135-200/255 telefonon.

PÉCS, Kikelet Üdülő, házaspári beutaló, II. osztály, 14 napos, január 25.—február 7-ig, 3 db. A beutaló térítési díja 4480 forint. Igényelhető a KER. SZ. SZ.-nél, a 1314-782, az ÜVSZI-nél, az 1532-900/291 telefonon.

SIÓFOK, Ezüstpart Üdülő, házaspári beutaló, I/A osztály, 14 napos, február 1—14-ig, 3 db. A beutaló térítési díja 5680 forint. Igényelhető a papíripari-szakszervezetben, a 2766-773, a közszolgálati-szakszervezetben, a 1384-286 telefonon.

BAKONYBÉL, Hotel Bakony, házaspári beutaló, III. o., 14 napos, január 24.—február 6-ig, 9 db. A beutaló térítési díja 3640 forint. Igényelhető az ÜVSZI-nél, a 1532-900/364, a KER. SZ. SZ.-ben, a 1314-782, a vasasszakszervezetben, a 1135-200/255 telefonon.

BAKONYBÉL, Hotel Bakony, egyéni beutaló, III. osztály, 14 napos, január 24.—február 6-ig, 2 db. A beutaló térítési díja 1820 Ft. Igényelhető a vasasszakszervezetben, a 1135-200/255 telefonon.

BALATONFÜRED, Hotel Fortuna, házaspári beutaló, I. osztály, 14 napos, január 24.—február 6-ig, 5 db. A beutaló térítési díja 5040 forint. Igényelhető az ÜVSZI-nél, a 1532-900/393 telefonon.

BALATONFÜRED, Hotel Fortuna, egyéni beutaló, I. osztály, 14 napos, január 24.—február 6-ig, 5 db. A beutaló térítési díja 2520 forint. Igényelhető az ÜVSZI-nél, a 1532-900/393 telefonon.

BALATONFÜRED, Horizont Hotel, házaspári beutaló, III. osztály, 14 napos, január 24.—február 6-ig, 5 db. A beutaló térítési díja 3640 forint. Igényelhető az ÜVSZI-nél, a 1532-900/393 telefonon.

BALATONFÜRED, Horizont Hotel, egyéni beutaló, III. osztály, 14 napos, január 24.—február 6-ig, 5 db. A beutaló térítési díja 1820 forint. Igényelhető az ÜVSZI-nél, a 1532-900/393 telefonon.

SOPRON, Vegyész Üdülőszálló, házaspári beutaló, I. osztály, 14 napos, január 31.—február 13-ig, 1 db. A beutaló térítési díja 5320 forint. Igényelhető a nyomdászszakszervezetben, a 1342-160 telefonon.

SOPRON, Pedagógus üdülőszálló, házaspári beutaló, II. osztály, 14 napos, január 29.—február 11-ig, 1 db. A beutaló térítési díja 4480 forint. Igényelhető a KER, SZ. SZ.-ben, a 1314-782 telefonon.

MÁTRAFÜRED, Hegyalja üdülő, házaspári beutaló, I. osztály, 14 napos, január 30.—február 12-ig, 11 db. A beutaló térítési díja 5320 forint. Igényelhető az ÜVSZI-nél, a 1532-900/364, a KER. SZ. SZ.-ben, a 1314-782, a vasasszakszervezetben, a 1135-200/255 telefonon.

MÁTRAFÜRED, Hegyalja üdülő, egyéni beutaló, I. osztály, 14 napos, január 30.—február 12-ig, 1 db. A beutaló térítési díja 2660 forint. Igényelhető a KER, SZ. SZ.-ben, a 1314-782 telefonon.

MÁTRAHÁZA, Hotel Pagoga, házaspári beutaló I. osztály, 14 napos, január 31.—február 13-ig, 1 db. A beutaló térítési díja 5320 forint. Igényelhető az ÜVSZI-nél, az 1532-900/364 telefonon.

MISKOLCTAPOLCA, Kikelet Panzió, házaspári beutaló, I. osztály, 14 napos, január 24.—február 6-ig, 3 db. A beutaló térítési díja 5320 forint. Igényelhető az ÜVSZI-nél, a 1532-900/364, a KER. SZ. SZ.-ben, a 1314-782 telefonon.

MISKOLCTAPOLCA, Kikelet Panzió, egyéni beutaló, I. osztály, 14 napos, január 24.—február 6-ig, 3 db. A beutaló térítési díja 2660 forint. Igényelhető a KER. SZ. SZ.-ben, a 1314-782 telefonon.

MISKOLCTAPOLCA, Kikelet Panzió, házaspári beutaló, I. osztály, 7 napos, január 31.—február 6-ig, 1 db. A beutaló térítési díja 2660 forint. Igényelhető a KER. SZ. SZ.-ben, a 1314-782 telefonon.

HOLLÓHÁZA, Kastély Szálló, egyéni beutaló, II. osztály, 14 napos, január 31.—február 13-ig, 5 db. A beutaló térítési díja 2440 forint. Igényelhető a KER. SZ. SZ.-ben, a 1314-782, a ruhásszakszervezetben, a 1215-259, az ÜVSZI-nél, a 1532-900/364 telefonon.

BUDAPEST, Rózsadomb Üdülő, házaspári beutaló, I/A osztály, 14 napos, február 1—14-ig, 1 db. A beutaló térítési díja 6440 forint. Igényelhető a nyomdászszakszervezetben, a 1342-160 telefonon.

BUDAPEST, Nyomdász Üdülő, házaspári beutaló, II. osztály, 14 napos, január 31.—február 13-ig, 11 db. A beutaló térítési díja 4480 forint. Igényelhető a vasasszakszervezetben, a 1135-200/255, a KER. SZ. SZ.-ben, a 1314-782, a ruhásszakszervezetben, a 1215-259, a nyomdászszakszervezetben, a 1342-160, az ÜVSZI-nél, az 1532-900/291 telefonon.

HÉVÍZ, Helios Gyógyüdülő, házaspári gyógybeutaló, I/A osztály, 14 napos, január 24.—február 6-ig, 8 db. A beutaló térítési díja 6440 forint. Igényelhető a vasasszakszervezetben, a 1135-200/255, az ÜVSZI-nél, a 1532-900/291 telefonon.

HÉVÍZ, Postás Üdülő, házaspári gyógybeutaló, II. osztály, 7 napos, január 24—30-ig, 1 db. A beutaló térítési díja 2240 forint. Igényelhető az ÜVSZI-nél, a 1532-900/291 telefonon.

HÉVÍZ, Postás Üdülő, egyéni gyógybeutaló, II. osztály, 7 napos, január 24—30-ig, 1 db. A beutaló térítési díja 1120 forint. Igényelhető az ÜVSZI-nél, a 1532-900/291 telefonon.

HÉVÍZ, Panoráma Üdülő, házaspári gyógybeutaló, I/A osztály, 14 napos, január 31.—február 13-ig, 1 db. A beutaló térítési díja 6440 forint. Igényelhető a vasasszakszervezetben, a 1135-200/265, a KER. SZ. SZ.-ben, a 1314-782 telefonon.

SZEGED, Forrás Gyógyüdülő, házaspári gyógybeutaló, I/A osztály, 14 napos, január 30.—február 12-ig, 1 db. A beutaló térítési díja 6440 forint. Igényelhető az ÜVSZI-nél, a 1532-900/291 telefonon.

GYULA, Hotel Erkel, házaspári gyógybeutaló, I/A osztály, 14 napos, január 30.—február 12-ig, 7 db. A beutaló térítési díja 6440 forint. Igényelhető a vasasszakszervezetben, a 1135-200/255, az ÜVSZI-nél, az 1532-900/364 telefonon.

HAJDÚSZOBOSZLÓ, Hőforrás Gyógyszálló, házaspári gyógybeutaló, I. osztály, 14 napos, február 6—19-ig, 7 db. A beutaló térítési díja 5320 forint. Igényelhető a KER. SZ. SZ.-ben, a 1314-782, a vasasszakszervezetben, 4480 forintért, a 1135-200/255 telefonon.

HAJDÚSZOBOSZLÓ, Hőforrás Gyógyszálló, egyéni gyógybeutaló, II. osztály, 14 napos, február 6—19-ig, 2 db. A beutaló térítési díja 2240 forint. Igényelhető a vasasszakszervezetben, a 1135-200/255 telefonon.

HAJDÚSZOBOSZLÓ, Hotel Hortobágy, házaspári gyógybeutaló, II. osztály, 7 napos, január 24—30-ig, 1 db. A beutaló térítési díja 2240 forint. Igényelhető az ÜVSZI-nél, a 1532-900/291 telefonon.

HAJDÚSZOBOSZLÓ, Hotel Hortobágy, házaspári gyógybeutaló, II. osztály, 14 napos, január 31.—február 13-ig, 2 db. A beutaló térítési díja 4480 forint. Igényelhető az ÜVSZI-nél, a 1532-900/291 telefonon.

BALATONFÖLDVÁR, szanatóriumi beutaló, 21 napos, I. osztály, január 29.—február 18-ig, 9 db. A beutaló térítési díja 3780 forint. Igényelhető az ÜVSZI-nél, az 1532-900/291 telefonon.

BALATONLELLE, szanatóriumi beutaló, 21 napos, I. osztály, január 29.—február 18-ig, 9 db. A beutaló térítési díja 3780 forint. Igényelhető az ÜVSZI-nél, a 1532-900/291 telefonon.

SIÓFOK, szanatóriumi beutaló, 21 napos, II. osztály, január 29.—február 18-ig, 9 db. A beutaló térítési díja 3150 forint. Igényelhető az ÜVSZI-nél, a 1532-900/291 telefonon.

BALATONFÜRED, szanatóriumi beutaló, 21 napos, III. osztály, január 31.—február 20-ig, 14 db. A beutaló térítési díja 2730 forint. Igényelhető az ÜVSZI-nél, a 1532-900/291 telefonon.

PARÁDFÜRDŐ, szanatóriumi beutaló, 21 napos, II. o., február 6.—február 26-ig, 11 db. A beutaló térítési díja 3150 forint. Igényelhető a vasasszakszervezetben, a 1135-200/255, a KER. SZ. SZ.-ben, a 1314-782 telefonon.

PARÁDFÜRDŐ, szanatóriumi beutaló, 21 napos, II. osztály, február 13.—március 5-ig, 2 db. A beutaló térítési díja 3150 forint. Igényelhető a KER. SZ. SZ.-ben, a 1314-782 telefonon.

A KŐSZEGI és VAJTAI gyermeküdülő 7—13 éves, enyhén mozgássérült vagy légzőszervi megbetegedésben szenvedő gyerekeket fogad február 3.—március 2-ig. 28 nap 2800 forintba kerül, teljes ellátással.

Forgalmi áras térítés mellett igényelhetők:

MISKOLCTAPOLCA, Kikelet Panzió. Telefon: 06-46-66811. Igényelhetők egy- és kétágyas, fürdőszobás szobák, január 31-ig, személyenként és naponta 712 forintért, teljes ellátással. Ugyanitt, igényelhetők kétágyas, pótágyazható, fürdőszobás szobák, június 1.—augusztus 31-ig, csoportok számára, személyenként és naponta 800 forintért, teljes ellátással.

Oláh Sándor a kisgazdák agrárprogramjáról

Gödörre termelni elkeserítő

A közelmúltban bocsátották útjára a Független Kisgazda- és Polgári Párt agrárpolitikája című, negyvenöt oldalas anyagot, melyben a program legfontosabb sarokpontjait a földtulajdon rendezésének kérdéseit, a családi gazdálkodás szerepét, viszonyukat a szövetkezetekhez és az agrárértelmiséghez is rögzítik a kisgazdák. Mindezzel kapcsolatban kértünk interjút Oláh Sándor pártfőtitkártól.

— Azért nem volt kidolgozott programunk, mert mi a *tulajdonrendezést*, mint könnyen tömöríthető *választási jelszót* tűztük a zászlónkra. A tulajdonviszonyok rendezése alapkérdés, mert kihat az egész agrárgazdálkodásra, az élelmiszeriparra. Most a *kárpótlási és tulajdonrendezési törvény* megalkotásával úgy látjuk, a mi választási ígéretünk is teljesülni látszik, és már lehet *átfogó agrárprogramot* előkészíteni.

A parasztság ezt türelmetlenül várja. Program nélkül nem lehet dolgozni. A bizonytalanság mellett sok vadhajtás is sarjadt és olyan acsarkodásnak lehettünk tanúi, ami sem a munkának nem használt, sem a kisgazdapártnak.

— Az átfogó agrárprogram megalkotásának útjában állt az is, hogy a kisgazdapárt — a velünk azonosuló emberekkel együtt — valósággal *szembefeszül* a kollektivista gazdálkodásban érdekeltekkel. Úgy érezzük, hogy az agrárértelmiség jelentős része, még ha most az Agrárszövetségben működik is, belátta, hogy *nem ellenségképeket* kell felrajzolni, hanem az ágazat érdekében jó lenne az *együttműködést keresni* a különböző irányzatok között. A tulajdonviszonyok rendezésében csak az a nagyon kicsi réteg nem érdekelt, amely utolsó mentsvárként különböző protekcióval került a szövetkezetekbe vezetői tisztségbe. A húsz-harmincezer agrárértelmiségiből, aki a termelésben dolgozik, ez a réteg csupán 100—200 személyre vonatkozik.

Csakhogy a kisgazdapárt propagandájában minden mezőgazdaságban dolgozó vezetőt zöld bárónak neveztek. Ez mélyen sértette az embereket. Sokan el is hagyták az ágazatot.

— A zöldbáró megnevezés csupán *tömörítő jelző*. Azokra vonatkozik, akik nem képességeik szerint kerültek pozícióikba. Olyan, szinte *feudális jogokat* követeltek maguknak, amivel már egy művelt arisztokrata sem mert nyíltan élni. Az, hogy sok értékes ember elment, nem merném kizárólag ennek betudni, inkább a mezőgazdaság hátrányos helyzetének és a kilátástalanságnak. Azt már látom, hogy *a kisgazdapárt is hibás*. Elő kellett volna állni időben egy átfogó agrárprogrammal, amely meggyőzött volna minden agrárértelmiségit arról, hogy a *családi gazdaságok* irányába átrendeződő mezőgazdaságban még fokozottabban lesz szükség rájuk.

Kizárólag családi keretekben gondolkodnak?

— A jó szövetkezeteknek is *lesz jövőjük*, persze más módon, mint most, önkéntes társulás alapján, demokratikus vezetéssel. A rosszak meg úgyis *szétesnek*, de az szerintem nem is baj. A *szakszövetkezetek* erősek, mert tulajdonosi alapon működnek és nem bérmunkásként dolgoznak bennük az emberek. A téeszek *szolgáltatásaira* a közös értékesítésre és társulásos alapon a feldolgozásra is szükség lesz.

Korábban hallottam kisgazda vezetőkről, hogy tárgyalnak nyugati cégekkel kisgépek behozatalára, kedvező hitelfeltételekkel. Az életben ennek nyoma sincs.

— Az új gazdaságoknál nem az első dolog a gépek beszerzése, hiszen még *kalákában is dolgoznak* az emberek. És amennyiben százholdas családi gazdaságban gondolkodunk, ott arathat *bérmunkában* például egy szövetkezeti kombájn is. De én tudom, hogy a falvakban van szunnyadó tőke. A parasztember soha nem fogja kötvényekbe és egyéb *papírfélékbe* fektetni a pénzét. Az apját, nagyapját annyiszor tették már tönkre az ilyen vagy olyan hadi- és békekölcsönökkel. Mi valóban tárgyalunk cégekkel Japántól Kanadáig, meg is van bennük a készség, de ésszerű *termékszerkezet-váltás* kell ahhoz, hogy a piacot felmérhessék.

A programjukban szerepel az értékesítés...

— Én hagymás vidékről, Hódmezővásárhelyről származom. Ott az a szólás, hogy nincs annál elkeserítőbb, mint amikor a parasztember *gödörre termel*, vagyis nem tudja eladni az áruját, kénytelen elásni. Nekem az a meggyőződésem, hogy a nyugattól öt évvel hátrább, a kelettől tíz évvel előbbre vagyunk ebben a tekintetben.

Milyen visszhangra találnak téziseik?

— Vegyes fogadtatásra számítunk, bár az utóbbi időkben ellenzéki képviselők is érdeklődnek nálunk, különösen akiket olyan vidéken választottak, ahol jelentős az agrárérdekeltség. Sejtjük viszont, hogy a kárpótlási törvénynél *szűklátókörűséggel* találjuk magunkat szemben. A várakozásban már nemzeti konszenzus van, ez kellene a törvényhozásban is. Pedig ez korszakos törvény, hiszen része a földkérdés is, amellyel kapcsolatban mindig nagy társadalmi mozgások idején foglalkoznak. Szerintem a tulajdonváltás túl békésen és puhán zajlik nálunk.

Az emberek nehezen viselnék el az amúgy is nehéz terheket, a bizonytalanságot egy még keményebb váltással.

— Nem erre gondolok. A jogi csűrés-csavarások és álságos problémák nem engedik előrevinni a dolgokat. A tulajdonváltás *forradalmi jellege* nem fikció. Nálunk most van alkalom arra, hogy kétszáz év késedelmet behozzunk.

Mi a véleménye a földforgalomról, amely még sem indult, de máris tapasztalható a spekuláció, kihasználva az elszegényedést.

— A földforgalom feltétele a piacgazdálkodásnak és a polgárosodásnak. Mégis azt hiszem, hogy éppen a harácsolás ellen a kisgazdapárt fogja kérni először az értékesítési moratóriumot. Kezd a parlamentben valami együttműködés kialakulni. Voltak koalíciós partnerek, akik azt hitték, hogy oda sem szabad nézni, ahol a szocialisták ülnek. Most a bizottsági munkák és csatározások során sok különböző nézetű ember kerül össze. Politikai szekértáborunk minden parlamenti párttal együtt kíván dolgozni.

Lendvai Vera

Bérfejlesztés a vízügyben

Az 1991-es bérfejlesztés esetében a Környezetvédelmi és Vízügyi Dolgozók Szakszervezete (KVDSZ) már azt a gyakorlatot szeretné megvalósítani, hogy a szakmai érdekvédelmi szervezet és a kamara, illetve a munkahelyeken az igazgató és a munkavállalói érdekképviseleti szervezet állapodjon meg.

A KVDSZ vállalati tagozata tegnapi ülésén Horváth László elnök javaslata alapján az igazgatók is egyetértettek a szakszervezet által javasolt, 20 százalékos átlagbérfejlesztéssel, amelyet személyenként differenciálnak. Ez a mérték — mondták — nem közelíti meg az inflációt, ezért ha lehetséges, felfelé mozognak. Most azonban olyan kevés a vízügyi társulatok munkája, hogy még ezt a bérfejlesztést is veszélyeztetettnek látják.

A KVDSZ már tárgyalt két illetékes miniszterrel a munkahelyteremtésről. Szeretnének most a Belügyminisztériummal is megegyezésre jutni abban, hogy az önkormányzatok a közmunkákra fordítható pénzből a vízügyi vállalatokat vegyék igénybe, van munkaerő, technika és szaktudás is.

Az igazgatói pályázatok elbírálásánál a szakszervezet is képviselteti magát.

I. v.

Szeretne sok pénzt keresni?

Árusítsa Ön is az ÁLLÁSKÖZVETÍTŐT!

A lap utcai terjesztőinek magas jutalékot fizetünk. Egy-egy héten több száz forintot kereshet. Állandó foglalkoztatásra lehetőség van.

Jelentkezés Bp. XIII., Radnóti Miklós u. 2. Tel.: 112-1885

Keressen az ÁLLÁSKÖZVETÍTŐ-vel!

ÁLLÁS KÖZVETÍTŐ

HILTI-VÁSÁR!

Engedménnyel kaphatók HILTI FÚRÓ-, VÉSŐGÉPEK és TARTOZÉKOK, amíg a készlet tart.

BP. XI., KARINTHY F. u. 11.
Tel.: 166-6224

Az Athenaeum Nyomda Siófokon lévő vízparti üdülőjének 30 szobáját BÉRBE ADJA.

A szobák 2–4 ágyasak, különkülön fürdőszobásak, televízióval ellátottak. Közös társalgó, büfé. Étkezés kívánságnak megfelelően biztosított (napi 1, 2, 3 alkalommal). Az üdülőnek saját parkolója van. Az ingyenes strandhasználat biztosított. Minden megoldásra nyitottak vagyunk.

Érdeklődés: József Gábor személyzeti, munkaügyi, és szociális osztályvezetőnél, telefon: 118-7800/108.

Csak most!

Telefon: 132-7751

PINCE

AMÍG A KÉSZLET TART!!!

NYOMTATÓ:

EPSON FX 100+ (132 karakteres)
magyar karakterkészlettel: 32 000 Ft+áfa
5 db fölötti vásárlásnál árengedmény!

LEPORELLÓ (nettó árak):

221 mm, 2 pld.,	vegypapír	3400 Ft/1600 garnitúra
250 mm, 1 pld.,	zebracsíkos	1200 Ft/1500 lap.
240 mm, 3 pld.,	vegypapír	2800 Ft/600 garnitúra
382 mm, 1 pld.,	zebracsíkos	2000 Ft/1500 lap.
440 mm, 1 pld.,	zebracsíkos	2400 Ft/1500 lap.

20 doboz feletti vásárlásnál 10% árengedmény!

FOLYAMATOSAN KAPHATÓ:

- 240, 382 és 412 mm-es, 1, 2 és 3, pld.-os leporelló,
- SIRÁLY papír A/4 és A/3 méretben,
- FAX papír CANON-230 és -270 távmásolóhoz.

Nagymező utca 64.

Budapesti moziműsor

I. 24—30.
A hét filmbemutatói:
ARACHNOPHOBIA (Apolló, Atrium, Bartók, Corvin éjjel, Hunyadi éjjel, Kossuth, Kőbánya, Olimpia éjjel, Vörösmarty éjjel)
CADILLAC MAN (Atrium éjjel, Bartók éjjel, Bástya éjjel, Corvin, Kőbánya éjjel, Lux, Olimpia, Tátra, Uránia)
EGY ELKÉNYEZTETETT GYERMEK UTAZÁSA (Duna, Puskin éjjel)

Ady Műv. K. videmozi
Karate Girl's (mb., am. forró szexfilm)*** 27-én 4.
Izzó hálószobák (Teresa-film) (német forró szexfilm)*** 24-én n7, 29-én n9.
Légikisasszony (mb., am. forró szexfilm)*** 26-án n9, 29-én n7.
Marylin I. (Teresa-film) (német forró szexfilm)*** 26-án n7.
Szexet vagy életet (mb., fr. forró szexfilm)*** 24-én és 28-án n9.
Táncoló Angyalok (am. szexfilm)*** 28-án n7.
Van, aki forróbban szereti (am. szexfilm)*** 26-án 4.

Alkotás
Szuperhekusok (mb., szín. olasz) 10.
Krokodil Dundee II. (mb., szín. am.) 12.
Országúti diszkó (mb., szín. am.)* 2.
Rocky IV. (szín. am.) 4.
A kis szemtanú (mb., szín. am.)* 8.
Jó reggelt, Vietnam! (mb., szín. am.)* 8.
A bolygó neve: Halál (mb., szín. am.)** 24-én éjjel 10, 12.
Fekete mágia (mb., szín. am.)**
Ómen (szín. am.)* 26-án éjjel 10, 12.
Ördögűző (szín. am.)** 27-én éjjel 10, 12.
A légy II. (szín. am.)** 28-án éjjel 10, 12.
Pet Cemetery (Kedvencek temetője) (szín. am.)** 29-én 10, 12.
Halálos mánia (szín. am.)** 30-án 10, 12.

Alkotmány
Halálos nyugalom (mb., szín. am.)** 4, 6, 8.

Apolló
ARACHNOPHOBIA (mb., szín. am.)* 10, 12, 2, 4, 6, 8.
Video: Conan, a pusztító 1, 3, 5, 7, 26—27-én 11-kor is.

Aquincum
Cry-Baby (szín. am.)* 27-én 4.
Miss Daisy sofőrje (mb., szín. am.)* 27-én 6.
Eszterkönyv (szín. magyar)* 28-án 6.

Ált. Műv. K.
Halálhozó 3000 (szín. olasz—sp.)* 26—27-én 3, 5, 7.
Zsaroló zsaruk (mb., szín. fr.)* 28-án 5, 7.

Átrium
ARACHNOPHOBIA (mb., szín. am.)* 10, 12, 2, 4, 6, 8.
CADILLAC MAN (mb., szín. am.) 25—26-án éjjel 10.
Videotéka a moziban! (Nyitva tartás a mozi üzemelése szerint.)

Bartók
ARACHNOPHOBIA (mb., szín. am.)* 10, 12, 2, 4, 6, 8.
CADILLAC MAN (mb., szín. am.) 25—26-án éjjel 10.

Bástya
Top Gun (szín. am.)* 10, 12, 2, 4, 6, 8.
CADILLAC MAN (mb., szín. am.) minden éjjel 10.

Bem
A brémai muzsikusok (mb., szín, zenés spanyol rajzfilm) 10, 4.
Ghost (mb., szín. am.)* f12, h2, 30-án f12.
Bagdad Café (Sivatagi komédia) (szín. NSZK)* 24—27-ig 6.
Cry-Baby (szín. am.)* 28—30-ig 6.
Pretty Woman — Micsoda nő! (mb., szín. am.)* 8.

Broadway
Kickboxer (szín. am.)* 24—25., 27-én és 30-án 12, 2, 4, 6, 8, 26-án és 29-én 12, 2, 4, 28-án 6, 8.
Jézus (mb., szín. am.) 6-án f6.
9 és fél hét (szín. am.)** 29-én 8.
A postás mindig kétszer csenget (mb., szín. am.)** 26-án 8.
Bízzál bennem! (mb., szín. am.) 29-én 6.

Budafok
Űrkalózok (Moon 44) (mb., szín. am—német)* f4, f6.
Szemenszedett szenzáció (mb., szín. am.)* f8.
Nicsak, ki beszél? (mb., szín. am.)* 26—27-én 2.
Mozidiszkó 25-én f10.
Játékterem du. 2-től.

Corvin
CADILLAC MAN (mb., szín. am.) f4, 6, f9.
ARACHNOPHOBIA (mb., szín. am.)* 25—26-án éjjel 11.

Cserepes video
(Cserepesház, 1144 Bp., Vezér u. 28/b.)
Gor II. (amerikai sci-fi) 26-án 4.
Murphy törvénye (am.) 26-án 6, 8.

Csillag
Rövidzárlat 2. (mb., szín. am.) 24—27-ig 4, 6, 8.
Előre a múltba (mb., szín. am.) 28—30-ig 4, 6, 8.
Asterix és Caesar ajándéka (mb., szín. fra. rajzfilm) 27-én 2.

Csokonai
Űrkalózok (Moon 44) (mb., szín. am—német)* 4, 6, 8.
Top Gun (szín. am.)* 25—26-án éjjel 10.
Pretty Woman — Micsoda nő! (mb., szín. am.)* 26—27-én 12, 2.

Duna
EGY ELKÉNYEZTETETT GYERMEK UTAZÁSA (mb., szín. fr.)* f4, h6, 8.
Oslények országa (mb., szín. am. rajzfilm) 26—27-én 10.
Willow (mb., szín. am.) 26—27-én f12.
Szuperhekusok (mb., szín. olasz) 26—27-én 2.
Videotéka a moziban! (Nyitva tartás a mozi üzemelése szerint.)

Éva
Űrkalózok (Moon 44) (mb., szín. am—német)* f4, f6.
Vissza a jövőbe III. (mb., szín. am.) f8.
Csupasz pisztoly (mb., szín. am.) 26—27-én 2.

Flórián
Bújj, bújj ördög! (mb., szín. am.)* f4, h6, 8.
Halálos nyugalom (mb., szín. am.)** 25—26-án éjjel 10, 26—27-én f10, f12, f2.
Videotéka a moziban! (Nyitva tartás a mozi üzemelése szerint.)

Fórum
Dick Tracy (mb., szín. am.)* 24—27-ig 5, 7, 26—27-én 3-kor is.
Video: Brazíliai csábítások (forró szexfilm)*** 5, 7, 26—27-én 3-kor is.

Gorkij
Vissza a jövőbe III. (mb., szín. am.) f4.
Ghost (mb., szín. am.)* f6, h8.

Gutenberg
Rövidzárlat 2. (mb., szín. am.) 4, 6.
Veszedelmes viszonyok (mb., szín. am.)** 8.

Horizont
Papa, én nő vagyok! (mb., szín. am.) 24—25., 28—30-ig 10, 12, 2.
A kis hableány (mb., szín. am. rajzfilm) 6, 26—27-én 10, 12, f2, 3, f5-kor is.
Még drágább az életed (mb., szín. am.)** 24—25-ig és 28—30-ig du. 4.
Vad orchideák (szín. am.)*** 8.
Bújj, bújj ördög! (mb., szín. am.)* 26-án éjjel 10.

„H" Faktor Világ
A kőszívű ember fiai I—II. (szín. magyar) 24-én 5.
Én szép kis mosodám (szín., angol)*** 25—26-án este 9.
Óz, a csodák csodája (mb., szín. am.) 26—27-én 3.
A rendőrsztori folytatódik (szín. hongkongi)* 25—27-ig 5.
Ghost (mb., szín. am.)* 25—27-ig 7.
Legénybúcsú (mb., szín. am.)** 28-án 5, 7.

Hunyadi
Bújj, bújj ördög! (mb., szín. am.)* 4, 6, 8.
ARACHNOPHOBIA (mb., szín. am.)* 25—26-án éjjel 10.

József A. Műv. K.
Batman — A denevérember (mb., szín. am.)* 27-én f4.
Családi ügy (mb., szín. am.) 27-én f6.
Mélytengeri szörnyeteg (szín. am.)** 28-án f6.

Kossuth
ARACHNOPHOBIA (mb., szín. am.)* 4, 6, 8, 26-án éjjel 10-kor is.
Kamaraterem
Papa, én nő vagyok! (mb., szín. ARACHNOPHOBIA (eredeti angol am.) f3, f5.
nyelven) f7, f9, 25-én éjjel f11-kor is.

Kőbánya
ARACHNOPHOBIA (mb., szín. am.)* f4, f6, f8.
CADILLAC MAN (mb., szín. am.) 25—26-án éjjel f10.
A kis hableány (mb., szín. am. rajzfilm) 26—27-én f1, 2.

Lux
CADILLAC MAN (mb., szín. am.) 10, 12, 2, 4, 6, 8.

Maros
Vissza a jövőbe III. (mb., szín. am.) 24—27-ig n, 26—27-én n4-kor is.
Bűntény a támaszponton (mb., szín. am.) 26—27-én n8.

Montevideo
Suta Casanova (mb., fr. forró szexfilm)*** 24-én 6, 28-án 4.
Szexet vagy életet (mb., fr. forró szexfilm)*** 24-én 8.
Francia reggeli (mb. fr.—osztrák forró szexfilm)*** 28-án 6.
Szerelemre születtek (német forró szexfilm)*** 28-án 8.

Mátra
Sárkány és papucs (szín. magyar rajzfilm) 10, 12, 2, 4, 2-én 10, 12, 2.
Bogáncs (magyar) 25-én 4.

Metró
Bújj, bújj ördög! (mb., szín. am.)* 10, 12, 2, 4, 6, 8.
Szemenszedett szenzáció (mb., szín. am.)* 25—26-án éjjel 10.
Kamaraterem
Heves jeges (mb., szín. fr.)* 10, 12, 2.
Szédülés (szín. magyar)* IM 4.
Szoba kiáltással (szín. magyar)** IM 6.
Eszterkönyv (szín. magyar)* IM 8.
Videotéka a moziban! (Nyitva tartás a mozi üzemelése szerint.)

Olimpia
CADILLAC MAN (mb., szín. am.) f4, f6, f8.
ARACHNOPHOBIA (mb., szín. am.)* 25—26-án éjjel f10.

Óbuda
Kutyám, Jerry Lee (mb., szín. am.)* f4.
Csupasz pisztoly (mb., szín. am.) f6.
Dick Tracy (mb., szín. am.)* f8.
Magánbűnök, közerkölcsök (szín. ol.—jug.)** 25—26-án f10.
A medve (szín. fr.)* 25-én 2.

Puskin
Szemenszedett szenzáció (mb., szín. am.)* 10, 12, 2, 4, 6, 8.
EGY ELKÉNYEZTETETT GYERMEK UTAZÁSA (mb., szín. fr.)* 25—26-án éjjel 10.
Video: Veszélyesen kell élni 11, 3. Gyaloggalopp 5, 7.
Videotéka a moziban! (Nyitva tartás a mozi üzemelése szerint.)

Rideg S.
A keményfejű (mb., szín. olasz) 24—27-ig 4.
Még drágább az életed (mb., szín. am.)** 24—27-ig 6, 8.
Eper és vér (szín. am.)* 28—29-én 4.
Volt egyszer egy Amerika I—II. (szín. am.)* 28—29-én 6.
Sárkány és papucs (szín. magyar rajzfilm) 27-én de. 10.

Sport
Top Gun (szín. am.)* f4, f6.
Jákob's ladder — Jákob lajtorjája (premier előtt — eredti angol nyelven) f8.

Táncsics
Még drágább az életed (mb., szín. am.)** 3, 5, 7.

Tátra
CADILLAC MAN (mb., szín. am.) 6, 8.
A kis hableány (mb., szín. am. rajzfilm) 26—27-én 3, f5.

Tisza
A Beverly Hills-i zsaru II. (mb., szín. am.)* f11, f1.
Szerepcsere (mb., szín. am.) f3.
A tél foglyai (mb., szín. am.)* f5, f7, f9.

Ugocsa
Szemenszedett szenzáció (mb., szín. am.)* f4, f6, f8.
Született július negyedikén (mb., szín. am.)* 26-án 1.
Ismeretlen ismerős (szín. magyar) 27-én f12.
Szuperhekusok (mb., szín. olasz) 27-én f2.

Uránia
CADILLAC MAN (mb., szín. am.) 10, 12, 2, 4, 6, 8.
Palimadár (amerikai) (Premier előtt!) 25—26-án éjjel 10.

Zuglói
Dick Tracy (mb., szín. am.)* 6, 26—27-én 4-kor is.
A tél foglyai (mb., szín. am.)* 8.
Jákob rabbi kalandjai (mb., szín. fr.) 26—27-én 2.

ARTMOZI-HÁLÓZAT

Blue Box (volt Kinizsi)
Védtelenek (AIDS '89) (r.: Zolnay P.) 24-én 4.
Ez a harc lesz a végső? (r.: Káldor Elemér) 24—25-én és 27—28-án 6.
Forradalom után (r.: Szirtes András) 24-én 8.
Álombrigád (r.: Jeles András) 25-én 4.
Egy pikoló világos (r.: Máriássy Félix) 26-án 4.
Solaris (r.: Tarkovszkij) 26-án 6.
Kopasz kutya (r.: Szomjas György) 26-án 8.
Egy teljes nap (r.: Grünvalsky Ferenc) 27-én 4.
Szürkület (r.: Fehér György) 27-én 8.
Kicsi, de nagyon erős (r.: Grünvalsky Ferenc) 28-án 4.
Harcmodor (r.: Szalai—Dárday) 29—30-án f4.
Balázs Béla Stúdió-avantgardesorozat: Tóth J.: Study II. Vidovszki L..: Aldrin. Hajas T.: Öndivatbemutató 25-én 8.
Dokumentumfilmiskola-sorozat: Ember Judit: Tantörténet 28-án 8.
Matiné: Kék madár (amerikai) 26—27-én de. 10.
Minden szombaton ingyen matiné, kakaóval!
TIT-filmsorozat: Shakespeare hősei filmen 29-én 7; Japán filmművészet 30-án 7.
Blue Box-filmklub: Viszontlátásra gyerekek (r.: L. Malle) 22-én éjjel 11.
Koncert a Blue Boxban: Palermo Boogie Gang-koncert 25-én éjjel 11.

Európa
Legénybúcsú (mb., szín. am.)** n2.
Eszkimó asszony fázik (szín. magyar)** n4.
Gengszterek klubja (szín. am.)* n6.
Petra von Kant keserű könnyei (szín. német)* 8.
Rocky horror picture show (szín. am.)** 25—26-án éjjel 10.
Kamaraterem
Holt költők társasága (mb., szín. am.)* f2.
Rain Man (mb., szín. am.)* h4.
Madárka (szín. am.)* n7.
Betty Blue (szín. fr.)*** n9.
Törvénytől sújtva (am.) 25—26-án éjjel n11.

Hunnia
Kísértet Lublón (szín. magyar) 12.
Egy bolond százat csinál (magyar) 2.
Patyomkin páncélos (szovjet) 24—26-ig és 28—29-ig 4.
Kopasz kutya (szín. magyar) 6.
A rózsa neve (szín. NSZK)** 8.
Vadászat a Vörös Októberre (mb., szín. am.)* este 10.
Szent Péter esernyője (magyar) 27-én 4.

Mátra örökmozgó
A vágy tiltakozás tárgya (r.: Bunuel) 24—28-ig 6.
Egy szobalány naplója (r.: Bunuel) 24—25-én 8, 29—30-án 6.
A burzsoázia diszkrét bája (r.: Bunuel) 26—30-ig 8.

Művész
Chaplin-terem:
Sörgyári capriccio (mb., szín. csehszl.) 24—25-ig és 28—30-ig 10, 1. IM.
Macskafogó (szín. magyar—NSZK rajzfilm) 26—27-én 10, 1. IM.
A rádió aranykora (szín. am.) 24—26-ig 4. IM.
Kairó bíbor rózsája (mb., szín. am.) 27—28-ig 4. IM.
Hannah és nővérei (mb., szín. am.) 29—30-ig 4. IM.
Az éjszaka gyémántjai (csehszl.)* 24—26-ig 6. IM.
Bűntény a mulatóban (csehszl.) 27—28-ig 6. IM.
Az ezeréves méh (csehszl.) 29-én 6. IM.
Az ünnepségről és vendégekről (csehszl.)* 30-án 6. IM.
A rajzoló szerződése (szín. angol)* 24—27-ig 8. IM.
Anglia alkonya (szín. ang.—NSZK) 28-án és 30-án 8, 29-én h9. IM.
Brazil (szín. angol)* 25—26-án éjjel 10.
Huszárik-terem:
Zabriskie Point (am.) 10, 1. IM.
Meteo (szín. magyar)* du. 4. IM (49. hétre prol.). (A film zenéje hanglemezen ismét kapható a moziban is.)
A szabadság ököljoga (szín. német)** 24—28-ig és 30-án 6. IM.
A szakács, a tolvaj, a feleség és a szeretője (mb., szín. angol—fr.)** 24-én és 26—30-ig 8. IM.
Rózsaszín flamingók (szín. am.)*** 25—26-án éjjel n11. IM.
Francia filmklub (eredeti nyelven) Nő kékben 25-én 8, 29-én 6.
Bódy-terem:
Rocktérítő (magyar) 6, 8. IM.

Szindbád
Latinovits-terem:
Acélmagnóliák (mb., szín. am.)* 12, 2.
Pink Floyd: A fal (szín. angol)* 24—25-én és 28—30-ig 4.
A brémai muzsikusok (mb., szín, zenés spanyol rajzfilm) 26—27-én du. 4.
Amikor 13 újhold van egy évben (szín. NSZK)** 24—25-én és 28—29-én 6, 8, 26—27-én 8, 30-án 6.
Bolwieser (szín. NSZK)* 26-án 6.
Lili Marlen (szín. német) 27-én 6.
A bal lábam (szín. ír)* (Premier előtt!) 30-án 8.
Dajka-terem:
Liliomfi (szín. magyar) 24-én 3, 7.
A falu rossza (magyar) 25-én 3.
A harapós férj (magyar) 26-án 3.
Az elcserélt ember (magyar) 27-én 3.
Macskajáték (szín. magyar)* 28-án 3, 7.
Szerelmi láz (magyar) 29-én 3.
Szindbád (szín. magyar)* 30-án 3.
Magyar rekviem (szín. magyár—NSZK) 5.
Ház a sziklák alatt (magyar)** 25-én 7.
Megszállottak (magyar) 26-án 7.
Szerelem (magyar)* 27-én 7.
Egy erkölcsös éjszaka (szín. magyar)* 29-én 7.
Egymásra nézve (szín. magyar)*** 30-án 7.
Videotéka a moziban! (Nyitva tartás a mozi üzemelése szerint.)

Tabán
Az én XX. századom (magyar)* 24-én 4, h6. IM.
Ginger és Fred (szín. olasz)* IM 25-én f4, h6, 8.
Női ügy (szín. fr.)* 26—27-én f4, f6, f8.
Az éjszaka gyémántjai (csehszl.) 28-án f4, f6, f8.
Senki földje (szín. svájci—fr.)* IM 29-én f4, f6, f8.
Szerelmem, Elektra (szín. magyar)* 30-án f5, 6, f8. IM.
Bátor lovacska (mb., szín. argentin rajzfilm) 26—27-én 10.
A fantasztikus labirintus (mb., szín. am.) 26—27-én f12, f2. IM.

Tinódi
Űrkalózok (Moon 44) (mb., szín. am.—német)* 25—26-án éjjel 10.
Szeleburdi család (szín. magyar) 24—27-ig 4.
Szeleburdi vakáció (szín. magyar) 28—30-ig 4.
Amadeus I—II. (mb., szín. am.)* 24—27-ig 7.
Kabaré (szín. am.)* (angol nyelvklub) 28—30-ig 8.
A kalapácsfejű (mb., szín. olasz) 28—30-ig 6.

Toldi
Ördögűző (szín. am.)*** 4.
Szex, hazugság, video (mb., szín. am.)** 6, 8, 25—26-án éjjel 10-kor is.

Vörösmarty
Pretty Woman — Micsoda nő! (mb., szín. am.)* 4.
Acélmagnóliák (mb., szín. am.)* 6.
Berlin fölött az ég (szín. NSZK) 8.
Amikor 13 újhold van egy évben (szín. NSZK)* 25—26-án éjjel 10.
ARACHNOPHOBIA (mb., szín. am.)* 24-én, 27—30-ig este 10.
Mozihétfőn mindenki féláron!

Adás vétel

Vásárolok 10 000—50 000 Ft-ig, háború előtti Zsolnay-figurákat, vázákat, kaspót, melyeknek kör alakú bélyegző van a talpán. Tel.: 184-0903.

Mindenféle herendi-tárgyakat vásárolok. Tel.: 184-0903.

Márkás festményeit — több 10 000 Ft-ért is, megvásárolom. Tel.: 184-0903.

Vásárolok 1000—8000 Ft-ig régi, nyakbavaló Mária tűzzománc medálokat. Tel.: 184-0903.

Bútorokat, csillárokat, festményeket, órákat, dísztárgyakat, szőnyegeket, ruhaneműket, könyveket vásárolok, lomtalanítással. 163-0042.

Hagyatékot, régi bútorokat, festményeket, órákat, babákat, csillárokat, porcelán- és bronzszobrokat, kézimunkát veszek. 121-2482, Diósyné.

5000—16 000 Ft-ig veszek régi porcelánfejű babát, külön fejet is. Tel.: 184-0903.

Gyűjtő antik ezüsttárgyakat vásárol. — Tel.: 226-8702, 201-2924.

Bútor

Új, faragott intarziás 9 db-os ebédlőbútor olcsón eladó. Tel.: 147-1002.

Bizalommal hívjon, ha feleslegessé vált ingóságait legmagasabb készpénzáron kívánja értékesíteni. Hagyatékot, lakásfelosztást, bútort, festményt, — dísztárgyat, régiséget, azonnali szállítással, lomtalanítással vásárolunk. 142-8767.

Veszek antik stílbútort (hibásat is), dísztárgyat, álló- és faliórát, csillárt, ezüsttárgyat, teljes hagyatékot, ½ órán belül ott vagyok. 121-2756.

Készpénzért lomtalanítással, azonnali szállítással vásárolok modern és stílbútorokat, teljes hagyatékot, festményeket, szőnyeget, dísztárgyakat, álló és faliórákat, kárpitozott garnitúrákat, régiséget, antik és tonettbútorokat. 163-1101.

Hívjon! Vásárolok szekrénysorokat, garnitúrákat, konyhabútort, antik bútort, órát, csillárt, festményt, porcelánt, hagyatékot, lomtalanítással. 117-9236.

Vegyes vállalatok, kastélyok, vidéki kúriák berendezéséhez antik bútorokat, festményeket és egyéb dísztárgyakat vásárolunk. — Tel.: 134-3642.

KÖNYV

Könyvmolyok 1945 előtti magyar és német nyelvű könyveket vásárolnának. Információ: 155-1540, 129-1537.

Ingatlan

1½ szobás, szövetkezeti öröklakás eladó Újpalotán. Cím: Hevesi Gyula u. 42. — VII/28. Érdeklődni lehet a fenti címen és XV., Oroszlán u. 106. sz. alatt, Gablovitzéknál.

Lipótvárosi 1 szoba + hallos öröklakás, iroda céljára kiadó. — 168-2042.

Lakás

OTTHON BIZTOSÍTÁS

Házasság

Számítógépes házastárs-, élettársközvetítés. Csak 575 Ft/év. 3301 Eger pf. 309.

65 éves, 156 magas asszony társat keres, akinek hiányzik egy házias, fiatalos, otthont szerető társ. — »Szeretet 1423154« jeligére a kiadóba.

Társaság hiánya miatt megismerkednék 175 cm-nél magasabb, átlagos külsejű, ápolt, lelkiekben gazdag férfival. 40/168 magas, arányos testalkatú nő vagyok. »Megbecsülés 1423165« jeligére a kiadóba.

Tv, rádió

Antennaszerelés azonnalra. Am-Micro specialista. 142-9668.

Televízió gyorsszerviz 163-51-39. Minden típus javítása, helyszínen, garanciával.

Magyar és szovjet színes tv javítása, hibásat veszek. 121-6919.

Jármű

Volkswagen 1303 legutolsó kiadás, vizsgázott, 148 000 Ft-ért eladó. 160-3652.

HUNGARIA CASCO

Eladó 256-os és 255-ös Ikarus buszok. Friss műszakival. 2377 Örkény, Kossuth u. 29. Tel.: Örkény, 91.

Szolgáltatás

Duguláselhárítás, falbontás nélkül. **Még ma!** 169-2577, 160-4982.

Non-stop szerviz, Reluxa-, redőnykészítés, -javaítás. Tel.: 168-5435.

Kisiparos vállal komplett víz-, gáz-, fűtésszerelést, közületeknek is. Tel.: 06-60-13-329 (budapesti szám).

Kárpitos mindenféle típusú bútorok felújítását vállalja. 160-1242.

Redőny, reluxa, gmk.-tól, garanciával, olcsón! Tel.: 114-6691.

Festést, mázolást, tapétázást, rövid határidőre, vállalunk. Árengedménnyel. Tel. nappal: 164-9732, este: 160-4645.

Duguláselhárítás legkorszerűbb gépekkel, falbontás nélkül, garanciával. Még ma! 156-4065.

PROFI KÖLTÖZTETÉS CSOMAGOLÁS zongora, bel-, külföld 2525-150, 1841-641

Parkettázás, szalagparkettázás, anyaggal is. Csiszolás, lakkozás. Tel.: 177-2037, Beregszászi.

Duguláselhárítás, csaterntisztítás garanciával, azonnal. — Tel.: 177-7668.

Redőny-, reluxakészítés, automata rögzítővel. Közületeknek is. 163-8832.

3 éves garanciával — parkettázást, csiszolást, PVC-, szőnyegpadló-ragasztást vállalok, 187-2917.

KÖLTÖZTETÉS ZONGORA, PIANINÓ PANCÉLSZEKRÉNY 142-8963 141-3271

Duguláselhárítás falbontás nélkül, gyorsan, megbízhatóan, korszerű gépekkel, garanciával. 189-7837.

Csempézést, hidegpadló-burkolást, belső kőművesmunkát igényesnek azonnalra. 186-3060, 169-9619.

MAGÁNVÁLLALKOZÓK VAGYONBIZTOSÍTÁSA

Cementakció reklámáron! 350 Ft/mázsa. Tel.: 147-8656.

Duguláselhárítás garanciával még ma! Legkorszerűbb gépekkel, falbontás nélkül. 114-6475.

KÖLTÖZTET zongora, pianínó 1585-284

Tapétázó, szobafestő, mázoló kisiparos minőségi munkát, 3 év garanciával vállal, lakosságnak és közületeknek. Tel.: 142-62-12.

Duguláselhárítás bontás nélkül, azonnal, garanciával, szombaton is. 177-9763.

KONTÉNER RENDELÉS 142-3029

Festés, mázolás, tapétázás, PVC-, kőművesmunkák árengedménnyel, közületnek is. 252-4715.

Duguláselhárítás, bontás nélkül, amerikai gépekkel. Garancia, hétvégén is. 120-7427, 121-6919.

Vízszerelés, villanyszerelés! Lakosságnak, közületnek olcsó árak, azonnalra is. 163-2412.

Fürdőkádfelújítás! Régi lekopott fürdőkád felújítását a helyszínen, garanciával. 133-0286.

Szobafestést, mázolást, tapétázást, padlószőnyeg, PVC-, parketta-csiszolást, vállalok. Lakosság és közület részére. Érdeklődni 18 órától: 178-4792.

Vegyes

Törzskönyvezett fehér középuszkár kölykök eladók. Tel.: 131-1742 Cser László 1183 Bp. XVIII., Thököly u. 72.

Vállalunk fűtés- és gázszerelést, tervezéssel együtt Budapesten és környékén: Óbudai Szerszolg Kft., — Bp. III., Kiskorona u. 4. (volt Magyar Lajos u.) Tel.: 188-4153.

Költségvetés készítése, OTP hiteligényléshez, számlázás, áfa, lakáskorszerűsítéshez, felújításhoz. 121-0580.

KÖZLEMÉNYEK

Téli vásár Münchenben, Bécsben! Utazzon és vásároljon olcsón a **Griffel!** München szállással 1700 Ft + 70 DM. Non-stop München, 1500 Ft + 10 DM. Bécs — Shopping City 550 Ft, Tarvisio 1400 Ft + 10 ATS. Felvilágosítás és jelentkezés: Bp. V., Kossuth L. u. 12., I. em. Tel.: 117-3531, Bp. XII., Bartók B. út 42. Tel.: 186-8994, 166-6194.

Felvételi előkészítőket indít kis csoportban a Talentum Oktatási Stúdió. Tel.: 168-4887.

Értesítjük kedves közönségünket, hogy az **Arany János Színház** 1991. január 24-én tartja nyitó előadását. A műsoron levő, január—február havi előadásokra jegyek már válthatók színházunk jegypénztárában, naponta 13—17.30 között. **Arany János Színház,** Bp. VI., Paulay Ede u. 35. Telefon: 141-5626.

Felvételi előkészítő tanfolyamokat indítunk magyar, történelem, fizika és biológia tárgyakból. Kis csoportos, heti 4 órás foglalkozások! A tandíj tantárgyanként 4800 Ft. Beiratkozás január 24-én, csütörtökön, du. 5—7., Pallas, Felvételi Előkészítő Gm., Bp. V., Irányi u. 19.

Ciprus csak forintért! Heti turnusokban, 27 990 Ft. Fakultatív program: hajóút Izraelbe. Hermes-kuoni Bp. V., Báthori u. 19. Tel.: 111-5893, 131-8965.

Érettségire felkészítő tanfolyamok indulnak februárban a József Attila Művelődési Központban (Bp. XIII., József Attila tér 4. Telefon: 120-3843, 120-3844), matematika, földrajz, fizika, magyar nyelv és irodalom, angol, német, orosz, történelem, biológia tantárgyakból.

100 000 Ft vár önre, ha velünk utazik Bécsbe, Isztambulba, Athénba, Párizsba, a görög, olasz, spanyol tengerpartra, már 400 Ft/fő/nap értékben. **Eurotours.** Ó. u. 15. és Teréz krt. 19. 11-14-639, 11-18-813, 15-31-751.

SÍÚDULÉSEK AZ UNIONTOURSSZAL, TÁTRALOMNIC. Időpontok: februártól—márciusig 4—5 napos turnusokban. Utazás: egyénileg. **Részvételi díj:** 4990 Ft/5 nap, 3790 Ft/4 nap. **CHOPOK.** Időpontok: februártól—márciusig 4—5 napos turnusokban. Utazás: egyénileg. Részvételi díj: 4990 Ft/5 nap, 3790 Ft/4 nap. **DONOVALY. 1 napos síelés!** Időpontok: jan. 26., 27/1 nap, febr. 2-től március végéig minden hétvégén/1 nap. Utazás: autóbusszal. Részvételi díj: 450 Ft/fő. Jelentkezés: Uniontours, Rákóczi út 54. Tel.: 1227-424.

A József Attila Művelődési Központ Moholy Stúdiója februárban az alábbi tanfolyamokat indítja: rajz-festészet (felnőtt), festészet-szobrászat (gyerek), rajz (felvételi előkészítő), kerámia-fazekasság (gyerek, felnőtt) ötvös-tűzzománc (felnőtt), textilszövő, könyvkötő (felnőtt, gyerek), sokszorosító grafika (fametszés, linómetszés). Cím: XIII., József Attila tér 4. Telefon: 120-3843, 120-3844.

A Szerencsejáték Rt. tájékoztatja a lottójátékosokat, hogy az 1991. 5. héten a szokásos, számtáblás heti szelvények helyett biankó szelvényeket hoz forgalomba. A forgalomba hozott GABL betűjelű, 16 400 001—17 300 000 sorszámú, PABL betűjelű, 26 400 001—27 272 000 sorszámú, SABL betűjelű 32 800 001—33 824 000 sorszámú, DABL betűjelű 46 400 001—47 516 000 sorszámú, MABL betűjelű, 52 800 001—53 816 000 sorszámú, BABL betűjelű, 91 000 001—93 500 000 sorszámú, számtáblás biankó lottószelvények a január 31-i számsorsolásra érvényesek. Az e számkeretekbe tartozó szelvények a következő játékheteken nem használhatók fel.

Elveszett a START Rehabilitációs Vállalat alábbi lenyomatú bélyegzője: „START" Rehabilitációs Vállalat, Nyíregyháza, Körte u. 19. MHB Rt. 441-86018. Adószám: 10208618-2-15. 5. sz. Használata 1991. január 09-től érvénytelen. Továbbra is érvényes a „START" Rehabilitációs Vállalat, Nyíregyháza, Körte u. 19. MHB Rt. 441-86018. Adószám: 10208618-2-15. 3. Üzem.

Árengedményes vásár Bécsben. Időpontok: január 25., 31, február 1., 2. Utazás: autóbusszal. Részvételi díj: 500 Ft/fő. Jelentkezés: Union-tours, Rákóczi út 54. Telefon: 1227-424, 1224-810/213 mell.

Tram-Travel Kft. utazási ajánlatai: luxus Mercedes autóbusszal — mosdó, video, légkondicionálás. Bécs: 400 Ft + 10 ATS. Tarvisio: 1280 Ft + 10 ATS. München: 1450 Ft + 10 DM. Indulás: 1991. január 24-től, folyamatosan.

A Bizományi Áruház Vállalat 66. sz. boltjának (Bp. VII., Tanács krt. 3/c.) 2 db bélyegzője elveszett. Használata érvénytelen.

Bella-Bellaria! Szállodai elhelyezés, félpanzióval, már 224 DM fő héttől + foglalási díj. **Bibione** — tengerparti apartmanok (2—6 személyesek), ellátás nélkül, már 240 DM apartman héttől + foglalási díj. Top Travel-főiroda, Bp. V., Vitkovics M. u. 3. Tel.: 117-6341.

Az Almássy téri Szabadidő Központ felvételre keres szakirányú felsőfokú iskolai végzettséggel rendelkező gazdasági igazgatót. Jelentkezés részletes önéletrajzzal az intézmény igazgatójánál: Bp. VII., Almássy tér 6. Tel.: 142-1139.

Dedikálás. 1991. január 24-én, 16.30 órától dr. Tőkés István: **A romániai magyar református egyház élete, 1944—1989.** című könyvét dedikálja az olvasóknak, az Állami Könyvterjesztő Vállalat **Fókusz Könyvaruházában** (Budapest VII., Rákóczi út 14.). Minden érdeklődőt szeretettel várunk.

Infláció ide, olajválság oda, 1 nap Bécs a Top Travelnél nem változik soha! Reklámárunk továbbra is: 399 Ft + 20 schilling. Főiroda, Bp. V., Vitkovics M. u. 3. Tel.: 117-6341.

Terrárium 91 címmel hüllők és kétéltűek kiállítását láthatják a Csokonai Művelődési Házban (XV., Eötvös u. 64—66.), 1991. január 25—26—27-én, 10—18 óráig. Orchideákat és dísznövényeket lehet vásárolni. Belépődíj: gyerekeknek 20 Ft, felnőtteknek 40 Ft.